25

PROTOCOLLON

EXPEDITIONUM CANCELLARIATUS

REGNI POLONIÆ ANNI 1760

Zebrał

Eligi Korwin Piotrowski

Prezes Sądu Głównego Wołyńskiego

w Motowidłówce.

Własność córki Stanisławy

z Piotrowskich Malinowskiej.

1432.

PROTOCOLLON
Expeditionum Cancellariatus Regni Poloniæ
Anni 1760. ~.

1.) Dilucidatio gravaminis a Generoso Ordine Equestri intuitu Consiliariorum Ducalium formati et ad decisionem Sacræ Regiae Majestatis remissi. ~. —. ~. —

Priusquam ad adductionem atque responsionem hujus gravaminis procedatur; relatio ejus, quod in hac materia durante Conventu Provinciali sese contulit, praemittenda necesse videtur. – Posteaquam die 20ma Augusti 1759. persolutis sic dictis Curialibus, qua occasione Serenissima Celsitudo Sua Regia Dux Curlandiæ sub Trono considebat, ac Cancellarius ab Hoven, Oberburgrabius de Offenberg, Landmareschalcus de Francke, et Consiliarius Ziegenhorn ad Ejus Latus assistebant, Conventus in Curlandia Provincialis initium coepisset, ac Equestris Ordo ad locum Sui Conventus se rursus contulisset; Celsitudo Sua Regia tribus Consiliarijs Supremis ac Consiliario, quò se ad locum Conventus Provincialis reciperent, ibique Equestri Ordini Propositionem certam in scriptis confectam offerrent jubere dignata est. – Hi primum Aedes Judicij Aulici adibant, et hinc Secretarium Archivi Hartmann ad locum Conventus Provincialis hoc cum Mandato delegabant, quod Illi aliquid Ipsi proponendum haberent. – Equestris Ordo huic, Se Consiliarios Supremos expectaturum esse respondebat. – Quo facto, Supremi Consiliarij Illis denuo replicari jubebant, quod non Illi solum sed et Consiliarius Ziegenhorn illuc venire jussi essent: si Equestris Ordo autem forsan dubitaret num Consiliarij Conventui Provinciali interesse valeant, Ille binos Deputatos illuc mitteret, quibus hac de re probationes id efficientes produci deberent. – Veniebant quoque hoc facto Camerarius Sacken de Abgulden et Camerarius Krummes in locum Judicij Aulici, quibus ex formula Regiminis – Lando publico de Anno 1636. – Compositione Commissoriali ac Decisionibus de Anno 1642. – non minus ac Subscriptionibus Landorum publicorum elapsi soeculi praesertim Consiliarij Gosler hocce Jus

a Cancel:

2.„ — a Cancellario inprimis deducebatur. — Hi illud omne, quo Equestris Ordo post meridiem declarationem Suam ulteriorem desuper dare possit, ad referendum sumebant. — Hora tertia ejusdem diei, Iidem Illi nunciabant; quod Equestris Ordo ab hac sua sententia recedere non posset, et quod fundamenta desuper crastina luce in scriptis porrecturus esset. —

Die Vigesima Prima. —.

Comparebant in loco Judicij Aulici Generosus de Mirbach et Generosus Hahn de Posterden, porrigebantque Consiliarijs Supremis quaedam ex Legibus Provincialibus desumta Extracta. — His vero Extractis a Consiliarijs Supremis Celsitudini Suae Regiae exhibitis, et Eidem jussu Suo praelectis; Illa, quod haec potius contrarium opinionis Equestris Ordinis demonstrarent, respondebat, quodque Clementem Suam pro Equestri Ordine aestimationem jam in eo testificata esset adjungebat, dum habita cum Consiliarijs Supremis de constituendo Consiliario Ziegenhorn collocutione, simul Se primum Consiliarij locum Cuidam ex Nobilitate indigena reservavisse declarasset. — Interea autem Celsitudo Sua Regia, declarationem Suam ulteriorem ad horam tertiam pomeridianam usque differebat, Consiliarijsque Supremis declarabat quod hoc tempore Illam adire deberent. — Hora tertia, Celsitudo Sua Regia Consiliarijs Supremis declarabat, quod rem denuo mature Secum perpendisset, et illam ita ut Si inveniret; quod scilicet Consiliario Suo concesso in loco Conventus Provincialis neutiquam disputari queat; Illisque hoc Equestri Ordini quam optime remonstrare, Eidemque patefacere mandabat; quodsi Equestris Ordo ab hoc suo Petito non recederet, Celsitudinem Suam Regiam illud ad decisionem Regiam devolvere oporteret; quodque Illa interea speraret, Equestrem Ordinem interim et donec decisio Regia subsequeretur, ex consideratione pro Celsitudine Sua Regia et absque ulla sequela in futurum, Consiliarium Suum Sessionibus in Conventu publico interesse non recusaturum fore. — Si autem Equestris Ordo et hoc reijceret, Consiliarijs Supremis tum declarandum esset, Celsitudinem Suam Regiam, quod praesenti Conventui non interesset quidem convenire, in hoc passu autem nec minimum Sibi derogare, sed potius Sacrae Regiae Majestatis desuper declarationem ac decisionem Sibi reservare velle. —

Rede

Redeuntes hoc facto ex loco Conventus Provincialis Consiliarij Supremi, hanc tulere responsionem: quod Equestris Ordo humillimam Ejus Celsitudini Suæ Regiæ devotionem contestari fecisset: ab hoc puncto autem, quoniam novus casus, et Ille desuper instructus non esset, non recedere, nec quod Consiliarius Ziegenhorn Sessionem in conventu Provinciali haberet, consentire posset. ~ Celsitudo Sua Regia mirum omnino atque alienum se censere testabatur, atque adjungebat, quod Jura Equestris Ordinis conservare jurasset, huicque juramento ex omni parte satisfactura, Suis autem Juribus quoque nunquam aliquid derogare passura esset, unà et Consiliarium Ziegenhorn primū Consiliarij locum habere occupareque jubebat. – Quo facto, Illa Consiliarijs Supremis confectam Ejus in Scriptis propositionem Equestri Ordini exhibere injungebat. ~" ——. Die Vigesima Septima Ejusdem. – Equestris Ordo per quatuor Deputatos Celsitudini Suæ Regiæ in praesentia trium Consiliariorum Supremorum ac Consiliarij, preces Supplices quibus remonstratio intuitu Consiliarij Ziegenhorn annexa erat, offerebat. ~" —. ~.

Supramemoratum ex quibusdam Legibus Provincialibus desumtum et a Nobilitate die 21. Augusti praesentatum Extractum, non minus ac presens expositio brevitatis studio hîc hac ex causa non inseruntur, quod hoc omne in subsequenti gravamine jam repetitum est. ~ Cuique tamen illa legere cupienti in Originali communicari possunt. —.

Die Vigesima Nona Ejusdem. -

Celsitudo Sua Regia per Consiliarios Supremos sequiens Responsum respectu constitutionis Consiliarij, Ordini Equestri supra factam ab Illo expositionem exhiberi jubebat. ~" —. "Repraesentationem quod attinet, quam Generosus „Ordo Equestris respectu ad Consiliarium Actualem constituti et juramento „obstricti Consiliarij Aulici ac Justitiæ Ziegenhorn, non minus ac respectu „suorum jurium indigenatus Nobilium exhibuit, Celsitudini Suæ Regiæ „non minime mirum atque alienum videri, Ordinem Equestrem id contes„tare velle, quod non solum in formula Regiminis admodum clare ac dilu„cide sed et in alijs ab Generoso Equestri Ordine adductis legibus firmatum, „ac ab Jis ipsis exempli gratia in decisione Commissoriali de Anno 1717. „ad desiderium 1^{mum} pro cognito et manifesto acceptatum fuit: siquidem

insu-

„ — „insuper clare patet, quod jura Provincialia in tot tantisque locis
„ et personis Civici Status denominationem Indigenarum absque praejudicio
„ jurium indigenatûs Nobilium tribuant. — Celsitudo Sua Regia admodum
„ quidem perspectum Sibi habet, quod in constituendis Consiliarijs - Perso:
„ nis Nobilibus, si ad id qualificatae fuerint, praeeminentia merito com:
„ petat: cum vero et Personae Civici Status ab hoc eventualiter exclusae
„ non sint, ac Eadem praecipue praesentibus multifarijs negotijs in his
„ fere eversis Ducatibus ejusmodi Consiliario opus habeat, qui omnium
„ Jurium - Legum - Statutorumque hujus Provinciae quam optime gnarus
„ ac praeterea cum in Ecclesiasticis et Soecularibus tum in Civilibus
„ et Criminalibus alijsque Juribus satis sit versatus atque peritus; Celsi:
„ tudo Sua Regia Consiliarium Aulicum ac Justitiae Ziegenhorn tanquam
„ Actualem Suum Consiliarium constituendi eo minus supersedere potuit,
„ quo Ejusdem Parens in qualitate personae Civici Status, secundum omnes
„ desuper acceptas informationes, quinquaginta et quod excedit annos uti:
„ lia ac salutaria Provinciae reddiderit Officia, praeterea Ille - ipse in Pro:
„ vincia natus ac educatus, et jam per 25. annos praecipua et plena Pro:
„ vinciae confidentia usus fuerit, immo et jam ex Anno 1737. Officia
„ Consiliarij Curlandici sub Summa Sacrae Regiae Majestatis Authoritate
„ hacque sub appromissione Consiliarijs tum regentibus praestiterit; quod
„ simul ac Advocaturae Aulicae renunciaret, actualis Illi Consiliarij =
„ dignitas conferri deberet. — Cui adhuc accedit, quod statim post Celsi:
„ tudinis Suae Regiae in Ducatus adventum, Ejus eruditionem ac dexte:
„ ritatem non solum omnes Consiliarij Supremi sed et unusquisque fere
„ cum quo Illa Ejus causa collocuta est, de meliori nota Eidem commen:
„ daverint: quemadmodum et Celsitudo Sua Ipsa in peracto Suo Petro:
„ burgi negotio Ejus habilitatem ac absque aliquo ad privatum com:
„ modum respectu, pro bono publico - Patriae - Generosique Ordinis Eque:
„ stris salute, studium satis Sibi perspectum reddidit. — Celsitudo Sua
„ Regia itaque hoc respectu nihil ulterius concedere potest, quam quod
„ Illa et in hoc passu Jura Indigenatus ubique sarta tectaque servare
„ spondeat; et eum in modum in constituenda secunda vacante Consi:
liarij

„liarij Dignitate, futurisque vacantijs testetur, Se in hoc Nobilitatem,
„si qualificatae ad hoc inter Eam fuerint personae, nentiquam praeteritu=
„ram sed potius prae alijs promoturam esse. ~ Persuadet Sibi igitur
„eo magis Celsitudo Sua Regia, Equestrem Ordinem, evitandae omnis dis=
„sensionis ac disensionis inter Caput et membra studio, remonstra=
„tionibus Suis non ulterius instituruum esse; quò Illa nullomodo in hoc
„Juribus Suis - Suique Consiliarij Dignitatè ac Competentijs derogare
„aliquid possit. ~ Qua ex causa, etiam propter denegatam Ipsi in Con=
„ventu Provinciali consessionem, quamvis invito, ad Sacrae Regiae Ma=
„jestatis declarationem et decisionem provocavit; et quin in omnem
„eventum adhuc provocet, evitare non potest." — Postquam interea in=
„tuitu Literarum Reversalium Conventus Publicus limitabatur, et
„die prima Octobris continuabatur, haec materia ad tertiam Novem=
„bris usque quievit: quo die Generosus Ordo Equestris praesens grava=
„men, quod reipsa deductio et vi proprij ejus contenti vid. № 1. ad da=
„tum d. 29. ejusdem Responsum Replica est, offerebat: quo facto, Celsi=
„tudo Sua Regia d. 7. Novembris pro primo subsequentem illis propo=
„sitionem per Consiliarios Suos Supremos perferri curavit. ~. —

„Celsitudo Sua Regia Dux ac Dominus Noster Clementissimus nun=
„quam putavit, quod competens Ipsi secundum claram Legis fundamen=
„talis dispositionem libera Consiliariorum constitutio, quae et ab omnibus
„Antecedaneis Curlandiae Ducibus - nimirum a Duce Gotthardo - Friderico -
„et Vilhelmo - Jacobo - Friderico Casimiro - Friderico Vilhelmo - Ferdinan=
„do - et Ernesto Joanne exercita et a Consiliarijs Supremis Eius non
„dissuasa fuit, in forma gravaminis in dubium vocari debuerit: siqui=
„dem Illa jam desuper benignissime ac eò mentem Suam declaraverit,
„Se hanc causam, in casu quod Generosus Ordo Equestris in hoc acquies=
„cere non posse putaret, ad decisionem Regiam devolvere non detrecta=
„turam fore. — Quemadmodum itaque Celsitudo Sua Regia hanc causam
„in medio ex omni parte praenominatae postremae declarationis Suae
„ac futurae Summae Decisionis ejusdem relinquit, ac eo tempore summa
„Sua Jura respondendo adductis argumentis satis in lucem proferre
ac

 — = ac confirmare Sibi reservat; ita et nec in jamjam subsecuta, nec
„ in futura Consiliarij Constitutione, firmatis per non interruptam pos-
„ sesionem Juribus Suis nihil derogatum vult, nec quod Consiliarius Ejus
„ in administratione Officij Sui ullo modo limitetur permittere potest."
— „Cui congruenter quoque Celsitudo Sua Regia Consiliarium Suum die
27. Novembris Lando publico subscribere ac in omni pro Actuali Suo
Consiliario se gerere jussit: id quod etiam subsecutum est. – Nunc vero
nil nisi hoc reliquum est, quod Celsitudo Sua Regia conformiter poste-
riori Suæ declarationi, et postquam causa haec denuo Lando publico
ad decisionem Regiam est remissa, respectu Ejus, Summa Sua Jura
respondendo adductis Argumentis deducat; in quem finem majoris dilu-
cidationis gratia gravamen in uno latere, et ad materias ubi necesse
visum est responsio, pro facilitanda perlustratione, in altero latere,
et quod brevitatis studio sub titulo Replicæ conscriptum est, quamvis
re ipsa haec res jam secundam responsionem ad iteratam Generosi Ordi-
nis Equestris repraesentationem contineat. ~ " —. ~ . —.

= G r a v a m e n. —

Quod a Generoso Equestri Ordine Serenissimæ Celsitudini Regiæ Domino
ac Principi Nostro Clementissimo ad justissimam Ejus abolitionem humil-
lima devotione exhibetur Paragraphus quintus Pactorum primoevæ Sub-
jectionis, qui sequentis est tenoris: = „Ut solis Indigenis et bene pos-
„ sessionatis Dignitates – Officia – et Capitaneatus ad instar Terrarum Pru-
„ ssiæ conferre dignetur, prout Nobis Regiæ Majestatis nomine promissum
„ est; utque praescribantur a Nobis Dignitates – Officia – et Capitane-
„ atus; et quando? et quibus quisque praeficietur?" = expresse in se
continet: ut Dignitates et Officia solis Indigenis Iisque bene Possessionatis
conferantur. — " —. ~ " —. ~ " —.

Replica ad Gravamen propositum.

Allegatus hic locus non in subjectionis Pactis, sed in Privilegio a Divo olim
Rege Sigismundo Nobilitati concesso, legitur. – Est itaque primo contra
hoc in genere monendum: praecautionem hanc remanentem Anno 1561.
immediate sub Regia Poloniarum Majestate Nobilitatem Livoniensem
proprie concernere; quemadmodum ergo non solum in confirmatione huju

hujus Privilegij expressum est, = „Utili tamen dominio Illustri- 7.
„ssimi Domini Magistri per hanc confirmationem Nostram in Terris
„Illustritatis Ejus nihil derogantes" ~ , sed et Divus Serenissimus
Curlandiæ Dux Gotthardus in assecuratione, quam Nobilitati Suæ respe-
ctu certi cujusdam Ei concedendi Privilegij de 12. Sept. 1567. dedit, Sibi
reservavit: „ quod extantes nonnulli in Privilegijs Regijs Articuli,
„ qui cum Illustritate Sua controversi, ac Ei Ipsi publicæque utilitati
„ contrarij essent, prius componi deberent." : et in Privilegio Nobili-
tatis proprie Equestri Ordini Anno 1570. concesso et a Divo Serenissimo
Poloniarum Rege Stephano die 28. Novembris confirmato, quàm distin-
ctissime inquit: „ Quod vi praecedentis promissi, per Clarissimos Consi-
„ liarios honoratumque Equestris Ordinis delectum, ex supra memo-
„ rato Privilegio Nobilitatis, tantum quantum ad Curonensem spe-
„ ctaret Nobilitatem, extractum huicque Diplomati insertum fuisset."
In hoc autem diplomate vel Nobilitatis Privilegio proprie sic dicto, nec
ullum verbum de conferendis ad instar Terrarum Prussiæ solis Indigenis
dignitatibus legitur. ~ Perpenso vero e contrario hujus ex Privilegio Divi
Sigismundi Augusti allegationis sensu proprio, illam ex omni parte
contra non vero pro Nobilitate militare apparet. ~ „ Ex pactis Su-
bjectionis enim clare elucet quod vox illa Indigenæ nullo modo a perso-
nis Nobilis Status solum sed et a personis Civicæ conditionis adhibeatur:
nam cum in Quinto Paragrapho Pactorum Subjectionis sermo sit, ~ „ de
„ Judicibus Regijs in Civitate Rigensi constituendis, idque non ex alijs
„ quam Indigenis et bene possessionatis illius Provinciæ Incolis nempe ex
„ Nobilibus Vasallis et Civitatum Senatoribus" , facile exinde, et poste-
riores quoque tanquam personas Civici Status Indigenis bene possessionatis
annumeratas fuisse colligitur. ~ Et adhuc clarius hoc demonstrat paragra-
phus sextus ubi dicitur: ~ „ Officia - Praefecturas - Praesidiatus - Judicatus
„ - Burgrabiatus et id genus, non alijs quam nationis et linguæ Germa-
„ nicæ ac adeo Indigenis conferemus, quemadmodum in Terris Prussiæ con-
„ ferre soliti sumus" ~ . Quod si vero ad id, quod eodem tempore scilicet
1561. in Terris Prussiæ, ad quas cum Subjectionis pacta tum Privilegium
Sigismundi quoad collationem dignitatum provocant, moris fuit, respicitur;
spope

 – – spopondit quidem Marchio Albertus in Privilegio de Anno 1542., quod Incolis Ducatus Nobilibus nulli nationis peregrinæ in administrandis obeundisque Officijs præferri deberent: = dicitur attamen ibidem,
„Si vero praeter hoc periti aliusque nationis adessent Viri, qui Nobis
„Nostrisque Successoribus et posteris grati, ac Ducatui ejusque Incolis
„utiliter – honeste – et dextere inservissent vel inservire possent, et in=
„super in eo ita erga Nos sese praestiterint quo Illis majorem Nostram
„testificemur gratiam, Eosdem hoc respectu promovere Nobis Nostrisque
„Successoribus ac Posteris reservare volumus." ~ · Et porro ex notula Regiminis, quam idem Ille Marchio Brandeburgensis et Dux Prussiæ Albertus Anno 1542. sancivit, tantum solum apparet, quod quatuor primi Consiliarij nimirum Hoffmeisterus – Oberburgrabius – Cancellarius – et Obermareschalcus Indigenæ Ducatus ex nobilitate esse debeant; ut = ad sex aut octo alios Consiliarios autem Sua Illustritas personas bonæ vitæ ac famæ ex Subditis Suis, vel Jis deficientibus alias eligere velit. –

= Quo minus nunc per Pacta Subjectionis sive Privilegium Nobilitatis, personæ Civici status indigenæ id est nationis ac linguæ Germanicae a Dignitatibus Officijsque exclusæ fuerint, eo minus quoque et postea hoc statutum fuit; dum Dux Gotthardus inter alios Civicæ conditionis = Consiliarios et Celeberrimum Illum Salamonem Henningium habuit; qui quum jam diu Illustritatis Suæ Consiliarius, multisque in Legationibus ad Imperatorias Regiasque Aulas adhibitus fuisset, Anno 1566. d. 10. Maij demum tenore Privilegij a Rege Sigismundo Augusto Ipsi concessi, in Nobilitatem evehebatur. ~ Continuat quidem Gravamen his verbis:

= G r a v a m e n. –

Quibus Legibus fundamentalibus congruenter, cum Testamentum Ducis Gotthardi a Consiliarijs peregrinis subscriptum, et subsequentibus iisque turbidis temporibus postpositio ejusmodi Legum non intermissa fuisset, emanavit super gravaminibus exinde ad Thronum usque Regium devolutis praescriptum Commissoriale de Anno 1616., quod in paragrapho suo 5to Consiliarios peregrinos removeri aliosque institui jubet his verbis: =
„Peregrinos Consiliarios amoveant, novosque Eosque Indigenas Nobilitate
„probatos: et ab Ea nominatos substitui faciant." ~ ·

Repl

= Replica. ~

At vero non praescriptum Commissoriale de Anno 1616., sed formula Regiminis pro Legibus horum Ducatuum fundamentalibus assumpta, et a Serenissima Celsitudine Regia Sua jurejurando Suo homagiali firmata est. ~ Praeterea praesens praescriptum, illum tantummodo tum existentem casum, quo scilicet Commissarij peregrinos Consiliarios amovere aliosque instituere deberent, tangit; et existente adhuc nullo inter Supremos Consiliarios et Consiliarios discrimine, de omnibus tum temporis Consiliarijs sermo hic erat. – Quantum minus vero ex hoc Commissionis praescripto illa eruenda est consequentia, ut etiam sancita jam Regiminis formula, Consiliarij per Commissarios Regios consensuque Nobilitatis constitui debuissent; eo minus quoque in ipso hoc Praescripto reperitur, ut Nobiles Indigenae solum ad Officia Consiliariorum promovendi essent: siquidem expressio illa „Nobilitati probatus" virum Nobilitati gratum, non vero Nobilis conditionis personam denotat; et ulterior, „nominatos ab Ea" relatio, relatum hic loci ab Ordine Equestri non vero a Statu Nobili loqui aperte demonstrat: quemadmodum etiam ipso facto Consiliarius Dreyling semper Consiliarius mansit, quanquam ex Judicio Equestri de Anno 1634. pateat, Illum demum per Privilegium nobilitatum fuisse. ~ " — " ~ " — . ~ " —.

= Gravamen. —

Quoniam nunc subsecuta hoc facto Commissoriali decisio, in paragrapho suo primo, qui sequentis est tenoris, = „Inprimis sub regimine Illu-
„ stris Curlandiae et Semigalliae Ducis, Supremi Consiliarij Assessores
„ sint hi: Landhoffmeister – Cancellarius – Burgravius – et Landma-
„ reschalcus., omnes quatuor Nobiles Indigenae beneque Possessionati,
„ cum duobus Doctoribus Juris Consultis Nobilibus, itidem si haberi
„ possint vel Jis deficientibus ex Civico Statu" = non aliter nisi secundum pacta primoeva ac Instructionem Dominis Commissarijs creditam explicanda est: ac paragraphus 53. formulae Regiminis eum in modum sonans, = „ his itaque constitutis, illud postremo loco adjiciendum duxi-
„ mus, et cum ea omnia quae hac formula Regiminis continentur,
„ pactis primoevae Subjectionis etc sint conformia, ea deinceps etc observe

 — „observentur, debitæque executioni a Suis Magistratibus deman=
„dentur" hoc ipsum docet; formula Regiminis praeterea secundum
literalem ejus sensum nihil aliud nisi hoc decernit, quod in casu ne=
cessitatis, si nimirum nulli Indigenæ ad obeundum hoc munus idonei
atque apti adessent, Consiliarij ex Civico Statu constitui possent, factam
hanc in formula Regiminis limitationem, non prius quàm Domini Con=
siliarij Supremi tanquam non semper praesentis Nobilitatis Tutores Le=
gumque Custodes vi juramenti ab Ipsis praestiti hunc necessitatis ca=
sum explicuerint proque existente declaraverint, adhibendum esse sole
clarius constat. —" —. — " —. — "

= R e p l i c a. —

Manet omnino in hac formula Regiminis vera eaque infallibilis norma,
et illa in hoc passu tam perspicua et clara est, ut fere clarius nihil ea
cogitari possit. — Constitutum est scilicet in allegatis verbis hoc, quod sub
Regimine Ducis sex Consiliarij, quibus uno verbo Supremiorum Consilia=
riorum Assessorum nomen est, esse debeant; nimirum Landhoffmeis=
terus — Cancellarius — Oberburgravius — et Landmarechallus, una cum du=
obus Juris-doctoribus. — Respectu quatuor priorum Consiliariorum expre=
sse dicitur, ut sint Nobiles Indigenæ beneque possessionati; de binis po=
sterioribus vero nihil evidentius illis terminis „itidem ex Nobilibus,
„vel Iis deficientibus ex Civico Statu" esse potest. — Ex hoc itaque,
primam formulæ regiminis propositionem, quod Dux scilicet praeter Land=
hoffmeisterum — Cancellarium — Oberburgravium — et Landmarechallum
duos adhuc Doctores Juris vel Doctoralis scientiæ personas, tum ex Nobi=
li tum ex Civico Statu, ad Consiliarios promovere possit, firmam ma=
nere sequitur. — Subsecuta postea in hoc puncto observantia, expressis
hujus Legis verbis semper conformis fuit: dum ad unum omnes Duces
et quidem solum pro Eorum lubitu ac capacitatis dijudicatione, tum ex
indigena Nobilitate tum ex peregrina tum quoque ex Civico Statu per=
sonis, obeundum hocce munus detulere: et nullo unquam tempore,
nec reliqui Consiliarij nec Ipse Equestris Ordo, utrum inter Nobilitatem
aut Literatorum Civici Status numerum obeundi vacantis Consiliarij
muneris capacissimus adesset? dijudicare Sibi arrogarunt. — Sic quidem
Actu

Actuales immediate post annum 1617. Consiliarij, nimirum Consiliarius Dumberge et Doctor Dreyling nobilis conditionis fuerunt: institutum attamen Anno 1634. Judicium Equestre, Illos demum per Privilegia Nobilitatem nactos fuisse, demonstrat. — Promovebatur porro Anno 1634. die 2. Januarij ad Consiliarij dignitatem Ducalis Cameræ Secretarius Kuhnrath, et attributus Ipsi in Ejus diplomate titulus „Spectabilis ac clare doctus", non solum Illum tum temporis nondum nobilitatum fuisse clare demonstrat, sed et habitum eodem Anno Judicium Equestre idem illud expressis verbis confirmat; qui nobilitate autem postea per Privilegium donatus, tanquam Consiliarius primum Indigenatum obtinuit. — Factus est deinde Anno 1635. die 26. Martij Consiliarius Doctor Christophorus Derschovius; qui quanquam esset Nobilis, nec tum temporis, nec quamdiu Consiliarius fuit, Indigenatum inter Equestrem Ordinem consecutus est; quemadmodum nemo, filium Suum Generosum Locum-tenentem à Derschaw Friderico Casimiro Duce demum pro Nobili Indigena declaratum fuisse ignorat. — Hi duo postquam multos annos in qualitate Consiliariorum vitam degissent, demo Fiscalis Onuphrius Goesler ad hanc dignitatem evectus est: concessum Eidem hoc respectu Dyploma, tributusque in eo Ipsi Titulus, non minus ac viventes adhuc Ejus Posteri, et in mortem pie defuncti Consiliarij Goesler Ejusque Conjugis et Filiæ confecta et in omnium manibus versantia velera carmina, admodum clare Eundem Civicæ conditionis fuisse Virum, in illa vixisse ac denique obiisse, probant. — „ —. Aequali modo et post Eum ex Civico Statu Consiliarij fuerunt Ruprecht, Lau, Radski et Hartmann; et veritas illa adeo parum in dubium unquam vocata fuit, ut in ipsa Commissione de 1717., cum Nobilitas Jurium Suorum nentiquam oblita, notorio modo omne possibile in contumaciam Principis obtinere operam navaret, eadem expresse in desiderio Primo confiteatur. —„ —

„ad Consiliarios, Nobiles si haberi possunt, vel Iis deficientibus ex Civi„co Statu ejusmodi personæ promoveri debent, qui eruditione et dexteri„tate sint conspicui, et Jurium hujus Provinciæ optime gnari." —„ —

= Pro secundo. — Ex allegatis formulæ Regiminis verbis clare patet, quod omnes sex in illa denominati Consiliarij ejusdem praeeminentiæ — authoritatis — ac potestatis esse deberent, quemadmodum non solum notum illud

principij

 „ – principium „lege non distinguente, nec nostrum est distinguere", sed et subsequentes ejusdem legis paragraphi sub voce „Consiliariorum" omnes sex et consequenter quoque duos Doctores Juris comprehensos fuisse, quàm dilucidissime confirmat. – Dicitur enim expresse in paragrapho nono formulae Regiminis: „a Judicio Capitaneorum appellationes ad Judicium Prin„cipis Aulicum supra nominatorum Consiliariorum interponantur." ~ Quamdiu vero formula Regiminis substitit, duos Illos Doctores Juris tanquam Consiliarios una cum Duce Judicijs Aulicis vel Appellationis semper interfuisse, constat. – Non minus in paragrapho septimo formulae Regiminis aperte expressum est: „Neque vero quisquam Consiliari„orum sive Capitaneorum commemoratorum omnium, absque gravi „et justa legitimaque causa, de qua Princeps cum Consiliarijs et qua„tuor Capitaneis majoribus cognoscet, loco movebitur." ~ Et Generosus Ordo Equestris Ipse idem hoc Anno 1717. coram Commissione Regia confessus est, ubi in Deciso ad Gravamen 12. in fine dicitur: „Ne vero „quisquam in posterum sive Consiliariorum sive Capitaneorum omniū, „absque gravi – justa – legitimaque causa, de qua Princeps praesens in „Ducatu et investitus cum Consiliarijs et quatuor Capitaneis majori„bus, vel absente et minorenni needumque investito Principe, Soli Consi„liarij Supremi regentes adjunctis Capitaneis Majoribus cognoscent, „loco moveatur." ~ Quibus verbis expresse disponitur, et in tantum etiam hic allegatur, quod praesente Principe ad cognitionem remotionis Officialium, omnes Consiliarij requirantur. – Huic vero ac indubitato quoque Regiminis formulae sensui, prioribus annis ex omni parte satisfactum est: siquidem de distinctione inter quatuor priores et duos posteriores Consiliarios, Generosus Ordo Equestris tempore perturbatarū quarundam Ducalis Domus circumstantiarum primum cogitare coepit; hancque limitationem, contradicente formula Regiminis ipsi extorsit. – Hunc in modum factum est, quod Anno 1636., quum Dux Fridericus nullo Sibi Filio, Duceque Vilhelmo amissionem Feudi passo, in Polonia successionis negotium una cum Nobilitate in favorem Fratris Sui Vilhelmi Filij Jacobi promovere operam impenderent, Equestris Ordo tum primum dignitatem et praeeminentiam duorum posteriorum Consiliaz

liariorum prae Capitaneis Majoribus impugnare coepit: et quanquam in paragrapho formulæ Regiminis 5to dilucide et absque omni discrimine dispositum sit, „secundum hos Consiliarios Assessores proximo loco in „Ducatu sint Capitanei Majores quatuor." ac Dux Fridericus in ipso Lando publico „se convictum esse secundum formulam Regiminis Consi„liarijs Suis Sessionem ac præeminentiam prae Capitaneis Majoribus „competere" non neget; Principem attamen eò commoverint, ut evitandi ulterioris anfractus causa, tenore Landi publici de 23tia Augusti 1636. Capitaneis Majoribus præeminentiam prae duobus Consiliarijs Doctoribus, et quidem contra clarum formulæ Regiminis sensum concesserit. — Et si nunc quidem Dux cunctis infractionibus ac consequentijs futuris eò pervenisse putaret, quod porro in eodem paragrapho hujus Landi statuerit; „praeterea vero supranominati duo Consiliarij una „cum reliquis quatuor Consiliarijs, congruenter formulæ Regiminis, auto„ritate ac respectu pro nunc et in aeternum aequales esse ac censeri de„bent"; nihilominus infracta semel hunc in modum Regiminis formula, Generosus Ordo Equestris in hoc non acquievit; verum Anno 1642., cum Comissio Regia immittendi Ducis Jacobi causa adesset, omnibus viribus hocce primum Ducis Collegium sex Consiliariorum, qui tum temporis uno nomine Consiliarij Regiminis appellabantur, disjungere contendit, rogantes ex hac causa: „1°) quod ultra hos commemoratos sex Con„siliarios, alios adhuc habere Principi licitum non esset.-2°) quod duo„bus Consiliarijs, qui ex Civico Statu quoque promoveri possent, non una „eademque cum quatuor prioribus Consiliariis esset denominatio; sed ut „hi Consiliarii Regiminis, illi vero Aulici appellarentur.-3°) quod cele„brante Duce cum Nobilitate Conventum Provincialem, quando Nobili„tas stare obstricta est, nonnisi quatuor primis non autem binis reli„quis Consiliarijs considendi proxime Ducem facultas esset.~4°) quod „absente ex Ducatu Principe, quatuor primi Consiliarij non autem hi „duo alteri Judicia Jurisdictionemque administrarent." ~. His itaque Petitis quum Ordo Equestris quàm maxime institisset, ac eo tempore noviter creatus Dux Jacobus Exfeudati Vilhelmi Ducis Filius, qui quamvis ex rationibus politicis accelerandæque in Ducatum immissionis gratia:

plurz

— plura connivere debuit, in hoc tamen condescendere recusasset; sed in Compositionis actu Paragrapho quinto et Sexto tantum solum promisisset: — Paragrapho Quinto. „ quod praeminentiam sessionemque Consilia-
„ riorum attinet; Illustritas Sua Illos in debito Iisdem respectu, jubente
„ de Anno 1636. Laudo publico, conservari justum ac aequum esse arbi-
„ tratur: tali modo, ut quatuor prioribus prae omnibus, exceptis Comi-
„ tibus aut Exterorum Legatis vel etiam primarijs Sacrae Regiae Majesttis
„ Officialibus qui et jam antea primum locum habuerunt, Sessio compe-
„ tat; post Illos autem quatuor Capitaneis Majoribus, et tum denique duo-
„ bus reliquis Consiliarijs Nobilis conditionis qui nunc sunt vel in Illorū
„ locum in posterum succedent." ~ Paragrapho sexto. „ Equestris Ordinis
„ causae, a nemine nisi a Collegio quatuor Consiliariorum Supremorum
„ ac duorum reliquorum Consiliariorum Illustritati Suae proponi debent."

Nobilitas porro supramemorata Ejus desideria decisioni Commissionis Regiae obtulit, magnisque precibus tandem obtinuit, ut Commissio Regia deciderit: 1°) Quod Dux extra sex Illos Consiliarios, alios Eosque privatos habere non deberet. – Notandum tamen est hic loci, ut Commissio Regia, quamvis Doctor Derschovius tanquam Nobilis Extraneus, cujus Filius post fata Patris demum Indigenatum nactus est, inter sex Regiminis Consiliarios fuerit, nihilominus Consiliarium Vischer uti privatum non obstante Indigenatu Ejus removerit; Regiminis Consiliariorum Derschovij e contrario non minus ac Kubenrathij dignitates, qui posterior Civici Status et ex Camerae Secretario Consiliarius factus, posteaque primum cum Nobilitatem tum Indigenatum consecutus erat, haud impugnatae manserint. – Cum vero in formula Regiminis nec verbum de eo reperiatur, quod Curlandiae Dux extra sex Illos Regiminis Consiliarios alium nullum habere possit; quam apertissime in hoc passu Juribus omni Principi competentibus et a Ducibus Curlandiae semper exercitis derogatum esse patet. – 2°) Secundo loco eadem Commissio Regia porro decidit, quod Dux in posterum primis quatuor Consiliarijs Titulum „Nostri Consiliarij Supremi" duobus alteris autem „Consiliarij Nostri" tribueret. – Provocat equidem ejusmodi decisum ad Regiminis formulam: at vero omnis is qui eam legit ejusque antededucta per-

pend

perdit, omnes sex Consiliarios uno nomine Consiliariorum in illa = appellatos fuisse facile perspiciet; praedicatumque illud „Supremi", nonnisi, quod hi sex Consiliarij Supremi, primarij in Ducatu esse debeant, designare. – Hac differente denominatione non obstante, Commissio Regia respectu Consiliariorum, qui et ex Civico Statu eligi possunt, concedere tamen recusavit. ~ Ad 3tm) ut Illi, si Ordo Equestris stare deberet, sedendi facultatem non haberent; sed expresse, et absque ulla distinctione addidit: „ qui quidem Domini „ Doctores, in obeundis publicis functionibus Statum Ducalem ejusque Regimen concernentibus - Officijsque expediendis, paris erunt dignitatis et potestatis." ~ Et secundum ipsum hoc decisum, sextumque Commissorialis de Anno 1642. Compositionis paragraphum, ubi nimirum clare expressum est, quod Nobilitatis causae ab omnibus Consiliariis simul Duci proponantur, incomprehensibile quid esse videtur, Generosum Ordinem Equestrem inchoante Conventu hoc Provinciali in animum inducere potuisse contra id excipere, quod Actualis in presens Consiliarius Ziegenhorn non una cum Consiliarijs Supremis ad Conventum publicum accedere ibique locum debitum occupare deberet? cum tamen allegata haec ab illa ipsa Lex ex asse ei contraria sit, manifestaque observantia contra Eum pugnet. ~ Essentne nuda verba pretereaque nihil, quando dicitur, ut duo Consiliarij Doctores cum alteris quatuor Consiliarijs paris authoritatis - Respectûs - dignitatis - ac potestatis esse, nobilitatisque causas Duci proponere deberent, si Princeps Illos cum reliquis Consiliarijs aut tam bene quàm coeteros ad Nobilitatem delegandi facultatem non haberet? ~ Et qualis essetne hoc pro Principe et Consiliarijs indignitas, si in Congressu publico Principis Consiliarij tanquam Ejus Ablegati juxta Nobilitatem stare deberent? Ea vero considerare vellet? ~ Aut quomodo Consiliarijs cum Nobilitate deliberandum esset, si competens Illis Sessio denegari vellet? ~ Tali modo: quoque Consiliarios ab immemorabili tempore Landis publicis subscripsisse constat. – Inter alia, et in Lando Anni 1637. die 29na Januarij nominatim dicitur: „ Hos itaque etc, audita per Consiliarios Illustritatis Suae nomine ad Nos delata propositione, cum Illis deliberavimus „ eoque convenimus. etc" Quo facto porro circa finem haec leguntur verba: = „ In majorem veritatis fidem, juxta Ducales Dominos Consiliarios

„et N

 — „et Nos praesens Equestris Ordo huic Instrumento subscripsimus, =
„ illudque Sigillis Nostris communivimus." —. Quae quidem verba, imme=
diate subscriptio Landhoffmeisteri - Cancellarij - Consiliarij Künrath - ac
Doctoris Derschovij qui Exoticus fuit, subsequitur. - Pariter et Composi=
tionem Commissorialem de Anno 1642. Iidem Illi duo Consiliarij, variaq[ue]
subsequentia Landa publica subscriptione confirmarunt: id quod et a
succedentibus Consiliarijs semper observatum fuit: quemadmodum in=
ter alia Consiliarius Goesler /: in qualitate personae Civici Status vixit
obijtque:/ eo tempore, quo Equestris Ordo omnia quae inveniri modo po=
terant gravamina contra Ducem Fridericum Casimirum congessisset,
subsecutam supra his gravaminibus compositionem, non minus ac
perplura Landa tum antea tum post et ad mortem usque subscrip=
sit: in quibus quidem Landis quam plurimum dicitur, quod subsequen=
tes articuli etc. a Duce cum Consiliarijs Suis a Generoso Equestri Ordine
collibiti decretique fuerint. - Decidit denique ad summum Ducalis Domûs
totiusque Ducatus praejudicium Commissio Regia de Anno 1642. : „ Sede
„ vero vacante, vel Principe ex Ducatu absente, vel in minorennitate
„ existente, soli quatuor Consiliarij Supremi juxta formulam Regiminis
„ Ducatum - omnia gubernationis munia et jam in inducendo Conventu
„ administrabunt." ~. Nunc quidem hoc juxta formulam Regiminis deci=
sum fuisse, quàm distinctissime dicitur: at vero nemo omnium qui Regi=
minis formulam legit deciesque relegit, hoc illâ contineri unquam repe=
riet: sed generaliter ibi sonat: = „ Principem, si abesse a Ducatu vel =
„ minorennem aut infirmum esse vel etiam mori contigerit, praefati
„ Consiliarij Jurisdictionem et Judicia exercebunt; mandata et sententias
„ aliaque omnia administrationis munia Principis nomine, quandiu in
„ vivis erit, expedient ac promulgabunt; atque haec Jurisdictio Eorum =
„ etiam mortuo Principe indivisa atque in solidum censeri debebit, ut
„ uno pluribusve Eorum defunctis, reliqui munere Suo plene fungantur." -
Et potest adhuc /: praeter sufficientem illam deductionem, quod sub voce
Consiliariorum omnes sex Regiminis Consiliarij comprehendantur:/ adhuc
clarius aliquid illa expressione esse, ubi nimirum sonat, et mortuo =
Princ

Principe, Jurisdictio praefatorum Consiliariorum scilicet omnium sex-
uno pluribusve Eorum defunctis indivisa et in solidum exerceri debet? –
Hîc vero si de quatuor prioribus solum sermo esset, ac plures Eorum nempe
duo vel tres mortui fuerint, talis exinde resultaret sensus, quod et unus
solus Jurisdictionem exercere possit; id quod tanquam absurdum quid, nec
supponi quidem potest! –. Pariter, absente Principe tanquam totius Sta-
tus capite, eò majorem a Consiliarijs curam – vigilantiam – dexterita-
temque requiri patet; quod Illis eo tempore Ducalis Domûs – Ducatûs ac
denique Civitatum salus, praecipuè curæ cordique esse debeat. – Et quid?
Illi tum ab hoc excludi debent, qui Jurium Provincialium optime sunt
gnari, quosque Princeps pro lubitu tum ex Nobili tum ex Civico Statu
nominare potest. – Non obstante hoc essentiali detrimento, quod Duca-
tui tam ex exclusione horum Consiliariorum quam ex regimine quatuor
priorum solum, quorum saepius nonnulli in literarum studijs plane
non sunt versati imo cunctis administrationis munijs expediendis non
sufficiunt, adfertur; id quod cum tristis subsecuta in Curlandia expe-
rientia, tum et eversæ fabricæ ac manufacturæ adflictaque Civitatum
facies satis clare ante oculos ponunt: Nobilitas nihilominus sub
praetextu Actorum Borussicorum Anno 1717. amplius hoc extendere non
desijt. – Hoc autem modo Principi absenti omnia adeo sublata sunt,
ut Consiliarij Supremi ut in omnibus ita et in oeconomia pro lubitu
disponere queant. – Cum tamen nihil singularius esse potest, quam quod
Princeps a Ducatibus Suis absens ex hac causa ab omni Suo bono exclu-
sus esse, Consiliarij Ejus autem sine consensu et praescitu Suo tanquam
Supremi Domini in illis gubernare, imo in casu minorennitatis proximi
Agnati a Tutela excludi debeant; id quod Anno 1698. Duci Ferdinando
tamen, existente tum in minorennitate Duce Friderico Vilhelmo, tanqua
patris Sui Fratri a divo Rege Poloniæ Augusto Secundo concessum fuit. –
At vero cum Dux Ernestus Joannes Anno 1737. a Regia Majestate Dux
crearetur, obtinuit simul, ut etiam in Ejus a Ducatibus absentia guber-
natio et administratio horum Ducatuum penes Illustritatem Ejus sint,
Ejusque nomine – consensu et per Illustritatem Ejus gerantur; exercuitque
quoque

 —quoque, nullo contradicente, ad casum Ejus usque hoc regimen: attamen cum Ille se ad observandas omnes, nullisque exceptis de Anno 1642. Commissoriales decisiones obstrinxisset, Consiliarius Hartmann tum temporis ab administrando nomine et Consensu Principis regimine Comitijsque Provincialibus in absentia Principis exclusus permansit. — Quoniam nunc vero Celsitudo Sua Regia, inque praesens quam felicissime regnans Dux Carolus, ad manutenendas Leges fundamentales scilicet Pacta Subjectionis et formulam Regiminis, sine omni exceptione juramento Ejus homagiali se obstrinxit; ita et Illa in editis, praevia desuper cum Equestri Ordine ante homagialem actum Reversalibus, plane ab hoc recedere non voluit potuitque; et ex hac causa satisfaciendis decisionibus Commissorialibus Laudisque publicis non aliter subscripsit, quam quatenus illæ ex Legibus fundamentalibus fluerent, ijsque non essent contrariæ; quamvis Nobilitas illas simpliciter ceu fundamentales leges adscisci desiderasset. — Cum itaque decisiones Commissoriales de Annis 1642. et 1717. fundamentales Leges non sint, Regia Celsitudo Sua quoque in juramento homagiali earum respectu non sit obligatus: praeterea etiam per Literas reversales petitias a Sacra Regia Majestate ad Instantiam Illustrissimi Ducis Generosique Equestris Ordinis confirmatas, in tantum eas modo adscivit, in quantum cum fundamentalibus Legibus congruentes essent: omnia etiam pro Ejusdem Juribus militare patebit, si demonstrari poterit, quod hocce punctum formulæ Regiminis non sit conforme. — Generosus Ordo Equestris autem non modo non contentus est eo, quod contra formulam Regiminis antea obtinuit, sed et initio novissimi Conventus primo contra id demum excepit, quod Ducis Consiliarius in Conventibus publicis locum habere non posset: devoluto vero ad decisionem Regiam puncto hoc, et cum animadverteret contradictorium esse quod Princeps Consiliarium Suum ad Conventum ceu Ministrum Suum ablegare non posset, tandem Eum Consiliarij munere plane fungi non posse praesenti novo gravamine affirmare ac sustinere studuit: quod tamen minime fundatum esse tam ex praemissis clare perspicitur, quam et ex sequentibus patebit. —

Ge-

= G r a v a m e n. =

Facta eum in modum a Dominis Consiliarijs Supremis Consiliarij Aulici et Justitiae Ziegenhorn tanquam Consiliarij adhibitio; quodque Ji, antequam defectus existentis casus satis probatus fuerit Eum Regiæ Celsitudini quàm optime commendaverint; manet natura sua manifestum, contra Illos gravamen: ex quo Equestris Ordo eo justiorem percipit dolorem, quo Illi incapacitas Principi Suo inserviendi imputetur; ac hic procedendi modus Universæ Nobilitati, Regiam Celsitudinem Suam pro justissima ejus abolitione implorandi ansam praebeat. —

= R e p l i c a. =

Mirandum certe est, quod Equestris Ordo quanquam eo tempore quo pie defunctus Consiliarius Hartmann non minus ac modernus Ziegenhorn in Regiminis negotijs adhibiti fuerunt, quam soepissime Comitia Provincialia fraternasque conferentias celebraverit, nunquam aliquid nec contra unum nec contra alterum monuerit; nunc vero ad impugnanda contestandaque gravamine Suo manifesta Celsitudini Suæ Regiæ jura, a quibusdam malevolis sese inducere passus fuerit. — Quis enim a Generosis Consiliarijs Supremis persuadere sibi potest, quod Illi, si inter Nobilitatem aptissimum ad Consiliarij munus invenissent Subjectum, illud praeterijssent? At vero, si dicendum quod res est, ejusmodi Subjecta idonea admodum pauca dantur, et rarissime non solum inter Nobilitatem sed et personas Civici Status inveniuntur; et ex hac causa etiam semper inde, ubi nimirum reperiuntur, ulla Status indigenatusque ratione habita, desumpti fuerunt. — Quo minus igitur per 160. pluriumque annorum spatium, Nobilitati promotio Subjectorum Civici Status dolori esse potuit, eo minus pro lubitu eruta illa consequentia, ac si hoc toti Equestri Ordini incapacitas Suo inserviendi Domino imponeretur, locum sibi vindicare potest: satis enim constat, complurimos e medio Nobilitatis nonnisi in Literas elegantiores — politiorem eruditionem — aliasque Scientias, quæ Nobili digno Eundemque qualificatum reddunt, incumbere; nunquam vero ex professo studio Juris omnibusque amplissimis ejus partibus se dicare; cum tamen in Curlandia nomen Jure-Consulti nemo sibi vindicare possit, nisi in Jure Patriæ et partim

„ = Regni Poloniæ non solum, sed et ob Jura Germanorum per Privilegium Sigismundi Augusti praecauta, in Jure quoque Germanorum Civili - Canonico - Criminali - Ecclesiastico - Feudali - Publico - alijsque omnino sit versatus. — Praeterea ex illa quoque ratione, minus justa querela hæc esse videtur: quoniam Nobilibus non modo Dignitates quatuor priorum Consiliariorum - quatuor Capitaneorum Majorum, octo Minorumve privative prae omnibus competunt, sed et ad plura alia Officia aditus Ipsis patet: et in praesenti casu omnino adhuc considerandum venit, quod Ipsi Supremi Consiliarij tum et perplures ex Nobilitate Consiliarium Ziegenhorn Celsitudini Suæ Regiæ de meliori nota statim circa adventum Ejus commendatum voluerint; Illa quoque in peragendo Petroburgensi negotio utilissima Ejus Officia ibi adhibere, et consequenter illa perspecta Sibi reddere, occasionem habuerit. ~ Quid quod? Ipse Equestris Ordo, exortis Anno 1751. dissidijs, Illum a consilijs Sibi cupiens Regiæ Majestati supplicavit, mandatumque hoc respectu exportavit: quod vero mandatum, cum Ille interea ad Consiliarij Ducalis Officia Domui Ducali praestanda Se obstrinxisset, ad Regiminis instantiam ac supplicationem a Sacra Regia Majestate commutabatur: ac Ille in functione Consiliarij conservabatur: in qua quidem Dignitate, ad componenda inter Regimen et Nobilitatem dissidia in subsecuto Anno 1752. Conventu Illum haud parum contribuisse, quis est qui nesciat? ~ Gravamini huic, inconsuete sub titulo Historiæ annexa puncta, jam ex praemissis maxima ex parte refutantur: quapropter nonnisi factae hic loci annotationes paucis adhuc illustrandæ esse videntur. —

= G r a v a m e n. ~.

Historiæ gratia, et subsequentia Legum Ducatuum loca in censum vocari possunt. — Paragraphus enim undecimus Landi publici de Anno 1636. praeeminentiam tantummodo Consiliariorum quæstionis, his verbis ordinat: = „postquam quoque per aliquot temporis spatium inter Consili-
„arios Nostros Doctores et quatuor Capitaneos Majores propter praeemi-
„nentiam contentio orta fuit, ac Nos secundum formulam Regiminis
„non aliter quam ut ea Consiliarijs Nostris competat invenire possu-
„mus, hæc quoque causa a pluribus jam Conventibus ad Regis decisione

remiss

„remissa fuerit; Nos attamen, cum evitandæ ulterioris litis, tum et:
„ testificandæ Nobilitati Gratiæ Nostræ causa, quatuor Capitaneis Majo=
„ ribus tanquam antiquissimo nobili Genere natis et nullis alijs, prae=
„ eminentiam prae binis Consiliarijs Doctoribus aut Illis successuris
„ concedere assignareque volumus: quoad reliquum autem, supra me=
„ morati duo Consiliarij Nostri, aequali cum reliquis quatuor Consilia=
„ rijs, vi formulæ Regiminis, authoritate ac respectu nunc et ad perpe=
„ tua usque tempora esse conservarique debent." ~ „ — Commissorialis
de Anno 1642. Decisio ad gravamen quartum et quintum: = „Sed ne quid
„ eo ipso formulæ Regiminis derogetur, neque plures Consiliarij praeter
„ Eos qui expressi sunt in Provincia in posterum adhibeantur, cavemus
„ hisce declarantes, ut Illustrissimus Princeps Eum quantocyus ad Capi=
„ taneatum etc. aliasque subsequentes Dignitates juxta formulam
„ Regiminis promoveat; Ipse vero Princeps postmodum a vocatione insti=
„ tutioneque privatorum Consiliariorum abstinere tenebitur. — Quod vero
„ attinet Generosum Eberhardum ab Ahnen Aulæ Suæ Illustritatis Prae=
„ fectum; et siquidem non sit Indigena hujus Ducatus, tamen cum prope
„ suam aetatem in servitijs Suæ Illustritatis consumserit, et quoque Sua
„ Illustritas apud Nos diligenter intercessionem Suam pro Ipso interpo=
„ suerit; Nos vero itidem partes Nostras et Authoritatem Nostram apud
„ universam Nobilitatem interposuerimus; Eundem cum consensu prae=
„ fatæ Nobilitatis in hoc Officio Consiliariatus conservandum esse duxi=
„ mus; modo ne id in posterum exemplo sit ad inducendos peregrinos, In=
„ digenasque Magistratibus gerendis excludendos. — Interea Dominus ab
„ Ahnen a publicis consultationibus prorsus abstineat. — Quando vero
„ Idem Generosus ab Ahnen indigenatum apud Nobilitatem impetra=
„ verit, Ipsum juxta praescriptum Laudi quo Indigenatum acquisiverit
„ munerum et beneficiorum obtinendorum capacem esse praesentium vi=
„ gore declaramus; non praejudicando Decisionibus et Laudo Judicij
„ Equestris, quinimo in robore suo conservando" ~. — Casus cum Se=
cretario Crupert et paragraphus quintus Actus Compositionis ejusdem
Anni: = „Respectu praeeminentiæ ac sessionis Consiliariorum, Illustritas
Sua

 – „Sua pro aequo meritoque Illos in debito respectu, ut in Laudo pu=
„ blico de Anno 1636. continetur, haberi existimat: et quidem tali modo,
„ ut quatuor prioribus, præ omnibus exceptis Comitibus - aut Exterorum Le=
„ gatis - vel etiam prim-arijs Majestatis Suæ Regiæ Officialibus, qui
„ jam antea primum locum habuēre, Sessio competat; post Illos autem
„ quatuor Capitaneis Majoribus, et tum denique duobus alteris Consili=
„ arijs nobilis conditionis, qui nunc sunt vel in posterum in Illorum locum
„ succedent. ~ " — . R e p l i c a.

Tametsi hic verba illa „Nobilis conditionis qui nunc sunt" inserta fue=
rint, bene tamen notandum est: 1º) quod non expressum sit, si alij nobi=
lis conditionis Illis succedent, verum absque ulla distinctione, qui Illis suc=
cedent? ~ 2º) quod Commissio Regia nullo habito discrimine, ut Consi=
liarij ejusdem Dignitatis ac potestatis cum Consiliarijs Supremis esse de=
beant, praefatum in modum sanciverit. – 3º) quod inita contra formulam
Regiminis cum Nobilitate pacta nentiquam subsistere possint: in hac
autem Capitaneos Majores Consiliarios primum sequi debere quam dilu=
cidissime expressum est. ~ . — " ~ . — . ~ .

=G r a v a m e n. ~.

Id quod recessu Commissoriali ejusdem Anni approbatum confirmatumq
est: = „Compositionem et Transactionem inter Illustrissimum Principem
„ et universam Nobilitatem etc. Nobis praesentibus et mediantibus fa=
„ ctam, Authoritate Nostra Commissoriali, in omnibus punctis - clausu=
„ lis - et articulis approbamus - confirmamus - et ratihabemus, Juribus
„ Sacræ Regiæ Majestatis - directique Dominij salvis manentibus." ~.

=R e p l i c a. ~

Ex hac quoque causa, Celsitudo Sua Regia sperare sibique persuadere po=
test, Sacram Regiam Majestatem omnes in hoc passu a Regiminis formu=
la factas digressiones, secundum Jura directi Sui dominij clementi=
ssime aboliturum esse. ~ " — . ~ " — . ~ .

=G r a v a m e n. ~.

Non minus ac in Epilogo Decisionum Commissorialium tum temporis: =
„ Et quoniam nulla partium ab his Decretis Nostris appellavit, et in rem
„ judicatam transierunt; proinde, ea perpetuæ firmitudinis robur obtinere,
et ab

„ et ab omnibus inviolabiliter observari debere, praesentium vigore
„ statuimus." ~. Mediantibus quibus, casus hac Commissione decisi
vim rei judicatae perpetuumque firmitudinis robur obtinuere. ~.-

= R e p l i c a. ~.

Res judicata partibus non vero alijs Legem dat. - Deleta itaque Kiettleriana Stirpe, et cum Celsitudo Sua Regia ad decisiones Commissoriales Laudaque publica non aliter Se obligaverit, nisi in quantum Legibus fundamentalibus essent conformia, ex cunctis his allegatis locis plane nihil sequitur. ~ " ~. ~ " ~. ~ "

= G r a v a m e n. ~.

Imprimis vero verba illa, „ modone in posterum exemplo sit ad inducendos
„ peregrinos Indigenasque magistratibus gerendis excludendos", ad explicationem confirmationemque hujus in pactis primoevis jam decisi Articuli, multum contribuunt. ~. - Paragraphus duodecimus Laudi publici de Anno 1669. := „ quod promotionem Consiliariorum attinet, Nos
„ vacantes has Dignitates conformiter Legi publicae, nimirum Privi-
„ legio Divi Sigismundi Augusti, ac prout formula Regiminis id
„ requirit, conferri curabimus" ~. ac paragraphus decimus continuati Anno 1684. et sequenti Anno in publicis Regni Comitijs confirmati Actus Compositionis: = „ Consideratione futurae Consiliariorum Su-
„ premorum nec non Consiliariorum Dignitatum dispositionis, Nos =
„ Easdem juxta publicum Divi Sigismundi Augusti Privilegium et For-
„ mulam Regiminis nonnisi veris Augustanae Confessioni addictis =
„ collaturi sumus" ~. Se refert ad privilegium divi Sigismundi Augusti ut et ad Regiminis formulam, pari modo paragraphus vicesimus secundus Laudi publici de Anno 1692., sequentia disponit: = „ Munera
„ ac dignitates publicae nonnisi Indigenis Jisque bene possessionatis confe-
„ rantur" ~. Secundum expressum tenorem editarum a Duce Ferdinando Anno 1698. die nona Julij, et eodem Anno a Rege Augusto secundo confirmatarum Literarum Reversalium, quoque nulli peregrini aut privati Consiliarij promoveri debent; dum ibi dicitur: = „ ratione Collationis Offi-
„ ciorum dignitatumque publicarum, juxta praescriptum Commissoriale
„ de Anno 1616. - formulam Regiminis - Commissoriales decisiones processuri
„ sumus; et quidem ita, ut nullos peregrinos aut privatos Consiliarios =

hab

 „habere velimus" ~. Decisio Commissorialis de Anno 1717. ad desiderium primum, mediante qua, provisio ratione Consortum Regiminis facta est: allegat quidem adhibitam in Formula Regiminis in casu necessitatis limitationem ipsissimis verbis: attamen incontestabilem illa suppeditat regulam, quod jura indigenatus illæsa manere deberent, quod Officia et Dignitates non Indigenis et Impossessionatis nonnisi sub nullitate conferri possint: quemadmodum subsequentia Ejusdem Commissionis citata clare hoc demonstrant: ad gravamen duodecimum = „in futurum vero, ut omnes praedicti Officiales, juxta Leges et consuetu„dines Patriæ in Ducatu Curlandiæ et Semigalliæ, sint bene possessio„nati statuimus; et ne Impossessionatis conferantur, sub nullitate „inhibemus". ~. —. ~. —. ~" —

=Replica.~

Omnia hæc allegata ad pacta Subjectionis formulamque Regiminis, quorum vera mens jam initio satis illustrata fuit, provocant: in reliquo autem, opinio horum Allegatorum semper talis fuit, quod Duci peregrinos privatosque Consiliarios habere non licitum esset: quod ipsum tamen, nequidem in formula Regiminis fundatum est. ~" —.

=Gravamen.—

ad addit: Gravamen 1mum: = „Et ne in posterum Capitaneis, personae „Civici Ordinis pro Assessoribus obtrudantur etc. inhibemus et inter„dicimus." ~

= Replica. —.

Quanquam allegata hæc dispositio Commissorialis pariter in formula Regiminis fundata non sit; Celsitudo Sua Regia tamen, ad testificandam mentem Suam, quod Nobilitatem Indigenam ab Officijs, quæ Illi nequidem privative competunt, nullo modo excludere velit, statim finito Conventu Provinciali octo Assessores ad Judicia Capitanealia majora, et quidem omnes ex Nobilitate constituit. ~" —.

=Gravamen. —.

Extractum ex Juramento Dominorum Consiliariorum Supremorum: „tum Ordinationes et Privilegia, secundum pacta Subjectionis - Formulam „Regiminis - Decisiones Commissoriales - Jura et consuetudines tam om„nium in genere Incolarum quam uniuscujusvis in specie, omni cum fidel

„fidelitate debite observare et quantum in Me est non permittere
„velle, ut peregrini vel Exotici ad Consilia vel Consultationes publicas
„sive clam sive palam admittantur; immo multominus Ego Eosdem
„ad Eas admittam vel introducam, contra vero in id incumbam, ut
„omnia juxta Leges Cardinales et horum Ducatuum observantiam
„solummodo ab Indigenis disponantur atque administrentur etc" ~.
Conclusio Decisionis Commissorialis de Anno 1717.: = „Cum igitur =
„omnia, quæ ita a Nobis Authoritate Commissoriali in perpetuum
„Legis vigorem constituta sunt, pactis Subjectionis conformia etc." ~.

= Replica. ~.

In his allegatis non minus ac in reliquis omnibus id semper examinandum, utrum illa ex Legibus Cardinalibus actualiter proveniant? At vero, licet in Commissorialibus Decisionibus hoc ita expressum sit, multum ab eo tamen abest: siquidem Nobilitas Anno 1717. in contumaciam Ducis Ferdinandi, multa contra Investituras Ducales Formulamque Regiminis exportavit; quibus et nova Juramenti Consiliariorum Supremorum Rotha annumeranda: quapropter et illa, quæ absque hoc tantummodo quo ad tempus absentiæ Ducis Ferdinandi praescripta est, in præsens eo minus adhiberi poterit; cum nec Dux Ernestus Joannes ea usus est, sed denominatos Suos Officiales veteri Juramento obstringi jussit. ~. —" ~.-

= Gravamen. ~.

Quodsi nunc paragraphus Formulæ Regiminis Trigesimus secundus: =
„In Conventibus Illi tantum ad Consilia accedant, qui per Leges et Con-
„suetudines admittuntur; omnibus alijs, qui Jus Suffragiorum non =
„habent, penitus exclusis." ~, ac praescriptum in Commissoriali decisione de Anno 1717., Juramentum Supremorum Consiliariorum, omnibus ac singulis qui Jus Suffragij non habent aditum ad Consultationes publicas praecludat; nulla magis relinquitur quæstio, utrum Consiliarius Aulicus ac Justitiæ Ziegenhorn, cum Ipsi jus indigenatus et consequenter Jus Suffragij non sit, Sessionem votumque inter Indigenas Nobiles prætendere possit? ~ " —. ~.

= Replica. —.

Nonnisi fallacia dictionis est id, quod hic allegatur: Formula enim

Regi

 = Regiminis de eo tantum loquitur, quod si quibus jus adeundi publicas consultationes non competit, ab eo se penitus abstineant: Ducales autem Consiliarios absque discrimine, utrum Nobiles Indigenæ fuerint nec ne? hocce jus habuisse, ex allegatis superius locis Subscriptionibusque Laudorum Publicorum clarius elucet. – Quod reliquum est, nec Consiliarij Supremi Suffragiorum Jus in Conventu Provinciali habent, verum hi simul ac omnes Consiliarij tanquam Ministri et ad mandatum Principis illuc veniunt; id quod quoque cessat, si Conventus, ut in Regula est, in Arce celebratur; ubi nimirum Deputati Ordinis Equestris, si Ipsis aliquid conferendum est, Consiliarios, non vero Illi Nobilitatem adire obligantur. ~ " — . ~ " –

= G r a v a m e n. ~.

Quoniam igitur ex applicatione supra allegatorum et ex Statutis Legibusque publicis desumptorum argumentorum, respectu Consiliarij Ziegenhorn clare apparet, collationem hujus Dignitatis tanquam Officij publici, Ipsi uti personæ non Indigenæ factam, in jure subsistere non posse; siquidem formula Regiminis, immediate post denominationem Regiminis Consiliariorum in paragrapho Tertio quam distinctissime, Illos qui sub voce Indigenarum comprehendi debent, denotat; = „Nomine autem Indigenarum etiam Poloni et Lithvaniæ Nobiles in „Curlandiæ et Semigalliæ Ducatu bene possessionati comprehendantur."

= R e p l i c a. –

Tertium hunc Formulæ Regiminis paragraphum, ipsa Decisio Commissorialis de 1717. ad gravamen quartum, ad Indigenas Civici Status applicat; in verbis: = „Cameræ Officiales nonnisi ex Indigenis Status Civici… „etc. constent." ~ „paragrapho Tertio Formulæ Regiminis: „quod nomi„ne Indigenarum Poloni et Lithvani in Curlandia et Semigallia com„prehendantur, salvo in totum manente." ~. Quamvis et hæc Lex omni Regnanti Duci eo respectu admodum præjudicet, quod /: ut nunc temporis vel maxime necesse esse videtur :/ habiles, ad restitutionem Rei Cameralis, Viros in Ducatum inducere non liceat; clare tamen tantum ex hoc elucet, quod Commissio Regia una cum Equestri Ordine Anno millesimo Septingentesimo decimo septimo sub verbo Indigenæ et Indigenas Civici Status intellexerit. ~ " — . ~ " Grav

Gravamen.

Ita et insuper Generosus Ordo Equestris maximo sibi dolori ducit, quod ex Responso Regiæ Celsitudinis Suæ Nobilitati initio moderni conventus edito, Illam factam hac de causa ab Equestri Ordine repræsentationem ægre tulisse perspexerit; quo major illæsa illa fides - obedientia ac devotio est, qua Ordo Equestris erga Celsitudinem Vestram Regiam, Clementissimum ac nunquam satis deveneranduum Principem et Dominum Nostrum ex intimo Cordis Sui animatur, et quæ nullo modo nec ipso quidem homagio increscere potest, eo minus Ille et minimam Clementiæ Celsitudinis Vestræ Regiæ diminutionem absque justissimo dolore perferre potest: confidit potius Ordo Equestris innato Celsitudinis Vestræ Regiæ ad justitiam amori, fore ut Illa reiteratam hanc repræsentationem ratione magni hujus Juraque Indigenatus tangentis puncti Sibi proponere dignata fuerit, simulque Clementissime annuerit, quod una cum allegatis Statutis ac Legibus adhuc id adducatur, quod contra præfatum et ad præsens gravamen spectans Responsum monendum esset. ~ Quod adductum ibidem exemplum Decisionis Commissorialis de 1717. ad gravamen primum attinet, illud jam superius tactum est: respectu Indigenarum Civici Status, ejusmodique denominationis autem, hi Juribus Nobilibus Indigenatus plane non sunt præjudicio, quamdiu ad Indigenas Nobiles non competunt. - Ex hac causa etiam Indigenæ Civici Status in Commissoriali decisione ab Exoticis personis distinguuntur, quo cum exclusione posteriorum priores solum ad Officia Cameræ Ducalis admittendi essent. ~ Disponit potius allegatum in Comissoriali Decisione ex Actis Borussicis Responsum Regium de Anno 1616. p. 145. in simili casu eum in modum: = „In Præ„fectura Morungensi quæ Jurisdictionem habet, necesse est ut Nobilis „Indigena constituatur, qui convenienti salario prorsus Jus isthic di„cat, Justitiamque de more administret" ~ Quapropter igitur extensio illa paragraphi Tertij, „quod posito Indigena Nobili, Indigena Civici „Status non excludatur" eo minus locum habere potest, quo priores secundum hanc Legem Cardinalem bene possessionati esse debeant; hi vero hoc ne quidem esse possint, consequenter si in Commissoriali deci-

 „–sione ibidem dicitur „paragrapho Tertio formulæ Regiminis salvo in „totum manente", hoc pro rationabilitate assumendum esse constat. ~.

= R e p l i c a. ~.

Putativa hæc rationabilitas Legis hic loci vacuum atque nihil significans verbum est; cum immediate ante adducta verba clare doceant, quod et Indigenæ Civici Status sub nomine Indigenarum comprehendantur. – Facta ex Actis Borussicis allegatio hic nihil efficere potest: quid Præfectura Morungensis ad Curlandiam attinet? In Prussia, praecipue eo tempore quo imbecillis animi Dux Albertus Fridericus sub Curatela /: non tamen Consiliariorum sed Agnatorum :/ esset, multa sunt statuta, quæ ad Curlandiæ statum minime sunt applicabilia: et in genere, nonnulla proficua ex Actis Borussicis allegare, coetera vero silere, minus justum quid esse videtur. ~ Quare non quoque id ex illis adducitur, quod in Borussia absente Duce undecim personæ et inter has tres Civici Status, administrationis munia expedire debuerint. ~ Quare non etiam, quod praetensum Jus Electionis Actis Borussicis Nos confirmare volumus? At vero, quoniam illa in hoc passu contraria sunt, non ita pridem Nobilis quidam Curlandiæ in Sua de Jure Ducem eligendi Dissertatione §. 19. et 20. , omni opera, quod Jura Borussiæ ad Curlandiam neutiquam applicanda essent, deducere studuit. ~ „

—. = G r a v a m e n. ~.

Non negat Ordo Equestris, quemadmodum etiam notorium est, moderni Consiliarij Aulici ac Justitiæ Ziegenhornij Patrem, non solum multis privatis sed et Nobilitati consequenter quoque toti Ducatui, ejusmodi reddidisse servitia, quibus Ejus apud Nobilitatem memoria in continuo pretio ac debita existimatione est semperque manebit. ~ Pari modo et Illa eruditionem Consiliarij Ziegenhorn Ejusque in foro et praxi habilitatem admodum Sibi habet perspectam: siquidem Ille, quamvis non ad exemplum Patris Sui Ipsi Equestri Ordini, multis tamen Privatis in Eorum causis tanquam Advocatus vel maxime utilis fuit; id quod tamen omne adductis contra promotionem personæ Suæ tanquam non Indigenæ ad Consiliarij Dignitatem ex Statutis et Legibus non apponi, vel contra hoc aliquid contribui potest; non minus ac id, quod Herr Consiliarius Ziegenhorn jam ex Anno 1751. Dominis Consiliarijs Supremis tum Regentibus Officia Consiliarij, in quantum Ejus Advocatura hoc permisit, præstiterit. – Allegatum ex Juramento Suo

Supremorum Consiliariorum Extractum clare probat, Illos jure permittere non potuisse, quod hoc factum sit, sed potius vi illorum juramentorum Sacrae Regiae Majestati indicare Eidemque ut huic rei remederetur supplicare debuisent. ~ Advocaturam Aulicam autem Consiliario Ziegenhornio munere Consiliarij Ducalis fungi plane non permittere nec permittere potuisse; hoc deducta ex Bertochij Promtuario loca testantur: =
„ Nullus sit simul Advocatus et Judex in eodem negotio, nec sententiam
„ in eadem causa ferat vel votum saltem proferat, in qua semel patro-
„ cinium præstitit." ~ . Imo, quod ne quidem Actuarius, deposito Officio in illis causis ubi Acta consignavit, vices Advocati gerere possit, probant. – Quod vero e contrario Consiliarius Ziegenhorn tanquam Advocatus tot Familiarum scrinia Literaria perscrutatus fuerit, omnibus notum perspectumque est: qua ex causa etiam semper Ipsi in collisione praeteriti et præsentis Sui Officij Sese decidere vel maxime arduum erit, ex cujus parte formanda eset exceptio. ~ Salus ac prosperitas horum Ducatuum, extra felicem illum cum Republica Polona sub Regimine Ducis initum nexum, et in optata inter Caput et membra harmonia consistit. ~ Et potest jam existere vel statui ille casus in præsens, quo secundum Formulam Regiminis Decisionemque Commissorialem de Anno 1717. ad desiderium primum, Consiliarius Civicæ Conditionis eset constituendus? aut danturne potius et inter Nobilitatem complures, qui Eruditione ac dexteritate sint conspicui et Jurium hujus Provinciæ optime gnari, de quibus simul praecipua illa haberi potest præsumtio, Illis nil nisi exoptatam inter Celsitudinem Regiam Ejusque Ordinem Equestrem ratione praesentis negotij harmoniam curæ cordique fore? – Jura enim Celsitudinis Suæ Regiæ Ejusque Domus Ducalis, Juribus Ordinis Equestris ita Sibi invicem non contradicunt, ut et absque aliorum Consilijs, illa a Nobilibus Indigenis et sine privato comodo determinari nequeant.

= R e p l i c a. ~

Totus hic locus nonnisi nuda in se continet verba! ~ Celsitudo Sua Regia praesenti Suo Consiliario Ziegenhorn panegyricum dicere non opus habet. – Sufficere jam pose videtur, quod jam Anno 1751. Consiliarij tum Regentes Eum, sub Clementissima Suæ Majestatis Regiæ approbatione, præ multis alijs hac Consiliarij Dignitate dignum = existi

 — existimaverint: praeterea quod et Piltinensis Districtus Eo in publicis Suis in Aula Regia negotijs usus fuerit. ~ Sane magna et singularis pro Nobilitate erat distinctio, quod Celsitudo Sua Regia, cum Consiliarium Ziegenhorn denominasset, Consiliarijs Supremis, Ipsi /: Ziegenhornio:/ secundum Consiliarij locum collatum, Se primum vero Nobili Cuidam Curlandico destinasse, ac finito Conventu collaturum esse declararet: — Quoniam vero Generosus Ordo Equestris in eo condescendere recusavit, quod Ille salvo utriusque partis jure Conventui publico interesse non deberet; Celsitudinem Suam Regiam, ad manutenenda Suprema Sua jura Ipsi primum locum conferendi, nec minimam ab exercitio muneris sui suspensionem permittendi, Sese decernere oportuit. — Nullitas allegati ex Bertochio loci cuicunque sub oculos cadit: et non solum Jura communia sed et aliarum Provinciarum mores, habiles idoneosque Advocatos ad summas dignitates promoveri clare probant: id quod vigens in Gallia — Prussia — Saxonia — multisque alijs Regnis usus testatur. ~ Putativa scriniorum Literarum Nobilitatis perscrutatio, pariter exiguum et nullius momenti est argumentum: Advocatus enim, si etiam ad altiores promovetur Dignitates, non solum praeterito Suo Juramento arcana Eorum quibus antea patrocinio fuit silere obstrictus manet, sed et quid ex supra memoratis Scrinijs prodere potest? : hoc forsan, quod unus et alter feudalia a Principe possideat bona, quae ignorari cupit? : verum et hoc a nemine praesupponendum est; et Feudorum ex Archivo Codices praeterea, omnia ejusmodi in se continent indicia.

= G r a v a m e n. ~

Posito, quod praesens casus ad ulteriorem Sacrae Regiae Majestatis Regis ac Supremi Domini Nostri Clementissimi decisionem devolvi possit; Consiliario Aulico ac Justitiae Ziegenhornio attamen, congruenter adducto in Commissoriali decisione ad Gravamen primum exemplo Secretarij Crumpert, ab Officio Consiliarij tam diu abstinendum esset, quousque Sacra Regia Majestas in hac causa aliquid decreverit; quam justissimam decisionem Ordo Equestris, congruenter Legibus - Statutisque Provincialibus, in suo favore militaturam sperat, idque eo magis, quo Anno 1748. Regia Sua Majestas Rex Noster et Supremus Dominus Clementissimus, adhuc vigore

remiss.

remissi ad Nobilitatem Rescripti, Ipsi declarare dignata sit: „ Eadem =
„ Sacra Regia Majestas, quoniam ea semper est nec alia esse potest Ejusdem
„ intentio, nisi Ducatus circa Jura Sua - Leges - prærogativas - et Privilegia
„ conservandi " ∼. Et quoque Rex Sigismundus Augustus gloriosissimæ
memoriæ, in pactis primoevæ Subjectionis universæ Livoniæ, ex Gratia
Regia hanc tulit sententiam: = „ Cum digna vox Majestatis, regnan=
„ tis sit, fateri, Imperium subjectum esse Legibus!" ∼ Siquidem vero
praesens casus ex Legibus Provincialibus jam satis clare ac dilucide
explicatus, et vigore Actus Compositionis, Ejusque a Regia Commissione
ejusdem Anni subsecutæ Confirmationis, jam res decisa ac judicata
sit; consequenter ejusmodi naturæ, ac qualitatis, quod ad ulteriorem
supremam decisionem Regiam non devolveretur; Generosus Ordo Eque=
stris eo potius gratiosam in hoc passu mutationem a Serenissima Cel=
situdine Regia sperat, quo Illa initio hujus Conventus Provincialis No=
bilitati Clementem dederit assecurationem, ac Jura - Privilegia - et præ=
rogativas Equestris Ordinis in specie - omniaque horum Ducatuum Ju=
ra in genere, manutenendi Clementissime Sese declarare dignata fu=
erit: tamen, cum facultate augendi, minuendi, et corrigendi. ∼ " -
Mitaviæ ex Conventu Provinciali die Tertia Novembris 1759. Anno.
= Fridericus Koschkul p. t. Conventus Mareschalcus. mp.

= R e p l i c a. ∼

Admodum certe mirandum est, Nobilitatem, cum ejusmodi contra Celsi=
tudinem Suam Regiam ad instinctum quorundam Privatorum susceperit
contentionem, quæ Regiminis Formulæ e diametro contraria, ac Juribus,
quæ Antecedanei omnes sine exceptione Duces exercuere, /: Duces enim,
Gotthardus - Fridericus - Jacobus, Fridericus Casimirus - Fridericus Wilhel=
mus - Ferdinandus - et Ernestus Joannes, omnes Civici Status Consilia=
rios habuerunt: /, repugnat, in animum Sibi inducere voluisse, quod
hæc causa ad decisionem Regiam ne quidem devolvi possit; satis e=
videns est Clementiæ documentum, quod Celsitudo Sua Regia, aperte
pro Se militante Jure, hunc procedendi modum approbaverit. ∼ Facta
autem exempli Secretarij Cruppert allegatio, Eidem in hoc nec mini=
mam contra Formulam Regiminis intuitu Consiliariorum restrictionem
dare

 „ —=dare potest. — Ac cum denique nihilominus tota hæc causa per publicum Laudum ad decisionem Regiam devoluta sit, Celsitudo Sua Regia nil nisi hoc, quod Illa, ut in omnibus punctis ita et in hoc passu penes Regiminis Formulam conservetur, supplicibus a Majestate Sua Regia requirit precibus: id quod eo magis justum est, quo Illa Juribus Generosi Ordinis Equestris nullomodo derogare animum habeat. =Quodque utraque Pars, juxta præmissa Jura quæ pro Se militare =contendit, satis et iteratis vicibus jam exposuit. ~ „ —.

2.) Rescriptum Sacrae Regiæ Majestatis concessionis usûs Sigilli Sui Cubicularis ad obsigillationem Decretorum Judiciorum Referendarialium Regni, Varsaviæ die 2. Januarij 1760. Anno datum. ~ „ —.

Augustus Tertius etc. Venerabili Gabrieli Podoski Praeposito Cathedrali Cracoviensi, Referendario Regni, Commendatario Præposituræ Miechoviensis, fideliter Nobis Dilecto, Gratiam Nostram Regiam. ~ Venerabilis fideliter Nobis dilecte! Post collatum nuper a Nobis gratiose Fidelitati Tuæ Officium Referendariatus Regni, animadvertimus ex relatione certorum Consiliariorum Lateri Nostro assidentium, partes in Judicijs Nostris Referendarialibus Regni Eidem Officio incumbentibus litigantes, ad obsigillationem Decretorum ibidem inter Eas ferri et inde ex Cancellaria Referendariatus Regni per Extractus emanare extradiq solitorum, concessione Sigilli Nostri Cubicularis pro majori Earum commoditate indigere: eam vero concessionem quantum ad hoc ipsum ulla Lege Regni nusquam prohiberi. — Quocirca Nos, quemadmodum quanto libentius commoditati praedictarum partium prospectum fore volumus, ita tanto facilius Fidelitati Tuæ usum memorati Sigilli Nostri Cubicularis, ad solum duntaxat effectum obsigillationis praelibatorum Decretorum, quæcunque ex Judicijs Nostris Referendarialibus Regni proferentur, et ex Cancellaria Eorundem requirentur exportabunturque, concedendum ac impertiendum esse duximus; concedimusque ac impertimur praesentibus Literis Nostris. ~ Quas, in majorem fidem Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri jussimus. ~ Datum ut supra etc.

= A u g u s t u s   R e x. m.p. ~ „ 3.)

3.) Kopija Listu JWo. Jmcipana Podoskiego Kuchmistrza Litewskiego, od Jego Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey do Prześwietney Porty Ottomańskiey Delegowanego Posła; do JWo. JmciPana Kanclerza Wielkiego Koronnego; ze Stambułu, intuitu Sułtana Hadzi-Geray w granicach Polskich bawiącego się; dnia 5. Miesiąca Januarij Roku Pańskiego 1760. pisanego. ~. —

Jaśnie Wielmożny etc. — Rok ten zaczynam od powinszowania JWWmc Panu Dobrodziejowi z tą mego przywiązanego Serca Expressyą, ażebyś JWWmcPan Dobrodziey życie całe łożący pracom y Ozdobie Oyczyzny tak w zdrowiu jako y w wszelkich pomyślnościach w niezamierzone pędził Wieki: a jako wszystkie dzieła JWo. WmcPana Dobrodzieja wiecznego czasu dzieją się Sławie, tak też wzajemnie czas bardzo późny żadnego w sobie momentu niemiał, któryby niepłynął na wielki szacunek w Oyczyźnie, y Nam do JWo. WmcPana Dobrodzieja przywiązanym na jedyną Serca satysfakcyą. — Miałem honor List JWo. WmcPana Dobrodzieja przez pocztę Wiedeńską odebrać, z przyłączonemi Kopijami Listów w Interessie znayduiącego się in visceribus patriae Królestwa Polskiego Sołtana JmcPana Hadzi-Geray, cum Mandato Nayjaśnieyszego Pana Naszego ażebym Portę Ottomańską upewnił y utwierdził o stateczney y nienaruszoney przyjaźni y zachowaniu sacrosancte Traktatów Karłowickich, y żeby schronienie się w granice Polskie przed gniewem Hana Tatarskiego Sołtana wspomnionego nieuczyniło Porcie Ottomańskiey przeciwney impressyi. — Oświadczyłem wszelką hoc in puncto Dworu Naszego łatwość. — A że List JWo. WmcPana Dobrodzieja odebrałem w wigilią Audyencyi Moiey u JO. Wezyra, więc non intermisi tey dla siebie sposobney pory, żem mógł ten Interess non per tertias personas ale Sam personaliter promowować. — Jakoż DEO adjuvante JO. Wezyr Osobie Moiey przyrzekł pardon dla pomienionego Sołtana: y jeszcze staram się, ażebym Listy od Porty do Hana Jmci Tatarskiego otrzymał: z któremi, dla pewnieyszego doyścia, ordynować będę Umyślnego do JWo. JmciPana Hetmana Wielkiego Koronnego przez Wołowszczyznę y Mohylów. — A teraz, dalszych roskazów oczekując, piszę się z powinnym Uszanowaniem Jaśnie Wielmożnego WmcPana Dobrodzieja etc. ~. —

4.)

4.) List Jmćpana Rogalińskiego Starosty obornickiego do Nayjaśnieyszey Jmperatorowy Rossyyskiey w krzywdach przez Woysko Rossyyskie Ziemianom Polskim poczynionych Delegowanego; do Jaśnie Wielmożnego JJPa Kanclerza W. K. z Petersburga dnia 17/28. Januarij 1760. Roku pisany. –

Podroż Moja do Petersburga, Rezolucya Jmćpanu Staroście Osieckiemu (: za którą oczekiwałem:) nierychło dana, przewlokła; a potym y śniegi wielkie do pospiechu były Mi przeszkodą; w wielu mieyscach musiałem brać Chłopow, aby Mi przed powozem moim torowali drogę y łopatami śnieg z drogi odgarniali, bo inaczey niepodobnoby było przejechać. – Zażyłem zimna – żmudy – y pracy wiele tak dalece, że pięć Niedziel strawiłem w tey podróży. – Stanąłem tu na początku Stycznia: podałem Memoryał którego Kopiją JW Mćpanu Dobrodziejowi przyłączam: opowiedziałem ustnie dolegliwości Ziemianow Naszych JW Jmćpanu Woronzow Kanclerzowi Państwa Rossyyskiego: starałem się o Audyencyą całemi siłami, nie dla podchlebienia miłości mojey własney, lecz dla skutecznieyszego Ziemianow pożytku; bo przy Audyencyi explikuje się zwyczaynie Kommissu materya; a Nayjaśnieysza Jmperatorowa jest pełna Łaskawości; więc słysząc dolegliwości Nasze, prędszyby Nam obmyśliła ratunek: lecz do tey Mojey żądzy tuteyszego zwyczaju przeszkodził Mi Etykiet, który Ministrom tylko w zupełnym charakterze będącym pozwala Audyencyi, insi zaś Kawalerowie prezentowani tylko bywają. – Dnia tedy onegdayszego miałem honor być prezentowany Nayjaśnieyszey Monarchini, y całowałem JEy Łaskawą Rękę: List zaś od Nayjaśnieyszego Króla Pana Mojego na Ręce Kanclerskie według zwyczaju złożyłem. – Niepodobno wyrazić, jak Moy Kommiss wiele Mi przykrości sprawuje! materya jest nieprzyjemna: w moich ugryzkach to mnie tylko konsoluje, że czynię dobrego Syna Oyczyzny powinność. – Dnia wczorayszego JW Jmćpan Kanclerz upewnić Mnie raczył, że Nayjaśnieysza Jmperatorowa prośbie Naszey szczęśliwą obiecuje korzyść, y expedyować nakaże Kommissyą, która rozeznane pretensye Polskie nadgradzać będzie: mieysce do Jey ufundowania sądził Miasto Królewiec: lecz Ja podałem reflexyą, iż to mieysce do roztrząsania krzywd niejest sposobne, bo cięzki sprowad świadkow, a do tego są takie Sprawy które z widoku rzeczy

sąd-

sądzić należy, więc Poznań lub Toruń do sądzenia Tey Kommissyi = byłby naysposobnieyszy. — Obiecał JW. Imcpan Kanclerz tę Moją reflexyą mieć w animadwersyi. — Rychło zaś Ta Kommissya expedyowana będzie? nikt tego niezgadnie: ile że według tuteyszego zwyczaju, wszystkie Interessa leniwym idą krokiem: jednakże z Moiey strony do Tey sollicitacyi wszelkiey dokładać będę pilności. — Xiąże Antoni Sułkowski podał tu Dworowi Memoryał, żaląc się na nieczułość Ziemianow Naszych, że żadnych nieczynili ani nie: czynią kroków do windykacyi Oyca Jego w Głogowie zawięzionego. — Mówił ze Mną JW. Imcpan Kanclerz przy pierwszey Konferencyi, iż żalemy się na postępki Woyska Rossyyskiego, a niejesteśmy tkliwi w tak wielkiey krzywdzie od Woyska Pruskiego uczynioney, we wzięciu Nam gwałtem Ziemianina Na: szego z własnego Jego Domu? — Jam nato odpowiedział, że ten postępek był nieprzyjacielski, na który lekarstwa niemasz; chyba jak trzy Stany zgromadzone będą, te mogą obmyślić ratowania Ziemianina Naszego spo: sob: do tuteyszego zaś Dworu mamy konfidencyą, y z pełną nadzieią ufno: ścią Nasze składamy krzywdy: bo wrodzona Nayjaśnieyszey Monarchini Łaskawość, Naszego uszczęśliwienia każe Nam się spodziewać. — Rozumiem, że ten Interess jest zalecony Imcpanu Ministrowi Rossyyskiemu Woycikow: więc Ministerio Nostro proponowany będzie zapewne. — Przyszłą pocztą, dalszey Moiey negocyacyi doniosę powodzenie: a teraz piszę się z Nayglęb: szym respektem Jaśnie Wielmożnego WMWMM Pana Dobrodzieja etc. —

5.) Rescriptum ad Generosum Zamoyski Capitaneum Lubli: nensem pro Infidelibus Judæis totaque Synagoga Lubli: nensi, cum Annexo innovato salvo Conductu, Varsaviæ Die 22. Mensis Februarij 1760. Anno expeditum. —

Augustus Tertius etc. — Generoso Joanni Zamoyski Capitaneo Nostro Lu: blinensi fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam. — Generose fide: liter Nobis dilecte! Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros La: teri Nostro assidentes, nomine et pro parte Infidelium Judæorum totiusque Synagogæ Lublinensis: qualiter Ipsi ex occasione certæ Litis inter Fideli: tatem Tuam aliosque sese exponentes, ratione variarum Exactionum — Impositionum — pensionum — aliarumque injuriarum et gravaminum in Judicijs Nostris Assessorialibus intentatæ et indecisæ pendentis, stante nimi: rum hac Litis pendentia nec attento Salvo Conductu Nostro jam in ante

a Nob.

 " = = a Nobis Ipsis concesso sub quo securi et immunes esse debuerant, varijs violentijs - angarisationibus - et incarcerationibus - tum quibusdam Exactionibus etiam Decreto supra dictorum Judiciorum Nostrorum Assessorialium ad finalem disjudicationem prohibitis, aggravantur, aggravarique Se per superimmissas de mandato Fidelitatis Tuæ personas Arcenses, ac per id ad ultimam miseriam reduci conqueruntur: Supplicatum eapropter Nobis esse, quatenus Ipsis in præmissis subvenire dignaremur.

= Nos hujusmodi Supplicationi benigne annuentes, imprimis supra dictos Infideles Judæos totamque Synagogam Judæorum Lubliniensium, tam omnes conjunctim quam singulos divisim, sub protectionem Nostram Regiam assumimus; Jisdemque, majoris securitatis causa, Salvum Conductum Nostrum a vi et potentia quarumvis personarum tanto magis Fidelitatis Tuæ, dandum - concedendum - et innovandum esse duximus: prout per praesentes damus - concedimus - et innovamus. - Quibus Literis Salvi Conductus Nostri Ipsi muniti, tuto - libere - et secure ubique servari; negotia Sua quævis licita et honesta peragere; causas Suas promovere et defendere; nec non Contractum ratione propinationis Cremati et inde pensionis certæ ad Aerarium Civile Lubliniense persolvendæ, si et quatenus cum Ipsis per Nobilem Magistratum Lubliniensem Lublini die Trigesima prima Decembris Anno Domini immediate elapso ad integrum triennium conventum, ad expirationem nimirum ejusdem triennij pacifice continuare; mercimonia Sua quævis, in Civitate Eorundem Infidelium propria Zydowskie Miasto nuncupata, exercere possint et valeant; nec per quempiam, in ejusmodi continuatione et exercitio mercimoniorum, impediantur - aut interturbentur: personis, familijs, domesticis, rebusque Ipsorum, uxoribus, et liberis, sub hac Nostra Protectione, salvis et omnino illæsis manentibus. — Requirimus autem Fidelitatem Tuam ac Eidem interdicimus et inhibemus, ne quidpiam Fidelitas Tua tam per Se quam per Suos Officiales, stante hac Litis pendentia et innovato Salvo Conductu Nostro moderno, audeat attentare; et si in quantum incarceratos Judæos et Eorum uxores ac servos excarcerari et dimitti faciat; et ab omnibus angarisationibus, violentijs, Exactionibus Decreto Judiciorum Nostrorum Assessorialium prohibitis et Commissarijs ad cognoscendum et decidendum præcommissis, abstineat; quinimo in continuatione præallegati Contractûs Triennalis, = usq

usque ad ejus expirationem, tum in praedicta mercatura, Judaeos =
Lublinienses non impediat; non impedirique ab alijs quibusvis personis
curet; pro Gratia Nostra Regia, et sub poenis contra Convulsores Manda=
torum Nostrorum Legibus Regni sancitis. ~ In quorum fidem, praesentes
Manu Nostra subscriptas. Sigillo Regni communiri jussimus. ~ Datum
Varsaviae die ut supra. ~ Augustus Rex etc. ~ ~

C.) Literae Sanctissimi ac Beatissimi in Christo Patris
Clementis XIII. Summi Romani Pontificis recommen=
dantes Illustrissimum Antonium Vice-Comitem Archi Epi=
scopum Ephesinum ad Sacram Regiam Majestatem
et Rempublicam Polonam Legatum-Nuncium Apo=
stolicum, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancella=
rium, die 1ma Martij 1760. Ao Româ scriptae. ~

Clemens P.P. XIII. ~

Dilecte Fili Nobilis Vir! Salutem et Apostolicam benedictionem. ~
Venerabilem Patrem Antonium Vice-Comitem Archi Episcopum Ephesi=
num, Nostrum atque hujus Sanctae Sedis Nuncium Ordinarium, apud
Carissimum in Christo Filium Nostrum Poloniae Regem et Illustrem
Rempublicam Vestram, delegavimus. – Quum autem Nos minime la=
teat, quanta pro amplissimo honoris gradu, quem obtines, Tibi sit
auctoritas, praesertim ista integritate-gravitate-prudentia, qua Te
esse inter omnes constat; debuimus hasce ad Nobilitatem Tuam
Literas dare: quibus Literis et Pontificiam Nostram erga Te benevo=
lentiam, atque jam pridem de Tua virtute conceptam opinionem tes=
tamur; et simul Eundem Tibi Praesulem vehementer commendamus. –
Natus Ipse in Ea Familia, quae inter primarias apud Italos habetur,
Sui Generis Nobilitatem maximarum virtutum splendore cumulavit;
dignusque propterea est, qui in Tuam amicitiam recipiatur; et quod ca=
put est, in pertractandis Sanctissimae Religionis negotijs, Tua opera-con=
silio-favore juvetur. ~ Id si feceris, non falles opinionem Nostram, da=
bisque novum documentum alte infixum haerere Nobilitati Tuae Catho=
licae Fidei studium et Cultum Sedis Apostolicae. – Certe, hac causa

mag=

 — = magnam a Nobis iribis Gratiam, quam etiam, ubi res tulerit, referemus: damusque pignus Apostolicam Benedictionem, quam Tibi Dilecte Fili Nobilis Vir peramanter elargimur. ~ Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die prima Martij Anno Domini 1760. pontificatus Nostri A^o. secundo. Thomas Emaldius.

7.) Responsum ad Easdem ab Illmo Supremo Regni Cancellario Summo Romano Pontifici, Varsaviae die 16. Julij MDCCLX. Anno datum. ~. —

Statim ut Illustrissimus Antonius Vice-Comes ArchiEpiscopus Ephesinus, Sanctitatis Vestræ ad Serenissimum Poloniarum Regem Dominum Meum Clementissimum simul atque ad Nostram Rempublicam Nuncius et Legatus, ad Nos feliciter pervenit, Sanctitatis Vestræ benignissimas in forma Brevis Literas Mihi reddidit: quas summo gaudio et profundissimo obsequio veneratus fui. ~ Jam prælaudati hujus Praesulis ad Nos designationem publica detulerat fama: laetatique exinde maximopere fuimus tanto Viro, non solum vetusta praeclaraque Nobilitate decorato, verum etiam maximis virtutibus cumulato, Sanctitatem Vestram Nos donasse: jamque ex his Illius primordijs, quanta Sui Ministerij bona Nobis promittere possimus, propter Ejus commodos acceptosque modos cum Ecclesiastica Dignitate et ratione conjunctos, indubitanter ex nunc argumentamur. ~ Unde libentissime in hujusmodi dignissimi Viri amicitiæ studium obviam ivi, omnemque semper navabo operam pro quacunque re, quæ Sanctissimam Religionem Nostram respicere poterit, Ejusdemque assiduum incrementum, tanquam Zelosus Catholicæ Ecclesiæ Filius. ~ Demum humillimas referens Sanctitati Vestræ gratias, pro Sua in Me singulari et Paterna benignitate, ad plantas Illius plena veneratione Me reverentissime pono. — Sanctitatis Vestræ etc.

8.) Literæ intuitu Ejusdem Nuntij Apostolici ab Eminentissimo Cardinali Torrigiani, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium Roma d. 10. Martij 1760. scriptae. —

Alla parte principale, che ha V. S. negli affare di codesta Republica, et alla sua singolar divozione verso questa S. Sede, ben si conviene la finezza, con cui Nostro sig.^{re} ha voluto distinguerla, attestandole

il

il suo paterno amore con un Breve, che le rendeva Monsig. Arci=
Vescovo Visconti Nuovo Nunzio Apostolico in Eodem Regno. – Benche
jo non dubiti, che le rare doti di Questo Prelato sapranno conciliarsi
da se stesse il favore, e la Grazia del' E. V. pure jo non lascio pre=
garla à fargliene copiosa parte, come la prego di gradire le proteste
d' osevanza, che l'ho incaricato di farlea mio Nome, in sequela de=
lle quali desiderando frequenti inscontri di serla, bacio al' E. V.
affectuosa mente la mani etc. —" —. —" —.

9.) Pro Memoria, od JmciPana de Woycikow Pełnomocnego Dworu Rossyyskiego Ministra, uskarżając się na Sędziow Pogranicznych że według Kadencyi na Te Sądy niezjeżdzają, którzy aby o dosyćczynienie powinnościom Swoim Listem JEgo Królewskiey Mosci rekwirowani byli, doprasza się JW. Jmci Xiędzu Podkanclerzemu Koronnemu. w Warszawie dnia 2. Aprilis 1760. Roku podane. –

Już to kilka razy niżey podpisany Dworu Rossyyskiego Pełnomocny Mini=
ster żalił się y remonstrował, że Sądy pograniczne Prześwietnych Województw
Kijowskiego y Bracławskiego, w rozsądzaniu Spraw pogranicznych, całe
żadnego skutku niebiorą. – Jakoż y teraz w Styczniu zjechali wcześnie
na granice JchmcPanowie Kommissarze Rossyyscy, z wszelką gotowością
chcąc Te Sądy in termino praefixo zagaić: ale JchmcPanowie Kommi=
ssarze Prześwietnego Województwa Kijowskiego przybywszy, zamiast są=
dzenia żalić się zaczęli, jakoby Tych Sądow kontynuować niemogli z przy=
czyny, że te wiadome cztery tysiące Woyska od Kijowa przez Kray Pol=
ski przechodziły; y niby dla teyże przyczyny y Zapozwanym w Sądy
zjechać przytrudno było. – Jtak zabawiwszy cztery dni przy granicy, Sa=
mi sobą, odłożyli Te Sądy do Kadencyi Julskiey: y nazad do Domow
Swoich, nawet niepożegnawszy się z Rossyyskiemi, powrócili: lubo przey=
ście tych czterech tysięcy Ludzi naymnieyszey przykrości y zatrudnie=
nia nikomu nieuczyniło. – Jtak zjeżdzając na Te Sądy JchmcPanowie
Kommissarze Rossyyscy, od których Polscy JchmcPanowie Kommissarze
rok od roku pod różnemi y wymyślnemi pretextami unikają, tylko
dare

— =daremne ponoszą expensa z całą swoją switą; a Czołobytnicy z Otwietczykami włócząc się na granicę, a żadney niemogąc otrzymać sprawiedliwości, coraz w nową y większą wciągają się utratę y ruinę. –

=Proszonym dla tego jest usilnie Jaśnie Wielmożny Jmć Xiądz Podkanclerzy Koronny, aby ten Interess Sądow pogranicznych raczył przełożyć Nayjaśnieyszemu Królowi Jmći, wraz y te niżey podpisanego powtórzonie o to Skargi y Rekwizycye, gdyby od JEgo Królewskiey Mości, Tymże Jchmć Panom Kommissarzom przerzeczonych Województw, mocniey było zaleconym że Sądy przynaymniey w dalszym czasie skuteczniey odprawiać; y aby od granicy nieoddalali się bez wzajemnego Konsensu Jchmć Panow Kommissarzow Rossyyskich: ażeby Ludziom szukającym w krzywdach y pretensyach swoich wprzod była dostawiona sprawiedliwość y Satysfakcya. — w Warszawie d. 2. Aprilis 1760. r. F. de Woycikow. ~.

10.) Literæ Credentiales, a Serenissimo Galliarum Rege Jllmo Dño Marquis de Paulmij ad Regem et Rempublicam Poloniarum Delegato Ministro Plenipotentiario, = Versalij die 7. Mensis Aprilis Anno 1760. datae. –

Tres Haut - tres Exellent et tres Puissant Prince, Notre tres Cher et tres Aimé Bon Frere Cousin Allié et Confederé! ~ Les liens de l'Alliance et de l'amitié, qui Nous unissent à Votre Majesté, et notre ancienne union avec la Republique de Pologne, l'interêt sincere que Nous prenons à la situation de Votre Majesté, et les efforts immenses que Nous faisons pour concourir à Sa satisfaction, ne Nous permettent pas de differer plus long tems à Lui envoyer un Ministre Caracterisé, qui puisse Lui communiquer Nos sentimens, et Nous rendre les Siens dans toute leur pureté. ~ A cet effet, Nous avons choisi le Sr. Marquis de Paulmij Notre Ministre d'Etat Commandeur de Nos Ordres Grand Croix et Chevalier de ceux de St. Louis et de St. Lazare et Grand Bailly de Touraine, pour etre Notre Ambassadeur près Vous et de la Republique de Pologne. ~ Nous avons d'autant plus lieu d'esperer, qu'il s'acquitera de cette Commission à Notre satisfaction reciproque; que la qualité distinguée de Ministre d'Etat l'a mis au portée de connoitre dans sa source le veritable desir que Nous avons de contribuer à la gloire de Votre Majesté et à Ses avantages; et que Nous avons fait l'experience de son Zele.

et de son habileté dans les differens Ministeres, que Nous Lui avons confiés, tant au dedans qu' au dehors de Notre Royaume. – Aussi ne doutons Nous pas, que Votre Majesté ne veuille bien lui donner une entiere creance, sur tout ce qu' il Lui dira de Notre part; et principalement, quand il Lui renouvellera les assurences de la tendre amitié, que Nous avons pour Elle; et qu' il ne dependra pas de Nous de rendre à jamais durable. – Sur ce Nous prions Dieu, qu' il Vous ait, Tres Haut-tres Excellent et tres Puissant Prince Notre tres Cher et tres Aimé Bon Frere Cousin Allié et Confederé, en Sa Sainte et digne garde. – Ecrit à Versailles le septieme d' Avril 1760. an. ~ " etc. ~ " —.

11.) Literæ a Praenobili Magistratu Thorunensi ad Sacram Regiam Majestatem: quibus obsecrant, ut in locum Nobilis Casimiri Schwerdtmann non ita pridem privilegiati Burgrabij Thorunensis nuper vita functi, alium Burgrabium ex quatuor Candidatis Sibi per praesentes propositis assignare dignetur, Thorunio d. 16. April. 1760. datæ.

Burgrabiatûs in hac Civitate Officium, quod Sacra et Serenissima Regia Majestas Vestra Nobili quondam et Spectabili Casimiro Leoni Schwerdtmann Prae-Consuli Civitatis hujus, ad novissimam supplicationem Nostram, haud ita pridem conferre Clementissime dignata est, subsecuta morte Ejusdem iterum vacat. – Licet itaque, in fundamento Jurium Nostrorum, et signanter vigore Rescripti Serenissimi olim Sigismundi Tertij Regis de Anno 1588. pracipientis, ut casu ejusmodi existente, munus illud in personam Vice-Burgrabij statim et ipso facto transeat, a Nobili Vice-Burgrabio merito administrandum et Legis hujus dispositioni Nobis inhærendum esset, donec de contraria Sacrae et Serenissimæ Regiæ Majestatis Vestræ voluntate constaret; nihilominus ad evitandam omnem odij et partium studij suspicionem, ultro et inexpectata Clementissima Sacræ et Serenissimæ Regiæ Majestatis Vestræ decisione, Sacram et Serenissimam Regiam Majestatem Vestram supplices rogamus: quó aut Jura Nostra avita benignissime confirmare, aut in locum defuncti Burgrabij, unum ex quatuor novissime praesentatis Candidatis, inter quos defuncto Burgrabio substitutus est Nobilis Natęcz, nimirum Nobilibus Christiano

 = Klosmann et Michaele Natgcz Prae-Consulibus, Francisco Czarnecki et Simone Mielcarski Consulibus, Muneri huic idoneum Burgrabium Civitatis hujus nominare, eoque securitati Ejusdem prospicere Clementissime dignetur. — Quam Paternam pro salute publico curam Regiamque benignitatem humillimo Subjectionis et fidei obsequio nunquam non prosecuturi, Summum Numen, pro Regij corporis incolumitate et florentissimo aeque ac diutissimo Regimine Sacrae et Serenissimae Regiae Majestatis Vestrae indesinenter implorabimus; subjectissimo devotionis cultu manentes.

12.) Literae ab Eodem Magistratu Thoruniensi in eadem materia ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium de una eademque data Scriptae. —.—

Nobili et Spectabili Casimiro Leone Schwerdtmann Burgrabio Regio et Prae-Consule Civitatis hujus Collega Nostro, dum viveret, perquam dilecto, morte repentina rebus humanis erepto; Munus Burgrabiale, quo ex benignissima Sacrae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi collatione, per breve admodum temporis spatium fungebatur, iterum vacare contigit. — Non possumus itaque non, quin Illustrissimae Excellentiae Vestrae profundo quo decet observantiae cultu insinuemus, Jura Civitati huic servientia, signanter Rescriptum Divi olim Sigismundi Tertij Regis expressis verbis disponere; ut mortuo Burgrabio, Vice-Burgrabius, qui tunc extiterit, in locum Ejus succedat, et Burgrabiale munus, quod taliter ipso facto in Illum devolutum censeri debet, administret: prout Illustrissima Excellentia Vestra ex adjacenti Copia hujus Rescripti fusius perspicere gratiosissime dignabitur. — Vitio itaque verti Nobis minime posset, si Legis praesidio tuti Nobili Vice-Burgrabio Officium illud administrandum traderemus. — Nihilominus cum acceperimus, Celsissimum Primatem Regni, Suam in Aula Sacrae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi, pro Subjecto Catholico, ex quatuor novissime praesentatis Candidatis, interposuisse Authoritatem; hinc, ne ullam odij vel invidiae in Catholicos suspicionem incurramus, sed animum ab omni partium studio maxime alienum comprobemus, ultro et irrequisiti, mediantibus Literis Supplicibus quas una cum Exemplari Earundem jungimus, Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum rogavimus, quò aut Jura Nostra avita confirmare aut unum ex

ex novissime praesentatis Candidatis, quibus in locum defuncti Bur=
grabij Nobilis Natęcz Prae-Consul Civitatis hujus a Nobis insertus est,
videlicet Nobilibus Christiano Klosmann et Michaele Natęcz Prae-Con=
sulibus - Francisco Czarnecki et Simone Mielcarski Consulibus, Muneri
huic idoneum Burgrabium nominare Clementissime dignetur. ~" —

= Quibus ita comparatis, Illustrissimam Excellentiam Vestram enixe
rogamus; dignetur Eadem Literas hasce Supplices Regi Serenissimo gra=
tiosissime insinuare, et pro singulari Suo erga bonum publicum Zelo
promovere, ut in negotio hocce, habita Jurium ratione, Saluti publicæ
prospiciatur. — De reliquo, inconcussam valetudinem et prosperrima quæ=
vis Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ sedulo apprecamur: post subnexam
Jurium et Privilegiorum Nostrorum Commendationem diligentissimam,
profundo venerationis cultu manentes. — D a b a n t u r, etc. —

= Praecedentibus Literis subjunctum Rescriptum Sigismundi Tertij
= Regis Poloniæ intuitu Burgrabij Thoruniensis de Anno 1588. emanatum.

Sigismundus Tertius Dei Gratia Rex Pol. etc. — Significamus praesentibus
Literis Nostris quorum interest universis et singulis: = Quod cum re=
monstratum Nobis esset nomine Civitatis Nostræ Thoruniensis, accidere
aliquando solere, ut ob mortem - aegritudinem - absentiamve Ejus qui Mu=
nere Burgrabiatus fungatur aut functus sit vel etiam similem ob cau=
sam, Burgrabiatus nonnunquam vacet; supplicatumque Ejusdem nomine
Nobis est, ut quomodo et per quem Munus Burgrabiatus in hujuscemo=
di et similibus casibus interim administrandum esset? quo et Juri Nostro
Regio et Magistratui Civitatis tanto rectius cautum esset, Nostris etiam
Literis declararemus. — Nos igitur, cum publice interesse existimaremus,
ne is Magistratus qui Jus Nostrum Regium in Civitate Ea tueri debeat,
proximeque in tuenda Justitia et tranquillitate publica versatur, aliqua=
ndo vel vacet vel interpelletur; statuimus sancimusque hisce Literis No=
stris, ut quoties Officium id supra dictis et similibus ex causis vacare
vel expirare contigerit, priusquam a Nobis et Successoribus Nostris Alij
id conferri possit, ut quisquam superioribus Annis ex Ordine Officium hoc
administrarit sic interim Eo etiam fungatur, dum alius a Nobis Succe=
ssoribusve Nostris Burgrabius creatus in Officioque Eo confirmatus fuerit:

ita &

 — ita tamen, ut Magistratus etiam quemadmodum debet, mature statis temporibus, Nobis Successoribusque Nostris juxta Privilegium Casimirianum in Decessoris locum Alios semper nominet, neque mora aliqua ab eo hac in re committatur. — In quorum fidem, hasce Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni Nostri muniri jussimus. — Datum Cracoviæ die 30. Mensis Maij Anno 1588., Regni vero Nostri Anno primo. Locus Sigilli pensilis. Sigismundus Rex. — R. Heidenstein S. R. M. Scriius. —

13.) Rescriptum in negotio dislimitationis Commissorialis Haereditatis Dembe et Budziska a Bonis Capitaneatus Latovicensis nempe Oppidi Latowicz ac Villarum eidem haereditati parietaliter adjacentium. ~ Varsaviæ die 2. Mensis Maij 1760. Anno expeditum. ~. —

Augustus Tertius etc. — Magnifico Michaeli Suffczyński Castellano Cernensi; tum Generosis Francisco Nakwawski Succamerario Vissogrodiensi, Sigismundo Staniszewski Varsaviensi, Gabrieli Lesiewski Ravensi Judicibus Terrestribus; Mathæo Bieńkowski Notario Terrestri et Castrensi Varsaviensi, Balthasaro Jasieński Regenti, Severino Przeczkowski, et Dominico Gozliński Burgrabijs Castrensibus Cernensibus; Commissarijs Nostris sincere et fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Magnifice et Generosi sincere et fideliter Nobis dilecti! Expositum Nobis est, per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes; qualiter in negotio dislimitationis juxta antiquos limites Commissoriales aliaque documenta granitialia Fundorum haereditatis Dembe et Budziska, a Fundis Capitaneatus Nostri Latovicensis, Villarum scilicet Chyżyny — Wielkolas — Radzińskie — Jaliny tum Oppidi Latowicz parietaliter adjacentium, Sinceritas et Fidelitates Vestræ primum quidem Decreto Judiciorum Nostrorum Varsaviæ die quinta Mensis Februarij Anno immediate elapso inter Magnificum Franciscum Bieliński Supremum Regni Marescalcum Rohatinensem Capitaneum qua protunc Hærede Bonorum Dembe et Budziska Aliosque atque Magnificum Augustum Principem Czartoryyski Palatinum et Generalem Terrarum Russiæ Latovicensem Capitaneum tum Communitates Oppidanam Latovicensem ac Villanas Chyzinensem — Wielkolascensem — Aliasque prolato; =

dem

demum, post mutuam de persona Magnifici Supremi Mareschalci Regni vigore certarum Transactionum in personam Generosi Stanislai Bielinski Filiastri Sui Capitanei Garwolinensis eandem hæreditatem, mediante Rescripto seu Instrumento Commissionis Nostræ ex dispositione Legum Regni a Nobis per Eundem Generosum Capitaneum Garwolinensem legitime impetrato; in Commissarios Nostros designatæ exstiterint: = Adeoque Actu Suo Commissoriali, die scilicet decima tertia Mensis Augusti Anno eodem immediate elapso millesimo septingentesimo quinquagesimo nono, in Termino Literarum Innotescentialium ab utraque parte etiam quoque ab Oppidana ac Villanis communitatibus Capitaneatus Nostri Latovicensis Sibi mutuo editarum Adcitationisque Collateralium inchoato, post fundatam Jurisdictionem Suam Commissorialem, productionem hinc inde Jurium etiam, ex personali comparitione per Communitates Oppidi ac Villarum dislimitandarum inscripta subsecutam, tum post Ductus Limitum hinc inde ex controversijs ac personali Comparitione et attendentia Earundem Communitatum expeditos, Inquisitiones Testium ab utrinque eductas ac Juramenta partium super incorruptionem Testium recepta, Ipsismet Oppidanis Judicato Commissoriali quoad Inductionem Testium per Instantiam Suam in eodem Actu Commissoriali ab Ipsis factam sese expresse subijcientibus, ac satisfactionem educendarum Suarum Inquisitionum offerentibus et re ipsa inductionem Testium Suorum effectuantibus, eò pervenerint; ut limitationem Actus Commissorialis affectuantibus, Ipsam Iisdem Oppidanis tum Generoso Plenipotente Magnifici Principis Czartoryyski Capitanei Latovicensis ac Communitatibus Villanis toties dictis urgentibus, accedente necessitato in id ipsum Consensu alterius Partis nimirum Hæredis in Dembe et Budziska, ad Feriam secundam post festum Inventionis Sanctae Crucis proxime Anno currenti incidentem, in ordine futuræ Suæ Commissorialis de negotio ipso principali Limitum decisionis fecerint; et Terminum Eundem Partibus coram Se pro reassumptione comparendi sententiamque Suam Commissorialem audiendi præfixerint peremptorium. — Qua stante Limitatione, Oppidani Latovicenses cum Communitatibus prædictis Villanis Citationem Suam ad Judicia

Nos

 — = Nostra cum inhibitione eidem Citationi annexa ne Actus idem Commissorialis ex limitatione sua ipsorum propria etiam per Ipsosmet Oppidanos et Communitates Villanas impetrata et procurata reassumatur ulteriusque ad sententiam definitivam continuetur, ex ratione satis illegali, quasi Decretum illud quo primitus Commissio hæc Granitialis designata erat fuisset in Condicto Plenipotentis ab Ipsis non constituti prolatum, extradiderint: Supplicatum itaque Nobis, quatenus in præmissis ea quæ Juris et Justitiæ essent, providere dignaremur. — Quocirca Nos pensatis omnibus praemissis solennitatibus Actus Commissorialis per Ipsasmet Communitates Oppidanam et Villanas Capitaneatus Latovicensis gestis, ac multifariam acceptationem Commissionis Granitialis comprobantibus, tum ipsa limitatione Actus Commissorialis in Ordine futuræ decisionis Commissorialis cum Termino praefixo facta, quæ Eorundem Oppidanorum ac Communitatum desiderio et affectatione impetrata est, et quam necessario reassumptio ejusdem Actus subsequi debet, nec non attento quod Instrumenti Commissionis ad dislimitationem hæreditatis a Bonis Nostris faciendam Concessio Nostra non ab arbitrio et consensu Subditorum Nostrorum Latovicensium sed a necessitate Legum Regni dependebat, Hæredique Soli competebat, tum quod praedicta Citatione Ipsimet Oppidani ac Communitates Villanæ fateantur actum Commissorialem nondum ad sententiam definitivam perductum esse, ejusque Inhibitorialis Citatio non modo vi Legum et Statutorum Regni est nulla, sed et Actum Commissorialem praesertim vero jam in ultimo gradu ferendae sententiæ definitivæ existentem sistere non valet, in casum quoque futuri gravaminis Appellatio a sola definitiva sententia est reservata; Sinceritatem et Fidelitates Vestras requirimus, quatenus non obstante quarumvis Citationum etiam ad reponendum praesens Rescriptum tum Inhibitionum et Rescriptorum Nostrorum oppositione aut Contumacia alterius Partis, absentiaque ex Fidelitatibus Vestris, modo tot adsint ex alijs etiam et Succamerario quocunque aut Camerario Granitiali priori Rescripto seu Instrumento Commissionis et Decreto designatis quotquot de Jure adesse tenentur, non attenta, ad Sententiam definitivam ex Inquisitionibus jam alias expeditis et Juribus documentisque Partium

in ant

in ante productis aut denuo producendis, ad alia de Jure sibi incum=
bentia in futura Actus Commissorialis reassumptione procedant. – Factura
sunt praemissa Sinceritas et Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra Offi=
ciique Sibi commissi debito. – In cujus rei fidem praesentes Manu Nostra
subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. ~ Datum Varsaviae
die ut supra. Augustus Rex. etc.

14.) Rescriptum Commissionis inter Oppidanos et Subur=
banos Oppidi Augustow ab una, et Generosum Mni=
szek Curiae Regni Vexilliferum Capitaneum Augusto=
viensem ac dicti Capitaneatus Generosum Tenutarium
ac Alios in Actoratus et reatus intrantes ab altera
Parte, Varsaviae d. 4. Maij 1760. Anno expeditum. –

Augustus Tertius etc. – Generosis Felici Czacki Pocillatori Regni, Gabri=
eli Lesiewski Ravensi, Łuszczewski Sochaczoviensi Judicibus Terrestribus,
Paulo Niedzwiecki Notario Terrestri Premisliensi, Laurentio Zieliński
Venatori Sochaczoviensi, Antonio Drohojowski Ensifero, Stephano Dwer=
nicki Castrensi Notario Premisliensibus; fideliter Nobis Dilectis Gra=
tiam Nostram Regiam. – Generosi fideliter Nobis dilecti! ~ Devo=
lutam fuisse ad Nos Judiciaque Nostra Post-Curialia Regni Actionem,
ex Literis Citationum, ad Instantiam Famatorum Prae-Consulis Consu=
lum totiusque Magistratus ac Communitatis Oppidanorum Augustovi=
ensium ac Suburbanorum Borowi et Holuchowi nuncupatorum Acto=
rum. Venerabili Czugaliński Ritus Latini Praeposito et Devotis Mokrzy=
ckie Ritus Graeci Latino-Uniti Parochis Augustoviensibus tum Gene=
rosis Adamo Mniszek Vexillifero Curiae Regni Capitaneo Augustovi=
ensi et Josepho Zajączko Pocillatori Roxanensi memorati Capitaneatus
Augustoviensis Tenutario extraditarum. ~ Et quidem Praeposito et Pa=
rochis; occasione fundorum - arearum - ac domuum Civilium ademptio=
nis, ex ipsis fructum perceptionis, ad dandos qualibet nocte duos ho=
mines pro custodia Templorum adactionis, aliarumque injuriarum
et damnorum Actoribus illationis: Generosis Capitaneo et Tenuta=
rio; intuitu per Illos Actorum contra praescriptum Privilegiorum - Lu=
strationum et Decretorum Nostrorum ad subministrandas Podwodas –

pend

=pendendas Contributiones pecuniarias varijs nominibus voci=
tatas - ad extradendam pensionem avenariam - feni et carnis bovinæ
quotannis indebitæ compulsionis, fundorum - pratorum - et arearum
Civitatensium occupationis et appropriationis, liquorum propinationis,
incisionis sylvarum Oppidanis et Suburbanis Augustoviensibus permi=
ssæ non admissionis immo denegationis, et ne Judæi ferant onera
Civitatensia prohibitionis, Salvi Conductus violationis, aliarumque
injuriarum et damnorum fusius in praedictis Literis Citationum ac
Manifestationibus punctatim insertorum causationis. ~ Ad quam=
causam cum vicissim Generosi Capitaneus et Ejusdem Capitaneatus
Augustoviensis Tenutarius, nec non coeteri Coactores in Citatione An=
ni Millesimi Septingentesimi Quinquagesimi noni Ejusque Relatione
expressi, Famatos Oppidanos Augustovienses de nominibus et cogno=
minibus ibi in memorata Citatione expressos tanquam Principales
hujusce coepti processus nomine ac si publico Motores, intuitu per
Ipsos tumultûs contra Generosos Capitaneum ac Ejus Tenutarium in
Oppido Augustow excitationis, demum Oppidanorum Augustoviensium
ad conjurationem adversus Generosum Capitaneum in Parochiali Ecclesia
Ritus Graeci faciendam inductionis, Jurisdictioni Capitaneali malitiose
recalcitrationis, Decreto Commissoriali Nostro millesimi Sexcentesimi
octuagesimi contraventionis, et poenarum ibidem contra tumultuan=
tes Oppidanos appositarum succubitionis, denique fundorum Capita=
nealium avulsionis, Sibique ultra Civitatenses in Originali Privi=
legio Locationis expressos appropriationis, Sylvarum Capitanealium
excisionis, et praeter necessitatem propriam pro foco ac aedificijs
lignorum ex ipsis excisorum divenditionis, honoris Generosi Capitanei
per Protestationes - Citationes - et Supplices Libellos nomine Oppidi
porrectos gravissimæ circumscriptionis, Ad extremum Transactioni Com=
planatoriæ sub die decima sexta Decembris millesimo Septingente=
simo quinquagesimo nono per Ordines Civitatis ad interpositionem ex
Parte utraque rogatorum amicorum initæ et conclusæ et ex personali
mutuaque Comparitione Actis Castrensibus Betzensibus sub Actu Feriæ
quintæ in Vigilia Sancti Thomæ Apostoli Anno millesimo septingentesimo quin

quinquagesimo nono roboratæ contraventionis, aliarumque injuriarum = 49.
et damnorum in Manifestationibus et Citationibus contentorum perpetrationis, concitarunt. — Nos hos mutuos Partium Actoratus, cum deinceps et quantocytius id fieri potest decidendos esse cupimus, de Partium utrarumque Consensu id negotij Fidelitatibus Vestris - de quorum industria et in rebus gerendis dexteritate optime persuasi sumus - committendum esse duximus; prout quidem hisce Literis Nostris committimus, quatenus Fidelitates Vestræ pro die vigesima octava Mensis Julij anno currenti tanquam in Termino a Nobis Literis praesentibus designato et Parti utrique per Oblatam in proprio Districtu et avisationem Ministerialis tempestive innotescito ad Oppidum Nostrum Augustow mutuo Partium sumptu conducti condescendant; ibidemque absentia nonnullorum ex Fidelitatibus Vestris, dummodo tres adsint, non obstante, nec contumacia alterutrius Partis attenta, fundata Jurisdictione Sua Commissoriali in Praetorio Civitatis, acclamatisque ad presentiam Sui Partibus, ante omnia Jura - utpote Privilegium Locationis millesimi quingentesimi quinquagesimi - Revisiones - Lustrationes - Decreta Commissorialia - et Nostra Sibi produci demandent - ea connotent - revideant - et diligenter perlegant, et a quonam ipsis et in quo contraventum fuerit? indagent; et quidquid ex productis et relectis ijsdem a Civibus et Suburbanis Augustoviensibus ad proventus Generosi Capitanei spectare cognoverint, id totum Generoso Capitaneo adjudicent et quotannis per Cives extradere demandent; de pensione avenaria et feni, = undenam haec datio suum initium sumpserit? et a quo tempore practicata inveniatur? ac, si etiam ex alijs Villis Capitaneatus Mostoviensis ultra labores Colonarios pensitabatur? et utrum ante Decreta Nostra et Commissorialia fuerit in usu? etiam per Inquisitiones in defectu aliorum documentorum indagent; et quodsi hanc dationem frumentariam et feni ab immemorabili tempore ab Oppidanis practicatam atque a Villanis hujus Capitaneatus dari solitam invenerint, ad ipsam quotannis pensitandam Generoso Capitaneo obligent; sin autem Oppidani ipsam non ita pridem fuisse sibi impositam ac semper reclamatam probaverint, eam in perpetuum abrogent et tollant; demum,
adi

– : ad revisionem fundorum – arearum – hortorum – pratorum tam Capitanealium quam Civitatensium ac etiam possessorum per Praepositum et Parochos Augustovienses, adhibito etiam ad id si opus fuerit Geometra Jurato sumptu Generosi Capitanei conducendo, accedant; et quonam jure haec cuncta a modernis possessoribus occupantur? indagent et perquirant; et quidquid ex hac revisione fundorum et perlustratione Juriu et ad quem spectare? repererint, id unicuique pro Jure et Justitia adjudicent, et restitui demandent; Judaei in Oppido Augustow incolatum habentes et mercaturas sive propinationes exercentes ac fundos Civitatenses possidentes, utrum aliquid tam ex fundis quam mercatura ac etiam ex propinatione pro oneribus communibus Civitatis contribuant? et num eosdem fundos Civibus interceperint? et quo jure illos possident? investigent, ac Ipsos ad communia onera praecipue ex fundis possessis cum Civibus ferenda, tum a mercaturis in Oppido exercitis, juxta antiquas cum Oppidanis Compositiones, compellant; praetensiones mutuas Generosi Capitanei ad Cives et Suburbanos, et Civium et Suburbanorum ad Generosum Capitaneum sive Ejusdem Capitaneatus Tenutarium, pariter et ad Spirituales et Judaeos et e converso habitas, cognoscant – calculent – et decidant; Inquisitiones ex testibus fide dignis rei notitiam habentibus et dicta et dispositiones suas Juramento corporali comprobantibus etiam de Communitate eligendis, super Conspiratione per Cives et Suburbanos in Ecclesia contra Generosum Capitaneum facta, tumultu contra Eundem excitato, desolatione sylvarum Capitanealium, evectione per Cives lignorum, ipsorumque pro sui lucro divenditione, violatione Salvi-Conductus, injurijs Civibus factis, ac Civium Jurisdictioni Capitaneali recalcitratione, expediant; omnesque Cathegorias tam juris quam facti sub mutuos actoratus Partium subintrantes, et usque ad Actum expeditae Commissionis intercedentes, punctatim decidant – et definiant; et praecipue in principales motores praedicti tumultus et conjurationis, tum laesivae Generosi Capitanei circumscriptionis advertant; Eosdemque quatenus per Inquisitiones convictos, poenis in Decreto Nostro Commissoriali millesimi sexcentesimi
octug

octuagesimi vallatis afficiant et puniant; in reliquo bonum ordinem in Eodem Oppido inter Concives et Suburbanos, tam in Regimine quam in exigendis Contributionibus, atque de proventibus Civitatis, coram Generoso Capitaneo sive Ejus ad id Substituto, reddendo quotannis Calculo, nec non super libera in Sylvis Capitanealibus pro foco et aedificijs juxta tenorem Decreti Nostri millesimi sexcentesimi octuagesimi primi per Cives incisione, constituant; vel si Partes in eodem negotio sub Actu Commissionis complanare poterint, complanent, ejusmodique Complanationem Authoritate Sua Commissoriali approbent, sin minus, totum id finaliter decidant; salva nonnisi a sola sententia definitiva Parti gravatam se sentienti ad Nos Judiciaque Nostra appellatione manente, committimus et demandamus. Nihilominus, Salvum Conductum Jisdem Oppidanis et Suburbanis a vi et potentia Generosi Capitanei et Tenutarij a Nobis jam alias concessum, Jpsis usque ad plenariam causae hujus decisionem prorogamus; ne tamen Eodem abutantur, immo Generoso Capitaneo consuetas in hucusque dationes pendant, Eidem in omnibus licitis et honestis obediant, a tumultibus abstineant, sub rigore executionis Militaris Jpsis praecipimus. — Facturae sunt Fidelitates Vestrae praemissa omnia pro gratia Nostra Regia et Officiorum Suorum debito. — Jn quorum fidem, praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. — Datum Varsaviae die ut supra. — Augustus Rex. — Locus Sigilli. — Adalbertus Rakowski Pocillator Terrae Visnensis Sigilli Majoris Regni Secretarius manu propria. — . —.

15.) Rescriptum Declaratorium praecedentis Rescripti favore Michaelis Schröder emanati ad utrumque Magistratum Graudentinensem, Varsaviae die 12ma Mensis Maij 1760. Anno expeditum. — .

Augustus Tertius etc. — Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis. — Expositum Nobis fuisse per certos Consiliarios Nostros nomine et pro parte Spectabilium Praeconsulis - Consulum - Advocati - Scabinorum - totiusque utriusque Magistratus -

 — nec non Famatorum Senioris totiusque Contubernij Pistorum Civitatis Nostræ Graudentinensis: qualiter quidam Michael Schröder Civis antehac et Pistor dictæ Civitatis Nostræ Graudentinensis, aliquoties temporibus anteactis de adulterijs notatus et monitus non tamen resipiscens immo incorrigibilis existens et in pejora relabens, actum incestuosum cum quadam Catharina Hennichowna sorore germana uxoris Suae = paulo ante defunctæ patraverit; ac super ejusmodi crimine accusatus - inquisitus - confessus - ac legitime convictus - et subsequenter sub die nona Julij Anno praeterito in Judicio Scabinali Graudentinensi judicatus - et suadente Justitia Jure Civili et Contubernali Pistorum privatus, et ut ex Eadem Civitate migret ad Eandemque nunquam regrediatur adstrictus fuerit; nec ab hujusmodi sententia Appellationem interposuerit, sed duntaxat Rescriptum quoddam Aggratiationis et adversus Decretum Judicij Scabinalis Graudentinensis restitutionis, ad Jus Civitatis et Contubernij Pistorum redintegrationis a Nobis sub die secunda Mensis Januarij Anno currenti exportaverit. — Cum autem praefatus uterque Magistratus Graudentinensis et Contubernium Pistorum Ejusdem Civitatis, mediante praeallegato Rescripto Nostro, Juribus Suis magnopere derogatum esse /: ex quo personæ super aliquo crimine infamatæ - tanto magis processatæ - convictæ - et judicatæ prærogativis Civilis et Contubernalis Juris potiri nequeant :/ conquesti fuissent, declarationemque Ejusdem Rescripti a Nobis humillime supplicassent; Nos hujusmodi Supplicationi uti justæ et rationi consonæ benigne annuentes, et Jura Civitatis ac Contubernij Pistorum Graudentinensium in toto salvare et conservare cupientes, praeinsertum Rescriptum Nostrum praecedens superius de Actu specificatum declarandum et ad tramites æquitatis reducendum esse censuimus: prout declaramus et reducimus in eum modum, ut scilicet, firma manente privatione seu abjudicatione dicti Michaelis Schröder a Jure Civitatis et Contubernij Pistorum Graudentinensium, liceat Eidem cum uxore et Liberis in praefata Civitate Graudentinensi sive Ejus suburbijs honeste tamen et absque ulteriori scandalo ac quavis nota /: sub poena inevitabilis proscriptionis et exilij

pero

perpetui de Eadem Civitate ac Ejus Suburbijs in casum reincidentiæ in similia vel alia facinora irremissibiliter extendenda:/ morari, victum modis licitis non tamen illis quibus Cives Actuales et Contubernales fruuntur queritare, vel si Ipsi placuerit divenditis si quæ in Eadem Civitate Graudentinensi habet bonis immobilibus absque quavis cujusvis praepeditione, salvis nihilominus praetensionibus quorumvis Creditorum liquidis et realibus ad eadem bona si et quatenus concurrentium, domicilium mutare et alio se transferre: cujus rei attendentiam et executionem utrique Magistratui Civitatis Nostræ Graudentinensis, non obstantibus quibusvis in contrarium praesenti Declarationi Nostræ Rescriptis aut Citationibus ad reponendum Editis vel Edendis, committimus. ~ In quorum fidem, praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. ~ Datum Varsaviæ die prout supra. Augustus Rex. – Locus Sigilli Regni. – Adalbertus Rakowski Pocillator Terræ Visnensis Sigilli Majoris Regni Secretarius. –

16.) Literæ Magnificæ et Generosæ Nobilitatis Districtus Durbinensis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ conquerentis contra pericula Jurium ac Religionis Suae ex occasione Ducis imminentia nec non contra elevationem ad Dignitatem Supremi Consiliarij Dni Liegenhorn; ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium ex Districtu Durbinensi 30. Martij 1760. scriptae. –

Illustrissime et Excellentissime Dne! Animum Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ non sapientem solum sed et paternum, de rebus Nostris sollicitum, satis cognovimus ex Literis humanissimis datis Varsaviæ decima quinta Novembris Anni Millesimi septingentesimi quinquagesimi noni: quibus certiores Nos facere placuit, eundem animū esse et Regiæ Majestatis – et Senatus – et Serenissimi Principis Ipsius, ut inter futurum Ducem inaugurandum et Generosum Ordinem Equestrem pacta starent; per quae Ordini Equestri et in Ecclesiasticis et Politicis omnem ex Jure securitatem praestet. ~ Hæc Nobis proximo in Conventu propositum iri; et fore, ut cum Serenissimi Principis Caroli

Pleni

 — =Plenipotentiario pacta ineamus, et ab Eo omnem imprimis Reli=
gionis securitatem stipulemur. — Quod quidem gratissimo animo exce=
pimus monitum, id in pactis ejusdem Anni die decima quinta De=
cembris componendis pro norma Nobis fuit, et pro ea temporis ra=
tione conquievimus. — Verum Serenissimo Regio Principe haec per Ple=
nipotentiarium Suum pacta jam confecta Solennibus Inaugurationis
celebratis solvere, et Generoso Ordini Equestri Reversales palam
divulgatas obtrudere, non dubitante, quibus pacta Subjectionis —
Formula Regiminis — Regia Scripta — et Leges fundamentales satis
uti liquet violantur; isti quoque a Plenipotentiario Serenissimi Prin=
cipis antea exactae Religionis Nostrae securitati, cui satis provisum
esse arbitramur, periculum cum immineret; in nodum hunc adeo
difficilem incidimus, ut Delegatis Nostris aequius ac necesse fu=
erit, ex Comitijs secessionem facere, Nos vero Solennibus homagij
praestandi quinta Novembris superioris Anni indictis interesse dubi=
taverimus; qui Ecclesiasticis et Politicis omni periculo nonnisi va=
cuis et immunibus, ad jusjurandum adigi posse negamus. — Quem
Nobis Illustrissima Vestra Excellentia in Literis humanissime datis
acerrimum jurium et immunitatum Nostrarum Sese Defensorem
ultro obtulit; Eum supplices aggredi jam cogimur precibus humil=
limis, Vestram — Serenissimae Reipublicae — Procerum — Principis, Pro=
vinciarum incorporatarum Legum Immunitatumque Custodis, oppre=
ssis Nobis demisse implorantes, fidem — praesidium — atque consi=
lium: quo Vestro Suasoris et Auctoris ductu provide agamus, et
sperandane an desperanda potius sit integratio et restauratio Pacto=
rum Subjectionis Immunitatumque Nostrarum, persuasi simus. —
Non minorem Nobis solicitudinem affert, de qua conqueri cogimur,
illegitima Consiliarij Regij et Advocati Ziegenhornij formulae regimi=
nis — et Decisionibus Commissorialibus repugnans, praerogativas vero
Nostras ac Immunitates imminuens, ad eandem cum Consiliarijs Su=
premis dignitatem et Auctoritatem, elevatio. — Quae omnia, qualia
ac quae

ac quam gravia sunt, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad arbitrium referimus ac committimus. ~ Et licet Illustrissima Vestra Excellentia miranda animi attentione publicis rebus semper prospiciens satis cognita habeat, rerum tamen nexum, si uberius et ordine explicari Sibi jusserit, Comitiorum Provincialium Acta et Conventuum habitorum, annexa relatione historica, obsequiosissime trademus; quorum ex Diarijs quæ Manifestationibus cumulata sunt, colligere in proclivi erit, qualis futurus sit rerum exitus? ~. Supplicibus ideo ac humillimis precibus, quibus Illustrissimam Excellentiam Vestram adire Nobis liceat, hoc unum enixe et obsequiosissime rogamus, Illustrissima Excellentia Vestra turbatam Nostram tranquillitatem - religionem - ac immunitates proditas habeat Sibi commendatissimas; ac benevolo ac exoptato Responso abjectos animos et jacentes excitet. ~ In Vestrum enim validum praesidium et Clientelam, sub qua omni periculo exempti erimus, Nos commendamus ac tradimus. - Illustrissime ac Excellentissime Domine etc. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Obsequiosissimi ac Devotissimi Servitores. ~ Carolus ab Oeten dictus Sacken Capitaneus Minor Durbensis. - Otto Johann de Buchholff. - Georgius Godofredus de Weltberg. Fridericus Gotthardus à Mirbach. - Georgius Fridericus a Hoerner. - Heinricus Ernestus de Buttlar. - Ernestus Dietericus a Blomberg. Christianus Heinricus a Briecken. - Otto Fridericus a Biecken. - Fridericus Wilhelmus a Heyking. mp. ~. —. ~.

17.) Responsum Illmi Supremi Regni Cancellarij ad Easdem Literas Magnificæ et Generosæ Nobilitati Districtus Durbinensis die 12. Maij 1760. Varsaviæ datum. ~. -

Responsum Meum, ad Magnificarum et Generosarum Dominationum Vestrarum Literas de data 30. Martij Anno nunc currenti ad Me directas, retardavi; ut informari possim, quid in Curlandia actum sit sub absentia Mea in Regia Aula? ~. Ac imprimis secessionem Delegatorum ex Districtu Durbinensi excusandam volunt, ex ratione alicujus imminentis periculi tam in Ecclesiasticis quam in Politicis. ~ Quoad Politica: = Serenissimum Regem Dominum Nostrum Clementissimum in conferendo Ducatu Curlandiæ et Semigalliæ Serenissimo Principi

Carol

 —: Carolo dilecto Filio Suo processisse ex mente Senatus: idcirco non fecit quod paternus tantum dictavit amor, sed et quod Senatus suasit: quapropter nullus potuit timor inhærere mentibus Dominationum Vestrarum, quoad Politica. ~ Quo vero ad Ecclesiastica:: scrupulosæ conscientiæ Delegatorum Durbinensium, secessionem hanc a Conventu attribuo, non alicui malitioso recessui: postquam autem nunc vident Ducem Vestrum nulla imponere velle aggravatoria, omnesque Districtus nihil Sibi timendum quod spectat securitatē Religionis advertunt; quarenam Dominationes Vestræ Soli tanta pericula in politicis et Ecclesiasticis oculis Suis obtrudunt? ~ Post inita circumspecte Pacta Generosæ Nobilitatis cum Duce, et a Serenissimo Rege confirmata, quæ pericula, etiam adhibito Microscopio, nescio si quis observare posset. ~ Quoad Dominum Ziegenhorn: Hunc Serenissimus Dux ex alienis Ditionibus non accivit, sed in Curlandia invenit, ac in promotione Ejusdem ad Consiliariatum nunquam credidit aliquam posse Generoso Equestri Ordini inferre molestiam cum hanc personam promovit, pro qua tempore Dissidiorum inter Supremos Consiliarios et Generosum Ordinem Equestrem post subsecutam tranquillitatem utraque Pars supplicaverit Serenissimo Regi, ut Consilijs Ejus uti possent. — Hanc Meam ad Dominationes Vestras dirigo conclusionem: quatenus ad sensum aliorum Districtuum, in proxime celebrando Comitiorum Conventu, Suam alijs jungant accessionem. ~ Ego interea Serenissimi Ducis mentem placare curabo: et non dubito Principem hunc amorem omnium Sibi conciliantem, et Dominationibus Vestris parem alijs paterni Cordis demonstraturum affectum. — Quoad Me, semper propenso animo et ad servitia prompto maneo etc. —

18.) Declaratio Sacrae Regiæ Majestatis ratione Consiliariatus Ducalis Curlandiæ et Semigalliæ Varsaviæ die 13. Mensis Maij 1760. Anno expedita. —

Augustus Tertius etc. — Significamus præsentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis. — Posteaquam Generosus Ordo Equestris Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, ratione Consiliariorum creanu-

creandorum, in novissimo Conventu gravamen Serenissimo Principi Regio dilecto Filio Nostro Carolo in Livonia Curlandiae et Semigalliae Duci obtulit, Eidemque rationes adjunxit quas pro Se militare existimavit; Serenissimus vero Curlandiae Dux, in hoc passu petitis Generosi Ordinis Equestris annuere Se non posse judicavit; adeoque resolutio ejusdem gravaminis in Conventu isto non est subsecuta, sed Majestati Nostrae reservata; jam vero Serenissimus Dux, expositis quoque rationibus animum Suum permoventibus, Suisque desiderijs, ut declaratione Nostra Regia omni ulteriori discussioni obviam ire Clementissime dignaremur, supplicibus a Nobis requisivit precibus: proinde Nos, pro Supremo Nostro in Ducatus Curlandiae et Semigalliae Dominio et pro conservandis tam Serenissimi Ducis quam Generosi Ordinis Equestris Juribus, habita matura cum Consiliarijs Lateri Nostro assidentibus deliberatione, certam in hoc negotio declarationem dare necessariam esse advenimus, praesentibusque Clementissime damus. — Quoniam Formula Regiminis Ducatibus Curlandiae et Semigalliae pro aeterna et fundamentali Lege est data, ad quam servandam Serenissimum quoque modernum Curlandiae Ducem juramento homagiali obstrinximus, quapropter et Ille Literis Suis Reversalibus Generoso Ordini Equestri datis nihil in contrarium recepit; itaque in hoc etiam negotio, quae in Formula Regiminis desuper sunt expressa, sancte servari volumus, ac ut omnino serventur, injungimus. ~ Cum itaque ex numero Consiliariorum Ducalium, qui primo loco hisce in Ducatibus esse debent, quatuor priores omnino ex Nobilibus Indigenis beneque possessionatis sint constituendi; quoad reliquos vero duos, qui praecipue Jurium optime gnari esse debent, Principi relictum est, ut Nobiles quoque si haberi possint vel Iis deficientibus ex Civico Statu Illos constituat; praefatisque sex Consiliarijs sub Regimine Ducum Judicium Principis Aulicum constituentibus, Principe etiam absente vel mortuo, uti Administrationis Munia ita et Jurisdictio secundum expressa verba indivisa atque in solidum est concessa: proinde, ut ultra Legem Serenissimus Dux in hoc passu stringatur, vel Legi fundamentali

dero:

 -derogetur, non permittimus; sed quoties casus in Lege expressus existeret, personas Juris-Doctoribus scientia æquipollentes, (: uti et omnes ac singuli antecedanei Curlandiæ Duces fecerunt :), ad munus præfatorum duorum Consiliariorum promovere poterit; Jisque cum reliquis Consiliarijs, juxta clara Legum verba, in pari potestate ac dignitate constitutis, aditus ad Conventus Provinciales qua Ministris Principis, uti et sub antecedaneis Ducibus in Ducatu praesentibus factum esse constat, omnino pateat; parique honoris cultu ibi excipiantur, neque Principe absente ab hoc vel alio quovis Regiminis munere excludantur. ~ Et siquidem per Formulam Regiminis in absentia Principis relictum est, ut omnia administrationis munia Principis Nomine expediant; Legem quoque hanc omnino servari volumus, hoc tamen praecauto: ne Princeps pro absente, neve pro casu absentiæ reputetur; si Serenissimus Dux propter negotia alia Ejus obeunda ad Nos vel aliorsum iter fecerit, ibique per aliquod tempus commoretur, nusquam vero sedem fixerit, sed expeditis negotijs rursus in Ducatum rediturus sit. ~ Omnes quoque in posterum Officiales, formula Juramenti in praesentia Principum semper praestiti et a Commissione Regia Anni Millesimi Sexcentesimi quadragesimi secundi ordinata, obstringantur. – Ad sonum itaque ac tenorem praesentis Declarationis Nostræ Regiæ, constitutum a Serenissimo Duce non ita pridem Consiliarium Ziegenhorn, ex omni parte eo libentius conservamus, cum tempore Dissidiorum inter Consiliarios tum Regentes et Equestrem Ordinem enatorum, utraque Pars Nobis supplicaverit, ut Ejusdem Consilijs uti possent; Nos vero Ipsi Officia Consiliarij Domui Ducali præstanda concesserimus; gratumque Nobis evenerit, quod statim ab initio Muneris tum suscepti, ad componenda ista dissidia ex Sua quoque parte omnem operam contulerit: unde nemini obscurum esse poterit, Illum in negotijs Ducalibus maxime esse versatum, Ipsumque Generosum Equestrem Ordinem magnam jam olim in Eundem posuisse confidentiam, dum Eidem iteratis vicibus negotia Sua coram Nobis Majestateque Nostra exponenda dirigendaque commisit. – Quocirca, ad Clementissimam = hanc

hanc mentis Nostræ Regiæ declarationem, omnes quorum interest se conformabunt, pro Gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. – Datum Varsaviæ die ut supra. – Augustus Rex. Locus Sigilli Regni et Sigilli Magni Ducatus Lithvaniæ. – "

19.) Literæ Protectionales a non solvendis debitis Nobili et Spectabili Gotthilf Wernick Consuli Civitatis Gedanensis ad spatium trium Mensium a Sacra Regia Majestate die 16. Maij 1760. Anno datae. – . –

Augustus Tertius etc. – Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis. – Cum Nobis constet per certos Consiliarios Lateri Nostro assidentes, Nobilem et Spectabilem Gotthilff Wernick Consulem Civitatis Nostræ Gedanensis, intuitu conquirendæ pro Exercitu Rossico Annonæ aliqua contraxisse debita; nondumque ratione alimentorum horum conquisitionis, cum personis ad id designatis, aliorsum vero distractis, perfecta sit calculatio; exindeque ad modicum tempus, retardata Illi solutio. – Ideo Nos, in hoc solo extraordinario casu, ne Idem Nobilis et Spectabilis Wernick ob praestita amica Nobis-Aulæ servitia aliquod in negotijs ulterioribus patiatur detrimentum, non expectatis a Nobili et Spectabili Magistratu Literis Testimonialibus, ex quo ad eludendos Creditores nulla fraus locum habere potest, Eundem Nobilem et Spectabilem Wernick in Protectionem Nostram facile assumendum esse duximus; prout et assumimus, Literasque Protectionales Nostras Eidem Nobili et Spectabili Wernick ad decursum trium Mensium a publicatione praesentium computandorum concedimus; ita, ut Idem Nobilis et Spectabilis Wernick praesenti Rescripto Nostro munitus, negotia quævis licita secure et tute peragere possit, et a jure et solutione debitorum ad tempus suprascriptum libertate fruatur, neque coram quovis Judicio seu Officio compārere teneatur, personâ - rebusque Illius sub hac Protectione Nostra per spatium ibidem expressum salvis manentibus. – Quod omnibus et singulis quorum interest, praecipue vero Nobili et Spectabili Magistratui Civitatis Nostræ Gedanensis ad notitiam deducendo, mandamus; ut requisiti a praefato Nobili et Spectabili Gotthilff Wernick Consule Gedanensi, hasce Literas Nostras Protectionales ad Acta Sua inscribi et publicari faciant, Easque et Ipsi observent et

ab

60. — = ab alijs observari curent, pro Gratia Nostra Officiorumque Suorum debito. — In quorum fidem etc. — Augustus Rex. — Locus Sigilli etc. —.

20.) Literæ ad Praenobilem et Spectabilem Magistratum Gedanensem, ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario, favore Ejusdem Nobilis et Spectabilis Wernick Consulis Gedanensis in Protectionem Regiam assumpti, Varsaviâ die et Anno ijsdem scriptæ. ~„

Praenobiles ac Spectabiles etc. — Id Praenobili et Spectabili Magistratui Jure tributum est, ut nemo ex Civibus in quolibet adversitatis casu Literis Regijs Moratorijs muniatur, nisi qui fuerit a Praenobilibus et Spectabilibus Dominationibus Vestris Regiæ Clementiæ commendatus, quemve Eædem testificatæ fuerint nec dolo nec fraude nec culpa obæratum esse; sed alterutro ex illis adversis casibus in quibus prorogationem Termini solutionis aequitas ipsa concedit, nullum magis mereri censeo commendationem — integramque Praenobilis et Spectabilis Magistratus assistentiam, quam Nobilem et Spectabilem Consulem atque Quæstorem Civitatis Dnum Wernick. — Perspecti sunt unicuique adeoque minus latent Praenobiles et Spectabiles Dominationes Vestras Contractus, quos Idem Nobilis Consul Wernick cum Russicis Militaris Annonæ Praefectis inivit; hos adimplendo, eam ingentem frumentorum copiam Russicis Imperialibus horreis praestitit, quam promiserat; sed illorum pretium ad summam Quingentorum quinquaginta millium florenorum bonæ monetæ ascendens, Eidem hacterus non est solutum; interea a Creditoribus Suis urgeri posset, et rei familiaris jacturam pati. ~„ Quapropter recursum fecit ad Thronum Sacrae Regiæ Majestatis, humillime implorans validissimam Regiam Gratiam et Protectionem; ne interea, dum Ipse tam magni Crediti Sui satisfactionem a Potentissima Russorum Aulæ dispositione expectare debet, debitis proprijs molestatus, Legum rigori succumbat, sed ad hoc ut Illius Creditores ad aliqualem patientiam redigantur. — Sacra vero Regia Majestas, quam benignissime personam et res praefati Nobilis et Spectabilis Domini Wernick in Suam Protectionem particulariter suscipiens, demandavit; quatenus Praenobilibus et Spectabilibus Dominationibus Vestris signi-

ficem

ficem Regiam Suam Intentionem fore, quod Praenobiles et Spectabiles Dominationes Vestrae Consulis et Quaestoris Civitatis honorem dignitatemque lucantur, tanquam nulla sua culpa Debitorem, contra Illius Creditores; Eosque Officijs et persuasionibus Suis, ad trium Mensium dilationem praefato Consuli concedendam, pro solutione disponant; quod Instantijs Praenobilium et Spectabilium Dominationum Vestrarum, neminem Illorum denegaturum esse arbitror. — In omnem vero eventum, si succederet aliquem ex Creditoribus vigore Juris contra dictum Nobilem Wernick intra hoc temporis spatium uti velle, ne Regia frustretur protectione, Sacra Regia Majestas Eundem muniri voluit Literis Moratorijs juxta annexam Copiam; quas Illi concessit non ac si bonis cesserit, sed tanquam uti breve temporis spatium adhuc necessarium est ad repetendas Sibi debitas Summas. — Sciens, quanta Praenobilis et Spectabilis Magistratus consideratione habeatur apud Concives et apud Exteros, Literis praefatis Moratorijs non opus futurum judico: transmittuntur interea ad hoc, ut nullo sub praetextu Nobilis Wernick ob causas Debitorum molestetur. — Coeterum gratissima Sacrae Regiae Majestati erunt illa quaecunque bona Officia, quae favore praefati Consulis Praenobilis et Spectabilis Magistratus adhibebit intuitu precipue Aulae Imperialis Russicae: nec dubito, quin assueta reverentia et gratitudine non studeat de Regia Gratia bene mereri. — Ego autem maneo solita propensione etc.

21.) Literae a Praenobili et Spectabili Magistratu Gedanensi, conquerentes contra Eundem Nobilem Wernick, in contractis debitis Creditoribus Se subducentem e Civitate inscio Magistratu abivisse iterque Varsaviam suscepisse, Cujus dictis apud Regem fides ut minime detur Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium = postulant, Gedano 16. Maij 1760. Anno scriptae. —

Ut Creditoribus, a quibus urgebatur, Se subduceret Dominus Gotthilff Wernick primariae Civitatis Consul, die 30. Aprilis clam Nobis inscijs abijt; ac Dominum Praesidem, Cui profecturum Se Mariaeburgum ac intra duos tresve dies rediturum nunciavit, illusit, itinere Varsaviam suscepto: unde, quando reversurus? incertum plane est, nisi quod longam fore Ejus=

abse

= absentiam provideamus. – Interea Jus Suum apud Dominum Judicem persequuntur Creditores, quorum numerus crescit admodum, ubi de Ejus abitu Mercatores exteri edocti fuerint. – Aegre sane ferimus, Consulem, non rogata Nostra venia ac Domino Praeside per fallaciam in errorem inducto, hinc profectum, et contra fas nec non Officij jurisjurandique religionem mandata Sibi Munia deseruisse; magis afflixit, quod ex Viro Illo, qui solvendis Creditoribus non sufficiens, per totam Civitatem tanquam Banci-Ruptor circumfertur, Collegium Nostrum labem aliquam contraxisse videatur, qua adhuc caruerat: sed maxime Nos sollicitat et angit, quod Varsaviâ accepimus, moliri Illum in Nos immo in Civitatem quibus non levibus molestijs involvamur, et ideo frequentem esse in Aula Regia, ac Illustrissimorum Senatorum circumire Palatia. – Jam hoc movet Nos Illustrissimam Excellentiã Vestram demisse orare, ne dictis Domini Wernick fidem habere dignetur, si vel Nos vel Ordines reliquos insectaretur, aut suggeret quæ publici boni specie Civitatem exhaustam et aere alieno obrutam ad novos sumptus quibus par non foret adigerent. – Nec minus Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ supplicamus, ut Nobis Sua Auctoritate benignissime subvenire velit, si apud Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum tentarentur, quæ Nostram Ordinumque integritatem redderent ambiguam, aut Civitatis Jura in discrimen adducerent. – Est quidem, in Sacrae Regiæ Majestatis æquitate et Clementia, fiducia summa: minus tamen contra Nos audebit Dominus Wernick, ubi intellexerit, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ praesidio Nos non destitui. – Erit hoc unum gratiæ et benignitatis, qua Nos – Ordines coeteros – et universam Civitatem Illustrissima Excellentia Vestra complecti solet, documentum Justitiæ et Legum Custode gravissimo dignum: quod Nos gratissima mente omni tempore colemus, DEumque precabimur, ut Illustrissimam Excellentiam Vestram Sospitem et Florentem servare velit quã diutissime. –

22.) Literæ Salvi Conductus a vi et potentia Officij Castrensis et Consularis Cracoviensis tum quorumvis Officiorum et Judiciorum ac quarumvis

per

=Personarum, Nobili et Honorato Josepho Putanowicz=
Civi Mercatori Cracoviensi et Juris-Supremi Magdeburgen=
sis Scabino, Varsaviæ die 19. Maij 1760. datæ. ~.

Augustus Tertius etc. – Significamus praesentibus Literis Nostris, quorum interest universis et singulis. ~ Expositum Nobis esse nomine et pro parte Nobilis et Honorati Josephi Putanowicz Juris Supremi Magdeburgensis Castri Nostri Cracoviensis Scabini Civis Mercatoris Cracoviensis: Ipsum, ratione quarundam injuriarum Nobili Joanni Kajerski ac si consultò illatarum, ad Officium Consulare Cracoviense, ex instantia Instigatoris Ejusdem Officij Ejusque Delatorum Nobilium Barbaræ Kajerska dere=lictæ Viduæ Matris tum memorati Joannis Kajerski Filij, cruda Cita=tione – strictissimo Termino – una pro crastina die, Conventum, non su=sceptoque arresto – nec attenta licet judicialiter illata legalitate absentiæ, summario Processu in poena Bannitionis perpetuæ, liberæ per quodvis Officium captivationis, ac proscriptionis de Cathalogo Civium Cracovien=sium, aggravatorie in contumaciam Condemnatum et publicatum esse. – Interim, ne post aggravationes ejusdem condemnationis ulteriorumque processuum ac eorundem executiones, tam bonorum generaliter omnium quam personæ praefati Nobilis et Honorati Josephi Putanowicz Civis = Mercatoris Cracoviensis, bonaque Ejusdem alicui exponantur jacturae, faciliusque Se in memorato Officio Consulari Cracoviensi ab Objectis re=levare valeat; Supplicatum Nobis est, ut Illi de opportuno Juris remedio subvenire, Eumque una cum Conjuge et Bonis Eorundem in Patrocinium et Protectionem Nostram Regiam assumere, Eidemque Salvum-Conductum Nostrum, a vi et potentia memoratorum Officij Consularis – tum Castren=sis Cracoviensis – Nobilium Barbaræ Matris – Joannis Filij Kajerskie – ac aliarum quarumvis Personarum – tum quorumvis Officiorum et Judicio=rum, dare et concedere dignaremur. ~ Cui Supplicationi justæ ac legiti=mæ benigne annuendo, Juribusque de formandis Processibus insistendo, ac eo potissimum in consideratione habito, quod praefata perpetua Banni=tio in contumaciam Citati indebite sit super Ipso obtenta; Ipsum, cum bonis – mercibus – et rebus omnibus Ejusdem ubicunque consistentibus, in Patrocinium et Protectionem Nostram Regiam assumendum, Illique Li=teras Salvi-Conductus Nostri dandas et concedendas esse duximus: =

uti

 — uti quidem assumimus — damus — et concedimus praesentibus Literis Nostris: idque ad decisionem Causae suprascriptae, cum suprafatis Instigatore Officij Consularis Cracoviensis — Nobilibus Barbara Matre et Joanne Kajerski Filio tam in memorato Officio Consulari quam et ex vi prosequendae; si se Pars aliqua gravatam sentierit, appellationis in Judicijs Nostris Assessorialibus pendentis sive pendendae. — Quibus quidem Literis Salvi-Conductus Nostri munitus praefatus Nobilis Josephus Putanowicz Civis Mercator Cracoviensis, eo diligentius — tuto — secure — bicite — et libere — sine perhorrescentia supramemoratorum Instigatoris Officij Consularis Cracoviensis — Nobilium Barbarae Matris et Joannis Filij Kajerskie aliarumque quarumvis Personarum, ubique in Regno Dominijsque Nostris versari, negotia quevis licita et honesta exercere, Officia Scabinatus ac alia peragere, et coram quovis Judiciorum et Officiorum Regni Subsellio absque metu captivationis aut incarcerationis = comparere — agere — respondere — causas et actiones Suas intentare — intentatas et intentandas defendere — a Sententia gravaminosa ad Judicia Nostra Assessorialia appellare — stanteque tali Appellatione, donec causa finaliter decisa fuerit, omni securitate gaudere — Actus quoque Juridicos quosvis exercere et perficere — merces Statui Suo congruas convehere — illas venum exponere — et libere divendere poterit: personis bonisque Illorum sub hac Nostra Protectione salvis manentibus. ~.

=Quod omnibus et singulis quorum interest, praesertim vero Officijs Castrensibus — Consulari Cracoviensi — aliorumque Judiciorum et Officiorum Officialibus ad notitiam deducentes, Ipsis mandamus; ut praesentes Literas Salvi Conductus Nostri ad Acta Sua suscipi — Eas ingrossari — Praeconis voce publicari faciant; Ipsi, prout ratio Juris postulaverit, Justitiam administrent; hasque Literas Salvi Conductus Nostri et Ipsi observent, et ab alijs observari curent, pro Gratia Nostra Regia et Officiorum Suorum debito, tum sub poenis in Convulsores Literarum Salvi Conductus Nostri Legibus descriptis et alijs arbitrarijs. ~ In quorum fidem, praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. — die et anno ut supra. — Augustus Rex. —
Locus Sigilli Majoris Regni. ~., —. ~., — 23.)

23.) Instrukcya Jaśnie Wielmożnym Jakobowi Kruszewskiemu Skarbnikowi y Kommissarzowi z Województwa Łęczyckiego, Tadeuszowi Przyłuskiemu Staroście Radziackiemu z Ziemi Chełmskiey Kommissarzowi od Trybunału Radomskiego do JEgo Królewskiey Mości Delegowanym Posłom dnia 20. Maij 1760. Roku dana. —

Żeby JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy wiedział, iż wszystkie Stany maią za co dziękować y Wszechmocności Boskiey powinne oddawać dzięki za Szczęśliwe JEgo panowanie, za pokoju Nam pożądanego utrzymanie, za osobliwe z ubliżeniem Swoich Państw straty, z zdrowia nadwerężeniem o Nasze dobro publiczne staranie się; Nasz Trybunał przy spokoynym JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego panowaniu Kurs Swojey sprawiedliwości według prawa przepisanego prowadzący, s którnie Panu Swojemu Nieoszacowanemu y na wszystkie Wieki chwały Godnemu niesie Uszanowanie y Adoracyą. ~ Nieżąda nic od Nayjaśnieyszego Pana jako w tey mierze Łask JEgo pełny: tylko Ręce wznosi do Boga nad Królami Panuiącego y Ich Sercami rządzącego, aby jak naydłuższe życie Sprawiedliwemu — Mocnemu — y Nayłaskawszemu pozwolił Panu. — Mamy za co dziękować partykularnie JEgo Królewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu, że Nam tak Godnego — tak Zacnego — multis Titulis Chwalebnego naznaczył Prezydenta JW. Imci Xiędza Bajera Biskupa Chełmińskiego, który przez Swoie znakomite na publicznych funkcyach Zasługi — odprawioną przeszłego roku Prezydencyą — y teraz Nas zaszczycającą, więcey nic żądać niemoże tylko partykularnego JEgo Królewskiey Mości Łasce Zalecenia. — Wie JEgo Królewska Mość jak Sług Swoich szacować prace! Zaczym zalecamy JW. W. Ichmć Panom Posłom, aby JW. Imci Pana Ludwika Mokronowskiego Strażnika Polnego Koronnego, przez wszystkie kroki Życia Swojego na usługach Rzeczypospolitey y w woysku z azardem substancyi y zdrowia pracującego, Kommendy różne trzymaiącego, poselskiemi y innemi funkcyami zaszczyconego, teraz Nam Marszałkuiącego, dystyngwowaney JEgo Wspaniałemu y Dobrotliwemu Sercu oddali protekcyi. ~ Jaśnie Wielmożnych Kommissarzów wspólnie z Nami zasiadających y pracujących, dla samego honoru JEgo Królewskiey

Mości

 — = Mości Pana Naszego Miłościwego Swoje azarduiących zdrowie y fortuny, distinctivè JEgo Królewskiey Mości Panu Naszemu Miłości: wemu zalecą Justitiæ Ciż JWW. Posłowie. — Niech niepatrzy JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy, na żadne niby od Nas zaniesione powierzchowne rekommendacye: ale niech pamięta na obowiązane dla JEgo dostojeństwa przysługi. ~ Niepodobna, ażeby Pan tak Łaskawy y Sprawiedliwy niemiał słusznego w zachodzących okolicznościach na każdego z osobna względu. — Zaczym JWW. Posłowie te Izby Naszey oświadczywszy publicznie desideria, o pamięć y Łaskę JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego supplikować będą. — Locus Sigilli.
X. Andrzey Bajer Biskup Chełmiński Prezydent Trybun. Koronnego.
Ludwik Mokronowski Strażn. W.K. Marszałek Trybunału Koro.o

24.) Respons na Tęż Instrukcyą Urodzonym Trybunału Skarbowego Radomskiego, Posłom, od JEgo Królewskiey Mości z Kancellaryi Wielkiey Koronney dnia 27. Miesiąca Maja 1760. Roku dany. —

Wywyższa się mocą y Powagą JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Zacny Trybunał Radomski, że przez Godnych Posłow Swoich całopalną w Tronu oddając życzliwości Ofiarę, zniża do Nóg Pańskich Serca y myśli Swoje. ~ Cieszy się Nayjaśnieyszy Pan, że zakładając panowania Swego zupełne ukontentowanie w szczęściu powierzonego Rządom Swoim Ludu, Święta Go od wielu przykrości zastania Sprawiedliwość: która, kiedy w Zacnym Trybunale Radomskim bespieczne usłała sobie siedlisko, przypisuje to JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy zastarzałey miłości Oyczyzny - Urocie Wielebnego Prezydenta, przypisuje wzwyczajoney do dobra pospolitego pracy Urodzonego Marszałka jako y wszystkich zasiadających Sędziow zupełney doskonałości. — A tak JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy Całemu Zacnemu Trybunałowi Radomskiemu Pańskie Swoje ofiarując Respekta, w podających się okazyach, przy szafunku dobrodzieystw, Godnych Sędziow w Łaskawey zawsze mieścić będzie pamięci. ~ " —. Na własne JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Roskazanie. etc. ~ " —.

25.)

25.) Literæ Praenobilis et Spectabilis Magistratus Gedanensis, intuitu Nobilis Wernick Consulis Gedanensis in Protectionem Regiam cum praejudicio Jurium Civitatis Ejusdem assumpti et Literis Protectionalibus muniti, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium Gedanô die Vigesima Tertia Mensis Maij Anno Domini 1760. scriptae. ~„ —.

Illustrissime etc. — Justitiæ et Legum Praeside ac Custode Gravissimo digna vox, quam Illustrissima Excellentia Vestra in benignissimis Suis ad Nos die 16. praesentis Mensis datis Literis Nobis in memoriam revocavit; quid ad impetrandas a Sacra Regia Majestate Literas Moratorias Jura exigant? — Quo major est fiducia, Illustrissimam Excellentiam Vestram Sua Auctoritate apud Sacram Regiam Majestatem Nos non destituturam, Cujus Literæ Protectionales pro Nobili et Spectabili Domino Wernick Civitatis hujus Consule Nobis exhibitæ sunt, quales antea neque Nos neque Majores Nostri receperunt cum qui facinus aliquod admiserunt, Salvum Conductum, qui solvendo impares Moratorias Literas obtinuerint, Protectionalibus adhuc ignoratis! ~„ - Exposuimus illud Sacræ Regiæ Majestati subjectissimè, informationemque praesentibus junximus: Cujus summam, ut Sacræ Regiæ Majestati Illustrissima Excellentia Vestra referre, Nostrisque rationibus ac precibus pro Sua in Nos Civitatemque innumeris fere documentis probata benignitate, subvenire dignetur, Gratiam observantissime oramus. — De debito Russico non aliud scimus, quam quod ex Nobili et Spectabili Domino Wernick audivimus, et quod rumore qui tamen varius est circumfertur. — Detulimus hoc Anno, rogati pro Nobili et Spectabili Domino Wernick ad Illustrissimum Dominum Comitem de Fermer Exercituum Russicorum ex Praecipuis Ducem, Nostras preces, adjecto ad Nos Nobilis et Spectabilis Domini Wernick Libello Memoriali, in quo supra quinque auritonnas ut vulgo loquimur, debitum computatum: ad quas Nostras preces ab Illustrissimo Domino Comite de Fermer nihil Nobis adhuc responsum: contra, negat Russicus apud Nos Dominus Residens tantam Summam deberi, sed aliam

longe

 —: longe minorem tum praestandam, ubi farina ex parte jam corrupta et nondum recepta tradita fuerit. — Praeterea Nobilis et Spectabilis Domini Wernick Creditores existimant, nihil ad Se pertinere debitum Russicum, quantum illud est; cujus tamen magnitudinem Sibi persuaderi nolunt, sed Sibi esse cum Domino Wernick negotium, ab Eo esse dissolvendum aes alienum quod Ipse conflavit. ~ Illos ad patientiam permovere Nostrum non est: cum a Nobis jus exigatur, quod negari nisi cum summa postulantium injuria nequit. — Accedit, quod spatium patientiæ incertum: neque constet, an patientiâ consecuta solutio secutura sit? ne dicamus, Domino Wernick neque a Civibus Nostris neque ab Exteris Mercatoribus fidem haberi; ut etiamsi deposito Magistratus Officio Conciliatores agere vellemus, persuasionibus Nostris nihil proficeremus. — Sunt etiam inter debita, Cambialia, quæ ut Illustrissima Excellentia Vestra ignorat, minime moram non ferunt: — sunt Contractus, qui stato tempore sine ulla tergiversatione praestandi: sunt inter Creditores, qui urgentur a Suis Creditoribus; quibus satisfacere nequeunt, nisi Sibi a Domino Wernick satisfiat; et qui Ejus culpa ad tristem Banci-ruptorum conditionem Se redactos videbunt: sunt inter Creditorum numero Exteri multi; quibus si Jus negaretur, Suos Principes ad indignationem et vim in Nos et Civitatem incitarent: ~ Nec minus Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ perspectum est, in Civitate Mercatoria, qualis hæc est, turbari admodum commercium, si Debitorum etiam unus qui ingens aes alienum conflavit indeque Multis obstrictus est a Jure et Judicijs protegatur, et damnum redundare in totam Civitatem. ~ Causam vero Nobilis et Spectabilis Domini Wernick, ideo suscipere et tueri quia Consul esset Idem, ac contra leges agere quæ non minus scriptæ sunt Consuli Mercatori quam Mercatori non Consuli?; optarent procul dubio Cives Mercatores Consules non esse, si Consulatus Jis contra Creditores asylum praestaret. — Utinam Nobilis et Spectabilis Dominus Wernick in Magistratu Suo justam habuisset Dignitatis rationem! utinam meminisset, Consulem Civibus debere esse exemplo et mutua fide negotiationem contineri, jam non laboraret neque Nos ex Ejus

cau=

causa laboraremus. — Dum finimus praesentes, Dominus Judex dilectus Noster Colega nuntiat, Dominum Wernick tanquam Debitorem centum millium florenorum Sacrae Regiae Majestati omnia Sua bona et merces, exhibito a Fratre Scripto, oppignorasse. Erit ergo Nostrae curae providere, ne quid ex bonis et Mercibus in Sacrae Regiae Majestatis fraudem alienetur, sed ut quantum fieri potest Eidem Sacrae Regiae Mjsti integra Summa conservetur. — Quod reliquum est, a DEO Illustrissimae Excellentiae Vestrae felicissima queque precamur, Ipsius Gratiae et Tutelae Nos ac Jura Nostra observantissime commendamus. — Illustrmae Excltiae Vrae PraeConsules et Consules Civitatis Gedan. ad Officia paratissimi. —

26.) Copija Literarum Ejusdem Praenobilis Magistratus Gedanensis ad Sacram Regiam Majestatem in eadem materia de una eademque data scriptarum praecedentibus Literis annexarum. — .. —. —

Serenissime Rex etc. — Sacrae Regiae Majestatis Vestrae pro Nobili ac Spectabili Gotthilff Wernick Civitatis hujus Consule Literas Protectionales, Nobis Regius Notarius die 21. hujus Mensis exhibuit. — Quibus reverentissime receptis relectisque, intelleximus Sacram Regiam Majestatem Vestram, dictum Nobilem et Spectabilem Wernick in Protectionem Suam assumpsisse ad decursum trium Mensium a publicatione Literarum Protectionalium computandorum, ut Regio Rescripto munitus negotia quevis licita secure et tute peragere possit, et a Jure et solutione debitorum ad tempus suprascriptum libertate fruatur, neque coram quovis Judicio seu Officio comparere teneatur, persona rebusque Illius sub Protectione Regia per spatium expressum salvis manentibus. — Ignotae adhuc, Rex Serenissime Domine Clementissime, quales Nobis exhibitae Literae Protectionales fuerunt; cum Serenissimi Sacrae Regiae Majestatis Vestrae Decessores aut per Salvos Conductus aut per Literas Moratorias in Tutelam receperint, quos Tutela Sua dignos credebant; habentque et Salvi Conductus et Literae Moratoriae Suas Leges, ex quarum praescripto, impetrandae et qui impetrarunt, obligantur. — Quod enim ad Salvos Conductus attinet, sanxit Divus Stephanus in Tractatibus Portorij: ne ulli ad excludendas Controversias et actiones Civiles dentur; atque Illi, quibus dati, ijs ita utantur, ne se ab Ordinaria Jurisdictione eximant, sed ut in Jure respondere legibusq

obtene

 = obtemperare teneantur. — De Literis Moratorijs Idem Divus Stephanus promisit: Se Serenissimosque Suos Successores nemini daturos, nisi Iis, qui fortunæ adversæ casu bona amiserint ac de amissis testimonium a Magistratu habuerint eoque nomine commendati fuerint. — Jam vero Literæ Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Protectionales non habent indolem Salvi Conductus; cum Nobilis et Spectabilis Wernick a Jure et solutione debitorum per tres Menses liber esse debeat, neque coram quovis Judicio seu Officio comparere teneatur; Salvus autem Conductus neminem a Controversijs et Actionibus Civilibus ac Ordinaria Jurisdictione eximat: ad Literas autem Moratorias impetrandas, Idem Nobilis et Spectabilis Wernick de amissis fortunæ adversæ casu bonis a Nobis testimonium neque habet, neque petijt ut commendari potuerit. — Confirmavit, quod de Literis Moratorijs Tractatus Portorij habent, Sacrae Regiæ Majestatis Vestræ ordinatio, et nonnulla adjecit. — Quamobrem ad Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ toto Orbe celebratissimam Justitiam confugimus: submississime orantes, jubeat Clementissime Nobilem et Spectabilem Wernick, si in Regiam Tutelam recipiendus, vel Salvo Conductu vel Literis Moratorijs instrui; et quidem ad Legum normam, a quibus per Officij et Jurisjurandi religionem Nobis deflectere non licet: cum Leges illæ non Nostræ sed totius Civitatis sint, quarum integritas ab Ordinibus Nobis etiam atque etiam commendata est. — Interea a Jure et solutione Debitorum Nobilem et Spectabilem Wernick tueri, aut Eundem Judicijs eximere nequimus: cum jam in Jus vocatus Suam causam agi curavit, decretumque, ut debita quorum nomine compellatus solvat: Decreta vero recte lata abolere, aut ulteriorem justitiæ cursum sistere, per Leges Nobis concessum non est; secus tota in Nos Civitas concitaretur, commercia turbarentur, turbatis commercijs reditus Regij ex Portorio minuerentur, et fides Mercatorum Nostrorum jam labefactata admodum concideret. — Ne dicamus imminere Nobis ab Exteris Principibus, ex quorum Subditis multi Creditores Nobilis et Spectabilis Wernick dicuntur esse, totique Civitati discrimen, si Illorum Subditis Jus a Nobis negaretur, sentirentque damna Cives Nostri qui in Illorum Regionibus negotiantur. — Summas, quas Nobili et Spectabili Wernick Russicus =

Cæsa

Caesareus Exercitus debeat, in medio relinquimus: nolunt Creditores illarum spe demulceri sed praesentem pecuniam exigunt, quam a Nobili et Spectabili Wernick postulant tum ex Cambijs tum ex Contractibus alijs qui sine mora impleri debent. ~ Quae dum Sacrae Regiae Majestati Vestrae fidelissime exponimus, confidimus Sacram Regiam Majestatem Vestram, Nostram pro viribus Commerciorum ac Civium commodis vigilantiam et studium approbaturam Clementissime; Cujus Paternae Indulgentiae Nos cum universa Civitate submississime commendamus, DEO ardentissime supplicaturi, ut Sacram Regiam Majestatem Vestram quam diutissime superstitem esse et summa felicitate florere jubeat etc. ~" — . ~" — . ~ .

27.) Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis favore Civitatis Lublinensis d. 3. Junij 1760. A. Varsaviae expeditum. —

Augustus Tertius etc. — Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis. — Relatum Nobis esse per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes, nomine et pro parte Civium et Incolarum Civitatis Nostrae Lublinensis; nec non ex Supplici Libello ab Eadem Civitate Delegatorum Nobis humillime porrecto expositum esse: qualiter Infideles Judaei Lublinenses, sub favore Salvi Conductus Nostri ad Jure agendum cum Generoso Joanne Zamoyski Capitaneo Nostro Lublinensi impetrati ac sub die vigesima secunda Mensis Februarij Anno praesenti ex Cancellaria Regni expediti, curent in Civitate Nostra Lublinensi atque Suburbijs Civili Jurisdictioni subjectis Incolatum Sibi firmare, ivibique quaevis mercimonia solis Civibus Lublinensibus licita exercere, atque variorum Liquorum propinationes introducere velle. — Cum vero hicce Salvus Conductus á vi et potentia Generosi Capitanei ad Jura Civitatis Lublinensis sese non reguletur, imo cessante causa Litis complanatione inter Partes sopitae, Iisdem Judaeis Lublinensibus in causam intrantibus minime sit supramemoratus Salvus Conductus necessarius, qui ad decisionem causae in Judicijs Assessorialibus fuerat concessus; proinde Nos Legum Regni Authoritate, Nostraque hac in parte Civitatem Nostram Lublinensem fulciendo Protectione, Eandem atque Cives et Incolas omnes aeque et Judaeos circa uniuscujusque antiqua Jura - Privilegia - Libertates - Immunitates - tum quaevis Decreta tam Judiciorum Relationum et Assessorial

 =rialium Nostrorum quam Commissorialium conservamus; et ne Judæi Synagogæ Lublinensis, aliquod impedimentum tam in gerendis mercimonijs quam et propinatione variorum liquorum solis Civibus et Incolis Lublinensibus licitis facere audeant, Magistratui Lublinensi hac in re attendentiam præcipimus; et in casu renitentiæ Infidelium Judæorum, ad Generosum Capitaneum Lublinensem nunc et pro tempore existentem, juxta obloquentiam Decretorum Nostrorum, ut recursum faciant, praesentibus mandamus. – In quorum fidem, praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. – Datum ut supra etc. Augustus Rex. – Locus Sigilli Majoris Regni. ~. –

28.) Rescriptum Consensus ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Leopoliensem, ut valeant vendere Aream Civilem Generoso Skrzetuski Capitaneo Mogilnicensi pro ampliandia et dilatanda Curiola Ejusdem Leopoli sita et jacente, Varsaviæ die Sexta Mensis Junij Anno Domini 1760. emanatum. ~

Augustus Tertius etc. – Nobilibus ac Spectabilibus et Famatis Proconsuli – Consulibus – totique Magistratui – Ordinibus – et Communitati Civitatis Nostræ Leopoliensis fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. – Nobiles ac Spectabiles et Famati fideliter Nobis dilecti! Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes: qualiter Generosus Josephus Skrzetuski Capitaneus Noster Mogilnicensis Vice-Palatinus Leopoliensis, propter meliorem commoditatem et ampliationem mansionum, in Curiola Sua Leopoli in Suburbio Haliciensi ex opposito Monasterij Religiosorum Patrum Carmelitarum Discalceatorum sita et jacente, Aream Civilem eidem Curiolæ Suæ vicinam a Fidelitatibus Vestris coëmere, eandemque Curiolam Suam et mansiones quas strictissimas habet dilatare et ampliare in animum Suum induxerit. – Cum vero ejusmodi ampliatio et coëmptio prædictæ Areæ Civilis, sine consensu Nostro Regio tanquam in Civitate Nostra Regali fieri nequeat; ideo humiliter Nobis supplicatum est nomine et pro Parte dicti Generosi Skrzetuski Capitanei Nostri Mogilnicensis VicePalatini Leopoliensis, quatenus super ejusmodi coemptionem Areae Civilis

et ampliationem Ejus curiolæ Consensum Nostrum Regium et facultatem impertiri dignaremur. — Nos ejusmodi praedictæ Supplicationi benigne annuentes, faciendum esse duximus; ut Fidelitatibus Vestris Consensum Nostrum, et facultatem vendendi Aream Civilem, pro amplianda et dilatanda eadem Curiola Generoso Skrzetuski, necessariam daremus et permitteremus: uti quidem damus et permittimus praesentibus Literis Nostris, idque faciendum injungimus. ~ Quam venditionem Areæ Civilis, pro exigentia et necessitate dilatandæ et amplianđæ ejusdem Curiolæ per Fidelitates Vestras faciendam, tum Contractum – Cessionem – et Donationem, Nos pro rato et grato, uti quæ praevio Consensu Nostro peragentur, habituri sumus: ita tamen, ut praefatus Generosus Skrzetuski cum Civitate Leopoliensi ratione Onerum ex hac Area coëmpta solvi pendendorum componat. Facturæ sunt praemissa Fidelitates Vestræ pro Gratia Nra Regia. Datt: ut supra. – Augustus Rex. Locus Sigilli Majoris Regni. —

E X P E D Y C Y A,
na Seym Ordynaryyny Warszawski 1760. Anni

29.) Literæ Deliberatoriæ ad Ordinem Senatorium na Tenże Seym z Kancellaryi Mnieyszey Koronney expedyowane, Kancellaryi Większey copiatim kommunikowane. —.. ~.. —.~.

August Trzeci etc. – Wielmożny uprzeymie Nam miły! Wyznać należy dzięki Bogu, że przez Opatrzność y Opiekę Swoją nad Tym Królestwem zachował One dotąd w spokoyności, przy teraźnieyszey od kilku lat trwającey w sąsiedztwie a Państwom Naszym Dziedzicznym osobliwie cięzkiey woynie, wspomagając usilne starania Nasze do oddalenia zamierzonych na wzruszenie tey spokoyności zamachow; y że pozwala sposobnego czasu myśleć y radzić o dalszym tak wewnątrz do dobrego Rzeczypospolitey Rządu należącym jako y na zagraniczne okoliczności baczným ubespieczeniu. – Ten zaś jest Seymu Ordynaryynego w nínieyszym Roku według prawa przypadającego cel: względem którego day Boże pomyślnieyszego niż przeszłe, żądamy po Uprzeymości Waszey, ażebyś

Nam

 — = Nam otworzył przezornie z obowiązku wierney Senatorskiey Rady y z miłości ku Oyczyźnie Zdanie Swoje: y oraz oświadczając chęci Nasze y osobliwą pociechę, w szczęśliwości Onych Obywatelow Krolestwa Tego znaydującą, dobrego zatym Uprzeymości W. życzemy zdrowia. Dan. —

30.) Literæ Circulares ad Ordinem Senatorium z Kancellaryi Wielkiey Koronney dnia 12. Miesiąca = Czerwca 1760. Roku expedyowane. ~ " —.

August Trzeci etc. — Wielmożny uprzeymie Nam miły! Cały wiek panowania Naszego dodający Nam pracy około Dobra pospolitego = nigdy myślom Naszym niedał spoczynku, abyśmy oderwawszy się od celu uszczęśliwienia Oyczyzny inszym zabawom większego pozwolili czasu. — Dla tego, lubo z ciężkim żalem zapatrujemy się na ostatnią Państw Naszych Dziedzicznych ruinę, którą Nieprzyjacielska sprawuje Ręka; jednak większą Nam tu zadaje w sercu ranę, że niesforność sentymentow dotąd wszelkie tamuje dobro pospolite: przecież Uprzeymości Waszey we wszystkich krokach doskonałość daje Nam nadzieję, że wielkim rozsądkiem Swoim y kredytem, na teraźnieyszych poprzedzających Seym Walny Radach, tak kierować będziesz wszystkich umysły, że wołająca ratunku Oyczyzna mocne znaydzie z Osoby Tego wsparcie. — Dobrego przytym Uprzeymości Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia. - Dan w Warszawie dnia jako wyżey etc. Augustus Rex.

= 113. Tegoż Listu Konkluzya ad Ordinem Equestrem: =

Jesteśmy przecież tey u Siebie ufności, że Wierność Twoja. objaśnieniem interessow y kredytem Swoim zagrzejesz wszystkich do wspólnego Oyczyzny ratunku. - Przytym Wierności Twojey dobrego od Boga życzemy zdrowia. — Dan w Warszawie dnia jako wyżey. ~ " —.

31.) List do Posta na Seymiki Przed-Seymowe dnia 12. Miesiąca Czerwca 1760. z Teyże Kancellaryi expedyowany. ~ " ~ " —.. ~.

August Trzeci etc. — Urodzony wiernie Nam miły! Wrodzona Wierności Twojey do usług publicznych ochota, daje Nam okazyą na Osobę Twoją charakter Poselstwa włożyć, abyś na teraźnieyszey Seym poprzedzającey Radzie wszystkich sentymenta do jedności prowadząc, Nasze do Dobra pospolitego dążące zawsze myśli tak objaśnił wszystkim, żeby

żeby potym Oyczyzna znalazła szczęścia swego na Nią ztąd spływa: jącego niezawodne skutki. — Która to praca Wierności Twojey, nietylko u wszystkich pomnoży Mu Sławę ale y Nam zostawi pamięć w poda: jących się okazyach świadczenia Łask Naszych. — Dobrego przytym, Wierności Twojey od Pana Boga życzemy zdrowia. — Dan w Warszawie dnia Miesiąca y Roku jako wyżey. = Augustus Rex.

32.) Credentiales Temuż Postowi JEgo Królewskiey Mo: ści na Seymik Przed-Seymowy. — —.

Wszem wobec etc. — Nieoddala Nas od pracowitych około dobra pospo: litego myśli smutna tylo Seymow bez skutku rozeszłych pamięć, żeby: śmy niemieli równey zawsze do ratunku Oyczyzny ochoty; ale wzwy: czajeni do tey publiczney pracy, w przypadającey Roku teraznieyszego Seymu Kadencyi, otwieramy wolne do publicznego szczęścia pole. — W czym, aby Intencye Nasze jaśniey każdemu z osobna otwarte były, włożyliśmy charakter Posła Naszego na Osobę Urodzonego N. N.; aby Nim zasczycony Uprzeymościom y Wiernościom Waszym objaśnił potrze: by publiczne, y pożądanie do przyszłego Seymu w jedności wszystkich prowadził serca. — A teraz Uprzeymościom y Wiernościom Waszym dobre: go od Boga życzemy powodzenia. — Dan w Warszawie etc. —. —

33.) Instrukcya JEgo Król. Mci Temuż Postowi z Kancellaryi Wielkiey Kor. dnia 12. Mca Czerwca 1760. r. dana.

Ostatnia ruina Państw dziedzicznych JEgo Królewskiey Mości Pana Nasze: go Miłościwego, których ciężar wojenny bez żadney dyskrecyi krwawe Łzy z ubogiego Ludu wyciska, jeżeli przenika Serce Pańskie; ale nie: mniey, że słodkim zasczycona Oyczyzna pokojem niezażywa fortunnych momentow dla uszczęśliwienia Siebie. — Niedochodzące Seymy jeden po drugim są tego przyczyną, że bez Rady zostająca samemu hazar: dowi oddana Polska y wszystkie Prowincye. — Że jednak teraz nadcho: dzi znowu Seym według prawa, składa go chętnie JEgo Królewska Mć Pan Nasz Miłościwy; ażeby szczęśliwsze godziny jak dotąd pod czas biegu publicznych Rad bydź mogły, Oycowskim życzy Sercem. — —

A nayprzod Ekonomikę wewnętrzną, zalecać raczy JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy Łacnym Województwom - Ziemiom - y Powiatom:

Miast

 = Miast-Miasteczek konserwacya, w których pomnożenie różnych Fabryk, y niemniey otworzenie Gór Olkuskich y innych Mineratow siła do kraju przynieść może bogactw: y kiedy tym sposobem będą napełnione Miasta Ludźmi y bespieczeństwo Mieszkańcom będzie obwarowane, większa wszystkiego będzie konsumpcya w Domu nieidąc ze zbożem za granicę na przedaż, y oraz zwyczayna prowenienncya z Czopowego y Szelężnego z pomnożenia Ludu będzie daleko większa. - Ztąd zaś emituv konsekwencya, że upragniona Aukcya Woyska będzie daleko snadnieysza, kiedy sposoby przez wewnętrzną Ekonomikę będą do płacy łatwieysze. - Zniesienie Ceł prywatnych jest arcy-potrzebne: ponieważ te całe handlom wszystkim są przeszkodą, że jedno Województwo z drugim niemoże mieć kommunikacyi dla Ceł partykularnych, odrażając Ludzi handlujących. - Trybunałow poprawa, y ta dla niedochodzenia Seymow niema swego skutku: a tym czasem większe przeciwne sprawiedliwosci wchodzą inkonwenienncye. - Ubolewa nad tym JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy, że przy pielęgnowaniu stodkiego pokoju dochodzą uszu Pańskich na przechodzącego Żołnierza skargi, y Lud całe w siła mieyscach niezażywa tey spokoynosci która JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy chciałby widzieć w Kraju: ale nieprzestaje nigdy Nayjaśnieyszy Pan starania Swego przykładać aby każdemu ukrzywdzonemu zupełna stała się satysfakcya. - Na własne JEgo Królewskiey Mci Pana Naszego Miłościwego roskazanie.

34.) Uniwersał na Seymiki Przed-Seymowe Poselskie w Warszawie d. 12. Mca Czerwca 1760. r. expedyowany.

August Trzeci etc. - Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, mianowicie etc. - Przyuczone myśli Nasze do dobra pospolitego nierosprzęgają Nas nigdy od tey pracy, która jako do uszczęśliwienia zupełnego Państw Rzeczypospolitey prowadzi, tak coraz z większym umartwieniem Naszym przychodzi rozważać, że Seymow jednego po drugim niedoyście wszystkie Nasze tamuje usiłowanie. - Wyraziły dawnieysze Uniwersały Nasze dosyć obszernie, jaką stratę Oyczyzna ponosi że bez Rady dotąd zostaje; że przez to z Lustru Swego schodzić musi; że coraz Ekonomika publiczna ginie a przy niey y Kray; ze Żoł

że Zołnierz w małey liczbie zostawiony niemoże bydź żadną tak ob=
szernych Państw zasłoną; że Trybunałow poprawa tak dawno dla sprawie=
dliwości upragniona, niemoże Cierpiącym w potrzebach pożądaney dodać kon=
solacyi: jednak te wszystkie Nasze reprezentacye niemiały tey mocy, aby
wszystkich dążących do celu fortunnych chwili dla Oyczyzny znalazły.
Jeżeli Serce Nasze kraje się, że Państwa Dziedziczne coraz od niedys=
kretney żołnierza Ręki do ostatniey przychodzą ruiny; ale niemniey,
że Polska zaszczycona tak długim pokojem nieobraca tych czasow dla le=
pszego mienia własności Swoich, y żali się że odrzuca te momenta które
przy Prowidencyi Boskiey Naszym staraniem tak piękną y pożyteczną
do wszystkiego podają porę. — Otwiera się znowu Obradom publicznym pole,
na którym głos wolny ze zgromadzonych Województw-Ziem-y Powiatow Ludu
wyborze zakładać będzie publicznego szczęścia fundamenta; na którym ca=
łey Rzeczypospolitey tak wspaniała Machina, Swoje brać może podpory;
na którym Oyczyzna szukająca od dawnego czasu w potrzebach gwałtow=
nych pomocy, oczekuje z utęsknieniem generalnego od wszystkich wsparcia.
—. Przybliża się termin prawem do Walnego Seymu ostrzeżony! Chętnie
z ukontentowaniem bierzemy przedsięwzięcie ratunku na Nim Oyczyzny:
y Tenże Seym sześcio-niedzielny Ordynaryyny, tu w Warszawie Dnia
szóstego Miesiąca Października w Roku teraźnieyszym Tysiącznym=
siedmsetnym szescdziesiątnym składamy: Seymik zaś Przed-Seymowy
Uprzeymościom y Wiernościom Waszym na mieyscu Zwyczaynym na
dzień dwudziesty piąty Miesiąca Sierpnia także w Roku ninieyszym,
a Generałowi dzień miesiąca tegoż w Roku tymże naznaczamy. ~
Cały czas Panowania Naszego dowodem jest, że w żadnych propozycy=
ach Naszych od Tronu, ani w Uniwersałach Przed-Seymowych, czyli
Osobie Naszey czyli Nayjaśnieyszey Familij Naszey służących niemie=
liśmy materyy; szczególnie tylko myśl Nasza do Dobra Państw=
Rządom Naszym od Boga powierzonych stawiała Obradom publicznym
na widok potrzeby Oyczyzny, któreby nierozerwanym wszystkich Sta=
now Rzeczypospolitey węzłem, żniwo wszelkich pomyślności przyniosły.
Taż sama intencya y teraz trwająca pociąga Osobę Naszą do oświadcze=
nia, że w samey tylko perspektywie szczęścia Kraju całego składamy tera=
źnieysze Obrady. — A naprzod, Ekonomika Wewnętrzna arcy-potrzebna:
Góż

 — = Gór Olkuskich y innych Mineratow: jako y konserwacya Miast = Miasteczek, w którychby różnych manufaktur pomnożenie mogło Kray ubogacić: tudzież handlow bespieczeństwo y Osob in Commercijs zostających. — Zkąd zaraz druga wynika propozycya: że kiedy Polska będzie obfitsza w Fabryki y handle — tym samym bogatsza, łatwieyszy się wynaydzie sposob y do aukcyi woyska, kiedy nervus belli internus suppeditabit sposoby; o której aukcyi woyska, na zasłonienie tak obszernego Krajiu, niewątpiemy że Zacne Województwa — Ziemie — y Powiaty pamiętać będą. — Jak dawno Stany Rzeczypospolitey zapatrują się na różne, które się wslizneły z czasem do Trybunałow, inkonweniencye; a ztąd sprawiedliwość cierpiąca przeszkodę, niemoże żądającym bydź takową, jakaby bydź powinna pomocą. — Jest siła innych okoliczności pomnieyszych, których liczba niemała potrzebuje od Stanow Rzeczypospolitey ustanowienia; a te wszystkie od doyścia Seymow swoje tylko brać mogą siły. — Przepłynął już czas długi Panowania Naszego; przez którego bieg, w pokoju Państwa Rzeczypospolitey zostające, mogły były zażyć tych szczęśliwych momentow dla uszczęśliwienia Siebie Samych. Jnnym Krajom pożerający ogień wojenny niedaje spoczynku do myślenia o Sobie: samo tylko okrutne widowisko ruin, odwraca od roli szukającego w niey pożytku Oracza; odpędza daleko od handlow Mieszczan tułających się bez żadnego bespieczeństwa; w rozsypkę puszcza Ludzi y odwraca od Fabryk przynoszących pożytki y bogactwa. — Polska, od tych sąsiedzkich Państw nieszczęśliwości oddalona, żadney dotąd dla Siebie przez niedoyście Seymow nieodniosła korzyści. — J kiedy Państwa Nasze dziedziczne ostatniey podpadają dezolacyi, staraliśmy się aby Państwa Rzeczypospolitey ucalone zostały: y tam, gdziekolwiek Zołnierza przechodzącego Ręka mogła bydź cięzka, starać się nieprzestaniemy aby z nadgrodą jako nayprędszą stać się mogła uskarżającym satysfakcya. — Jeżeli zaś moc Boska Łaskawie weyrzawszy na świat pożądany pokoy przywróci; chętnie z Stanami Rzeczypospolitey znosić się chcemy, aby na przysztych do pokoju dążących Kongressach, żadnemu niepodpadała = uszczerbkowi. — Ogłosiwszy teraz szczere Nasze intencye, y w postaci kochającego Oyca Synow stanąwszy, spodziewamy się, że te Nasze

oświa

oświadczenie zagrzeje Uprzeymości y Wierności Wasze, do szukania sposobow utrzymania przysztych Obrad publicznych; a naybardziey kiedy w wyborze Godnych Postow miłość Oyczyzny przodkować będzie; kiedy Tymże dana Instrukcya, że każdy Kray bez Rady upadać musi, y jako dalekim od uporu umystem w jedności do szczęśliwego doprowadzać mają końca? ; kiedy wspaniałe Wybranych na ten Seym sentymenta, na ożywienie tylko Oyczyzny wolnego zażyją głosu; kiedy ustanowiony seymowania porządek we wszelkiey będzie obserwie. — Ktoryto Universał, aby każdego doyść mogł wiadomości, po Grodach Parafiach y mieyscach zwyczaynych publikować zlecamy. - Dan w Warszawie dnia jako wyżey. Augustus Rex. Mieysce pieczęci Wig. Kor.

35.) Literæ Credentiales Generoso Nuntio a Sacra Regia Majestate pro Conventu Generali Terrarum Prussiæ Delegato. Varsav. d. 12. Julij 1760. Anno expeditae.

Augustus Tertius etc. — Universis et singulis quorum interest praesertim vero Reverendis in Christo Patribus - Magnificis Senatoribus - Generosis Dignitarijs - Officialibus - Universæque Nobilitati, tum Nobilibus Spectabilibus ac Famatis Majoribus ac Minoribus Civitatibus Terrarum Prussiæ sincere et fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Reverendi in Christo Patres - Magnifici - et Generosi - tum Nobiles - Spectabiles ac Famati sincere et fideliter Nobis dilecti! ~. Licet sint continua in aperto documenta, qua cura et sollicitudine Nostra Regia invigilamus momentis negotiorum Regni hujus; ut eo tamen melius Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris intensum Nostrum conservandæ in optimo Statu Reipublicæ studium innotescat; ad remonstrandas hac in parte propensas Intentiones Nostras, et promovenda puncta Instructionis Nostræ, sub nomine Delegati a Nobis Nuntij Nostri Generosum N. N., cognitis Ejus qualitatibus - in publicum zelo - ac egregijs animi et ingenij attributis, expedivimus. — Cui pro munere Suo agenti, dum plenam tribui fidem exposcimus, Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris prosperrimam hujus Generalis Conventus conclusionem a DEO Authore omnis boni consilij et concordiæ animitus exoptamus. — Dabantur Varsaviæ etc. Augustus Rex.

36.)

36.) Instructio Sacræ Regiæ Majestatis Eidem Generoso pro Generali Terrarum Prussiæ Conventu Delegato Nuntio ex Majori Cancellaria Regni die duodecima Mensis Julij 1760. Anno data. — „ ~.

Ad ultimam vergentia ruinam haereditaria Dominia Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi pondere belli oppressa, summum certe causant dolorem; minorem nihilominus, quam quod Polonia pace beata longum et felix hoc temporis spatium in emolumentum sui non vertit, vel potius vertere negligit, cum hucusque infelici Comitiorum semper exitu omni orbata Consilio, fatis se committit. — Nihilominus Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus non vult desperare de rebus publicis; apponit cor et manum, ut omnis prosperitas redux in Patriam tam in generalitate quam et in particularitate uniuscujusque felices det Civibus dies. — Quapropter Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus, Comitia Varsaviæ sex septimanarum spatio duratura assignando ad sonantiam Legis, maxime Cordi habet, ut neglecta interna Oeconomia quantotius reassumatur, circa quam manutentionem Civitatum recommendat. — Conservatione itaque Civitatum numerosior populus industriæ deditus vario negotiorum genere, et de labore manuum faciliorem conquirendæ pecuniæ praebebit modum. — Multum interest, ut auri argentique Fodinæ, praecipue ad Civitatem Olkusz, ad prosperiorem redigantur statum. — His regulatis nervus belli non deerit, ut numerosior miles integram finibus Regni ponat custodiam. — Quoniam particularia vectigalia enervant maxime Mercatores, ob rationem quorum varij generis commercia suffocantur; idcirco maxime oportet, ut haec vectigalia particularia omnino abrogentur. — In Tribunalibus Justitia laborans indiget summo examine, ut omnes tollantur abusus. — Multum afficere dolore Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum, ex auditu gemitûs populi in varijs locis, occasione transitus militis causati; quare omnem adhibebit curam, ut ubi aliqua sint causata damna, fiat de integro Satisfactio Injuriatis. ~" —

= Ad Mandatum Sacræ Regiæ Majestatis proprium. —

37.) Literæ Universales pro Eodem Generali Terrarum Prussiæ Conventu, Varsaviæ die et Anno quibus supra expeditae.

Augustus Tertius etc. — Universis et singulis etc. prout in Credentialibus. — Assueta Regia Mens Nostra soli Universi incumbere bono, omne eo vertit studium, ut Reipublicæ Ordines plenissimo felicitatis utantur fructu. — Quapropter non sine summa animi anxietate considerandum obvenit, infelices hucusque Comitiorum exitus retardare publicae utilitati consecratos conatus Nostros. — Praecedentes Universales Literæ Nostræ, praeteritorum Comitiorum praecursores, sat ample explicarunt, quantum decidit Patriæ omni Consiliorum orbatæ cursu; quantum publica exinde patitur Oeconomia, ultimæ jam obnoxia ruinæ? — Limites amplarum Provinciarum male tam pauco milite custoditi: In Tribunalibus gliscentes semper majores abusus corrigi non possunt; et sic Justitia debilitate laborans, sitientibus nullum dat levamen: et his similia. — Nihilominus Paterna Exhortatio Nostra, nunquam vim persuasivam in omnibus adinvenit. — Quodsi ad divisionem Cordis Nostri nunc evenit, Ditiones Nostras hæreditarias ferocientis Militis manu pressas pondus belli tam acriter sustinere; ast non minus mentem Nostram angit, Poloniam tam longa pace beatam felicium temporum dies ad utilitatem supremam convertere nolle, seu potius negligere; immo videtur reijcere pretiosam Auram quam Divina suppeditat Providentia. — Amplius iterum publicis Consilijs admonendus paratur campus: in quo cum plena sentiendi libertate coadunata Excelsorum Virorum ex Palatinatibus - Terris - et Districtibus manus ponere poterit publicæ felicitatis fundamenta, totius Reipublicæ molem sustentanda. — Appropinquat dies Lege ad inchoanda Comitia praecustoditus! Cum omni Jubilo Sacrato huic accingimus Nos operi: et hæc Comitia sex hebdomadarum spatio duratura, anno hoc millesimo septingentesimo sexagesimo die Sexta Mensis Octobris hîc Varsaviæ indicimus: Conventui autem Generali Terrarum Prussiæ ex alterna vice Graudenti celebrando, quem Comitiola particularia pro more et usu consueto in locis solitis praecedent,

die

= diem nonam Mensis Septembris Anni nunc currentis assignamus. — Quot annos Regiminis Nostri numeramus, tot testimonia pro Nobis militant, nunquam in praecedentibus Comitijs propinasse Nos aliquas propositiones utilitati privatae vel personae Nostrae vel Serenissimae Domui inservientes: semper id pro Objecto Consiliorum Nobis dare placuit, quod felicitati publicae tantum consentaneum videretur, ut junctis Ordinum Regni manipulis, messem omnium prosperitatum abundantem Patria colligere possit. — Sic stetit immobilis mens Nostra: sic hucusque integerrime permanet: et non alio motivo, nisi ad salvandam Patriam Ordines Regni ad Comitia Generalia convocamus. — Et quidem rei domesticae Oeconomia ante omnia porro necessaria, tam in eruendis auri argentique fodinis in Olkusz et alibi, quam in conservatione Civitatum et Oppidorum; in quibus cum commercia forti protectione gaudebunt, dilatabuntur; nec non si varij generis fabricae erigerentur, totum Regnum facile ditabitur; ac exinde sic nervus belli ex conquirenda pecunia facilior suppeditabit alacres modos, quibus numerosior miles ad tuendos patrios fines conquiri poterit. — Jam ab antiquo querulantes Cives de mala administratione Justitiae in Tribunalibus tot abusibus repleta, per quos Promoventes causas graviter laesos Se sentiunt. ~ Haec omnia atque his similia a solo felici Consiliorum exitu, expectare possunt medelam. — Circa continuum studium Nostrum conservandae Patriae ab omni belli incommodo, heu! quantum potuit Polonia cum annexis Provincijs tam longo tranquillitatis et pacis spatio facere et non fecit, si felicia haec momenta in commodum Sui convertisset? ~ Ditiones propinquas belli aestus devorat: rumpit animum vox gementium ad cogitationes tranquillas, quae in sola quiete communi bono incumbere possunt. — Polonia pace beata, solo improspero Consiliorum continuo exitu omni succursu destituta infelix dici potest. — Principalis id curae Nostrae fuit, ut quodsi clades tam magna super Ditiones Nostras haereditarias inciderit, saltim Respublica a similibus praeservaretur ruinis: quapropter non sine dolore cum acceperimus notitiam varie transeuntis Militis in multis locis gravem Civibus fuisse, omnem adhibebimus operam, ut Injuriati, quam

cito

cito id fieri poterit, compensatione damnorum illatorum non frus=
trentur. – Quodsi vero Misericordia DEi respiciens super Populum, optatæ pacis suppeditaverit modos, facile cum Ordinibus Regni in futuris Comitijs sumemus media, ne quid in Congressu Generali tractandae pacis assignando, aliquid detrimenti Respublica patiatur. – Nihil ergo nunc optandum magis videtur, quam ut Sinceritates et Fidelitates Vestræ Paterno Cordi Nostro, in futuro Generali Conventu, Filialem jungendo affectum, ita instructos mandent Nuntios; ut semoto omni privato bono, publicæ tantum intendant felicitati; ut libertate sentiendi Patriæ consecrata, Legem circa cursum Comitiorum semper practicandam observent. – Nunc Universale praesens, ut ad omnium deveniat notitiam, in Castris-Parochijs – alijsque consuetis locis publicandum committimus. – Datum Varsaviæ die ut supra. ~ „ etc.

38.) Literæ ad Majores Civitates Terrarum Prussiæ pro Conventu Generali. – Varsa. d. 12. Julij 1760. A.o datae.

Augustus Tertius etc. – Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis dilecti! Usibus publicis mentem Nostram Regiam semper accommodatam, infaustus praeteritorum Comitiorum exitus non divellit a continuo labore, quo prosperiora inferendo, accingimur iterum ad convocandos Status Regni, pro die sexta Mensis Octobris Anni praesentis Comitijs publicis assignando tempus. – Cumque et Conventus Generalis Terrarum Prussiæ ex alterna vice Graudenti immineat, persuasi sumus Fidelitates Vestras alacri animo concurrere velle, ut Patria non orbata Consilio rebus Suis succurrat. – Prout itaque Fidelitates Vestræ semper ad metam felicitatum publicarum Suos dirigunt gressus, ita polliceri Nobis fas est et nunc usitato Sibi passu progressuros. – In reliquo omnia fausta vovendo Fidelitates Vestras bene valere cupimus. – Dabantur Varsaviæ die ut supra = Augustus Rex. mp. –

39.) Literæ in eodem negotio ad Civitates Minores Terrarū Prussiæ Varsaviæ die eadem ejusd. Mensis et A.i datae.

Augustus Tertius etc. – Spectabiles ac Famati fideliter Nobis dilecti! Incidentem ex Praescripto Legum futurorum Comitiorum Regni Generalium Terminum, in diem sextam Mensis Octobris Anni presentis

ind=

 — =indiximus Statibus Regni; aeque ac Ordinibus Terrarum Prussiae, Conventum Generalem Graudenti ex alterna vice die nona Septembris Anno Eodem celebrandum, designavimus. — Ut quoque et Fidelitates Vestrae pro Eodem Conventu Generali, perfunctae prius Officijs Suis in particularibus Conventibus per Viros probos — prudentes e medio Sui Deputatos compareant, et ad mentem Instructionis Nostrae salutem publicam et commoda Provinciae promovere conentur, Easdem praesentibus compellamus et bene valere jubemus. — Datum Varsaviae ut supra.

=Ad Mandatum Sacrae Regiae Majestatis proprium etc. —.

40.) Pro Memoria od Imcipana do Wojeykow Petnomocnego Dworu Rossyyskiego Ministra, o nieskutecznośći Sądow Pogranicznych z strony Kommissarzow Województw Kijowskiego y Bracławskiego, Jaśnie Wielmożnemu Imcipanu Kanclerżowi Wielkiemu Koron.°, dnia 12. Junij 1760. w Warszawie podane. —

Już to niepojednokrotnie niżey podpisany Dworu Rossyyskiego Petnomocny Minister usilne czynił Remonstracye y skargi Jaśnie Wielmożnemu Imcipanu Kanclerżowi Wielkiemu Koronnemu o nieskuteczności Sądów pogranicznych, które zachodzą z strony Prześwietnych Województw Kijowskiego y Bracławskiego, y że Jchmcpanowie Kommissarże Tychże Województw Traktatem wiecznym y Konstytucyą na obiedwie Strony przyobiecaney sprawiedliwośći coraz bardziey zaniedbywaią; kiedyb albo punktualnie na te Sądy niezjeżdzaią, albo jeżeli czasem zjadą to nikomu żadney nieuczyniwszy sprawiedliwośći częśćią y bez zaczęcia Sądow y bez pożegnania nazad do Domow Swoich powracaią; tak, że Kommissarże Rossyyscy rok od roku prawie daremno na granicę zjeżdzaią, y ukrzywdzonym Ludziom naymnieyszey prokurować niemogą satysfakcyi. — Była y w tym Rekwizycya, abyb Jchmcpanowie Kommissarże Prześwietnego Województwa Bracławskgo Sądy pograniczne do Słobody Tarnowki przenieść, y tam mieysce Tymże Sądom ustanowić chcieli; z przyczyn, że w Archangelgrodzie Rossyyscy Kommissarże z Czołobitnikami Kwater mieć niemogą. — Ta Tarnowka około ośmnastu wiorst od Archangelgroda leży: y jest to

miey:

~~mieysce całe~~ do Sądow sposobne: tym czasem JchmcPanowie Kommissarze Woiewodztwa Bracławskiego, pod pretextem jakoby w tym mieyscu dla Siebie od Haydamakow bespieczeństwa mieć niemogli, opponują się tak, że nakoniec Dwór Rossyyski widząc że żadney nieczyniąc sprawiedliwości y na to gdzieby nastąpić mogła zezwolić niechcą, musiałby wreście wierzyć że umyślnie tych środkow zażywają aby już całe y te Sądy znieść a pogranicze bez Sądu y bez sprawiedliwości zostawić. — Z tych przyczyn, niżey podpisany ma honor ponowić prosby Jaśnie Wielmożnemu JmciPanu Kanclerzowi Koronnemu, aby powagą Ministeriy Swi zalecić raczył przyjęcie mieysca do Sądow Tarnowki, y gdyby Te Sądy pograniczne w dalszym czasie z lepszą punktualnością y sprawiedliwości administracyą odprawowane były; tudzież JchmcPanowie Kommissarze przerzeczonych Woiewodztw od granicy nieoddalali się, tylko za wzajemnym Kommissarzow Rossyyskich Konsensem, y nieprędzey ażby w krzywdach wprzód Tym przystawiona była satysfakcya którzy oney w Tym Sądzie szukają. — Datum ut supra. w Warszawie etc. — F. de Wojeykow mp.

41.) Respons na Tęż Pro-Memoria od JW. JmcP. Kanclerza W. Kor. w Warszawie d. 11. Mca Lipca Roku tegoż dany.

Na podane od JW. JmciPana de Wojeykow Posła Pełnomocnego Rossyyskiego Pro-Memoria dnia 12. Junij 1760. r. JmciPanu Kanclerzowi Koronnemu w Warszawie, Tenże Kanclerz Wielki Koronny teraźnieyszym Responsem pokazuje pilność swoją w zaleceniu JchmcPanom Sędziom Pogranicznym z strony Polskiey, kiedy oddaje Justyfikacyą Tychże Sędziow, et quidem Numero primo 1.) Kopiją Listu JmciPana Chojeckiego Sędziego Pogranicznego Bracławskiego; Numero secundo 2.) Kopiją punktow y explikacyi Tychże Sędziow; Numero Tertio 3.) Kopiją Listu JmciPana Woiewody Kijowskiego: które te trzy papiery bardziey się zdają JchmcPanow Sędziow Rossyyskich oskarżać, że na tak wielkie szkody Polszcze poczynione nigdy się niestaje Satysfakcya, y Tarnowki mieysca Sądow akceptować niemogą. — Co wielkiemu roszsądkowi JW. JmciPana Posła Rossyyskiego Kanclerz W. K. oddaje. Datt ut supra.

Num.

86. =Numero primo 1º) List JMci Pana Chojeckiego Sędziego Pogranicznego Bracławskiego uskarżający się na Kommissarzów Rossyyskich, do JW. JMci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego dnia 16. Maij 1760. pisany, a przez Tego JMci Panu Ministrowi Rossyyskiemu w poprzedzającym Responsie copiatim de 11. Julij kommunikowany y sub Numero primo przyłączony. —" —

Jaśnie Wielmożny etc. — List JW. WMć Pana Dobrodzieja z przyłączoną kopiją Memoryału JW. JMć Pana Posła Rossyyskiego, lubo jeszcze de 17. Aprilis pisany, przecież dopiero diebus Maij odebrałem; raz poczta różnie błąkająca się okazya; drugi raz Ja byłem oddalony ab Archivo Sądow pogranicznych, bez którego dokładnie niemogłem exwinkulować niewinności Moiey, dowieść zaś oczywiste z strony Rossyyskiey JchMciów Sędziow uczynienia sprawiedliwości wycieczki y wybiegi. — Teraz zaś ex documentis Literatorijs wydobywszy Obrony Naszey dowody, Respons na Memoryał JW. JMci Pana Posła Rossyyskiego odsyłam; supplikując, abyś JW. WMćPan Dobrodziey chciał naypierwey matura Sua consideratione weyrzeć, jakiemi to drogami WW. Kommissarze Rossyyscy wyprowadzają interess krzywd publicznych na pograniczu w pole? — Wstrzymuię się od dalszych expressyy: bo rozumiem, że JW. WMćPan Dobrodziey przenikający Kraju Naszego nieszczęśliwą sytuacyą, w równym jako y sentientes zostaniesz żalu: Sprawiedliwości nieczynią: z Jurysdykcyą, jak z Szatrem każą się przenosić od mieysca do mieysca: y jeszcze do uciemiężenia większego skargi czyniąc na Nas, niby niewinni Nas obydzają: dosyć płacy niemamy; Ja tylko Kondemnaty na JW. JMci Panu Podskarbim Wielkim Koronnym zamiast pensyi trzymam; a Senatus-Consilia troje mniey uważane exekucyi niemają: satysfakcyi niepytay! : gdyby już mogłem z tey pressury, przy Lasce JW. JMci Pana Dobrodzieja wyrwać się, nieskończoną miałbym do innych usług Oyczyzny na Roskaz JW. WMćPana Dobrodzieja obligacyą. — A teraz wyraziwszy w punktach Responsu choć po części Actus Sprawiedliwości Rossyyskiey; czekam dalszych roskazow, jako z dystyngwowanym Uszanowaniem etc. —" — — — " —

Num

Numero Secundo. 2do) Respons na Memoryał przez JWo. JMci =
Pana de Wojeykow Posła Rossyyskiego, intuitu Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego, JJW. JMci Xiędzu Wodzickiemu Podkanclerzemu Koronnemu w Warszawie 2da Aprilis podany, a JchMc Sędziom Pogranicznym Tegoż Województwa od JWo. JMciPana Kanclerza Wielkiego Koronnego de 17. ejusdem kommunikowany, przez Nichże dany y Temuż Kanclerzowi w Liście poprzedzającym przysłany, a od Tego w Responsie wyżey wyrażonym JMci Panu Posłowi Rossyyskiemu sub Numero Secundo oddany. ~" —

W podanym Memoryale uskarża się JWo. JMcipan de Wojeykow Poseł Pełnomocny Rossyyski Jmieniem Nayjaśnieyszey Monarchini Swojey czyniący, na Wielmożnych Sędziow y Kommissarzow Województwa Bracławskiego z Polskiey Strony: że jakoby przez niezjeżdzanie Onych na Kadencye prawem oznaczone, administracya sprawiedliwości upadać miała. — Co jako contra omnem evidentiam rei jest udano: bo szczególnie ex male narratis Wielmożnych Sędziow Rossyyskich, którzy tylko dla siebie urgent satysfakcyi a zaś Polskiey stronie czynić recusant, retorquendo Sua facta, Listami swemi uprzedzając aby niebyli notowani, trzymając się tritum dla Siebie axioma „ si tua mala causa, sis primus accusans", do JWo. Posła czynią Raporty: Kommissarze zaś Polscy, tak dla pokazania quibus modis et medijs JchMc nadrabiaią, jakoteż na remonstracyą niewinności y attencyi Obowiązku Swego, /: lubo y przedtym czynione JWW. Ministrom Polskim o wybiegach z Strony Rossyyskiey bywały Raporta :/, następującemi dowiodą punktami.

= Primo. — Na fundamencie Konstytucyi 1736. dla uspokojenia pretensyy na Pograniczu zachodzących, Wielmożni Sędziowie y Kommissarze ab utraque gente, Rossyyscy do Archanhełhoroda, Polscy do Targowicy in Anno 1750. d. 23. 9bris zjechawszy się, Ordynacyą Sądow pogranicznych z oznaczeniem czasu - mieysca - porządku Spraw uformowali y postanowili; a po uformowaniu wysłuchawszy czterdziestu kilku Haydamakow na rabunkach połapanych konfessat, gdy się Wielmożni Sędziowie Polscy u Wielmożnych Kommissarzów Rossyyskich satysfakcyi y dalszego

z Nich

" — = z Nich Sądu domagali, Wielmożni Kommissarze Rossyyscy zbraniali się, y owszem po długich koncertacyach ostatnią deklaracyą in Scripto podali, że bez stawienia powołanych na konfessatach Sprawy sądzone bydź niemogą: lubo już natenczas oczywiste dowody na kilkakroć sto tysięcy były, o Limitę y pozwolenie czasu do schwytania powołanych domagali się; Jakoż musieli Polscy Kommissarze pozwolić na Limitę: y tak pierwszy sposob uniknienia sprawiedliwosci wynaleźli Wielmożni Kommissarze Rossyyscy: bo to stawienie powołanych nietylko na przyszłey kadencyi ale y aż do tego czasu nienastąpiło; a Haydamacy ad deducendam rei veritatem przez tak długi czas, bo przez lat dziesięć, jedni poumierali, drudzy pouciekali, ledwie kilku supersunt, których już woysku Polskiemu uprzykrzyło się pilnować, a Sądu doczekać się niemożna. — "

= Secundo. — In Anno 1751. die 2. Junij in virtute pierwszey Limity przybywszy Wielmożni Kommissarze Polscy do Targowicy, y niezastawszy ani doczekawszy się Wielmożnych Kommissarzow Rossyyskich, po wysłuchanych Konfessatach Iwana Czabana Haydamaki, chcąc dalszą kontynuacyą sprawiedliwości czynić, po razy kilka do Wielmożnych Kommissarzow Rossyyskich odezwę czynili: a że Wielmożni Kommissarze Rossyyscy chcąc przez protellacyą przetrzymać sprawiedliwość niezjechali, JWW. Kommissarze Polscy tę kadencyą infectis rebus do czasu przypadającego z Ordynacyi Sądow pogranicznych limitowali. — " —

= Tertio. — Roku zaś tegoż die 18. 7bris za zjechaniem się Wielmożnych Kommissarzow utriusque Gentis, reassumowawszy Jurysdykcyą do sądzenia Spraw przystąpili: y tegoż Roku dnia 4. 8bris między JWW. Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney, a JW. Jabłonowską Chorążyną Koronną z drugiey strony, Dekreta, pierwszy Extraditionis przez też Strony pretendowanych ludzi, eodem Actu między Temiż a JO Xiążęciem Jmcią Czartoryyskim Wojewodą Ruskim podobnyż, są ferowane; z mocy których jest nieodwłocznie uczyniona satysfakcya, jako Kwity de praestita satisfactione Ręką własną z Strony Rossyyskiey podpisane testantur: ale nietylko te, y inne tegoż samego czasu między Temiż Wielmożnemi Kommissarzami a JO Xciem Jmcią Radziwiłłem Hetmanem Wielkim W. Xstwa Lit. — JO Xciem Szanguszkiem Marszałkiem

Nadwo

Nadwornym Litewskim — JW. Leduchowskim Starostą Włodzimirskim — — JO. Xciem Radziwillem Wojewodą Wileńskim solutionis summæ siedmdziesiąt dwóch rubli — JO Xciem Jabłonowskim Starostą Czechryńskim — Urodzonym Sczurowskim, z podobnąż ponastępowały satysfakcyą: po których expedyowanych Dekretach z strony Polskiey, a z Rossyyskieyb indifferenter zawieszonych Sprawach, y po podanych przez strony obie ab invicem pretensyi punktach, dnia 15. ejusdem Limita Sądów pogranicznych ad diem primam July Anni sequentis jest oznaczona. — Notandum: taż nadmieniona Ordynacya Sądów pogranicznych, Reskryptem JEgo Królewskiey Mosci w Warszawie Anno 1751. die 8. Xbris z Kancellaryi Wielkiey Koronney wydanym, z determinowaniem raz na zawsze mieysca w Targowicy jest utwierdzona. ~" —. ~" —

:Quarto. — w Roku 1753. dnia 21. Marty, po nastąpionym Reskrypcie, dalszą zwłokę y renitencyą Wielmożni Kommissarze Rossyyscy in administranda Justitia czyniąc, y przez cały Rok niechcąc zjechać, dopiero przez List in Anno 1753. oświadczylisię; że podług Reskryptu Nayjaśnieyszego Króla JMci dla sądzenia pogranicznej Komissyi zjechać do Targowicy od Swey Zwierzchnosci są obligowani: a potym Listow kilka tegoż czasu, z przyłączeniem inszych pretensyy denegando zjechanie Swoje — dopominając się Rezolucyi intuitu wydania kilku tysięcy ludzi — sine ulla deductione u kogo się znaydują pretendowanych, /: na którą referencyą Wielmożni Kommissarze Polscy zabralisię ad Ministerium Sui :/, jakową Ministrowie Rzeczypospolitey Sędziom Pogranicznym Województwa Bracławskiego dali Rezolucyą? = pisali. —

:Quinto. — 1753. Anno die 30. 8bris. Ciż Wielmożni Komissarze Rossyyscy ostatnim Listem Swoim, że niemogą do Targowicy obstante distantia loci zjechać, oświadczylisię: a w samey rzeczy z okoliczności że podtenczas czterdziestu Haydamakow z obozu przystawionych było: z Ktorych po wywiedzionych Inkwizycyach — wysłuchanych Konfessatach y indagacyach przez WWSS. Kommissarzów Rossyyskich in Anno 1750. akceptowanych y podpisanych, według approrissyy Listownych y Limit nastąpionych, niemniey sądownie podanych rezolucyy, zupełną uczynić satysfakcyą y szkody przez Tychże Hultajow poczynione na=

czterz

 —=cztery milliony dwakroć dwanaście tysięcy trzynaście złotych y groszy dwadzieścia cztery wynoszące podług osobliwego podanego Regestru Polskim Obywatelom należące nadgrodzić potrzeba było, na jedyną zwłokę y uniknienie czynienia sprawiedliwości na insze mieysce przeniesienia Jurysdykcyi domagali się: a w zachodzących krzywdach oświadczenie, że niemogą nic bez wyższey Kommendy czynić ale potrzeba we wszystkim do Guberskiey referować się Kancellaryi, podali: co że subsequi niemogło przeciwko Reskryptowi Nayjaśnieyszego Króla JMci, JMM. Kommissarze Polscy na przeniesienie Jurysdykcyi z Targowicy niepozwolili.—

Sexto.— In Anno 1754. Wielmożni Kommissarze Rossyyscy utrzymuiąc systemata swoje, a wynayduiąc sposoby do przewleczenia Sprawiedliwości y satysfakcyi, ad malam informationem Sui, z Kancellaryi Wielkiey Koronney Roku Tegoż dnia 14. Xbris w Warszawie Reskrypt Nayjaśnieyszego Króla JMci z przeniesieniem Jurysdykcyi z Targowicy do Krylowa mimo wiadomości Polskich Kommissarzow wyprokurowali: y na fundamencie pomienionego Reskryptu Listow kilka, domagaiąc się przeniesienia do Krylowa Jurysdykcyi, do Wielmożnych Kommissarzow Polskich, pisali: ale że to ullaterus być niemogło z racyi, że Krylow w Woiewodztwie Kijowskim leży, a Kommissya Pograniczna in visceribus w Woiewodztwie Bracławskim jest Prawem y pierwszym Reskryptem ostrzeżona y Ordynacya Sądow utriusque Gentis Sędziow determinowana y przez lat kilka akceptowana; y dla tego przedsięwziąwszy Wielmożni Kommissarze Rossyyscy fundowanie Jurysdykcyi w Krylowie, non accedendo do czynienia Satysfakcyi, mimo approbaty obydwoch Nayjaśnieyszych Monarchiy mieysca w Targowicy, na Kommissyą przez lat dwie zjechać do Targowicy niechcieli: na co są Listowne dowody: z Polskiey zaś Strony Wielmożni Kommissarze podług ustanowionych Kadencyy zawżdy in loco loci w Targowicy znaydowali się. —" —.

=Septimo.— w Roku 1755. dnia 24. 7bris dopiero Listem swoim Ciż Wielmożni Kommissarze Rossyyscy zjechać do Targowicy assekurowali się: po przeciągłym długim czasie dnia 27. 8bris Anni Ejusdem Ciż Wielmożni Rossyyscy y Polscy Kommissarze zjechali, y Jurysdykcyą reassumowawszy Sądy się sądzić zaczęły: y tam eodem Anno die 12. 9bris ex parte Polskiey strony, między Wielmożnemi Kommissarzami Ross

~~Rossyyskiemi a Wielmożnym Piątkowskim o wydanie troga koni,~~ =
y tegoż czasu między Temiż Osobami a JW. Potockim Wojewodą Wołyńskim
extraditionis dwóch Ludzi, Dekretow dwa z uczynieniem instantanee
należytey satysfakcyi nastąpiło: po których Jełmc Kommissarze Rossyy-
scy, nieprzystępując do uczynienia Sprawiedliwości z Ludzi Swoich w
krzywdach Polskich Obywatelow, urgendo Limity, bez żadnego ferowa-
nego Dekretu z Swojey strony, rozjechali się. ~ " — . ~

- Octavo. - w Roku 1756. dnia 17. Martij, utrzymując przez
Siebie wyprokurowany Reskrypt Listami trzema Wielmożnych Kom-
missarzow Polskich do przeniesienia Jurysdykcyi z Targowicy do Kryło-
wa sollicitarunt. - A gdy Wielmożni Kommissarze Polscy, trzyma-
jąc się Reskryptow y Ordynacyi Sądow tudzież fundowaney Jurysdykcyi
z Targowicy do Kryłowa w inne Województwo jechać recusarunt;
dopiero eodem Anno d. 5. Augusti Listem Swoim Wielmożni Kom-
missarze Rossyyscy do Targowicy zjechać obowiązali się: a tak in
Anno sequenti 1757. die 3. 8bris przybywszy do Targowicy, naysam-
przod aby na stronę Rossyyską z Ludzi Polskich była uczyniona sa-
tysfakcya domagali się: która bez odwłoki, bo eodem Actu między
Wielmożnemi Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney, a Urodzonym
Marcinem Dzwonowskim, z nakazaniem oddania Wozu y pary koni
Stronie Rossyyskiey; y tegoż czasu między Hrehorym Korniciowiczem
- Andryjem Stefanowym - y Romanem Kirylenkiem Zagranicznemi
z jedney, a Tymże Urodzonym Dzwonowskim y Arędarzem Sokołowskim
injunctæ restitutionis soli wozow siedm lub zapłacenia in instanti,
dwa nastąpiły Dekreta: a po nastąpionych Dekretach, po poda-
nych punktach w pretensyach oboyga Narodow y po podpisanych Re-
zolucyach, et principaliter w stawieniu Juska Tabańca, gdy już In-
kwizycye ex parte Convincentis wywiedzione od WW. Kommissarzow
Polskich super incorruptionem Testium zaprzysiężone, zupełney do-
magali się od WW. Kommissarzow Rossyyskich satysfakcyi y przystą-
pienia do Exekucyi; WW. Kommissarze Rossyyscy non accedendo do
tego et hoc ipso pobłażając Hultajom raz że do Kryłowa drugi do

Gabiu

 — " = Gabinetu dla rozsądzenia tę Sprawę doestać allegowali, y najedy=
ne wycięczenie czasu goniąc, bez żadney tak na statuycya Haydamakow
ab Anno 1750. deklarowaną jako y na inne Rezolucyi niedawszy odje=
chali. — Notandum zaś, że w Humaniu pięćset Koni Tatarskich na
Jarmark przybyłych, 300. Żołnierskich y Kozackich zabrano, a potym
goniących Humańcow za Haydamakami czterdziestu zabito. ~" —
= N o n o. — w Roku zaś 1759. już zaniechawszy Krylowa dla dania
z Siebie niby pozorney Exkuzy, gdy Wielmożni Polscy Kommissarze do Tar=
gowicy zjechali y Sądy przyrzekłszy sądzić Jchmciow listownie prevene=
runt; Jchmc Kommissarze już do będących w Targowicy Wielmożnych
Kommissarzow Polskich responsowali; że mamy Ukaz aby nie w Archan=
hethorodzie ale w Ternowce, która Archanhetska Słobodą nazwali, Ko=
missya odprawowana była; przeciwko którey Ternowki z Polskiey strony
pusty step y dziki – sam przesmyk Haydamacki ciągnący się ku Tata=
rskim Stepom y Hardowi znayduje się: a tym sposobem chcąc prawie
jakoby in speluncam Latronum wprowadzić, zjechania Wielmożnych
Kommissarzow Polskich pretendowali: a tak Wielmożni Polscy Kommi=
ssarze widząc remoram Justitiae – przez Jchmc Panow Kommissarzow Ros=
syyskich jedyną zwłokę y eluzyą, po ośmioniedzielney sedenteryi w Tar=
gowicy, Sądy limitować musieli. — Ztąd jawny dowod, że nie occasione
Polskiey strony Sprawiedliwość y Satysfakcya zaniedbana; bo zawsze goto=
wi, jako się evidenter pokazuje że usilne koło niey mieli staranie, czy=
nić; ale ze strony Rossyyskiey Wielmożnych Sędziow; którzy obum=
brando sprawiedliwy Jnteress, gdy już zachodziło ad decisionem causae
niewchodząc w kognicyą onego, że oprócz wyż namienionych millio=
now z pretensyy wynikających krzywdę niemałą Województwo po=
nosi, bo ab Anno 1750. ad Annum 1757. zabito Xięży 3. Szlachty
28. pospólstwa 310. Grekow Kupcow Zagranicznych 14. Kościołow zra=
bowano 2. Cerkiew 1. Miast 40. Wsiow 199. nieinkludując w to re=
center poczynionych wiolencyy, różne wynaydują sposoby; a nadto
jeszcze oskarżając Wielmożnych Kommissarzow Polskich. prędkiemi
do satysfakcyi Siebie być sądzą, jako obszerniey w Memoryale jest
wyrażono. — A zatym, jako niewinnie ta na Wielmożnych Sędziow
Pol

Polskich powleczona jest impostura, tak gdzie Interess pociągnie = według opisanych punktow Jchmciom Kommissarzom Rossyyskim dowodzić oświadczają się JJJ. Kommissarze y Sędziowie Pograniczni Wdztwa Bracławsk.

Numero Tertio 3.) List Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Potockiego Wojewody Kijowskiego intuitu Sądow Pogranicznych, do Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego pisany, zaś przez Tego Jmci Panu Ministrowi Rossyyskiemu dnia 11. Julij sub No 3o copiatim kommunikowany. — Jaśnie Wielmożny etc. — Rozumiem, że Jmćpan Chojecki Chorąży Zytomirski a Sędzia Pograniczny odesłał JWo: Wmćpanu Dobrodziejowi Explikacyą na podane od Strony Rossyyskiey kwerymonie dawnieysze. — Ja zaś co teraz mam z Raportow od Subalterna Mojego Kommendanta Partyi Ukraińskiey, z Urzędu y Obligacyi Moiey niezaniedbywam JWo: Wmćpanu Dobrodziejowi donieść: iż świeżo złapany od Hultajow Wozaz zeznał, jako w Państwie Rossyyskim kilkaset Haydamakow na Futorach u Kozakow tamteyszych zimowało; y że Pułkownikowi Kommendę mającemu w Gardzie kilkanaście Wołow, parę po talerow bitych trzy przedali; tak tanio? nie bez przyczyny. — Wyszły niedawno Uniwersały ad Instantiam Posła Rossyyskiego od JEgo Królewskiey Mości, a na Moje Ręce do publikowania po Województwach Pogranicznych przysłane, in ordine zapobieżenia aby Obywatele Polscy Ludzi pogranicznych u Siebie nieprzechowywali, z Niemi niełączylisię, y w żadne konszachty na szkodę Kraju Rossyyskiego niewchodzili. — Z takowey delacyi pokazujesię oczywisty żart; że o to rekwirują, do czego nigdy z Strony Polskiey podobieństwa niebyło, y czego żadnym naymnieyszym niemogą wyprobować dowodem. — Z tych zaś oczywistych dokumentow pokazuje się, jako Obywatele Rossyyscy przez Swoje kointelligencye z Hultajami są okazyą nieustających Krajowi Naszemu Szkod. — A zatym podobnieyby, aby takowe Uniwersały od Nayjaśnieyszey Imperatorowey JEymci wyszły: jakoż w samey rzeczy, racz JWo Wmćpan Dobrodziey przez uczynioną do Posła Rossyyskiego rekwizycyą efficere, aby dane były surowe Ordynanse Woysku nad Granicą stojącemu, aby Hultajow nieprzepuszczali y owszem Ich łapali y gromili; item

Kom=

 — =Kommendę maiący aby się z Niemi nieporozumiewywali, a jeżeli zdarzy się że takowych Hultajow gonić będą, aby dawali pomoc; zamiast którey nieraz się praktykowało że jeszcze przeciwko podjazdom Naszym powstawali, sporządzając przez to łatwieysze Hultajom wyście. = Z drugiego Raportu od Imćpana Obriskiego z Podjazdem nad pogranicznem Nowo-Serbij znayduiącego się mam wiadomość, iż Imćpan Generał Horwalt przeszedł przez Rzekę Wis nazwaną, y na Naszey Stronie zaczął szańczyki na Armaty y Karabuly robić. — To wszystko donoszę z Obowiązku Urzędu Mojego Jaśnie Wielmożnemu JB: mćpanu Dobrodziejowi. — Sam zostaię z należytym Respektem. —

42.) Rescriptum Superadditionis Commissariorum in Causa Oppidanorum et Artificum Lesnensium ad Varsaviam cum Confraternitate et Contuberniis Civitatis antiquæ Varsaviæ, ibidem die Decima Mensis Junij Anno Domini 1760. expeditum. ~ .

Augustus Tertius etc. — Venerabilibus, Felici Paulo Turski Ecclesiarii Metropolitanæ Gnesnensis et Insignis Collegiatæ Varsaviensis Canonico Praeposito Javoroviensi Vicario in Spiritualibus et Officiali Generali Varsaviensi, Carolo Friderico Kreni Plocensi et Insignis Collegiatæ Varsaviensis Canonico Judici Surrogato, et Generoso Laurentio Zieliński Venatori Terræ Sochaczoviensis ac Notario Judicij Mareschalcatus Regni, fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Venerabiles et Generose fideliter Nobis dilecti! = Intercesserat Decretum in Judicijs Nostris Post-Curialibus Regni inter Spectabiles et Famatos Carolum Weysbergier proturic Proconsulem totumque Magistratum et Communitatem, tum Mensifices - Aurifices - Vitriarios - Sartores - aliosque Oppidanos Lesnenses ad Varsaviam ab una, atque Seniores Contuberniorum Mensificum - Vitriariorum - Sartorum - totaque Eadem Contubernia Mensificum - Sartorum - Vitriariorum - et Aurificum Civitatis Nostræ Antiquæ Varsaviæ mutuos Actores et Citatos ab altera, nec non Generosum Instigatorem Regni - Contuberniorum Pelliorum - ac Cives antiquæ Varsaviæ ad eandem causam intervenientes a Tertia Partibus sub Actu Varsaviæ Feria quarta pridie Festi Sancti Petri in vinculis

die

die scilicet Trigesima prima Mensis Julij Anno Domini millesimo
septingentesimo quinquagesimo quarto, ratione Oppidanorum et Arti=ficum Lesnensium per Cives et Contubernia Antiquae Varsaviae ad forum incompetens intuitu Mercaturae ac artificiorum Mechanicorum exerci=torum evocationis, Judicatorum ejusdem fori executionis, aliarumque injuriarum fusius in Originalibus Citationibus expressarum ex contro=versijs partium latum. — Quo Decreto Nostro, admissis interventio=nibus tam Generosi Instigatoris Regni quam Contubernij Pellificum ac Civium antiquae Varsaviae, necessariam esse Commissionem in ordine bo=ni Regiminis constituendi adinveneramus: ad quam expediendam Venerabilem Antonium Grzegorzewski Archi-Diaconum Posnaniensem, tum Generosos Nicolaum Małachowski Capitaneum Opocnensem, Anto=nium Brzozowski Curiae Regni Notarium, et Ignatium Ludovicum Nowicki Praefectum Metrices Regni Secretarios Nostros assignavera=mus et ordinaveramus. — Sed quoniam idem Decretum, ob subsecuta fa=ta Venerabilis Antonij Grzegorzewski Archi-Diaconi Posnaniensis, tum quoque ob absentiam aliorum Commissariorum superius indigitatorum et Deputatorum, non est ad executionem deductum, nec suum sortitur effe=ctum; ideo supplicatum est Nobis nomine praememoratorum Oppidanorũ et Artificum Lesnensium, quatenus alios Commissarios superaddere dig=naremur. — Cui Supplicationi benigne annuentes faciendum esse duxi=mus, ut Fidelitates Vestras, de quorum industria - et in rebus agendis dexteritate optime persuasi sumus, superadderemus; prout praesenti=bus Literis Nostris superaddimus, injungentes Fidelitatibus Vestris; qua=tenus junctim cum praefatis Generosis Commissarijs Decreto Nostro de=signatis, praevia Odestinatione Partium - absentia nonnullorum ex Fi=delitatibus Vestris dummodo duo adsint non obstante, actum praefatae Commissionis in ijs Terminis in quibus stetit et pendet reassumant, Jura et Privilegia utrarumque Partium revideant et trutinent, dubia si quae in jisdem reperiuntur resolvant et concilient, utque tam Merca=tores quam Opifices Lesnenses Suas artes cum dependentia tamen Con=fraternitatis Mercatorum et Contuberniorum Antiquae Varsaviae quiete exercere possint modum adinveniant, ac regulamen in omnibus discor=

dijs

 – =dijs et dissensionibus praescribant. – Et quia Cives Antiquæ Varsaviæ – tum Contubernium Pelliorum – alijque Opifices – et mechanica exercentes, ratione praepeditionis Sibi in exercitio Mercaturarum et opificiorum exindeque ademptionis modi vivendi, tam contra Mercatores Antiquæ Varsaviæ quam et Lesnenses conqueruntur; ideo earundem querelarum Fidelitatibus Vestris investigationem committimus; et si praefati Mercatores praenominatis Intervenientibus aliquod damnum et injuriam adferunt, unumquemque circa Jura Sua conservent, praepeditiones abrogent, et ne unus alteri modum sustentandi adimat Ordinatione Sua prospiciant. – Quod autem spectat Interventionem Generosi Instigatoris Regni pro Munere Suo, respectu disordinis abusuum et extorsionum ab accedentibus ad Contubernia, aliarumque inconvenientiarum in Contubernijs solitarum, dispersionis proventuum, fraudationis et deceptionis variarum personarum in opificijs factae; quoniam hoc punctum commune bonū respicit, proinde Fidelitatibus Vestris committimus; quatenus de praemissis disordinibus – abusibus – inconvenientijs – prodigalitatibus proventuum Contubernalium – et elusionibus inquirant, et quidquid contra Jura – Privilegia – et Decreta Contubernalium peractum fuerit, omnes ejusmodi abusus et disordines tollant, et anteriores Ordinationes si quæ reperiuntur reassumant, et ad tenorem constituant, et ut in suo robore permaneant Nobili et Spectabili Magistratui executionē exactam committant, Regestra perceptorum et expensarum tum calculationes et quietationes Proconsulares ab Anno 1746. revideant, et si quis error in eisdem reperiatur eum corrigant et ad satisfactionem a quo competierit adstringant, expensas in futurum regulent, inutiles et superfluas inhibeant. – Quantum denique ad punctum, respectu deceptionis seu irrealitatis in comparandis de tempore artificijs et opificijs; obviando in futurum cuivis variarum personarum damno et incommodo ac deceptionibus, Fidelitates Vestræ hoc in puncto animadvertent; ne similia per Artifices et Opifices practicentur, eoque nomine contra Fraudatores et Deceptores poenam arbitrariam imponent, Nobilibusque Proconsulibus seriam horum attendentiam ac poenarum in contravenientes extensionem commendabunt, =

quemad

quemadmodum et respectu dierum vacantiæ per Socios cum detrimento etiam Magistrorum excogitatæ sciscitabuntur, abusum et pravum hunc morem sufferent, Socios ad absentiam ab his monebunt, et sub poenis similia inhibebunt, Sessiones hospitales certa die opportuna non feriatsa peragi constituent, coeteraque in praemissis necessaria peragent, et post peracta sibi praescripta causam et partes pro approbatione ad Judicia Nostra Post-Curialia remittent, praelibatumque Decretum Nostrum supra de Actu specificatum in toto exequantur. — Facturæ sunt Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. — In quorum fidem praesentibus sigillum Regni est appressum. — Datum ut supra. — Ad Mandatum Sacræ Regiæ Majestatis proprium. — Joannes Malachowski Supremus Regni Cancellarius mp.

43.) Literæ Praenobilis ac Spectabilis Magistratus Gedanensis, quibus Illustrissimum Regni Cancellarium Supremum informant Reverendum Podoski Referendariū Regni venisse Gedanum cum Rescripto Regio ex Cancellaria Saxonica emanato ad peragendam intuitu Proventuum ex Portorio Gedanensi spectantium Commissionem, rogantque quatenus imminentia ex machinationibus Wernikianis praejudicia avertantur, Gedano 20. Junij 1760. Anno scriptae. —

Illustrissime etc. — Gratiosissimæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ in Nos et hanc Civitatem propensionis interpretem egit Secretarius Noster in Aula Regia commorans, dum iteratis Suis ad Nos Literis certiores Nos reddidit; Illustrissimam Excellentiam Vestram pro Sublimi Munere Suo non permissuram, ut machinationibus et moliminibus Wernikianis Jura et Privilegia Civitatis hujus aliquod patiantur detrimentum. — Singularis haec et a Nobis nunquā satis colenda Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ benevolentia tanto magis Nos impellit, ut cum Eadem de rebus quæ Civitatem Ejusque Jura tangunt, eo majori cum fiducia communicemus. — Venit ad Nos die septima hujus Mensis Illustris ac Reverendissimus Regni Referendarius Podoscius; et die decima sexta Ejusdem Mensis Rescriptum Regium Commissoriale, cujus Copiam hisce jungimus, Nobis exhibuit; vigore Cujus injunctum Nobis curare, ut Illri ac Reverendissimo Domino Commissario rationes Proventuum Portorij ab ipsis Sacræ Regiæ Majestatis felicis Regiminis primordijs exhibeantur, Consules

tres

 — =tres ad presens Portorij Praefecti coram Ipso de rebus ad Portorium spectantibus sufficienter respondeant; Scribæ etiam Portorij — Revisores Mercium — Calculatores navium — ac Praefecti Aromatum sistantur; et ad omnia Ipsis proponenda vi Officij Sui respondeant; nec non ut non solum Libri Mercatoriales Eorum qui negotia maritima exercent, si Illustri ac Reverendissimo Domino Commissario ita visum fuerit, producantur, sed etiam dicti Mercatores Ipsi sub Jurisdictione Nostra existentes compareant; et in genere omnia suppeditare quæ ad detegendam veritatem facere poterunt.

=Singulis hujus Rescripti Regij punctis diligenter ponderatis, et habita ratione eorum quæ in Tractatibus Portorij cum Divo Rege Stephano initis ea de re sancita quoque in ejusmodi casibus anteriori tempore observata sunt, Illustri ac Reverendissimo Domino Commissario per Deputatos Nostros declaravimus, Nos revisionem Proventuum Portorij nomine Regio faciendam declinare neque velle; modo ad praescriptum Tractatuum Portorij, et ad exemplum anteriorum temporum fiat: — liberum itaque fore Illustri ac Reverendissimo Domino Commissario, quandocunque voluerit, ad Cameram Portorij descendere, ibidem tanquam in loco consueto Libros et ratiocinia portorij quæ partem Regiam concernunt inspicere — revidere — et examinare, Consules etiam Portorij Praefectos nec non duos Scribas solito obstringere juramento. — Ratione reliquorum autem punctorum de Revisoribus Mercium — Calculatoribus navium — et praefectis Aromatum sistendis, nec non de producendis Libris Mercatorialibus Eorum qui negotia maritima exercent; cum ea insolita et anterioribus temporibus ignota sint, Jura etiam et commercia Civitatis hujus maxime afficiant, Nos necessitatem Nobis impositam videre, habito cum reliquis Ordinibus desuper Consilio Sacram Regiam Majestatem humillime informare. — Quam Dominorum Deputatorum Nostrorum declarationem, saepe dictus Dominus Commissarius Regius etiam non male accepit; promptitudinem potius suam in promovendis ijs quæ conservationi Jurium Civitatis inservire poterunt, a quorum diminutione mens Regia longe aliena gratiose contestatus est, et hesterna die prima vice in Camera Portorij fuit; ibidemque in præsentia Dominorum Prefectorum Portorij breve aliquod initium revidendorum

dorum ratiociniorum fecit. — Relatum de his omnibus hodie est= ad reliquos Civitatis Ordines, et conclusum stetit: Sacram Regiam Majestatem de punctis Rescripti Regij supra nominatis nomine Ordinum informandam esse. — Hujus Informationis Exemplar praesentibus adjicimus; et autographum ad Illustrissimum Comitem de Brühl, cum Rescriptum Regium e Cancellaria Saxonica emanatum sit, remittimus. —

=Firma Nos tenet spes, Illustrissimam Excellentiam Vestram, Nostrum agendi modum, et quæ hac in re cepimus consilia, non improbaturam esse; Eandemque submissis adimus precibus, velit plurimum valitura Sua protectione Nobis porro adesse, et rem eò gratiosissime dirigere, ut quæ ex obtrectationibus et malevolis Wernikij insinuationibus Nobis vel Civitati huic porro imminere videntur præjudicia, avertantur. — Quam Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Gratiam devinctissimis studijs et Officijs demereri allaborabimus, Deum precati, ut quidquid felicitatis mortalibus expedire potest, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ quam cumulatissime largiatur. — Dabantur Gedani die ut supra etc. —

44.) Literæ ab Eodem Magistratu ad Sacram Regiam Majestatem in eadem materia die et Anno ijsdem Germanico ut sequitur idiomate scriptae. —. —.

Allerdurchlauchtigster! — Der von Ew. Königl. Majestät an Uns geschickte Commissarius der Würdige Hoch- und Wohlgebohrne Gabriel Johann Junosza Podoski Kön. von Referendarius, und von der König. Schat-Commission Vice-President, hat d. 16. dieses Monaths ein Allergünstigeß Rescript Uns einhändigen laßen: in welchem Uns anbefohlen wird, Wohlgedachtem Kgl. Commissario alle die Pfahlgelder angehende Rechnungen vom anfangs der Regierung Ew. Königl. Majestat vorzulegen, imgleichen zu verfügen; daß die die Eintreibung Dro König. Zolles vor jezo besorgende Rathmänner die EE. Gabriel Schumann Johann Friedrich Schumann Edward Friedrich Conradi als König. Diener, sich vor demselben, so oft er es nöthig finden würde, einfinden; damit Sie über die Anträge, die der König. Commissarius an Sie schrifftlich oder mündlich gelangen laßen würde, hinlänglichen Bescheid ertheilten; auch alle andere Bediente so sich bey dem Zoll-Wesen befinden, als die Pfahl-Schreiber, Ober- und Unter-Besucher, die Schiffs-Abrechner,

die

 „ — = die Gewürz - Capitaines anzuhalten, sich so oft es die Nothdurft erfordern würde zu stellen, und auf das was in Ew. König. Majestät Nahmen Ihnen würde vorgelegt werden pflichtmäszige Antwort zu geben: wann der König. Commissarius die Handels - Bücher der über See handeldriden Kaufleute verlangen und Ihre Einsicht zu Erlauterung der Rechnungen nöthig erachten solte, Ihm dazu behülflich zu seyn; und die unter unserer Jurisdiction stehende Kaufleute nicht nur zu deren Vorlegung sondern auch dasz sie sich in Person vor Ihm stellen zu bedeuten; nicht minder alle zu Entdeckung der Wahrheit dienliche Informationes Ihm an die = Hand zu geben; und übrigens alles dasjenige träulich zu geben, was derselbe vor Ew. König. Majestät wegen weiter an Uns gelangen laszen = würde. — " — . So wie wir auf eingegangene Allerhöchste Kön. Befehle nach derselben Verschaffenheit, unsere allerunterthänigste Vorstellungen zu thun jederzeit berechtiget gewesen; also verpflichtet uns dazu anjetzo nicht weniger unsere auf Eyd und Gewiszen sich gründende Obliegenheit. — . Der Glorwürdigste König Stephanus, welcher unter den Durchlauchtigsten Königen der erste ist der zum Genusz des halben Pfahlgeldes gelanget hat, nach reifer Überlegung und achtjähriger Behandlung durch die bekante Tractatus Portorij dem Rath dieser Stadt die völlige Verwaltung der Pfahl - Kammer, so wie sie derselbe seit dem ersten Ursprunge des Pfahlgeldes länger als 300. Jahr geführet hatte, mit allen Rechten - Privilegien - und Freyheiten gelaszen, und Sich und Seinen Durchlauchtigsten Nachfolgern unser gedachtem halben Pfahlgelde nichts weiter vorbehalten als dasz die der Einnahme vorgesezte 3. Rathmänner und die 2. Pfahlschreiber vor dem Kgl. Commissario als hierschwören, und die Rathmänner wegen des König. Antheils demselben die Rechnungen vollegen solten. - Ein mehreres haben auch Hochstgedachten Königes Durchlauchtigste Nachfolger einmahls gefordert: nach Deren Beyspiel Ew. König. Majestät Hochsenligster Herr Vater durch Dero Commissarium 1732. die 3. Rathmänner und 2. Pfahlschreiber auf der Pfahl-Kammer in Eyd nehmen, und daselbst die Rechnungen übersehen laszen.

= Die 3. Rathmänner die Unsere Collegen sind, heiszen zugleich König. Diener in Ansehung des König. Antheils der Pfahlgelder; da Sie sorge tragen müszen, dasz es richtig eingenommen - berechnet - und

und ausgezahlet werden. – Solte durch Ihre Schuld eine Unrichtigkeit
dabey vorgegangen seyn, würden Sie desfalls vor dem Königl. Hoff-Gericht
können besprochen werden, als welches König Stephanus verordnet, so
aber noch niemahls geschehen dürfen: weil die Kgl. Commissarij jeder-
zeit die Rechnungen ohne etwas daran auszusetzen richtig gefunden
haben; und die jetzigen 3. Rathmänner sind wegen Ihrer Emsigkeit - Red-
lichkeit - Treüe - und Eifer gegen Ew. Königl. Majestät in der ganszen Stadt
also bekant, dasz auch Sie nicht der geringste widrige Verdacht mit recht
fallen kan: auszer dem gedachten einszigen Fall, stehen die 3. Rathmän-
ner unter Uns als einszige Verwalteren der Pfahl-Kammer: und wie
Sie von Uns zu Ihrem Amte gewahlet werden, also bekommen Sie von
Uns wenn es nöthig ist eine Vorschrift Ihres Verhaltens wegen und su-
chen bey uns die Entscheidung zweyfelhafter Vorfälle: dem Kön. Commi-
ssario haben Sie bey vorlegung der Rechnungen auf der Pfahl-Kammer
die zu solchen Rechnungen nöthige Erlauterungen zu geben, ohne sich
über andere Sachen einzulassen. – Es sind auch die Königl. Commissa-
rien Ihnen einmahls anmuthend gewesen, so oft als Sie es nöthig zu seyn
vermeynet, in Ihrer Behausung zu erscheinen, Anträge anzuhören und
darauf zu antworten: weil Anträge wegen der Pfahl-Kammer unmit-
telbar an Uns gehören, und von Uns der Bescheid zu erwarten ist! –
Und würde es eine Art einer neuen Jurisdiction seyn, die wir nieman-
den auszer denen die Sie nach unserer Verfassung und den Gesetzen haben
gestatten können, wann die der Pfahl-Kammer von Uns vorgesetzten
Rathmänner vor dem Königl. Commissario, so oft er es verlangte,
erscheinen - von Ihm Anträge annehmen - darüber Antwort geben -
und dessen Verfügungen befolgen müsten? Die Pfahl-Schreiber leisten
wegen richtiger Einschreibung des König. Antheils vor dem Kön. Commi-
ssario den Eyd: und sind so wie auch die Ober - und Unter - Besucher und
die Gewirsz-Capitains unsere und der Stadt Vorlehnte die unter Uns
stehen, und über die sich die König. Commissarij einmahls einige Macht
zugeeignet haben: hat Jemand über diese Leüte zu klagen oder an Sie
einigen Anspruch zu machen? wird wieder Sie bey Uns Recht gesuchet
und erhalten. – Die Schiffs-Abrechner machen die Kauf-Leüte uns Schi-
ffer die über See handelnde Kauf-Leüte anzuhalten; dasz Sie sich vor
dem

 —: dem König. Commißario stellen und Ihm Ihre Handlungs-Bücher
vorlegen, dieses ist von einer solchen Höchst-bedenckte Erheblichkeit dasz
wir nach dieser Stadt Verfaßung und nach dem Sinn der Ordination Ew.
Königl. Majestät Uns verbunden geachtet; darüber mit den andern Ordnun:
gen zu berathen, die mit Uns darinn übereinstimmen, dasz die Kauf-
manschaft die Ihre Handlung wegen nach den verschiedenen Umständen
theils unter Uns theils unter den gesamten Ordnungen stehet, dem Er-
kentnißz eines König. Commißarij nicht übergeben, noch zur Vorzeigung
Ihrer Handlungs-Bücher als wozu Sie niemahls verpflichtet gewesen
angehalten werden können: sonst dadurch der bisher freyen Handlung
der empfindlichste Stoßz würde beygebracht, und die vermögendste Kauf-
Leüte entweder nicht länger zu handeln oder sich nach andere Orter
zu begeben gezwungen werden. — Gemeldete Ordnungen haben zugleich
mit Uns beherßziget, dasz dergleichen etwas von Unsern Durchlauch:
tigsten Königen niemahls gefordert worden, ja dasz die uneumbeschrän:
ckte Monarchen um nicht die Handlung aus Ihren Landen zu verwei:
sen solches von Ihren Unterthanen zu keiner Zeit begehret hätten. —
=Mit desto zu versichtlichern Vertrauen flehen Ew. König. Majestät
wie nebst den andern Ordnungen an geruhen, allerhöchst dieselben zur
See handelnde Kaufmanschaft bey der bisherigen mit der Wohlfarth
und dem aufnehmen der gesamten Stadt verbündenen Freyheit-Kraft,
welcher Sie Ihre Bücher nicht aufzeigen noch vor Ev. König Mtt. Com:
mißario sich stellen dürfen, allerhuldreichst zu erhalten, und in aller:
höchst Dero für das Beste der Handlung bisherigen Preyßzwürdigsten
und in der Ordination der ganzen Welt vor Augen gelegten Gesinnung
allergnädigst zu verharren. — Eine gleiche allerdemüthigste Bitte geschie
het von Uns besonders wegen deßen, was wir wegen der zur Pfahl-Kam
mer-Reghnung gezogenen Stücke-pflicht schuldigst angeführet haben;
dabey wie Uns gänzlich versichert halten, dasz Ev. König. Majestät das:
jenige was König Stephanus feyerlich gelobet, die Durchlauchtigsten Nach:
folger seylig beobachtet, und Ev. Königl. Majestät so wie die Durchlauch:
tigste Vorfahren nach dem Antritt Allerhöchst Dero glücklichste
Vorfahren Allergnädigst bestätiget, in seiner völligen Kraft bewahren
und Uns dabey allerhuldreichst schützen werden. — Wir und die =
übrig

übrigen Ordnungen wollen für Ew. Königl. Majestät theurestes = haben; und allerhöchstes Wohlergehn Gott inbrünstigst anzuflehen unabläßzig fortfahren, und in einem solchen den getreuesten Unterthanen gebührenden Geschäfte niemals ermüden. ~ " —.

45.) Von Gottes Gnaden Friedrich August König in Pohlen Herzog zu Sachsen, Julich etc Fürst. ~. —

Unsere Grüsz zuvor! ~ Edle und Fürsichtige Liebe Getreue! ~ " – Nachdem Wir zu verläßzig in Erfahrung gebracht, dasz bey Verwaltung des Danziger Portorij sich verschiedene Miszbrauche während Unseren Regierung eingeschlichen, wodurch denen Revenüen der Pfahl-Kammer ein mercklicher Nachtheil erwachsen; so haben Wir vor nöthig erachtet den E. von Referendarium und Vice-Presidentem von Unserer Königl. Schatz-Commission den Würdigen Hoch- und Wohlgebohrnen Gabriel Johann Junosza Podoski als Unsere Commissarium nach Danzig zu schicken; = und begehren Sie mit so gnädig als ernstlich, Ihr wollet erwehntem Unserm Commissario alle die Pfahl-gelder angehende Rechnungen von anfang Unserer Regierung an vorzulegen; ingleichen, dasz die die Eintreibung Unsers König. Zolles vor jeszo besorgende Rathmänner die EE. Gabriel Schumann, Johann Fridrich Schumann, Edvard Fridrich Conradi als Unsere König. Diener, Sich vor demselben, so oft er es nöthig finden wird, einfinden – verfügen, damit über die Anträge so Unser Commissarius an Sie schrifft- oder mündlich gelangen laßen wird, dieselben hinlänglichen Bescheid ertheilen; auch alle andere Bediente so sich bey dem Zoll-Wesen befinden, als die Pfahl-Schreiber, die Ober- und Unter-Besucher, die Schiffs-Abrechner, die Gewürz-Capitaines, anhalten; sich so oft es die Nothdürft erfordern wird vor ernantem Commissario zu sistiren, und auf das so er Ihnen in Unserm Nahmen vorlegen wird pflichtmäszige Antwort zu geben. – Wil Ihr denn auch übrigens, wenn Unser Commissarius die Handels-Bücher der über See handelnden Kaufleute verlangen und deren Einsicht zu Erlauterung besagter Rechnungen nöthig erachten solte, Ihm darzu behülflich seyn, und die unter Eurer Jurisdiction stehende Kauf-Leute nicht nur zu deren Vorlegung sondern auch dasz Sie sich in Person vor Ihm stellen, bedeuten: nicht

minder

— =minder alle zu Entdeckung der Wahrheit dienliche Informationes Ihm an Hand geben: und übrigens alles dasjenige treulich befolgen werden, was von Unsertwegen derselbe an Euch weiter gelangen laßen wird: so wie es Eure Unterthänigkeit – Ernür und – Gehorsam gegen Uns erfordert daran geschiehet, Unser Wille und Meynung: und Wir verbleiben Euch in Gnaden gewogen. – Datum Warschaw den 31.ten Maij 1760. – = A u g u s t u s R e x. – und unten G. V. Brühl. –.

46.) Responsum ad praecedentes Literas ab Illmo Supremo Regni Cancellario Magistratui Gedanensi datum.

Recepi a Dominationibus Vestris Literas de 20. Junij, per quas Me informare volunt de Commißione Reverendißimi Domini Referendarij Regni, et quidnam actum sit adusque tempus. – Quoad Meam Personam sint securi, Me Jura Civitatis semper tueri velle, neque unquam piscaturæ in turbido Me addictum fuiße. – Praeterita dant Dominationibus lumen, quomodo praesens moderari oportet, quomodo futurum considerandum sit. – Ego maneo propenso semper animo etc. – " –.

47.) Rescriptum superadditionis Commißariorum pro Parte Spectabilium ac Famatorum Proconsulis-Consulum – totiusque Magistratus – et Communitatis Civitatis Plocensis Varsaviæ d. 3. Julij 1760. exportatum. –.

Augustus Tertius etc. – Generosis Thomæ de Dembowa góra Dembowski Succamerario, Francisco Rościszewski Judici Terrestri, Adalberto Żołtowski Judici Castrensi, Antonio Bagieński Notario, Lucæ Malewski Regenti, et Clementi Kozłowski Vicesgerenti Castrensi Plocensibus, fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. – Generosi fideliter Nobis dilecti! – Intercesserat Decretum Judiciorum Nostrorum Aßeßorialium inter Generosum Instigatorem Regni Ejusque Delatorem Venerabilem Martinum Strachocki Canonicum Cathedralem Plocensem et Culmensem Villæ Kostrogay Poßeßorem et Subditos Villæ ejusdem ab una, atque Spectabiles ac Famatos Proconsulem – Consules – Advocatum – Scabinos – totumque Magistratum – et Communitatem Civitatis Nostræ Plocensis parte ab altera, mutuos Citatos et Actores, sub Actu Varsaviæ Sabbatho ipso Festo Divisionis Sanctorum Apostolorum die scilicet decima quinta Mensis Julij Anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo octavo ex Con-

trove

troversijs Partium latum: idque ratione Limitum et differentiarum inter fundos praedictae Villae Kostrogay Canonicalis et fundos ac prata Jaszczykowie nuncupata cum attinentijs Civitatis Nostrae Plocensis intercedentium, tum variarum violentiarum mutuo et ab invicem per suprascriptas Partes in praedictis Fundis controversis sibi illatarum fusius in supra scripto Decreto Nostro expressarum. ~ Quo Decreto Nostro ad expediendam Commissionem certos Commissarios Nostros assignaveramus. – Quae quidem Commissio licet per nonnullos Commissarios Nostros jam inchoata, verum tamen ob rationes ad Feriam secundam post Festum Divisionis Sanctorum Apostolorum videlicet ad diem vigesimam primam Julij Anni currentis prorogata, et nondum suum sortita effectum. – Qua stante prorogatione, cum perceperimus ex relatione certorum Consiliariorum Nostrorum Lateri Nostro assidentium, quod praedicti Cives Nostri Plocenses hac in causa pro parte Sua nullos habeant Commissarios, Eosdemque nullatenus pro tunc ob continuam militum Moschoviticorum transgressionem nominare poterant; idcirco supplicatum Nobis est nomine supradictorum Civium Nostrorum Plocensium, quatenus Fidelitates Vestras praesenti Rescripto Nostro superadderemus et assignaremus. – Cui Supplicationi uti justae Nos benigne annuentes, Easdem Fidelitates Vestras pro parte praedictorum Civium Nostrorum Plocensium per praesentes superaddimus; requirentes Fidelitates Vestras, quatenus in Termino ex praemissa prorogatione adveniente junctim cum alijs Comissarijs supra dicto Decreto Nostro designatis, qui duntaxat primitus Jurisdictionem Suam = fundaverant, praevijs quatenus opus fuerit Innotescentijs, ad Civitatem Nostram Plocensem condescendant, ibidemque in futura reassumptione Actûs prorogati Commissorialis supraspecificati juxta contenta praememorati Decreti Judiciorum Nostrorum Assessorialium procedant, idemque Decretum Nostrum ad effectum deducant et in omnibus exequantur, totumque negotium /: Appellatione nisi a sola definitiva sententia Parti gravatae salva manente :/ non obstantibus quibusvis in contrarium praesentis Rescripti oppositionibus decidant. – Facturae sunt praemissa Fidelitates Vestrae pro Gratia

Nost

 — Nostra Officijque Sui debito. — In quorum fidem presentibus sigillum Regni est subimpressum. — Datum ut supra. — Ad Mandatum Sacræ Regiæ Majestatis proprium. Joannes Małachowski Supr. Rñi Cancellarius.

48.) Privilegium Declaratorium ut Rolinus Liou de Bonis Suis disponere possit, Varsaviæ die Septima Mensis Julij Anno Dñi 1760. datum. ~

Augustus Tertius etc. — Significamus presentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis. — Regalis Clementiæ et Supremæ potestatis comprobatio cum in eo vel maxime elucescat, dum Principes non tantum haereditarium populum sed etiam Exteras Personas Imperio sese subijcientes Regijs favoribus — immunitatibus — et singulari complectentur munificentia. — Nos igitur Supplicationi Rolini Liou natione Galli, qui in Serenissimi Regis Augusti Secundi Dilectissimi Parentis ac Praedecessoris Nostri militaribus servitijs aeque ac Nostris conservuit, quod velit Fortunæ Suæ testamentariam dispositionem pro libitu Suo facere, annuentes; ex plenitudine Juris et Clementiæ Nostræ supramemorato Rolino Liow, facultatem omnimodamque potestatem, bona sua in genere omnia et singula per Inscriptiones — Donationes — Testamenta — Codicillos — Ordinationes — et quoscunque alios Actus Officiosos et privatos, disponendi — dandi — alienandi — inscribendi — et quovis alio titulo et modo resignandi, per presentes impertimur et concedimus, ab impetitione Fisci Nostri eximimus; declarantes omnem Illius de bonis Suis dispositionem factam vel faciendam vim et robur debitæ firmitatis habituram. — Si vero intestatum ex hac vita decedere contigerit, eo etiam casu non Fiscum Nostrum Regium nec ullum alium sed legitimos Successores illius utriusque sexus ab intestato juxta prescriptum succedendi gradum succedere debere volumus. — Quod omnibus quorum interest, presertim vero Generosis Instigatoribus Nostris Regni et Magni Ducatus Lithvaniæ atque alijs Fisci Officialibus nec non Magistratibus tam Castrensibus quam Civilibus notum esse volentes mandamus, ut Eundem Rolinum Liou Illiusque Successores utriusque sexus circa praesens Privilegium Nostrum Declaratorium et Illius Prerogativas — Immunitates — et Libertates plenarie ac inviolabiliter conservent; neque bona Illius qualiacunque ubivis locorum existentia Jure Fisci expetere

pne

praesumant, pro Gratia Nostra Regia. — In cujus rei fidem prae=sentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datum Varsaviae die ut supra. Augustus Rex. Locus Sigilli Maj. Regni

49.) Copie d'une Lettre ecrite par Monsieur le Comte Rogalinski Staroste de Oborniki, à Son Excellence Monseigneur le Comte Woronzow Grand Chancellier de la Cour des Russiens le $\frac{1.\ Juillet}{19.\ Juin}$ 1760. ~ „ —

Je ne puis differer d'un instant à temoigner à Votre Excellence com=bien m'a eté sensible la nouvelle de l'elargissement de notre Cher Compatriote Monseigneur le Prince de Sutkowski. — Ce n'est qu'en con=sideration de la haute et puissante interposition de Sa Majesté Imperi=ale, et des peines que Votre Excellence s'est donné pour cela, que la nation de Pologne s'est enfin determinée à faire une juste demarche auprès de la Cour de Berlin, pour la liberté de ce digne Republicain. ~ Elle a obtenu sa demande: puisque à sa Sollicitation Monseigneur le Prince de Sutkowski vient d'etre elargi. ~ Maintenant que tous les obstacles qui empechoient Sa Majesté Imperiale d'honorer de Sa bienveillance de la Republique sont levés, Elle espere de Sa Clemence l'accomplissement de Ses gratieuses promesses touchant la Commission dont le Ministere m'a chargé, et pour laquelle je suis ici. — De tous ceux qui dans leurs besoins ont eu recours à Sa Majesté, aucun ne s'en est allé sans etre comblé de Ses bienfaits. — La Nation Polonoi=se, seroit elle la seule qui n'auroit point de part à tant de Graces? Cette Magnanime Princesse est trop genereuse — trop humaine pour vouloir Nous abandonner: en Elle Nous mettons toute Notre Confian=ce: c'est d'Elle que Nous attendons notre salut. — Je prie tres hum=blement Votre Excellence, d'appuyer de tout Son pouvoir auprès du Tro=ne les prieres de cette Nation, toujours penetrée de la veneration la plus profonde pour l'Auguste Personne de Sa Majesté et de l'estime la plus parfaite pour Votre Excellence. — J'ai lieu d'esperer qu'à mon depart d'ici, je serai l'heureux Porteur des marques reelles de la Cle=mence de Sa Majesté Imperiale envers Ma nation; et que j'obtien=drai la nomination des Commissaires et des lieux où se tiendront

leurs

 leurs Congrés. — Cependant je supplie en mon particulier Votre Excellence de me continuer toujours Sa bienveillance etc. —

50.) Copie de la Lettre de S. E. Msgr le Grand Chancellier donnée en Reponse à Monsieur le Comte Rogaliński Staroste de Oborniki. – de Peterhof le 23 Juin / 4. Juillet. 1760. –

J'ai vu avec plaisir par la Lettre que Vous avez pris la peine de m'ecrire le 19. la confirmation de la nouvelle de l'elargissement de Monseigneur le Prince Sułkowski, sur les Instances faites à ce sujet de la part de la Republique au Roi de Prusse. – Sa Majesté Imperiale, /: en demandant que la Republique fit cette demarche, et solicitant par une deputation expresse la liberté de Monseigneur le Prince Sułkowski, n'ayant eu en vue que la propre Dignité de la Republique et le soulagement d'un de Ses Concitoyens innocents, qui souffroit pour la cause commune:/, aprés avoir ainsi obtenu le but desiré, ne tardera plus à present pour preuve de Son affection et de Sa bienveillance pour la Republique de faire commencer la Commission que Vous Monsieur devez soliciter, pour y examiner selon l'equité les plaintes de Vos Compatriotes, et de la faire poursuivre avec toute la ponctualité possible. – C'est pourquoi Vous pouvez Vous reposer Monsieur, et dont Vous pouvez aussi assurer Messieurs Vos Compatriotes, afin qu'ils soyent de plus en plus convaincus de la magnanimité et de la Justice de Sa Majesté Imperiale. – Je suis avec une estime particuliere Monsieur.

51.) Pro Memoria donné par Mr Rogaliński.

Convaincu de la magnanimité de Sa Majesté Imperiale et de Sa Justice, qu'Elle veut bien renouveller à Mes Compatriotes qui se font une gloire de pouvoir Lui temoigner ses devoirs joints aux assurances que Votre Excellence vient de m'avancer; il ne me reste que de lui en presenter ma reconnoissance et celle de ceux dont je plaide la cause, que Vous me ferez la grace de mettre aux pieds du Throne de Sa Majesté Imperiale et vous en persuader vous-meme: ~ Le Ministere de Pologne qui admire vos qualités distinguées se vantera partout d'avoir retrouvé dans Votre Excellence l'homme juste – fecond dans ses ressources, et de tous tems le Protecteur de l'Equité. – C'est sur ce meme fondement

que

que j'ose me flater, que sans differer mon depart qui retenteroit = beaucoup sur le bien-etre de mes affaires, aux quelles devois moi-meme indispensablement y vaquer. — Vous abregeres le cour de mon sejour ici, en Me confiant une Copie selon Original de la Commission, que la Clemence de Sa Majesté Imperiale a resolue d'accorder; où le tems sera determiné pour Son Etablissement et les Commissaires declarés, qu' on nommera à cet effet; pour en etre le porteur, et en pouvoir instruire le Roi Mon Maitre, qui de Son coté procedera à nommer les Siens. = St. Petersbourg le 1. Juillet 26. Juin 1760. Rogalinski mp. —.

52.) Literae a Praenobili Magistratu Thorunensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus conqueritur, Generosum Sieliski Capitaneum Cohortis Pedestris Praetorianae Magistratui et Civitati ratione pecuniae Marchicae ad Judicia Castrensia Culmensia Citationem posuisse, a qua ut liberari queat Interpositionem Ejusdem Illmi Supremi Cancellarij ad Exclmum Principem Czartoryski pro Se et dicta Civitate faciendam postulat. Thorunio die 1. Augu. 1760. Ao. scriptae.

Inter innumeras calamitates et molestias quibus iniquis hisce temporibus affligimur, justum dolorem Nostrum auget, quod ab Jis ipsis quorum erat sorti Nostrae compati, rigorosius ac fas est Nobiscum agatur, et novae intuitu Contributionis Capitalis praeter necessitatem lites Nobis moveantur. — Generosus scilicet Sieliski Capitaneus Cohortis pedestris praetorianae ad recipiendam dictam Contributionem Mandato instructus, postquam ultimam Ratham in moneta Marchica nunc currenti jam accepisset, et desuper jam quietasset; mutato nescitur qua de causa consilio paulo post discessum Suum, Citationem ad recipiendam dictam monetam eandemque cum Polonica ad mentem Constitutionis commutandam ad Judicia Castrensia Palatinatus Culmensis Nobis posuit: ceu Illustrissima Excellentia Vestra ex adjacenti Copia fusius perspicere dignabitur. — Cum autem rigor hic nunquam adhibitus, sed solutio in moneta quovis tempore currenti; adeoque tempore proxime praeterito, Marchica siquidem nulla alia existeret,

semp

— : semper citra ullam contradictionem praestita fuerit; eo sane molestius accidit, quod hac temporum injuria ubi remittenda potius nedum rigorose exigenda esset Contributio, sub praetextu Legis quae propter longum suum contrarium usum in desuetudinem abijt neque propter defectum Monetae Polonicalis observari potest, urgeatur monetae species quae nullibi amplius reperitur, illa quam obtulimus ubivis per Regnum Poloniae et in Ipsa Civitate Varsaviensi currentiam habente aliaque praeter eam non existente; sicque quod inficias non imus aliquod propter solutionem Collibi vulgo l'Agio in comparandis pecunia illa mercibus damnum emergit, id quidem non Nobis qui idem quotidie sentimus sed calamitati Communi cui depravatio et adulteratio monetae unice debetur tribuendum, adeoque incommodum hoc eadem aequitatis lege ferendum est qua anteactis temporibus cum solutio fieret in nummis Aureis, quemvis nonnisi Florenos octo cum grossis sex bonae monetae computando licet octodecim Florenis Polonicalibus in Polonia constaret, lucrum perceptum fuit: ut taceamus omnem pecuniae nomine cessaturam esse jacturam, si merces necessariae non apud Exteros sed in Civitate hac prout aequum esset comparentur. — Validas hasce rationes, Celsissimo Principi Czartoryski Generali Militis Regni Praetoriani omni qua decet observantia literaliter exposuimus: nullo autem hucusque accepto Responso, ad Illustrissimam Excellentiam Vestram ceu Singulare Praesidium Nostrum spe et fiducia pleni convertimur; enixe rogantes, dignetur Eadem apud Celsissimum Principem Czartoryski partes Nostras gratiosissime tueri, quo Generosum Sieliski a lite incepta desistere nec monetae nomine ullum unquam negotium Nobis facessere jubeat, cum ad impossibilia obligari non possimus. — Petitioni huic Illustrissimam Excellentiam Vestram, pro singulari Sua erga Civitatem hanc benevolentia et egregio justi et aequi amore, facile locum daturam esse nulli dubitantes; Eidem devoto pectore prosperrima quaevis et inconcussam valetudinem apprecamur; juxta diligentem Privilegiorum et Jurium Nrorum commendationem, profundo venerationis manentes

cult

cultu. — " — Dabantur Thorunij die et Anno ut supra =

53.) Literæ Praenobilis Magistratus Gedanensis obsecrantes Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, ne Hominibus tranquillitatem Civitatis perturbare cupientibus inscio Magistratu ad unius partis narrata Scripta extradantur, quin potius Civitas circa Jura Sua et prærogativas per validam Ejus Authoritatem intacta manuteneatur. — Gedano die Quarta Mensis Augusti Anno 1760. datae.

Illustrissime etc. — Nihil Nobis laetius perscribere potuit Secretarius Noster in Aula Regia commorans, quam dignam sublimi virtute et munere Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ declarationem de tuendis fortiter hujus Civitatis Juribus — Privilegijs — et Immunitatibus! — Quæ nos eo magis exhilaravit, quo minus his afflictis temporibus desunt nonnulli huic Civitati et Nobis immerito male cupientes, qui studio forte proprij commodi in eo operam multam ponunt, ut per varias longe quæsitas et excogitatas artes et distortas interpretationes Jura et Privilegia hujus Civitatis, /: quibus jam Crucigerorum tempore gaudebat queque ad Inclytam Rempublicam Polonam attulit, non armis victa sed per spontaneam deditionem Illi incorporata, queque a Serenissimis Poloniae Regibus ac ab Ipso Moderno Optimo Principe feliciter Nobis DEUS velit quam diutissime Imperante Illi Juramento religiose sunt confirmata :/, dubia reddant — labefactent — ac si possent prorsus convellant. — Proinde dulce et efficacissimum Nobis fuit solamen, quod Illustrissima Excellentia Vestra tanquam Vigilantissimus Jurium Custos et Minister Statûs Gravissimus partes afflictæ hujus Civitatis suscipere, et circa conservanda Ejus Jura et Privilegia sanguine et meritis erga Rempublicam parta studium et auxilium Suum praestare gratiosissime promiserit. — Certa esse potest Illustrissima Excellentia Vestra, Nos cum bonis Civibus hoc novum singularis benevolentiæ documentum sempiterno cultu ac oblata occasione commoda realibus gratisque Officijs devenerari et agnoscere non omissuros. — Cæterum, cum merito vereamur, ne praefati homines quærant occasiones Nos et hanc Civitatem

inqui

 — =inquietandi, ideoque pro impetrandis sub- et obreptitie scriptis Illorum intentioni servientibus Civitatis vero hujus Juribus præjudiciosis ad Cancellariam Regni recurrant, ibidemque ad male narrata ac sini=stras relationes unius partis et Nobis inauditis ejus generis Actus cu=juscunque sint nominis et scripta obtinere possent; proinde Illustri=ssimam Excellentiam Vestram per virtutes Ipsius excelsas et per eam qua Nos et hanc Civitatem complectitur gratiam obtestamur, ut Au=ctoritate qua pollet potente serio inhibere velit ne Actus et talia Scri=pta tranquillitatem Civitatis hujus turbatura ex Cancellaria Regni expediantur. ~ Quod cum reliquis præstitis beneficijs omnibus mente gratissima adscribemus, reliquum est ut firmam et constantem valetu=dinem cum omni optandarum prosperitatum genere a DEo Optimo Maximo Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ pie apprecati, Nos et hanc Civitatem Illius constantissimæ Gratiæ perobservanter commendemus. =Dabantur Gedani die prout supra. — Illustrissimæ Excellentiæ Ves=træ ad Officia paratissimi Præconsules et Consules Civitatis Gedanensis.

54.) Responsum Illmi Supremi Rni Cancllrij Magistratui Civitatis Gedan. Varsaviæ d. 11. Men. Aug. 1760. Aº datum.

Praenobiles etc. — Reddidit Mihi Literas a Dominationibus Vestris Dominus Secretarius Scubovius; quibus informer, quendam timorem acsi deperdendarum praerogativarum Civitati Legibus et Privilegijs Re=gum firmatarum, mentibus Eorum inhaerere. — Officij Mei est ut invigilem, ne falsa rerum narrativa præventione sola ponderosa oc=cupet mentem Principis: quia Optimus Rex ex natura dulcis Sui Regi=minis nunquam contra Subditos peccare potest, sed tam foedum adu=lationis genus quam perversa ex lateribus aliqua mens potest dare scandalis occasionem. ~ Hucusque latet Me, quales machinæ ad oppu=gnandam Civitatem admovendæ parantur? quod si Legum auctoritate, his ego nunquam contrarius ero, neque Dominationes Vestræ mihi vi=tio id vertent: quodsi tantum sinistra Legum interpretatio verum sen=sum absorbere conabitur, tunc Me semper propitium Sibi videbunt, et Collegis Meis ista omnia pleno studio propinabo et non defuturos Mi=hi auxilio spero. ~ Interim omnes benevalere cupio: et ut DEus

trist

tristia in laeta transmutet cordicitus voveo ac propenso animo maneo.

55.) Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis ad Nobilem et Spctblem Magistratum Sandomiriensem favore Famati Joañis Malinowski Varsaviæ d. 13. Augusti 1760. Anno expeditum.

Augustus Tertius etc. – Nobilibus ac Spectabilibus Præconsuli – Consulibus totique Magistratui Civitatis Nostræ Sandomiriensis fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. – Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis dilecti! Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes nomine et pro parte Famati Joannis Malinowski Civis ac Incolæ Sandomiriensis, qualiter Ipse in divendenda Possessione Sua utpote binarum Fornicum seu earundem reparatione facienda, ob acceptam inibi vigore Laudi Civitatensis a Nobili Magistratu Intromissionem non modicum ex eo pati debeat praejudicium; supplicatumque Nobis est nomine Ejusdem Famati Malinowski, ut Eidem supra dictas fornices non obstant e Laudo Civitatensi licitum sit justo et adaequato pretio vendere, aut pro suo commodo reparare posse. – Nos itaque Supplicationi ejusmodi benigne annuendo Fidelitatibus Vestris praecipimus atque praesentibus mandamus, quatenus Eundem Famatum Malinowski tam in facienda reparatione dictarum Fornicum quam et ineundo Contractu Resignatorio cui voluerit minime impediant, Ejusque Successores quovis praetextu a proprietate haereditaria ejusque usufructu ullo modo amovere audeant, serio inhibemus. In quorum fidem praesentibus Sigillum Regni est subimpressum. – Datum ut supra etc. Ad mandatum Sacræ Regiæ Majestatis proprium Joannes Małachowski Supremus Regni Cancellarius mp. — " — " — " —.

56.) Respons JW. JMci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego na List Prześwietnego Województwa Krakowskiego intuitu Akatolików na Spiżu przeciw Duchowieństwu Katolickiemu powstających do Niego pisany w Warszawie dnia 17. Augusta 1760. dany.

Dwie rzeczy prae oculis mając, quoad mundana wolność quoad æterna Wiarę Świętą Katolicką, gdy idę in plenam venerationem WMciów Panów y Braci, niemogę tylko cum Summo Jubilo Cordis przyjąć

adrel

 — adressowany List do Mnie przez Jmcpana Moszczyńskiego Godnego Współobywatela Prześwietnego Województwa, że tak delikatną materyę Religionis Nostrae na Spiżu bierzecie pro primo Objecto. — Explikując pracowicie Jmcpan Moszczyński ten Interess opowie, że zadane punkta per Officium Spirituale Scepussiense pro non existentibus twierdzono. — Inter affirmantem et negantem życzyłem Kommissyi ad dignoscendum in loco, qualiter Acatholici sint tolerandi? y czyli novitas irrepsit? czyli antiquus Status zostawiony? ~ De coetero, oddawam Siebie nieustającey Łasce tam in generali, quam in particulari każdego z osobna: y jestem profundissimo cultu etc. ~.

57.) Literae a Praenobili et Spectabili Magistratu Thorunensi intuitu Gravaminum ex occasione Militis Russici Civitati magis et magis crescentium, a quo non modo solum Lignorum subministratio — Panis coctio — aliaque Civitati per maxime onerosa injunguntur sed etiam aegrotorum Ruthenorum cura non sine modico sumptu habenda demandatur, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium Thorunio die Decima quarta Mensis Augusti Anno 1760. scriptae. —

Licet multiplici Expositione Gravaminum Nostrorum damnorumque, ob ingentes sumptus in lignum — candelas — coctionem panis — et multa alia pro usu Militis Rutheni necessaria erogatos, nec non pratorum depastionem et quae sunt innumerae hujus generis calamitates, perpessorum, nihil hucusque egerimus, et omni fere auxilij spe, quam ob subjectionis et reciprocae tutelae vinculum fovere pietas jubebat, dejecti videamur; nihilominus tristi Nostrarum rerum facie quae ante oculos versatur et crebris Incolarum querelis admoniti, non possumus non quin Illustrissimae Excellentiae Vestrae profundo quo solemus venerationis cultu insinuemus, Exercitu Rutheno licet remotius a finibus Nostris nunc agente, nihil tamen levaminis Nobis accessisse: non solum enim pro usu Militis in Civitate et Suburbijs locati sed etiam illius qui prope Civitatem castra metitur sat frequentis et numerosi imo advenientis et transeuntis panis coquendus lignumque et pabulum submi-

nist

nistrandum est. – Cumque viginti quinque granaria ad condendam Annonam a Nobis exhibita et aere Civitatis conducta, propter inmensam quantitatem quae cum magno Incolarum praejudicio hic loci deponitur, non sufficiant; hinc instante Illustri Jakowlef Rei frumentariae Praefecto peculiaria sumptu Civitatis lignea extruenda sunt horrea, et deportatio aegrotorum Insulam Marianam versus Nostris facienda est sumptibus. – Quamvis autem ad avertendum omne quod ex magna quantitate pulveris pyrij hic deposita imminebat periculum, suadentibus rei tormentariae Praefectis juxta formam ab Iisdem praescriptam receptaculum condendo pulveri pyrio inserviens paulo remotius a Civitate non exiguo sumptu exstrui curaverimus; nihil tamen hucusque illatum est, et omnes eo nomine factae remonstrationes inutiles fuere, ut quod DEus avertat superveniente casu quodam improviso tota haec Civitas in pulverem et cineres redigi possit: ut taceamus nonnulla florenorum millia in comparationem ligni pro futura hyemis necessitate requisiti erogata esse. – Duratura hac insigni calamitate necessario perenndum Nobis est: siquidem praeter exhaustum aerarium publicum non solum Incolae praesertim Suburbiorum, ubi violentiae - furta - spolia - rapinae a milite licentioso impune committuntur, sed etiam Coloni in bonis Civitatis, quae per angarisationes continuas et vecturarum exactiones Pagis Nobilium Vicinis exemptione gaudentibus desolantur, ad paupertatem et paucitatem redacti sunt, et liberum cum Exteris Commercium propter laesam securitatem stratarum publicarum et aggravationem iter facientium valde impeditur. – Praesentissimo itaque cum egeamus auxilio, utpote multo durius Incolis Regni Prussiae tum quoad stationes militares tum quoad exactiones ipsum quoque in exigendo rigorem habiti; proinde ad Illustrissimam Excellentiam Vestram, in Cujus singulari benevolentia omnē quae superest Spem et Fiduciam collocamus, convertimur; ardenter aeque ac observantissime petentes, quo Sorti Nostrae afflictae adhibitis remedijs efficacissimis consulere gratiosissime dignetur. – Sicut enim non Nobis sed universo Regno peritura esset haec Civitas, ita non

Nob

= Nobis sed Reipublicæ servabitur. ~ De reliquo vota Nostra pro omnimoda felicitate et inconcussa valetudine, aeque ac diligentem Privilegiorum et Immunitatum commendationem jungentes, profundo venerationis cultu manemus. ~ Dabantur Thorunij die ut supra etc. ~.

58.) Responsum ad has Literas ab Illmo Supremo Regni Cancellario Varsaviæ d. 21. Augusti 1760. datum. –

In praesenti rerum circumstantia, tam Civitatem Praenobilium ac Spectabilium Dominationum Vestrarum quam et totam ferme Provinciam Prussiæ cum universalis premat angustia, vix credo quin valeam Iisdem optata ad avertendam praesentem aerumnam efficere media. ~ Interim minime intermittam omni meliori modo conferre cum Excellentissimo Domino de Woycikow Ministro Plenipotentiario Aulæ Petroburgensis, quatenus de oportuno ad amovendas aliquo modo adversitates studio consulere dignetur. – De coetero cuncta prospera vovens maneo prop. etc.

59.) Literæ Ejusdem Magistratus Thoruniensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus conqueruntur contra Magnificum Jakowlef Generalem Majorem Exercitus Rutheni qui Literis Suis indixit ne quisquam farinam aliudque annonæ genus a Milite Rutheno emat, sin secus enim evenerit, id quod deesset a Civitate repetitum iri, Thorunio die Vicesima Octava Mensis Augusti Anno Dni 1760. scriptae.

Gratissima venerabundi prosequimur mente humanissimum illum benevolentiæ et compassionis sensum, quem Illustrissima Excellentia Vestra in Literis Suis novissime ad Nos exaratis exprimere dignata est: Licet doleamus temporis circumstantias impedire, quominus ampliorē ejusdem fructum percipiamus, quem eo avidius expectamus quo inde: terius res nostræ semper ruunt. ~ Etenim Illustris Dominus Jakowlef Generalis Major Exercitus Rutheni et Annonæ Praefectus datis die 12. Mensis hujus ad Nos Literis institit; ut per omnem Jurisdictionē Nostram severe interdicamus, ne quisquam farinam sive aliud annonae genus a Milite Rutheno emat; sin enim secus evenerit et de contraventione constiterit, restitutionem ejus quod deest a Civitate

in sole

in solidum repetitum iri. — Desiderio illi ceu omnino justo per= publicatum edictum illico satisfecimus: quoad subjunctam autem comi= nationem, dato Responso exposuimus annonæ arcam et custodiam plane Nobis non incumbere, esse Officiales quibus id negotij specia= liter commissum est, imo excubias agi ne damni quidquam eveniat; ab Jis itaque rationem reddendam esse non a Nobis, qui facta prohi= bitione omnes muneris Nostri partes adimplevimus. ~ Nihilo= minus Jllustris Dominus Jakowleff Scriptis iterum die $\frac{14}{23}$. Literis reposuit, quod vigilantia Praefectorum Annonæ ad avertendum dam= num insufficiente, nullum efficacius sit remedium nisi ut Civi= tas in subsidium teneatur; adeoque consilio antea inito inhaereat: prout Jllustrissima Excellentia Vestra ex adjacenti harum Literarum Copia sub Litera A. et B. fusius perspicere dignabitur. — Cum autem ab omni Juris et aequitatis specie remotum sit, Civitatem citra omnem concursum suum pro facto singulorum illicito teneri quod prohibere quidem et contravenientes punire nentiquam autem impedire valemus, multis praeterea alijs Jurisdictionibus — Ecclesiasticis — Nobilium — imo Capitaneali Diboviensi intra et extra Urbem existentibus; proinde in= stanter aeque ac observantissime rogamus, dignetur Jllustrissima Excel= lentia Vestra Sublimem Authoritatem Suam apud Jllustrissimum Do= minum Aulæ Petropolitanæ Legatum interponere; quo communicato Consilio cum Jllmo Dño Suworow Supremo Rei frumentariæ Praefecto Jllustri Domino Jakowlef authores sint, ut missa insolita sua preten= sione perpetuis Civitatem implicatura rixis et contentionibus, mitius et aequius in posterum Nobiscum agat. ~ Jn quo, sicuti nihil petimus nisi quod salutis Nostræ ratio exigit, ita nulli dubitamus quin Jllu= strissima Excellentia Vestra precibus Nostris gratiosissime locum da= tura sit, praevia omnis incolumitatis et inconcussæ valetudinis appre= catione Juriumque Nostrorum diligenti Commendatione profundo vene= rationis cultu manentes. — Dabantur ut supra. ~ " —.

L i t e r a A.

Schreiben des Russischen Kayserlichen Herrn General Major Peter von Jakowlef an den Rath der Stadt Thorn dat. d. Graudentz

die

P. P. Ich finde nöthig, um allen schon gemachten und ferner zubefürchtende Unterschleif bey die Kayserl. Feld-Magazins zu verhüten, Sie meine Herren zu bitten, in der Stadt und dem Ihrem Befehl unterworfenen Territorio bekannt zu machen, dasz sich niemand bey nahmhafter Strafe unterstehen soll von einem Kayserl. Rußischen Soldaten oder Unter-Officiers unter welchem Vorwand es seyn möge, Mehl oder andern Proviant zu kaufen. — Sollte aber aller Warnung ohngeachtet ein solcher Ankauf von einem Soldaten entdecket werden und es würde sich nachhero finden dasz in einer dahigen Magazin was fehlen solte; so wird die Stadt zu deßen Ersezung so billig als schuldig angehalten werden. — In Hofnung dieser Wilfahrung bin ich etc. —

L i t e r a B.

= Antwort-Schreiben des Herrn General Major von Jakowleff
= auf das Schreiben des Raths der Stadt Thorn d $\frac{12}{23}$. Aug. 1760.

P. P. Ich danckte Ihnen sehr Meine Herren wegen der aus Ihrem Schreiben ersehenen Bereitwilligkeit, durch die ausgegebenen Befehle die möglichste Sicherheit der Kayserl. Feld-Magazins zu befördern. — Es fordert meine Schuldigkeit auf alle mögliche art und Weise das Interesse der Hohen Krone zu suchen; und dieses habe ich am besten durch die genommene und Ihnen bekannt gemachte Entschlieszung zu befestigen geglaubt, um allen Unterschleif der in Elbing und Dirschaw schon bemercket worden ferner weit zu vehüten; die beym Magazin commandirte Officiers werden freylich allen möglichen Fleisz anwenden allen fernerer Unterschleif zu verhüten: da Sie dieses aber allein nicht thun können, so bleibet kein ander Mittel übrig als von denen die von einem Kayserl. Rußischen Soldaten oder Unter-Officier Proviant unter welchem Vorwand es auch seyn möge heimlich angekaufet, die Bezahlung alles in dem Magazin fehlenden zu fordern; und allenfalls wenn deßen Vermögen nicht hinreichend seyn solte, die übrige Ersezung von der ganzen Stadt zu nehmen. — Wenigstens wird diese Vorsicht darzu dienen, dasz die ertheilten Befehl strenger

beobachtet und aller Unterschleif möglichst verhütet wird. — Dieser ist also auch die treibende Ursache, dasz es bey der einmahl von mir genommenen Entschlieszung sein Verbleiben haben musz. —.
Sie haben dieses Schicksal Meine Herren mit allen andern Städten, wo Kayserliche Magazins liegen, gemein; und da die Gedult bey allen nicht gefälligen Begebenheiten die gröste Tugend und das beste Heil-pflaster ist, so will Ich auch Ihnen dieses Bestens empfohlen haben. Und bin übrigens mit aller Dienst-Willigkeit etc. —" —

60.) Responsum ad praecedentes Literas ab Illmo Supremo Rni Canclrio Magistratui Thorunensi Varsaviae d. 4. Mensis Septembris 1760. datum. —

Miranda Domini Jakowlef Generalis Rossici Exercitus pretensio primo attonitum Me fecit; postmodum postquam exposuerim Sacrae Regiae Majestati Domino Nostro Clementissimo negotium, porrexi Memoriale Excellentissimo Domino de Woycikow Ministro Plenipotentiario Rossico: et spero hancce praetensionem ad repraesentationem Aulae Petroburgensis pro nulla declaraturam. — Interea maneo cum omni propensione. etc. —" —. —" —.

61.) Pro-Memoria od JWrciPana de Woycikow Petnomocnego Dworu Rossyyskiego Ministra JW. JWrci Panu Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu intuitu Religiy Greko-Ruskiey w Warszawie d. 19. Aug. 1760. podane.

Jaśnie Wielmożny JWrcPan Kanclerz Wielki Koronny miewał od Predecessorow niżey podpisanego Petnomocnego Ministra Dworu Rossyyskgo w rożnych po sobie idących leciech od jednego do drugiego czasu rozmaite skargi y remonstracye, o te nieznośne uciązliwości ktoremi Ludzie Religiy Greko-Ruskiey nieprzestannie byli oppymowani w Koronie a mianowicie w Wielkim Xięstwie Litewskim. — Niemniey y niżey podpisany w tym czasie krotkim bytnosci Swojey już wielorako Jaśnie Wielmożnemu JWrci Panu Kanclerżowi Wielkiemu Koronnemu donosit y dowodzit, że y teraz Ciż Greko-Rusacy z oddaleniem na stronę wolnosci Traktatem y tylo prawami Orym assekurowanych nie-

odmi-

 =odmiennie y różnemi sposobami są persekwowani; jak Im dla prędszego Onych do Unij przyniewolenia na różnych mieyscach odbieraią Cerkwie y bronią Nabożeństwa; walących się przez Starość reparować, a gdzie która przypadkiem zgorzała, de novo drugiey wystawiać zabraniaią; wszystkim tym zmierzaiąc na zupełne Onych wykorzenienie. ~ Tym czasem wszystkie te powtórzone przyjacielskie przypominania y remonstracye dotychczas y tego niepozyskały skutku, aby niżey podpisany przynaymniey należytą był ucieszony rezolucyą; oraz dopiero aby na oddalenie takowych dotkliwości jakowe miano uczynić kroki. ~ Proceder więc takowy przyniewolił Nayjaśnieyszą Imperatorowę Rossyyską do zalecenia Ordynarisem Swoim niżey podpisanemu, aby te wyż namienione dolegliwości Dworowi tuteyszemu jeszcze przełożył; a przytym formalney dopominał się deklaracyi, jeżeli w takowey okoliczności wa Wolę Artykuł dziewiąty Traktatu Wiecznego względem Religij Greko-Ruskiey daley trzymać y pełnić albo nie? y dla czegoby to było? ~ Proszonym jest JW. Imcpan Kanclerz Wielki Koronny, aby niżey podpisanemu na piśmie raczył dać Rezolucyą; którąby niżey podpisany Nayjaśnieyszey Monarchini Swojey podług Ordynansu w Respons mógł kommunikować. ~ w Warszawie dnia jako wyżey. = F. de Woycikow. mp. ~" —

62.) Respons na tęż Promemoria od JW. Imcipana Kanclerza Wielkiego Koronnego Imcp. Ministrowi Rossyyskiemu w Warszawie dnia 26. Augusti 1760. dany. –

Kanclerz Wielki Koronny odebrawszy Promemoria od JW. Imcipana de Woycikow Pełnomocnego Rossyi Ministra de 19. Augusti 1760. względem Religij Greko-Ruskiey, jakoby w swoich Obrzędach niemiała według Prawa Im służących wolności; dopominaśię w generalności Kategoryczney Sojuszu wiecznego w Artykule dziewiątym wyrażonym rezolucyi. ~ Nayprzod co do utrzymania Sojuszu, tak JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy jako y cała Rzeczpospolita nietylko w tym punkcie Religij Greko-Ruskiey ale we wszystkich Swoję zawsze chciała pokazać przychylność ku Państwu nietylko Sąsiedzkiemu ale tylo ogniwami zobopólney przyjaźni Rossyi z Polską złączoney. – Kiedy zaś JW. Imcpan Poseł Rossyyski Dopominaśię tego generalnemi Terminami, czyli Król Imc P. N. Mściwy

y cała

y cała Rzeczpospolita chce utrzymywać ten Artykuł Sojuszu Wie=
cznego albo nie? trzeba żeby JW. JmćPan Poseł Rossyyski nauczył, jaki
publiczny Instrument wypadł czyli z Kancellaryi Koronney lub Litewskiey
albo z Rady publiczney z Senatu albo z Seymu, przez które publicznie In=
strumenta oppressyą cierpi Religia Greko-Ruska w Swoich Obrzędach y
wolnościach? ~: Jeżeli zaś kto partykularnie zgrzeszył, to do JEgo Osoby
tylko się reguluje; y na tego tylko skarga bydź powinna kto grzeszy, nie do
generalnosci całey Rzeczypospolitey. — Dla tego Kanclerz Wielki Koronny do=
prasza się, aby specifice było wyrażono, gdzie? w którym mieyscu? y przez
kogo? te oppressye Religij Greko-Ruskiey się dzieją. — Podał był JW. Jmć
Pan Poseł Rossyyski Promemoria de 29. 9bris 1759. Kanclerzowi Wielkiemu
Koronnemu, jakoby w Hotyńcach y Ule Miasteczku miała była cier=
pieć Religia Greko-Ruska wielkie oppressye w Tymże Memoriale wy=
rażone: natychmiast Kanclerz Wielki Koronny; że się działo w Litwie,
pisał do Kanclerza Litewskiego y Biskupa Wileńskiego, od którego ode=
brawszy Respons że skarga Nieunitow jest przeciwna rzetelności, kom=
munikował go JW. JmćiPanu Posłowi; y niemając w tym punkcie powtó=
rzoney Skargi, tey jest nadziei że albo Nieunici z udania się wstydzili
dalszey popierać Skargi albo surowy Zakaz Ich uspokoił. — Kiedy zaś
JW. JmćPan Poseł Rossyyski wspomina y Traktaty y Prawa Im służące,
Kanclerz Wielki Koronny przyłącza y Kopiją Listu Jmći Xiędza Biskupa
Wileńskiego sub Litera A. y Prawo gdzie ukrzywdzeni mają dochodzić
krzywd Swoich sub Litera B. — Dan w Warszawie die ut supra. = Jan
Małachowski K. W. K. — Nb. sub Lit. A. legatur List JW. Jmći Xiędza Bis=
kupa Wileń. folio 783. in Anno 1759. — sub Litera B. legatur Consti=
tutio 1641. Volum 4. folio 6. titulo Religia Grecka. ~ „ —:

63.) Promemoria od Tegoż Jmći Pana Dworu Rossyyskiego Mi=
nistra intuitu Zbiegłych z Inflant Ludzi Rossyyskich
a znayduiących się w granicy Polskiey w Włosci Monas=
terskiey do dyspozycyi Rządcy Newelskiego należącey,
JW. JmćPanu Kanclerzowi W. Kor. w Warszawie względem
wydania Tychże Ludzi p o d a n e. ~ „ —.

JmćPan Jetagin Kommissarz Pograniczny odebrał pewną wiadomość, że w
Maju przeszłym kilkunastu Hultajow z Inflant do Polski uszło, y że Ci
mają

 — =mają swoje schronienie we Włości Monasterskiey do dyspozycyi Rządcy Newelskiego JmćPana Nacatewicza należącey: y lubo JmćPan= Kommissarz Jegalin pisał y prosił o wydanie Ich, to jednak dotychczas żadney nieotrzymało satysfakcyi. — Dla czego niżey podpisany Dworu Rossyyskiego Pełnomocny Minister convenit w tym Jaśnie Wielmożnego JmćPana Kanclerza Wielkiego Koronnego, aby raczył Swego przyłożyć starania in ordine do poymania y wydania Tych Hultajow na pierwszy Forpost Rossyyski. — w Warszawie dnia jako wyżey. F. de Woycikow. —

64.) Respons na Też Promemoria przez JW. JmćPana Kanclerza W. K. JmćPanu Ministrowi Rossyyskiemu w Warszawie dnia 27. Augusti 1760. Anno dany. —

Kanclerz Wielki Koronny odebrawszy Memoryał od JW. JmćPana de = Woycikow Pełnomocnego Ministra Rossyyskiego, względem kilkunastu Zbiegłych Hultajow z Inflant do Polski, w tym chce bydź uwiadomionym, w ktorym Woiewodztwie — Ziemi — lub Powiecie subsistit Rządca Newelski JmćPan Nacatowicz? in supposito zaś że w Polskich Inflantach ma się znaydować, dla nieodkładney Rezolucyi pisze do JW. JmćPana Platera Woiewody Mscisławskiego a Starosty Dyneburskiego jako tamteyszych Krajow Patryoty y Obywatela, ażeby do uczynienia in praemissis o pomienionych Zbiegłych indagacyi Swojego przyłożył starania, y gdzieby się znaydować mieli sprawiedliwą z Nich urgeat satysfakcyą. Datum w Warszawie die 27. Miesiąca Augusta 1760. Roku. —

65.) Promemoria od Tegoż Jaśnie Wielmożnego JmćPana Kanclerza Wielkiego Koronnego intuitu zabranego JmćPanu Turskiemu Drzewa do Gdańska płynąć maiącego przez Officyera Rossyyskiego JmćPanu de Woycikow Ministrowi Dworu Rossyyskiego 27. Augusti 1760. Aº podane. —

JmćPan Turski Generał Adjutant JO. Xiążęcia JmćPana Hetmana Litewskiego uczynił Kontrakt z Kupcem Gdańskim o drzewo za dwadzieścia pięć tysięcy Złotych Polskich; ktorym Kontraktem obowiązał się one przystawić Kupcowi przed Zimą w Gdańsku. — Jak na Rzece Tyngu postrzegł Officyer Rossyyski mający Kommiss skupowania siana drzewo JmćPana Turskiego przygotowane już do spłynienia do Gdańska, zatrzymał y Siana

kill

kilka tysięcy Wozow naładować kazał; tym końcem, ażeby na tym= drzewie dostawił Siano do Magazynu pod Toruniem. — Nayprzod czasu niemało wziął ładunek tak wielkiey liczby wozów siana: tym czasem woda na Wisle opadła: za małą już wodą ruszył od lądu. — Unter-Officyer y Zołnierz Rossyyski przy Sianie zostawieni na piasku o kilkanaście mil od Warszawy oschli, niemogąc się wreszcie doczekać wody do Obozu poiechali y dotąd niepowracaią: tratwy zaś stoią na Rzece Tyngu: jeżeli zaś przed zimą niebędą doprowadzone na mieysce, to y drzewo y Siano przepadnie, bo kra na Rzece tratwyby porozrywała.

= Zaczym JmćPan Generał Adjutant Turski dla uniknienia znaczney Swojey szkody prosi JW. JmćPana Hrabię Woycikow Posła Rossyyskgo, ażeby przez sprawiedliwy wzgląd uczynił potrzebne Kommendzie Generalney Rossyyskiey remonstracye, ażeby albo Drzewo JmćPanu Turskiemu było zapłacone według Kontraktu Gdańskiego, albo przynaymniey od ładunku Siana tratwy uwolnione zostały. — w Warsz. etc. —

66.) Literæ ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario denuntiantes Aulam Petroburgensem Commissionem ad investiganda damna Incolis Poloniæ illata appromisisse, ad Praenobilem Magistratum Thorunensem Varsaviâ die 24. Mensis Augusti 1760. Anno scriptae. —

Denuntiandum Dominationibus Vestris conveniens duxi, Aulam Petroburgensem brevi Commissionem ad investiganda damna Incolis Poloniæ illata appromisisse. — Cumque de loco certabatur illius Commissionis instituendæ, spero non alibi sedem figere posse et commodius ad remonstrationem Mei quam Thorunij. — Idcirco Dominationes Vestræ Suas praetensiones domi liquidabunt. — Interim Domini Generalis de Fermer gratiam sibi conciliandam suadeo, ut ante alios sint primo loco positi; quia plerumque in infimo cadunt a beneficio absorpto per anteriores. — Modo omnia fausta voveo et maneo Dominationum Vestrarum etc.

67.) List JW. JmćPana Marszałka W. K. responsuiący ad Literas Circulares Ante-Comitiales JJego Królewskiey Mci.

Nayjaśnieyszy etc. — Wierność Moja Majestatowi Królewskiemu poprzysiężona, wdzięczność Dobrodzieystwami Waszey Królewskiey Mości Pana mego

Mił

 „ — = Miłosciwego obowiązana, sprawuja to we Mnie, iż wolą Moją
pragnę zawsze rządzić Roskazami Was. Królewskiey Mości. — Teraznieysze Zlecenie Waszey Królewskiey Mci w Liście Cyrkularnym przed Poselskiemi Seymikami wyrażone, sciągającesię do uszczęśliwienia nieszczęśliwey dla przeciwnych Sobie wyrokow Oyczyzny, którey miłość powinna całe nieodrodnego Syna ogarnywać Serce a którey przez obligacyą Ministerium Mego powinienem wszystkie poświęcać chęci - starania - y wszelkie z Ofiarą samego Zycia interessa. ~ Powinienem przeto Naywyższą Waszey Królewskiey Mości rekognicyą prawdziwie Oycowskiey nad Taż Oyczyzną Moją Opieki: y powinienem z nayglębszą weneracyą obfite dzięki, za Tęż dla Oyczyzny Panowaniem Waszey Królewskiey Mości zaszczyconey nieustanną Dobroczynność. — Cokolwiek zatym Wasza Królewska Mość dla podźwignienia upadłego szczęścia Rzeczypospolitey y dobra powszechnego w propozycyach Swoich przedsięwziąć życzysz y zalecasz, cokolwiek zdaniem Moim rozumiałbym bydź w teraznieyszych konjunkturach y w dalszych konsekwencyach dobru publicznemu pożytecznego, wszystko to już z uwielbianiem dobroczynnych Waszey Królewskiey Mości Intencyy y Starania żadnym przeciwności usiłowaniem nieprzerwanego, na przed Seymowe Seymiki do wszystkich Województw y Ziem wyraziłem y z Strony Moiey insynuowałem. - Data już w szczególności dowod Ziemia Czerska, gdzie partykularna przyjaciół zaszczycamsię liczbą, stosowania chęci Swoich do zbawiennych dla Rzeczypospolitey przedsięwzięciow Waszey Królewskiey Mości przez zgodne obranie Postow na Seym następujący. — Niech Bóg sprawi tych y innych Województw y Ziem dysponowanych na Teraźe Seym Postow Staranie Waszey Królewskiey Mości positkujących y do niegosię jednostaynym zdaniem stosujących: a niemogę na uszczęśliwienie Oyczyzny moiey więcey Jey życzyć. ~ Niech zatym Bóg nadgradza tak wielką dobroczynność Waszey Królewskiey Mości Panu Memu Miłościwemu przedłużonym w naydalszy Wiek panowaniem y naywyższym Nayjaśnieyszey Familij wyniesieniem: z partykularnych oraz Obowiązkow Moich życzyć dokąd y żyć nieprzestanę, a oraz bydź z nayglębszym Respektem y nayuniżeńszą
Subm

Submissya. — Waszey Królewskiey Mći Pana Mego Miłościwego = —.
Wierna Rada — obowiązany y nayuniżeńszy Sługa. = F. Bieliński Marszałek Wielki Koronny manu propria. ~ " —" ~" —

68.) Instrukcya Jchmćpanom Antoniemu Larysie Zdanowskiemu Stolnikowi Latyczewskiemu, Antoniemu Dadzibog Kamieńskiemu Stolnikowi Mielnickiemu z Województwa Kijowskiego na Seymiku Przedseymowym Poselskim Obranym y delegowanym do JEgo Królewskiey Mości Postom w Zytomierzu d. 25. Augusta 1760. Roku dana.

Primo. — Uszczęśliwiające całą Oyczyznę Nayjaśnieyszego JEgo Królewskiy Mości w słodkim pokoju panowanie, y Naszemu pogranicznemu Województwu wszelką z tych miar nietylko że zdarza pomyślność ale y Oycowską pieczą, do przyszłego Seymowania naypożytecznieysze podaje uwagi. — Za co nayglębsze przed Tronem Nayjaśnieyszego Pana, złożyć mają WWJchmćpanowie Posłowie Jmieniem całego Województwa Naszego dziękczynienie; y we wzbudzonych Serc życzeniach przy nayczerstwieyszym w długi przeciąg wieku zdrowiu jak naypomyślnieysze Sukcessa z Niebios na całą Nayjaśnieyszą Familiją we wszystkich pomyślnościach oświadczą wiernego poddaństwa daninę.

=Secundo. — A że przy zakosztowaniu od Całego Sarmackiego narodu pokoju, pograniczne Województwo Nasze przez Exkursye Haydamackie swych Życia y fortun niema ubespieczenia; jako y teraźnieysze praktyki przez zrabowanie WJmćpana Rybińskiego Cześnika Kijowskiego, Zdanowskiego Stolnika Latyczewskiego, Dzięciołowskiego Cześnika Nurskiego, Jastrzębskiego, y Jnnych Współobywatelow Naszych są dowodem; supplikować Jchmćpanowie Posłowie mają, aby przez Wielomożności Wielowładne Nayjaśnieyszego Pana Też Województwo Nasze w zupełnym ucaleniu zostało. —

=Tertio. — Wyprawieni na Seym Walny Warszawski współbracia Nasi w Poselskiey funkcyi z Jnstrukcyami uformowanemi y ułożonemi z Nayjaśnieyszego Majestatu propozycyi jako prawidła dobra pospolitego, aby Oycowską Nayjaśnieyszego Pana ogarnieni byli Protekcyą WWJchmć Panowie Posłowie supplikować mają. ~" —" —

=Quarto. — Zasługi w Oyczyźnie dla Dobra pospolitego jako y w szczególności y dla Województwa Naszego Jaśnie Wielmożnego Załuskiego Biskupa Kijowskiego, Jw. Jmćpana Potockiego Wojewody Kijowskiego jako

 — =jedyny zaszczyt y uszczęśliwienie Województwa Naszego, JW. JmcPana Woronicza Kasztelana Kijowskiego wiek cały na usługi y dobro Województwa Naszego łożącego, WWJchmc Panowie Posłowie Nasi aby Respektom y Faworom Nayjaśnieyszego Pana rekommendowali zalecamy. — Caetera Activitati Wielmożnych Posłow y Jch przezorności oddajemy. Jan Nepomucen Kościuszko Siulmonicki Starosta Krzemieniczucki Marszałek Koła Rycerskgo Województwa Kijowskiego manu propria. — Jan z Pruszyna Pruszyński. — Felicyan z Potoku Potocki Podstoli Żytomirski Assessor Prześwietnego Województwa Kijowskiego mp. Dominik z Grzymała z Przyborowa Przyboroski Podczaszy Jnflantski Województwa Kijowskiego Assessor manu propria. —„ —

69.) Respons na Tęż Jnstrukcyą od JEgo Królewskiey Mości z Kancellaryi Wielkiey Koronney dany. —

Każdy Wierności od Ulubionego Sobie Ludu Odgłos, napełnia zupełnym ukontentowaniem umyst JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego. — Dla tego, oświadczenie życzliwych chęci Zacnego Województwa Kijowskiego usty Urodzonego Posła tak Nayjaśnieyszemu Panu jest miłe, że biorąc wszystkie dolegliwości tamtego Kraju za Swoje własne, zleca Ministrom Status, aby z rozmowy z Pełnomocnym Rossyi Postem znaleźli sposoby do oddalenia zadanych Wiełwu Kijowskiemu przykrości. Wielmożnych y Urodzonych rekommendowanych przytym upewniając o Łaskawey w każdych okazyach pamięci, Urodzonych Posłow etc. —„

70.) Literae Sacrae Regiae Majestatis ad Jllustrissimum Supremum Regni Cancellarium intuitu Religionis Graeco-Ruthenae d. 27. Aug. 1760. Varsaviae datae. —

Monsieur etc. — Vous n' ignorez pas avec combien d' empressement les Ministres de la Cour de Russie m' ont porté depuis quelques Années leurs plaintes, sur l' oppression qu' on fait souffrir dans la Couronne et particulierement en Lithvanie aux Sujets de la Republique attaches au Rit de l' Eglise Greque-Orientale. — Les frequens Memoires qui m' ont eté remis sur le meme sujet par le Ministre de la dite Cour actuellement Residant à la Mienne et sur tout celui qu' il vient de Me presenter en dernier lieu daté du 18. du Mois courant, sont si pressants, que si l' on refusoit d' y repondre d' une maniere satisfaisante, on manqueroit egalement à la Justice et aux egards dûs à une Cour voisi

voisine et alliée. — Le dit Ministre reclame non seulement =
la foi du Traité Perpetuel conclu entre la Republique et la Russie et
les Privileges assurés aux habitans Grecs par les Constitutions du Ro:
yaume; /: en se recriant entre les violences qu' on ne cesse point d'
employer contre les Personnes qui professent cette Religion, soit en les
forçant par des vexations de toute espece à y renoncer pour s'unir
à l' Eglise Catholique, soit en leur enlevant les Eglises, ou en leur
refusant la permission de reparer celles qui sont tombées en ruine
ou detruites par le feu ou par d' autres accidents :/ ; mais il de:
mande encore une declaration formelle et positive, si la Republi:
que est intentionnée de satisfaire ou non à la tenue du dit Traité
par rapport à l' Article des Libertés accordées aux habitans de l'
Eglise Grecque? ~. Ces representations renouvellées avec tant de
vivacité de la part d' une Cour si respectable, et la Justice que je
dois à tous Mes Sujets sans egard à la difference de Religion, Me
mettent dans la necessité indispensable de prevenir autant qu' il
m' est possible les inconveniens qui pourroient etre occasionés, si
on vouloit garder plus long tems le silence sur un objet qui inte:
resse le repos et la tranquillité de toute la Republique. ~ Mes
Sentimens sur l' observation religieuse des Traités faits avec les
Voisins et sur l' attention de conserver à Mes Sujets l' exercice
de leurs Privileges, ne sçauroient Vous etre inconnûs par Mon
attachement inviolable à des devoirs si essentiels : et si je recon:
nois d' un coté Mon obligation de proteger l' Eglise dominante du
Royaume, je ne dois point me dispenser de l' autre de maintenir
les Grecs qui y sont etablis dans la tranquille possession des droits
que les Constitutions leur accordent. — C' est par ces considerations
fondées sur mon amour pour le bien de la Patrie et pour l' obser:
vation exacte des Traités conclus avec la Russie, que je Vous ex:
horte serieusement de songer aux moyens de porter de prompts
remedes aux Griefs que Son Ministre vient de reiterer à cet egard
par Ordre de Sa Souveraine. — Les Conjonctures presentes rendent

cett

 — =cette attention d'autant plus necessaire, que la continuation des oppressions qu'on se permet en quelques endroits contre les Grecs pourroit enfin lasser la patience de la Cour de Russie et l'engager à prendre des mesures auxquelles la Republique n'auroit rien à opposer. — Connoissant Votre Zele pour le bien public et la sagesse de vos Conseils, j'attends là dessus incessament Votre Sentiment pour etre mis en etat de donner au Ministre susmentionné une Reponse claire et precise sur le Memoire en question. ~ Sur ce je prie Dieu qu'il Vous ait Monsieur le Grand Chancellier de la Couronne en Sa Sainte et digne garde. — Fait à Varsovie ce 27. d'Aout 1760. Auguste Roi.

71.) Responsum ad Easdem Literas ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario Sacrae Regiae Majestati die 3tia Octobris 1760. Anno datum. ~ .. —

Sire! C'est avec la plus vive douleur, que les Chanceliers qui sont la fidelle voix de Votre Majesté se voyent privés de Sa Confiance. ~ Il a plû à Votre Majesté de Me faire une Lettre en date du 27. d'Aout, que Son Cabinet ne m'a fait tenir que le 20. du Mois passé; où Elle releve les plaintes qu'Elle doit avoir reçues du Ministre de Russie dans un Memoire pressant contre des pretendues oppressions qui se commettent en Pologne et en Lithwanie envers les Grecs Disunis depuis long tems: et comme si Nous Chanceliers avions negligé de procurer les satisfactions düies aux pretendüs Opprimés. — Ma mortification est extreme de voir, qu'etant à coté de Votre Majesté Son Fidele Conseil, Elle n'a pas daigné me communiquer prealablement le dit Memoire, sur lequel j'aurois pu donner à Votre Majesté des eclaircissements, qui l'auroient convaincu que les Chanceliers n'ont negligé en cela rien de leur devoir. — Comme Votre Majesté ordonne de lui donner reponse, j'ai l'honneur de lui representer tres-humblement; que les Chanceliers ont tant de fois deja repondu conjointement et separement, que les plaintes etant portées en general sans allegation des personnes ni des endroits, Nous etions dans l'impossibilité d'y satisfaire. — Les plaintes qui ont eté circonstanciées se sont trouvées la plus part fondées sur des faux raports: ainsi qu'on l'a fait voir par des documents

~~et là où les Grecs Disunis ont verifié quelques Griefs qu' on leur~~ a rendu justice incontinent. ~ Les susdit Ministre de Rußie m' a remis un Memoire en date du 19. d' Aout, portant egalement des plaintes en general. – Je lui ai repondu en date du 26. du meme Mois; que Nous etions prêts de lui procurer satisfaction des que l' on Nous indiqueroit les personnes et l' endroit; qu' en attendant ce que l' on avoit allegué, il y a quelque tems, l' Eveque de Vilna a repondu qu' ayant verifié la chose tout se trouve faux; et que la maniere de se plaindre aux Grecs Disunis Sujets de la Republique etoit reglée par la Constitution. ~ Je suis sûr, que lorsqu' il aura informé Sa Cour de Ma reponse, il recevra d' autres Ordres que ceux de se plaindre sans dire de qui? ni où? ni coment? etant naturel de regler la satisfaction de la qualité des personnes et des Griefs sur la verification qu' on en auroit fait sur l' endroit. ~ Il faut regarder les Grecs Disunis et Sujets de la Republique comme des gens sur le pied, des importuns temeraires à la Cour de Rußie qui perdent en meme tems le respect et l' obeißance due à Votre Majesté leur Souverain et Juge: la loi leur montre le chemin à les traiter. ~ Il n' est point douteux Sire, que la Cour de Rußie feroit chatiér ceux de Ses Sujets, qui pour des torts reçus d' autres Sujets de la meme denomination s' adreßeroient à Votre Majesté pour obtenir justice de leur Souverainne. ~ Ceux dons des sujets de Votre Majesté, qui s' adreßent sans ceße à la Cour de Rußie pour obtenir justice d' Elle qui est leur Maitre et Juge, meritent des plus grands chatiments. ~ Cependant Votre Majesté daigne par la Clemence leur accorder Sa Protection: mais ceux qui peuvent etre les Accusés Sire! sont egalement Sujets de Votre Majesté, qui doivent s' attendre de la Justice et d' etre ecouter. ~ Avant que de l' etre, il est indecis qui a tort? de l' Accusateur ou de l' Accusé? ~ Il n' est donc pas à supposer, que Sa Majesté Imperiale par son equité naturelle, suivant Ses Declarations reiterées de la constante amitié envers la Republique en bonne Voisine et Alliée, veuille se laißer porter à des extremités dont Votre Majesté Nous avertit, que Nous sommes

menacé

 — menacés de cette Puissance. — Nous avons au contraire tous lieux de Nous flatter de Sa bonté, que jettant les yeux sur les grands maux que Nous souffrons avec tant de patience par les marches et sejours de Ses Trouppes, Son Coeur magnanime la portera à continuer Son Amitié à toute la Republique. ~ Au sujet de la Reponse positive, que Votre Majesté me demande, si la Republique veut ou non observer les Traités qu' Elle a avec la Russie? je suis interdit Sire! je ne vois point de Republique sans Votre Majesté: c'est sous Son Autorité que les Traités doivent jouir de leur execution. ~ Je ne puis point repondre au nom des Etats: mais ils vont s'assembler en Diette: tout bon patriote est interessé à la voir subsister; et il n'y auroit qu'un mal intentionné, à qui la confusion seroit utile et avantageuse, qu'il puisse souhaiter de la voir rompue. ~ Votre Majesté reglera avec les Etats la voye, qu' Elle croira la plus convenable pour terminer les plaintes de deux cotés. — Et si malheureusement la Diete devoit echouer, Votre Majesté n'a pas moins en Main le pouvoir d'y mettre fin par les Conferences autorisées par les Loix de l'Année 1726. et 1736. — En attendant j'espere, que Votre Majesté voudra bien faire la grace à Ses Fideles Etats de repondre de leur Religion dans l'observation exacte des Traités avec les voisins de la Republique. — Je suis en me mettant à Ses pieds avec tout le profond respect Sire! de Votre Majeste, Tres-Obeissant etc. ~ " —

72.) Pro Memoria od JmciPana Ministra Dworu Rossyyskiego, intuitu zabranego Porucznikowi Rossyyskiemu Jezdemirowiczowi Wina y innych rzeczy przez Szlachcica Polskiego JmciPana Bukowskiego, JW. Jmci Panu Kanclerzowi W. K. w Warszawie d. 16. 9bris 1760. r. podane.

Gdy Roku 1758. Porucznik Pułku Konnego Husarskiego Jakób Jezdemirowicz Czernohorcow przez Polskę do Rossyi przeprowadzał, niejakiś Pan Bukowski w Siele niedaleko od Dukli mieszkający, naszedł z Zołnierzami Stancyą Jego w Jarosławiu, a niezastawszy Go w Domu odbił Szpichlerz w którym miał Swoje rzeczy y zabrał Mu trzy Antały Wina suchych Jagód za które w Węgrzech dał dziewięćdziesiąt Czerwonych Zło-

Złotych: — daley gdy w Dobrach Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Hetmana Wielkiego Koronnego w Siele Zabratowce u Żyda noclegiem stanął, ukradziono Mu z namowy Żydowki Szablę w srebro oprawną y insze rzeczy waloru dwieście czterdzieście Rublow y szesćdziesiąt kopiyek; gdzie przez to samo y daley na pięćdziesiąt Czerwonych Złotych poniosł szkody: a teraz przez Przyjaciela Swego Kapitana Wilkowicza uwiadomiony jest, iż Ta Żydówka za to wygnana a człek który kradł stracony, y że Jemu pokradzione rzeczy wszystkie znalezione w schowaniu znayduią się. — Więc niżey podpisany z Roskazu Dworu Swego ma honor upraszać Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego o przyłożenie Starania Swego; aby takowe rzeczy, a za wyż wspomnione trzy Antaty Wina pieniądze z dostatecznym procentem y nadgrodą za tak długie oczekiwanie Satysfakcyi, przerzeczonemu Jezdemirowiczowi do Kijowa idące na Ręce Jmci Pana Łopuchina Generała Majora y Kommendanta tamteyszego, bez zwłoki przestane były. — w Warszawie d. 16. Septembris 1760. F. de Woycikow manu propria. —

73.) Respons na Tęż Promemoria od JW. Jmci Pana Kanclerza W. K. w Warszawie d. 22. Septembris 1760. dany. —

Kanclerz Wielki Koronny odebrawszy od JW. Jmci Pana de Woycikow Petromocnego Ministra Rossyyskiego Promemoria de 16. praesentis, względem krzywdy y szkody Pana Jezdemirowicza Porucznika Pułku Konnego Rossyyskiego jeszcze przed dwiema laty uczynioney; prosi o lepszą Explikacyą, który to Pan Bukowski miał uczynić tę krzywdę w zabraniu wina? bo ta Familia w Sanockim licznie rozrodzona znayduie się. — Względem zaś sekwestrowaney kradzieży; poniewaz to się stać miało w Dobrach JW. Jmci Pana Hetmana Wielkiego Koronnego, więc za Jego tu przytomnością w Warszawie, expostulować będzie Kanclerz Wielki Koronny o zalecenie należytey indagacyi, aby ukrzywdzonemu stała się Satysfakcya. Datt.

74.) Cohonestatio Egregij Joannis Zaydler et Reginæ Conjugum Incolarum Posnaniensium Varsaviæ die 1. Mensis Octobris 1760. Anno expedita. —

Augustus Tertius etc. — Significamus præsentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis: = Quod cum Nobis per certos Con-

siliar

 — -siliarios Nostros Lateri Nostro assidentes nomine et pro parte Egregij Joannis Laydler Incolæ Civitatis Nostræ Posnaniensis expositum esset: qualiter Uxor Ipsius Honesta Regina ante inita Matrimonij vota ex fragilitate humana impregnata esset, neve ideo praedicto Egregio Joanni Laydler ad amplectendum Contubernium Horologificum obstet impedimentum, Supplicari Nobis fecit: quatenus dictam maculam tollere - delere - et abstergere dignaremur. ~ Nos hujusmodi Supplicationi humiliter ad Nos factæ benigne annuentes, eandem maculam ex personis praefatorum Joannis Laydler et Reginæ Conjugum delendam - tollendam - et abstergendam esse duximus; uti quidem delemus - tolimus - et abstergimus; nec non de Suprema potestate Nostra Regia Eundem Joannem Laydler una cum Regina Uxore et Successoribus Ejus utriusque sexus emundamus et cohonestamus, Eumque ad sese associandum et in numerum aliorum Contubernalium Horologificorum inscribendum capacem reddimus, nihilque bonæ Ipsorum famæ hocce Connubium nocere declaramus praesentibus Literis Nostris; ita ut abolito hocce imbecillitatis nomine, quæque honesta tractandi - vivendi - subsistendi media amplecti, Officia Civilia obire, et hanc quam novit horologificam artem in Contubernio Posnaniensi sive alio quovis exercere, eamque ob subsistendam vitam practicare possit et valeat. ~ Quod omnibus quorum interest cujuscunque Nominis - Status - Dignitatis - Conditionis - et Praeeminentiæ, praesertim vero Nobili et Spectabili Magistratui Civitatis Nostræ Posnaniensis notum esse volentes, Eisdem mandamus; quatenus memoratum Egregium Joannem Laydler Incolâ Posnaniensem pro honesto abhinc Viro habeant - reputent - et agnoscant, Eumque ad obeunda quævis Munia et Officia Civitatensia tum in modo vivendi et subsistendi in Arte horologifica per Ipsum exercendi nullomodo impediant, neque hanc labem per Nos ad praesens abolitam Ipsi et Successoribus Ejus aliquo modo exprobrare patiantur; Idque = pro Gratia Nostra et sub poenis contra Detractores alienæ famæ in Jure sancitis. ~ In quorum fidem, praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Dat. ut supra Augustus Rex.

75.)

75.) Promemoria od Jmci Pana de Woycikow Pełnomocnego Dworu Rossyyskiego Ministra Jaśnie Wielmożnym Ministrom tak Koronnym jako y Litewskim de 3. Octobris 1760. podane: w którym, 1º) o Obwarowanie Greko-Ruskiey Religij Ludziom wolności, 2º) o wydanie Zbiegłych Ludzi Rossyyskich w Kraju Polskim znaydujących się, y wolne Onychże Kommendom Rossyyskim z Granic Polskich wybieranie, 3º) o Punktualność Sądow pogranicznych, 4º) o wyznaczenie na uznanie Kontrowersyi Gruntow Kommissyi, 5º) o nieużywanie mieysc Traktatem pusto leżeć mających, dopomina się. –

Harmonia dobra y przyjaźn między Potencyami obwarowana Traktatami, niemoże mocniey trwać y lepiey bydź ostrzeżona, jak przez wczesne pomiarkowanie y ułatwienie tego co jedną albo drugą Stronę mieszać y do jakowego może pociągać nieukontentowania. ~ Ta jest y była zawsze Dworu Rossyyskiego reflexya, który wszystkiemi krokami usiłuje dobrą przyjaźn y porozumienie z Rzecząpospolitą w swojey zachować doskonałości tak, jak sobie obiedwie Strony wiecznym Traktatem przyrzekły. – Ale gdy niżey podpisany w różnych krzywdach y pretensyach na fundamencie Tego Traktatu czynionych żadney satysfakcyi doprosić się niemógł, kiedy teraz Seym w Polszcze nadchodzi, za potrzebną uznał Jaśnie Wielmożnym Jchmc Panom Ministrom Oboyga Narodow do Stanow Rzeczypospolitey wcześnie sprawiedliwe Dworu Swego przełożyć żądania; spodziewając się mocno, iż na Tym Seymie teraźnieyszym, albo in casu niedoyścia Onego, na Senatus-Consilium w Rekwizycyach Swoich zupełne odbierze uspokojenie. ~ Idque: Primo. – Jest wiadomo Jaśnie Wielmożnym Jchmc Panom Ministrom tak Koronnym jako y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, jak nieznośne gonitwy y persekucye od Rzymian y Uniatow ponoszą Greko-Ruscy Ludzie w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim; y jakowe rok od roku od Ministrow Rossyyskich o to zachodziły skargi. ~ Abyśmy tedy na Seymie teraznieyszym, albo na Senatus Consilium, te Wolności y prawa które Tym Greko-Ruskim y Obrządkom Ich wiecznym Traktatem są ubespieczone, na dalszy czas jak naydostateczniey ostrzeżone y zmocnione były przeciwko wszelkim takowym persekucyom y uciśnieniu, tudzież aby y Te Eparchye które przeciwko

Trak

 = Traktatowi wiecznemu Onym na Unią są odebrane Monastery, Cerkwie y Ludzie od Oney uwolnieni byli, y Dobra do Nich należące Onym przywrócone, także y wolność assekurowano pogorzałe y upadłe Cerkwie de novo erygować y stare poprawiać bez wszelkich tych impedycyy które Im teraz czynią się, niżey podpisany Nomine Dworu Swego usilnie upraszа y domaga się. ~ Secundo. Kiedy w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim niezliczona moc Zbiegłych Ludzi Rossyyskich znayduje się, którzy w wielu mieyscach całemi Wsiami y Słobodami mieszkaią; a wszelkie Rekwizycye o wydanie Onych czynione żadnego niebiorą skutku: niżey podpisany ponawia z powinnym Respektem prośby Swoje do JEgo Królewskiey Mości, aby raczył JEgo Królewska Mość z Stanami Rzeczypospolitey przykazać wszystkich Tych Ludzi bez excepcyi tak z dawna zasiedziałych jako y tych którzy temi czasy do Korony lub do Litwy poprzenosili się z Żonami y z dziećmi y z wszelką Ich ruchomością na Granicę Rossyyską Forpostom powydawać, y wraz skuteczny obmyślić sposob aby w dalszym czasie takowych przechodzących Ludzi w Państwach Rzeczypospolitey więcey nigdy nieprzyymowano; niemniey dla bespiecznieyszego tych ludzi z ruchomościami ich do Rossyi przeprowadzenia aby pozwolono było do Korony y do Wielkiego Xięstwa Litewskiego po bliskości Kommendy Woyskowe wysyłać, a niżey podpisany mocno upewnia y assekuruje że te Kommendy nikomu z Obywatelow Polskich naymnieyszey nieuczynią krzywdy. ~ Tertio. Aby na Sądy pograniczne w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim za Kommissarzow Ludzie w doskonałości doznani, naznaczeni y pensyami dostatecznemi opatrzeni byli; ażeby niemieli racyi oddalenia się z Granicy, ale przyprowadziwszy te Sądy do skutku tym punktualnieyszą na obie Strony arcypotrzebną mogli administrować Sprawiedliwość. ~ Quarto. Że po różnych mieyscach na Granicy zachodzą kontrowersye o grunta, a ztąd kłótnie y poróżnienia między Obywatelami Oboich Stron; więc niżey podpisany doprasza się o wyznaczenie Kommissarzow, którzyby podług Traktatu Wiecznego tych Gruntow y Mieysc zupełnie uczynili rozgra:

niczenie, o które Dwór Rossyyski już od dawnych lat sollicy=tuje. ~ A zatym, aby Quinto, wszystkie mieysca od Miasteczka Stajek wniż Dnieprn do Rzeki Tasminy które jako podług wieczne=go Traktatu maią pusto zostawać, to jest: Miasteczko Rżyszczew, Trechtemirow, Kaniow, Moszna, Sokolnia, Czerkasy, Borowyszcze, Bużnia, Woronkow, Krylow y Czechryn, tak aby do tegoż finalnego rozgraniczenia y teraz pusto zostawały, a Ludzie Rossyyscy któremi te mieysca y Miasteczka są osadzone do Rossyi wysłani byli bez wszelkiey trudności; niżey podpisany zanosi jak naymocnieyszą Rekwizycyą dana w Warsz. d. 3. 8bris 1760. F. de Woycikow. ~

76.) Instrukcya JOXciu Jmci Januszowi Swiatopełkowi Czet=wertyńskiemu y W. Jmci Panu Nikodemowi Czeczeto=wi Staroscicowi Haysyńskiemu od Województwa Bra=cławskiego do JKgo Królewskiey Mości z Seymiku Dele=gowanym Posłom w Winnicy 1760. Roku dana. ~

= 1.) Wielmożni Jchmc Panowie Posłowie Nasi nayglębsze złożą podzię=kowanie u Nayjaśnieyszego Majestatu JKgo Królewskiey Mości Pana Na=szego Miłościwego za to, że chociaż okrążające Oyczyznę Naszą Państwa Sąsiedzkie Marsowym ogniem płoną, My zaś Oycowskim JKgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego staraniem miłym cieszemy się pokojem.

= 2.) Ponieważ JKgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy z Oycowskiey Swojey nad Nami dobroci ubespieczając prawo Rzeczypospolitey do Xięs=twa Kurlandzkiego y Semigalskiego miane, Temuż Xięstwu Nayjaś=nieyszego Karola Królewicza Jmci z Krwi Jagiellońskiey pochodzącego instytuować raczył; przeto za tę Opatrzną dla Nas JKgo Królewskiey Mości Łaskę, WW Jchmc PP. Posłowie Nasi pokornie Onemuż wyrażą dzięki.

= 3.) Gdy przez wypadających z granicy Rossyyskiey z pod Kommendy Jmci Pana Generała Nowoserbskiego Horwatowa swywolnych ludzi y in=nych Haydamakow w poczynionych Nam rabunkach - mordach - y za=bojach ludzi różney kondycyi płci Obojey, żadney chociaż za skutecz=nemi dowodami Satysfakcyi, dla retardycyi przez Jchmc Panow Sę=dziow pogranicznych z Strony Rossyyskiey będących umyślnie czynioney, w Sądach pogranicznych nieodbieramy; przeto tedy Wielmożni Jchmc Panowie Posłowie supplikować do Nayjaśnieyszego Króla Jmci Pana

Na=

— = Naszego Miłościwego będą, aby za włożeniem się JEgo powagi do Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey, w Tychże Sądach pogranicz=nych ukrzywdzeni Obywatele Województwa Naszego sprawiedliwą Swo=ją satysfakcyą bez uprzykrzoney Protekcyi odbierali. ~ „ —.

= 4°) Ciż Wielmożni Jchmć Panowie Posłowie Nasi zaniosą głębokie prośby do Nayjaśnieyszego Majestatu JEgo Królewskiey Mości za Wiel=możnemi Jchmć Panami: Grocholskim Sędzią Ziemskim Bracławskim, Andruszkiewiczem Skarbnikiem Orszańskim, Jżykiewiczem Chorążym Pancernym Woysk Koronnych, którym przez woysko Rossyyskie zgonami idące woły na walnym y Zwyczaynym Trakcie pod Częstochową są zabra=ne: tudzież za WWW. Jchmć Pany Ortyńskim Podczaszym Zwinogrodzkim, Piątkowskim Pomorskim, Dorożyńskim Owruckim Stolnikami, Galliczem Podczaszym Owruckim, Gadomskim y Kędzierzyńskim, którym przez Woy=ska Austryackie zgonami idące woły na dobrowolnym gościńcu są wzię=te: y Ciż WWW. Jchmć wyżey wyrażeni dotąd żadney satysfakcyi niema=ją: aby za Nayjaśnieyszego Króla Jmci Pana Naszego Miłościwego z Oycowskiey JEgo dobroci Jnterpozycyą, Wielmożni Jchmć Panowie Urzęd=nicy - Ziemianie - y Obywatele Województwa Naszego wyżey wyrażeni za szkody Swoje odebrali satysfakcyą. ~ „ — . ~ .

= 5°) Wielmożni Jchmć Panowie Posłowie JO. Xiążęcia Jmci Czetwertyń=skiego Podkomorzego Bracławskiego, nietylko Antecessorow Swoich ale y swemi własnemi na funkcyach publicznych z pracą y azardem for=tuny Swojey podjętemi zasługami zaszczyconego, dobroczynney JEgo Królewskiey Mości Łasce y Protekcyi rekommendować będą, suppliku=jąc; aby ad casum zawakowania którego Bracławskiego Krzesła, Pań=ska JEgo Królewskiey Mości Ręka ex Distributiva Sua Gratia na toż Krzesło elevare Onego raczyła. ~ „ — 6°) Ponieważ wiadomy okrutny przez Haydamakow z granicy Rossyyskiey wypadłych Zaboy niegdy JO: Xcia Czetwertyńskiego Chorążego Bracławskiego y zrabowanie Domu JEgo sprawiedliwey meretur nad Sukcessorami Tegoż JO. Xiążęcia Jmci kompassyi; więc Jchmć Panowie Posłowie Nasi Tegoż Zabitego Xiążęcia Jmci Sukcessorow dobroczynney JEgo Królewskiey Mći Pana Naszego Miłościwego Łasce y pamięci rekkommendować będą. ~ „ —

7°)

=7°) Wielmożni Jchmćpanowie Posłowie Nasi, Województwo = Nasze Bracławskie Protekcyi y manutencyi JEgo Królewskiey Mości = Pana Naszego Miłościwego oddadzą. ~ Gabryel Swatopełk Xiążę Czetwertyński Marszałek Koła Rycerskiego Województwa Bracławskiego. ~ = Ludwik Wirski Skarbnik y Regent Ziemski Bracławski z Powiatu Bracławskiego Assessor Koła Rycerskiego Województwa Bracławskiego. ~ " = M. Sudymentowicz Czeczel Miecznik Bracławski z Powiatu Winnickiego Assessor Koła Rycerskiego Województwa Bracławskiego. ~. Gabryel Poczyński Podczaszy Werdeński Assessor Koła Rycerskiego Województwa Bracławskiego z Powiatu Zwinogrodzkiego. mp. ~

77.) Respons na tęż Jnstrukcyą od JEgo Królews. Mći z Kancellaryi W. K. d. 14. Października 1760. dany.

Przyymuie rozweseloną myślą JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy oświadczoną przez Godnych Posłow Zacnego Województwa Bracławskiego życzliwych chęci Ofiarę: y zaraz zabiera ztąd ukontentowanie zupełne, że wszelkie JEgo około Dobra pospolitego prace na widok całemu wychodzą Krajowi. ~ w Jnteressie Kurlandyi niechay Zacne Województwo Bracławskie w tym upewnione będzie; że w oddaniu Rządów Tego Xięstwa Nowemu Xiążęciu, więcey uczynił Nayjaśnieyszy Pan dla ucalenia Tey Prowincyi niżeli z naturalnego do krwi Swojey przywiązania. ~ A że Zacne Województwo Bracławskie wchodzi w tę okoliczność; we wdzięcznym JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy lokuje to Sercu. — w Jnszych potrzebach wyrażonych w Jnstrukcyi, Nayjaśnieyszy Pan przykładem kochającego Oyca Synow postępować będzie, y Ministrom Status dalsze zaleca Staranie. ~ " —

78.) Jnstrukcya JW.W. Jmći Xiędzu Janowi Stadnickiemu Kanonikowi Krakowskiemu, z Teyże Kapituły Jmći Panu Adamowi Sarynszowi Łąckiemu Podstolemu Opoczyńskiemu Obersztelinantowi JE. Kr. Mći y Rzeczypltey Województwa Sandomirskiego Deputatom od Trybunału Koronnego Piotrkowskiego do JE. Kr. Mći delegowanym Posłom, w Jzbie Trybunalskiey d. 8. Październ. 1760. dana.

=1°) Każdy oczywiście poznać może Opatrzną Naywyższego Rządcy Prowizyą, iż lubo w ognistych całey prawie Europy zapałach wszystkie

Sąsie

 – = Sąsiedzkie Potencye ferro vivunt - sanguine rigant campos, Dzie: dziczne nawet JEgo Królewskiey Mości Państwa w niewymowney ruinie fati tristem Nuntium agunt; Nas przecie tak mocne gradiva nieprze: rażaja, skutki y silne natężenie Marsa jescze do ostatniey nieprzy: prowadza zguby; owszem Naymiłosierniejszy Pan w pokoju pożądaney cieszyć się pozwala swoboda. ~ Pobożność Królow y Panow sciąga na Lud y Państwa błogosławieństwa, iż bez Sił - bez generalney Rady, publicæ Libertatis szczęśliwie fluctuat Oneraria, Sprawiedliwość fun: dująca, pomyślność upadłych dźwigająca, upragnionych nasycająca, między silnieyszemi y słabszemi pokoy czyniąca, że y w Tym Trybu: nale Swoim nieprzerwanym szczyci się Kursem; Znakomitym Cnotom świątobliwości znamienitey, przezorności naydoskonalszey, naywspa: nialszey dzielności JEgo Królewskiey Mci Pana Naszego Miłościwego Augusta Trzeciego to przyznać należy dzieło; bo nie dla Siebie lecz do wszelkiey pomyślności Rzeczypospolitey naynsilnieysze pomnaża starania. ~ " – 2º) Zatym Trybunał Koronny Piotrkowski Eas solli: citudines circa publicum bonum uważając, z Namieśniczey JEgo Królewskiey Mci Jurysdykcyi, na wdzięczność y rekognicya sądzi spra: wiedliwie Naypowinnieysze Panu Swojemu wyznać pro Curis Pater: nis podziękowanie; które WW. Postowie Delegowani, naydłuższego z Nayjaśnieysza Familija Wieku y panowania vovendo, u Tronu JEgo Królewskiey Mości złożą. ~ " – 3º) A że in Manibus Regijs sor: tes distributivæ Gratiæ; zatym JW. Prezydenta już po czwarty raz na funkcyi publiczney fortuną - pracą - y laty, teraz recenter przed zaczętą funkcya Ingneracya Gnieźnieńską przez spaloną JEgo cum Supellectili Rezydencya Exinanitum; niemniey JO. Xcia Jmci Mar: szałka Izby Naszey Dyrektora; virtute - Meritis ozdobionych - pro publico voto azard zdrowia y fortun niosących, oraz utrum: que Collegium zasiadających Sędziow z Ziemstwem Sieradzkim, dobrotliwey munificencyi Pańskiey naynsilniey Samiż Sobą re: komendować będą WW. Postowie. ~ A o tey Legacyi JWW. Postow e gremio uproszonych że Ją pro honore et candore cordis wyko: naja upewnieni zostając, Onymże pignus gratitudinis in Cordi: =bus zosta

zostawujemy. — Datum ut supra w Piotrkowie ~„ X. Jan Mlicki — Scholastyk Gnieznieński Prezydent Trybunału Koronnego. Locus Sigilli — Antoni z Prussow Jabłonowski Starosta Buski Marszałek Tryb. Kor. mp

79.) Respons na poprzedzającą Instrukcyą Posłom Trybunału Koronnego od JEgo Królewskiey Mości z Kancellaryi W. K. d. 22. Października w tymże 1760. r. dany. —

Obłąkana często Sprawiedliwość Swięta nie wszędzie y nie zawsze przytulenia Swego mieć mogła bespieczeństwo: ale kiedy lokujesię w Godnych sentymentach Zacnych Sędziow Głównego Trybunału Piotrkowskgo, wątpić JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy niemoże, że w biegu Spraw wszystkich sądzących się ukrzywdzeni Swoją znaydą konsolacyą, za manudukcyą Wielebnego Prezydenta w pracach publicznych dobrże wyćwiczonego, za wspaniałością umysłu Godnego Marszałka którem nietylko naturalna ale y z wszelkich Przodkow zadziedziczona Cnota do trudow y fatyg dodawać będzie ochoty: a tak zaszczycone Królestwo pokojem przy czystey bez względu Osob Sprawiedliwości, inne Boskie sciągnie na Kray błogosławieństwa. — Jako zaś Sprawiedliwy Pan we wszystkim, tak y w szafunku Dobrodzieystw, Wielebnego Prezydenta, Urodzonego Marszałka, y wszystkich Zasiadających Sędziow, w podających się okazyach w Pańskich Swoich mieścić będzie Respektach. — = na własne JEo Król. Mći Roskazanie —

80.) Sublevatio Generosi Potkański Castellani Radomiensis a poena et rigore Banitionis ex sententia Comissoriali in contumaciam lata, coram Officio Castrensi Radomiensi Lite in Judicijs Regijs pendente publicatae, die 24. Octobris 1760. Anno Varsavie data. ~„ —

Augustus Tertius etc. — Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis. — Expositum Nobis esse per certos Consiliarios Nostros: = agitatam fuisse causam et actionem in Judicijs Nostris Assessorialibus inter Generosum Josephum Potkański Castellanu Radomiensem Capitaneum Zwoliniensem ab una, atque Haeredes et Possessores Bonorum Terrestrium Niedarżew — Ożuchow — et Borow parte ab altera; idque ratione variarum cathegoriarum et praetensionum, singulariter tamen, respectu Molendini Palenk dicti in Capitaneatu Zwoliniensi Extructionis, aggerum circa idem Molendinum solitorum elevationis

— tioriis, peridque pratorum et hortorum praefatorum bonorum Ter=restrium submersionis: in qua causa Decretum in praelibatis Judicijs Nostris hic Varsaviae die Trigesima prima Mensis Januarij Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Sexto intercesserat. — Quo mediante, designatis Commissarijs demandatum fuit, quatenus Ipsi praevijs visionibus — Inquisitionibus — Juriumque revisionibus ad decisionem negotij et praetensionum accederent; quia vero respectu aggeris a=cialiter cum bonis Episcopatus Cracoviensis situati intercesserit disquisitio, qua non resoluta negotium quoque inter praedictas partes inter=cedens terminari minime potuit; Collateralitas autem immediate dicta ultra sonantiam Decreti Nostri adcitari nequibat eapropter paritas sententiarum intercessit; bina enim Officia intercedente praefata difficultate et disquisitione causam rursus ad Judicia Nostra remise=runt, altera vero bina Officia ad disjudicationem negotij et prolationem suae Sententiae in absentia et post abscessum praeexpressi Generosi Potkański processerant demolitionemque Molendini in Contumaciam decreve=rant; et licet in continenti ad supra expressam Remissionem per Commis=sarios factam ad Judicia Nostra saepe dictus Generosus Potkański Citationes extradi fecerat paritasque votorum Judicij Commissorialis in Judicijs Nostris cognoscenda et resolvenda pendebat; quia tamen Terminus Satisfactorius praeexpressi Decreti Commissorialis unilateraliter et in contumaciam prolati in octo Septimanis ab Actu saepefatae Sententiae incidebat, ideo Haeredes et Possessores praeexpressorum Bonorum contra litis pendentiam Nostram poenam Banitionis coram Officio Castrensi Radomiensi super Generoso Potkański publicari fecerunt. — Quocirca, cum ob multitudinem Inscriptionum Anteriorum in Judicialibus Regestris haerentium, causa haec extra ordinem in Judicijs Nostris incidi et acclamari non potest; idcirco supplicatum Nobis est nomine saepedicti Generosi Josephi Potkański Castellani Radomiensis et Capitanei Lublinensis, quatenus Ipsi contra ejusmodi publicationem ac rigorem Banitionis de remedio Juris providere — sublevationemque Nostram dare et concedere dignaremur. — Cui Supplicationi benigne annuentes, attentisque praemissis, Sublevationem Nostram Regiam usque ad finalem causae decisionem in Jud

in Judicijs Nostris Assessorialibus indecise pendentis damus et concedimus; ita ut memoratus Generosus Potkański omni Activitate et ubique locorum gaudeat, nec praeexpressa Publicatio Banitionis Ipsi objici per quempiam possit et valeat, in omni Activitate et habilitate Eundem relinquendo et conservando praesentibus Literis Nostris. - Quas Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. - Datum Varsaviae die 24. Mensis Octobris Anno Dñi 1760. Augustus Rex.

81.) Additio Curatorum seu Administratorum Substantiae Generosae Zabiełłowa Secundi Voti Woynarowska. ~.

Augustus Tertius etc. Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest universis et singulis. - Expositum Nobis esse per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes, nomine et pro Parte Generosi Joannis Zabiełło Capitani in Exercitu Nostro; qualiter Generosa Anna primi Voti Zabiełłowa secundi Woynarowska Mater Illius in provecta jam aetate existens et diu decumbens consulere Sibi minime valeat, Dispositores vero qui Se ad Illam intruserunt et Extranei sunt cunctam substantiam tum paratam pecuniam pro velle Suo distrahunt, et cum praejudicio Filij Ejus Unici Successoris dilapidant. ~ Quare supplicatum Nobis est pro parte dicti Generosi Zabiełło, quatenus Illi hoc in passu Auctoritate Nostra Regia subvenire, Curatoresque Substantiae assignare dignaremur. ~ Cui Supplicationi tanquam justae annuendo, in Curatores seu Administratores Substantiae Universae dictae Generosae ultimi Voti Woynarowska Spectabiles Abrahamum Janche et Joannem Gorch Cives Mercatores Gedanenses assignandos esse duximus: uti quidem hisce Literis Nostris assignamus. - Quibus quidem Curatoribus sive Administratoribus conjunctim aut in solidum mandamus: quatenus provisa sufficienti et commoda dictae Generosae Woynarowska decumbenti sustentatione vitae, universae Illius Substantiae tam Gedani quam et alibi locorum reperibilis curam habeant, eam administrent, de Summis locatis indagent, securitati earum prospiciant, arresta super summis impetrent - imponant, omniaque ad id media necessaria adhibeant eousque quousque necessitas exiget. - Quod omnibus quorum interest, tum Nobili et Spectabili Magistratui Civitatis Nostrae Gedanensis - coeterisque Magistratibus Civitatum Nostrarum notum esse

volent.

 — volentes mandamus, ut praefatos Curatores seu Administratores Substantiae in Officio Illorum impediri a quopiam non permittant; imo Illis media Juris ad indagandam Substantiam hanc necessaria concedant, Dispositores Exoticos aliosque Intrusivos amoveant, justitiam ex Illis administrent, rationem super dispositis Summis ab Illis excipiant, securitatique locatarum Summarum prospiciant, pro Gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. — In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. — Datum Varsaviae die Quinta Mensis Novembris Anno Domini 1760. Augustus Rex.

82.) Memoryał do Konferencyi w obecności JO. Xiążęcia Prymasa Korony Polskiey y Wielkiego Xięstwa Litewskiego tudzież JO. Senatu utriusque Gentis przy Wm JmciPanu Pośle Rossyyskim de Woycikow expedyowaney, eo requiritur, do assekurowania Sądow Pogranicznych żeby bez Skutku y Satysfakcyi nierozchodziłysię, podany.

— 1º) Ponieważ od Roku 1750. aż do Roku 1760. dokumentami Autentycznemi Wielmożnemu JmciPanu Postowi Rossyyskiemu circa remonstrationem verbalem, in post Authentycznemi dokumentami JmciPanu Rezydentowi dowiedziono jest: że oprócz dwóch Kadencyy, obstante Legalitate publica Rzeczypospolitey, przez Wielmożnych Kommissarzow Polskich opuszczonych, inne zaś (dla nieuczynienia Satysfakcyi krzywd y oppressyy Kraju Naszego w Niebo wołających lubo przy oczywistych dowodach Konfessatami y Inkwizycyami poprzysiężonemi dowiedzionych, favore Wiel: JchmcPanow Kommissarzow Rossyyskich to z racyi opredielenija na Sądy Woiewództwa Kijowskiego Wo. JmciPana Mironowa Pułkownika to pretendowaney podwakrotnie przez lat dwie przeniesienia Jurysdykcyi do Kryłowa insynuacyi, nakoniec niemając sposobu innego uniknienia od uczynienia Sprawiedliwości którąby w moc Sojuszow nastąpić powinna, uniknieniasię z Juryzdykcyą do Tернowki o mil dwie od Archangroda y Targowicy przezwawszy teraz Archangrodzką Słobodą dla sedukcyi jedyney, bo Reclinatorium Haydamakow jako się dowiedzie z niegodziwych Akcyy Jwiasotnika tempore felici nazwana bydź powinna:) są opuszczone; a lubo niektóre są expedyowane przecież bez naymnieyszego dla Narodu Polskiego satysfakcyi uczynienia, kiedy to do Gubernij

Kijow

Kijowskiey po Kata super delinquentes pro extendendo rigore=to po Rezolucyą do Koszowych - Gardowych Putkowników y JW. Hetmana Zaporowskiego Nas o Satysfakcyą odsyłają; zkąd równa była decyzya; bo jedni obiecywali zapobieżeć tey exkursyi, jakoż jey niemasz, proh dolor! bo w przeszłych Latach po kilkudziesiąt w czatach a teraz po kilkuset wychodzi! /: są Raporta z Oboxow pogranicznych: y tego Roku niech pokażą skutek deklaracyi:/; drudzy też bączukowych przysłali Towarzyszow na przeciwko Autoryzowanym Rzeczypospolitey in Primis Ordinibus będącey Osobom; /: jeszczeby to mnieysza, bo quisque Ille sit! ale że Sprawiedliwość umyka, quis Ille? :/; trzeci przyznają Listem Swoim że woły pojedli - wino wypili y razem zapłacić obiecali: już to lat kilka temu: to czy to chyba in valle Josaphat doczekać się Lud zdręczony y złupiony może? ~. A zatym z mieysca Mego Sędzia supplikuję JO. Senatu; albo o demissyą z Tego Urzędu będąc do tego niepłatny, ale bardziey że ukrzywdzonych gemitus już Mi się uprzykrzyły coraz nowsze a gorsze, bo dawnieysze determinarunt cum lite vitam bez skutku y poparcia dotąd sprawiedliwości; albo JO. Senacie! wspomóż Radą upadający Kray przez odebranie na kilkadziesiąt mil gruntu oprócz Grzymołtowskiego Traktatu który chyba Naywyższy rozsądzi Monarcha, zabóystwem nietylko utriusque Ritus Cleri - JO. Xiążęcia Czetwertyńskiego Chorążego Bracławskiego ze Krwi Królewskiey pochodzącego, a nuż dopiero Wielmożnych - Urodzonych - podostatkiem Pospólstwa co niemiara zrabowanego y pomęczonego - pogwałconego, Kościołów y Cerkiew przez Haydamakow Zagranicznych z Nowo Serbiy-Słobod - Syczy - Gardu - y innych Zimowników zbierających się w Polską Stronę sprofanowanych, do ostatniey coraz przybliżających się zguby. - Więcey zaś każdy kochający Oyczyznę w sobie uczuje: Ja tylko życząc, mey pracy początki, choć ostatkiem dni zakończenie widzieć, a żal Sam Pan Bóg opatrzywszy inne Narody adminiculo, Sam Polski deklarować się być Protektorem, pozwolić Mi zechce, sposoby takie podaję:

= 2.) Aby Wielmożni Ichmcipanowie Kommissarze Rossyyscy większey Rangi niżli Kapitani - Bonczuchowi etc. z Gabinetu Samego, nie dependując od żadney Kommendy pograniczney, na rozsądzenie przeszłych y przyszłych dzieł pogranicznych, cum plena activitate decidendi, z Instrukcyą

 — =kcya Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey zjechali; bo przeszli
ad narrata Haydamakow przywiązuiąc się, nie Dekreta ale Exkuzy na
przystawionych Hultajow Konfessatami y Inkwizycyjami obwinionych,
jako deductum, piszą. ~„ — 3o.) Jeżeli criminaliter sądzić y karać
niemogą ex rationibus Monarchij Swojey na Stronie Rossyyskiey, aby
jako Naszych Delinkwentow, jak Ichmc powiedają że z Naszey są Strony;
a dość tego że Nas zrabowali; pro Executione Criminali z decyzyi aby
na Stronę Polską wydawali. ~„ — 4o.) Aby mieysce Jurysdykcyi w
Archangrodzie ab Anno 1750. dwoma Ordynacyami Sądow opisane, ex=
pedyowaniem Kadencyi akceptowane, Instrumentami Nayjaśnieyszey
Monarchini authoryzowane, niebyło odmieniane jak przedtym; bo je=
żeli Imcpan Generał Horwatow mając Sobie do Nowo Serbij oddany
Archanhorod dopuszczać Ichmc Panow Sędziow niechce, to może Nayja=
śnieyszey Monarchini Rossyyskiey jako Pani Swojey bydź przymuszony
Orderem: ile że y z Nowo-Serbij nieznośne Naszemu Krajowi dzie=
ją się krzywdy y rabunki: edocebunt podane Ukrzywdzonych Regestra
y rabunkow dowody. ~„ —. 5o.) Lubo Nayjaśnieysza Rossya może
mieć sposoby do uczynienia satysfakcyi; jednak godzi Mi się wspomnieć
przykład Prześwietney Porty Ottomańskiey: która, kiedy Szyć była w
Jey Protekcyi, a z Niey wypadłszy Hultaje s. p. Imcpana Ostrowskiego
w Woiewodztwie Bracławskim Godnego Człeka y Urzędnika zrabowali y
zabili, wydała Ferman, żeby Szyć kilkadziesiąt tysięcy Sukcessorom
Nieboszczyka s. p. Imcpana Ostrowskiego zapłaciła: Jakoż za stara=
niem nieodżałowaney pamięci JWo Imcipana Potockiego Hetmana W. K.
y JO. Senatu nastąpiła Satysfakcya. ~ Więc przykładem Tey Monarchij
niech Nayjaśnieysza Monarchini Rossyyska przyciśnie Orderem Swo=
im Suszowych - Gardowych - y na Zimownikach mieszkających Koza=
kow - także y Nowo=Serbow Słobody, aby dowiedzione Rabunki y przez
Ukrzywdzonych poprzysiężone złożywszy się zapłacili: Znaydą Ori=
winnego między sobą: bo też niektóre Naczały do równego z Niemi
Paju należeli, y konie brali: jako patet z Listu Ichmc Panów
Rossyyskich Kommissarzów. ~„ — ~„ —

83.)

83.) Reskrypt Jego Królewskiey Mości względem Sądow Pogranicznych Woiewodztwa Bracławskiego y na Nichże administrowania Sprawiedliwosci z Kancellaryi Wielkiey Koronney dnia 7. Miesiąca Listopada Roku Pańskiego MDCCLX. expedyowany.

August Trzeci etc. – Urodzonym Kazimierzowi Chojeckiemu pierwiey Podstarościemu y Sędziemu Grodzkiemu Liwskiemu, potym Podstarościemu y Sędziemu Grodzkiemu Kamienieckiemu, teraz Chorążemu Powiatu Zytomirskiego y Pod-Woiewodzemu Sądowemu Generału Woiewodztwa Kijowskiego, Instrumentem Naszym dnia dwudziestego dziewiątego Miesiąca Listopada Roku Tysiącznego Siedmsetnego czterdziestego siodmego dnia ośmnastego Miesiąca Lipca oblatowanym na mieyscu niegdyś zeszłego Urodzonego Augustyna Jaroszyńskiego naterazas Miecznika Bracławskiego potym Stolnika Powiatu Winnickiego Konstytucyą Anni millesimi Septingentesimi Trigesimi Sexti na Sądy Pograniczne Woiewodztwa Bracławskiego naznaczonego Kommissarza destynowanemu; Benedyktowi Pastawskiemu Pisarzowi Grodzkiemu Kijowskiemu, Pawłowi Zythkiewiczowi Skarbnikowi Owruckiemu Instrumentem z Kancellaryi Naszey Koronney de decima Octava Januarij w Roku Tysiącznym Siedmsetnym pięćdziesiątym Osmym post Fata Urodzonego niegdy Antoniego Błońskiego Podstolego Latyczewskiego naznaczonemu, N. Bobrowi N. N. Sędziom pogranicznym Woiewodztwa Bracławskiego wiernie Nam miłym Łaskę Naszą Królewską. – Urodzeni wiernie Nam mili! – Na fundamencie Senatus-Consilij Anni millesimi septingentesimi Trigesimi Secundi die decima tertia Octobris w Warszawie expedyowanego, a potym Konstytucyą Roku Tysiącznego siedmsetnego trzydziestego szóstego na Seymie Pacificationis approbowanego, stosując się do Ordynacyi Sądow Pogranicznych z Kommissarzami Rossyyskiemi in Anno millesimo Septingentesimo quinquagesimo umówioney, ażeby Te Sądy Pograniczne z Strony Polskiey w Mieście Targowicy a zaś z Strony Rossyyskiey w Archangrodzie sądzone bywały, tudzież do Approbacyi Onychże Instrumentem Naszym z Kancellaryi Wielkiey Koronney dnia ósmego Miesiąca Grudnia Roku

Pańs

— = Pańskiego Tysiącznego Siedmsetnego pięćdziesiątego drugiego expedyo=
wanym uczynioney, y Kadencyi Tychże Sądow na czas sposobnieyszy naz=
naczoney, ażeby podług Opisu Onychże w Mieście Targowicy sądziły się,
to jest: pierwsza Kadencya dnia dziesiątego Maja, druga dnia szesnastego
Września obydwie podług Łacińskiego Kalendarza obserwując; y lubo
Kommissarze Rossyyscy przeniesienia Tych Sądow Pogranicznych raz do
Kryłowa potym do Tarnowki dopominali się; że jednak z tych mieysc o:
bydwu tak Polskim Sędziom Pogranicznym jako y Rossyyskim Kommissarzo,
z mianego rozkowom przytomnych ad Latus Nostrum Senatorow-Mi:
nistrow y Wielmożnego de Woycikow Pełnomocnego Ministra Rossyysko
tudzież z uczynionych Remonstracyy Miast sytuacyi na Mappie deline:
owaney, naysposobnieysze y dla bespieczeństwa pewnieysze Miasta Targo:
wica Polskim Sędziom a Archanhorod Rossyyskim Kommissarzom są wy=
nalezione; przeto Zlecamy Wiernościom Waszym, ażebyście na nieprzy:
tomność niektórych z Wierności Waszych nieuważając, byle tylko jeden
na mieysce determinowane zjechał, Sądy Pograniczne odprawowali y
nieodkładnie sądzili, albo odprawował y nieodkładnie sądził, znosząc się
z Kommissarzami Rossyyskiemi, z Polskiey Strony Wierności Waszych
w Targowicy a zaś z Rossyyskiey w Archanhorodzie znaydować się, mają=
cemi juxta mentem et obloquentiam pomienioney ab utrinque posta:
nowioney Ordynacyi, Causas Privatorum in genere omnes et singulas
podług Świętey Sprawiedliwości y Traktatu aliás Sojuszu w Radzie Wal:
ney Warszawskiey Anni Millesimi Septingentesimi decimi inserowa:
nego /: in materias statum tangentes niewdawać się :/ według opisania
pomienionego Sojuszu sądzili y decydowali; Ludzi Rossyyskich Zbiegłych
nieosiadłych albo świeżo osiadłych y swywolnych y tych którzyby z gra:
nicy Rossyyskiey Ludzi przemawiali podług Opisu tegoż wspomnionego
Sojuszu karali; dla Obywatelow Polskich ukrzywdzonych u Kommi=
ssarzow Rossyyskich Sprawiedliwości y nieodkładney satysfakcyi doma:
gali się, y wzajemnie Obywatelom Rossyyskim Ukrzywdzonym za rzetel:
nym dowodem ukrzywdzenia podobnąż czynili satysfakcyą; Ktoby zaś
z Obywatelow Województwa Bracławskiego za pozwem stawić się niechciał,
Satysfakcyi Dekretem Sądow Pogranicznych nakazaney Zagranicznym =
Lud

Ludziom Rossyyskim uczynić rekuzować lub się kondemnować = dopuscił, tedy in re judicata za pierwszą Kondemnatą, a za dwiema in Contumaciam otrzymanemi, Dobra Jure victi, Urodzony Burgrabia lub Regent Sądow Pogranicznych albo przysięgły Instygator Sądowy ad expediendos Actus postanowiony, po odprawioney wprzod Exekucyi ad mentem Legis etiam adhibita Copia Militari, juxta exigentiam Interessu et proportionem nakazaney ukrzywdzonym z Krajow Rossyyskich Ludziom Satysfakcyi, odbierać y utrzymać ma; z których Prowentow uspakajać pretensye Ludzi Zagranicznych Rossyyskich powinien będzie; po którey uczynioney satysfakcyi, dobra trzymane bez żadnego ukrzywdzenia Poddaństwa oddać Jure Victo tenebitur; A gdyby stante tenutaria possessione, nad zwyczayne Prowenta też Dobra aggrawował; tedyb Zapozwany do Sądow Pogranicznych indilate odpowiedzieć et damna illata kompensować powinien, sub rigore in ibidem expresso praecisa omni dilatione extendendo. — Akta Sądow Pogranicznych more solito w Grodzie konserwowane y w Mieście Winnicy lokowane zostawać mają: Summaryusz zaś cum seriem Actorum Suorum na Tychże Sądach Pogranicznych expediendorum distinctim każdey Kadencyi, Wierności Wasze Wielmożnym Pieczętarzom przy Boku Naszym Królewskim rezydującym odsyłać powinni będziecie, y w Interessach wszelkich pogranicznych Województwa Bracławskiego cum Ministris Reipublicae Status et Belli znosić się nieomieszkacie. — Wzajemnie zaś pomienione Ministeria na wszelkie Sobie doniesienia przyzwoitą rezolucyą nieodwłocznie dawać są obligowani. — Któryby zaś z Wierności Waszych na którąkolwiek Kadencyą, Tychto Sądow pogranicznych Województwa Bracławskiego niezjechał, tedy Salario atque contingenti Suo pro illa vice carere powinien, et eodem Salario Inni przytomni Sędziowie z Wierności Waszych gaudere powinni; wszelkie zaś potoczne Expensa do Tychże Sądow pogranicznych et manutentionem Actorum Orygże regulujące się ex communi Massa Salariorum wytrącane bydź mają: Te zaś Salaria prawem ubespieczone ad Mentem Conclusi Senatus Consilij ze Skarbu Koronnego do Rąk Urodzonego pierwszego Sędziego pogranicznego niezawodnie każdego Roku wypłacone bydź powinny. —

 = Uczynicie to Wiernosci Wasze dla Łaski Naszey Królewskiey; y z powinnosci Urzędow Swoich. — Dla czego niniejszy Instrument Ręką Naszą podpisawszy pieczęcią Koronną stwierdzić roskazaliśmy. — Dan w Warszawie dnia y Miesiąca jako wyżey. Augustus R. Locus Sigil. Majo.

84.) Reskrypt do Urodzonego Ignacego Czosnowskiego Starosty Winnickiego lub innego pro tempore będącego Starosty, ażeby pro Munere Officij Dekreta Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego do exekucyi przyprowadzał, w Warszawie dnia 7. Miesiąca Listopada Roku Pańskiego 1760. dany. — " —.

August Trzeci etc. — Urodzonemu Ignacemu Kolumna Czosnowskiemu Staroście Naszemu Winnickiemu Generałowi Majorowi w Woysku Koronnym, lub Innemu pro tempore będącemu Staroście Łaskę Naszą Królewską. — Urodzony uprzeymie Nam miły! Poniewaź Sądy Graniczne Konstytucyą 1736. approbowane potrzebują nieodwłoczney Dekretow Sądow pogranicznych Exekucyi; zaczym żądamy po Uprzeymości Waszey, ażebyś z włożoney na Siebie prawem obligacyi zalecił Urzędowi Swemu nieodwłoczną Dekretow Pogranicznych Województwa Bracławskiego Exekucyą, pod rygorem w Prawie opisanym. — Także kiedy Sąd pograniczny Dekretem Swoim Stronę ad Executionem do Urzędu Uprzeymości Waszey odeśle, aby za każdą Strony rekwizycyą Urodzony Urzędnik Grodzki zjechał y Dekret do skutku przyprowadzał. — Uczynisz to Uprzeymość Wasza lub Inny pro tempore będący dla Łaski Naszey Królewskiey y Obowiązku Swego. — Dan w Warszawie dnia ut supra. — Augustus Rex. — Locus Sigilli Majoris Regni. — " —

85.) Promemoria przez Imci pana de Woycikow Pełnomocnego Dworu Rossyyskiego Ministra JW. Imci panu Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu względem Zbiegłych Ludzi Rossyyskich o nie aggrawowanie Ich przez Obywatelow Polskich do Kraju powracających, w Warszawie dnia Siedmnastego Miesiąca Listopada Roku Pańskgo 1760. podane. —

Niechcąc niżey podpisany inkommodować Jaśnie Wielmożnego Imci pana Kanclerza Wielkiego Koronnego obszerną Remonstracyą tych krzywd które

które się w różnych mieyscach w Kraju Rzeczypospolitey czynią, Zbiegłym Poddanym Rossyyskim, kiedy podług ogłoszonego Onym od Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey Pardonu nazad do Oyczyzny Swojey powracać pragną, przyłącza tu Excerpt z donoszenia jakowe Jakowow Plotnikow jeden z takowych w Województwie Kijowskim mieszkających Ludzi uszedłszy z Polski do Guberniy Kijowskiey podał Skargi. — Z którego, jako JW. Jmćpan Kanclerz Wielki Koronny obszerniey wyczytać zechce te srzodki któremi różni Jchmć takowych Zbiegłych Ludzi od powrotu do Rossyi wstrzymują, tak niewątpi niżey podpisany, że raczy to wszystko wziąć w Sprawiedliwą reflexyą Tenże JW. Jmćpan Kanclerz Wielki Koronny; y nietylko Temu Plotnikowi do należytey zechce dopomódz Satysfakcyi y restytucyi Onemu przez Jmćpana Chorążego Łukasza Bohdanowicza Zabranych pieniędzy y inszych ruchomości, ale też aby w namienionych w tymże donoszeniu Wsiach znaydujących się Ludzi Rossyyskich bez żadney dalszey impedycyi z Żonami y z dziećmi y z wszystkiemi Jch ruchomościami do Rossyi nazad odpuszczono, usilnie uprasza: y aby daley podobnym Ludziom jako poddanym Rossyyskim, zwłascza gdy Sami dobrowolnie do Kraju Swego wracają się, takowych groźb — karania — y konfiskacyi nieczyniono: tym bardziey, kiedy Dwór niżey podpisanego już niedopiero o uwolnienie y wydanie Onych Swoje czyni Remonstracye, y JEgo Królewska Mość wydanemi Uniwersałami Swemi wolne Onych wypuszczenie assekurować raczył. — Dan w Wars. ut supra. F. de Woycikow. —

Excerpt w poprzedzającey Promemoryi wspomniony wraz z Nią JW. Jmćpanu Kanclerzowi W. Kor. kommunikowany.

Myron Jakowlef Plotnikow przyrodny Poddany Rossyyski podał dnia 23. Marca roku teraźnieyszego 1760. do Gubernskiey Kijowskiey Kancellaryi donoszenie z tą Skargą: = Jż On Plotnikow dowiedziawszy się iż Nayjaśnieysza Jmperatorowa JEymć Zbiegłym Poddanym Swoim Łaskawie odpuszcza winę y karę, którzyby dobrowolnie do Oyczyzny Swojey nazad powrócili, gdy z drugiemi Sobie równemi Zbiegami w Piatce w Województwie Kijowskim pod Jmcią Panem Łukaszem Bohdanowiczem Chorążym Woyskowym mieszkającemi nazad do Rossyi przenieść się postanowił;

Jmć

150. = JmćPan Bohdanowicz rozgniewany o to, nayprzod kazał Go wziąć pod wartę, a potym w Tymże Siele Piatce w Domu Jego znayduiące się Ruchomości skonfiskował Mu, jakoto Lnu czystego trzysta pudow ceną na Sto czerwonych Złotych, koni y bydła na sto dwadzieścia Rubli, Siana na piętnaście Rubli, a gołego Grosza pięćset Czerwonych Złotych: insuper, trzymając Go w kaydanach niemiłosiernie przez sześciu Ludzi kazał Go bić kijami aż od kości ciało odpadało, y wziął takich plag około dwóchset: y tak oddawszy Go znowu pod Wartę, kazał wszystkich w Tymże Siele Piatce mieszkających Ludzi Rossyyskich przed Siebie stawić, groził Im równą karą, że z Tym Płotnikowem umyślili do Rossyi przenieść się: czego przelększy się przedsiewzięcie Swoje odmienili: a JmćPan Bohdanowicz z tych czterdziestu Ludzi wziąwszy z każdego po dwa Czerwone, Onych nazad do Domów Ich odpuścił bez dalszey kary: gdzie też y Ten Płotnikow nazad do Domu Swego odprowadzony został, gdzie więcey pół roku od takowego bicia chorym leżał, a przyszedłszy potym nieco do Siebie y bojąc się Onego JmćPana Bohdanowicza przymuszony był w Tym Siele Piatce Dóm Swóy - Żonę y Dzieci porzucić, y oddalił się do Miasteczka Chmielnika pod JmćPana Ossolińskiego Woiewodę Wołyńskiego, gdzie półtora Lata zostawał: a JmćPan Bohdanowicz dowiedziawszy się o tym żądał wielorako aby Mu był wydany, chcąc gdyby Go był otrzymał kazać obwiesić: a gdy w Roku 1759. Donscy Kozacy o letniey porze przez Polskę do Woyska przechodzili, to y On Płotnikow z Miasteczka Chmielnika nazad do Sieła Piatki powrócił y tam z Żoną y dziećmi zostawał, gdyż JmćPan Bohdanowicz obawiając się często przechodzącego Woyska Rossyyskiego Onemu Płotnikowi żadney nieczynił przykrości: ale daley w tymże 1759. Roku wzruszywszy dawny gniew Swóy na Niego, kazał Mu resztę Domu Jego zruynować, a Żonę y Dzieci Jego do tego przyprowadził niedostatku że teraz Chleba żebrzą, y konia nawet zabrał który u Syna Jego Płotnikowa był został ceną piętnaście Rubli: y tak Ten Płotnikow przez zabranie Onemu wszystkich ruchomości y pieniędzy przyszedł teraz do osta=

-ostatniego ubóstwa, że niema za co by się y na dzień mógł=
wiktować. — W Tymże Polskim Województwie Kijowskim w jedynastu
Siołach, jakoto: Piatce - Cerkowie - Zeleznakach - Jutach - Klaszyno=
wie - Meniaczynie - Kazarach - Salince - Nikołajowce - Rysagorze -
Razsochowie - y w Iwańcach, Rossyyskich Zbiegłych Ludzi z Zonami
y dziećmi znayduje się wielkie mnóstwo; y lubo życzą sobie z tych
Polskich mieysc nazad do Rossyi powrócić, to jednak tego uczynić
nieodważają się dla bicia y konfiskacyi Ich ruchomości, która Im
Panowie tych mieysc grożą. — Podług tego przez częściey mianowa=
nego Płotnikowa podanego doniesienia, pisano do JmciPana Chojeckiego
Podwojewodzego y pierwszego Województwa Bracławskiego Kommissarza,
żądając siłą Imperatorskich Ukazow y Uniwersałow przez Jego Kró=
lewską Mość wydanych, aby JmćPan Bohdanowicz zabrane Płotni=
kowi pieniądze y ruchomości wrócił, y Zonę Jego z Dziećmi którzy się
w Oney Piatce znaydują z tym samym Raytarem który z Listem był
posłany odpuścił, niemniey y tych Zbiegłych Rossyyskich Poddanych
którzy w tych jedynastu Siołach mieszkają z Zonami y Dziećmi y ze
wszystkiemi Ich ruchomościami z Polski nazad do Rossyi na Forpost
Wasilkowski wysłano pod należytym konwojem: lecz dnia pierwszego
Julij teraźnieyszego Roku JmćPan Chojecki Responsem Swoim repo=
nuit, że w Skargach na JmćPana Bohdanowicza Rezolucyi dać nie=
może ex quo On Jemu jako Sędziemu Bracławskiemu niepodlega, =
chciał jednak pisać do Niego pobudzając Go do uczynienia Satysfak=
cyi y nadgłosić się w tym JchmćPanom Sędziom Województwa Kijowskiego
którym JmćPan Bohdanowicz podlega. — Zaczym z Guberńskiey Kijowskiey
Kancellaryi do Kommissyi Pogranicznej z Tymże Województwem Kijowskim
posłany był Roskaz, aby zjechawszy na Kadencyą Sądow w Roku teraz=
nieyszym in Julio przypadającą, o przywrócenie Temu Płotnikowi zab=
ranych pieniędzy y ruchomości dopominała się, y o wydanie Zony y 6
dzieci Jego y wszystkich tych Rossyyskich Zbiegłych poddanych którzy
w przerzeczonych jedynastu Siołach w Polszcze mieszkają również
z Zonami y z dziećmi y ze wszystkiemi Ichże ruchomościami, żą=
dając przytym wraz y należytey za to Satysfakcyi. — A dnia 10=
Augusti Taż Pograniczna Kommissya do Guberńskiey Kijowskiey =
Kancel=

 — Kancellaryi reportowała, że podług Roskazu to wszystko zjechawszemu na Sądy JmciPanu Stanisławowi Bohdanowiczowi było przełożonym; lecz On jako na to żądanie tak y na drugie z Strony Rossyyskiey Onemu z pretensyami podane punkta y pisania żadney niedał Rezolucyi nad tę Explikacyą, że jey nigdy na żadne Rossyyskie żądania dawać niebędzie. —

86.) Rescriptum S.æ R.æ M.tis ad Nobilem Magistratum Gedanensem intuitu Proventus Regij ex Portorio Gedanensi provenientis, Varsaviæ d. 27. Novemb. 1760. expeditum.

Augustus Tertius etc. — Nobilibus et Spectabilibus Burgrabio, Præconsuli, Consulibus, Totique Magistratui Civitatis Nostræ Gedanensis fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis dilecti! ~ Cum Nobis constet ex Relatione Certorum Consiliariorum Nostrorum, Proventus Portorij Gedanensis varijs modis alterari, ac sub titulo Vectigalis Zulage dicti distrahi contra expressam Legem; idcirco ne et publicum onere hoc ex re Commerciorum inaniter gravetur, proventusque Nostri frustrentur, volumus et Fidelitatibus Vestris praecipimus, quatenus Nobiles Gabriel Schumann — Joannes Fridericus Schuman — et Edvardus Fridericus Conradi, tanquam Administratores Portorij Gedanensis, ad dandam rationem gestæ administrationis tum qui irrepserunt abusuum, huc ad Curiam Nostram Se transferant coramque Nobis uti Servitores Nostri juxta sonantiam verborum Tractatus Portorij compareant, in spatio dierum quindecim a data præsentationis hujus ac Rescripti computando. — Mandamus itaque Fidelitatibus Vestris, ut Voluntatem Nostram Administratoribus Portorij Nostri superius nominatis sine ulla mora in Termino praefixo aperiant, Illosque huc Varsaviam expediant, sub gravi animadversione Nostra. — Ne autem loca in Functionibus varijs, quæ Administratores Portorij Gedanensis superius nominati exercent, sub absentiam Eorum vacent; ideo ad interim Functionem Burgrabij Praeconsuli Christiano Gabrieli Schröder, Functionem Nobilis Conradi Judicis Joanni Hieronimo Brun, et Functionem Inspectoris in Schiedlitz Gabrielis Schumann Praeconsuli Carolo Gródek, committendas esse per Fidelitates Vestras censimus: cum et Nos Administrationem Pfal-Cammer Joanni Hieronimo Brun, et Nathanaeli = Gott

Gottlieb Richter contulimus. — Facturae sunt Fidelitates Vestrae = — „ ista omnia pro Gratia Nostra. — In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. — Datum Varsaviae die ut supra. — Augustus Rex. Locus Majoris Sigilli Regnii etc. —.

87.) Literae Praenobilis Magistratus Thorunensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, intuitu Gravaminum ex consistentia in Civitate Illa Exercitus Rutheni Civibus in dies crescentium, Thorunio die 22. Novembris Anno Domini MDCCLX. scriptae. —

Illustrissime etc. — Rebus Nostris in deterius semper abeuntibus, Illustrissimam Excellentiam Vestram, in Cujus singulari praesidio omnem quae superest spem et fiduciam collocamus, observantissime implorare sustinemus; quô calamitatis Civitatis hujus durante triennio quo sub jugo militis Extranei ingemiscimus toties Eidem expositae memor, Sublimi Authoritate Sua afflictis succurrere haud dedignetur: praesertim cum praeter calamitatem communem multa peculiaria eaque gravissima propter opportunum Urbis situm Nos premunt mala. — Sicut hisce diebus, via ita ducente, duo fere millia Pruthenorum Militum Captivorum, inter quos multi morbo contagioso laborantes cum Sexcentis Militibus Ruthenis custodiam Illorum agentibus, praeter omnem necessitatem posthabita Remonstratione Nostra in Civitate cum insigni Civium molestia et sumptu, cum nonnisi circiter nonaginta superessent hospitia, locati fuere; iter haud prosecuturi donec de pane provisum fuerit, quem tamen, licet Nostro sumptu coquendus sit, Praefecti Annonae negligenter admodum curant. — Innumerae porro a Praefectis annonae hic commorantibus violentiae et injuriae committuntur; neque ulla dies labitur, ubi vecturarum, quibus frumentum vel aliud alimentorum genus pro usu Civitatis advehitur, et equorum indistincte omnium qui occurrunt neque solum in Suburbijs sed in platea publica violenta abductione, immo Incolarum in quos subinde verberibus alioque illicito modo valde grassatur mala tractatione, graves Nobis non fiant; haec omnia jussu Illustris Domini Jakowleff fieri allegantes. — Quibus ita comparatis, cum licentia et furor longius atque longius progrediatur, ab Illustrissima Excellentia

Vest

– Vestra summis contendimus precibus, quô omnimodas inire rationes dignetur, quibus saluti Nostræ quomodocunque prospici et totalis interitus ab hac Civitate averti queat, Praefecti autem Annonæ mitius et aequius Nobiscum agant. – Quod ceu maximi momenti beneficium summo pietatis et observantiæ studio prosecuturi, faustissima quevis et inconcussam valetudinem Illustrissimæ Excellentiæ Vestrae apprecamur; praevia Jurium et Immunitatum Nostrarum Commendatione, profundo venerationis cultu manentes. – Dab. Thorunij die ut supra. –

88.) Responsum ad easdem Literas ab Illmo Supremo Rni Cancellario Magistratui Thorunensi, Varsaviæ die Sexta Mensis Decembris 1760. Anno datum. –

Responsum ad Literas Dominationum Vestrarum ad Me de 22. novembris directas retardavi: sed non Actionem pro salute Civitatis. – Etenim Memoriali in Scripto, adjunxi Meas Excellentissimo Domino de Woycikow Ministro Plenipotentiario Aulæ Rossicæ Remonstrationes, ut hæ calamitates quantocyus a Civitate amoveri possint. – A Quo, cum favorabilia receperim apromissa maneo nunc propenso semper animo. –

89.) Promemoria przez Jaśnie Wielmożnego Imci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego Imci Panu de Woycikow Dworu Rossyyskiego Ministrowi, względem Sądów Pogranicznych y krzywd Obywatelow Polskich z przyłączonemi ich dowodami, w Warszawie dnia Trzydziestego Miesiąca Listopada Roku Pańskiego 1760. podane. –

Wiadomo dobrze JW. Imci Panu Postowi Rossyyskiemu, co na Konferencyi u Xiążęcia Imci Prymasa, gdzie Sam Imcipan Poseł zaproszony znaydował się, jakie petita z Strony Polskiey były. – Z tym wszystkim Kanclerz Wielki Koronny przypominać y teraźnieyszym Promemoria raczy: a naypierwszy: względem Sądow Pogranicznych uprasza, aby Sędziowie z Strony Rossyi były osoby, insze do Województwa Bracławskiego, insze do Kijowskiego, tak jako są naznaczeni z Strony Polskiey. – Secundo. Aby Ciż Sędziowie mieli moc sądzenia y decydowania bez dołożenia się Starszym y tylko od samego Dworu Rossyyskiego mieli dependencyą. – Tertio.

Zep

Że ponieważ Miasto Targowica dla Sądow pogranicznych z Strony Polskiey jest mieysce zręczne, a z Strony Rossyi Miasto Archanhorod; zaczym przyłącza się Kopija Reskryptu alias Ukazu Jego Królewskiey Mći Pana Naszego Miłościwego, który jaśniey wyraża jak się Te Sądy mają odprawować. — A że JW. Jmćpan Wojewoda Kijowski przyłączył y swoje na teyże Konferencyi krzywdy, y do Kanclerza Wielkiego Koronnego Kancellaryi podał; więc y tego przyłącza się Kopija. ~ Dla większey Remonstracyi Jmćpan Chojecki Sędzia Pograniczny Bracławski zostawił w Kancellaryi Kanclerza W. K. Summaryusz zebranych pretensyy, którego także kopija przydaje się. — Co wszystko Kanclerz W. K. communikując JW. Jmćpanu Postowi Rossyyskiemu, y z Swojey strony pracować nie omieszka, aby ten porządek Sądow Pogranicznych z Rossyą był utrzymywany z równą oboyga Stron satysfakcyą. ~ Dan w Wars. jak wyżey.

90.) Summaryusz Generalny zebranych wszystkich Tranzakcyy - Dekretow - Konfessat - Korrespondencyy różnych, którekolwiek tylko działy się, od Zaczęcia Kommissyi y Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego z Kommissarzami Nayjaśnieyszey Rossyi od Roku 1750. w Targowicy y Archangrodzie, na fundamencie Ordynacyi Tychże Sądow wspólnie postanowioney y Instrumentem Nayjaśnieyszego Króla Jmci Augusta Trzeciego Roku 1752. dnia 8. Mca 8bris w Warszawie wydanym approbowaney, w Roku 1757. na Kadencyi Septembrowey podczas agitujących się Sądow Pogranicznych ad M. D. G. B. V. M. H. et utilitatem publicam spisane, cura et studio niżey na tym Summaryuszu podpisanego. — Protokoł Sądowy. —.

N. 1°) 1750. Anno die 23. 9bris. Akt Sądow Pogranicznych z ułożeniem Ordynacyi sądzenia y z zapisaniem komparycyi ukrzywdzonych ludziey y połapanych Haydamakow na gruncie Miasta Targowicy w Kluczu Humańskim JW. Jmćpana Franciszka Salezyusza ze Złotego Potoka Potockiego Krayczego Koronnego, Betskiego - Rubieszowskiego - Robczyckiego - Opalińskiego etc. Starosty, Regimentarza Generalnego Woyska Koronnego Jego

Król

 =Królewskiey Mci y Rzeczypospolitey dziedzicznym nad Rzeką Syniucha leżącego. ~„ — N° 2°) 1751. Anno die 2. Junij. po wysłuchanych Konfessatach Jwana Czabana Haydamaki dla niezjechania W. W. Kommissarzow Rossyyskich WW. Kommissarze Polscy do przyszłey Kadencyi Sądy limitowali. —„ ~. N° 3°) 1751. Anno die 18. 7bris Reassumpcya Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego Kadencyi Septembrowey Roku tegoż. ~„ — N° 4°) 1751. Anno die 4. 8bris w Targowicy między WW. Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney, a JW. Jabłonowska Chorążyna Koronna z drugiey strony Decretum Extraditionis, któremu nastąpiła Satysfakcya. ~„ — N° 5°) Eodem Anno et Actu ibidem, między Temiż z jedney a JW. Potockim Kraycżym Koronnym z drugiey strony Decretum Extraditionis Chłopow Zbiegłych, któremu nastąpiła Satysfakcya. ~„ —. N° 6°) Eodem Anno et Actu ibidem, między Temiż z jedney a JO. Czartoryyskim Wojewodą Ruskim z drugiey Strony, Dekret Extraditionis Chłopow Zbiegłych, któremu Dekretowi nastąpiła Satysfakcya. ~„ — N° 7°) Eodem Anno et Actu ibidem, między Temiż z jedney a JO. Xiem Jmcią Radziwiłem Hetmanem Wielkim Wielkiego Xięstwa Litewskiego Wojewodą Wileńskim z drugiey Strony, Decretum Libertatis od wydania Poddanych Zbiegłych y przez Stronę Powodową akceptowany. ~„ — N° 8°) Eodem Anno die 7. Octobris ibidem, między Temiż z jedney, a JO. Xiem Jmcią Sanguszkiem Marszałkiem Nadwornym Litewskim Starostą Czerkaskim z drugiey strony, Decretum Libertatis względem wydania Poddanych Zbiegłych, który Dekret Ciż Sami WW. Kommissarze akceptowali. ~„ — N° 9°) Eodem Anno et Actu ibidem, między Temiż z jedney, a Jwo Ledwchowskim Starostą Włodzimierskim z drugiey Strony, Decretum Libertatis od wydania Poddanych Zbiegłych Rossyyskich, y przez Tychże WW. Kommissarzow wcale akceptowany. ~„ —. N° 10.) Eodem Anno et Actu ibidem, między Temiż z jedney, a Jwo Stanisławem Potockim Wojewodą Kijowskim z drugiey Strony, Decretum Libertatis względem Poddanego Zbiegłego wydania Stronie Rossyyskiey, przez WW. Kommissarzow Rossyyskich akceptowany. ~„ —. N° 11°) Eodem Anno et Actu ibidem, między Urodzonym

Ant

Antonim Krupskim Instygatorem Sądow Pogranicznych Woje- wodztwa Bracławskiego z jedney, a Inkarceratami przez Ludzi Moszeńskich JO. Xcia Imci Radziwiła Hetmana Wielkiego W. Xstwa Litewskgo nad Nieprem połapanymi, jakoteż y drugiemi Inkarceratami z Strony Rossyyskiey pobranemi, Decretum Poenalitatis Roboczego Romana Proskurenka Haydamaka wraz z innemi Haydamakami similiter cum poenalitate ferowany; a zaś Płatkowskiego Sotnika Domanłowskiego, jako w niczym nieobwinionego Decretum Libertatis. —

~„ — № 12.) Eodem Anno et Actu ibidem, między Tymże z jedney, a JO. Xciem Imcią Radziwiłem Hetmanem Wielkim W. Xstwa Lit. z drugiey Strony, Decretum Solutionis Summae 72. et medietatis Imperialium scilicet Rublow nec non restitutionis rerum nastąpiony, ktoremu nastąpiła dla Rossyi satysfakcya. ~„ — № 13.) Eodem Anno die 13. 8bris ibidem, między Temiż z jedney a JO. Xciem Imcią Jabłonowskim Starostą Czechryńskim y Urodzonym Rudnickim Kommissarzem Tegoż z drugiey strony, Decretum injunctae Satisfactionis w rożnych pretensyach wspolnych z okazyi Iwana Moskalenka zaszłych nastąpiony, ktoremu nastąpiła Satysfakcya. ~„ — № 14.) Eodem Anno die 14. Octobris ibidem, między Temiż z jedney, a Urodzonym Dominikiem Szczurowskim przedtym dyspozycyą nad Lasami Starostwa Czechryńskiego mającym y Inkarceratami z drugiey strony, Decretum Sessionis Iuris Grodu Winnickiego przez Niedziel dwie nastąpiony. ~„ — № 15.) Anno 1750. die 27. Novembris w Targowicy, Ordynacya Sądow Pogranicznych przez WW. Kommissarzow Rossyyskich po Rusku pisana y Rękami Tychże podpisana po Polsku przepisana. — „ ~. № 16.) 1750. Anno die 16. Novembris z Archangroda List WW. Kommissarzow Rossyyskich wyrażający, iż pretensye JOO. Xiążąt Lubomirskich y W. Gałeckiego Possessora Dobr Krutych Regestrem podane odebrali. ~„ — № 17.) 1750. die 14. Novembris List z Archangroda od Kommissarzow Rossyyskich donoszący, że bydła- owce- y inne Anduoby od Haydamakow przez Woyska Rossyyskie odebrane znayduią się w Archangrodzie. ~„ — № 18.) 1750.

die

— = die 12. Novembris, Konfessata Haydamaki Hrytiora który był przy rabunku Fastowa Ruskim pismem pisane y Rękami JJ.W.W. Kommissarzow podpisane. ~ " — N.o 19.) 1750. Anno d. 15. 9bris, Konfessata Haydamaki Andrzeja Negruli z Miasta Krutego przyprowadzonego w obecności Sądu Polskiego Rossyyskim pismem pisane y Rękami JJ.W.W. Kommissarzow Rossyyskich podpisane. ~ " — N.o 20.) 1750. Anno die 17. Novembris, Konfessata dobrowolne z Haydamakow do Sądow pogranicznych przyprowadzonych z Miast Krutego - Fastowa - Stawiszcz - Radomysla - Talnego - Kamionki - Moszen - Szabelny - Pużajek - Humania - Ruchnow - y Wołodarki na rabunku połapanych, y przez Woysko Polskie przyprowadzonych Ruskim pismem pisane y Rękami JJ.W.W.s Kommissarzow podpisane. ~ " — N.o 21.) 1750. Anno d. 18. 9bris. List Kommissarzow Rossyyskich upraszając, aby Żydow Sokołowskich y Bratułowskich do Sprawy stawić, Ruskiem pismem pisany. ~ " — N.o 22.) 1750. Anno d. 18. Novembris, List JJ.W.W. Kommissarzow Rossyyskich donosząc, że do Gardowskiego Półkownika pisali aby rzeczy Ludziom Gorczyckim zabrane wydano. ~ " — N.o 23.) 1750. A. die 22. 9bris, List od JJ.W.W. Kommissarzow Rossyyskich z przyłączoniemi punktami przeciwko Jurka Tabańca y Tumki, o których stawienie na Sądy proszą. ~ " — N.o 24.) 1750. Anno die 22. Novembris, List JJ.W.W. Kommissarzow Rossyyskich z przyłączoniemi pretensyami Rudia Sotnika Kryłowskiego. ~ " — N.o 25.) 1750. Anno 23. 9bris Konfessata z Inkarceratow Miasto Wołodarkę rabujących przez JJ.W.W. Kommissarzow Rossyyskich słuchane y Rękami Tychże podpisane. — ~ " — N.o 26.) 1750. Anno. Pretensye przez JJ.W.W. Kommissarzow Rossyyskich na Kommissyą Polską podane, komu z Ludzi Rossyyskich? w jakim mieyscu? y od kogo Polskiey Stronie poczynione? co przy nich pobrano? y oprócz tego jacy y dokąd Poddani Rossyyscy zbiegli y w jakich dobrach zostaią? ~ " — N.o 27.) 1750. dnia 26. Novembris, List od JJ.W.W. Kommissarzow Rossyyskich którym przyznaią że nietylko pretensye od Nas Ludzi Polskich podane ale y Rezolucyą na Swoje od Nas pretensye odebrali. ~ " — N.o 28.)

1750. Anno dnia 26. Novembris, Predylenie aliàs Dekret = — „ wraz z Limitą Sądow Pogranicznych Oboyga Potencyy, a to z racyi, że dla dowodow pretensyy Polskich potrzebna powtórna Haydamakow Stawicya, jako y na pretensye Rossyyskie Obwinionych przypozwanie, wspólnie Tym Opredieleniyem deklarowane y przyrzeczone. — „ —

№ 29.) 1750. Anno die 26. 9bris w Targowicy, Konfessata dobrowolne przed Sądem Kommissarskim JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey Polskiey tudzież Nayjaśnieyszey Rossyi z Inkarceratow Haydamakow podczas agitującey się Kommissyi Wojewodztwa Bracławskgo expedyowane. — „ — № 30.) Eodem Anno et Actu ibidem, Konfessata z Inkarceratow podczas agitującey się Kommissyi JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey Polskiey między Wojewodztwem Bracławskim a całą Rossyą spisane. — „ — № 31.) Notata Inkarceratow którzy wyznali, zkąd y gdzie zbierają się Haydamacy na Rabunki do Polski? z Konfessat generalnych wykonnotowanych od Roku 1750. aż do Roku 1751. przez JJ. Kommissarzow Rossyyskich y Polskich wysłuchanych. — „ — № 32.) 1750. Roku dnia 4. Decembris, Rezolucya na punkta pretensyy Ludzi Obywatelow Rossyyskich przez JJ. Kommissarzow do Ludzi Polskich podane a przez Kommissarzow Polskich czytane y trutynowane w Targowicy podczas agitującey się Kommissyi rezolwowane. — „ — № 33.) Eodem Anno et Actu ibidem, Summaryusz generalnie zebranych pretensyy Kościołow – Cerkwi – Domow – Szlacheckich Miast – Miasteczek – y Wsiow od Haydamakow Gardowych – Siczowych – y Zaporowskich poczynionych, podczas agitującey się Sądow pogranicznych Kadencyi Wojewodztwa Bracławskiego przed Kommissarzami JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey Polskiey prezentowanych, tak przez Kommissarzow Polskich JJ. Kommissarzom Rossyyskim Oryginalnemi Regestrami podanych jakoteż w Kancellaryi Kommissyi Polskiey aż ad diem 4. Decembris w Targowicy spisany. — „ — № 34.) 1751. Anno die 20. Maij, List od JW. Mironowa Pułkownika y Kommissarza Rossyyskiego, że dla Sądow Pogranicznych Wojewodztwa Kijowskiego jako także naznaczony Kommissarz zjechać na =

, kad

 „ — = Kadencya niemoże. ~ „ — № 35.) 1751. Anno d. 2. Junij w Targowicy, Akt Kommissyi Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego, w którym wyrażono: że ob renitentiam niezjechania JJ.. Kommissarzów Rossyyskich na Kadencyą Sądow Pogranicznych, JJ. Chojecki Sędzia Pograniczny Bracławski po Statuicyi Inkarcerata Jwana Czabana Zagranicznego na rabunku w granicach Polskich złapanego y po wysłuchaniu Konfessat Onego, do przyszłych Sądow Kadencyi d. 27. Novembris eodem Anno przypadający zalimitował. ~ „ — № 36.) Eodem Anno die 4ta Novembris ibidem, między JJ.. Awramem Mironem Pułkownikiem y innemi Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney, a Jwą Jabłonowską Chorążyną Koronną z drugiey Strony, Decretum Extraditionis Poddanego Rossyyskiego Pawła Portyanki z Miasta zagranicznego Potoku Mirohrodzkiego do Miasta Lisianki Zbiegłego, względem zaś innych wydania a nieznayduiących się w Lisiance Decretum Libertatis una cum limitatione inter Easdem partes latum. ~ „ — № 37.) 1751. Anno d. 18. Augusti w Niemirowie, Konfessata dobrowolne przed Urzędem Mieyskim Niemirowskim z Haydamakow Sydora Wetykowskiego – Jacka Czerneckiego – y Jwana Załupeyka Kozakow Zagranicznych Gardowych y Siczowych w Polskich granicach na rabunkach złapanych zeznane. ~ „ — № 38.) 1751. Anno dnia 15. Junij w Targowicy, Summaryusz powtórny generalnie zebranych pretensyy Domow Szlacheckich – Miast – Miasteczek – y Wsiow od Haydamakow Siczowych – Gardowych – y Zaporowskich poczynionych, podczas agituiącey się Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego Kadencyi, przed Kommissarzami JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey Polskiey JJ.. Kommissarzom Rossyyskim oryginalnemi Regestrami podanych, jakoteż w Kancellaryi Polskiey aż do dzisieyszego dnia indukowanych. ~ „ — № 39.) 1751. Anno die 28. Junij w Kijowie, Ordynans alias pozwolenie od Generała Kontego Gubernatora y Kommendanta Kijowskiego WJP. Ortyńskiemu

Cześn

Cześnikowi Wyszogrodzkiemu y Pułkownikowi Pogranicznemu — z wolnym ściąganiem Hultajow choć y w Granicach Rossyyskich dany y służący. ~ „ — № 40.) 1751. Anno d. 15. 7bris Ordynans Jw. Hetmana W. K. w Interessie Pogranicznym względem wydania Dezertyerow y Poddanych Rossyyskich w Województwie Bracławskim znaydujących się w Mosciskach wydany. ~ „ — № 41.) 1751. A. die 16. 7bris, List od WW. Kommissarzow Rossyyskich, w którym wyrażają; że Regestrem podani Haydamacy jako byli z Polskiey Strony tak y w Miastach Polskich powieszano, na innych zaś dostatecznego dowodu niemasz, y dla tego stawieni bydź niepowinni. ~ „ — № 42.) 1751. Anno d. 19. Septembr. List WW. Kommissarzow Rossyyskich z przyłączeniem punktów pretensyy Rossyyskich. ~ „ — № 43.) 1751. Anno die 24. Septembris, w Targowicy, Konfessata Haydamakow nazywających się Hortaczenka y Romana Proskurenka Ruskim Pismem pisane wspólnie z Kommissarzami Polskiemi słuchane y Rękami WW. Kommissarzow podpisane. ~ „ — № 44.) 1751. Anno die 25. Septembris, List WW. Kommissarzow Rossyyskich do WW. Kommissarzow Polskich wyrażający, że Ludzi swoich Rossyyskich za Haydamakami w bliskości grassującemi Podjazd postali, y aby się z Podjazdem Polskim znosili, zlecono. ~ „ — № 45.) 1751. A. d. 30. 7bris, Konfessata dobrowolne w Sądach Woyskowych Partyy Ukraińskich z Haydamakow Zadnieprskich — Gardowych — y Siczowych względem spalenia y zrabowania Miasta Humania y tamże Xięży pozabijania wyprowadzone. ~ „ — № 46.) 1751. Anno die 30. Septembris, Rezolucya na punkta pretensyi Klucza Humańskiego przez WW. Kommissarzów Rossyyskich Sędziom Pogranicznym Bracławskim podana, Ruskim Pismem pisana y Rękami WW. Kommissarzow Rossyyskich podpisana, teyże Rezolucyi Kopija po Polsku przepisana. ~ „ — № 47.) 1751. Anno die 30. Septembris, List WW. Kommissarzow Rossyyskich donoszący, że Ludzi Torczyckich zrabowanych szkoda jakoto woły — wino — y wozy przez Haydamakow zabrane, przez Pułkownika Gardowego doniesione że tychże Haydamakow znaleść niemógł, y to donosi, że wołami podzielili się a wino wypili, żadney Satysfakcyi nieuczyniono y Haydamakow niestawiono; którego Oryginał Rękami WW. Kommissarzow podpisany; pismem Ruskim pisali: y tegoż Listu Kopija po Polsku przepisana. ~ „ —

 — = No 48.) 1751. Anno die 30. Septembris, Konfessata dobrowolne wzglę: dem zabrania Maxyma Metelnickiego jadącego z Nizu przez Putkow: nika Gardowego Ruskim pismem pisane y przez JJ.JJ. Kommissarzow Ro: ssyyskich podpisane, których Kopija po Polsku przepisana tamże przyłą: cza się. ~ „ — No 49.) 1751. Roku die 1. Octobris: Regestr Pretensyy wraz z Listem od Kommissarzow Rossyyskich Ruskim pismem pisany, wzglę: dem pretensyi Jwana Moskalenka Rossyyskiego Poddanego do Miasta Czechryna miancy, Rękami Tychże JJ.JJ. Kommissarzow podpisane. ~. ~. No 50.) 1751. Anno die 1. 8bris: Pretensye w Sprawie Jwana Moska: lenka do Starostwa Czechryńskiego od JJ.JJ. Kommissarzow Rossyyskich Ruskim pismem pisane y Rękami Tychże Jchmciow Kommissarzow Rossy: yskich podpisane. ~ „ — No 51.) 1751. Anno die 2. Octobris: Konfessata dobrowolne z Haydamakow Stefana Seredy nazwanego z zeznaniem, że Jego Podjazd Polski pod Miastem Barem zabrał y z tey kompaniy jedynastu w Laburiu zostało a dwóch za granicę uciekło, a byli = wszyscy Rossyyscy, przez Sekretarza Lomaki na wyprowadzone Ruskiu Pismem pisane y Ręką Tegoż podpisane. ~. — No 52.) 1751. Anno die 2. 8bris: Kontynuacya Rezolucyi, na punkta pretensyy Rossyyskich do Ludzi Polskich mianych, przez JJ.JJ. Kommissarzow Rossyyskich tak przeszłey Kommissyi Pogranicznej oboyga Narodow 1750. dnia 17. Xbris jako y teraźnieyszey Kadencyi 1751. dnia 2. Octobris w Targowicy podane a przez Nas Kommissarzow Polskich czytane y trutynowane, dancy. ~. No 53.) 1751. Ao D. 3. 8bris: List od Kommissarzow Rossyyskich w Interessie porabowanych Obywatelow Województwa Bracławskiego. ~ „ — No 54.) 1751. Anno D. 3. Octobris: List JJo Leontyna Gubernatora y Kommendanta Kijowskiego, że aby Kommendant w Archangrodzie miał moc rozsądze: nia dzieł pogranicznych y w tym odezwać się do Dworu Rossyyskiego przyo: biecał. ~ „ — No 55.) 1751. Anno D. 4. 8bris: Konfessata dobrowolne z Haydamakow przy rabunkach w różnych Miastach poczynionych, jakoto, przy rabowaniu JJsi Nemubayki - Miasta Krzyszczowa - Miasta Kislaka wziętych przez JJ.JJ. Kommissarzow Polskich Pogranicznych Bracławskich wysłuchane y Rękami Tychże Jchmciow podpisane. ~ „ — No 56.) 1751. Anno D. 4. 8bris w Targowicy: Konfessata dobrowolne z Inkarceratow = Jwana

Jwana Fretiaka na Ostrowu - Jwana Kaluzvenka po zrabowaniu = Wsi Herubayki przez Haydamakow Siczowych y Gardowych do Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego na Stronie Polskiey w Targowicy z Humania stawionych, y przez WWW. Kommissarzow Oboyey potencyi Polskiey y Rossyyskiey słuchane y podpisane. ~„ — Nº 57.) 1751. Aº d. 5. 8bris: Konfessata dobrowolne, z Jnkarceratow Sydora Wetykolwskiego - Jacka Czernego - y Jwana Zatupeyka z Niemirowa Dóbr JW. Potockiego Wojewody Kijowskiego przez Wº Paprockiego Stolnika Łomżyń. Gubernatora tamteyszego do Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego na Kadencyą Septembrową 1751. Anno stawionych, w tymże Roku expedyowane. ~„ — Nº 58.) 1751. Anno d. 14. Octobris: Kwitow cztery; et quidem pierwszy od Kommissarzow Rossyyskich z odebrania Tytora Gardowego Jwana Fretiaka; drugi z odebrania Jwana Jochima Dmitrowa y Chłopcow dwóch Rossyyskich; trzeci z odebrania Pawła Portyanki z Żoną y Alexija Popowicza; czwarty z odebrania Atamana Wasyla Ordyńca z Koniem jednym ze Wsi Rossyyskiey Dymitrowskiey nazwaney; za Dekretem Sądow pogranicznych Województwa Bracławskiego pismem Ruskim pisane y Rękami Kommissarzow Rossyyskich podpisane. ~„ — Nº 59.) 1751: Anno d. 14. Octobris: Kwit od Kommissarzow Rossyyskich z dosyćuczynienia w pretensyach przysądzonych Dekretem Sądow Pogranicznych Bracławskich. ~„ — Nº 60.) 1751. Anno die 15. 8bris: Summaryusz generalnie zebranych pretensyy Domow Szlacheckich - Miast - Miasteczek - y Wsiow Polskich od Haydamakow Siczowych - Gardowych - y Zaporoskich poczynionych, podczas agitującey się Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego Kommissyi Kadencyi Septembrowey przed Kommissarzami JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey Polskiey WWW. Kommissarzom Rossyyskim oryginalnemi Regestrami podanych, jakoteż y w Kancellaryi Kommissyi Polskiey aż do dziś dnia indukowanych, Roku 1751. dnia 18. Octobris w Targowicy spisany. ~„ — Nº 61.) 1751: dnia 15. 8bris: List W. Leontyna Gubernatora y Kommendanta Kijowskiego donoszący: iż JW. Rozumowski Hetman obiecał swojey Komendy Czteka przystać do Archangrodu do sądzenia dzieł pogranicznych, y

 — = Tenże Jw. Generał miał Kommendantowi Generalnemu Archan-
grodzkiemu rozsądzania Spraw zalecić. ~ „ — N° 62.) 1751. Anno Die
21. Novembris: List od Kommissarzów Rossyyskich którym donoszą; że
wszędy objazdy w dzień y w nocy na pograniczu czynią nieprzepuszczając
Haydamakow w Polskę. ~ „ — N° 63.) 1751. d. 14. 9bris: List Jw. Rozu-
mowskiego Hetmana Zadnieprskiego w Interessie pogranicznym pisany. —
~ „ — N° 64.) 1751. d. 8. Xbris w Warszawie: Reskrypt JEgo Królew-
skiey Mości względem ustanowienia kadencyi Sądow pogranicznych y
administrowania Sprawiedliwości z Kancellaryi Wielkiey Koronney =
dany, cum approbatione Jurisdictionis et Ordinationis Sądow w Targo-
wicy z JJW. Kommissarzami Rossyyskiemi conscriptæ. ~ „ — N° 65.)
1752. Anno d. 8. Decembris: Reskrypt Nayjaśnieyszego Króla Jmci Au-
gusta III. do Urodzonego Ludwika Kalinowskiego Starosty Winnickiego
ażeby pro Munere Officij Dekreta Sędziow pogranicznych Województwa
Bracławskiego przyprowadzone były do exekucyi. ~ „ — N° 66.) 1753.
Anno d. 21. Martij: List od JJW. Kommissarzów Rossyyskich, którym
według Reskryptu Nayjaśnieyszego Króla Jmci obiecują się zjeżdżać na
kadencye Sądow Pogranicznych. ~ „ — N° 67.) 1753. Anno d. 23. Maij:
List Kommissarzów Rossyyskich, aby Deputaci z Siczy przyjeżdzali na
Kommissyą z swojemi pretensyami ~ „ — N° 68.) 1753. A° d. 25. Maij:
Punkta z przyłączonym Listem od JJW. Kommissarzów Rossyyskich, przy-
łączając do punktow w Roku 1750. y 1751. podanych to jest 261. jescze
punktow in N° 51. ~ „ — N° 69.) Eodem Anno et Actu: List od JJW.
Kommissarzów Rossyyskich z przyłączonemi punktami o wydanie Ko-
zakow Zaporowskich na Instancyą Jw. Rozumowskiego Hetmana Zapo-
rowskiego. ~ „ — N° 70.) 1753. dnia 25. Junij: List JJW. Kommissarzów
Rossyyskich w którym dopominają się Rezolucyi, jaką dali Ministrowie
Rzeczypospolitey Polskiey Sędziom Pogranicznym Wdztwa Bracławskiego.
~ „ — N° 71.) 1753. d. 30. Octobris: List JJW. Kommissarzów Rossyy-
skich z propozycyą, aby na insze mieysce przenieść Jurysdykcyą Sądow
Pogranicznych Województwa Bracławskiego niechcąc zjeżdżać do Targowicy.
~ „ — N° 72.) 1754. Anno die 14. Decembris: Uniwersał Nayjasnieyszego
Króla

Króla Jmci Augusta III. do Grodu Województwa Bracławskiego = względem Sądow pogranicznych expedyowany. ~„ — N: 73.) 1754. Anno die 14. Xbris: Reskrypt JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego względem Sądow Pogranicznych do Urodzonych Kommissarzow z Kancellaryi Koronney expedyowany, którym iniungit aby Jurysdykcya Sądow pogranicznych Bracławskich z Targowicy do Kryłowa przeniesiona była. ~„ — N: 74.) 1754. Anno die 24. Februarij: List WW. Kommissarzow Rossyyskich domagając się przeniesienia Jurysdykcyi z Targowicy na insze mieysce. — ~„ N: 75.) 1754. Anno die 25. Februarij: List od Jlij Rasławlewa donosząc iż na mieyscu Mironowa Pułkownika został Kommissarzem Pogranicznym. ~„ — N: 76.) 1754. A: d. 25. Martij: List WW. Kommissarzow Rossyyskich którym pretenduią przeniesienia Jurysdykcyi z Targowicy na inne mieysce a przecież do Kryłowa. ~„ — N: 77.) 1755. Anno die 20. Aprilis: List Jw: Jwana Kostyuryna Generała y Kommendanta Kijowskiego donosząc, iż W. Jakim Litwinow naznaczony do Sądow pogranicznych Kommissarzem. ~„ — N: 78.) 1755. Anno die 20. Aprilis: List od WW. Kommissarzow Rossyyskich względem przeniesienia Jurysdykcyi na inne mieysce z Targowicy. ~„ — N: 79.) Eodem Anno d. 1. 7bris: List WW. Kommissarzow donoszący iż do Kryłowa zjeżdzaią na Kommissyaę. ~„ — N: 80.) 1755. Anno d. 24. Septembris: List od Kommissarzow Rossyyskich którym deklaruią zjechać na Sądy do Targowicy. ~„ — N: 81.) 1755. A: d. 28. 8bris: List WW. Kommissarzow Rossyyskich w Sprawie Wasyla Hanasa Obywatela Archangrodzkiego z Jmp. Przenowskim Gubernatorem Kornosowskim o grabieże y inne... ~„ — N: 82.) 1755. Anno d. 23. 8bris: Respons na List Sędziom Pogranicznym Polskim w Jnteressie JP. Bryskiego że maią stawić Kapitanow Serbskich do Komissyi to jest Filipowicza y Cwitonowicza. ~„ — N: 83.) 1755. Anno: List WW. Kommissarzow Rossyyskich względem wydania Filipowcow y innych Rossyyskich Ludzi w Polskim kraiu znayduiących się. ~„ — N: 84.) 1755. Anno d. 1. Novembris: List WW. Kommissarzow Rossyyskich w Sprawie Ludzi Tarnowskich y Jnskowskich jakoby Onym mieli Polscy Ludzie krzywdy czynić. ~„ — N: 85.) 1755. Anno d. 3. 9bris: List WW. Kommissarzow Rossyyskich w Sprawie Ludzi Obywatelow Tarnowki z polskiemi

Oby

 — = Obywatelami o poczynione krzywdy. ~ „ — № 86.) 1755. Anno die 3. Novembris: Konfessata dobrowolne Jwana Doczerana stronie Rossyyskiey expedyowane y Rękami WW. Kommissarzow Rossyyskich podpisane. - Tamże Rezolucya na punkta od Kommissarzow Rossyyskich: tamże pretensye. ~. ~ „ № 87.) 1755. Anno die 12. 9bris: Między WW. Mantwijmem Jwanowiczem - Effremem Majorem - y Alexyjem Teakrowiczem Kapitanem = Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney, a W. Piątkowskim Skarbnikiem Sanockim Ekonomem y Kommendantem Humańskim o złupienie Kozaka z Połku Mergrodzkiego Rossyyskiego Pawła Jwanowskiego y o zabranie koni troje do Humania, Dekret: którym Sąd koni troje wyżey wyrażonych oddać nakazał; a zaś do ułupienia Pawła Jwanowego jako nieprzewinni byli Kozacy Kommendy W. Piątkowskiego gdyż sam ze strachu w Rzekę skoczył, tak Onych wolnemi być uznał. - vide in Prothocollo sub № 16. ~ „ — . № 88.) 1755. Anno die 15. Novembris: Między Temiż WW. Kommissarzami z jedney, a JW. Potockim Wojewodą Wołyńskim z drugiey strony, Daniła Jwanowego y Tymofieja Tymofiejewicza Extraditionis Decretum. vide in Prothocollo sub № 17. ~ „ — № 89.) 1756. A° d. 17. Martij: List WW. Kommissarzow Rossyyskich względem przeniesienia Jurysdykcyi z Targowicy do Kryłowa. ~ „ — . ~ № 90.) 1756. Anno d. 5. Aprilis: List od WW. Kommissarzów Rossyyskich powtórny względem przeniesienia Jurysdykcyi z Targowicy do Kryłowa. ~ „ — . № 91.) 1756. A° d. 19. Junij: List WW. Kommissarzow względem przeniesienia Jurysdykcyi z Targowicy do Kryłowa. — ~ „ — № 92.) 1756. d. 5. Augusti: List WW. Kommissarzow Rossyyskich, którym deklarują się zjechać do Targowicy na Sądy. ~ Sub eodem №, 1757. d. 23. Octobris, Ordynacya Sądow powtórnie w Targowicy spisana y Ręką WW. Kommissarzow Rossyyskich podpisana, uznając Archangrod locum Jurisdictionis. ~ „ — № 93.) 1757. Anno die 3. 8bris, Między WW. Jakimem Litwinow Majorem - Alexiem Nakiwalnym - Hryhorym Jaworskim Kapitanami - y Daniłem Trembińskim Towarzyszem Bunczukowym Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney, a Urodzonym JMścią Panem Marcinem Dzwonowskim Gubernatorem Dóbr Sokołowki do Klucza Humańskiego należącey, Oryśka Lenczewskiego Extraditionis Decretum. - vide in Prothocollo sub № 18. —

№ 94.

~„ — Nº 94.) 1757. d. 27. 7bris, Konfessata w Sprawie Jana Pawłowskiego y Matija Berezniaka Ruskim pismem pisane. — Sub eodem Nº Doniesienie w Sprawie Jmci Pani Boreykowey z Teodorem Wołoszynieńskim o parę wołow y konia: tamże doniesienie w Sprawie Matwija Berezzika, y jak jest własny Polski ze Wsi Mikuleniec. ~„ — Nº 95.) 1757. d. 28. 7bris, Punkta od WWW. Kommissarzow Rossyyskich względem wydania znaydujących się Ludzi w Polszcze tak Żołnierzy jako y pospolitych Zbiegłych Rossyyskich. ~„ — Nº 96.) 1757. Aº die 28. 7bris, List WWW. Kommissarzow Rossyyskich o wydanie Zbiegłych Kozakow y pospolitych Ludzi z Strony Rossyyskiey na Stronę Polską Zbiegłych. ~„ — Nº 97.) 1757. d. 11. 8bris, Dekret z strony Rossyyskiey, ktorym kazano wydać Kozaka ze wszystkim na Stronę Polską, Rękami WWW. Kommissarzow oboyga Narodow podpisany. — ~„ — Nº 98.) 1757. Anno d. 13. Octobris, z Archangroda List Wº Generała Horwata pisany do WWW. Kommissarzow Polskich, ażeby przykazali z Paliowego Jeziora Wołochow ze wszystkiemi Jch chudobami wydać do Nowoserbow. ~ sub eodem Nº d. 14. 8bris, List od Kommissarzow Rossyyskich w sprawie Jwº Generała Horwata o niesłuszne opisanie Tegoż do Jwº Wojewody Kijowskiego Regimentarza Generalnego Partyi Ukraińskiey. ~ Tamże die eadem, List od WWW. Kommissarzow Rossyyskich w Jnteressie Grekow Niżyńskich przez Haydamakow pod Szmaraniem rozbitych. — Tamże die eadem, List Tychże w Jnteressie Statniciy Juska Tabania Wataszkę z innemi wspołpomocnikami Jego. — ~„ — Nº 99.) 1757. Anno d. 16. 8bris, List Jwº Generała Horwata o wydanie Zbiegłych Hussarow piętnastu w dobrach JO. Xcia Jmci Lubomirskiego Podstolego Koronnego we Wsi Peregma nazwaney znayduiących się. ~„ — Nº 100.) 1757. Anno die 21. 8bris, List WWW. Kommissarzow Rossyyskich w interessie zbiegłych Hussarow Pułku Bandarskiego pieszego, z przyłączonemi punktami o zabranie przy Nich rzeczy przez ludzi Polskich. ~„ — Nº 101.) 1757. Anno die 16. 8bris, List WWW. Kommissarzow Rossyyskich donoszący, iż po Juska Tabanica posłali do Elizabetu. ~„ — Nº 102.) 1757. Aº d. 21. 8bris, List od WWW.ch

Kom

 — = Kommissarzow Rossyyskich względem podpisania paszportow Ludziom Rossyyskim w Makarowie y Czerniatynie znaydującym się aby do Rossyi powrócili się: na który WWW. Kommissarze odpisali, iż Makarow y Czerniatyn są dobra w Woiewodztwie Podolskim nie w Bracławskim, dla tego paszportow podpisać niemogą dla tych ludzi. ~ „ — N: 103.) 1757. Anno d. 23. 8bris, Pretensye punctatim podane od Rossyi o poczynione krzywdy Ludziom Rossyyskim przez Ludzi Polskich; niektóre z nich rezelwowane przez WWW. Kommissarzow y Sędziow Głownych Rzeczypospolitey Polskiey na Kommissyi. ~ „ — N: 104.) 1757. Anno d. 23. 8bris, List z przyłączonemi punktami o poczynione krzywdy Ludziom Rossyyskim ac si przez W. Ortyńskiego Pułkownika y Kommissarza Jw: Potockiego Woiewody Kijowskiego w granicach Rossyyskich za Haydamakami jeżdzącego. ~ „ — N: 105.) 1757. d. 25. 8bris, List od Kommissarzow Rossyyskich w Sprawie Jmci Pana Generała Horwata pisany mający pretensya do WJmp. Pruszyńskiego Regimentarza Partyi Ukraińskiey przystany. ~ „ — N: 106.) 1757. Anno d. 25. 8bris, Regestr podaney pretensyi od Jmpana Horwata do WJmpa Pruszyńskiego Regimentarza Partyi Ukraińskiey o Zbiegłych Dyzertyrach podanych. ~ „ — N: 107.) 1757. A: die 26. 8bris, List WWW. Kommissarzow Rossyyskich w interessie Generała Horwata z pretensyami przystany. ~ „ — N: 108.) Eodem Actu Pretensye Pułku Huzarem przystany. ~ „ — N: 108.) Eodem Actu Pretensye Pułku Huzarskiego Generała Horwata do różnych z Polskiey strony Ludzi z przyłączonym Regestrem spisane. ~ „ — N: 109.) 1757. d. 31. 8bris, Kwit z odebranych czterech Wołow od Rossyyskich Kommissarzow Jmci Panu Jaskmanickiemu służący. ~ „ — N: 110.) Eodem Anno d. 5. 9bris, List od WWW. Kommissarzow Rossyyskich do WWW. Kommissarzow Polskich z podziękowaniem za oddanie odbitych Towarow Kupcow Grekow Niżyńskich od Haydamakow; oraz z doniesieniem, że którzy Haydamacy natenczas woły - fanty i inne rzeczy od Ludzi Polskich ze Wsiow pobrali, po Tych Haydamakow posyłaią szukać y przed Sąd stawić deklaruią się. ~ „ — N: 111.) 1757. A: d. 5. 9bris, List od WWW. Kommissarzow Rossyyskich do WW. Kommissarzow Polskich w interessie powieszanych

Zaporo-

Zaporoskich Kozakow z instynktu Urodzonego Antoniego Tabana = dopraszający się, o Sprawiedliwość z Tabana y o oddanie przy Nich zabranych koni - oręża y innych rzeczy. ~ " — № 112.) Eodem Anno et Actu, List od Kommissarzow Rossyyskich do WWW. Kommissarzow Polskich o Dyzertyerow Zbiegłych Hussarow do Paliowego Jeziora y wydanie Iwayszka. ~ " — ~ " № 113.) Eodem Actu, Regestr wyżey namienionych Dyzyrtyerow do Paliowego Jeziora Zbiegłych ~ " — № 114.) Eodem Actu od Kommissarzow Rossyyskich do WWW. Kommissarzow Polskich o zabicie Kozakow Siczowych chodzących, którzy z W. Ortyńskiego roskazu mieli być obwieszeni. ~ " — № 115.) Eodem Actu Pretensye do W. Ortyńskiego o pobicie - wieszanie - y zabranie z chudobą Kozakow Zaporowskich ~ " — № 116.) Eodem Anno d. 6. 9bris, List od WWW. Kommissarzow Rossyyskich do WWW. Kommissarzow Polskich w Interessie Krzyżanowskiego y Syna Jego z Rossyyskiey Słobody, o przywrócenie Wołow dwóch, y o przywrócenie Straty z przyłączonym Regestrem. ~ " — № 117.) Tamże Regestr Krzyżanowskiego z Synem szkody Expens. ~ " — № 118.) Eodem Anno die 12. 9bris w Lisianie, Replika na punkta Generała Horwata przez Wo. Pruszyńskiego Regimentarza partyi Ukraińskiey spisana a WWW. Kommissarzom Pogranicznym do rozsądzenia podana. ~ " — № 119.) Eodem Anno die 24. 9bris, Konfessata dobrowolne w różnych Sprawach na kadencyi Septembrowey Spraw Pogranicznych Woiewodztwa Bracławskiego różnych dni w Targowicy aż do dnia 15. 9bra adnotowane. ~ " — № 120.) Eodem Anno, Tamże Inkwizycye z Inkarceratow y z stawionych z Polskiey Strony z dowodem świadectwa poprzysiężonego ~ " — № 121.) Eodem Anno die 6. 9bris, List od WWW. Kommissarzow Rossyyskich do WWW. Kommissarzow Polskich z oznaymieniem, że do Kijowskiey Gubernatorskiey Kancellaryi o Mistrza pisać będą dla uczynienia Tortur; a zaś o Jacka replikują że go torturować nienależy, ponieważ ewinkują Konfessata innych Więźniow y świadectwa Humańskich Kozakow. ~ " — № 122.) Eodem Actu, List od WWW. Kommissarzow Rossyyskich o wydanie Wołochow z Paliowego Jeziora nazwiskiem Łapana Sztefanowa z Żoną y chudobą, ze Wsi Pazawla do Klucza tegoż należącey. ~ " — № 123.) Eodem Actu, List od Tychże Kommissarzow

Rossyy

= Rossyyskich do WW. Kommissarzow Polskich z doniesieniem, iż pisano do Horwata Generała aby Polskich trzech Kozakow przystawić y oddać raczył. ~ " — № 124.) Eodem Anno d. 7. 9bris, List od Tychże WW. Kommissarzow Rossyyskich deklaruiący przystanie na przyszłą Kadencyą Kapitana. ~ " — № 125.) Eodem Actu, Kwit z odebrania Huſsara Rossyyskiego przystanego od W. Pruszyńskiego Regimentarza Partyi Ukraińskiey. ~ " — № 126.) Tamże Listow dwa po Rusku pisane. ~ " — № 127.) List z przyłączeniem pretensyy Kommissarzow Rossyyskich. ~ " — № 128.) 1759. Anno d. 10. Maij, List od Pana Nakowalnego do W. Zytchkiewicza Pogranicznego Kommissarza, donosząc iż dawno zjechał na Kommissyą y do JmPana Litwinowego pisał aby jako nayprędzey zjeżdżał na tęż Kommissyą. ~ " — № 129.) Eodem Anno d. 15. Maij, List od Tegoż Nakowalnego Kommissarza Rossyyskiego do Wo. Zytchkiewicza Sędziego Pogranicznego Bracławskiego pisany, zapraszając Go aby do Tarnowki zjechał. ~ " — № 130.) Eodem Anno d. 22. Maij, List WW. Kommissarzow Rossyyskich Jakima Litwinowego — Olexieja Nakowalnego — y Hrehorya Jaworskiego do W. Zytchkiewicza Sędziego Pogranicznego pisany, w ktorym wyrażaią potrzebną bytność JEgo w Tarnowce dla różnych Rozhoworow względem dział pogranicznych z oboiey strony. ~ " № 131.) Eodem Anno d. 24. Maij, List od WW. Kommissarzow Rossyyskich do Wo. Zytchkiewicza Sędziego Pogranicznego pisany, w ktorym wyrażaią potrzebną bytność Jego w Tarnowce. ~ " — № 132.) Eodem Anno die 25. Maij, List od Tychże Kommissarzow Rossyyskich do Wo. Zytchkiewicza Sędziego Pogranicznego względem wydania dwoch Pilipowcow złapanych w Targowicy. ~ " — № 133.) Eodem Anno die 30. Maij, List od Nakowalnego Kommissarza Rossyyskiego z przyłączeniem pretensyi do Leyby Arendarza Targowickiego, o wydanie Pilipowcow dwoch y innych Aresztantow. ~ " — № 134.) Tamże pretensye po Polsku przetłomaczone od Rotmistrza Dmitra popowego do Leyby Arendarza Targowickiego. ~ " — № 135.) Eodem Anno d. 2. Junij, Kwit od Łuki Smirnowa Łukanowskiego Gubernatorowi Targowickiemu y Kommendantowi Pogranicznemu z odebrania Pilipowca y Rzeczy z Dekretu Sądow pogra-
nicz

nicznych przysądzonego, dany. ~„ — № 136.) Eodem Anno d. 6. = Junij, Przetłumaczenie Listow Kommissarżow Rossyyskich z Archan= groda alias Tarnowki do Sędziow Pogranicznych, w którym wyrażaią że do Targowicy zjechać niemogą, ponieważ Wyższa Władza naznaczyła Im mieysce sądzenia w Archangrodzie. ~„ — № 137.) Tamże Respons na Ten List WWW. Kommissarżow Polskich. ~„ — № 138.) Eodem Anno d. 12. Junij, List od Kommissarżow Rossyyskich o Donczenka Jakowa z Kwitem odebrania Onego. ~„ — № 139.) Eodem Anno List od Kommissarżow Rossyyskich z odesłaniem Pana Krasowskiego. ~„ — № 140.) Tamże Exkuza na Jurysdykcyą. — sub eodem numero podziękowanie za puszczenie Jakowa Dunczenka: y drugi List w Interessie Krassowskiego. ~„ — № 141.) Eodem Anno d. 15. Junij, List od Kommissarżow Rossyyskich w pretensyi zagrabienia Parobka Duchownemu Eliaszowi Fedorowi z przyłączonym Regestrem zagrabionych rzeczy. ~„ — № 142.) Sprawa między Tymże Duchownym Eliaszem Fedorowiczem Parochem Kryłowskim a Starozakonnym Iklem Korszuńskim o grabież. ~„ — № 143.) Eodem Actu, List Moskiewski od Kommissarżow Rossyyskich w sprawie Marka Sawelow o zagrabienie rzeczy przez Leybę Arendarża Chmielnickiego. — Tamże List od Zarczyńskiego Ekonoma Chmielnickiego do WWW. Sędziow Pogranicznych pisany w teyże sprawie o grabież. ~„ — № 144.) Eodem Anno et Actu, List od Kommissarżow Rossyyskich w którym wyrażaią, że jako nayprędsza satysfakcya z Haydamakow czynić maią w Kijowie; ponieważ Orderem Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey na rozsądzenie odesłano. ~. № 145.) Eodem Anno et Actu, List o grabież Sokołowskich Żydowskich Wołkowskiego y innych Rossyyskich Ludzi. ~„ — № 146.) 1750. d. 18. Octobris, Dokument od Łuki Smironow Kozakowi Hryhoremu Fedorowemu na odebranie 185. Rubli od Wołkowskiego. — Tamże List od Kommissarżow Rossyyskich pisany w tymże Interessie. ~„ — № 147.) 1759. Anno d. 15. Junij, List od zbiegłego Dragana, aby jeżeli złapany będzie mógł być przystawiony. ~„ — № 148.) Eodem Anno et Actu, List o Leybę Arendarża Targowickiego o wydanie Onego. ~„ — № 149.) Eodem

Anno

174. — = Anno et Actu, List od Kommissarzow Rossyyskich w interessie pokradzionych Koni w Taulzrym Pana Hołyńskiego y Rudnickiego przez Harasyma Tabańca z teyże Wsi. ~ „ — N: 150.) Eodem Anno et Actu, List od Tychże Kommissarzow Rossyyskich o grabież wołow y koni do Czehereńszczyzny Imcipana Wyczołkowskiego. ~ „ — N:, 151.) Eodem Anno d. 17. Junij, List od Kommissarzow Rossyyskich o przysłanie = Konfessat Ludzi y Pana Doktora. - Respons także na ten List. ~ „ - N: 152.) 1759. Anno d. 26. Februaryi Kopija Konfessat JJPa. Krassowskiego. ~ „ — N: 153.) Eodem Anno d. 2. Julij, List Kommissarzow w którym wyrażaią gotowość swą do sądzenia y WW. Kommissarzow Polskich do siebie zapraszaią. ~ „ — N: 154.) Eodem Anno a die 20. usque ad 27. Junij, Konfessata dobrowolne z różnych Osob przed Sądem Pogranicznym w Targowicy wyprowadzone. ~ „ — N: 155.) 1757. A:, postanowiony Inkarcerat na Stronie Polskiey w Targowicy przy wspólnym Sądzie Polskich y Rossyyskich Kommissarzow na Konfessatach dobrowolnych zeznat. Także Listow dwa po Rusku pisanych. ~ „ — N: 156.) 1753. d. 11. 8bris List od Jmp. Mironowa Półkownika responsuiący tak na List jako y na pytanie Jmp. Błońskiego. ~ „ — N: 157.) 1758. A: d. 28. Julij, List wJP. Litwinowa Kommissarza Rossyyskiego donosząc, że do roztrząśnienia dzieł pogranicznych w Archangrodzie będzie siedział jeden Kommissarz. - ~ „ — N: 158.) 1759. d. 18. Junij. - List od Daniela Trembińskiego do Kommissarzow Polskich pisany dysponuiąc o zagrabienie ludzi - koni - wołow w roku 1753. z Guberniy Czechoryńskiey przez Pana Wyczołkowskiego. ~ „ — N: 159.) Eodem Anno d. 23. Junij, List od Jwana Horwata w którym przyrzeka, że starać się będzie niedopuszczać swywolnym Ludziom y onym zagradzać będzie przeyścia w granicę Polską. ~ „ — N: 160.) Eodem Anno d. 24. Junij, List od Kommissarzow Rossyyskich, w którym = Harasyma Tabańca od złodzieystwa koni exkuzuią, y że Go Popateńko Sotnik nienamawiał do Złodzieystwa wyrażaią. ~ „ — N: 161.) Eodem A: Die 12. 7bris, List od Kommissarzow Rossyyskich w którym zapraszaią Kommissarzow Polskich do zjechania na grunt w słobodę Archangrodzki = alias Tarnowki. — „ — N: 162.) 1760. d. 16. Maij z Kijowa. List od Łopuchina

china w którym wyraża, że na krzywdy y rabunki jeżeli jakowe = przez Nowoserbow są w Polszcze poczynione, Generał Horwat mający Roskazy od Nayjaśnieyszey Imperatorowey odpowiadać na y onym zabraniać powinien. ~„ — N:o 163.) Eodem Anno d. 22. Maij, List od Kommissarzow Rossyyskich pisany do Sędziow Pogranicznych Polskich z oznaymieniem, że z Kancellaryą y Assystencyą dla rozsądzenia dzieł Granicznych zjechali na mieysce naznaczone; jednak niewyrażają na które mieysce zjechali. — ~„ — N:o 164.) 1759. d. 24. Junij, List Kommissarzow Rossyyskich. ~„ —

= Ten Summaryusz Tranzakcyy Autentycznych ab Anno 1750. ad Annum 1760. między WW. Kommissarzami Nayjaśnieyszey Rossyi z jedney a WW. Kommissarzami y Sędziami Pogranicznemi Województwa Bracławskiego nastąpionemi w Warszawie podany podpisuję. Datt: w Warszawie 1760. r. d. 2. 9bris. — Kazimierz Chojecki Chorąży Żytomirski Podwojewodzy Sądowy Generału Województwa Kijowskiego, Sędzia y Kommissarz Województwa Bracławskiego pograniczny. ~ „ mp. — „ — . ~

N:o 91.) Summaryusz generalnie zebranych pretensyy Kościołow — Cerkiew — Domow Szlacheckich — Miast — Miasteczek — y Wsiow od Haydamakow Gardowych — Siczowych — y Zaporoskich poczynionych, podczas agitującey się Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego Kadencyi przed Kommissarzami JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey Polskiey prezentowanych, tak przez Nas Kommissarzow Polskich WW. Kommissarzom Rossyyskim Oryginalnemi Regestrami podanych jakoteż y w Kancellaryi Kommissyi Polskiey aż do dziś dnia indukowanych, 1750. A:o d. 4. Decembris w Targowicy spisany. ~„ —

= JO. JmciPanu Józefowi Potockiemu Kasztelanowi Krakowskiemu Hetmanowi Wielkiemu Koronnemu, oraz Ekonomom — Dyspozytorom — Hospodynom — Mieszczanom — Poddanym — y Arendarzom, w Dobrach Niemirowie — Berszadczyznie — Pieczarze — Czetwertynowce — Żuce — Bubnowce — Stepaszcz — Łozowaty — Kryłowcach — Osyjowce — Kiryłowce — Sołhutowie — Horenie — Usarzcy — Mankowcach Białosowce y innych na 132,484. ~„ — . ~

= JW: JmciPanu Franciszkowi Salezyuszowi Potockiemu Krayczemu W:o Kor:

=Koronnemu, W. Ortyńskiemu Cześnikowi Wyszogrodzkiemu, także Ekonomom - Dyspozytorom - Presbiterom - Mieszczanom - Poddanym - y Arendarzom, w Dobrach Humaniu - Gargowicy - Sokołowce - Tulczynie - Zwierzchowce - Nerubayce - Mankowce - Komanowce - Muszorowie - Rubach - Orduszowie - Piechowcach - Grodzenowce - Babance - Stanisławczyku - y innych, przez spalenie y Demoliowanie dwóch Miast y Wsi kilka, szkody generalnie wszystkiey 211,250. Zł. ~" —.

=Tamże w Humaniu kościoł zrabowali, Sanctissimum z Cymboryum wyrzucili, probostwo spalili, xięży trzech zabili y Ludzi siedmiu których ciała psy pojadły, a to dla rozproszenia w Mieście Humaniu ludzi przez strzelanie y zapalenie y otoczenie ogniem: jako tedy rzecz taxy niemająca, tak podaie się do wielkiego zdania Wielmożnych Jchmciow Panow Kommissarzow y Sprawiedliwego Sądu. ~" —. ~" —

=JO. Xiążęciu Jmci Radziwiłłowi Wojewodzie Wileńskiemu Hetmanowi Wielkiemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego, tudzież Dyspozytorom - Presbiterom - Mieszczanom - Poddanym - y Arendarzom, Dóbr Moszny - Łozowki - Lickowy - Tarnawy - y innym, przez spalenie y zrabowanie Miasta y Wsiow szkody na Złotych 26,867. ~" Przy tymże Rabunku Miasta Moszny skłuli ludzi ośmiu a kilkunastu poranionych; do decyzyi Sądu podaie się.

=JO. Xięciu Jmci Czartoryyskiemu Wojewodzie Ruskiemu, Urodzonemu Szymańskiemu Pułkownikowi Nadwornemu, y Stawetnym Mieszczanom Klucza Granowskiego - y poddanym - tamże Prezbiterowi tamteyszemu, przez zrabowanie Granowa Szkody 32,433. ~" —. ~

=Także przy tym Rabunku WJP. Wielogurskiemu Cześnikowi Wileńskiemu wzięto na Złotych 2,799. ~ Jmci Panu Czarnotulskiemu także w gotowiźnie y apparencyi na Zł. 2,593. ~" —. ~" —. ~

=Jw: Jmci Panu Swidzińskiemu Wojewodzie Bracławskiemu - Prezbiterom - Mieszczanom Litym przez rabowanie uczynili szkody :: 62,250. -

=Przy tymże Rabunku Urodzonego Winnickiego Szlachcica z Sosenki zabili y serce z niego rospłatawszy wyjęli: co podaie się do Sądu JJWW. Kommissarzow. ~ Jmci Panu Kolendzie Gubernatorowi Starostwa Lityńskiego szkody uczynili na Złotych 20,982. — Jmci Panu Mierzejowskiemu w Lamku Lity

Lityńskim do depozytu oddanych pieniędzy wzięto 3,600. Zł. — = 175.
=JO. Xięciu Jmci Sanguszkowi Marszałkowi Nadwornemu Wielkiego Xstwa Litewskiego Staroście Czerkawskiemu - Dyspozytorom - Prezbiterom - Mieszczanom - y Poddanym Miasta Czerkas, Wsiow Lozowatego - Likowa - Michaylowki - Swidowki - Leskow - Buczakowa - Białoczorow y innych, w rzeczach ruchomych y apparencyach Cerkiewnych szkody na Zł. 25,216.
=JO. Xięciu Jmci Lubomirskiemu Podstolemu Koronnemu, niemniey Dyspozytorom - Rotmistrzom - Presbiterom - Mieszczanom - Poddanym - y Arendarzom Dóbr Jahorlika - Kosy - Kołbasny y innych szkody na Zł. 32,801. —
=WJmci panu Gałeckiemu Miecznikowi Podlaskiemu, wraz Jmci X.[n] Jezierskiemu Kapelanowi, tudzież Sługom - Czeladzi szkody na Złot. 31,032. -
= w Mieście Krutrym Kupcom - Mieszczanom - Żydom - y Arendarzo Szkody 114,525.
=JO. Xciu Jmci Lubomirskiemu Podstolemu W. X. Lit., JW. Grafowi Bruchentalowi, WW. Jarowiczowi, Kozłowskiemu, Urodzonemu Dunajewskiemu - Dyspozytorom - Presbiterom - Mieszczanom - Poddanym - y Arendarzom Dóbr Miastkowki - Jhnatowa - Szpikowa - Słedziow - Lewkof - Józefhrodka - Kozackiey Korytny - Kiernużek - Olszanki - Kamieniey, Puszczan, Bundurowoy - Kozawczyna - Buybuczowki - Puzaykowa - Czerneczay - Krasneńskiego y innych, za zrabowanie y inne uczynione krzywdy y Zdzierstwa na Złotych 90,747. —" —. Przy tymże Rabunku zabito Urodzonego Dunajewskiego Gubernatora Krasniańskiego Ludzi trzech y Żydow trzech: co się podaje do Sądu Sprawiedliwego Wielmożnych Kommissarzow. —" -
=JO. Xiężney Jeymci Jabłonowskiey Chorążynie W. K., oraz Dyspozytorom - Mieszczanom - Prezbiterom - Poddanym - Arendarzom, Dóbr Lisianki - Niemorzy - Wozianikow - Olchowca - Jerchowca - Kwitek - Kobyłaczki - Zwinogrodka - Kalnobłot - Suchin - y innych, przez zrabowanie y spustoszenie Wsiow, pozaymowanie stad y bydeł, pieczenie ludzi szkody na Zł. 167,870. -
Przy tym Rabunku zabito Ludzi kilkunastu a spiekli kilku: y to się podaje doskonałemu Sądowi WW. Kommissarzow. —" —.
=JO. Xięciu Jmci Jabłonowskiemu Staroście Czehryńskiemu, tudzież Dyspozytorom - Prezbiterom - Mieszczanom - Poddanym, Dóbr Miasta Medwedowki - Nowosielicy - Sokołowa - Czecheryna - Ropoczyna - Jaskowiec - Chodyłowki - Kryłowa - Kalabarki - Lipowey - Woronowki - Czapliszcz -
Taras

 = Tarasowy - Hrycowy - Andruszowki - Woytowiczy - Huszczy - Kozarek - Adamowki - Tunkow - Borowie - Topilowki - Zabotyna - Burki - Ossowki - Kamionki - Lewkow - y innych, przez wypalenie tychże wszystkich Dóbr - Folwarkow - młynow - karczem - stodoł - winnic - zboż - chatup - Cerkiew - y dzwonow pozabieranie - oraz wszelkich ruchomosci y sprzętow gospodarskich - tudzież owiec - bydła - koni stadami - pasiek powybijanie - nawet chatup y ludzi zabranie, na Rossyyską stronę przeprowadzenie, y innych Ludzi niewinnych różnemi wymyślnemi mękami dręczyli: szkody za wszystkie generalnie pretensye na Zł. 1,800,000. —

= Przy tym zdemoliowaniu Starostwa Czehryńskiego zabito kilkanaście Osob; tyrańsko zmęczono kilku, ktorzy z tey racyi musieli umierać: podaje się do wielkiey doskonałości Prześwietnego Sądu. ~.

= Jw. Jmćpanu Kalinowskiemu Starośćie Winnickiemu, Urodzonemu Szyndlarskiemu Gubernatorowi - y Mieszczanom Winnickim, przez zrabowanie Zamku y Miasta, przez odbicie Archivum, xiąg Grodzkich całego Woiewodztwa Bracławskiego - Kopiy Grodowych porozdzieranie - porozrzucanie y na naboje pozabieranie, szkody na Złotych 9,324. ~. Przy zrabowaniu Miasta zabito ludzi trzech. ~. —. ~. —.

= Jw. Jmćpanu Ozdze Starośćie Ryszowskiemu Regimentarzowi Partyi Ukraińskiey, Urodzonemu Kommissarzowi - Pisarzowi - Prezbiterom - Mieszczanom y Arendarzom Klucza Chwastowskiego przez zabranie y spustoszenie Miasta szkody na 57,200. ~. — Jw. Jmćpanu Platerowi Pisarzowi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, W. Raciborowskiemu Stolnikowi Owruckiemu, niemniey Dyspozytorom - Poddanym - y Arendarzom Dobr Sitkowiec - Jurkowiec - Jastrzabiniec - Kupczyniec - y innych do Klucza Doszowskiego należących, przez popalenie Dwow y budynkow - porabowanie Wsiow szkody na złotych 8760. - Przy zrabowaniu Sitkowiec y spaleniu Dwow zabito Urodzonego Czarnobylskiego; y to podaje się uwadze Sądowey WW. Kommissarzow. ~. — JO. Xięciu Jmći Czartoryyskiemu Łowczemu Koronnemu, Prezbiterom, Poddanym, y Arendarzom w Kulniku w rożnych sprzętach y gotowiźnie wzięto na Złotych 6,184. —

= WJmćPanu Orzyńskiemu Miecznikowi Sieradzkiemu przy zrabowaniu Dwow w Wyszkowcach uczyniono szkody na Złł. 1670. —

WJmć

=Wgo Panu Łupińskiemu Cześnikowi Brańskiemu pod Łożowatą wzięto Stada Sztuk pięćdziesiąt y sześć, za które Złł. 16000. ~„ –
=WW. Jchmość Panow Doroszyńskich w Potuszy Wsi zrabowano y pokłuto; w ruchomości wzięto na Zł. 4300. ~„ – Urodzonemu Jmcipanu Kuronowskiemu y Poddanym w Szawłowce zabrano w sprzętach y koniach na Złotych 1324. ~„ – Urodzonego Jmcipana Gniewkowskiego na drodze w lesie Daszkowskim odarto na Zł. 1,000. ~. – Urodzonemu Rogowskiemu w Krasnoturce przy rabunku Dworu y zabraniu koni szkody 5,600. ~„ –. WW. Wąsowskich w Sabarówce zbito, skaliczono, zrabowano, y różney apparencyi szkody 1715. ~„ – Tamże WW Witkowskich w rzeczach y gotowiźnie zrabowano y uczyniono szkody 19,038. ~„ – w Diakowcach w drodze na noclegu WJPana Szaszkiewicza Skarbnika Winnickiego, Jana Czopowskiego Cześnika Wiskiego w gotowiźnie w srebrach y innych apparencyach zrabowano szkody na Złotych 16,000. ~„ – w Miziakowie s. p. Jmcipana Tomasza Janiszewskiego Skarbnika Mozyrskiego okrutnie zabiwszy Dwór zrabowano, w argenteryi y innych porządkach szkody uczyniono na Zł. 13,334.
=w Juskowcach Urodzonego Głogowskiego y Jego Poddanych w różnych rzeczach zrabowano y szkody uczyniono na Złotych 15,610. ~„ – w Łatyczowie Konwent y Kościoł Wielebnych OO. Dominikanow zrabowawszy, Xięży zbiwszy, wszystkie Kleynoty y srebra Koscielne z Obrazu Cudownego świętokradzką ręką wzięli, szkody na Złotych 30,000. Przy tym rabunku zabito Zakrystyana y Szlachty trzech. ~„ – w Krasnym, WJX. Pieńkowskiemu Officyałowi Bracławskiemu w rzeczach Kościelnych y Jego własnych zabrano na Złotych 2030. ~„ – w Łatyczowie, JX. Trubałowicza Prezbitera y Dziekana Łatyczowskiego Ritus Graeci w depozycie klasztornym WW. OO. Dominikanow zabrano na Złotych 1914. ~„ – w Tymże klasztorze W. Piotrowi Małachowskiemu Podczaszemu Czerniechowskiemu y Woyciechowi Brzozowskiemu w depozycie będącą apparencyą zabrano na Złotych 2,233. ~ Tamże W. Ptaszyńskiemu Cześnikowi Nurskiemu y Zygmuntowi Dyakowskiemu w różnych sprzętach wzięto y szkody uczyniono na Zł. 15,000.

=w Kle

 =w Klebaniu y Warzchowce JJ. Rząyżewskiemu Stolnikowi Bracławskiemu y Poddanym tamteyszym zabrano w różnych ruchomościach y koniach na Złotych 8372. – Przy tym rabunku Siestrzenica Jmcpana Rząyżewskiego okrutnie zabito, y to się podaje do Sądu JJJ. Komissarjow.

=w Korytnym 1747. r. JJJ. Skrzyńskich Cześnikow Sieradzkich zrabowano w rozmaitych sprzętach na Zł. 7,000. ~ „ – w Porczycy, Stecka – Sawczenka – Stefana Jwanenka – Hrycka Królowego – y Petra Juszczykowego Poddanych Jwo Mniszka Podkomorzego W. Xstwa Litewskiego dziedzicznych jadących w drodze z solą y winami z Państwa Fureckiego do domow swoich powracających, rozbiwszy – pokłówszy zabrano ze wszystkim: 9,300. –

=w Wasylowce Ur. Czerniawskiego zrabowano w różnych rzeczach: 335. –

=w Łoznanowce Ur. Bogusławskiego wzięto w Szlacheckiey apparencyi: 3,140.

=Urodzonego Antoniego Krupskiego pod Taraszczą złapawszy zbili śmiertelnie, kości poprzełamywali y do Jego Dworu prowadzić się kazali: tam przyszedłszy ze wszystkim go zrabowano: szkody na Zł. 2256. przy tym rabunku Zonę Tegoż y Syna na śmierć zabili: y to do Sądu Sprawiedliwego JJJ. Kommissarzow podaje się. ~ „ – w Bogdanowce, WJPa Skulskiego y Administratora Dóbr tychże, oraz y Poddanych porabowali, niektórych pokłuli, szkody na 2389. ~ „ – w Siekowcach JXa Jaworowskiego Prezbitera y Dziekana Kalnickiego zbiwszy y Zonę Jego przypiekłszy, tak w Cerkiewnych rzeczach jako y Jego własnych zrabowano. ~ „ – we Wsi Kunice u Andryja Służaka Poddanego WJP. Ostrowskiego Cześnika Nowogrodzkiego dziedzicznego zbiwszy u Onegoż wzięli w różnych rzeczach y gotowiznie pieniędzy na Złotych 1,300. –

=w Kulnibłotach Furwacht stojący zdradliwie znieśli, y Uo Sobierayskiego y innych okrótnie pozabijali, wzięli w gotowiznie Zł. 3,618. –

=w Michałowce Urodzonego Jmcpana Stopczyńskiego y innych wzięli: zbiwszy onych, tak w Koniach jako y fantach szkody narobili na Złotych 1480. ~ „ – w Wierzchowce u Zydow tamteyszych zrabowano na Złotych 800. ~ „ – we Wsi Zabokrzyczu, WJP. Wardyńskiego Starosty Wiśniowieckiego zrabowali Zamek – Prezbitera – Poddanych – y Arendarza: szkody uczynili 20,928. ~ „ – Wieś Godziemby Tegoż WJP. Wardyńskiego zrabowano na Złotych 2,431. ~ „ – Chorągwi Pancerney

Nayx

Nayjaśnieyszego Królewicza Jmci Polskiego Xawiera pod Lincami =
w polu nocnym sposobem wzięto Koni y szkody uczyniono na Zł. 12,000.
Chorągwi Komputowey JP. Buczackiego y Steckiego zabrano koni na Złotych
10,000. ~ " — we Wsi Szandyrowie, WJP. Obarzankowskiego Cześnika
Bidgowskiego, Mikołaja y Kazimierza Rudolfow, Arendarza y Podda=
nych Szandyrowskich zrabowano: szkody uczyniono na Złotych 2,785. –
= u Maxyma Olchowenka we Wsi Mytnicy Poddanego WJP. Czecze
la Starosty Haysyńskiego zabrano na Zło. 162. ~ " — w Działowie WJP.
Modlibowskiego Cześnika Wschowskiego w gotowiźnie y apparencyi do
szczętu zabrano na Zł. 19,944. ~ " — w Krasneńskim WJmciPani =
Jabłonowskiey Podstoliny Sieradzkiey, Prezbiterowi – Poddanym – y Aren=
darzowi zabrano w różnych ruchomościach na Zł. 2,000. Przy tym ra=
bunku ludzi kilku zabito: co podaje się do sprawiedliwego WWW. Kommi=
ssarzow Sądu. ~ " — w Kalinowce Klasztor OO. Bazylianow y Cerkiew
zrabowano: apparencyą Cerkiewną y wszelkie sprzęty, oraz koni troje y
inne ruchomości zabrali: do Cymboryum dobyli się: przez to szkody na
Złotych 3,000. – ~ " — w Hucie Latyczewskiey przez potłuczenie Szkła
y innych Wsiow porabowanie szkody na Złotych Polskich 3,000. —

= Pretensyy wszystkich w Tym Summa=
= ryuszu specyfikowanych wynosi Sumy Generalney: 3,141,747. — " —

92.) Summaryusz generalnie zebranych pretensyy Domow Szla=
checkich – Miast – Miasteczek – y Wsiow, od Haydamakow
Siczowych – Gardowych – y Zaporoskich poczynionych, pod czas
agitującey się Sądow Pogranicznych Województwa Bracław=
skiego Kadencyi, przed Kommissarzami JEo Król. Mći y 6
Rzpltey Polskiey, WWW. Kommissarzom Rossyyskim Orygi=
nalnemi Regestrami podanych jakoteż y w Kancellaryi
Kommissyi Polskiey aż do dzisieyszego dnia indukowanych,
Roku 1751. dnia 15. Junij spisany w Targowicy. ~ " —

= WJPanu Proszkowskiemu Staroście Leśniowieckiemu, przez zrabowa=
nie Domu – zabranie Sukień Męskich y białogłowskich z różnych mate=
ryy drogich – kleynotow – sreber – pierscieniow Złotych, gotowizny – jedwa=
biow

 — =biow w różnych kolorach — Rzędow — Kulbak suto oprawnych — Pałaszow — Karabel — y gotowych pieniędzy w srebrze y Złocie, uczynili szkody na Złotych 30,210. groszy 12. ~.. — WJmćPanu Kleniewskiemu Towarzyszowi Znaku Pancernego JW. JmćPana Wojewody Płockiego przejeżdzającemu, na publiczney drodze w Lesie Daszkowskim zastąpiwszy wzieli w gotowych pieniądzach — w sukniach — pasach — w szablach oprawionych — y w różney apparencyi — y strzelbie żołnierskiey: szkody na Złotych 2,641. ~.. — WJmćPanu Czepowskiemu Cześnikowi Wiskiemu przejeżdzającemu przez Wieś Dyakowkę, zabrali Haydamacy w Koniach jezdnych — Rządach — Kulbakach oprawnych — szablach — sukniach — pasach — kirejach — gotowych pieniądzach — y różney apparencyi na Złotych 2954. ~.. — WJmćPanu Modrzyńskiemu przez zrabowanie = wsi y własnego Domu, zabranie koni jezdnych Rumakow y Cugowych, Rządow y Rzędzikow, Pałaszow y Kulbak oprawnych — strzelby różney — Kleynotow — Pereł — Pierscieni — kółczykow dyamentowych, y w innych apparencyach Szlacheckich: uczynili szkody na Złotych 9,178. ~.. — WJPni Nehrebeckiey Chorążynie Łomżyńskiey, przez zrabowanie Miasteczka Wyższey = Kropiwny — Wsi Łojowiec, tudzież Ekonomow — Podstarościch — Prezbiterow — Poddanych — y Arendarzow ze wszystkiego obdartszy — zrabowawszy uczynili szkody na Złotych 3,654. — Przy tymże rabunku tyrańsko Żyda zabito, Ludzi poddanych pokłóli — smiertelnie ranili, także drugiego Żyda pokłóli. — Ta pretensya zdaje się jako w Interessie zabóystwa na wielkie zdanie y sprawiedliwy Sąd WW. Kommissarzow.

=Urodzonym JchMć Panom Bieniawskim Braci, na drodze dobrowolnie zastąpiwszy, w Rzędach — Kulbakach oprawnych — koniach — strzelbach — sukniach — y innym porządku wzieli na Złotych 1,296. — Przy tymże zastąpieniu drogi y zrabowaniu, Urodzonego JmćPana Jerzego Bieniawskiego okrutnie zabili, y Membrany — różne skrypta — assekuracye w Obrazie będące pozabierali: y ta akcya złoczyńska podaje się do sprawiedliwego Sądu WW. Kommissarzow. ~.. — WJmćPanu Radlińskiemu Podstolemu Wyszogrodzkiemu jadącemu na Jarmark, na drodze zastąpiwszy, w gotowych pieniądzach — sukniach — y koniach uczynili szkody na Złotych 3,440. ~.. — WJPanu Diakowskiemu Skarb=

niko=

nikowi Grabowieckiemu, pod czas zrabowania Konwentu Laty=
czewskiego WW. OO. Dominikanow, w tymże depozycie zabrano w goto=
wiźnie y apparencyi na Złotych 1,259. ~„ — WJPanu Kozickiemu =
Miecznikowi Ciechanowskiemu, pod czas rabunku Miasta Winnicy roz=
biwszy Skrzynię, tak w sukniach Męskich y Białogłowskich jakoteż
w zegarkach - kleynotach - srebrach - y innych apparencyach uczynili
szkody na Złotych 5,709. ~„ — WJmćPanu Nadarskiemu Towarzyszo=
wi Znaku Pancernego JWJmćPana Kasztelana Halickiego na Furwa=
chcie stojącemu, w gotowiźnie samym Złotem - w koniach - sukniach
- Rzędach - kulbakach - strzelbach y całey apparencyi Zołnierskiey,
na Złotych 13,019. ~„ — Urodzonemu JmćPanu Bystrzanowskiemu Gu=
bernatorowi Latyczewskiemu, w depozycie Konwentu Latyczewskiego
WW. OO. Dominikanow przy zrabowaniu Klasztoru, zabrali w sukniach
- pasach - srebrach - y inney apparencyi na Złotych 934. ~„ —
WJmćPani Brulińskiey Wdowie, także w depozycie WW. OO. Domini=
kanow Latyczewskich zostającą apparencyą - gotowych pieniędzy - niem=
niey pasy - srebra - kołdry - pawilony zabrawszy uczynili szkody na Zło=
tych 85. ~„ — WJmćPanu Nensze Łowczemu Żydaczowskiemu przez
zrabowanie Dóbr Wasiłowki, nabrali w gotowych pieniądzach - sukniach
- kleynotach - srebrach - Rzędach - kulbakach oprawnych - szablach -
pałaszach - karabelach - tabakierach Złotych y srebrnych - strzelbach
- sztuccach - y innych dystyngwowanych apparencyach na Zło. 1,736. ~
Przy tym zrabowaniu, samego WJPana Nenchę, okrutnie piekli, obu=
chem do kłody rękę przybijali, kilka razy pokłóli, y zbiwszy ledwo ży=
wego zostawili: co się podaje do uznania sprawiedliwego Sądu Wielmo=
żnych Kommissarzow. ~„ — u Niewiernego Szmuyła Arendarza Ma=
twieykowskiego Dóbr WJmćPana Kazimierza Swidzińskiego Stolnika Zwięg
Kommissarza y Sędziego Pogranicznego Województwa Bracławskiego Dzie=
dzica tychże dobr Matyrujowki, przy okrutnym zbiciu y zrabowaniu
w gotowych pieniądzach y innych apparencyach żydowskich zabrali na
Zł. 1,295. ~„ — Urodzonemu JmćPanu Rycharskiemu w gotowiźnie w
Sukniach y innych apparencyach szkody uczynili Haydamacy na 5,913. gr 17.

Urod

 — = Urodzonych Jchmościow Panow Korzeniowskich okrutnie zrabowawszy, w gotowiźnie - w srebrach - sukniach - koniach - y innych ruchomościach szkody uczynili na Złotych 14,666. - Przy tym zrabowaniu Urodzonych Korzeniowskich okrutnie zbito y spieczono, że wkrótce pomierać musieli: co się także do Decyzyi WW. Kommissarzow podaje. ~ WW. Jchmciom Wysockim, pod czas rabunku Konwentu Latyczewskiego, w sukniach - futrach - Rzędach - y inney apparencyi tamże w depozycie zostającey zabrano na Złotych 2,278. ~ " — w Cybulowie, WW. Jchmciow Państwa Bydłowskich ze szczętem zrabowawszy, w gotowiźnie - w kulbakach oprawnych - rzędach - koniach - y inney apparencyi zabrano na Złotych 12,298. - Przy tym rabunku samego WJPana Bydłowskiego okrutnie skłóli: co się do sprawiedliwey decyzyi Sądowey podaje WW. Kommissarzow.

= Arendarzow Dóbr Woytowiec y Żurawlowki JW. Krayczego dziedzicznych zrabowali, szkody uczynili na Złotych 3,525. ~ " — w Motylowie, WJPana Libiszowskiego Gubernatora y Pułkownika tuteyszego, w gotowiźnie - w srebrach - złotach - cynach - zegarach - futrach - dywanach - y inney apparencyi zrabowali na Złotych 27943. ~ " — Miasto Motylow JWJP. Krayczego Koronnego dziedziczne pod czas Jarmarku na Sgo Jura penitus zrabowawszy, w sukniach - bławatach - futrach - bogatych materyach - w gotowiźnie y innych drogich towarach, uczynili szkody na Złotych 503,773. - Przy zrabowaniu Miasta Motylowa zabito samych Kupcow 60., a zaś Chrześcijan różney kondycyi ludzi 200.: które tyrańskie okrucieństwo ad libram Judicij Prześwietnego Sądu podaje się. —

= Pretensyy wszystkich w Tym Summaryuszu =
= Specyfikowanych generalna Summa Złł 646,792. gr. 16.

93.) Summaryusz generalnie zebranych Pretensyy Domow Szlacheckich - Miast - Miasteczek - y Wsiow Polskich od Haydamakow Siczowych - Gardowych - y Zaporoskich poczynionych, pod czas agitujących się Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego - Kommissyi y Kadencyi Septembrowey, przed Kommissarzami JEgo Król. Mci y Rzeczypospolitey Polskiey, WW. Kommissarzom

Rossy

Rossyyskim Oryginalnemi Regestrami poddanych =
jakoteż y w Kancellaryi Kommissyi Polskiey aż do dziś
dnia indukowanych Roku 1751. dnia 15. 8bris spisanych.

= JO Xięciu Imci Lubomirskiemu Podstolemu Koronnemu, przez zrabowanie Niemirowszczyzny - Krykowiec - Rubani - Samowki - Koparżyniec - Kiedrassowki - Sothulowa - Osiowki - Mankowki - Chmurowki - Krasnosiołki - y innych Wsiow, poobdzieranie Dyspozytorow - Prezbiterow - Arendarżow - y innych poddanych, zabranie pieniędzy - fantow - y innych ruchomości, uczynili szkody na Złotych 1,468. ~" —

= Wasylowi Jarczenkowi Poddanemu z Koczabijowki na drodze pod Gwiden, w pieniądzach - wołach - y odzieży wzięli na Złotych 527. —

= Ur. Imści Panu Nowickiemu we Wsi Zalewkach y Kamience, przez zabranie koni - sukien - strzelby - y innych rzeczy szkody na Złotych 673. -

= Pracowitego Tyszka Pinnia Poddanego Moszenskiego, w wołach - soli - pieniądzach - y innych towarach kupieckich zrabowali na Złł. 564. -

= JO Xięciu Imci Lubomirskiemu Podstolemu W. Xstwa Litt., tudziesz Dyspozytorom - Mieszczanom y Arendarżom Miasta Sawrania, przez zabranie sreber - pieniędzy - sukien - towarow kupieckich - y innych rzeczy, = szkody na Złotych 12,502. - Przy tymże rabunku zabito Iwana Kulikowego Zięcia Poddanego Sawrańskiego, którego krwie wylanie podaje się do zdania Sądowego. ~" — Sławetnego Hordija Burmistrza Sawrańskiego pod ten czas, w pieniądzach - koralach - fantach - sukniach - y innym porządku, zrabowali na Złotych 1596. gr. 20. ~" — Urodzonemu Imci Panu Wyczałkowskiemu przy zrabowaniu Miasteczka Barowicy, zabraniu pieniędzy - koni - sukien - futer - strzelby - y inney Szlacheckiey apparencyi uczynili szkody na Zł. 5,803. - Przy tymże rabunku, Syna JP. Wyczołkowskiego w czwartym Roku będącego tyrańsko zabili y Kucharkę zakłóli: co się podaje do Decyzyi Sprawiedliwego Sądu. ~" — JO Xięciu Imci Czartoryyskiemu Woiewodzie Ruskiemu, tudziesz Poddanym - Mieszczanom - y Arendarżom Miasta Kublicza, przez zabranie pieniędzy - koralow - fantow - y innych sprzętow, uczynili szkody na Złotych 6,561. -

= Urodzonego Buderackiego dwa razy spisa okrótnie poktówszy, przy zrabowaniu Borowicy zabrali w pieniądzach - koniach - sukniach -

cyn

=cynach - y innym porządku na Złotych 2,188. groszy 20. — Wielmożney Jeymci Pani Mietelskiey we Wsi Strzelnikach, w gotowiźnie - srebrach - cynach - y inney apparencyi wzięli na Zł. 18,448. gr. 20. Przy tymże rabunku, Samego WJP. Mietelskiego tyrańsko zabili: którego krwi windykacya do uznania sprawiedliwego Sądu podaje się. ~.

=WJP. Czarneckiego Starostę Saliskiego w Miasteczku Siedliszczach, y WJmćpanią Kamieńską Podstolinę Mozyrską we Wsi Noskowcach, w srebrach - sukniach - y innych drobiazgach zabrali na Złotych 1012. - Przy tymże rabunku W. Jeymćpania Kamieńska Podstolinę Mozyrską tak okrutnie zbili y zmęczyli, że w ośmnaście niedziel umrzeć musiała: co się podaje do decyzyi Wielmożnych Kommissarzów.

=we Wsi Szandyrowie, Arendarzów w srebrach - pieniądzach - y innych sprzętach zrabowali na 4,500. ~ „ — WWJJ. Jchmc Państwa Kanigowskich Skarbników Płockich we Wsi Żydowczyku, przez zabranie koni - sukien - cyny - y innych apparencyi zabrali na Zł. 5,000.

=w Tym Summaryuszu Generalney znayduje się Summy: 130,512. ~.

94.) Summaryusz generalnie zebranych pretensyy Domów Szlacheckich y Wsiów od Haydamaków Siczowych - Gardowych - y Zaporoskich - tudzież w Słobodach Małorossyyskich mieszkających poczynionych, pod czas agitującey się Sądów Pogranicznych Kadencyi Województwa Bracławskiego przed Kommissarzami JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey Polskiey, WWJJ. Kommissarzom Rossyyskim Oryginalnemi Regestrami podanych, jakoteż y w Kancellaryi Kommissyi Polskiey aż do dziś dnia indukowanych, r. 1755. d. 15. Novembra w Targowicy spisany.

Urodzonemu Jmćpanu Franciszkowi Brzyskiemu Jchmc Panowie Cwitonowicz y Filipowicz Kapitanowie srebro y złoto wzięli na Zł. 3,584. —

=Jmćpanu Bazylemu Czaternu Sotnikowi Humańskiemu pod czas rabunku w Romanowce, oprócz pobicia - wiązania - y ubić chcenia, wzięto przez Harasyma Pleskacza a w Siczy przezywającego się Szamą Korżenia Lewuszkowskiego y innych w konfessatach fortecy Elizabeth,

przez

przez Antoniego Płaskaczenka, Inkarcerata Kornija Wieliczkowskiego wyrażonych, zabrano na Zł. 2568. ~ „ — u Prokopa Jurpolskiego Poddanego z Romanowki Ciż Haydamacy wzięli Zł. 168. gro. 24. - u Romana Osadczego Potańskiego Ciż Haydamacy wzięli 152. — Karpowi z Palanki Ciż Haydamacy wzięli 88. gr. 26. — Kalennikowi Boyczenkowi zabrali w Cebermanowce, + Onofryj - Juśkow Brat ż Rozenia Medwedowskiego z Iwanem Bratem Kornija Kolnobłockiego y innemi Haydamakami 789. — Długu na Assekuracyą winnego od JP. Szankiewicza Kapitana Serbskiego JP. Alexandrowi Kwiatkowskiemu z stratą 720. - Ihnatowi Boyczenkowi w Cebermanowce Ciż Haydamacy wzięli 1129. gr. 10. — . Stefanowi Chudolijenkowi Ciż Haydamacy wzięli Zł. 608. - Imci Panu Józefowi Zmijowskiemu w Rusenowce zrabowawszy wzięli Ciż Haydamacy 646. gr. 2. - Imci Panu Antoniemu Tabanowi zabrał Mikoła Osadczy Słobody Tyszkowey 11,856. - Popowi z Polskiey strony na oblig winien Imć Pan Szaszkiewicz Kapitan Serbski oprocz straty y expensu Złotych Tysiąc pięćset sześć dico № 1506. ~ „ - :Pretensyi w tym Sumaryuszu wynosi Summa 23,816. ~.

95.) Summaryusz pretensyy wszystkich generalnie zebranych Kościołow - Cerkiew - Domow Szlacheckich - Miast - Miasteczek - Wsiow - Xięży - Parochow - dyspozytorow - Poddanych - y Arendarżow, w Domach; tudzież na Szlachach dobrowolnych rozbicia Szlachty - Kupcow różnych z różnemi Towarami przejeżdzających y przechodzących, od Ludzi Rossyyskich to jest Haydamakow Siczowych - Gardowych - y Zaporoskich - nowoosiadających Rossyyskich Słobod poczynionych, począwszy od Roku 1750. d. 4. Xbra aż do dziś dnia, pod czas Kadencyi Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego przez te lata przypadłych, pierwey Oryginalnemi Regestrami Rękami Stron y Jaśnie Wielmożnych Kommissarzow Sędziow Pogranicznych Województwa Bracławskiego podpisanemi, a zaś WW. Kommissarzom y Sędziom Pogranicznym

Ross

=Rossyyskim podany, w Targowicy pod czas agitującey się Sądow Pogranicznych Septembrowey Kadencyi Tysiąc Siedm=set pięćdziesiątego siodmego Roku dnia 19. 9bris spisany.

=1mo) Roku 1750. dnia 4. Decembris. - Pretensye Oryginalnemi Regestrami przez WW. Franciszka Kazimierza Chojeckiego, Kazimierza Swidzinskiego, Piotra Antoniego Sudymontowicza Czeczela, Antoniego Błonskiego Kommissarzow y Sędziow pogranicznych Woiewodztwa Bracławskiego podpisanemi, WW. Kommissarzom y Sędziom Pogranicznym Rossyyskim, o zrabowanie Miast - Miasteczek - y Wsiow podane: ktorych Miast in Nro 27., Wsiow in Nro 111., Kościołow in Nro 2., Cerkiew WW. OO. Bazylianow w Kalinowce 1. - Tych zaś rabunkow wszystkich valor= efficit: = Złotych 3,141,747. ~„ —. 2do) Item Roku 1751. d. 15. Junij. Pretensye pod czas agitującey się Sądow pogranicznych Kadencyi podane, Rękami Franciszka Kazimierza Chojeckiego, Kazimierza Swidzinskiego, Piotra Antoniego Sudymontowicza Czeczela Kommissarzow Pogranicz=nych Woiewodztwa Bracławskiego podpisane, WW. Kommissarzom y Sę=dziom Pogranicznym Rossyyskim; o zrabowanie Miast - Miasteczek in Nro 5., Wsiow in Nro 7. oryginalnemi Regestrami specyfikowanych. pretensye te wynoszą Summę Zł. 646,792. gr. 16. ~„ — 3tio) Tegoż Roku dnia 15. 8bris. pretensye pod czas agituiącey się tychże Sądow kadencyi Septembrowey Oryginalnemi także Regestrami spisane, przez WW. Fran=ciszka Kazimierza Chojeckiego, Kazimierza Swidzinskiego Kommissa=rzow Pogranicznych Woiewodztwa Bracławskiego podpisane, Tymże WW. Kommissarzom Rossyyskim podane o zrabowanie Miast in Nro 3, = Wsiow in Nro 20.; wynoszące Zł. 130,512. ~„ — 4to) Roku 1755. dnia 15. Novembra. pretensye pod czas kadencyi tychże Pogranicznych Sądow spisane, przez Wo Antoniego Błonskiego Kommissarza y Sędziego Po=granicznego Bracławskiego WW. Kommissarzom y Sędziom Pogranicz=nym Rossyyskim Oryginalnemi Regestrami podpisanemi podane, o zrabowanie Wsiow in Nro 6. wynoszące Złotych Polskich 23,816. ~.

96.) Summaryusz podobnym sposobem pretensyy jako daw=niey krzywd Obywatelow Polskich przez Haydamakow Zagranicznych Rossyyskich poczynionych od Roku = 17..

1755. dnia 15. Novembris aż do dnia dzisieyszego = osobliwemi wprzod Regestrami specifice podanych, a teraz dla prędszey explikacyi Summaryuszem dnia 19. Novembris 1757. Roku w Targowicy redukowanych WW. Kommissarzom Rossyyskim podanych. ~ " — . ~ " —.

JW. Imćpanu Franciszkowi Salezyuszowi Potockiemu Wojewodzie y Generałowi Ziem Kijowskich, przez zrabowanie Miasta Targowicy y Wsiow Hołdaszowki - Mołodeckiego - Mankowy - Patanki - Nerubczyki - Dmitruszek - Borszczowey - Psiarowki - Rozsona - Karaczyowiec - Bukow - Kamienki - Papuzyniec - Kislina - Kamienicznego - Teplika - Tarnawki - Isajek - Gryżanowki - Muszurowa - Gruszki - Tauzny - Talnego - Fumanki - Mohylney - Kamienney - Widet - Tarslika - Krzywego - Berczowey - Hołowaniewskiego - Taslika - Rossołowiec - Kopijówki - y innych, jako y zabranie Koni Zołnierskich Kozackich, pod Humaniem w Targowicy na Mokrzybłotach y na różnych mieyscach uczyniono = szkody na Złot. pol. 120,777. gr. 20. ~ " — JW. Imćpanu Stanisławowi Potockiemu Wojewodzie Poznańskiemu przez zrabowanie Wsiow Bubnowki - Lerdeniowki - Sobolowki - Brodka - Kataszyna - Tarkanowki - Mankowki - Zawadowki - Kraszynowki - y innych uczyniono szkod na Zł. 23,144. ~ . " — . WJmćpanu Hoholowi Skarbnikowi Dobrzyńskiemu przez zrabowanie Wsi Babanki szkody na Zł. 8,312. — Imćpanu Kurdwanowskiemu na Fumachcie w Jatorliku stojącemu, przez zabranie koni - oręża y inney apparencyi Towarzyskiey szkody na Złot. pol. 720. - Imćpanu Zeleźnieckiemu przez zrabowanie Wsi Zakrynicza, zabranie koni - sukien - y wszelkiey apparencyi Szlacheckiey uczyniono szkody na Złotych 9,117. ~ . Imćpanu Stefanowi Danżyńskiemu, przez zrabowanie Wsi Potuszy, zabranie Sukien - Rzędow - kulbak - y gotowizny, uczyniono szkody na Złotych 9819. gr. 2. ~ . ImPanu Trockiewiczowi w teyże Wsi pod czas rabunku będącemu, przez zabranie Sukien - gotowych pieniędzy - jako y wszystkiey apparencyi, uczyniono szkody na Złotych 1088. gr. 15. Imćpanu Rybickiemu przez zrabowanie Słobody wesołego Kąta, zabranie gotowych pieniędzy - Sukien - y innych ruchomości uczyniono szkody na

Złot.

=Złotych 1055. gr. 27. ~ „ Woysku Koronnemu Partyi Ukraińskiey
jako y różnym Jeźdźcom Kompanij w różnych mieyscach na zimowey lo-
kacyi w Nowosielnicy stojącym, jako y z funkcyi powracającym, przez
napadnienie - rabowanie na dobrowolnych drogach - zabranie koni - mo:
dunku - kulbak - y gotowych pieniędzy uczyniono szkody na Złotych
Polskich 58,596. ~ „ Wymćpanu Libiszewskiemu przy zrabowaniu Wsi
Lubownicy uczyniono szkody na Złotych Polskich 694. ~ „ Wymćpanu
Bukojemskiemu, przez Złodziejow Filipowcow Zagranicznych w ukra:
dzeniu kotłow dwoch szkody na Zł. 200. ~ „ Kostynie JW: Jmćpana
Potockiego Wojewody Kijowskiemu poddanemu z Słobody Kamienney
Krynicy do Klucza Humańskiego należącey, Hultaje Rossyyscy z Sło:
body Ternowki /: między ktoremi y Biały Obywatel Tarnowiecki bę:
dąc paszport od Jmćego Sotnika sobie dany zgubił :/ napadłszy nocną
porą zabrali w różnych ruchomościach na Złotych 650. ~ Ciż =
Hultaje z Ternowki Michałowi Krzywoszyjenkowi y Fedorowi przy mły:
nie Tarnowieckim zabrali koni troje, valoris Złotych 130. ~ „ WPanu
Łupińskiemu Cześnikowi Brańskiemu przy napadnieniu na Stancyą
w Mieście Ladyszynie przez Hultajow Rossyyskich osobliwym Rege:
strem specyfikowanych wzięto pieniędzy w Złocie Czerwonych Złotych
480. efficit Złotych Polskich 8640. ~ Temuż Wymćpanu Łupińskiemu
na ten czas zabrano Sukień Męskich y Białogłowskich - Szabel -
Rzędow - Kleynotow - y wszelkiey Szlacheckiey apparencyi valoris =
6,000. ~ Jmćpanu Bogusławskiemu długu według assekuracyi należy od
ludzi Rossyyskich Zł. 1,396. ~ Wymćpanu Speridowskiemu Skarbni:
kowi Owruckiemu przez zrabowanie Miasteczka Raygroda y zdeze:
lowanie przez Fedora Szwydkiego Małazkę y innych hultajow Zagra:
nicznych Rossyyskich uczyniono szkody na Złotych Pol. 17,905. -
WJP. Antoniemu Chojeckiemu Skarbnikowi Nowogrodzkiemu przez =
zabranie koni troje pod Niemirowem od Hultajow zagęszczonych Ros:
syyskich uczyniono Szkody na Zł. 900. ~ „ — „ ~ „ —
=Summa generalis Laterum, oprocz pretensyi Dobr Miasta Lu-
=bara - Chmielnika y Wsiow Niemierzyniec - Rustowiec, - Hubowiec
- Glin

=Glinka - y innych, stante praesenti Commissione, przez Hayda=
=makow Rossyyskich porabowanych y jescze dla ustawicznie grassują=
=cych Hultajow niedoniesionych efficit Złotych Polsk. 4,212,013. gr. 24.

=Od roku 1750. dnia 4. Decembra aż do dnia dzisieyszego to jest 19.
Novembris roku teraźnieyszego 1757. Xięży w Humaniu zabito in N:
3. — Szlachty prócz tych których wiadomość jescze niedoszła zabito in
N: 28. — Ludzi y Kozakow tak Humańskich jako y różnych zabito
in N: 310. — Grekow Kupcow Zagranicznych zabito in N: 14. ~ " -

=Latus zabitych różney kondycyi ludzi oprócz Żydow. ~ " — 355.

Kościołow w Latyczowie y Humaniu zrabowano in N: 2. - Cerkiew w
Kalinowce zrabowano in N: 1. — Miast zrabowano 40. — Wsiow zra=
bowano 199. — . ~ " — . ~ " — . ~ " —

= Ten Summaryusz pod czas agitujących się Sądow Pogranicznych Woje=
=wództwa Bracławskiego Kadencyi Septembrowey spisany y WW. Kommi=
=ssarzom Rossyyskim podany Roku Pańskiego 1757. dnia 19. 9bris. —

= Ten Summaryusz Generalny pretensyy ab Anno 1750. ad Annum
=1757. z Regestrem krzywd Ukrzywdzonych y do Akt Pogranicznych
=podanych, oprócz krzywd y zaboystwa ab Anno 1757. ad Annum
=1760. nastąpionych z racyi pretendowania coraz przeniesienia Jurysdy=
=kcyi od WW. Jchmciow Panow Kommissarzow Rossyyskich jescze niepo=
=danych jednak w Memoryale wspomnionych podpisuję. — Datt: w
=Warszawie 1760. Roku die 2. Novembris. - F. K. Chojecki Chorąży
Zytomirski Podwojewodzy Sądowy Generatu Województwa Kijowskiego
Sędzia y Kommissarz Województwa Bracławskiego. mp. · ~ " —

97.) Remonstracya Rabunkow y zaboystwa Godnych Szlachty
y innych różney kondycyi Ludzi tylko we Włości samey
Pogranicznej Humańskiey y w Kluczu Sargowickim w
dobrach dziedzicznych JW. Jmci pana Potockiego Wojewody y
Generała Ziem Kijowskich przez półtora Roku tylko po=
czynionych od Zagranicznych Hultajow ze Słobod Rossyy=
skich wypadających ze Zbiegłemi na granicach Polskich
osadzonych a w Kommendzie Aktualney y Protekcyi JP. Bryga=
dyera zostających. — Dawnieyszych zaś pretensyy zaindu=
kow

 kowanych w Akta oboyga Narodow pograniczne a niedecy:
dowanych jeszcze y poźnieyszych podobnych ſ: samym tylko
Dobrom JW: Tegoż Wojewody :/ tu się niewspomina, lecz ſię
dalszemu czasowi zostawuje. ~ " — . ~ " —.

= N.o 1.o) 1750. Anno d. 23. Novembris. Podano do Akt Summaryusze
szkod poczynionych, przez spalenie Miast dwóch Humania y Targowicy
y wsi kilku porujnowanie, różney kondycyi y stanu ludzi w teyże Hu:
mańszczyznie znayduiących ſię ze wszystkiego obnażenie, Kościoła Hu:
mańskiego y Cerkwi ogołocenie, oprócz Xięży trzech crudelissime za:
bitych, których taxa niepojęta tylko samemu Bogu wiadoma w Rok:
1749. na Złotych Polskich 211,250. — " ~ . N.o 2.o) Anno 1753. d. 24.
Junij. Zaindukowano Akta na Sądach pogranicznych Summaryuszem
szkod poczynionych, przez zabranie gwałtownie Chłopow z Słobod Hu:
mańskich ze wszystkiemi Jch sprzętami, zniesienie długow Arendar:
skich, przez zbiegłe poddaństwo za granice, y na rekwizycye niena:
kazanie satysfakcyi, koni - sian - zboż - bydła - y innych rzeczy jed:
nych gwałtownie drugich kradzionym sposobem po złodzieysku zabra:
nie y do Słobod Roſsyyskich zaprowadzenie, Ludzi różney kondycyi y
Stanu Haydamackie zrabowanie na Złotych Polskich 23,592. ~.

= N.o 3.o) ſ: Krasnożona z Woytowki Bersadziey za granice zaszły, teraz
w detencyi Niemirowskiey, ma bydź przystany do Targowicy, z które:
mi mógł rabować, wyzna na konfeſsatach :/ ~ Anno 1756. Zrabowa:
na jest Wieś Kopijowka w Kluczu Tulczyńskim : było Haydamakow
blisko 40, którzy zrabowali y Chłopow y Arendarza w srebrze w Su:
kniach - płutnach na handel skupionych - pieniądzach : kilku ludzi
na śmierć zabili, kilkanastu pokaliczyli : na Złotych 4763. ~.

= N.o 4.) ſ: Olexa Żuk przed tym Koczubieżowski Humańszczyzny,
teraz w Słobodzie Tyszkowce Roſsyyskiey z którym z tychże Słobod było
7. ; y ad praesens jest w detencyi Roſsyyskiey, y że jest śmiertelnie cho:
ry niemógł bydź na Konfeſsata wzięty :/ ~ Eodem Anno die 4. 9bris.
Chłopi własni z Humanszczyzny zbiegłszy się za granicę Roſsyyską,
potym nocną porą złodzieyskim sposobem podkradłszy się do Słobody
Slepowki Poſseſsora Teyże Wsi JmPana Bielewicza Towarzysza JW: JPana
Oboz

Oboźnego Polnego crudelissime zmęczywszy do ostatniey kropli=
krwi wytoczywszy na śmierć skłóli, chłopca Tegoż pokłóli: tamże
wzięto czerwonych Złotych 10., y inne Sprzęty - suknie na Zł. 1,800. –

№ 5°.) /: Tychże samych Słobod niemogli bydź poznani Hultaje
w nocy: /~ Eodem Anno die 20. Novembris. Ciż sami Hultaje ze
Słobod Rossyyskich porabowali Arendarzów, jakoto w Korcowey na pół
tora tysiąca, Gredzenowce na Zł. 1200.; ogołem zabrali na 2700. –

=№ 6.) /: Ciż Sami z tychże Słobod Rossyyskich Złodzieje w dalszych
konfessatach wydać się mogą: /~ Eodem Anno in Septembri z tychże Sło=
bod Rossyyskich podkradłszy się lasem do Hromow, dwóch Żydow skłó=
li y więcey jak na Sto Talarow zabrali ~ szkody na Zł. 800

№ 7.) /: Olexa Żuk wzwyż wyrażony: /~ Eodem Anno, tymże
sposobem w Polanieckim napadłszy Arendarza zrabowali na półtrzecia
tysiąca: w którym rabunku watazką był Żuk. - na Zł. 2,500. –

=№ 8.) /: Sotnik z Tarnowki Słobody Rossyyskiey y Kommendant
tameczny: /~ Eodem Anno Junij. Na wiosnę zebrawszy się, koni kil=
kadziesiąt zabrali, słobodę nazwiskiem Semeryczki ze wszystkiemi
ludźmi y chatupy nad Syniuchą osiadłe naprzeciw Tarnowki Mos=
kiewskiey zrabowali: szkody uczyniono na Złotych Pols. 3,200. –

=№ 9°.) /: Harasym Pleskacz z dwoma synowcami y Czeredniczen=
ko y inni tam lepiey wiadomi ze Słobody Tarnowki przedtym Ro=
manowscy y Mankowscy poddani: /~ Eodem Anno z tychże Słobod
Pleskacz Karnouch mający Matkę w Tarnowce zebrawszy drugich
Hultajow wraz z braciami Swojemi napadłszy nocną porą na Wieś
Kankowkę zrabowali JmcPana Łaszcza Dyspozytora tamecznego, w
przód Samego zbiwszy y samę Łaszczową zmęczywszy do jamy alias
do pohrebu wrzuciwszy; /: tak iż wkrótce umrzeć musiała: /; =
zabrali więcey niż na trzy tysiące: u Arendarza na dwa tysiące
kilkaset Złotych wzięli : zrabowali ogółem na Zł. pol. 5,326. –

=№ 10.) /: Ciż Sami z tychże Słobod Pleskacz wzwyż wyrażony
z innemi: /~ Eodem Anno, Słobodę nazwiskiem Hołomanowkę
JmcPana Kossowskiego y drugą Pawłowkę JmcPana Pawłowskiego
napa=

 — = napadłszy w kilkanaście koni z Słobod Rossyyskich do sczę=
tu zrabowali: chudoby, jakoto woły - konie - fanty wszelkie zabrali: ogó=
łem szkody także uczynili na Złotych Polskich 1736. gros. 21. —

= № 11.) ∫: Syry Dobrański z Słobody Juszkowey Rossyyskiey z in=
nemi z teyże Słobody w koni kilkadziesiąt orężno: / ~ Eodem Anno
sposobem Złodzieyskim z Tychże Słobod Moskiewskich napadłszy
na Słobodę Mostowata nazwaną do sczętu zrabowali y ludzi
kilkunastu ze wszystką Jch chudobą za granicę zabrali: 6,227. —

= №. 12.) ∫: Mikoła przed tym Mieszkaniec Targowicki a teraz
Sotnikiem za granicą uczyniony z Słobody Tyszkowskiey Popowicze
y z Zaporoszcem samotrzeć: / ~ Eodem Anno podobnym sposobem z
tychże Słobod napadłszy Tabarca w Nerubayce w nocy zrabowali:
zabrali w Sukniach, porządku y gotowiznie na Złotych Pol. 6,700. —

= № 13.) ∫: Tenże Mikoła Sotnik Tyszkowey Słobody Rossyyskiey z
Swemi podkommendnemi Złodziejami: / ~ Anno 1757. in Julio. Przybra=
wszy Hultajow kilkunastu z Tychże Słobod Rossyyskich, nocną porą
wpadłszy do Nerubayki wzięli Kotłow Arendarskich z Browaru
sześć: także y Diaka zrabowali: szkody na Zł. 3,572. groszy 14.

№. 14.) ∫: ze Słobody Juzkowey Dobrański y Mikoła Tyszkowski
między któremi był Kiryczko wprzod Nerubayski Poddany teraz w
Tarnowie mieszkający pod Kommendą Jurego: / ~ Eodem Anno in
Aprili. Z tychże Słobod Rossyyskich zebrawszy się ludzi sześciu no=
cną porą Kamienną Krynicę w possessyi JmćPana Moczulskiego
Towarzysza Znaku JW. JmćPana Sapiehy Woiewody Smoleńskiego
będącą zrabowali: Tegoż Pana Moczulskiego we Dworze zasta=
wszy bili - męczyli - potym do Arendy zaprowadziwszy męcząc
y do ostatniey kropli krew wycedzając na śmierć skłóli: papie=
ry potrzebne - membrany etc w Sukniach - porządku et na =
sześćtysięcy Złotych Polskich, koni 9. wzięli: w Arendarza tame=
cznego gotowizny oprócz fantow na Zł. pol. 1500. - szkody: 7,500. —

= № 15.) ∫: ze Słobod Rossyyskich to jest z Ternowki y Tyszkowki
w koni 30., wiedzieć niemożna po Jmionach chyba Complicum =

w dal.

w dalszym czasie pokaże się:/~ Eodem Anno et Mense, Z tychże Słobod Rossyyskich zebrawszy się Hultaystwa ze czterdziestu spodziewając się zastać sukna Kupieckie w Targowicy napadli; uradziwszy między sobą pierwey aby Kozakow wyrżnąć, potym Sukna zabrać: jakoż tak się stało, tylko Sukna niezastali, ale Kozakow trzech śpiących na śmierć skłóli. ~" —" ~" —.

=№ 16.) /: z tychże Słobod Rossyyskich między któremi był Kordada przedtym w Pliarowie w Humanszczyźnie a teraz w Tyszkowce Juszkowey Słobodzie mieszkający:/~ Eodem Anno in Majo. - z Tychże Słobod Ludzie przedtym u Nas mieszkający a teraz zbiegli za granicę, napadłszy w kilkudziesiąt na Wieś Zawlinę Arendarza do szczętu zrabowali, karczmę spalili, y koni ludziom wzięli więcey jak 20. - szkody: 1,066. g. 18.

=№ 17.) /: z Tychże Słobod Pleskacze Machnenko - Żuk - Kiryczenko z Tyszkowki - Dobranski z Tarnowki y insi in N. 70. po Jmionach Jm wiadomi:/- Eodem Anno in Majo. z Tychże Słobod zebrawszy się, Teplik zrabowali, Administratora y Żonę crudelissime zbili, Arendarza ze wszystkiego obnażyli, wziąwszy więcey jak na 1,000. Złotych, Żyda jednego na śmierć skłóli; skąd powracając napadli na wsie nazwane Buki y Antonowka, gdzie Arendarzy w tych dwóch Wsiach zrabowawszy żony Jch y dziecie jedno skłóli y więcey jak 2,000. kilkaset Zł. pol. zabrali: wszystkiey szkody na Zł. p. 6,664. gros. 10.-

=№ 18.) /: Osadczy Czarnokozy Jwan Korobczenko y inni sześciu Piliponow mieszkający przedtym w Babance w Humanszczyźnie a teraz w Tuszliku Słobodzie Rossyyskiey:/~ Eodem Anno Piliponi siedząc we Wsi Babance w Possessyi Jmć Pana Hohola Towarzysza Znaku Pancernego Buławy Wielkiey Koronney, potym zbuntowawszy się uszli za granicę, y ztamtąd namówiwszy do siebie z Rossyyskich Słobod ludzi nocną porą napadłszy na tę Wieś Babankę, chudobę ludzką zabrali, ludzi jednych zbili innych poranili, Administratora tamecznego śmiertelnie pokłóli y postrzelili etc. y więcey jak na kilka tysięcy zabrali. - wszystkiey szkody na Złotych 8,312. -

=№ 19.) /: Jusko Tabaniec Sotnik z Słobody Dobranki Rossyyskiey: Herasym Pleskacz: tegoż Pleskacza Synowcow dwóch: Olexa Żuk z Humanszczyzny: y Humanski Jacko Fedor z Bersadczyzny: y Swiadki, Michayło Suchy, Olexa Kiełbasa, Harasym Kotlarenko z Lisianszczyzny teraz w Elisabecie y inni ze Słobod Rossyyskich Zaporoscy:/~ Eodem Anno d. 11. Julij. Jusko Sotnik zebrawszy do siebie ze Słobod Rossyyskich Hultaystwa y Zaporozcow=

kto

194. = którzych było w liczbie lepiey Jemu wiadomych na kilkaset koni; napadł pod Humań gdzie zabrali y pozabijali Ludzi podług niższey specyfikacyi, to jest: = 1º) Koni Kozakow Humańskich 132. – 2º) Koni Dragonij JwPana 37. – 3º) Koni JP. Piątkowskiego Gubernatora Humańskiego 26. – 4º) Koni JP. Hohola 9. – 5º) Żrzebcow JP. Cześnika Ortyńskiego 4. – 6º) Koni na pastwisku Chłopskich y Żydowskich tudzież po Szlakach y Sianożęciach 40. – 7º) Koni JP. Chmieleckiego 4. – 8º) Koni Tatarskich za paszportem JmPana Regimentarża Pruszyńskiego idących dla sprzedania do Obozu: samych koni in Nº 222. Żrzebiąt in Nº 73. wszystkich zaś in Nº koni 550. – Za każdego zaś rachując plus minus a Czerwonych Złotych 10. uczyni = Zł. 99,000. – /: Jusko Kozołup Korżenia Kulnibłockiego, Michayło Suchy = korżenia kolneckiego, Bandurka korżenia Korsuńskiego, Jwan Kowal ko = rżenia Wasiurżyńskiego y inni, wasylow dwóch Zahornykow z Juskowey = słobody Tyszkowki, przedtym w Horodeckim mieszkający a teraz się znay = dują w detencyi Rossyyskiey :/ – Ludzie na śmierć pobici niewinnie, broniąc hultaystwu zabrania ludzkich chudob: = Bazyli Czaty Sotnik 1. – Doroz Szatay Chorąży 1. – Bordak Ataman 1. – Kozakow radowych obdarto y zabito Nº 19. – Kozakow śmiertelnie ranionych Nº 18. –

= Nº 20.) /: Ciż wzwyż wyrażeni :/ – Pod tenże czas ciż sami hultaje = napadłszy Arendarża Muszurowskiego na gościńcu wzięli w gotowiźnie Rubli 54., gorżałki beczek dwie, jednę wytoczyli drugą wypili waloris rubli in Nº 94. – w Kossenowce od Administratora pieniędzy Pańskich y innych rzeczy na Zł. 1,500. – razem wszystkiey szkody Zł. 2,324. –

= Nº 21.) /: Szwydki Watazka przedtym mieszkający w Woytowie a teraz = w słobodach Rossyyskich czyli w Gardu się ukrywa; Harasym Kotlarżko = z Elisabetu zeznał na teraźnieyszych konfessatach iż było Jch wszystkich = in Nº 82. tak Zaporozcow jako y ze słobod Rossyyskich: Jwan Baykow = stary, drugi Jwan Bayko młody korżenia Korżemowskiego y inni :/ – Eodem Anno in Augusto. – Szwydki Watazka przedtym mieszkający w Bersadczyźnie, potym uszedłszy w granice Rossyyskie y tam zebrawszy do siebie hultaystwa in Nº 82. napadli na Motylnę y Słobodę Wołoską w Humanszczyźnie y te obydwie zrabowali ze wszystkim, chudobę zabrali y inne sprzęty gospodarskie, ludzi bili – męczyli etc. – Ciż sami nazad powracając zajęli w stepie Humańskim owiec 1,500. – Grekow Kupcow

tamże

tamże napadłszy 14. na śmierć zabili, resztę śmiertelnie poranili, towary z Karanszami pozabierali; które towary, jest wiadomość, że się wszystkie w Słobodach Rossyyskich znayduią: oprócz szkody Kupcom Grekom Zagranicznym uczynioney, w ogólności szkody na 17,002. gr. 10.

=№ 22.) /: tu Mieszczanie byli tak ze Słobod Rossyyskich jako y z Gardu, którzy jak byli zwani? chyba się z dalszych Konfessat pokaże :/ Eodem = Anno in Septembri. na Wieś Rosołowkę czat dwie Haydamakow piesi y konni napadłszy, zabrali do szczętu y samego teyże wsi Possessora WJPana Bohusławskiego ze wszystkiego obnażyli, na kilka tysięcy zabrali, samą śmiertelnie zbili: ciż sami Jurpol- Buki- Kamionkę zrabowali, ludzi bili- męczyli, w Bukach Saletrę zabrali, szurę w którey się saletra robi= ła z kotłami miedzianymi spalili, kądki porąbali: szkody 17,699. gr. 13.

=№ 23.) /: Paż sama Czata będąca w Kwocie blisko Stu Koni :/ Eodem Anno w tymże czasie- Ciż sami Haydamacy napadłszy na Wieś Berczowkę JmcPana Piotrkowskiego zrabowali do szczętu, ludziom wszelką chudobę fanty etc zabrali, y Onych bili- męczyli: szkody = 1029. Zł. 6.

=№ 24.) /: z tym się stało za wiadomością y z własnego roskazu JmcPa Brygadyra w Elisabecie :/ Jan Lisianiewicz w Służbie Żołnierskiey będący a potym uczyniony Dozorcą Maydanow y poborcą różnych pro= wentow pieniężnych Skarbowych z całey włości Humańskiey jakoteż y Szafarzem do skupowania wołow na Skarb Pański przy granicy y za granicą, skupiwszy sto kilkadziesiąt wołow przystawił do Humania; potym za daniem znać z Lypriaczki Słobody Rossyyskiey że mają jesz= cze woły na przedaż wziąwszy ze Skarbu Rubli sto kilkadziesiąt y Ko= zakow czterech pojechał do Lypriaczki a z Lypriaczki pojechał do Elisa= betu; tam bez naymnieyszey przyczyny wzięty pod Karaut, niemiłosiernie go obdarto ze wszystkiego, osobno go posadzono, a potym za własnym Ro skazem Brygadyera Lisianiewicza Tegoż na wszystkie strony do śmierci bito że się aż robacy zalegli byli, tak iż Go Cyrulicy opatrywali w Kijowie, y Kozakow także bito wmawiając w Nich że wy na szpiegi jesteście wy= słani, a potym okowani odesłani do Kijowa, a Konie- pieniądze y Oręże w Elisabecie zostały, y tam od Sᵗᵒ Piotra Ruskiego aż do Zapust Wielko-

post

 — =postrych tak wielką niewolę cierpieli; Kozakow zaś czterech zmę=czonych ledwo żywych przystano; koni troje tamże zdechło; kulbaki - orę=że - y wzwyż rzeczone pieniądze - ludzież y Tenże Lisieniewicz dotych=czas zostaje; mieniąc że On jest człowiek Zadnieprski; a Ten jest czło=wiek rodowity Polski z Dóbr Ołyki spłodzony z Oyca Szweda. - w goto=wiźnie y zabraniu różnych rzeczy uczyniono szkody na Zł. 1720. ~.

= Nº 25.) /: zebrawszy się ze Słobod Rossyyskich więcey niż 20. między któ=remi był Baybarczko mieszkający przedtym w Targowicy a teraz w Lipni=czu:/ ~ Eodem Anno 1757. ultimis Augusti, wypadłszy kilkunastu hul=tajow pod Targowicę zabrali Koni Kozackich y Ludzi Targowickich dwu=dziestu trzech: uczynili szkody na Złotych Polskich 2,637. ~ " -

= Nº 26.) /: Batczenko przedtym Stepanowski: Pleskacze Anton y Wasyl Bracia, Roskon Tabaniec w koni 30.:/ Eodem Anno podczas agitującey się Kommissyi napadłszy na Wieś Krzywy Puplik Imćpana Tatarowicza zrabowali, koni karych 4. wzięli, Imćpana Ihnatowskiego ze wszystkiego obdarli: uczynili w ogólności szkody na Złotych Pol. 3,378. ~.

= Nº 27.) Tenże Batczenko z wyrażonemi wyżey. - Pod tenże czas JP. Olszewskiego w Widłach, JPP. Borkowskiego - Jakubowskiego w Tarnowce do szczętu zrabowali - zbili - y crudelissime zmęczyli: ludzi tameczonych ze wszystkiego obdarli: w ogólności uczynili szkody na Zł. 3,378. ~.

= Nº 28.) /: Complices ze Słobod Rossyyskich powołani y wyznani przez Konfessata z Tarana Taporozca Haydamakę w Urzędzie Humańskim: Fedor Potowinczuk, Fedor Tara Korżenia Waskutyńskiego, Fedor Noscządyn, Iwan Boyko:/ ~ Anno 1758. ultimis Maij. nocną porą napadłszy Hultaje Zapo=roscy wraz z Obywatelami ze Słobod Rossyyskich Wieś Uhoże w Humań=szczyźnie, tam mieszkającego Imćpana Ortyńskiego Młodszego Towarzy=sza Pancernego JWº Imćpana Wojewody Generała Ziem Kijowskich do pół nocy męczyli sypiąc ogień po wszystkiem ciele, supponując o Nim że miał rzeczy swoje y pieniądze w Domu pochowane, a potym kilka razy spisą skłóli y tak formalnie za nieżywego porzucili, /: który do tych czas do zdrowia nieprzychodzi, y żyć długo ani zdrowia ani zmy=słow dobrych potym zmęczeniu mieć niemoże:/; a co tylko było w Suk=niach Męskich y Białogłowskich - Koniach - Kulbakach - y we wszystkim porządku Szlacheckim, jako Regestr do Akt podany opiewa, zabrano:

uczyniono szkody w ogólności na Zł. pol. 9064. groszy 14. ~„ —

= Nº 29.) /: Watazkowie Zaporozcy Steć Udaty y Szwydki, a drudzy Tymże lepiey wiadomi: /~ Eodem Anno ultimis Octobris. - Haydamakow Konnych circiter 60. koni nocną porą napadli Miasto Bratylow, ludzi wartuiących powiązali y kilku crudelissime pokaleczyli, kramnic kilka z suknami y materyami jedwabnemi y Żydow bogatszych po Domach zdarli, y te wszystkie zdobyczy na Wozy Żydowskie zabrali, obronną Ręką za granicę uszli, jako osobliwe Regestra świadczą każdego; naliczono szkody na Zł. 40,208. —

= Nº 30.) /: na tym Rabunku byli ciż Sami którzy uszli z Psiarowki za granicę jako świadomi, co się in peragendis pokaże: /~. In Anno 1759. in Novembri -. w Humaniszczyznie, ze Słobod Rossyyskich pieszych kilkunastu nocną porą napadłszy Szlachcica JP. Zadnowskiego, namęczywszy go przez różne rodzaje męki na śmierć skłóli, a potym wszystko do szczętu — konie - wozy - y co tylko bydź mogło we Dworze, bo przymuszony męczeństwem sam musiał pokazać gdzie miał co schowanego, zabrali y poszli za granicę w Słobody Rossyyskie. - Excepta taxa capitis, zabrali Onemu podług osobliwego Regestru y uczynili szkody na Zł. polskich 7,000. —

= Nº 31.) In Anno 1760. die 20. Maij. wypadłszy ze Stepu z Słobod Rossyyskich hultaystwa pieszych y konnych więcey sta w Klucz pobuski do Humania należący, zagarnęli bydła tak Skarbowego własnego jako też y z tamecznej krainy wsiow trzody gdzie napadli sztuk 427. oprócz co po Wsiach rabowali; y to się dowiedzie, że to bydło do Słobod Rossyyskich zagnali, jedno rozprzedali, a drugie gdzie y komu dysponowali? sami o tym wiedzą. — tegoż Bydła Specyfikacya: = 1º) wołow Skarbowych Stadnych Wołoskich dobranych na transport - wypasionych, za które na mieyscu Kupcy dawali po ₰ 5. y tych było in Nº 132. efficit valor in Suma ₰ 1,045. alias Złotych Polskich 18,819. — 2º) Bydła Obornego Wołoskiego także Skarbowego Sztuk in Nº 63., plus minus rachuiąc każdą sztukę = wielką y małą a ₰ 4. efficit ₰ 252.; na Złote polskie uczyni 4536. ~ 3º) w Czemerpolu Gromadzkiego bydła wzięto Sztuk 32.: in valore simili rachuiąc efficit Zł. 2,304. — 4º) we Wsi Zawołowce z Seniaty Imćpana Oberszterlejtnanta y Generała Adjutanta Zawoyskiego, jako podał Regestr

Swoy

 — = Swóy, y całą wieś podtenczas zraboli in Summa valoris 38,028. = Sprzętow zaś Chłopskich y wszelkich ruchomości tu się niewyraża dla skrócenia. — ogółem wszystkiey pretensyi za specyfikowane bydło: 63,687. —

= № 32.) Anno et die eodem. Ciż sami, ut sonat Rapport od Komendy Humańskiey, we dwoje tyle, w pobliższych Wsiach nietylko bydła pobrali ale y wszelkie porządki gospodarskie: y garki brali, czego aktualny haydamak nieczyni, tylko Ci ze Słobod Rossyyskich w stepie osiadający: plus minus valor jako wyżey kładzie się Złotych polskich 107,306. —

= № 33.) /: tam znaydowali się WW Jchmć Panowie Horwat Generał Leytnant Kommendant Nowoserbii, drugi P. Prokop Generał Major Kommendant Okopow S. Elżbiety :/ — Anno eodem d. 4. Augusti. naprzeciw Tarnowki Słobody Rossyyskiey nad Syniucha przez całą wiosnę było przysposabianie włością Humańską w zwożeniu drzewa etc. non modico sumptu na Rzemieśnikow y na 30. parobkow fabrycznych rocznych dla budowania na Humańskiey stronie Dwow y innych commoditates dla mieszkańcow: y co tylko te wszystkie materyały sprowadzili, y Kozacy piesi wraz z Rzemieślnikami y Kommendantem swoim przyszli do roboty: WW Jchmć Panowie Kommendanci Obydwa Elisabetu y od Nowoserbii sami in personis Generałowie w kilkuset koni Grenadyerow y Hussarow przyszedłszy Jmć pana Kwiatkiewicza Kommendanta pod Karaul wzięli, Kozakow Humańskich desarmowali, Cieślow — Parobkow potłukli — poodzierali, a potym te wszystkie drzewo y materyały na swoją stronę do szczętu przewiezli y zdemoliowali: przez co jest szkody znaczney przez zawody — mitręgę — Rzemieśnika ad assem porachowawszy plus minus Złotych Polskich 36,000. —

= № 34.) /: ktorzy tam byli? w Konfessatach Urzędowych Humańskich lub Obozowych mają się znaydować :/ — Anno 1758. medijs 8bris Obszczyny Haydamackie circiter koni 100. napadłszy Mohylow nocną porą, a że niemogli wkroczyć w Miasto samo, za bramą Lentera Kupca y Pawła Greko-Duchownego y innych Obywatelow majętnieyszych na Przedmieściu do szczętu zrabowali y żołnierza jednego na śmierć zabili, drugich kilku porąnili: szkody naczynili na Zł. pol. 37560. —

Te wz

= Te wzwyż wyrażone punctatim pretensye, na projekt = ~
tylko niektóre zebrane krótko, przse sciągające się do Dobr Dziedzi=
cznych Jw: Jmcpana Wojewody Kijowskiego; a innych tu jescze wpisa=
nych niemasz, dla nieskutecznych przez lat dziesięć od strony Rossy
yskiey Kommissyi y satysfakcyi; a drugie tymczasem wiolencye -
gwałty - zabóystwa - rabunki nieustające y coraz większe przybywa=
ją, dla czego już Ukrzywdzeni Obywatele zrażeni będąc niezjeżdża=
ją ani do Akt Pogranicznych niepodają, niespodziewając się z doswia=
dczenia żadney sprawiedliwosci ani satysfakcyi od Strony Rossyyskiey.

Summaryusz walorw za wzwyż wyrażone pretensye każdy
sub No. niżey zaprowadzony, tudziez rożney kondycyi ludzi po=
zabijanych - pokaliczonych - niemniey y tych przez których te
rabunki y zabóystwa poczynione Haydamakow, w Dobrach
dziedzicznych Humanszczyznie y innych Jaśnie Wielmożnego
Jmcpana Potockiego Wojewody Generała Kijowskiego adnotowany.

No.	Złote	Gr.	No.	Złote	Groszc	No	Złote	Grosz	No.	Złote	Grosz	No.	Złote.	Grosz
1.	211,250.	_	8.	3,200.	_	15.	1,066.	18.	22	1,629. .	-	29	7,000.	-
2.	23,592.	_	9	5,326.	-	16.	6,664.	10.	23	1720. .	_	30	9064.	14
3.	4,763.	-	10	1,736.	21.	17.	8,312.	-	24.	2,647.	-	31	63,687	-
4.	1,800.	-	11.	6,227.	-	18	99,000.	-	25.	1,473.	18.	32	107,306.	-
5.	2,700.	-	12	6,700.	-	19	2324.	-	26	3378.	-	33.	36,000	-
6.	800	-	13.	3,572.	14.	20.	17,002.	10.	27.	~ . . —	-	34.	37560	-
7.	2,500.	-	14.	7500.	-	21.	17,699.	13.	28	40,208.	-	—	——	—

= Jchmc Panowie Szlachta pozabijani na śmierć. ~

Jeymosć Pani Radkowska zrąbana na śmierć. - Mąż skaleczony wygoił się
ale ledwo żyje. - JP. Bielewicz Towarzysz Pancerny skłoty. - JP. Moczulski
Towarzysz Pancerny Skłóty - JP. Piotrowski Podstarości JP. Hohola - Jey=
mość Pani Lasczowa Administratorowa Myszykowska zmęczona y
skaleczona umarła. - JP. Ładnowski po nieznośnym męczeniu jako wy=
żey na smierć zabity - Żołnierz w Motylowie na przedmiesciu na =
smie

Kozacy Humańscy na śmierć zabici. —

Bazyli Czaty Sotnik. — Doroz Szatay Chorąży — Semen Bardak Ataman — Jtko Sorokotyczyn — Hrycko Taran — Wasyl Szkolny — Hrycko Dud=wiczenko — Jakim Hortatenko — Pawło Kowalenko — Jwan Trytutenko — Ostap Klaczenko — Demian Tarażenko — Juszko Serbinenko — Ostap=Probasko. — Ostap Jwanenko — Jwan Damoczenko — Dmitro Morczenko. — Hrycko Moskalenko. — Jwan Popowicz. — Daniło Wiśniowy. — Mykita Hruszczowiecki — Chwedko Stary — Jakub Staszucenko — Jwan Kizimenko — Fedor Barka Tabania. — Jacko Ropijowski. ~ Efficit Kozakow zabitych N. 26. dico dwadzieścia y sześć. ~" —. ~

=Dalsze Opisanie na śmierć pozabijanych Kozakow y śmiertel=nie Ranionych, y inney Kondycyi Ludzi. —

Humańcow jako wyżey po Imionach wyrażiłosię, zabito na śmierć 26. |: w Targowicy pod czas napadnienia w kilkadziesiąt koni pokaleczeni śmiertelnie że żyć niemogą :| ~ Martyn Szapowat. — Jwan Garcarz — Michayło Zając. — Hrycko Halicki. — Konrad Kaleśnik. — Semen Za=jaczyk — Stefan Szawczenko. — Mykita N. ~ Jnnych wszystkich krom wzwyż wyrażonych tamże Kozakow dziesięciu. ~" —.

Żydzi po Wsiach Skarbowych trzymający Arendę pozabijani

Arendarz Teplicki skłóty. — Arendarz w Hromach skłóty. — Arendarka w Bukach skłóta. — Arendarka w Antonce skłóta. — Arendarki w Bukach dziecie skłóte. ~ " — Przy zrabowaniu Miasta Mohy=lowa zabito Samych Kupcow in N° 60. — Pod czas tego rabunku Chrze=ścijan rożney kondycyi Ludzi tyrańsko zabito 200. — ~" —

=Szlachty — Kozakow — Chrześcijan y Żydow Zabitych ogół: 300. —

=Regestr Haydamakow którzy z Polskich Wsiow w Słobody Ro=ssyyskie pouciekali y ztamtąd kupami mnieyszemi y więk=szemi z Nizowemi rabują. ~" —. ~.

z Humania: Juszko Machnenko w Juszkowey Słobodzie, Petro Mach=nenko w Juszkowey Słobodzie, Mikołay Kowalczenko w Juszkowey Słobo=dzie, Maxym Porchrestow Zięć w Juszkowey Słobodzie, Jhnat Nimczenko

w Jusz=

w Juszkowey Słobodzie, Jacko Kołodysty w Juszkowey Słobodzie, Jwan= Kowalczenko, Jaśko Pustowoytenko, Jwan Rewin Zięć, Derup Hanczarenko.
= z Psiarowki: Jwan Kordoda w Juszkowey Słobodzie, Jwan Dziubenko, Semen Dziubenko, Semen Wołoszynenko. ~ . z Horodeckiego: Wasyl Zachorczenko Starszy w Juszkowey Słobodzie, Wasyl Zachorczenko Młodszy w Juszkowey Słobodzie, Wasyl Plaskaczenko w Juszkowey Słobodzie.
= z Mankowki: Juszko Tabaniec Sotnik w Dobrance Herszt, Jwaś Tabaniec Juszkow Brat, Kruk Tabaniec w Juszkowey Słobodzie, Kruk Tabaniec w Juszkowey Słobodzie, Rozchen z zaciągu Tulczyńskiego w Juszkowey Słobodzie, Czereniczenko w Juszkowey Słobodzie. ~ „ -
= z Patanki: Jacko Wołoszynenko w Juszkowey Słobodzie, Trofim Hanczarenko, Niśczynenko. ~ „ z Koczubijowki: Olexa Żuk w Juszkowey Słobodzie. – z Komanowki: Matwiy Plaskaczenko w Juszkowey Słobodzie, Anton Pleskaczenko w Juskowey Słobodzie. – z Nerubayki: Mikołay Dynczenko, Wasyl Brat Jegoż, Hrycko Kardaszenko w Tyszkowce, Podopryhora tamże, Wasyl Staczenko w Tarnowce. ~ „ —
= z Targowicy: Mikoła Durczenko, Mybarczenko w Łypniance. –

= Regestr samych Zaporozcow Nizowych wypadających z Gardu a = teraz powołanych na dobrowolnych Konfessatach od Inkarcera= = tow ze Słobod Rossyyskich przed Sędziami oboyga Narodow pod = teraźnieysza agitującą się Kommissya podany. ~ „ — .

1.) Herasym Pleskacz Herszt. – 2.) Olexa Kowbasa korżenia Lewskowskiego. – 3.) Harasym Kotlarenko z Elisabetu. – 4.) Jacko Kozołup korżenia Kolnibłockiego, 5.) Jacko Humański. – 6.) Olexa Żuk. – 7.) Fedor Szwidki z Bersadczyzny. – 8.) Watażka Michayło Suchy Korżenia Kurżełskiego. – 9.) Bandurka Korżenia Korżunskiego. – 10.) Jwan Kowal Korżenia Wasiutyńskiego, – 11.) Fedor Szwidki. – 12.) Jwan Boyko Korżenia Korżemowskiego. – 13.) Jwan Boyko Stary Korżenia tegoż. – 14.) Hrycko Złodziey Korżenia Kislakowskiego – 15.) Pawło Tarania korżenia Jwanowskiego – 16.) Hrycko Pismienny Korżenia tegoż. – 17.) Jakob Sydorczuk z Niemirowszczyzny. – 18.) Połowyy Korżenia Pernasławskiego. 19.) Karp Kospa korżenia Nezamiczowskiego – 20.) Andriy Taradza Korżenia Paszkowskiego. – 21.) Sukur korżenia Korżełskiego. – 22.) = Jach

=Jacko Sołup korżenia Diakowskiego Watazka. – 23.) Hrycko Kalita korżenia Myszkowskiego. – 24.) Baryło korżenia tegoż – 25.) Boroda korżenia Popowiczowskiego. – 26.) Wowk korżenia Korsuńskiego 27.) Jwan Dzobołda korżenia Kryłowskiego. – 28.) Dzobołdenia korżenia tegoż – 29.) Pawło korżenia Kurżelskiego. – 30.) Kuziomka korżenia Wasiurżyńskiego. – 31.) Ostrouch korżenia Baturżyńskiego. – 32.) Jwan korżenia Bałnibłockiego. – 33.) Jwan Popodko y 34.) Manegło Łysy korżenia Zerytyłowskiego. – 35.) Jwan Szulcha y 36.) Jwan Lach korżenia Kaszkowskiego. – 37.) Semen Hołowko korżenia Plastanońskiego. – 38.) Kuźma Bity korżenia Platnirowskiego. 39.) Jacko Zub korżenia Konczowskiego. – 40.) Jwan Neydzaty korżenia Jwańkowskiego – 41.) Jwan Bechmelko korżenia Kislakowskiego. 42.) Jacko Tabaniec korżenia Stebłowskiego. ~„ – Dico Zaporozcow wypadaiących z Rossyi na rabunki w Polskie granice in N.° 42. ~. –

=Dalsza Remonstracya opusczonych przez omyłkę in ordine
=kilku znacznych y wielkich pretensyy: y tu się przenosi=
=Translatus podsumowany desuper in Summa 744,808. g. 20.

Zaraz po ewakuacyi Woyska Rossyyskiego z Polski do Rossyi po Rewolucyi zaraz, od którego to czasu wznieciły się tak wielkie rabunki y haydamactwa, in Anno 1726. kilkaset w dzień S. Jura Ruskiego napadłszy extra-wielki Jarmark y Kupcow znacznych wszelkiego Narodu w Motylowie Pogranicznym Mieście, tam niemaiących szacunku szkod naczynili w Sukniach - futrach - bławatach - kleynotach - koniach, jakoto zwyczay przy granicy y Porcie; jak jest już podano do Akt pogranicznych in Anno 1751. die 15. Junij na złotych Polskich 503,773. –.~„ – Tamże W.Jmćpana Libiszewskiego Pułkownika y Kommendanta natenczas do szczętu zrabowali y pokaliczyli in Summa na Złotych Polskich 27,943. jako Regestr osobliwy opiewa. ~„ – Eodem Anno W.Jmćpana Gabryela Złocińskiego we Wsi Leszczynowie, w koniach - sukniach - gotowiźnie - y innych rzeczach zrabowali na Zł. 1,468. gr. 10. – „ ~ Jn Anno 1755. die 15. 9bris, Jmćpanu Bazylemu Czatemu Sotnikowi Humańskiemu pod czas rabunku w Romanowce, oprócz pobicia zabrano przez

Har-

Harasyma Pleskacza w Siczy przezywającego się Szram a = ~ Korżenia Lewunkowskiego, y innych w Konfessatach w Fortecy Eli= zabet przez Antona Pleskaczenka Inkarcerata Korżenia Wielicz= kowskiego wyrażonych, na Złotych Polskich 2,568. ~„ —.
Eodem Anno /: ciż Hultaje jako wyżey są wyrażeni z innemi:/ = u Prokopa Jurposkiego Poddanego z Romanowki zabrali na 168. gr. 24.
= Eodem Anno u Romana Osadczego Patańskiego zabrali na 152.
= Eodem Ao. u Karpa z Patanki zabrali na Złotych pol. 88. g. 24.
= Eodem Anno /: Onufry Juszkow Brat z Korżenia Medwedowskiego z Iwanem Bratem Swoim korżenia Kalnobłockiego y innemi Hay= damakami:/ u Kalenika Boyczenka Poddanego Czebermanowskiego oprócz zbicia y męczenia zabrali na Złotych Polskich 789. gr. 2.„
= Eodem Anno: /: Ciż Hultaje jako wyżey wyrażeni y Mikoła Osadczy z Słobody Tyszkowskiey z innemi Haydamakami:/ u Ihi= nata Boryczenka w Czebermanowce zabrali na Zł. 1129. gr. 18. –
= Eodem Anno u Pana Józefa Zmijowskiego w Kossenowce zabra= li na Złotych 646. ~„ — Eodem Anno JP. Antoniemu Tabanowi zabrano na Zł. polskich 11,856. ~„ — Eodem Anno przez = zrabowanie Miasta y Wsiow, jakoto Targowicy y Wsiow Horda= szowki - Małodeczego - Mankowki - Patanki - Nerubayki - Dmi= truszek - Borsczowey - Psiarowki - Rossosza - Karaczyjewiec, - Bu= kow - Kamianki - Papuzyniec - Kislina - Kamerzeczego - Teplika - Tarnawki - Isaick - Gryżanowki - Muszorowa - Gruszki - Tauzny= Tulnego - Tarmanki - Motylney - Kamienney - Widet - Tarnawy - Tasz= lika - Krzyżowego - Berczowcy - Hołowaniewskiego Taszlika - Rosso= łowiec - Kopijowki - y innych, jako y zabranych koni Zołnierskich - Kozackich pod Humaniem w Targowicy na Mokszybłotach y na różnych mieysach uczyniono szkody na Zł. Pols. 120,777. gr. 18.–
= Eodem Anno JP. Libiszewskiemu przy zrabowaniu Wsi Lubow= nicy uczynili szkody na 694. ~. – Eodem Anno JmPanu Bukojem= skiemu przez Złodziejow Pilipowcow Zagranicznych w ukradzeniu Kotłow dwóch uczyniono szkody na Zł. 200.– „ – Eodem Ao. Kosty= nie Poddanemu z Słobody Kamienney Krynicy do Włości Humańskiey

naleź

 — = należącey zabrali w różnych ruchomościach na Złot. 650. —
Eodem Anno Michałowi Krzywoszyynemu y Fedorowi przy Młynie Tarnowieckim wzięli Koni troje valoris Złotych polskich 130. ~„ —

Summy wynoszącey na Zł. polskich 1,418,450. groszy 26. — dico: million czterykroć ośmnaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt Złotych Polskich y groszy dwadzieścia sześć. ~„ —. ~

W Tymże Memoryale tylko jest valor za ruchomości - pieniądze - konie etc. położony, a przecież jest niemała kwota: ale przy tych wiolencyach Świątnicom Boskim y tylekroć sprofanowania Nayświętszych Sakramentow - pozabijanych tyrańsko Kapłanow - Szlachty - Possessyonatow - Woyskowych Ludzi - Kozakow - y innych różney kondycyi: a zatym tak wiele y z tak wielkiemi pożytkami po za Syniuchą samego tylko gruntu Humańskiego według Traktatu Grzymułtowskiego odebrano gwałtem na mil kilkanaście wszrz y wzdłuż, y tenże sam grunt Polskiemi Ludzmi a bardziey z samey Humańszczyzny osadzony: y tymże sposobem bez żadnego utrzymania tameczni pogranieczni Rossyyscy Naczałowie dopuszczają na Polskiey Stronie rabować, niszczyć Lasy - Wsie - Rzeki - Sianożęcie - pasieki po nieprzyjacielsku y hultaysku: a co większa Rossyyscy Ludzie z Nowoserbiy orężnie z wielką mocą po kilkaset osiadając Wsie w Humańszczyźnie napadają - burzą: więc te krzywdy tak wielkie y nieznośne nie jednym ani dwoma millionami Złotych Polskich można otaxować, lecz tylko do konsyderacyi oboyga Potencyy podaje się. —
Dan d. 2. 9bris Anno Domini 1760. w Warszawie. —
= Franciszek Salezyusz Potocki Wojewoda y Generał Ziem Kijowskich.

98.) Promemoria przez Antoniego Zdanowskiego Stolnika Latyczowskiego względem krzywd przez Rossyą Polszcze poczynionych na Konferencyach podane. ~„ —

w Roku przeszłym 1759. rożnemi czasy Haydamacy z Kozakow Siczowych wpadając w granice Polskie te mieysca y Szlachtę porabowali: = ~„ —
= 1º) Miasto Korsuń, y tam JPanow Młotowskiego y Suchodolskiego. —
= 2º) JmciPana Hrabię Tarnowskiego w Hermanowce — 3º) JP. Sługockiego Strażnika Polnego. — 4º) JP. Głuchowskiego w Czerniawce. — 5º) JP. Dulskiego w Plos-

w Płosce. – 6.) Jmćpana Pokrasę w Bystrzyku. – 7.) JP. Baczyńskiego w Woytowcach. – 8.) JP. Trzeciaka w Niegorcach. – 9.) JP. Dzięciołowskiego w Czorayszym. – 10.) JPów Bodakowskiego y Konderowicza w Sawercach. ~ – =Potym dnia 10. Octobris do Wsi Jereszek wpadłszy na Jmćpana Zdanowskiego, Onego potężnie zbili y skaliczyli, Żonę w połogu będącą przestraszyli, w stadzie – w sukniach – porządkach – srebrze – y pieniądzach zrabowali y zabrali. – W tymże Roku Jmćpana Burżyńskiego w Troszczy Chorążego Pułku Ordynackiego y Brodowskiego ze szczętem zniszczyli y zrabowali. ~ Jeszcze jednak, po rabunku w tym czasie kilku mieysc y Szlachty na dniu 10. Miesiąca Octobra na Jmći Panu Zdanowskim skończonym, Ciż z Kozakow Siczowych Haydamacy niezostali uspokojeni: albowiem w Zimie już potym na Miasto Smilę JO. Xcia Jmći Podstolego Koronnego napadłszy, Mieszczan y Kupcow z towarow – pieniędzy – y fantow – ludzież koni zrabowali: podobnież w Mieście Czerkasach Xięcia Marszałka Nadwornego Litewskiego uczynili, gdzie JP. Rostkowskiego Dzierżawcę Czerkaskiego broniącego się okrutnie zabili. ~ Wzmianka kilkunastu mieysc y Szlachty Possessorow zrabowania, uczyniona tu szczególnie, dla pokazania tak znacznego grassowania w tym krótkim czasie przez tychże wypadających ludzi w granice Polskie. – Między tą kupą swywolnego Kozakow Siczowych Ludu którzy w 50. koni na Jmćpana Zdanowskiego napadli, Ludzie Kraju Naszego znając Tych, poznali: = 1.) Jwana Horkusza korzenia Koszczowskiego. 2.) Jhnata Peretyka korzenia Tymoszewskiego. – 3.) Wasyla Czernego korzenia Steblowskiego. – 4.) Andrzeja Szramowatego Sukur korzenia Kurżełowskiego. – których na granicy pod Mirhorodem na Katahurze przeprawiających się postani ludzie dogoniwszy wyśpiegowali. –

= Ten tedy Lud grassujący skończywszy na Jmćpanu Zdanowskim rabunek die 10. Octobris 1759. Anno, Onego substancyą zabrawszy, Samego nietylko zbiwszy okrutnie ale y plecy raniwszy, Żonę w połogu będącą przestraszywszy, za granicę przez Kataur na Nowey Grobli pod Mirhorodem za wiadomością JP. Konstantyna Attyparmaka Porucznika Komendy JP. Generała Horwata przeprawili się: na co posłańcy JPana Zdanowskiego szukający substancyi y zabiorow Pana Swego z Kozakami Horodowemi śpiegując y już pod granicą doganiając onych patrzyli: którzy Haydamacy

widz

— =widząc pogoń za sobą, gdy z między koni JmćPana Zdanowskiego zabranych ogier naylepszy powodować się niedał, tego pod granicą samą zakłówszy porzucili, tudzież Zrzebie jedno pod Rogatkami zostawili; a przeprawiwszy się przez Katahur wspomniony pod Mirhorodem za=wiadomością JPana Konstantyna Attyparmaka Porucznika Kommendy JmćPana Generała Horwata na Futorze Tegoż JmćPana Generała Horwata stanęli; y tam zdobyczą swoią między sobą y różnych znayduiących się dysponowali; do których wyjeżdzał JmćPan Horwat do Futoru:- albowiem postańcy JmćPana Zdanowskiego od fortecy Mirchorodzkiey w Futorze Go widzieli —. Probatur to także y Inkwizycyami Woyskowemi z Excessanta iednego złapanego do Obozu partyi Ukraińskiey wyprowadzonemi de data die 15. Septembris Aº 1759., że z Tych samych Haydamakow którzy Korsuń rabowali trzech poznanych znaydowało się na rabunku u JmćPana Zdanowskiego. —. — Upraszamy JWº JPana Wojewody Kijowskiego Dobrodzieja, aby jako Wódz Nasz Łaskawy, zapatrzywszy się na tak wielkie krzywdy y uciemiężenia Obywatelow Województwa Swego, raczył się interessować u Dworu Nayjaśnieyszego Króla Jmci Pana Naszego Miłościwego. — Dan w Warszawie dnia 10. Miesiąca Octobris Roku 1760. —. —
=Antoni Larissa Zdanowski Stolnik Latyczewski mp.

99.) Respons na Memoryał przez Jaśnie Wielmożnego Jmć Pana de Wojeykow Posła Rossyyskiego intuitu Sądów Pogranicznych Województwa Bracławskiego, JWⁿ JmćXiędzu Wodzickiemu Pod=Kanclerzemu Koronnemu, w Warszawie d. 2. Aprilis 1760. Anno przez WW. Kommissarzów y Sędziow Pogranicznych Tegoż Województwa od Nayjaśnieyszey Rzeczypospolitey destynowanych podany. —

w Podanym Memoryale uskarża się JW. JmćPan de Wojeykow Poseł Pełnomocny Rossyyski Imieniem Nayjaśnieyszey Monarchini Swojey czyniący, na WW. Jchmciow Panow Sędziow y Kommissarzów Województwa Bracławskiego z Polskiey strony; że jakoby przez niezjeżdzanie Onych na Kadencye prawem naznaczone Administracya Sprawiedliwości upadać miała: co jako contra omnem evidentiam rei jest udano: bo szczególnie ex male narratis ww. Sędziow Rossyyskich którzy tylko dla Siebie

urgent satysfakcyi a zaś Polskiey Stronie czynić recensant, retorquendo Sua facta, Listami Swemi uprzedzając aby niebyli notowani, trzymając się tritum dla siebie Axioma „si tua causa mala sis primus accusans" do Jwo. Posta czynią Raporty: Kommizarze zaś Polscy, tak dla pokazania quibus modis et medijs Jchmc narabiaią jakoteż na remonstracyą niewinnosci y attencyi Obowiązku Swego /: lubo y przedtym czynione Jww. Ministrom Polskim o wybiegach Strony Rossyyskiey bywaty Rapporta :/ następującemi dowiodą punktami: = Primo. – Na fundamencie Konstytucyi 1736. dla uspokojenia pretensyy na pograniczu zachodzących, JJ. Sędziowie y Kommissarze ab utraque Gente Rossyyscy do Archangelgroda Polscy do Targowicy in Anno 1750. die 25. Novembris zjechawszy się, Ordynacyą Sądow pogranicznych z oznaymieniem czasu- mieysca -porządku spraw uformowali y postanowili; a po uformowaniu wysłuchawszy czterdziestu kilku Haydamakow na Rabunkach potapanych Konfessat; gdy się JJ. Sędziowie Polscy u JJ. Kommissarzów Rossyyskich satysfakcyi y dalszego Sądu z Nich domagali; JJ. Kommissarze Rossyyscy wzbraniali się: y owszem po długich kontrowersyach ostatnią deklaracyą in Scripto podali, że bez stawienia powołanych na Konfessatach sprawy sądzone bydź niemogą /: lubo już natenczas oczywiste dowody na kilkakroć sto tysięcy były :/, o Limitę y pozwolenie czasu do schwytania powołanych domagali się: jakoż musieli Polscy Kommissarze pozwolić na Limitę. – Tak pierwszy sposob uniknienia Sprawiedliwości wynalezli JJ. JJ. Kommissarze Rossyyscy: bo to stawienie powołanych nietylko na przyszłey Kadencyi ale y aż do tego czasu nienastąpiło; a Haydamacy ad deducendam rei veritatem przez tak długi czas bo przez lat 10. jedni poumierali w detencyi, drudzy pouciekali, ledwie kilku supersunt ktorych już Woysku Polskiemu uprzykrzyło pilnować, a Sądu doczekać się niemożna. – Secundo. – In Anno 1751. die 2. Januarij. In virtute pierwszey Limity przybywszy JJ. Kommissarze Polscy do Targowicy, y niezastawszy ani doczekawszy się JJ. Kommissarzow Rossyyskich, po wysłuchanych Konfessatach Iwana Czabana Haydamaki chcąc dalszą kontynuacyą Sprawiedliwości czynić, po razy kilka do JJ. Kommissarzów

=Rossyyskich odezwę uczynili: a że WW. Kommissarze Rossyyscy chcąc przez Protekcyą przetrzymać Sprawiedliwość niezjechali; WW. Kommissarze Polscy tę Kadencyą, infectis rebus, do czasu przypadającego z Ordynacyi Sądow Pogranicznych limitowali. ~ Tertio. Roku zaś tegoż d. 18. Septembris za zjechaniem się WW. Kommissarzow utriusque Gentis, reassumowawszy Jurysdykcyą do sądzenia Spraw przystąpili: y tegoż Roku d. 4. 8bris między WW. Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney a JW. Jabłonowską Chorążyną Koronną z drugiey strony Dekreta /: pierwszy Extraditionis przez Też strony pretendowanych Ludzi; eodem =Actu między Temiż a JW. Potockim Krayczym Koronnym w podobney Spra=wie drugi; tegoż czasu między Temiż a JO. Xciem Jmcią Wojewodą Rus=kim podobnyż trzeci :/ są ferowane: z mocy których jest nieodwłocz=nie uczyniona Satysfakcya, jako Kwity de praestita satisfactione Ręką własną z Rossyyskiey strony testantur podpisane: ale nietylko te ale y inne tegoż samego czasu między Temiż Samemi Kommissarzami a JO. Xięciem Jmcią Radziwiłem Hetmanem Wielkim W. Xstwa Litewskgo, JO. Xięciem Jmcią Sanguszkiem Marszałkiem Nadwornym Litewskim, JW. Leduchowskim Starostą Włodzimierskim, JO Xięciem Radziwiłem Wo=jewodą Wileńskim solutionis Summa siedmdziesiąt dwóch rubli, JO. Xcie Jabłonowskim Starostą Czehryńskim, Urodzonym Szczurowskim, o podo=bnąż ponastępowały satysfakcyą: po których Expedyowanych Dekretach z Strony Polskiey, a z Rossyyskiey indifferenter zawieszonych Sprawach, y po podanych przez Strony obiedwie ab invicem pretensyy punktach, d. 15. ejusdem Limita Sądow Pogranicznych Reskryptem JEgo Królewskiey Mości w Warszawie Anno 1751. dnia 8. Decembris z Kancellaryi Wiel=kiey Koronney wydanym z determinowaniem raz na zawsze mieysca w Targowicy y w Archangrodzie jest utwierdzona. ~. Quarto. w Ro 1753. die 21. Martii. Po nastąpionym Reskrypcie, dalszą zwłokę y reniten=cyą WW. Kommissarze Rossyyscy in administranda Justitia czyniąc y przez Rok cały niechcąc zjeżdżać, dopiero in Anno 1753. przez List oświadczy=li się, że podług Reskryptu Nayjaśnieyszego Króla Jmci dla sądzenia do Targowicy pograniczney Kommissyi zjechać od swey Zwierzchności są obli=

gowa=

gowani: a potym Listow kilka tegoż czasu z przyłączeniem innych pretensyy denegando zjechanie Swoje nulla deductione do kogo mają? pretendowali /: na która Referencyą WW. Kommissarze Polscy zabrali się ad Ministerium Sui :/ jakoby Ministrowie Rzeczypospolitey Sędziom pogranicznym Województwa Bracławskiego takową Rezolucyą pisali. ~ —

Quinto. – Anno 1753. die 30. Octobris. – Ciż WW. Kommissarze Rossyyscy ostatnim Listem Swoim że niemogą do Targowicy obstante distantia loci zjechać oświadczyli się; a w samey rzeczy z okoliczności że pod ten czas czterdziestu Haydamakow z Obozu postawionych było: z których, po wywiedzionych Inkwizycyach – wysłuchanych Konfessatach – y indagacyach przez WW. Kommissarzow Rossyyskich akceptowanych in Aº 1750. y podpisanych, według appromissyy Listownych y Limit nastąpionych = niemniey Sądownie podanych Rezolucyy, zupełną uczynić satysfakcyą y szkody przez Tychże Hultajow poczynione na cztery milliony dwakroć = dwanaście tysięcy trzynaście Złotych Polskich y groszy dwadzieścia cztery wynoszące podług osobliwego podanego Regestru Polskim Obywatelom należące nadgrodzić potrzeba było, na jedną zwłokę y uniknienie czynienia sprawiedliwości, na insze mieysca przeniesienia Jurysdykcyi domagali się: /: w zachodzących krzywdach oświadczali, że niemogą nic bez wyższey Kommendy czynić, ale potrzeba się we wszystkim do Guberskiey referować Kancellaryi :/ : co że subsequi niemogło przeciwko Reskryptu Nayjaśnieyszego Króla Jmci, WW. Kommissarze Polscy na przeniesienie Jurysdykcyi z Targowicy niepozwolili. ~. Sexto. – In Anno 1754. WW. Kommissarze Rossyyscy utrzymując systemata Swoje, wynaydując sposoby do przewleczenia Sprawiedliwości y Satysfakcyi ad malam informationem Sui, z Kancellaryi Wielkiey Koronney Roku Tegoż dnia 14. Decembris w Warszawie Reskrypt Nayjaśnieyszego Króla Jmci z przeniesieniem Jurysdykcyi z Targowicy do Krytowa mimo wiadomości Polskich Kommissarzow wyprokurowali; y na fundamencie pomienionego Reskryptu, Listow kilka domagając się do Krytowa Jurysdykcyi, do WW. Kommissarzow Polskich pisali; ale że to ullatenus bydź niemogło, z racyi że Krytow w Województwie Kijowskim leży, a Kommissya Pograniczna in visceribus Województwa Bracławskiego jest prawem y pierwszym Reskryptem ostrzeżona y Ordynacya Sądow utriusque gentis

 — =Sędziow determinowana przez lat kilka akceptowana; y dla:
tego przedsięwziąwszy JJ.PP. Kommissarze Rossyyscy fundowanie Jurysdykcyi
w Krylowie, non accedendo do uczynienia satysfakcyi, mimo Approbaty
obydwóch Nayjaśnieyszych Monarchiy mieysca w Targowicy, na Kom=
missya przez lat dwie zjeżdżać do Targowicy niechcieli; /: na co są
Listowne dowody :/ ; z Polskiey zaś Strony JJ.PP. Kommissarze podług
ustanowionych Kadencyi zawżdy in loco loci w Targowicy znaydowalisię.
Septimo. — w Roku 1755. dnia 24. Septembris, dopiero Listem Swoim
Ciż JJ.PP. Kommissarze Rossyyscy zjechać do Targowicy assekurowalisię,
y po przeciągłym długim czasie d. 27. Octobris Anni ejusdem Ciż JJ.PP.
Rossyyscy y Polscy Kommissarze zjechalisię, y Jurysdykcyą reassumowaw=
szy Sądy sądzić zaczęli; y tam eodem Anno die 12. Novembris ex pa:
rte Polskiey Strony między JJ.PP. Kommissarzami Pogranicznemi a JJ.
Piaskowskim o wydanie troyga koni, y tegoż czasu między Temiż Oso:
bami a JW: Potockim Wojewodą Wołyńskim Extraditionis dwóch ludzi
Dekretow dwa z uczynieniem instantanee należytey satysfakcyi nastą:
piło. — Po których, Jednie Panowie Kommissarze Rossyyscy nieprzystępu:
jąc do uczynienia Sprawiedliwości z Ludzi Swoich w krzywdach Pol:
skich Obywatelow, urgendo Limity, bez żadnego ferowanego Dekretu
z swojey strony rozjechalisię. — Octavo. — w Roku 1756. d. 17. Marty
utrzymując przez Siebie wyprokurowany Reskrypt, Limitami trzema JJ.PP.
Kommissarzow Polskich do przeniesienia Jurysdykcyi z Targowicy do Kry:
łowa sollicitarunt: a gdy JJ.PP. Kommissarze Polscy trzymającsię Res:
kryptow y Ordynacyi Sądow ludzież fundowaney Jurysdykcyi z Targowicy
do Kryłowa w inne Województwo jechać recusarunt, dopiero Eodem An:
no die 5. Augusti Listem Swoim do Targowicy zjechać obowiązalisię:
a tak in Anno sequenti 1757. die 3. Octobris przybywszy do Targowicy,
nasamprzod aby na Stronę Rossyyską z Ludzi Polskich była uczyniona
satysfakcya domagalisię; która bez odwłoki, bo Eodem Actu między
WW. Kommissarzami Rossyyskiemi z jedney a Urodzonym Marcinem
Dzwonowskim z drugiey Strony, z nakazaniem oddania Wozu y pary
koni Stronie Rossyyskiey, y tegoż czasu między Hryhoryem Korniejowicze-

~~Andrzejem Stefanowym~~ - y Romanem Kirytenkiem Zagranicz=
nemi z jedney a Tymże Urodzonym Dzwonowskim y Arendarzem Soko=
łowskim injunctae restitutionis Soli wozow siedm lubo zapłacenia in
instanti, dwa nastąpiły Dekreta: a po nastąpionych Dekretach -
podanych punktach w pretensyach Oboyga Narodow-podpisanych rezo=
lucyach a principaliter w stawieniu Juska Tabarica, gdy już Inkwizy=
cya ex parte Convincentis wywiedziono et super incorruptionem Te=
stium zaprzysiężono, zupełney od JJWW. Kommissarzow Polskich doma=
gali się satysfakcyi y przystąpienia do Exekucyi: JJWW. Kommissarże
Rossyyscy non accedendo do tego et hoc ipso pobłażając Hultajom, raz
że do Kijowa drugi raz że do Gabinetu dla rozsądzenia Sprawy Hu=
mańską odesłano, allegowali; y na jedno wycieńczenie czasu goniąc,
bez żadney tak na statuicyą Haydamakow ab Anno 1750. deklarowa=
ną jako y na inne punkta Rezolucyi odjechali. - Notandum zaś,
że w Humaniu 295. Koni Tatarskich na Jarmark przybyłych, 255.
Zołnierskich y Kozackich zabrano, y potym goniących Humańcow
za Haydamakami 40. zabito. — Nono. - w Roku zaś 1759. już
zaniechawszy Kryłowa, dla dania z Siebie niby pozorney Exkuzy, gdy
JJWW. Polscy Kommissarże do Targowicy zjechali y Sądy przyrzekłszy
sądzić Ichmciow Listownie praevenerunt, Ichmc Kommissarże Rossyy=
scy już do będących w Targowicy JJWW. Kommissarzow Polskich responso=
wali „ że mamy Roskaz aby nie w Archangrodzie ale w Tarnówce
„ którą Archangelską Słobodą nazwali Kommissya odprawiona była":
przeciwko ktorey Tarnowki z Polskiey Strony pusty Step y dziki - sam
przesmyk Haydamacki ciągnący się ku Tatarskim Stepom y Gardowi
znayduje się: y tym sposobem chcąc prawie jakby in speluncam Lat=
ronum wprowadzić, zjechania JJWW. Kommissarzow Polskich preten=
dowali: a tak JJWW. polscy Kommissarże widząc remoram Justitiae
przez Ichmciow Kommissarzow Rossyyskich jedyną zwłokę y eluzyą po
ośmiodniedzielney Sedenteryi w Targowicy Sądy limitować musieli. -
= Zkąd jawny dowod, że nie occasione Polskiey Strony JJWW. &

Kome

 — =Kommissarzow sprawiedliwość y Satysfakcya zaniedbana, /: bo
zawsze gotowi jako się evidenter pokazuje że usilnie koło niey mieli
staranie czynić :/, ale ze Strony Rossyyskiey WW. Sędziow; którzy
obumbrando sprawiedliwy Interess, gdy już przychodziło ad decisionē
causae, niewchodząc w kognicyą tegoż że oprócz wzwyż namieniο=
nych Millionow z pretensyy wynikających krzywdę Bracławskie Kijo
wskie y Podolskie Wojewodztwa niemałą ponoszą, /: bo Ab Anno
1750. ad Annum 1757. zabito Xięży 3., Szlachty 28., Pospólstwa 310,
Grekow-Kupcow Zagranicznych № 14., Kościołow zrabowano 2., Cer=
kiew 1., Miast 40, Wsiow 199., nieinkludując w to recenter poczynio-
nych wiolencyy :) różne wynayduią sposoby, a nadto jescze oskarża=
jąc WW. Kommissarzow Polskich prędkiemi do Satysfakcyi siebie bydź
sądzą, jako obszerniey w Memoryale jest wyrażono. ~ A zatym,
jako niewinnie ta na WW. Sędziow Polskich włożona jest Impostu-
ra, tak gdzie Interess pociągnie według opisanych punktow Jchmciom
Panom Kommissarzom Rossyyskim dowodzić oświadczaią się Kommi=
ssarze y Sędziowie Polscy Pogranicżni Wojewodztwa Bracławskiego. -
Dan w Warszawie ut supra. - Kazimierz Chojecki Chorąży Żytomir-
ski Podwojewodzy Sądowy Generału Wojewodztwa Kijowskiego Sędzia
y Kommissarz Pograniczny Wojewodztwa Bracławskiego. ~" —

100.) List Kommissarzow Polskich do Kommissarzow Ross=
syyskich w Sprawie zabranych Koni pod Humaniem
Tatarskich y Humańskich, o zabicie kilkudziesiąt
Humańskich Kozakow przez Juśka Tabańca y Jego
Społecznikow z Strony Rossyyskiey Roku 1757. dnia
Szesnastego Miesiąca Novembris pisany. ~" —

w Sprawie Humańskiey, w którey zgwałcone Prawa Boskie w zaboy=
stwie Niewinnych Ludzi, prawa Nacyy, Commerciorum in securita=
te publica podeptane, przez zabranie Stad Tatarskich na Jarmark do
Humania przypędzonych, Prawa Narodow Sojuszem wiecznowiernym
zjednoczonych gwałtownem naieżdżaniem Kraju Polskiego przez Hulta=
jow

jow Haydamakow Zagranicznych Rossyyskich pogardzone y znie=
ważone; którąśmy Sprawę /: patrząc na krew jescze widomo świe=
=żą niewinnych ludzi broniących się w Kraju y Oyczyźnie własney wy=
=lanną, w innych sprawach zaboystwa Xięży - Szlachty - y innych ut=
=riusque ritus niewinnych Chrześcijan, kilku millionow szkod w
=roku 1750. na agitujących się Sądow Pogranicznych Kaderiyach oso=
=bliwemi Regestrami y Summaryuszami do Sądow Nayjaśnieyszey
=Rossyi podanemi promowowanych, y istności Onych Inkarceratami
=w Kraju Naszym na Złośliwych Łupiezstwach połapanymi przez
=Konfessata w Sądzie Oboyga Potencyy słuchane y Rękami Kommi=
=ssarzow oboyey strony podpisane dowiedzionych, a bez skutku y
=sprawiedliwości nieadministrowaney pozostałych :/ =zatamowanoszy
Satysfakcyi Rekwizycyą= promowowali: poniewaź za pomocą Naywy=
=źszego Sędziego, nietylko z Stawionych Juśka Tabanica - Harasyma=
Kotlarenka Herasztow y innych z Niemi będących niegodziwych y Za=
pamiętałych mordercow - zbóycow - y rabownikow Zagranicznych Ros=
=syyskich wysłuchanych dobrowolnych Konfessat, ale teź z wyprowa=
=dzonych omni solennitate observata Legis zaprzysiężonych w Sądzie
wspólnym w obecności Kryminalisty Inkwizycyach, dowodnie - zupeł=
=nie y oczywiście pokazuje się, źe Juśko Tabaniec Sotnik - Harasym
Kotlarenko - Jakow Sydorczuk - Moysiey Szewc - Iwan Boyko - Hrycko
Złodziey - Pawło Taraniec, jedni Humańskiey Akcyi drudzy Zabra=
=nych Koni Żołnierskich - Tatarskich y Greckich Rabunkow - a co
większa tak srogiego zaboystwa są przyczyną y Aktualnemi Rabo=
=wnikami, y źe teź rzeczy - towary - y stada koni Zagranicznych =
tak Greckich - Tatarskich jako y Polskich w granicę Rossyyską przez
Nich są uwiezione y zaprowadzone, gdzie zaś? u kogo? y za czyią
wiadomością? popakowane zostają?/: złość Tychźe zapamiętała ochra=
=niając innych Wyzszych Naczałow konniwencyą z Niemi mających
protekcyą y Schronienie Onym a przezto pochop do zgromadzenia się
Niecnotom na zniszczenie Kraju Naszego dających :/ Dobrowolnie przy=
Znaią

 = znać niechcą: więc dla zupełnieyszey o wszystkim Informacyi upraszamy WWmpanow Imieniem Nayjaśnieyszey Rzeczypospolitey y Obywatelow Kraju Polskiego złością Haydamacką złupionego, ażebyście Tych bezbożnych Złoczyńcow ex Instituto Praw Uniwersalnych przez korporalne Konfessata o zatajoney prawdzie inwestygować nakazali. W czym dopraszając się Rezolucyi, piszemy się z winną Obligacyą etc. ~.

101.) Punkta Deputowanych Kozakow Zaporoskich, po postanym od WWW. Kommissarzów Polskich Liście o Satysfakcyą z Kryminalistow pisanym, przez WWW. Kommissarzow Rossyyskich zamiast Responsu przystane. — d. 16. Calendarij Romani jam vero Græci 5a. Novembris.

Primum Punctum sub No. 363. in hæc verba: Roku 1745. idących w Polskie Państwo dla skupienia potrzebnych Im rzeczy Zaporoskich Kozakow w liczbie 23. Ludzi, których napadł przy Rzece Udycza wzwyż wspomniony Rozbóynik Kuzmenko y Ataman Kondrat Kompaniec, a trzech przywiodszy do Humania Ortyński niewinnie powieszał. —

= Secundum punctum sub No. 336. in hæc verba: Roku 1750. Zaporoskich Kozakow w Polskim Państwie będących dla skupienia potrzeb y widzenia się z Krewnemi Swemi 55. Człowieka napadłszy Partya Humańska a Komendy Ortyńskiego pod Polskim Miasteczkiem Wołodarka wszyscy postrzeleni y pozabijani. — Tegoż Roku dnia 16. Novembris, powtórżono y na teraźnieyszey Kadencyi z odnowieniem sub No. 32. WPanom z Rossyyskiey Pograniczney Kommissyi pretensye, o powieszonych w przeszłym Roku Woyska Zaporoskiego Nizowego różnych Korżeni Kozakow idących Dniestrowego pochodu liczbą 102. Ludzi w Polskim Miasteczku Humaniu, kommendującym natenczas Antonim Tabanem, y odebrawszy od Nich Oręże y różne rzeczy 6550. Rubli, WPanowie w Roku 1751. w czasie Septembrowym aby się rezelwować raczyli, z odpowiedzią taką pisać będziemy do JW. Imcpana Branickiego Woysk Koronnych Hetmana, żeby o tym finalną dał Rezolucyą: która Rezolucya na dawnieyszych Kadencyach nieobjaśniona była: tylko słownie nadzieję Rezolucyi czyniono ale nie w samey istocie: a Woysko Zaporozskie jeżdząc z

Kaden-

Kadencyi na Kadencyą zamiast Satysfakcyi do wielkiey = — przychodzi Expensy: w czym co się stało przez WWPanow do Kommissyi Pogranicznej, o tym dotychczas niemasz wiadomości: a że wyżey wyrażony Antoni Saban znaydujesię teraz przy granicy z WWPanami, wspomnieni zaś Kozacy Zaporoscy chcą tego dowodzić na Tey Kommissyi Pogranicznej, zaczym prosiemy o Rezolucyą; bo to w niemałey zostaje ważności. — " —. —.

Tertium Punctum sub № 364.: w Roku 1749. wzwyż wspomniony Uprawitel Ortyński z Złodzieyską partyą w wielkiey liczbie orężnie wpadł w Rossyyskie granice w Uroczysko Hołowanieckie, y bez wszystkiego będących tam Rybakow Zaporoskich Kozakow 10. pokłół na śmierć, a jednego przywiozłszy do Humania powiesił: „quod per omnia non deductum" — " —. —. —

102.) List WW. Kommissarzów Polskich do WW. Kommissarzow Rossyyskich z Rezolucyą na punkta Kozakow Zaporoskich 17. 9bris 1757. w Gargowicy pisany.

Wiadomo wszystkim Narodom Prawa Koronnego, że każde Jurysdykcye Rzeczypospolitey Sądow Hetmańskich Pogranicznych Kommendy Jus-gladij mające, w Sprawach wszelkich a osobliwie Kryminalnych, uniwersalny ten termin prawem pospolitym opisany zwykły zachować „scrutabuntur et scrutamini ubi de vita hominis agitur": y Dekreta niewprzod Kryminalne ferują, aż pierwey okoliczności y cyrkumstancye Sprawy Jnkwizycyami dowiedzione będą: Jawne przytym Sąsiedzkim Potencyom niegdy s. p. JW. JmPana Potockiego Hetmana W. K. czyny y dzieła! które jako nigdy notowane niebyły, tak gdy universale fatum dłużey Oyczyźnie Naszey Tym Wielkim Wodzem cieszyć się niepozwoliło, przynaymniey wszystkie Jego sprawiedliwe postępki cenzurowane od nikogo bydź niepowinny; y owszem nieśmiertelna Sława są dla Niego y po Smierci. — Dlatego, lubo Kozacy Siczowi o jakowychsić swywolnych Ludzi przez Lat 20. w Kraju Naszym |: za Wielkiey JW. JmcPana Potockiego Hetmana W. Kor. Władzy :| na Rabunkach połapanych, którzy według

prawa

— =praw Naszych za zbrodnie swoje exekwowani zostali, pre=
tensye podali; ale jako Suprema Hetmanow potestas prawem Nay=
jaśnieyszey Rzeczypospolitey ostrzezona, tych Sądow bowiem Seym
nawet znosić, niemoże; więc co się za Zycia s. p. niegdy Jw.^o Hetma=
na Wielkiego Koronnego z Temi Hultajami jako z Swywolnemi
Ludźmi Krajowi Naszemu stało, tego za niesprawiedliwość żaden
sądzić niepowinien: o co y Zaporoskich Kozakow niesłuszna preten=
sya, y owszem żadney konsyderacyi bydź niepowinna. —Podali y te=
raz Ciż Kozacy Deputowani podobnąż pretensyą: /: rozumiemy by
że mimo Koszowskiego Swego y Woyska Zaporoskiego Woli:/ upo=
minając się o Hultajow w Kraju Naszym najazdy - zaboystwa - łu=
pierzstwa czyniących, a przez podjazdy Nasze y Kommendy pogra=
niczne Woyskowe za Ordynansami Wyzszey Kommendy nie żadną
swywolą zniesionych, uwłaczając Sławę Onego Woyska Zaporoskiego
wiedzącego o Traktatach Grzymułtowskich między Nayjaśnieyszemi
Polską y Rossyyską Potencyami nastąpionych, w których to wyraź=
nie dołożono jest: „ iż jeżeliby którykolwiek Człowiek bez wiado=
„ mości Kommendantow Pogranicznych wpadł w cudze granice, tako=
„ wy śmiercią karany bydź powinien" ~ o której Exkursyi, jako sądzi=
my, że Kommenda Tegoż Woyska niewiedziała ani Jm tego pozwa=
lała, dopieroż upominać się Swym Deputowanym niezlecila. ~
Wyrazili y to w Swoich punktach Ciż Deputowani: „ rozumiemy pew=
„ nie, że chyba z namowy błąkających się po Stepach Polskiey y Rossyy=
„ skiey Strony Rabowników, że po szesdziesiąt Kozakow w Kray Polski
„ orężnie y konno dla skupienia żywności y dla odwiedzenia Swoich
„ Krewnych wyjeżdzali" ~ którzy mieli bydź podjazdami Naszemi y
różnemi Kommendami pogranicznemi zniesieni: To szczególny jest
żart! bo to się nigdy praktykować niepowinno, z Ludzi y Kupcow po=
czciwych, ani praktykuje, aby tak wielka kwota Ludzi zbroynych
y konnych bez wozow y paszportow mieli się handlem bawić? /: o co
będziemy do W.^o Koszowskiego Jeh pisali aby takowych Wizyt y handlow
Takowym Kupcom więcey zabronił:/ ponieważ dali się Polscze Tych
Hultajo=

Hultajow targi y wizyty znać do żywego, kiedy bez pieniędzy=
piekąc y zabijając niewinnych Ludzi z Ich własności za granicą Dywa:
ny Sobie robią. ~" – Napisali y to bez żadnego wstydu y względu na
Nasze pograniczne Kommendy, które w niczym niesą posządzane
y zawsze na Justyfikacyą w każdym Sądzie stawiąsię, ciż Deputowani,
nazywając Je Złodzieyskiemi Kommendami! /: którego Terminu przez
obserwancyą Prawa Narodow Kancellarya WWPanow przyjąćby była
niepowinna:/ ponieważ kiedyśmy pisali dawniey dopominając się
krzywd Kraju Naszego przez Haydamakow poczynionych, W. Koszowy
Siczowy Nam respondowal: iż to nie z między Jego Woyska, ale Komys:
nicy którzy po Zimownikach tułają się y w granicach Tatarskich prze=
bywają, a do Ich Kommendy nienależą, te rabunki które w Polszcze
czynią. – Deputowani zaś teraz gdy się w Swych punktach /: chcąc
podobno tak wielkie Nasze szkody y zabóystwa w Kraju Naszym popeł=
nione Swojemi wyrażonemi pretensyami zatłumić y kompensować:/ dopo:
minają, wstyd y haribę Onemu Woysku Zaporoskiemu y Kommendantom
czynią. – Naostatek dołożyli y to Deputowani „ że Haydamakow 10.
„ mający na Swojey Stronie Kommissarze Polscy dawnieyszey Kommissyi
„ chcieli kazać Ich powieszać, lecz WW. Kommissarze Rossyyscy na to
„ niezgodzilisię" ~ niedługo tedy spodziewać się trzeba równego y dla WW.
Panow od Deputowanych użalenia; ponieważ także Tey Kadencyi kilku
macie Kryminalistow y kołodnikow u Siebie: gdy tedy sprawiedliwie Ich
osądzić zechcecie, tąż samą y WWPanow niedyskretną przyozdobią hramo=
tą, co y Nam napisać prawdziwie natrząsając się z nieszczęścia Kraju
Naszego ważylisię: ale na to jako Sprawiedliwość uważać niepowinna,
bo y Pismo Boże zachęcając Sędziow Ziemskich do Sprawiedliwości mówi,
„ pereat mundus - fiat Justitia" bo inaczey Haydamacy wstrzymać się
niemogą. ~" – Taką tedy na pretensye Deputowanych z Siczy dawszy Re=
plikę, powtarzamy prośbę Naszą do WWPanow, abyście WWPanowie zapa:
trzywszy się tak w teraźnieyszey Sprawie Humańskiey w którey kilkadzie:
siąt Ludzi Naszych zgineło – stada – konie zabrano, y w innych krzywdach
kilka Millionow wynoszących od Roku 1750. osobliwemi Regestrami WPanom
podanych

=podanych a dotąd żadney Satysfakcyi niemających naoczywiste=dowody, y że na tych rozbojach y zaboystwach nietylko Haydamacy Komyszniçy ale też y z Korżeni Siczowych y Gardowych różni Kozacy a naybardziey z terazniejszych Krain wnow osiadających Rossyyskich Słobod, /: jako się z Konfessat y Inkwizycyy przed Sądem wspólnym wywiedzionych y zaprzysiężonych pokazało, y że te wszystkie konie y rzeczy Naszych Ludzi Polskich w granice Rossyyskie są wywiezione y zabrane, y że Ciż Rozbóynicy Haydamacy w Gardzie maią Swoje schadzki y tam Swe maią Rady a powróciwszy ze zdobycza podziały między Sobą czynią:/ raczyli akceptować nieprzetrzymywać Sprawiedliwości: bo dla tego przetrzymania datur coraz większe Jus Sceleri: więc aby tego niebyło, o jako nayprędszą upraszając Sprawiedliwość piszemy się WWmPanow etc. —„ —

103.) Respons na List w Interessie Humańskim od Kommissarzow Rossyyskich die 18. Novembris Anno 1757. przysłany. —

WWmPanowie wczorayszego dnia do Nas pisać raczyli, aby Przestępnikow, którzy w Humańskiey Guberniy zabierali konie — zrabowali Greckie towary y śmierci akceleracyą uczynili y w tym w Konfessatach winnemi pokazali się, po Umowie zobopólney poszukać, gdzie y u kogo te odbite konie y towary znayduią się? y u kogo protekcyą y schowanie mieli? = na co responsujemy. — Co się tycze do wysłuchania Tych Ludzi którzy w Polszcze na wzwyż wyrażonych rabunkach y śmiertelnym zaboystwie byli, po uczynioney wspólnie z WWmPanami Indagacyi pokazali się ci, jakoto Harasym Kotlarenko — Jakow Sydorczuk — Moysiey Szewc — Iwan Boyko — Hrycko Złodziey — Pawło Taraniec: od tego My nieodstąpiemy: tylko z Tych Konfessat korporalnych tak prędko jako chcecie czynić niepodobna dotąd poki za Pisaniem Naszym od Kijowskiey Gubernatorskiey Kancelaryi Mistrz z swojemi przynależytemi do tego Instrumentami przystany niebędzie, o którego od Nas pisano będzie: a prócz Tych, o prędkim poszukaniu y przysłaniu na Kommissyą powołanych, komu należało od Nas z surowym powtórzeniem zlecono: także, w Rossyyską Pograniczną Kommissyą od Greckich Kupcow których Towary Haydamacy rozbili, y na jaką Summę tych Towarow niedostaje? żadney wiadomości niemamy. —

Ukrzywdzonych zaś Tatarow czyje konie Haydamacy zabrali? Aktorow w pogranieczney Kommissyi dla dochodzenia żadnego niemasz: dla czego zabranych koni liczby należytey wiedzieć niepodobna, chyba w Grecyi y Tatarowie jacy istotni Aktorowie będą. ~ Potrzebny Mistrz ze Swojemi Instrumentami gdy do Konfessat przybędzie, to dopiero z Tych Złodziejow tortury uczynią się, y w dziele postępować się będzie, y po Inkwizycyi z Winnemi postąpi się podług siły Ukazow y Artykułow Imperatorskich praw bez naymnieyszey folgi. ~ A Sotnika Iiśka Tabańca torturować czyli się należy? to WWmPanowie z konfessat Jego obaczyć mogli, że On niedobrowolnie ale z przymuszenia od Haydamakow był w Polscze podktóry czas y ci Haydamacy pod Humaniem konie zabrali; y jak Haydamacy z Humańskiemi Kozakami potyczkę mieli w ten czas Tabaniec niebył, tylko jak prędko zobaczył że Haydamacy Humańskich Kozakow przemogli w tę porę przybiegł, y Humańskich Kozakow Ostapa Iwanenka y drugich od śmierci uwolnił; a że to Tabaniec uczynił, to nie dla czego innego tylko dla Swiadectwa żeby Jemu Sotnikowi Tabańcowi dobrowolne Haydamactwo y niby On tey Akcyi przewodcą był przyczytano niebyło: istność czego y wzwyż wyrażeni Haydamacy, a mianowicie 1.) Rozbóynik Harasym Kotlarenko, w konfessatach Swoich dobrowolnych pokazał wzięcie tego Sotnika Tabańca przez Haydamakow gwałtowne, chociaż On po kilkakrotnie u Haydamakow prosił się a potym y ucieczką salwował się przecież był przytrzymany; a do tego jeżeliby Ten Sotnik sam sobą dobrowolnie przy tey złey akcyi był mógłby y On równie z innemi Haydamakami zrabowanych rzeczy z podziału mieć co, ale że On ucieczką od tego uchronił się y jak wzwyż wyrażono że Humańskich Kozakow od Zabóystwa salwował, znak swojey niewinności pokazał: 2.) y stawieni z polskiey Strony Swiadkowie Humańscy Kozacy Tymosz Czepłaszenko y Ostap Boyczenko przysięgą potwierdzili w tym, że kiedy Humańskich Kozakow Haydamacy kłóli, w ten czas wzwyż oznaczony Tabaniec Haydamakom zakazywał aby Oni do ostatku Humańskich Kozakow niektóli: 3.) a Boyczenko nad to co wzwyż opisano pokazał,

kiedy

 — kiedy Haydamacy z Humańskiemi Kozakami potyczkę mieli, w ten czas Tabaniec niebył, a jak wielka bitwa uczyniła się w ten czas już Tabaniec przybiegł wierzchem y Haydamakow prosił aby Oni Humańskich Kozakow niektoli: po ktorym Interessie wzwyż opisanego Juśka Tabanca bezwinnym pokazali po swoich irrni Haydamacy, ktorzy zawierzają że Go torturami probować nienależy. — Dla czego WmPanom o wzwyż wyrażonym przez ten adress oznaymując, wzajemnie prosiemy, będących we wspomnionych złych dziełach Polskich Poddanych, jakoto Niemirowskiego Klucza naygorszego Herszta y Watazkę Chwedora Szwydkiego y będących przy tym zabraniu pod Humaniem Koni polskich Humanskich Maydanczykow siedmiu Ludzi y innych Humańskich Bwitakow wszelkiemi jakie mogą być sposobami stawić jako nayprędzey na pograniczny Sąd. — przy tym z osobliwą submissyą zostajemy WmPanow etc. —" —. —" —.

104.) Respons od Kommissarzow Polskich do Kommissarzow Rossyyskich na Interess Humański dnia 19. Novembris Anno 1757. w Targowicy dany. —" —.

Rozumieliśmy, że Remonstracye Nasze tak gwałtowney Prawa publicznego wzgardy, jako y zbroczonych Humańskich Stepow śmierci Ludu Chrześcijańskiego od zajadłego Haydamactwa z Krajow Rossyyskich wypadającego krwawych dotąd znakow, Listem Naszym dnia 16. Novembris do WWmpanow wyrażonych wzbudzą w WmPanach powinną w Sprawiedliwości zelozyą, oraz jey surową y nieodwłoczną (: dla ukarania zbrodni popełnionych y na wstrzymanie codziennych w Krajach Naszych dotąd dziejących się tragedyy :) administracyą: ale ach! żal wspomnieć a dopieroż pisac! Zgroza jedyna nieszczęśliwosci Krajow Naszych! zamiast decyzyi niesprawiedliwey doczytujemy się illuzyi. — Dopominaliśmy się na fundamencie prawa, aby to po dowodach poprzysiężonych Swiadkow swoim poszło trybem w kryminalnych Sprawach: coż na to? przywiązaliście się WmPanowie do explikacyi Kotlarenka y Juśka Hultajow y Rozboynikow wziąwszy pro Codice Justitiæ Ich słowa jako z Responsu WmPanow patet, ktorzy choćby przymuszeni mocą Sprawiedliwości zwyczajem Haydamackim do wyznania prawy

prawdy trudni, a coż dopiero na dobrowolne y pobłażające pytania = powiedzą? — Obserwowaliście Wmpanowie że Kotlarenko Herszt zbrodni podobnegoż Sobie Juska Tabańca exkuzował, a zapomnieliście tego jak w obecności wspólnego Sądu w te zuchwałe odezwał się słowa „ że gdy„bym był wiedział że u Haydamakow będę, tobym nietylko Brata któ„regom bronił ale y własnego Oyca natenczas zarznął" — y potym odchodząc, przy Ludziach Polskich y Rossyyskich na podwórzu wywarł dalszą złość Swoją, mówiąc „day Boże uwolnić się, żadnego żywo wypuszczać „niebędę" —. Wyrażacie Wmpanowie motiva Sprawiedliwości Swojey czyniąc niewinnym Juska, że gwałtem wzięty od Haydamakow na rabunek Humański, y żadney strzelby przy Sobie niemiał, jako w Swoich Konfessatach wyznał, y że gdyby dobrowolnie był na tey akcyi toby y Pas = wziął równo z drugim, y że od Nich do granicy przyszedłszy uciekł; a przecie y Sam potym na oczney stawce niezapierał się, że mu konia bułanego Haydamacy w Paycze dali y że rusznicę miał z sobą: a tegoście w defensie Swojey dla Niego, niewspomnieli. — Chwyciliście się Wmpanowie dwóch Humańskich świadkow, którzy tylko broniącego Kozakow Humańskich a nieprzywodzącego do bitwy widzieli Juska; y niedziw, że w ogniu wojennym tego dopatrzyć z drugiemi Humańskiemi Swiadkami niemogli; kiedy Wmcpanowie, którzy na Sprawiedliwość nietylko powierzchowne oczy ale y obowiązanego sumienia obracać powinni, dziesięciu Swiadkow Humańskich na Inkwizycyi będących nieobserwowali ani uważali że Przywódcą Juska do bitwy zaprzysięgli y że pluralitas w każdym Sądzie concludit; a Wmcpanowie niesądząc Hultaja Juska winnym ale broniąc od Konfessat torturowych y patronizując za Nim piszecie — to co do Juska! —

= Co zaś do Kotlarenka y innych Inkarceratow na Konfessatach dobrowolnych będących pozwalacie WMcPanowie na Tortury ale dopiero do Kijowa po Kata y Rezolucyą posyłać obiecujecie y Nam tey czekać każecie, y dopiero zyskiwać doprosami Korporalnemi powołać się mających, y tam kiedyś sprawiedliwość czynić obiecujecie; Ach! z krzywdą Kraju Naszego — Swiątnic zgwałceniem y Pomazańcow

Boskich

 — =Boskich pozabijanych bez kompassyi tak ciężko, kiedy zamiast Sprawiedliwości na pośmiewisko przychodzi? Alboście to WWmćPanowie na dywertyment w pograniczne Sądy przyjechali? przynaymniey było myślistwo z Sobą przyprowadzić! kiedy tey co do Sędziow należy gotowości niemacie! Alboż to WWmćPanowie informowani niebyliście z tylu przeszłych Kommissyy dowodow, wysłuchawszy z Nami kilkudziesiąt Haydamakow na przeszłych Kommissyach Konfessat, zostawiwszy one bez decyzyi, co Hultaje w Polszcze wyrabiają? y że z Niemi niezabawiać się rozhoworami, ale karać w mocy praw Swoich za przestępstwa potrzeba! — Mielibyśmy y więcey co pisać: ale WWmćPanowie jako po Rezolucyą do Kijowa posyłacie, tak tey jeżeli chcecie czekaycie. — My zaś całe wielu pismami od WWmćPanow zaafrontowani a w naszey rekwizycyi niensatysfakcyonowani, powracamy do Braci Naszych niebędąc pewni życia, dla grassujących około Nas nieuważając na Kommissyą Haydamakow; a żal Swóy y decyzyą WWmćPanow z urąganiem oczywistym JJWW. JchmćPanom Ministrom Naszym do Warszawy poszlemy: które pateburt Orym dostatecznie z Naszych y WWmćPanow do Nas Expedycyy: ażali zapatrzywszy się na takową jaką od Roku 1750. aż dotąd (: nasłuchawszy się Kraju Naszego z Konfessat oppressyi:) WWmć Panowie dajecie Rezolucyą, przewłocząc decyzyą to preterdowaniem odmienienia Jurysdykcyi do Kryłowa w insze Województwo — to obiecywaniem Stawek Haydamakow, (: którzy niedoczekawszy się Jch deklaracyi Sami codziennie w Naszym Kraju na Rabunki stawiają się:), y Sprawiedliwość WWmćPanow remonstrowawszy Nayjaśnieyszemu Majestatowi, skrócenie tych żartow y przewłoki wyrobią, oraz Sędziow bez dependencyi dla dotrzymania pokoju między Potencyami Traktatem złączonemi wyproszą. A teraz, kiedy Nam się tak bez sprawiedliwości od WWmćPanow nieuczynioney oddalić przychodzi, przypominając krzywdy - rabunki Kościołow - zaboystwa Xięży - y różney kondycyi Chrześcian od lat siedmiu osobliwemi Regestrami ad Archivum Kommissyi Rossyyskiey podanych, z przyłączeniem świeżo poczynionych krzywd podług Regestrow ich Summaryusz posyłamy; spodziewając się, że kiedyżkolwiek sprawiedliwości y

satys

satysfakcyi z Ukrzywdzonemi doczekamy się; piszącsię WmPw etc =

P. S. o Stawienie Szwydkiego - Burtakow - y Maydanczykow Humanskich jakoby na Stronie Naszey po Rabunkach znaydującychsię, piszecie WmcPanowie do Nas; zapomniawszy podobno że Matka Szwydkiego w Fiskowey Słobodzie, y Onsię po uczynionym Rabunku postrzelony w teyże Słobodzie leczył, a potym z innemi przez Makohona Sotnika wzięty y do Elizabetu zaprowadzony: więc Tych Hultajow u Siebie a nie u Nas przez napaść uformowaną poszukiwać należy: a o tym dowodniey powiedzą Ich Naczałowie Jusko y Kotlarenko, tylko Ich WmcPanowie nieochraniając spytać każcie sprawiedliwości sposobem, jak się zjawi Ten po ktoregoście do Kijowa posłali. ~ " — . ~ " — . ~ " —

105.) List Kommissarzow Polskich do Jaśnie Wielmożnego Horwata Generała Leytnanta Woysk Nowoserbskich Huzarskich z Targowicy przy odjeździe z Kommissyi = Anno 1757. die 19. Novembris v. st. 8. ejusdem pisany. -

Illustrissime Magnifice Domine Generalis Leutnant Amice et Benefactor Amplissime! Reperti a Commissione Finitima recessu amoti, pro principali indolemus sorti Nostrae, quae Nos a visione et Consortio Illustrissimae Dominationis Vestrae uti Dignissimi Generalis et Addictissimi Regionis Polonicae Amici avelli fecit. ~ Duximus tantisper, in levamen non modicum contrarietatibus pressae mentis Nostrae, Illustrissimae Dominationi, occasione hujus qui Nos turbo vehit, remonstrationem referre; credendo firmiter, quod Cor Justum et Supremae Considerationis plenum, publicae tranquillitatis amore, sine sensibilitate hoc quod adjungere Literis Nostris fecimus praetermittere non valebit; imo magis ad id, quae pacis fieri possint et inter Gentes affinitate unitas requirit, non sub aenigmatibus et colorisata ejusdem in dies et horas protracta justitiae ostentatione, certasse curet. ~ Non multiplicamus rationes ad intima cordis Nos prementes, quas Illustrissima Dominatio Vestra in Literis Correspondentiarum Nostrarum cum Magnificis Comissarijs Rossiae in Archivo Eorundem existentibus perspicaci ingenio comprehendere posset; hoc solum quod evocat verba dolor innuere fas est: =

=Licet

 — =Licet Nos, in his quae Leges universas interturbant – pacem et tranquillitatem publicam Gentium laedunt – amicitiam Tractatibus Potentiarum Finitimarum firmatam offendunt – Injuriatos in Confinijs plus quam exotica ipso carbone severiori Haydamacorum malitia ad extremitates defensionis deducunt, pollicitatione cum insultationibus /: uti Nos, in fundamento Legum post deducta Confessata = peractisque super delinquentes Inquisitionibus ut coeteri a tyrannia: ulteriori arceantur, decisionem a Magnificis Commissarijs Rossiae supponendo Eosdem pleni Juris Judices postulavimus :/ Responsa obtinere non deberemus; hi vero proh pudor! Delegatorum ambages ad Resolvendum, directa responsione amota porrigunt. – In his quidem inclusa ludibria patebunt ex annexis punctis et repositione Nostri: Commercia Exterarum Gentium violata sine justa decisione nunquam relinquuntur, Illi vero Commercia Haydamacorum hostili modo cum ademptione fortunarum et vitae hucusque continuata exponunt judicanda! Quisnam hominum armata Manu commercia incedit? et pro imaginae monetae signa mortis pro mercimonijs offert? – Horum Mercatorum securitatem gentes universae providendam desudarunt. – Dimissis itaque coeteris laesionibus Summae considerationi bene sentienti Illustrissimae Dominationis Vestrae proponimus, et arripiendo iter ad Sua, cum valedictione proni in adorationem Illustrissimae Dominationis Vestrae publico precamine supplicamur; ut Illustrima Dnatio Vestra pront in Sua Regione Novoserbiae Haereditaria Primum Caput allaborare ad id curet, quatenus studio appromisso paciscendi in confinijs satisfactum sit; et distincta ac considerata Sua Remonstratione ubi? et Cui debuerit? benigne referendo allaboret, ne in Confinijs Pactis aeternis conjunctis, Virtutes ut Nubes, detenta et non administrata Justitia, collisae fulgurentur. – Cedet hoc gloria Nominis Tui Illustrissime Domine coram Gentibus; Nos autem hanc gratiam non solum cui intererit sed ad Ditiones Regioni Nostrae amicas referre non permittemus.; insinuando Nos Dnatnis Vrae favoribus et Respectui, manemus –

1063

106.) Respons na List Rossyyski z Archangroda die = 8. Novembris veteris Styli, z Humania d. 21. 9bris dany na każde punkta Rossyyskie. ~ ~

Na List WmćPanow dnia 8. veteris Styli do Nas napisany responsując wyrazić z żalem musiemy, że WmćPanowie nietylko ustnie proponowanych Kraju Naszego dezolacyy poymać dla nieuczynienia zwyczajem Swoim Satysfakcyi, ale y podanych na piśmie czyli wyczytać czyli wyrozumieć niechcecie oppressyy; tylko wymyślone a bardziey inwencyą przeciwności skoncypowane już po nastąpioney od Nas Rezolucyi powtarzanie wymówki, chlubiąc się przy tym z uczynioną jakby na pretensye Satysfakcyą. ~ Uczyniliście wprawdzie WMćPanowie Sprawiedliwość w Humańskiey Sprawie: ale dawnych Kommissyi trybem wysłuchawszy Haydamakow od Siebie stawionych Konfessat, którzy lubo od Naczałow Swoich y od Substytutow WmćPanow namówieni (: jak Siebie y Swych Kommendyerow z któremi choć niedostatecznie dzielili się rabunkami z Polski, bo Rabownikom ledwie część a Ich Faktorom kiedy niewszystko to trzy części dostało się y dostaje :) biorąc po części wyznali prawdę; y tych WmćPanowie od dalszych Exekucyi Sądownie y listownie bronili; obawiając się podobno y Sami, abyście od Tych Naczałow nieszwankowali: ponieważ niektórzy effrenata licentia w Sądzie Samym WMćPanom grozili w te słowa „że cośmy przed Kommissyą ukradkiem rabowali y „zabijali, to po Kommissyi jawnie czynić będziemy" ~ A WmćPanowie jakbyście tego nierozumieli, bez zgarnienia y ukarania Tych Kainow zamilczeli: co jeden z Naszych Kolegow będąc w sprawie JmćPana Zmijowskiego Szlachcica y Obywatela na uszy swoje słyszał. – Dziwujecie się WMćPanowie żeśmy nieskończywszy daley Kommissyi odjechali: y WmćPanom, jeżeli na Rabownikow, którzy odgrażania przeciwko powadze Sądu Władzą Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey ozdobionego y assekurowanego w oczach Samych WmćPanow czynili, w mocy Sprawiedliwości następować będziecie, (: coby y należało :) na ostrożności mieć się życzemy. ~ Ot jak Jśka Wołoszyna, w swey Słobodzie przechowujący Zaboycow y Rabownikow, wyuzdaną gębą Poczciwym Godnym Szlachcie y Urzędnikom zapomniawszy

kond

— =kondycyi swey y samychże Wmćpanow powagi, szkalował! ~ Mikołka równy Temuż=, bo Inkwizycyami pokazany Tabańcowey chudoby y innych Rabownik, oświadczał się jawnie po Kommissyi wyrznąć Polskich Ludzi! ~ Coż Jm za to? Nic wcale niemówiliście Wmćpanowie: bo do Elizabetu co trzeci dzień w czasie Kommissyi pro Consilio biegał: do kogo zaś? lepiey to Wmćpanom Samym wiadomo. ~ A że to tak jest, prosiemy Wmćpanow w mocy Wiecznomirnych Traktatow, abyście Tych na życie Ludu Polskiego publicznie y sądownie przy Wmćpanach odpowiadających do przyszłey zatrzymali kadencyi, którym nietylko dawne Akcye ale y teraznieysze bez bojaźni przechwałki Inkwizycyami dowiedzione będą.

=Te to są w Humańskiey Sprawie Sprawiedliwosci dowody: zamiast Satysfakcyi y ukarania Hultajow nasłuchaliśmy się razem z Wmćpanami affrontow y przegrózek. — A co do innych ab Anno 1750. y wspomnieć trudno bez żalu! — A że Wmćpanowie, z przyłączonym Regestrem pretensyy wyrażacie, że bez Rezolucyi na one odjeżdżamy; więc =

=Quoad primum: Na punkta JW. Horwata Generała Huzarskiego, z Obozu przywieziony y oddany jest Dokument: do innych według rekwizycyi pisaliśmy nakazując Satysfakcyą: tym zaś którzy nieuczynili Listowney Naszey Obligacyi dosyć, wydane Pozwy na tę Kadencyą, która że się daley niekontynuje, albo dependująca od drugich albo bojaźliwa w ferowaniu sprawiedliwych decyzyy przyczyną Jurysdykcyą; która da Pan Bóg za Interpozycyą Nayjaśnieyszego Majestatu y JWW. Ministrow Naszych w przyszłym czasie nie bez wstydu winnego, wydać się musi: y na tym JW. JmPan Generał zatrzymaney w swych punktach razem z Nami gdy poszukiwać zechce, czas mieć będzie Satysfakcyi. ~" —. ~

Ad Secundum. Na punkta Deputowanych z Siczy a bardziey podobno namówionych od Haydamakow Rabownikow, daliśmy Rezolucyą że u Nas bez Sądu nikogo śmiercią niekarzą, bo niejest Rzeczpospolita y JO. Senat z Woyskiem bez prawa y Sądu; a zatym quod jure fit juste peractum. — Podobno to jeszcze dokładnieyszey Deputowani pretendują Rezolucyi? więc y tę dajemy: = a to że Konfessatami nietylko dawnemi ale y teraznieyszemi powołani z Siczy y gardu wszystkie dostatki Polskie Hay:

damacy zabieraiąc, ztamtąd skąd przyszli tam z niemi poszli: ~ —
więc jako Deputowani o Interessach Sieczowych-Gazdowych wiedzą; niechże
y w Sądzie, oczyszczaiąc Woysko y Kommendyerow Swoich, o rzeczach Naszych
powiedzą y satysfakcyą uczynią. ~" —. ~" —

= Ad Tertium: Pretensyą Krzyżanowskiego napisaliście WWMcPanowie, który już odebrał Wołow 4. za dwanaście Dzwinogrodzkich ukradzionych zatrzymanych w Koneli; z których parę trzecią Cztek Dzwinogrodzki u Parobka Krzyżanowskiego przy Młynie Archangrodzkim poznał, y zato że się o swoje upominał wzięty przez Praporczyka pod Karaul y w dyby okuty całą noc siedział; a tymczasem z poznanemi Wołami Parobek do Domu pojechawszy z innemi nazajutrz do młyna przyjechał; Cztek zaś Dzwinogrodzki ledwie się rublem z pod Karaulu salwował. ~ piękna Sąsiedzka sprawiedliwość! za swoje kto się upomina, zabiy go w kłodki! co się tysiącznemi na Naszych ludziach praktykuje przykładami y czas sprawiedliwość widomo pokaże. — Że zaś Krzyżanowski wziąwszy pieniądze = trzecią parę wołow zostawił u Cztka w Koneli, mieniąc sądownie że te pieniądze na winnego Szyję przyjął y wyexpensował; WMcPwie Jego słowa za prawo jakby wziąwszy które pod Słońcem żadna Jurysdykcya nieobserwuje, pretendujecie, żeby y te woły bez zwrócenia pieniędzy oddać kazać. — A czyliż ta winna Szyja z Praporczyka, któregoście WMc Panowie dla explikacyi stawić deklarowali, na Pretensyą Ludzi Dzwinogrodzkich wolna od kary y winy? — Niesławiony Praporszczyk! wołow Dzwinogrodzkich 12. niemasz! ~ gdyby tey y My chwytali się sprawiedliwości, toby podobnie y należało Krzyżanowskiego na Naszey Stronie upominającego się w dyby okuć, jako okoliczności pokazały go bardziey poderzanym Człowiekiem niż szukającym zguby Swojey; a przecież My obserwując prawa Narodow tego niekazali czynić. — Więc y w tey Sprawie z WMcPanow okazya, że ta winnego szyja bez postronka sprawiedliwości dłużey szczęśliwszego czasu czekać musi. ~" —. ~" —

= w Innych także punktach, cośmy mogli sprawiedliwości czynili, jako Dekreta y Kwity z Satysfakcyi remonstrować będą na niedługo czekaney Kadencyi: bo w potrzebie nagłey y oprócz dwóch Kadencyy

 — =Ordynacyą Sądow postanowionych, złożyć można Sądy; o ktore się Jchmc Panowie Ministrowie Oboyga Potencyy, za uczynionym od Nas Raportem widząc dotąd Zaboystwa Duchownych y Swieckich - y nieznośnie w Kraju Naszym Rabunki bez sprawiedliwosci pozostałe, znioszą. — My też czyniąc dosyć Naszey funkcyi y w Zimie zjechać nieodbiegamy: a tym czasem jak kat z Kijowa przybędzie y Wmćpanowie jako piszecie zaczekacie, zabawić się wolno ciekawoscią sprawiedliwości y fideliter rozhowor Kata z Kołodnikami notować, a kto się bydź winnym pokaże zyskiwać, y z Polski zrabowane zdobyczy przystawiać: a tak niedaremne będą Nasze Zjazdy y Ludzi - Polskich - Ukrzywdzonych żądania. — Co z przychylnosci Serca radziemy do skutku przyprowadzić, abyśmy się w gorszym jak teraz nieukontentowaniu nierozjeżdzali. — O co prosząc zostajemy z należytym Respektem etc. —.

107.) Nota krzywd dziejących się y poczynionych przez Ludzi Państwa Rossyyskiego w granice Polskie wpadających za wiadomością Jmćpana Generała Horwata pryncypalnie w Dobrach Klucza Szmilańskiego & Xięcia Podstolego Koronnego Dziedzicznych. —

=1o.) Wsi kilka osadzonych zruynowano, poddanych z dziećmi y Zonami do Nowoserbiy ze wszystkim zabrano. — 2o.) w Lasy Szmilańskie o mil dwie od granicy po tę. stronę będące ustawicznie podwody z Ludźmi kommenderowanemi nasyłane w pień drzewo wycinają, gdzie już na mil kilka tychże wycięto Lasow. — 3o.) Miasto Szmilę, w Roku przeszłym 1759. Kozacy Siczowi zrabowali: gdzie nietylko Mieszczan ale y postronnych Kupcow na substancyach zniszczonych wielu y zrabowanych liczy się. — Nakoniec.) inne wielorakie krzywdy, jako przez Ludzi pomienionych Rossyyskich poczynione, podane są w tym Roku Memoryałem Jw. Jmp. Wojeykow Posłowi Rossyyskiemu. — S. Lubomirski P. K.

108.) Promemoria od Jmćpana Ministra Rossyyskiego, na podany wyżey inserowany Memoryał y w nim przyłączone dowody, responsuiąc Jaśnie Wielmożnemu Jmć

=Panu Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu =
=dnia 3. Miesiąca Decembris Anno 1760. podane.

Na promemoryą Jw: Jmćpana Kanclerza W. Koro: sub die 30. Novembris z Konferencyi u JOxięcia Jmći Prymasa będącey podaną, niżey podpisany Dwom Rossyyskiego Petnomocny Minister z winnym uszanowaniem ma honor przełożyć Temuż Jaśnie Wielmożnemu Jmćpanu Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu: iż o tych Skargach y pretensyach Onemu w Konferencyi remonstrowanych lubo już Dworowi Swemu obszernie donosił, to jednak in supplementum tego, jeszcze y z Tey JEgo Promemoryi et ex adjunctis Copijs, Onemu kommunikować nieomieszka: względem zaś Skarg y pretensyy Jw: Jmp. Wojewody Kijowskiego, to Onemu już Samemu niżey podpisany tu w Warszawie ustnie powiedział, że jako Nayjaśnieysza Monarchini Rossyyska niechce aby komu przez Poddanych Jey czyniły się jakowe krzywdy, tak w tych JEgo pretensyach raczyła naznaczyć osobliwą Kommissyą do uznania Onych y uczynienia Satysfakcyi w tych któreby się sprawiedliwemi bydź pokazały. – A co się tycze tych Skarg y pretensyy które Jmćpan Chojecki Sędzia Województwa Bracławskiego na wspomnionych Konferencyach przywodził y Summaryusze podał Jw: Jmćpanu Kanclerzowi W. Kn:; że y Rossyyscy poddani nierównie większe Skargi y pretensye już nie do Haydamakow, o których Rossya nic wiedzieć niechce, ale wzajemnie do Obywatelow Polskich mają; w których niżey podpisany tu nic rezolwować y decydować niemoże, ale potrzeba aby y druga Strona była słuchana; więc tylko uprasza Jw: Jmćpana Kanclerza W. Kor:, ażeby Jchmciom Panom Sędziom Pogranicznym tak Województwa Kijowskiego jako y Bracławskiego mocno raczył zalecić, gdyby podług Ordynacyi Tym Sędziom przepisaney na Kadencye punktualnie zjeżdzali y Sądy sprawowali: gdzie te ad invicem zachodzące pretensye na mieyscu lepiey mogą bydź wyexaminowane y zawsze prędzey zakończone. – Jchmość Panowie Sędziowie Pograniczni Rossyyscy zawsze mieli y mają zupełną moc do sądzenia y finalnego decydowania we wszystkich Sprawach

w Sądy

 — = w Sądzie pogranicznym zachodzić mogących: y nigdy od Guberrij Kijowskiey ani od Jetmiciow Panow Generałow ale zawsze directe od Kollegij Jnnostranney to jest ode Dworu dependowali: atoli dla pokazania wszelkiey Łatwości Jaśnie Wielmożnemu Jmćpanu Kanclerzowi W. Kor.º, y w tym JEgo żądaniu niżey podpisany należytą Dworowi Swemu nieomieszka uczynić Remonstracyą. ~ Dan w Warszawie dnia jako wyżey = F. de Wojeykow. mp. —

109.) Literae Praenobilis et Spectabilis Magistratus Gedanensis ad Jllustrissimum Supremum Regni Cancellarium intuitu requisiti in Aulam Regiam Portorij Gedanensis Administratorum Adventûs. ~ Gedani die 8. Mensis Decembris Anno 1760. scriptae. —

Jllustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! ~

Patrocinio Jllrmae Excellentiae Vestrae confisos magno dolore afficit, Sacrae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi Rescriptum, quo = tres Portorij Praefecti - Collegae Nostri dilecti in Regiam Aulam evocantur, de Portorio aut potius de Zulaga examen subituri; quodque ex Cancellaria Majori Regni datum die 5. Mensis praesentis Regius Cubicularius apud Nos commorans Grsus Dnus de Leybnitz Nobis exhibuit, et quod reliquos Ordines quibuscum communicavimus non minus ac Nos commovit. — Quid ad illud Sacrae Regiae Majestati Nostro et Ordinum nomine submississime responderimus? junctae his Literae continent: quarum summam ut Sacrae R.ae Mjsti Jllrma Excellentia Vestra referre, precibusque Nostris Sua Authoritate benignissime subvenire velit, reverenter oramus. ~ Sic enim Majorum exemplis, sic nostri soeculi moribus instituti sumus, ut ab Excellentissimis Dnis Cancellarijs praesidium petendum sit quando Jura in discrimen vocantur, cum Jlli Jurium Custodes et Patroni omni tempore habiti fuerint. ~ Zulaga Civium Mercatorum mari negotium exercentium - subsidium in publicos sumptus jam Crucigerorum tempore collatum oppugnatur! cujus causam Sacrae Regiae Majestatis nomine Jllustrissima Excellentia Vestra in Decreto Gedani Anno 1752. lato suscepit, Aerarium et

Cassa

Cassam Civitatis, ex qua tertio Ordini illo tempore refunde=rentur sumptus, appellando. – Est ergo magno Ipsius animo dignum, Zulagam Civitati fortiter asserere, ut etiam Decreto Sua constet Auctoritas. – Plura non addimus: vanæ enim forent preces, si /: quod tamen minime speramus:/ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ jam constitutum esset Nos deserere; si vero ea est in Nos voluntas, quam esse et perennem futuram credimus et cui confidimus, abunde a Nobis dictum est. – Nos vicissim nullo tempore cessabimus Illustrissimam Excellentiam Vestram colere et revereri, simul DEUm precari ut Ipsam Civitatis hujus commodis salvam et incolumem quam diutissi=me jubeat. – Datum Die anno et loco ut supra. – Illmæ Exclntiæ Vestræ ad Officia paratissimi Præcons. et Consules Civitatis Gedanensis. –

110.) Literae ab Eodem Magistratu ad Sacram Regiam Majestatem cum Informatione ejusdem negotij exaratae die 8. Mensis Decembris 1760. Anno. –

Ex Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ die 27. Novembris ex Cancellaria Regni Majore ad Nos Clementissime dato Rescripto, quod die 5ta Decembris Regius Cubicularius Generosus de Leubnitz Nobis reddi=dit, cognovimus; Sacrae Regiae Majestati Vestræ esse relatum, quod Proventus Portorij Gedanensis varijs modis alterentur ac sub titulo vectigalis Zulaga dicti distrahantur contra expressam Legem: id circo, ne et publico onere hac ex re commerciorum inaniter grave=tur proventusque Regij frustrentur, Sacram Regiam Majestatem vel=le et praecipere, quatenus Nobiles Gabriel Schumann et Edvardus Fridericus Conradi tanquam Administratores portorij Gedanensis, ad dandam rationem gestæ Administrationis tum ad abolendos qui irrepserint abu=sus, ad Curiam Regiam se transferant, coramque Sacra Regia Majestate Vestra tanquam Servitores Regij juxta sonantiam Tractatûs Portorij com=pareant spatio 15. dierum a data praesentationis Rescripti; et ne per Eo=rum absentiam loca in functionibus vacent, functionem Burgrabij Praecon=suli Christ. Grieti Schröder, functionem Nobilis Conradi Judicis Joanni Hie=ronymo Brun, et functionem Inspectoris in Schidlitz Gabrielis Schuman

Praele

 =Praeconsuli Carolo Grodeck, per Nos committendas esse censere, Administrationem Pfalkammer J. Hier. Brun et Nath. Gottl. Richter Sacram Regiam Majestatem conferre. ~" — Hoc Sacrae Regiae Majestatis Vestrae Rescriptum cujus summam repetijmus, statim cum reliquis Civitatis Ordinibus communicavimus; qui peracta deliberatione constituerunt, ut Sacrae Regiae Majestati Vestrae ea quae Juribus consentanea quaeque cum ijs minus convenirent pro Officij et Jurisjurandi religione quam subjectissime exponerentur: quod dum a Nobis fit, hanc Nostram Ordinumque pro Juribus vigilantiam Sacram Regiam Majestatem Vestram approbaturam clementissime, plane confidimus. ~ —. ~.

Pauci sunt Menses, ex quo Rndmus Referendarius Regni Podoski tanquam Regius Commissarius in Camera Portorij Rationes inspexit, diligenter expendit, probavit; triumque Illorum Consulum, qui a Nobis Portorio praepositi sunt, studium - industriam - integritatem laudavit ac nihil a Se in Rationibus desiderari professus est: quod ad Sacram Regiam Majestatem Vestram post Suum in Aulam reditum fidelissime retulisse nulli dubitamus: ut ex Ejus Testimonio abunde constare potuerit, proventus ex Portorio nullomodo imminutos esse. tantum etiam abest ut ijdem Proventus vectigali aliquo distrahantur, ut ipsum vectigalis vocabulum Nobis ignotum sit quod imponere et exigere leges omnino vetant, neque Nos imposuimus exegimusque unquam. — Zulagam vero vectigal apellare est idem ac rem non justo Suo nomine insignire; convenitque vectigalis titulus non magis Zulagae ac convenit coeteris pecunijs, quas conferunt in publicas necessitates Cives. — Quare adversus Zulagam nulla lata est Lex: quin potius Lex eam permittit et probat, quando vetustam exigendi Zulagam facultatem Divus Casimirus in Privilegio de Subsidiarijs pecunijs confirmat, cum Zulaga sit ut fuit semper pecuniarum subsidiarium species. — Ipsa etenim Sacra Regia Majestas Vestra in Decreto Assessoriali Gedani Anno 1752. lato Zulagam approbat, ut approbaverat Serenissimus Joannes III. in Decreto Relationum Anno 1678. nominatque Zulagam vectigal - Civitatis Aerarium et Cassam-

Nulla

Nullum inter Zulagam et Portorium est Consortium, ut per-
illam hujus reditus distrahi possint; neque plus penderetur Porto-
rij nomine si nulla esset Zulaga, et non minus dum Zulagam
Cives solvunt. – Quidquid autem adversus Zulagam dici vel prae-
tendi possit, nihil hoc ad tres Illos Consules quos Portorio praefeci-
mus: quia Illis cum Zulaga nihil est negotij, non reditus ex
illa recipiunt, non in rationes referunt, non expendunt, ac omnia
quae in Camera ubi Zulaga exigitur ignorant; ut frustra admi-
nistrationis, cujus participes non sunt, ratio ab Illis exigeretur. –
Dicti autem tres Consules soli portorio Praepositi in Tractatibus
Portorij Regij Servitores vocantur, quia simul Illi Redituum ex
Portorio parti quae Serenissimis Regibus debetur attendunt: ad=
cujus partis rationes reddendas per Eosdem Tractatus obstringu-
ntur, et quidem coram Regio Commissario in hac Civitate, quod
ab Iis ante paucos menses factum est. – Ipsa vero Portorij Admi-
nistratio non ad Praefectos Illos sed ad Nos pertinet, qui veri et
soli Portorij Administratores sumus; essetque a Nobis causa
dicenda, si qui in proventuum Regiorum injuriam ex administra-
tione irrepsissent abusus, quos tamen plane ignoramus, – neque
ad Nos delata querela est. – Cum autem Portorium et Zulaga
misceantur, et abusus Portorij repetantur ex Zulaga, posterius
fieri nequit: quia Portorium et Zulaga diversa sunt, et de Zulaga
ut de coeteris Civium collationibus cognoscunt Ordines, et ita co-
gnoscunt ut de Ea ad publicum Civitatis commodum decernunt
libere. – Praecipiunt Tractatus Portorij ut praefecti Consules quoties o-
pus fuerit coram Rege in Ejus Judicio respondere teneantur et sint adstri-
cti. – Jam Sacra Regia Majestas Vestra pro Sua sapientia facile despiciet,
an in praesens opus sit ut Praefecti portorij ad Curiam Regiam Se confe-
rant cum nuper admodum Regio Commissario rationes reddiderint ratio-
nesque probatae fuerint? – Neque Tractatus tantum volunt, ut Praefecti
Illi in Curiam Regiam veniant, sed ut simul in Judicio respondeant: =
unde patet, tum demum evocandos quando vel a Regio Commissario vel

alio

 — =alio modo deprehensi in parte Regia Portorij negligenter aut dolose egisse: quoniam qui in Judicio respondere adstricti sunt, pro Reis habentur: quod de praesentibus Portorij Praefectis dici nequit, in quibus Regius Commissarius nihil invenit quod argueret: sicuti ex illo tempore, quo in Redituum ex Portorio communionem Divus Stephanus intravit, nunquam contigit ut Portorij Praefecti in Regium Judicium evocarentur: quod magnum documentum est Portorij Praefectos Regios ex illo Reditus summa fide curasse. ~„ — Subrnissisime ergo Sacram Regiam Majestatem Vestram Nobiscum reliqui Ordines orant, ut Nobiles Gabrielem et Joannem Fridericum Schumannos ac Edvardum Fridericum Conradi-Collegas Nostros Dilectos — Viros probos et integros — nec non de hac Sacrae Regiae Majestati Vestrae fidelissima Civitate bene meritos merentesque, necessitate conferendi Se in Regiam Curiam Clementissime exsolvat; cum etiam Illorum opera in peragendis publicis negotijs carere nequeamus, et de Zulaga cujus solius causa evocati videntur respondere et in Judicio contendere Illis per Jura Nostra haud liceat. — Sic tres Illi Collegae Nostri, quod futurum confidimus, Sua in Magistratu Munia continuabunt; neque necesse erit Illis in tempus Alios surrogare, ut Sacrae Regiae Mjsti placuit; quod si surrogandi Alij sint, a Nobis Solis per Leges et perpetuam consvetudinem fieri debuissent: ad mentem enim Privilegij Divi Casimiri quovis Anno semel a Rege ex praesentatis a Magistratu eligitur Burgrabius; qui si intra Annum moritur, mandat Ejus Munus Magistratus Ei qui proximo Anno gessit; si vel morbo vel alio modo impeditur, Ipse Burgrabius rogat Eum, qui anno superiore praecessit, ut munere fungatur: Judici intra Annum defuncto substituit Magistratus Vicarium qui proxime praecessit, donec solito tempore eligatur novus; Judex aegrotans aut ex aliqua causa absens, Ipse rogat Eum qui proxime Judex fuit: Pagi Schidlicensis Administratores eliguntur ex praesentatis ab Abbatissa Brigittana, et quidem Illi quos Abbatissa commendat: neque Proconsul seu Consules Soli praesentantur, ex quibus eligit Magistratus: quod vero ad Portorij Praefectos, volunt Tractatus Portorij ut sint non duo sed tres a Civitatis Senatu electi et constituti; ex quibus si unus intra annum moriatur, manet locus vacuus, donec stato die eligat

eligatur novus. "„ — Plura non addimus: sed ad Sacrae Regiae
Majestatis Vestræ aequitatem et indulgentiam, summa fiducia confugimus, ut Submississimis Nostris ac reliquorum Ordinum precibus Clementissime annuere dignetur, quo tres Illi Collegæ Nostri Portorij ad praesens Praefecti ac in Aulam evocati, hac in Aulam profectione liberi declarentur. — Nos, ut Ordines reliqui, hanc Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ indulgentiam perenni memoria venerabimur; ac ea omnia precari non cessabimus quæ Optimis Principibus fidelissimi Subditi precari consueverunt.

111.) Responsum Illustrissimi Supremi Regni Cancellarij ad Literas Civitatis S.æ Regiæ Majestatis Gedanensis die 18. ejusdem Mensis Decembris A.o 1760. dat.o Varsaviae.

Postquam Sacra Regia Majestas D.nus N.r Clementissimus ad Rescriptum Mense praeterito emanatum Literas Praenobilium ac Spectabilium Dominationum Vestrarum receperit; iteratum hocce Rescriptum quod nunc transmitto edocebit, Serenissimum Regem nullatenus ex Remonstrationibus in ultimis exaratis esse Satisfactum; immo rationes, solis subterfugijs ad eludenda Jussa Regia laborantes, cum indignatione rejecisse. — Mittunt Dominationes Vestræ Peterburgum persaepe Delegatos; et ad Regem Dominum quoque Suum, Cui obedientiam debent et profitentur, Administratorum Portorij per consequens Proventuum Regiorum ad Aulam expeditionem non necessariam declarant! ~ Quodsi Serenissimus Rex, Rev.dmi Referendarij Regni Commissione exaudita, varijs circumstantijs intervenientibus, vellet se plenius informare,? a quonam Responsa caperet absentibus Administratoribus? ~. Quo vero ad alias functiones quæ inhærent Personis Administratorum, his non surrogat Rex alios, sed Viros idoneos - capaces proponit, sub absentia Expeditorum ad Aulã optime sine detrimento Civitatis onus sustentaturos. — Quoad Zulage vectigal, ex parte Serenissimi dicunt esse annexum maritimis proventibus Regijs: Rex Clementissimus ex utraque parte rationes adductas et adducendas ponderare intendit. — Minime persuasus sum, Dominat.nes Vestras delectari Citationibus ad Judicia, neque in Illis aliquod oblectamentum mente concipere: Rex omnium Communis Pater ignoscat; sed hæc Eadem Clementia quæ nunc Ipsum foracit, non sequitur Judicem. —
Ex

 — Ex his rationibus addicto semper Dominationibus Vestris corde persuadeo, non amplius differre expeditionem Praenobilium Administratorum Portorij Varsaviam; ut fieret manifesta voluntas parendi mandatis Principis: impedimento aliquo subveniente, excusabimini; in quo Officia Mea animitus offero. — Parcant Mihi Dominationes Vestrae! Quas considero, Legem Civiatam et quasi Saluti Civitatis annexam per omnes negotiationes in longum protrahere studiose velle: sed quantum mora sanare potest, tantum nociva fit occasione prompti remedij sublata. — In his omnibus praeterita edocuerunt, praesentia menti inhaereant, et sic rerum modernarum status consilio juvabitur. — Protectionem Regiam in omnibus angustijs sine qua non vivitur, invocent. — Ego maneo propenso semper animo etc. Datum Varsav. etc. —

112.) Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis Nobili Magistratui Gedanensi demandans, quatenus Portorij Gedanensis Administratores Varsaviam condescendant. —

Augustus Tertius etc. — Nobilibus et Spectabilibus Burgrabio — Praeconsuli — Consulibus — totique Magistratui Civitatis Nostrae Gedanensis fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis dilecti! Expediveramus non ita pridem Rescriptum Nostrum ad Fidelitates Vestras de data Ejus Varsaviae die 27. Novembris Anno 1760., quo innotuit Illis voluntas Nostra, quatenus Nobiles Gabriel Schuman — Joannes Schuman — et Edwardus Fridericus Conradi Administratores Portorij Gedanensis, ad dandam rationem proventuu Aerarium Nostrum concernentium, huc Varsaviam in spatio 15. dierum Se conferant; Eosque ut Fidelitates Vestrae sine mora expediant, translatis in alias personas tantisper ad Illorum reditum functionibus; prout latius superius nominatum Rescriptum Nostrum eloquitur. — Quia tamen loco parendo Nobis, remonstrationibus non ex Lege usi sunt sed ex subterfugijs ad evitanda Jussa Nostra, quae Nos minime convincere de non faciendo potuerunt; idcirco iteratum hoc Rescriptum Nostrum ad Fidelitates Vestras expedimus, et mandamus: quatenus praedictos Nobiles Gabrielem Schumann — Joannem =

Frid:

Fridericum Schumann - Edvardum Fridericum Corradi tanquam Administratores Portorij Gedanensis huc Varsaviam expediant, Illisque adventum pro die 4.ta Januarij Anni proxime venturi 1761. assignent, sine ulteriori mora et recursu ad Nos. - Quae omnia referendo se ad primitivum Rescriptum Nostrum Fidelitates Vestrae exequantur, sub poena de inobedientibus Mandatis Nostris sancita et mulcta 100,000. Aureorum Hungaricalium. - Datum Varsaviae d. 18. Mensis Decembris Anno Dni 1760. Regni vero Nri XXVIII.o Augustus Rex. L. S.

113.) Literae Illustrissimi Aulae Imperatricis Rossiae Cancellarij Woronzow ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium de Petersburgo d. 12. Xbris Anno 1760. datae. -

Monseigneur! Par une Lettre datée du 6. Fevrier 1758. et adressée à Votre Excellence, Monsieur Rzyczewski a eté accredité auprés du Ministere de la Serenissime Republique de Pologne, pour soigner pendant l'absence des Ministres caracterisés les affaires de Sa Majesté Imperiale. - Maintenant l'Imperatrice Ma tres-Gratieuse Souveraine l'ayant nominé Son Resident auprés de la Ville de Dantzig, j'ai l'honneur de donner part à Votre Excellence de ce changement: ne doutant point, que le dit S. Rzyczewski ne se soit rendu digne pendant qu'il a eté employé à Varsovie de Votre approbation et de Votre confiance; et qu'il ne Vous ait assuré Monseigneur dans toutes les occasions du contentement particulier que Sa Majesté Imperiale a de votre Zele patriotique pour les Interets communs de deux Etats, ainsi que des sentiments d'amitié qu' Elle conserve pour la Serenissime Republique. - Au reste, je ne cesserai d'etre avec toute la consideration imaginable, Monseigneur! de Votre Excellence, le tres-humble et tres-obeissant Serviteur C. Mich. Woronzow Chancellier de la Cour Imperiale de Russ.

114.) Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis ad Generosum Eberhardum Christophorum de Mirbach Consiliarium Intimum quatenus Praefecturam Rautzan dictam cum attinentijs deoccupet, Varsaviae die Duodecima Mensis Decembris Anno MDCCLX. expeditum. -

Auge

 — = Augustus Tertius etc. — Generoso Eberhardo Christophoro de Mirbach Consiliario Nostro Intimo Capitaneo Polangᵒ. fideliter nobis Dilecto Gratiam Nostram Regiam. — Generose fideliter Nobis dilecte! Cum Nobis ex parte Fidelitatis Tuæ Anno 1742. varia conquaesta fint damna variaque ad Domum et Cameram Ducalem Curlandiae praetensiones expositae, dedimus Rescriptis Nostris Regijs de die 29. Septembris Anni 1742. et de die 13. Aprilis 1743. Fidelitati Tuæ in usum fructuarium possessionem Praefecturae Ducalis Curlandiae Rutzau cum omnibus Ejusdem attinentijs ac pecoribus tam praedialibus quam Subditorum usque ad actualem tunc temporis Ducis Curlandiæ Ernesti reditum: alioque Mandato Nostro ad Generosum Capitaneum Majorem de Heucking de die 17. Septembris ejusdem Anni 1743. dato, Praefecturam hanc Tibi, non attenta qualicunque Supremorum Consiliariorum sive tum temporis Possessoris horum bonorum oppositione, realiter tradi mandavimus. — Qua Traditione in Mense Novembri praefati Anni peracta, ad ulteriores Instantias Fidelitatis Tuæ, in externuationem praetensionum, Privilegio sive Rescripto Nostro de data Varsaviæ 14. Augusti Anno 1744., quadragenariam possessionem dictae Praefecturae Rutzaw, Juribus tam Nostris Regalibus salvis et reservatis, concessimus; Illamque Praefecturam mediante Rescripto Nostro de data Dresnæ die 11. Martij Anni 1746. a dispositione Camerae Ducalis exemptam declaravimus. ~ Siquidem vero posthac Nobis ex parte Fidelitatis Tuæ repraesentatum sit, quod Domus et Camera Ducalis maximum perceptura sit emolumentum si post solutionem Summæ octuaginta millium Thalerorum Albertinorum Praefectura hæc reluerctur; ea propter Rescripto Nostro sub die 18. Novembris Anni 1748. emanato, Generosis Supremis Consiliarijs Ducatuum Curlandiae et Semigalliæ demandavimus; quatenus pro finali Satisfactione Fidelitatis Tuæ Summam praedictam octuaginta millium Thalerorum Tibi exsolvant, utque hac Summa exsoluta Praefectura hæc Cameræ Ducali restituatur, injunxeramus. —

Inse

=Insecuta sunt ad iteratas Fidelitatis Tuae Instantias alia bina= Nostra Rescripta: de die 22. Augusti, et de die 19. Septembris Anni 1754. expedita: quorum priori, praeter remissam computationem usus=fructus Praefecturae et usurarum ex praenumeratione Summarum Capi=talium provenientium, quoniam Nobis exposuisti, proventus Istius Prae=fecturae durante Possessione Tua in rem et meliorationem Praefecturae abs Te converti, ut post exsolutionem octuaginta millium Talerorum factam meliorationes quoque, quas necessarias fuisse et in rem et utilitatem Prae=fecturae vertere demonstraturus esses, Fidelitati Tuae exsolvantur, dis=posuimus: altero vero, praememorato Rescripto, ut pro meliorationibus per Fidelitatem Tuam pro aedificijs multis extractis, tum peco=ribus coemptis, alijsque ex rationibus praetensis, Summa adhuc vi=ginti m. Talerorum Tibi exsolvatur, Tibique Praefectura haec pro annua pensione duorum millium Thalerorum modo et titulo Arendae usque ad reditum /: qui illo tempore adhuc sperabatur:/ Ducis Ernesti Joan=nis, relinquatur, Supremis Consiliarijs injunximus. — Emanato hoc=ce ultimario Rescripto Nostro, Nobis pro parte Domus et Camerae Ducalis Curlandiae expositum fuerat: Fidelitatem Tuam praemissa ad insufficientes Cancellariarum Nostrarum Informationes exporta=sse: siquidem Gratiam Nostram Regiam et Rescriptum Nostrum An=no 1750. emanatum deserens, demonstrationem meliorationis ex par=te Tua faciendam post acceptam Summam octuaginta millium Thale=rorum non solum recusaveris, sed et Literas Innotescentiales ex parte Commissariorum Nomine Nostro Regio ad suscipiendas demonstrati=ones Tuas Constitutorum Tibi transmissas non acceptaveris, immo Easdem retro remiseris; Tuamque adeo Fidelitatem ob desertionem Rescriptorum Nostrorum antecedaneorum ac singulariter Rescripti Nostri de die 22. Augusti Anno 1750. Beneficijs exinde resultanti=bus amplius gaudere non posse, imo ad restitutionem Praefecturae et acceptae Summae octuaginta millium Thalerorum una cum fructi=bus ac emolumentis perceptis ac percipiendis teneri. — Quoniam tamen tunc temporis Consiliarij Supremi Fidelitatem Tuam ratione

praeme

=praemissorum ad Judicia Relationum Nostrarum Propriarum citaverant; non difficulter fieri permisimus, ut interim tota haec causa in statu quo tunc fuit quiescat. ~ Et quoniam ad praesens pro parte Serenissimi Principis Nostri Regij ac Filij Dilectissimi Caroli moderni in Livonia Curlandiae ac Semigalliae Ducis humillime Nobis expositum sit, quod licet Summam viginti millium Thalerorum per Rescriptum Nostrum die 19. Septembris Anni 1754. determinatam pro meliorationibus factis praetendere illo tempore Fidelitas Tua potuisset, attamen ex usufructu saepe fatae Praefecturae quam hucusque absque solutione ullius pensionis sive Arendae retinuisti, Te longe majorem Summam perfecisse, adeoque mutato hoc rerum Statu Te ante omnia ad restitutionem Ejusdem Praefecturae teneri. ~ Nos ideo habita matura cum Consiliarijs Nostris Lateri Nostro Regio assidentibus deliberatione, attentisque supra adductis, quod videlicet Summa octuaginta millium Thalerorum jam Fidelitati Tuae persoluta sit, quodque pro meliorationibus in utilitatem saepedictae Praefecturae factis distinctam Summam viginti millium Thalerorum et longe superantem ex reditibus memoratorum bonorum externasti; inclinati igitur humillimis precibus Serenissimi Principis Nostri Regij ac Filij Dilectissimi Curlandiae Ducis, Justitiae et aequitati conveniat, ut eadem hac via quam olim contra Domum Ducalem elegisti, et nunc Moderno Serenissimo Curlandiae Duci pro Jure Nostro Regali obveniamus. — Quapropter Exemptionem Rescripto Nostro de die 11. Martij Anno 1746. ordinatam plenarie resolventes, Praefecturam hanc Rutzaw Serenissimo Duci Curlandiae hisce Literis Nostris reddimus; Generosae vero Fidelitati Tuae serio mandamus, quatenus in spatio sex Septimanarum ab Insinuatione praesentis Mandati Nostri Regij computandarum Praefecturam Rutzaw cum omnibus tam antiquitus quam ad praesens annexis attinentijs et pecoribus tam praedialibus quam Subditorum cunctisque emolumentis - proventibus - ac meliorationibus si=

 quo

quae factae sunt realiter deoccupes, et Commissarijs ab Eodem = Serenissimo Duce constituendis tradas, nullaque ratione quidquam in deteriorationem Praefecturae fieri facias. – Quod vero reliqua Camerae Ducis petita attinet, nempe Fidelitatem Tuam ad restitutionem omnium fructuum a Festo S. Joannis 1754. perceptorum et percipiendorum nec non ad privationem et restitutionem beneficiorum omnium ex Rescriptis Nostris a Te desertis lucratorum damnorumque refusionem obligari debere: ea propter decisionem in Judicijs Nostris Relationum propriarum reservamus, in Jisque Partibus Terminum in proxima Juridica celebranda pro finali decisione assignamus peremptorium. – Praemonitam quoque Fidelitatem Tuam esse volumus, Nos in casum qui absit, si praefecturam hanc ad mentem Mandati hujus Nostri Regij intra tempus proximum realiter non deoccupaveris, Serenissimo Duci plenam potestatem concessisse praesentibusque concedere, ut nulla oppositione Tua obstante, Praefecturam hanc tempore ac modo Sibi bene viso per Commissarios Suos ab Ipso constituendos et si opus fuerit armata manu occupari faciat: – facta tamen plenaria Praefecturae hujus restitutione, ut Commissarij Ducales juxta morem in Camera Ducali receptum in Termino praefixo, si Generosa Fidelitas Tua adhuc meliorationes factas esse ad mentem Rescripti Nostri demonstrare vellet, demonstrationes Tuas, salvis cujusvis Partis Juribus, suscipiant, num impensas necessarias in utilitatem Praefecturae vergentes Tibique nondum compensatas ex proprijs erogaveris? numque damna notabilia Praefecturae subditis sylvis vel alio modo dederis? investigent, et de toto negotio peracto Relationem Nobis faciant: – In simul vigore praesentium Literarum Nostrarum Regiarum mandamus. – Factura igitur est Generosa Fidelitas Tua praemissa omnia Tibi demandata pro gratia Nostra ac sub poenis contra inobedientes Rescriptis Nostris sancitis. – In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillis Regni et Magni Ducatus Lithvaniae communiri jussimus. – Datum prout supra. Augustus Rex. – Locus Sigilli. –

115.)

omyłka oryg.

115.) Literae Sacrae Regiae Majestatis ad Dominos Consiliarios scriptae die 17. Novembris 1760. A.

Generosissimi Dni Dni admodum Venerandi Domini Supremi Consiliarij! Posteaquam in conformitate concreditae Nobis Instructionis negotia Delegationis Nostræ pro circumstantiarum exigentia Varsaviae observaverimus, ac modum quo afflicta Nostra Patria a magnis illis quibus nunc turbatur sollicitudinibus liberari possit in summa spe positum invenerimus; obstrictos Nos sentimus Groso Ordini Equestri Ducatuum Curlandiae et Semigalliæ debitam hac de re relationem facere. – Instantissime itaque Excellentias Vras rogamus, quatenus Illis tanquam natu majoribus Provinciae Fratribus Conferentiam fraternam primo quoque tempore indicere placeat: quo Nos haec omnia ad Confratres Nostros debite referendi Illisque veram ac intaminatam fidem Nostram testificandi nanciscamur occasionem: quemadmodum et omni debito honoris cultu perseveramus Generosissimarum Dominationum Vrum

116.) Responsum Consiliariorum Curlandiae ad praecedentes Literas Delegatorum Varsaviae Commorantium 27. die Mensis Novembr. 1760. A. datum.

Generosissimi Dni Dni Colendissimi! Ex Literis a Generosissimis Dominationibus Vestris ad Nos datis, tanquam alienum quid omnino perspeximus, quod Illae postquam congruenter acceptae Instructioni Suæ negotia Delegationis Varsaviæ peregerint, indictionem Fraternae Conferentiae ad perficiendam Suam Relationem a Nobis rogare studeant. – Satis enim cognitum est, quod habito posteriori Congressu Provinciali Conventus publicus limitatus; nulli autem Delegati ex Illo Varsaviam missi fuerint; et quemadmodum Generosissimae Dominationes Vestrae putativam Suam Instructionem ac Delegationem nonnisi ex privato quodam Conventu contra tenorem Jurium Nostrorum Provincialium Legumque Constitutiones accepisse videntur, ita et Nos Illas pro Delegatis agnoscere non possumus, et

tanto

tantum abest, quod Nos Intentioni Suae ratione indicendae Fraternae Conferentiae conformemus, ut potius Officij Nostri esse ducamus Dominationes Vestras ab illegalibus ejusmodi ausibus dehortari, quo ab oriundis exinde injucundissimis sequelis immunes maneant. — Perseveramus, quod coeterum est, omni cum honoris cultu Generosissimarum Dominationum Vestrarum. ~ " —

117.) Literae ab Illustrissimo Domino Supremo Regni Cancellario, ad Supremos Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Consiliarios datae die Trigesima Decembris Anno Domini 1760. Varsaviae.

Magnifici Domini! Licet quidem a latere pervenerit ad me notitia, Dominos Fridericum Vilhelmum de Heyking nec non Georgium Fridericum de Platemberg post reditum Suum Varsaviâ infructuosum, petiisse a Dominationibus Vestris Indictionem Fraternae Conferentiae; nihilominus, antequam Dominationes Vestrae negative ad Illorum petita responderint, jam certus fui hanc prudentiam quam semper Comitem habere volunt non aliter Ipsis procedere concessuram quam negative. = Lex Cardinalis nempe Ducatuum Generosae Nobilitati concedit petere Duci Suo indictionem Comitiorum; quod si a Duce negligeretur, recursus ad Majestatem reservatur. — Nunc autem Comitia sub Regimine Serenissimi Ducis indicta - continuata - tandem limitatione Consiliorum ad tempus dilata, expectant ex Reassumptione conclusionem. — Nonne esset scandalum, si sub tempus Comitiorum nondum finitorum indictio Fraternae Conferentiae praesupponatur? quod Conventiculum alienum a Legibus et alicujus Scissionis vetitae foret indicium. — Quapropter non possum differre laudes quas Dominationes Vestrae meruerunt in hoc passu, et spero tranquillitati publicae studia ulteriora allaturos. — Graviter ii errant in supposito, qui Pacta Conventa quae Poloni ineunt cum futuris Regibus Electionis tempore et Pacta Nobilitatis Curlandiae cum Suo Duce in aequali ponunt lance! Poloni nempe vacante Throno libera Suffragia offerunt Novo Electo Regi conditionibus certis,

 — = super manutentionem quarum jurat Rex; et hoec vocantur Pacta Conventa: Pacta vero Curlandorum cum Duce potius Reversales vocari debent, non sunt relativa ad Regimen neque constitutiva Regiminis Ducis, sed tantum respective in Oeconomicis verbi gratia ne Dux bona emat et his similia: qualiter autem regere se debeat? praescripsit Illi Regulam Respublica circa Pacta Subjectionis formulam Regiminis - aliasque Leges; et sic mixto cum Rege Imperio praeest Curlandis Serenissimus Dux Modernus; ut Sibi manciparet Corda Curlandorum, constituit Plenipotentiarium Suum Magnificum Dominum de Mirbach, adjecta clausula ne quid fiat contra Pacta Subjectionis formulamque Regiminis: quoniam autem his contraria multa in Pactis Mirbachianis inveniuntur, Serenissimus Dux non confirmavit: sed ponamus casum quod si Serenissimus Dux Ea pacta confirmasset, Rex Authoritate Supremi in Ducatus dominij talia Pacta sufferre potuisset, et quid dicendum de Ordinibus Regni? —" — Mirum igitur est, aliquos ex Generosa Nobilitate ultra confirmationem Pactorum Mirbachianorum a Serenissimo Duce extorquere velle: cum Ipsa sunt repugnantia in multis Pactis Subjectionis et Formulae Regiminis, neque quadrant cum tenore Plenipotentiae datae, neque cum Legibus. — Sed attonitus sum, quod hi qui credunt haec Pacta Sacra esse, credunt Se a reddendo homagio Duci hac ratione liberari! ~ Constitutivum Ducis est diploma Regium cum Investitura, circa quam jurat Dux fidelitatem Regi et Reipublicae, ac simul conservaturum Se Jura Provinciae spondet; sed non est Constitutivum Ducis ut Pacta ineat cum Generosa Nobilitate, quia Haec non dat Ipsi potestatem in Gubernio majorem et ponderosiorem. — Ex petitione tamen aliquorum Jndictionis Fraternae Conferentiae de his qui Duci Suo non praestiterunt homagium, apparet, nolle Duci parere atque his Consilijs nolle adesse quibus Dux praeest. ~ Velint = " =

Domi-

Dominationes Vestrae Confratribus Suis vera exarare, ne talibus adhaereant opinionibus quae Legibus repugnant, quibus Se conjunctos Poloniae sciunt, et a quibus Se separare neque Toti Provinciae licet multo magis particularibus Personis sine Criminis nota. — Tota enim Livonia incorporata Regno Poloniae fuit; subsecutis Pactis Olivensibus mutavit dominium Curlandia et Semigallia cum Districtu Dünaeburgensi, remansit in corpore Poloniae Eique annexarum Provinciarum. ~ Licetne particularibus contra mentem Regis Clementissimi et datam Investituram Duci eo ipso contra Subjectionis Pacta agere et recalcitrare? Veneror multum Generosam Nobilitatem Curlandiae et Semigalliae! Ad Particulares tantum descendo. — Fas est desideria Generosae Nobilitati proponere: fas conqueri: sed non licet displicere Toto Corpori Reipublicae Actu sinistro contra Ducem quem Rex constituit - diplomate et Investitura confirmavit. — Quantum autem Respublica cordi habet hos Ducatus juxta antiqua Jura conservare? demonstrant Leges Regni: sed vice versa, quam ferventer aliquorum temeritatem compresserit? extant exempla et praecipue Constitutio Anni 1726. edocet, „ Polonus sum, non separo Curlandiam neque a Corpore Poloniae „ et annexarum Eidem Provinciarum, neque felicitatem Poloniae „ a felicitate Curlandiae." ~ Quapropter exhortor Dominationes Vestras, quatenus Repraesentationibus Suis omnes tranquillitati studentes faciant moneantque Confratres Suos, ut innovandarum rerum cupiditate abscissa, unito corde ad ea descendant Consilia quae utilitati Patriae inserviant, et Me devotum tam in generali quam in particulari in Officijs explendis unicuique reddant. — Interim maneo propenso semper animo Magnificarum Dominationum Vestrarum Addictissimus Servus Joannes Małachowski Supremus Regni Cancellarius mp. —

118.) Literae Inhibitoriae de non imprimendis Libris Concionum Admodum Reverendi in Christo Patris Gaspari Balsam Societatis Jesu Varsaviae die XVIII. Mensis Decembris Anno 1760. emanatae. –

Augustus Tertius etc. – Significamus etc. – Quod cum Typographia Posnaniensis in Collegio Patrum Societatis JEsu magno sumptu et non modicis Impensis Conciones olim Admodum Reverendi in Christo Patris Gaspari Balsam Ejusdem Societatis Presbyteri et Concionatoris Ordinarij ad Ecclesiam Sᵗᵃᵉ Barbarae Praepositularem Domûs professae Cracoviae, admirabili sermonis elegantia – pondere rationum – sententiarumque gravitate commendatissimas, Typis in lucem publicam ediderit; quapropter supplicari Nobis fecit per Certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes: quatenus Nos, ne quispiam alter in dominijs Regni Nostri praefatas Conciones imprimere vel reimprimere sine Consensu Memoratorum Patrum Soc. JEsu Collegij Posnaniensis praesumat, interdicere et inhiberi dignaremur. ~ Nos igitur Supplicationi praefatae uti justae benigne annuentes, Literas Inhibitorias dandas et concedendas esse duximus: prout quidem damus et concedimus, hisce Literis Nostris inhibentes et serio interdicentes ne quispiam Conciones supradictas ad decursū decennij imprimere vel reimpressas disvendere audeat, idque sub libera ejusmodi Librorum confiscatione et mille Aureorum Hungaricalium solutione coeterisque poenis contra Convulsores Mandatorum Nostrorum de Lege publica sancitis. – Quod omnibus quorum interest, praesertim vero Typographis – Typorum Magistris – ac Bibliopolis ad notitiam deducentes mandamus, quatenus praemissa et Ipsi observent et ab alijs observari curent, sub poenis similibus contra Se extendendis et pro Gratia Nostra. – In quorum fidem, praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus etc. –

119.) Rescriptum ad Spectabilem Magistratum Civitatis Sᵃᵉ Regiae Majestatis Plocensis Varsaviae die decima octava Mensis Decembris 1760. Aᵒ expeditum. –

Augustus Tertius etc. – Spectabilibus ac Famatis Praeconsuli – Consu-

libus

libus – totique Magistratui Civitatis Nostrae Plocensis fideliter= Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. – Spectabiles et Famati fide= liter Nobis dilecti! Percepimus ex Relatione certorum Consiliariorū Nostrorum: quomodo Fidelitates Vestrae, habita certa Complanatione sub Actu in Praetorio Civili Plocensi Feria tertia post Festum Sancti Mar= tini Pontificis proxima Anno Domini 1684. cum Infidelibus Judaeis Plocen= sibus facta, per quam Complanationem Infideles Judaei in Civitate Nostra Plocensi existentes domosque Suas possidentes ad omnes Mercaturas et aedificationes Domuum Suarum admissi, tum ad solvendam Summam quolibet Anno in vim Contributionis hybernalis ex Possessionibus Suis ducentorum viginti florenorum Polonicalium obstricti et obligati sunt, Fidelitates Vestrae contra Eandem Complanationem procedendo, Praefatis Judaeis Plocensibus domos Suas in fundis et Areis Civilibus ab antiquo tempore a Civibus Plocensibus per Judaeos coëmptis partim invadiatis ha= bentibus, dictas domos Eorum per vetustatem temporis collapsas et de= solatas reparare et exaedificare non permittant et denegant. – Idcirco supplicatum Nobis est nomine Eorundem Infidelium Judaeorum Plocen= sium, ut Ipsis eandem reparationem et aedificationem domuum Eorum collapsarum et desolatarum concedere dignaremur. – Quorum Suppli= cationi benigne annuendo, praefatis Judaeis Plocensibus dictam repa= rationem et aedificationem domuum Eorum collapsarum et desolata= rum permittimus et concedimus praesentibus Literis Nostris, Fideli= tatesque Vestras requirimus Ipsisque mandamus, ut Praefatos Judaeos Plocenses in eadem reparatione et aedificatione domuum Eorum colla= psarum – et desolatarum – sive igne combustarum non impediant Ipsis= que hanc reparationem aedificationemque permittant. – Et si Fidelita= tes Vestrae voluerint dictos fundos et areas Civiles per Judaeos coemptas sive Ipsis invadiatas una cum Domibus in praedictis Areis aedificatis a Judaeis redimere, redimant; Summasque in coemptionem horum fun= dorum et arearum Civilium ac in aedificationem domuum per Judaeos erogatas una cum expensis Judaeis refundant et restituant. – Facturae sunt Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra Regia. – In cujus rei fidem,

pres

=praesentibus Sigillum Regni est impressum. – Datt ut supra.

120.) Rescriptum Superadditionis Commissariorum ad exe=quendum Decretum, inter Venerabilem Bodzianowski Parochum Radoszycensem ab una atque Spectabiles et Famatos Oppidanos Radoszycenses, in Judicijs Assesso=rialibus Regni. Varsaviae Aº 1760. 20. Abris datum. –

Augustus Tertius etc. – Venerabili Constantino Jankowski Canonico Praeposito Slawnensi, tum Generosis N. Zaremba Camerario Granici=ali Petricoviensi, et Cantio Wolski Vicesgerenti Opocinensi, fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. – Venerabilis, Generosi fide=liter Nobis dilecti! Intercesserat Decretum in Judicijs Nostris Assesso=rialibus Regni sub Actu Varsaviae Feria sexta in Crastino Festi Sti Andreae Apostoli die scilicet prima Mensis Decembris Anno 1758. inter Venerabilem Joannem Bodzianowski Parochum Radoszycensem ab una, atque Spectabiles Praeconsulem – Consules – totumque Magis=tratum et communitatem Oppidi Radoszyce, ratione in Eodem Decreto contentorum ex mutuis partium Controversijs prolatum. – Quod quidem Decretum ut debitae in omnibus punctis executioni demandaretur, certis Commissarijs Nostris in Decreto Judiciorum Nostrorum Assesso=rialium itidem Varsaviae Sabatho pridie Dominicae septuagesimae die scilicet nona Mensis Februarij Anno 1754. prolato specificatis et indigitatis, id negotium commiseramus: sed quoniam nonnulli ex prae=mentionatis Commissarijs fatis decesserant, taliterque dictum Decretum Nostrum ad debitam executionem deduci ita facile non potest; ideo Fidelitates Vestras, de quorum industria – et in rebus gerendis dexteri=tate optime persvasi sumus, superaddendos esse duximus. – Prout = quidem hisce Literis Nostris superaddimus, mandantes Fidelitatibus Vestris, quatenus junctim cum praememoratis Commissarijs captato tempore – praevijs Innotescentiarum Suarum Literis duabus Septimanis ante terminum extradendis – ad Oppidum Radoszyce condescendant; = ibidemque; absentia nonnullorum Fidelitatum Vestrarum dummodo

tres

-tres adsint non obstante - fundata in loco qui Ipsis commodior=
videbitur Jurisdictione Sua - acclamatis ad praesentiam Sui Partibus
- contumacia alterius partis non attenta - nec obstantibus quibusvis
Impugnationibus Citationibus aut Rescriptis alijsque exceptionibus
a quacunque Parte opponendis, praefatum Decretum Nostrum in omni=
bus Cathegorijs et punctis ad realem Executionem deducant, ac ut Parti
Injuriatae per alteram partem omnimoda satisfactio fiat, curent; =
totumque id negotium inter Partes supra allegatas intercedens finaliter,
praecisa quavis Appellatione, determinent - disjudicent - ac sopiant,
pro Gratia Nostra. - In quorum fidem etc Dat: Varsaviae ut supra. -
Augustus Rex. - Locus Sigilli. ~.-

121.) Promemoria od JWo: JmPana Kanclerza W. K. Dworowi Rossyyskiemu dane 20. Xbris Anno 1760. w Warszawie. -

Kanclerz Wielki Koronny odbieraiąc ustawiczne Listy od Miasta Torunia w których z płaczem wyrażaią żale Swoje: że na pieczywo chlebow sucharow na tak liczny garnizon przechodzącego woyska, na opał Officyerom y Kwidygard Zołnierskich w tamtym Kraju drwa drogo kupiiąc, na suplementowanie swiec Officierom - Kancellaryi y dla przechodzącego Woyska codzień znaczne przynoszą expensę; także, przy zruynowanych już Wsiach przez ustawiczne podwody, żadnych z nich miasto niemaiąc Intrat, niebędzie miało sposobnosci do zapłacenia Rzeczypospolitey Kontrybucyy zwyczaynych. - Jako tedy zaraz na początku weyścia Woyska Rossyyskiego do Tegoż Miasta Torunia, Nayjaśnieysza Imperatorowa miała wzgląd na wielkie Miasta Tegoż Expensa, y kazała certum quantum Temuż Miastu z Kassy Swojey wyliczyć, tak y teraz miarkując daleko większe Expensa, Kanclerz W. K. przez Remonstracye JmPana de Wojeykow Pełnomocnego Dworu Rossyyskiego Posła do Łaski Nayjaśnieyszey Imperatorowey czyni Rekurs, aby Kassa Jey, te tak wielkie extraordynaryyne zastąpić mogła Miasta Torunia wydatki. ~.. -.

122.) Responsum Supremorum Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Consiliariorum ad Literas Illustrissimi atque Excellentissimi Domini Supremi Regni Cancellarij

=datum

 = datum Mitaviae die 2. Januarij Anno 1761. ~. –

Illustrissime ac Excellentissime Domine Supreme Regni Cancellari Domine Gratiosissime! ~ Literas quibus Illrmæ Excellentiæ Vestræ visum est Nos honorare accepimus, acceptasque perlegimus omnino venerabundi. ~ Studium enim illud laudabile et cura, quibus Excellentia Vestra toti Corpori Reipublicae diligenter sapienterque prospicere consuevit, jam singulariter ad reconciliandam in hisce Ducatibus concordiam, ab Ipsa gratiose intendi; animo ex Iisdem intelleximus laetanti. – Nos quidem pro tuendis muneribus Nostris, quavis occasione data, in hoc fine obtinendo omnem operam posuimus curamque: sed Nobis hucusque tamen non licuit exitu delectari exoptato. – Constitutum itaque habemus Copias Literarum Illustrissimae Excellentiae Vestrae in omnes Ducatuum Ordines mittere; nulli dubitantes, quin Confratres Nostri sinistris seducti Consilijs, cum Literas Easdem perlegerint, rationibus victi ad consilia quæ Ipsis jam dantur saniora sint descensuri. – Hoc quemadmodum maxime est in optatis, ita quoque non possumus non Illustrissimæ Excellentiae Vestrae singulares easque maximas agere gratias pro laudibus quibus Gratiosae Ejus erga Nos menti ornare Nos placuit. ~ Placeat quoque Illustrissimæ Excellentiae Vestrae gratulatio Nostra sincera de novo Anno, quem minus ac sequentes Illustrissimae Excellentiæ Vræ totique Ejus Familiae faustos felicissimosque vovemus. – Quod reliquum est, Gratiae ac Benevolentiae Suae diligenter studioseque Nos commendantes, debita submississimaque veneratione permanemus. – Illustrissimae Excellentiae Vestrae humillimi ac Obedientissimi Servitores. Otto Christophorus ab Howen Landhoffmeisterus – Fridericus Kayserling Cancellarius, Franciscus Georgius a Frank Landmarchallus. ~

123.) Literae S.R.M. intuitu Generosi de Julianio Interpretis Munus agentis ad Serm Turcarum Imperatorem datae Varsaviae d. 6. Januar. Aº 1761. –

Post consuetos Titulos. – Hucusque semper Curae Nostræ nunquam

fuit

fuit majori, quam ut amicitia perpetuo foedere semel stabilita inter Praefulgidam Portam Ottomanicam atque Regnum Nostrū indissolubili semper colatur nexu. – Non ita pridem, Solenni Legatione ad Serenitatem Vestram expedita, Orator Noster Generosus Josephus Antonius Junosza Comes a Podosie Podoski Culinæ Magni Ducatus Lithvaniae Provincialis Praefectus explicavit Mentis Nostrae sinceram amicitiae cordialitatem: – Qui Redux feliciter, dum Nos de reciproca Serenitatis Vestrae erga Nos et Rempublicam asse-curavit animi dispositione, hilari mente relationem Ejus recepimus. Cum vero Generosus de Gulianio Interpretis Nostri Munus agens in Aula Serenitatis Vestrae longiorem moram Residentiae Suæ dederit, congruumque duximus de Mandato Nostro Ipsi uti vere prudenti alia negotia committere quae Illum ad Nos avocant; peramanter cupimus, ut Eundem Generosum de Gulianio Interpretis Nostri Munus agentem Serenitas Vestra Gratia Sua particulari prosequatur, et protectione; quatenus Illa munitus ad Nos feliciter redire possit. – Interim iterato de constanti semper animo Nostro in colenda amicitia Vestram Serenitatem assecuramus, ac Eidem felix diuturnumque Regimen ad seras aetates vovemus. – Datt^ae ut supra. –„ –

124.) Literæ S. R. Mjstis ad Vesirium Supremum in eadem ut supra materia datae Varsaviæ d. 6. Janu. 1761. A:

Post consvetos Titulos. – Laetus certe ad Nos Nuntius pervenit, Legatione Sua ad Praefulgidam Portam Ottomanicam feliciter expedita, Generosus Josephus Antonius Comes Junosza a Podosie Podoski Culinæ Magni Ducatus Lithvaniae Provincialis Praefectus, ex quo indissolubiles amicitiae Nostræ nexus reciproco animo a Praefulgida Porta Ottomanica acceptatos fuisse retulit. – Cumque gloriatur, multum usum fuisse opera Illustritatis Vestrae, Cujus excelsae animi dotes ad hoc honoris fastigium ab antiquo Illi praepararunt viam, patet exinde Illustritatis Vestrae propensum semper erga Nos et Rempublicam Cor Ejus connaturales sibi fecisse passus. – Cum vero Generosus de Gulianio Interpretis Nostri Munus agens ad alia negotia Illi committenda, cognita jam Ejus

Nobis

 — =Nobis in rebus agendis prudentia, nunc ad Aulam Nostram evocatur; decenter postulamus ut Illustritas Vestra Illi Literas passus cum comitatu Suo expedire demandet; quibus munitus reditum Suum accelerare ad Nos possit; et ut Ipsum Sua Gratiosa foveat benevolentia. — Interim gaudemus Illustritatem Vestram bene valere, Cui omnimodas prosperitates vovemus. — Datt. etc. ut supra. —

125.) List Jmćpana de Woyeykow Dworu Rossyyskiego Ministra do Jaśnie Wielmożnego Jmćpana Kanclerza Wielkgo Koronnego, względem obiecanego do Porty Ottomańskiey interessowania się aby pod Jmieniem Haydamakow Krymscy Tatarowie na Rabunek w Kray Polski niewpadali, w Warszawie dnia 17. Stycznia R. 1761. pisany. —

Monseigneur! Kilka niedziel temu Jwwmćpan Dobrodziey raczyłeś Mi przełożyć: że pod Jmieniem Haydamakow Krymscy Tatarowie y inni Poddani Tureccy wpadając w granice Rzeczypospolitey Polskiey wielkie Obywatelom Państwa Tego czynią krzywdy- zaboystwa y rabunki, a potym się ze zdobyczą nazad znowu do Państwa Hana Krymskiego powracają- y tam się ukrywają; którym tedy Jnkonweniencyom ażeby na dalszy czas zabieżeć y wszelką w Państwie Rzeczypospolitey Polskiey spokoyność y bespieczeństwo prowidować, Jwwmćpan Dobrodziey elucydując Mnie Jntencyę Swoją y Nayjaśnieyszey Rzeczypospolitey że w tey mierze ma Skargi Swoje zanieść u Porthy Ottomańskiey, żądałeś ażebym dla wzmocnienia onych y Dworowi Mojemu to remonstrował y do podobnego przedsięwzięcia skłonił. — Ja dopiero na to odebrawszy Replikę, mam honor Jwwmćpanu Dobrodziejowi donieść: że te dobrze intencyonowane Jwo wmćpana Dobrodzieja sentymenta były ad mentem Dworu Mojego, które On approbując nieomieszkał zaraz do JP. Obręzkowa Rezydenta w Konstantynopolu przytomnego expedyować Order z tym przedpisaniem, ażeby jak prędko u Porty Ottomańskiey z Strony Nayjaśnieyszey Rzeczypospolitey w tym zaydą Skargi tak wraz aby y On Jmieniem Dworu Mojego mocno się o to upominał y współecznoście usilnie się starał o wyniszczenie tych swywolnych Kup y o surowe zabeę

zabronienie onym do ucieczki y schronienia się w Państwach Tureckich. — W tym tedy Dwór Móy persystując niewątpi: że JW. Pan Dobrodziey to chwalebne przedsięwzięcie Swoje bez dalszey zwłoki czasu do pożądanego Skutku zechcesz przyprowadzić: A Ja też abym mógł Onemu donieść y JmPana Obrezkowa uwiadomić, jak prędko ta nastąpi Rezolucya? y przez kogo w Porty Ottomańskiey te mają bydź promowowane Remonstracye? supplikuję JW. WmciPanu Dobrodziejowi mnie o tym wszystkim zupełnie informować: jako Tego który ma honor bydź z Należytym Uszanowaniem. etc. F. de Woyeykow.

126.) Respons JW. JP. Kanclerza W. K. na List JP. Posła Rossyyskiego dnia 20. Januaryi Ao. 1761. w Warszawie dany. —

Odebrałem z wszelkim Respektem List WmciPana Dobrodzieja de die 17. Januaryi Anno 1761., w którym Mi wyrażasz: że Dwór Rossyyski życzy tego aby mógł złączyć Reprezentacye Swoje z Reprezentacyami Dworu Mego u Porty Ottomańskiey, względem ukrywających się Haydamakow w granicach Tureckich y Tatarskich. — Nic słuszniejszego aby się to stać mogło ze złączonym wspólnym Interessem: do czego Ordynans JmPanu Hibszowi Rezydentowi Polskiemu w Konstantynopolu Rezydującemu będzie dostateczny z Gabinetu dany. — W czym piszę do JmciPana Artylleryi Koronney Generała: interim, piszę jeszcze do JP. Hetmana W. Kor., aby chciał napisać do Hana żądanie Całey Polski, aby Tych Hultajow w Swoich niecierpiał Państwach, y albo Ich wypędzać kazał albo sekwestrował u Siebie, gdyby się mieli znaydować. — de caetero znam się bydź z należytym etc.

127.) Literae Magistratus Gedanensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium datae Gedani 23. Januarij Anno 1761., quibus Suam Civitatem pristinae Gratiae Regiae recommendant. —. —.

Illustrissime Domine Domine Gratiosissime! Triste accepimus nuntium a Secretario Nostro in Aula Regia commorante, interdictam nempe Ipsi esse Aulam Regiam omniaque loca in quibus Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus praesens

fuerit

— =fuerit, idque ob indignationem Sae R. Mtis Dni Nri Clemni
erga hanc Civitatem; in quam et in alias Civitates Serenissimo Regi
|: uti Interdicto additum erat :| competere absolutum dominium,
vigore cujus Illis pro libitu imperare possit; et si quae Civitas Man=
datis Regijs contrariatur tristes exinde sentit sequelas. ~ „ —
=Nihil certè Nobis tristius accidere potuit, qui maxime stude=
mus ut Sacrae Regiae Majestati Domino Nostro Clementissimo
fidem intemeratam et humillima obsequia praestare possimus. –
Quod & vero de absoluto dominio Sacrae Regiae Majestatis in Civi=
tates insuper additum erat, id ut ingenue fateamur cum Privilegio
Incorporationis, et omnibus quae hoc secutae sunt Serenissimorum
Regum Poloniae et Ipsius moderni Serenissimi Principis Nobis fe=
liciter DEus velit quam diutissime Imperantis Confirmationibus
Jurium generalium Reipublicae Provinciarumque Ei incorporatarū
vix conciliare possumus?: quae Nos docent, esse quidem Serenis=
simorum Regum Poloniae dominium in Civitates, cui haec quoque
Civitas se humillime subjicit, sed Juribus et Privilegijs Illarum con=
forme; ita ut satis dolere nequeamus hoc de absoluto Serenissimo=
rum Regum Poloniae in Civitates dominio Interdicto additum fuisse.
–. Quandoquidem autem pro maxima infelicitate Nostra amissionem
gratiae Regiae habemus: proinde Illustrissimam Excellentiam Ve=
stram observantissime rogamus, ut pro Sublimi Munere Suo et gra=
tiosissima propensione Nobis et huic afflictae Civitati saepius con=
testata, Sacrae Regiae Majestati Domino Nostro Clementissimo,
fidem obsequiaque devotissima, quae Nos fideles Subjectissimique
Subditi Principi Nostro Clementissimo integra et inviolata conser=
vamus semperque conservabimus, efficacissime confirmare dignetur;
ut Nos cum tota hac Civitate pristinae Gratiae Regiae, qua Nos
miseri sed Innocentes excidimus quamque pro Summo bono Nostro
habemus, restituamur, et supra memoratum Interdictum Secre=
tario Nostro benigne tollatur quô negotia Civitatis facilius
expedire possit. ~„ Quod novum Singularis benevolentiae =
docu=

documentum Nobis et afflictissimae huic Civitati praestitum = inter maxima beneficia manu menteque gratissima ponemus, debitaque observantia paratissimis Studijs et Officijs demereri non omittemus. — Illustrissimae Excellentiae Vestrae de coetero constantem valetudinem cum omni praestandarum prosperitatum genere pijs candidisque votis a DEo Optimo Maximo apprecati, Nos et hanc Civitatem constantissimae Illius Gratiae observantissime commendamus. — Illustrissimae Excellentiae Vestrae ad Officia paratissimi Praeconsules et Consules Civitatis Gedanensis mp. —" —

128.) List Jmćpana de Wojeykow Dworu Rossyyskiego Ministra do Jaś. Wiel. Jmćpana Kanclerza Wielkiego Koronnego z Responsem na podany List Jaśnie Wielmożnego Jmć Pana Wojewody Kijowskiego w Warszawie dnia Trzydziestego pierwszego Styeznia 1761. r. dany. —

Podałeś Mi tu był Jw. wmćpan Dobrodziey kopiją Listu od Jw. Jmp.a Potockiego Wojewody Kijowskiego, w którym na końcu żaliłsię, jakoby Jmćpan Generał Horwat przeszedłszy Rzekę Wisę na Polskiey Stronie szańce wysypał y armatą opatrzywszy Karauły porozstawiał. — Lecz gdy Dwór Moy od Generała Horwata zaciągnął w tym Informacyą, pokazuje się z niey, że takowe Skargi Jw. Jmćpana Wojewody Kijowskiego są całe bez fundamentu; owszem Nowoserbija przez Ludzi Jego ustawicznie cierpi uprzykrzenia — nabiegi — y rabunki: jakoto niedawno po samey granicy Nowoserbskiey, znaczna partya Ludzi Jego srodkiem nocy wojennym bojem przeszedłszy Słobodę Tarę, należącą Xciu Jmći Lubomirskiemu Podstolemu Koronnemu attakowała Ludzi — pobiła — y postrzeliła: a tak co sam czyni Jmćpan Wojewoda, to składa na Nowoserbiją. — Jmćpan Generał Horwat Szańcow za Rzeką Wysą nigdy niesypał, y armat na nich niestawiał; ale widząc niesłychane przy granicy nieporządki od Strony Jw. Jmćpana Wojewody Kijowskiego y Xięcia Jmći Lubomirskiego zachodzące, przymuszonym był od Mirhorodzkiego Szańca /: około 100. Sążni na górze roskopana Mogiła którey Szańcem nazywać niemożna ale jest z natury swojey mieysce mocne :/ karaul

post

 — =postawić; a w poblizkości przez bałkę od Forsztata około 50. Sążni ex opposito tey mogiłki znayduje się Most y główny Forpost od początku założenia Nowoserbij, a dáley w Polskiey granicy żadnych szańcow ani karantow niemasz: te zaś dwa posty są postanowione dla arcypotrzebnego bespieczeństwa, jakoto Karant na rozkopaney mogile dla zabieżenia inwazyom y rabunkom; /: ponieważ z Obywatelow Słobody Juny Złodzieje y rozbóynicy przez wspomnioną bałkę nocą wypadaią tak że po capstrzyku y bydła niemożna mieć za Szańcami :/ ; a Most y Forpost jest postawiony dla Ludzi którzy z Polski y inszych Państw przejeżdzaią tak dla własney przezorney ostrożności jako y dla nocnych objeżdzek które się czynią na trzy strony po dziesięć y więcey Wiorst a to na proźbę samego Xięcia Lubomirskiego, idque z tey przyczyny że w Lesie = Lebendyńskim zawsze Polscy Złodzieje y Rozbóynicy ukrywaiąc się kupcow y inszych z żywnościami przejeżdzających Ludzi rozbijaią, a takowe Karanty są Onym ile możności ochroną y w Polscze aż do Bohusławia Jch konwojują. ~" Dla czego niena leżałoby JW. JmćPanu Wojewodzie Kijowskiemu roztrząsać tey regularnosci która się zachowuje w granicach Rossyyskich; ani Go też mogą inkwietować te dwie cytadelle, które częściey rzeczony JmćPan Generał Howat przeszłey Wiosny dla bespieczeństwa Nowomirhorodzkiego Forsztatu od Strony Tatarskiey y Zaporoskiey porobił y na każdey bateryi po dwie Armaty lokował, opatrzywszy je raz na zawsze Grenadyerami y Bandurami: ponieważ te Cytadele prawie w samym srzodku Forsztata znayduią się. ~" —. To tedy z Roskazu Dworu Mego doniosłszy w Respons JWWmćPanu Dobrodziejowi, mam honor bydź z powinnym Uszanowaniem Monseig^o F. de Wojeykow.

129.) Rescriptum S^æ R^æ M^tis restitutionis causae /: de Portorio Gedanensi :/ in integrum. Varsaviæ die 5. Mensis Februarij Anno 1761. emanatum. —

Augustus Tertius etc. — Significamus etc. — Intercessisse Decretum in Judicijs Relationum propriarum Serenissimi olim divæ memoria

riae Joannis Tertij Regis Poloniae Antecessoris Nostri sub-
Actu Gedani Sabatho pridie Dominicae Sexagesimae Anno 1678.
inter Generosum Instigatorem Regni et Contubernia Gedanensia ab
una, atque Nobilem et Spectabilem Magistratum Civitatis Geda-
nensis parte ab altera latum. – Quo mediante, quoniam dicta
Civitas in usu Zulage et Scharpau reperta fuit, ideo memoratum
Judicium inhaerendo Privilegijs Serenissimorum Casimiri Tertij
et Stephani Regum Poloniae hoc in puncto nihil innovandum
esse censuit. – Nunc vero cum Nobis per Certos Consiliarios rela-
tum esset, qualiter Generosi Instigator Regni et Antonius de Leyb-
nitz Camerarius Noster ac Portorij Gedanensis Vice Commissarius
noviter reperta documenta interesse respectu Scharpau enucleam-
tia habeant, Zulaga quoque, seu additamentum generico voca-
bulo nominata super qua Gedanenses Privilegia sibi servire di-
cant, non ad Jus Portorij verum ad aliam exactionis speciem
referri et regulari debeat; ac pro Relevatione Sui adversus prae-
dictum Decretum explicationeque et declaratione intendant. –
Hinc Nobis humillime supplicarunt, quatenus Eisdem beneficium
restitutionis concedere dignaremur. – Nos Supplicationi huic tam
quam justae et rationi consonae benigne annuentes, beneficium
restitutionis Causae in integrum et relevationis adversus praeli-
batum Decretum praefatis Generosis Instigatori Regni et Antonio
de Leubnitz concedendum esse duximus; prout quidem hisce Li-
teris Nostris concedimus, Citationisque Literas ad praemissorum
effectum pro Judicijs Relationum Nostrarum propriarum extradi,
causamque de novo induci in Jisdem Judicijs permittimus. – In quo-
rum fidem etc. Datt. etc. Augustus Rex. Locus Sigilli. –

130.) Literae Grsorum Equestris Ordinis Districtus Du-
binensis Delegatorum ad Illmum Supremum Re-
gni Cancellarium Mitaviae d. 14. Febr. 1761. datae.

Illustrissime ac Excellentissime Domine Supreme Regni Cancel-
larie Domine Gratiosissime! – Domini Consiliarij Supremi
Lit.

 — Literas a vestra Excellentia ut ajunt expeditas in Dioecesibus miserant, quibus negotium Nostrum in qualitate Delegatorum Generosi Ordinis Equestris Leges non transgredientis Varsaviae peractum tanquam infructuosum allegatur; et petitum Nostrum pro obtinenda Fraterna Conferentia, Scandalum — conventiculum Legibus contrarium, praesupponens nominatur; ut taceamus de reliquis contentis, quae Jura Totius Equestris Ordinis concernunt. ~ Cogimur itaque Vestrae Excellentiae, in quantum Nos tangit, humillime remonstrandi: Nos convictos esse ac certissime credere, quod Delegatio Nostra Varsaviae facta Patriae Nostrae maxime utilis jam fuerit et adhuc in posterum erit. — Relatio Delegationis Nostrae quam Generoso Ordini Equestri mox trademus sufficienter ac plenarie hoc probabit. ~ Nunc vero Nobis permissum sit ipsum Exemplum Excellentiae Vestrae allegare: non tantum scilicet quaerelas Nostras Varsaviae interpositas Clementissime exaudivit, sed etiam seriem illarum facta ponderatione Se ad Serenissimum Ducem contulit, Illique eas proposuit, crastino die vero cum submissam reverentiam Nostram Ipsi testificaremur multa uti apparebat laeta Nobis declaravit: nonne itaque amoena Nos delectare possumus spe, quod fervor Excellentiae Vestrae pro Salute Provinciae ad Rempublicam pertinentis et nunc temporis maxime oppressae, praeterea quoque Remonstrationes Suae permultum valentes, Jura Nostra salva conservabunt? et Serenissimum Ducem de iniquo animo Consiliariorum Suorum convincent? id quod Nobis plures Alij Domini Senatores appromiserunt. — Haec omnia vero aeque minus ac Ordo Equestris qui Nos delegavit tanquam infructuosum quid consideramus; et commoda Delegationis Nostrae multo majora adhuc fuissent, nisi disruptio Comitiorum ante adventum Nostrum facta negotio Nostro insuperabile impedimentum per id attulisset: quod Instructio Nostra sicuti =

Excellᵃ

Excellentia Vestra eam Ipse legit, rem Nostram Reipublicae proponere jubebat. ~. – Indictionem fraternae Conferentiae ex amore pro Principe et Patria efflagitavimus; optime convicti, quod si Comitia limitata ex voto succedere et non tam inordinata et confusa quàm priora esse debeant, mutuum colloquium ineundum et concordiam Generosi Ordinis Equestris inter se absolute instituendam esse; per quod etiam sine dubio concordia cum Serenissimo Duce orta fuisset. – Hanc sane laudandam voluntatem etiam nonnullae Dioeceses in Literis Suis ad Regimen, quibus indictionem Fraternae Conferentiae petebant, indicarunt. – Ipsi Domini Supremi Consiliarij tanquam Fratres Nostri Seniores proprio motu Anno 1758. Fraternam Conferentiam constituerunt: quod Excellentia Vestra, per delegationem Plenipotentiarij Sui – Consiliarij belli et Colonelli de Aloi, et per Literas Suas 26. Novembris Nobis missas, in quibus ad facienda Pacta bilateralia instantissime admonemur, plene approbavit. – Quis itaque aliquid injustum aut criminale in Nostro quaesito reperire potest? nihil aliud fecimus quam exemplum Excellentiae Vestrae et Fratrum Nostrorum Seniorum sequi, ac optimam ea in re habuimus intentionem. – Tempus e contrario docebit, quam utilitatem Patria Nostra ex denegatione Petiti Nostri absque ulla ratione facta capiet? ~ Certissime credimus, Generosum Ordinem Equestrem per hoc non deterreri pro conservatione Jurium Suorum invigilare, sed potius Legibus convenientes feliciores Epochas esse expectaturum. ~ Desiderium Nostrum eo tendit, ut Excellentia Vestra Nobis semper Protectionem et Clementiam Suam demonstrare, ac nullis falsis insinuationibus in Nostrum vel Fratrum Nostrorum praejudicium aures praebere velit; oppressae Patriae Nostrae liberum aditum potius permittat. – Nos et Generosus Ordo Equestris summam gratitudinem et reverentiam in animis Nostris conservabimus, et maxima devotione permanemus, Illustrissimi ac Excellentissimi Domini etc. ~. —.

131.) Literae Civitatum Majorum Prussiae Gedanensis – Elbingensis – et Thorunensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, intuitu ortae Litis

rat

ratione vectigalis Zulaga dicti ad Civitatem Gedanensem pertinentis, Thorunij die decima sexta Mensis Februarij Anno Domini 1761. datae. —

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! ~ Orta haud ita pridem Lite, intuitu Juris percipiendi Collationem quandam Civicam Gedani usitatam Zulaga communiter dictam, Civitas haec pro tuendo Jure suo exposuit, Collationem hanc non solum tempore Crucigerorum jam viguisse; sed etiam facultatem eandem integram percipiendi et in rem Civitatis vertendi, Civitati ante et post accessionem ad Regnum Poloniae competiisse; a Divo etiam Casimiro Rege in Privilegio de pecunia Subsidiaria confirmatam; et a Divo Stephano ne ullam quidem /: licet tunc temporis in usu esset, et de augendo Portorio ageretur :/ illius mentionem factam - nedum partem quandam viridicatam esse; Divum autem Joannem Tertium in Decreto de Anno 1678. Civitatem circa Possessionem antiquam conservasse; et Suam ac Serenissimam Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum in Decreto 1752. Gedani lato, eandem Aerarium Civitatis et Cassam appellasse: nihilominus dolet, quod Informatione hac licet competentiam Juris sufficienter probante nihil profecerit, sed periculum sit causam hanc ad Judicia Sacrae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi deductam, et hac ratione Jura fundamentalia cognitioni Judiciali subjecta esse. ~ Quod incomodum, cum non solum sentiat Civitas Gedanensis sed communia Nostra afficit Jura; hinc omni qua par est observantia Illustrissimam Excellentiam Vestram rogamus, quo in memoriam revocare dignetur, Civitates aeque ac totam Prussiae Provinciam non vi et armis coactas, sed per spontaneam deditionem cum reservatione expressa Jurium et Immunitatum quibus tempore Crucigerorum gaudebant ad Regnum Poloniae, et eadem Subjectionis Lege a Serenissimo Casimiro Rege pro Se et Serenissimis Successoribus Regibus Poloniae in fidem et tutelam receptas esse, prout Privilegium Incorporationis in verbis = „Promittentes insuper pro Nobis - Haeredibus - et Successoribus Nostris

quod

„ quod praefatos Incolas Terrarum Nostrarum in Libertatibus = „ Literis - Privilegijs - Immunitatibus conservabimus - fovebimus - tue„ bimur" docet; eaque Jura a Serenissimis Poloniae Regibus in hunc usque diem solenniter et interveniente Juramenti Religione confirmata esse: adeo ut Pacti Solennis et Legis perpetuae naturam habentia, salva Status publici integritate, disquisitioni Judiciali et decisioni subjici vix ac ne vix quidem possint. ~ Quae cum ita sint, Sacram et Serenissimam Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum Literis Supplicibus, quarum exemplar jungimus, humillime imploravimus, quò afflictis Nobis et iniquis hisce temporibus, si aliás unquam protectione, Gratia Sua et Paterno Favore Clementissime adesse dignetur; ab Illustrissima autem Excellentia Vestra ardentissimis contendimus precibus, velit Eadem - qua Jurium et Privilegiorum Custos Integerrimus - non solum Literas hasce Regi Serenissimo exhibere sed etiam pro Gratiosissimo Suo erga Nos affectu et aequitatis quo pollet amore Partes Nostras fortiter tueri, et benevole promovere, ut Civitate Gedanensi Regibus Suis nunquam non fidelissima ab imminente in Jus vocationis periculo liberata, Immunitatum et Libertatum Nostrarum inconcussa maneant fundamenta. ~ Insigne hoc beneficium devoto observantiae et gratitudinis sensu nunquam non prosecuturi, Illustrissimae Excellentiae Vestrae prosperrima quevis et valetudinem optimam pia apprecamur mente; praevia Jurium et Privilegiorum diligenti commendatione profundo venerationis cultu manentes.

Illustrissimae Excellentiae Vestrae ad Studia et Officia quevis paratissimi Praeconsules et Consules Civitatum Majorum Prussiae Gedanensis - Elbingensis - et Thorunensis. ~ Datum Thorunij ut supra. ~.

132.) Responsum ad Easdem Literas ab Illmo Sup. Rni Cancellario, Koniseijs die 18. Mensis Aprilis Aº 1761. datum. -

In absentia Mea, quid agitur in Curia Varsaviensi, me penitus ignarum facit: quoniam vero Me accingo itineri, tunc informari curabo. Scio de Zulaga sub Divo Joanne Tertio locutum fuisse Judicium Regium. Non me latet, auctionem vectigalis Portorij esse Lege prohibitam. ~

Non

 — = Non agitur de nomine quale hoc vectigal recipit: sed si aggravatur Portorium vel non? hic nodus rescindendus. ~ Interim omnia fausta et prosperrima vovens maneo Dnationum Vestrarum.

133.) Reskrypt Jego Królewskiey Mości do Urodzonego Starosty Wieluńskiego aby zakazał bezprawia na przeciwko Cechowi Piwowarskiemu uczynione, dnia 2. Miesiąca Maja Roku 1761: w Warszawie expedyowany. ~.

August Trzeci etc. ~ Urodzonemu Woyciechowi Męcińskiemu Staroście Naszemu Wieluńskiemu wiernie Nam miłemu Łaskę Naszą Królewską. – Urodzony wiernie Nam miły! Wyrozumieliśmy z Supliki przez niektórych Sławetnych Radcow y Cechmistrzow Miasta Naszego Wielunia Nam podaney; Jako tam w Mieście Wieluniu wiele Mieszczan y Obywatelow ku partykularnemu Swemu pożytkowi y wygodzie, a na uszkodzenie Prowentu Mieyskiego Piwowarskiego, tudzież dla uniknienia podatku publicznego y daniny Starościńskiey Dekretami Naszemi naznaczoney, w Browarach prywatnych przez niektórych = Mieszczan wystawionych jako y po domach Swoich piwa warzą y one przedają a od praw Mieyskich wyłamuja się. ~ Supplikowano Nam tedy, pokornie przez Tychże Mieszczan y Cechmistrzow, ażebyśmy takowym bezprawiom y uszkodzeniu powagą Naszą Królewską zabieżeć raczyli. My tedy bacząc takowe prośby y słuszności y Prawom Miasta Wielunia przyzwoite, dla utrzymania ich a zniesienia wszelakich bezprawiow, Wierności Twojey niniejszym Naszym Reskryptem zlecamy: ażebyś po odebranym Tym Liście Naszym y podaniem Jego nieodwłocznym do Xiąg Mieyskich Wieluńskich do Tegoż Miasta Wielunia zjechał, y tam kazawszy zrewidować takowe prywatne browary przez Mieszczan na ujmę dochodow Starościńskich y Mieyskich Piwowarskich wybudowane, jakotez uczyniwszy dostateczną Inwestygacyą o domach = gdzie lub w garcach lub w innych naczyniach unikając Browaru publicznego Mieyskiego piwa warżono, odtąd robienia Piwa tak w tych partykularnych browarach jako y prywatnych domach pod Konfiskacyą nieuchybnią zakazał; y aby tego na potym nikt czynić nieważył się pił

pilne strzeżenie mieć roskazał. — Uczynisz to Wierność Twoja dla Łaski Naszey y z Obowiązku Swego Staroscińskiego. — Na co dla lepszey wiary, pieczęć Koronną przycisnąć kazaliśmy. — Dan jako wyżey. —

134.) Promemoria od JmciPana de Woyeykow Dworu Rossyyskiego Ministra Jaśnie Wielmożnemu JmciPanu Kanclerzowi W. K. względem poczynionych przez Obywatelow Polskich Nowoserbom na gruncie Rossyyskim osiadłym wiolencyy y Szkod. w Warszawie dnia Osmego Miesiąca Maja 1761. Roku podane. —

Niżey podpisany Dworu Rossyyskiego Pełnomocny Minister miał honor w przeszłym Roku 1760. dnia 23. Septembris reprezentować te nagłości y krzywdy które Ludziom Nowoserbskim przez JmciPana Potockiego Kommissarza Czyhryńskiego y Subordynowanych od niego były poczynione, jakoto gwałtem zabranie z Nowoserbij Ludzi z dobytkiem y ruchomościami Ich; y oraz rekwirować w tym należytey satysfakcyi ? : ale do tych czas bez skutku y bez naymnieyszey uczynienia w tym Sprawiedliwosci. — Z którey tedy przyczyny, coraz większe tam zagęściły się nieporządki y nieprzyjacielskie procedery: albowiem JPan Generał Horwat Raportem Swoim die 7. praeterlapsi Martij Dworowi Rossyyskiemu doniosł; iż dnia 9. Lutego Theodor Merezani Ataman ze Wsi Polskiey Woytowa wtargnąwszy nocą ze 20. Ludźmi polakow y Kozakow w granicę Rossyyską do Szańcu Szołmuskiego Pułku piechotnego Bandurskiego, y tam we Wsi Kołątajewie mieszkających wieczystych poddanych Rossyyskich Ludzi 7. z całą Ich ruchomoscią y dobytkiem schwyciwszy do Polski zaprowadził; tegoż Lutego dnia 13. JmciPanowie Łukasz Zabawski nominowany Regimentarz y Kwaśniewski Chorąży Czyhryński z 500. uzbrojonych Polakow y Kozakow wpadłszy woyskowym Trybem z Chorągwiami w granice Rossyyskie, Folwark w szańcu Cybulewskim leżący Kapitanowi Michaylowiczowi należący do szczętu spalili — ruchomości y inne rzeczy na 217. Rubli zrabowali — y do Polski zawieźli. — Ciż wyżey wspomnieni Zabawski y Kwaśniewski

z inne

 — z innemi przy nich będącemi Ludźmi pochwałki czynili, y inne nowoosiadłe w Nowey-Serbij na Rossyyskim gruncie Wsie y pomieszkania palić - ludzi w nich mieszkających zabierać - y do Polski zaprowadzać: jakoby w tym, jak się oświadczyli, mieli Ordynans od Wyższey Kommendy Swojey. ~ J lubo JmćPan Generał Horwat powziąwszy o tym wiadomość pisał tak do JmP. Potockiego Kommissarza Czyhryńskiego jakoteż y do JmćPana Zabawskiego z tą remonstracyą, ażeby od takowych nieprzyjacielskich - y przeciwnych oboygu Narodów prawom y wiecznym Traktatom procederów wstrzymali się y wszelkąby spokoyność na pograniczu zachować starali się; jednak zamiast należytey Satysfakcyi JmćPan Generał Horwat otrzymał od Nich w Respons całe dotkliwe expressye, jak się tu z przyłączonych Retranslatów pokazuje; a przytym Tenże Zabawski listownie oświadcza się, iż z Roskazu Zwierzchności Swojey uczynił. ~ Więc niżey podpisany z Ordynansu Dworu Swojego, jako nayusilniey upraszaJW. JmćPana Kanclerza W. K. aby gdzie - y od kogo należy to wszystko urgentissime przełożyć raczył; y ażeby bez prolongacyi czasu, po uczynioney Jnwestygacyi, Jnwazorowie surowo byli skarani - zabrani poddani Rossyyscy z Jch ruchomościami y z dobytkiem jeszcze tym przedzey, podług przyłączoney tu Specyfikacyi, nazad do Rossyi byli przywróceni - za spalony zaś Folwark y zabrane w nim rzeczy restytucya pieniężna od kogo należy byłaby uczyniona: bo inaczey, niżey podpisany ma honor y o tym z Roskazu Dworu Swojego JWJmćPanu Kanclerżowi W. K. donieść, że prolongacya w wyświadczeniu należytey satysfakcyi może bydź okazyą do wielkiey między Obywatelami na tamteyszym pograniczu mieszkającemi niespokoyności, a ztąd łatwo wyniknąć mogą nieprzyjemne konsekwencye. ~ Dan jako wyżey.

<u>Retranslat</u> z Listu JP. Potockiego Kommissarza Czyhryńskiego do JmćPana Horwata Generała Leutnanta Nowoserbskiego Korpusu Kommendanta pisanego dnia 9. Miesiąca Marca Roku 1761. –

List JWJmćPana d. 24. Februaryi miałem honor przez Umyślnego JP. Adjutanta Herwazego odebrać. ~ Za Woysko Polskie odpowiadać niejest

niejestem obowiązany: ponieważ powróciwszy się z Polski zastałem podjazd w Starostwie: zkąd JO. Xże Mć Wojewoda Bracławski wysyłając Mnie do Guberniy nic o tym niewspominał, tylko mi oddał dwa Listy jeden od JW. Imćpana de Woyeykow Posła Rossyyskiego a drugi od JOXcia Imci, którym JWImćPanu przez Umyślnego odesłał: przytym Xiąże Imć Mnie obligując roskazał, ażebym się JWWImćPanu akkomodował, y Sąsiedzką przyjaźń nienaruszenie zachowywał. ~ JWWImćPan Dobrodziey piszesz: jakobym Ja jednego mniemania z Woyskiem Polskim zostawał! owięc Ja przyjechawszy do Guberniy jużem trzy Listy do Xcia Imci expedyował w tym, ażeby JE. Xca Mość swego starania dołożył o Ordynans, żeby te Polskie Woysko wyszło z Guberniy Czyhyryńskiey, ale żadnego Responsu do tych czas na to nieotrzymałem: y za jakim Ordynansem ten podjazd przybył? niewiem: żadnego Ordynansu niewidziałem ani czytałem od JW. Imćpana Hetmana Koronnego Wodza y Dobrodzieja Mego. ~ O tym oznaymuję: y od takowych cyrkumstancyy wolny Mnie chcę mieć: a Obligacyi Zwierzchności Mojey zadość uczynię. — Z tegoż Listu JWWImpana wyczytałem: jako 7. Siemiey ze wszystką Ich ruchomością z szańcu Szatmowskiego zabrano y do Polski zaprowadzono? Ja o tym pierwszy raz słyszę: dla czego bez prolongacyi Inkwizycye uczynić każę: y o tym Listowną Rezolucyą przez Umyślnego przysłać nieomieszkam: a teraz rekommendując się Łaskawemu Respektowi...

<u>Retranslat</u> z Listu P. Zabawskiego do JW. Horwata Generała Leutnanta Rossyys. pisanego Roku 1761. ~ — ~ —

List JWWImpana otrzymawszy, na obszerne w Nim wyrażenia krótko odpowiadam. – a mianowicie, co się tycze do Mego z Komendą Polską na granicy podjazdu, y że Ja porobione przez Cybulewskiego Komendanta graniczące Fossy pozasypywać y pobudowaną Wieś zruynować kazał? tom uczynił z zaszłego do Mnie od Wyższey Kommendy Ordynansu: o czym JWWImpan y Sam łatwo dowiedzieć się możesz, jeżeli tylko zechcesz wiedzieć. ~ Że zaś JWWImpan piszesz: jakoby Nasi Poddani w wyżey wyrażonym Folwarku Ludzi zrabowali, y przytym jeszcze we Wsi Kołątajewie 7. Chłopow Poddanych z całą Ich ruchomością zabrali y do Polski zawieźli? Ja nieinaczey o tym rozumiem, jak=

tylko

— tylko że albo ktokolwiek JWWmPanu niesprawiedliwie doniosł, albo Sam JWWmPan niesprawiedliwą pretensyę z wyrażeniem żałob wynaydować usiłujesz: ponieważ Polska Nasza Kommenda takim sposobem nigdy niepostępuje. ~ Co zaś należy do drugich w Liście JWPana expressyy? do mnie to nienależy: y niepowinienem w niepotrzebne wchodzić explikacye: gdyż ja obligowany byłem to wypełnić co Mi kazano. ~ etc. ~ — ~ — ~

Specyfikacya zabranych Ludzi - Bydła ze Wsi Kołątajewa w Nowoserbskim Korpusie przez Attamana Fedora y innych z Nim będących Polakow y Kozakow. ~ — ~ —

Imiona y Nazwiska Familiy. ~	Ludzi.	Wołow	Krow	Cieląt	Koni.	Owiec	Pszczoł Ulow
Iwan Duda Wdowiec: Syn Jego z Zoną. —	3.	–	–	–	–	–	–
Dzieci Syna Jego Syn 1. y Córek dwie —	3.	–	–	–	–	–	–
u Nich Bydła. ~	–	4.	2.	4.	2.	20.	20.
Parfen Pastuch z Zoną z Synami 2. y Corkami 2.	6.	–	–	–	–	–	–
u Nich Bydła. ~	–	2.	2.	2.	–	–	–
Korniy Neruczenko z Zoną ~ — ~	2.	–	–	–	–	–	–
Syn Jego 1. Córek 3. ~ — —	4.	–	–	–	–	–	–
u Nich Bydła. ~	–	4.	3.	3.	–	–	–
Iwan Litwinenko z Zoną y Córek Ich dwie —	4.	–	–	–	–	–	–
Nestor Nenczyk z Zoną y Córka Ich 1. —	3.	–	–	–	–	–	–
Jakob Suchomlin Wdowiec y Syn Jego 1. —	2.	–	–	–	–	–	–
u Nich Bydła. ~	–	8.	10.	8.	–	–	20.
Trofim Kolomyjec z Zoną. ~ —	2.	–	–	–	–	–	–
Syn Jego — —	1.	–	–	–	–	–	–
Braci dwóch y Matka Jego. ~	3.	–	–	–	–	–	–
u Nich Bydła. ~	–	10	10.	10.	3.	–	–
Iwan Szewczyk z Zoną — ~ —	2.	–	–	–	–	–	–
Synow Jego. ~ — ~	2.	–	–	–	–	–	–
u Nich Bydła. —	–	4.	2.	2.	–	–	–
Gawryło Kowal z Zoną, Syn 1. Corek Jego 2. —	5.	–	–	–	–	–	–
u Nich Bydła. —	–	–	3.	2.	1.	4.	–
Summa wszystkiego. ~	42.	32.	32.	31.	6.	24.	40.

135.) Senatus Consilium=
Anno 1761. Varsaviae expeditum. -

Przy Obecności Nayprzewielebnieyszego w Bogu Władysława Łubińskiego ArcyBiskupa Gnieznieńskiego Prymasa y pierwszego Xiążęcia Korony Polskiey y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Przewielebnego w Bogu Kajetana Sołtyka Biskupa Krakowskiego Xiążęcia Siewierskiego, Wielebnych w Bogu Antoniego Sebastyana Dembowskiego Kujawskiego - Michała Wodzickiego Przemyskiego Podkanclerzego Koronnego - Józefa Załuskiego Kijowskiego - Adama Krasińskiego Kamienieckiego - Antoniego Ostrowskiego Inflantskiego Koadjutora Biskupstwa Kujawskiego, Biskupow; Wielmożnych Jana Klemensa Branickiego Krakowskiego Hetmana Wielkiego Woysk Koronnych, Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego Wojewodow; = Jw. Michała Xiążęcia Radziwiła Wojewody Wileńskiego Hetmana Wielkiego Woysk W. Xstwa Litewskiego, Wielmożnych Michała Massalskiego Kasztelana Wileńskiego Hetmana Polnego W. X. Lit. Tomasza Sołtyka Łęczyckiego - Andrzeja Zamoyskiego Inowrocławskiego - Augusta Alexandra Xiążęcia Czartoryyskiego Ruskiego, Wacława Rzewuskiego Podolskiego Hetmana Polnego Koronnego, Alexandra Sapiehy Połockiego - Michała Rudzieńskiego Mazowieckiego - Konstantego Platera Mscisławskiego - Jana Jabłonowskiego Bracławskiego - Jana Augusta Hilzena Mińskiego - Piotra Miączyńskiego Czerniechowskiego Wojewodow; Ignacego Twardowskiego Poznańskiego - Józefa Walewskiego Łęczyckiego - Adama Brzostowskiego Połockiego - Ignacego Zboińskiego Płockiego - Michała Szufczyńskiego Czerskiego - Andrzeja Abramowicza Brzeskiego Litewskiego - Urodzonych Rocha Jabłonowskiego Wislickiego - Tadeusza Lipskiego Brzezińskiego - Woyciecha Dąbskiego Kowelskiego - Macieja Sołtyka Warszawskiego - Jakóba Zielińskiego Raciązkiego Kasztelanow; Wielmożnych Franciszka Bielińskiego Marszałka W. Kor., Jana Małachowskiego Kanclerza W. Kor., Michała Xiążęcia Czartoryyskiego Kanclerza W. W. Xstwa Lit., Teodora Wessla Podskarbiego W. Koron.

Jerz

 — = Jerzego Fleminga Podskarbiego W. W. Xstwa Litewskiego, Jerzego Mniszcha Marszałka Nadwornego, Ministrow Status; po niedoszłym Seymie Extraordynaryinym w Warszawie na dzień XIII. Miesiąca Maja Roku Pańskiego MDCCLXI. determinowane. –

= Propositum. –

= 1º) Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy żąda przytomnego Senatu zdania: jako pomodz potrzebom publicznym po zerwanych dwóch Seymach jednym Ordynaryinym drugim Extraordynaryinym, y jeżeliby Seym Extraordynaryiny przed nadchodzącym Seymem Ordynaryinym był potrzebny lub nie? y co za Objectum Tego Seymu Extraordynaryinego być by mogło? ~„ – 2º) Ponieważ Seym Extraordynaryiny złożony presse in materia Złey-Monety która inundavit cały Kray, a Tenże Seym niedoszedł; więc jakim sposobem zabieżeć, żeby więcey tey złey monety niewchodziło w Kray? ~„ – 3º) Dla utrzymania Sąsiedzkiey przyjaźni y dobrey harmonii JKo Król. Mc P. N. M. życzy, aby podane były media do utrzymania Sądow Pogranicznych w naylepszym porządku. ~„ —

4º) Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy chce wiedzieć mentem Senatu czyli po Zerwanym teraźnieyszym Seymie dla Informacyi Wojewodztw Ziem y Powiatow są potrzebne Seymiki Relationis albo nie? ~„ = Conclusum. –

Ad primum. – Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus nunquam lassari vult curis publicis: idcirco licetsi Comitia Extraordinaria proxime praeterita sint infeliciter dissoluta, attamen pro Salute publica omnia arripiens media que necessitas et circumstantia rerum sese praesentans exposcet, ex Regali erga Patriam munificentia, alia Comitia Extraordinaria hic Varsaviae indicere tempore Sibi bene viso non intermittet. ~„ –

Ad Secundum. – Quoniam calamitate Suprema moneta Extranea varia praecipue tamen nomen Tynforum portans valoris autem multum minoris totam inundavit Poloniam, cujus exstir-

pact

-patio introductioque novae monetae valoris et ponderis justi= in proxime dissolutis Comitijs pro Objecto Consiliorum Ordinibus data fuit; idcirco antequam alia media arripi possint: committitur Magnificis Supremis Regni et Magni Ducatus Lithvaniae Thesaurarijs ut utantur medijs ad remedia necessarijs, invigilentque ne Revenditores vel aliae conditionis homines lucro hoc turpi intensi, majorem numerum et quantitatem hujus adulteratae monetae in ditiones Regni et Magni Ducatus Lithvaniae invehant; sub confiscatione ad tenorem Legum; communicatoque consilio cum Magnificis Supremis Regni et Magni Ducatus Lit: Exercituum Ducibus, auxilium forte Militare necessitate premente expetent. — Generosi itidem Capitanei Locorum talem adulteratam monetam noviter introductam quod si animadverterint, Magnificum Thesaurarium Regni et Magni Ducatus Lith: vel Eorum Officia informabunt. — " — Ad Tertium. Ut omni meliori modo ad manutenendam pacem Vicinam executio promptae circa Limites Justitiae per Judices Collimitaneos non protrahatur; Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus demandet Ministris Status Regni et Magni Ducatus Lithvaniae ut rem pro communi utrarum partium et Justitiae bono accommodent: Thesaurus vero Regni Judicibus ex parte Regni Collimitaneis pensiones retentas quantae apparuerint sine mora ac in futurum exacte exsolvat. — " — . Ad Quartum. - Quantum attinet Expeditionem Universalium pro Comitijs Relationum, hanc Sibi Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus ulteriori voluntati ex re et tempore capiendae reservat. — " — . Siquidem varia praejudicia praecipue in Jure Patronatus Regnum Poloniae et Magnus Ducatus Lithvaniae suffert, ex quo Sancta Sedes non est de Juribus Patrijs plene informata; idcirco Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus Generosum Poniński Capitaneum Ostrensem charactere Ablegati Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithvaniae insignire - insignitum ad Curiam Romanam mittere decrevit; prout

Exp:

 — = Expeditio ex Cancellaria Regni dabitur: et nunquam dubitat de Paterna erga hoc Regnum et Magnum Ducatum Lithvaniae Sanctissimi benevolentia. — Siquidem Magnificus Palatinus Cracoviensis Supremus Exercituum Regni Dux Summam quinquaginta millium Trecentorum octuaginta unius florenorum Polonicalium pro colenda cum Orientalibus amicitia nec non pro alijs Expeditionibus publicis expendit; idcirco demandat Sacra Regia Majestas Dnus N.r Clmmus ut ex Thesauro Regni Summa haec Magnifico Supremo Exercituum Duci exsolvatur. ~ Pro reparatione viarum et platearum hic Varsaviae satis provisum est Laudis Senatus Consiliorum: quia tamen retenta Summa in Thesauro Regni et non exsoluta opus hoc salutare retardat; idcirco quantitatem Sum̃arum, qualis apparuerit ex Calculo nondum exsoluta, Magnificus Supremus Regni Thesaurarius exsolvet. ~ Generoso Guliani pensionem solitam Senatus-Consilio anteriori assecuratam una cum Summa pro vialibus ac reditu Constantinopoli huc Varsaviam, nec non Viduæ defuncti Marini pensionem retentam solvendam, Sacra Regia Majestas per Thesaurum Regni demandat. ~ Civitatibus, Elbingensi quolibet Anno per Thesaurum Regni per octo millia florenorum Polonicalium, totidemque Cracoviensi, et totidem Marieburgensi solvenda, Civitati vero Vilnensi sexdecem millia florenorum Polonicalium, per Thesaurum Magni Ducatus Lithvaniae decernit. ~ Pro Expensis reparationis Fortalitij Camenecensis duodecem millia tribus annis consecutive solvenda, nec non pro necessitatibus Artilleriae Regni solvenda, Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus injungit: tum quoque pensionem futuro Interpreti Linguarum Orientalium in locum defuncti Marini, designando talem quali defunctus Marini potiebatur, solvendam et continuandam Thesauro Regni demandat. ~ Generoso Rokatani munus Agentis Romæ obeunti anterioribus Senatus Consiliorum Resultatis elaudata pensio, Generoso Wykowski Dapifero Czerwonogrodensi Commissario Thoronij degenti pro Satisfactione Injuriatoru

Sumej

Summa duodecim millium per Tirfones numerando, pro=
reparatione Arcis Cracoviensis viginti millia florenorum Poloni=
calium solvenda, nec non Reparatio Arcis Varsaviensis Thesau-
ro Regni injungitur. ~ Vladislaus Lubieński Archi Episcopus Pri-
mas Regni et Magni Ducatus Lithvaniae cum Paraegrapha.
Cajetanus Sołtyk Episcopus Cracoviensis Dux Severiae, Antonius
Seb. Dembowski Episcopus Vladislaviensis et Pomeraniae. - Joseph.
Andreas Załuski Episcopus Kijoviensis et Czerniechoviensis, Anto-
nius Ostrowski Eppus Livoniae. - Jan Branicki Wojewoda Krako=
wski Het. W. Kor., una cum paraegrapha. ~ Thomas Sołtyk Pala-
tinus Lanciciensis. - Franciscus Bieliński Magnus Regni Mare-
schalcus una cum paraegrapho. ~ Georgius Mniszech Mareschal=
cus Curiae Generalis Major Pol. - Joannes Małachowski Supre=
mus Regni Cancellarius. - Michael Princeps Czartoryyski Supre=
mus Magni Ducatus Lithvaniae Cancellarius cum paraegrapho. -
Michael Wodzicki E. P. Procancellarius Regni una cum paraegra=
pho. - Theodorus Wessel Supremus Regni Thesaurarius cum parae=
grapho. - Jerzy Fleming P. W. W. X. L. cum paroegrapho. - Andreas
Zaymoyski Palatinus Jnovladislaviensis. - Augustus Princeps Czar=
toryyski P. G. T. - V. Rzewuski Palatinus Podoliae Dux Campestris
Regni. - M. Miączyński Palatinus Czerniechoviensis una cum
paraegrapho. - Ignatius Zboiński Castellanus. - M. Szufczyński Cas=
tellanus Terrae Cernensis. - Roch Michał Jabłonowski Kaszte=
lan Wislicki. - Tadeusz Lipski Kasztelan Brzeziński. - Józef Dąm-
bski Kasztelan Kow. Math. Sołtyk Castellanus Terrae Varsaviens.

136.) Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis favore Ge-
nerosi Bogusłai Dziembowski Vexilliferi Terrae
Vielunensi Bonorum Kręska Haeredis expedi=
tum Varsaviae die 15. Maij Anno MDCCLXI.
Regni vero Nostri XXVIII. Anno. ~. -
Augustus Tertius etc. - Reverende in Christo Pater sincere Nobis
dilect

 — =dilecte! Intelleximus ex Relatione certorum Consiliariorum Nostrorum, atque ex Supplici Libello tam Generosi Boguslai Dziembowski Bonorum Kręska Haeredis, et Fani Religionis Christianae Dissidentium in Iisdem Bonis ac Dioecesi Sinceritatis Vestrae Posnaniensis existentis Collatoris, quam Honorati Christophori Fendler Ejusdem Fani Ministri, humiliter Nobis porrecto; qualiter Generosi Ignatius Vexillifer Terrae Wieluniensis Parens et Joachimus itidem Regiminis pedestris Vexillifer Filius Krzeskie, ex occasione Fani ac si ex Ecclesia Romano-Catholica transformati, Decretis primo Condescensoriali ex mente Decreti Tribunalis Regni Petricoviensis in Anno 1760. ex serijs Partium Controversijs decisi ac insuper Juramentis per Eundem Generosum Boguslaum Dziembowski una cum sex Religionis Romano-Catholicae Testibus evictum, ad Judicium Tribunalis Regni Petricoviense Eos evocarunt, ibidemque Decretum Anno 1761. pro parte Sui primoevis Decretis Tribunalitijs contrariū obtinuerunt. — Quoniam autem contra hanc decisionem tam Generosus Boguslaus Dziembowski Bonorum Kręska Haeres quam Honoratus Christophorus Fendler Fani Minister pro relevatione Sui causam iterum in Judicijs Tribunalitijs Regni proponere intendunt, nunquamque Fanum hoc fuisse ex Ecclesia Romano-Catholica transformatum probare volunt; ideo ne praecipitantia in hoc negotio in proximis Ditionibus ac si per aliqua Repressalia Fidei Romano-Catholicae nociva sit, /: prout Requisitiones Ministris Nostris ad Latus Nostrum Residentibus eo in passu jam factae informarunt:/, lente procedendum partique pro purgatione Sui ab Objectis in Judicijs Tribunalis Regni agere volenti moram interponendam censuimus. ∞ Quapropter Sinceritatem Vestram conveniendam esse duximus convenimusque praesentibus, quatenus Sinceritas Vestra in delegatione Venerabilium Sacerdotum Commissariorum pro Termino Condescensionis pro executione Decreti Ultimarij negotium protrahat detque parti tempus iterum causam hanc documentis probandam in Judicijs Tribunalis Regni proponendi ac documento nunquam Fanum = hoc

hoc ex Ecclesia Romano-Catholica transformatum fuisse = :/: ad quod se pars trahit:/ in hisce Judicijs demonstrandi. — Non dubitamus itaque, quin Sinceritas Vestra pro conservanda publica pace et tranquillitate inter Dissidentes, non acceptet lentum hunc passum. — Datum Varsaviae ut supra — Augustus Rex. — Locus Sigilli. ~

137.) Jnstrukcya Jaśnie Wielmożnym Panom Adamowi Myszce Hołoniewskiemu Podkomorzemu Bełskiemu Woyciechowi Bogatkowi Pisarzowi Ziemskiemu Bracławskiemu, Posłom Województwa Bracławskiego do Króla Jmci Augusta Trzeciego na Seymiku Poselskim dana w Winnicy d. 16. Miesiąca Maja 1761. Roku. ~

Primo. — Ponieważ Kray Nasz Województwa Bracławskiego z granicą Państwa Rossyyskiego stykający się, nietylko od ustawiczney z zagranicy Rossyyskiey wpadających Haydamakow Jrrupcyi należytego bespieczeństwa, ale też y ocalenia własnych gruntow Naszych :/: przez Obywatelow Rossyyskich przy granicy Naszey mieszkających — coraz więcey gruntu Naszego Sobie przywłaszczających — y na nim nowe Kolonije Swoje gwałtownie wystawiających — kopcami nawet przywłaszczone grunta oznaczających :/ potrzebuje; przeto Jww. Panowie Posłowie Nasi Nayjaśnieyszego Króla Jmci Pana Naszego Miłościwego upraszać mają, o napisanie w tey krzywdzie publiczney Listu do Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey z obligacyą, ażeby Taż Nayjaśnieysza Monarchini Kommendantom Swoim pogranicznym surowo przykazała, aby Oni Haydamakom z za granicy Rossyyskiey w Kray Nasz Polski wchodzić niedopuszczali, Onychże kupiących się z granic Rossyyskich w Kray Nasz wchodzących znosić usilnie staralisię, tudzież aby Obywatelom Rossyyskim przywłaszczać gruntow Naszych Polskich y na nich Koloniy wystawiać zakazała. — „ — Secundo. — Lubo Sądom Pogranicznym z Rossyą naznaczone przez dawnieysze Konferencye z Ministrami Rossyyskiemi y Senatus-Consilium mieysce było w Targowicy dla odprawowaniasię Tychże Sądow gdzie od Lat kilkunastu Też Sądy agitowałysię, że jednak Kommissarze Rossyyscy teraz na odprawowanie Tychże Sądow

do Targ

 — = do Targowicy zjeżdżać niechcą ale do Tarnowki Rossyyskiey Osa-
dy zjeżdżać usiłują, przeciwko ktorey Tarnowki na gruncie Naszym Pol-
skim żadna Osada nieznayduje się, ktoraby dawała sposobność do wygody
Zjeżdżającym się Obywatelom Naszym na wspomnione Sądy, /: dla czego cho-
ciaż JW. JmćPan Potocki Wojewoda y Generał Ziem Kijowskich na Swoim
własnym gruncie Humańskim przeciwko teyże Tarnowki Osady Rossyy-
skiey założył był Kolonią, jednakże Onę Woysko Rossyyskie z pod Kom-
mendy JW. Horwata y Jnnych Generałow weszłszy w Nasz Kray demoli-
owało - drzewa na budynki zabrało - y na tymże mieyscu Osady wystawiać
zabrania :/ ; Zaczym JWW. Jehmość Panowie Posłowie Nasi tak wielką krzy-
wdę doniosłszy Nayjaśnieyszemu Panu pokornie upraszać Go będą, aby
z Oycowskiego Starania Swego około dobra powszechnego Oyczyzny Naszey
Authoritate Sua Regia u Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey effi-
cere raczył, żeby Taż Nayjaśnieysza Monarchini Kommissarzom Swo-
im Rossyyskim na dawne mieysce do Targowicy dla odprawowania
Sądow Pogranicznych zjeżdżać przykazała, tudzież y Kommendantow
pogranicznych za wpadnienie w Kray Nasz y zniszczenie na gruncie
Humańskim założoney Osady zganiwszy, Onym surowo zakazała w
dalszy czas podobnych czynić wiolencyy y krzywd. —" Tertio.
Obligujemy JehmćPanow Posłow Naszych, aby Nayjaśnieyszego Krola
JmćiPana Naszego Miłościwego upraszali o Jnterpozycyą do Nayjaśniey-
szey Carowey JeyMći Monarchini Rossyyskiey, aby Jehmć Obywatele =
Bracławscy za Woły przez Austryackie y Rossyyskie Woyska zabrane
Swoją mogli pozyskać Satysfakcyą. — = Antoni Sudymontowicz Czes-
czel Stolnik Winnicki S. G. B. Marszałek Koła Rycerskiego Wojewo-
dztwa Bracławskiego z Seymikow Poselskich. — Stanisław Kordysz Czes-
nik Winnicki Assessor z Powiatu Winnickiego Koła Rycersk.go Wojewo-
dztwa Bracławskiego. — Ludwik Woyski Skarbnik y Regent Ziemski Bra-
cławski z Powiatu Zwinogrodzkiego Assessor Koła Rycerskiego Seymiku
Poselskiego Województwa Bracławskiego — " — . — " —

138.) Respons na Jnstrukcyą Posłow Województwa Bra-
cławskiego z Kancellaryi Wielkiey Koronney. dnia

Osmé

Ośmnastego Miesiąca Maja Roku Pańskiego 1761. z Roskazu JEo Królewskiey Mci w Warszawie dany.

Założył Sobie cel panowania Swego JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy szczęśliwość Polski! A zatym kiedy ta w czymkolwiek szwankuje, niemoże tylko Serce Pańskie równym z Obywatelami bydź napełnione żalem. — Wyjednana Staraniem Pańskim dla Satysfakcyi ukrzywdzonym w Forunin Kommissya! naznaczony Kommissarzem Urodzony Wykowski Stolnik Czerwonogrodzki dla dopomnienia się krzywd: wątpić nietrzeba że otrze Łzy żałących się. ~ A co w punkcie Granicznym? ten Interess JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy Ministrij Status do traktowania zleca. — Jeżeli zaś przenikają Serce Pańskie ulubionego wszelkie Ludu Żale, to w tym bierze konsolacyą, że Zacne Województwo Bracławskie wszelką do Łaskawego Pana w dolegliwościach ma poufałość: przy którey Nayjaśnieyszy Pan Zacne Województwo Bracławskie o Swojey każdego z Obywatelów upewnia Protekcyi. — Dan etc. jako wyżey. ~ — ~ —

139.) Instrukcya od Prześwietnego Trybunału Koronnego Skarbowego Radomskiego JWW. Kommissarzóm do JEgo Królewskiey Mości ex Stuba Judiciaria Delegowanym. dana dnia 19. Maja Roku 1761. w Radominu. ~

Od czasu, jak miłym z Naywyższey Opatrzności słodko kierującey szczęściem Oyczyzny Naszey cieszemy się y zaszczycamy przed Swiatem, odtąd Naród Polski pod Oycowskim panowaniem Nayjaśnieyszego Pana Naszego y wszystkie Stany Królestwa a w Tych zjednoczona Jedność z Miłością nieustannie oddaje dzięki Panu Zastępów per quem Reges regnant, że na usilne Nasze żądania chociaż w wielu troskliwości y nieszczęścia przypadkach w czerstwym Zdrowiu Oyca Oyczyzny Pana Naszego Miłościwego zachowuje! ~ Kiedy tak nieoszacowane zdrowie y Zycie Naynkochańsze Ludowi Swojego Monarchy, wmawia w poddanych powinney zachowanie y oświadczenie wdzięczności; więc w teyże nieokreśloney Rekognicyi Trybunał Nasz teraźnieyszy Skarbowy Radomski, powierzoną mając tuitionem prawa

y Spraw

 — = y Sprawiedliwosci, skłaniaſię naypierwey do wypełnienia obo=
wiązku który się sprawiedliwie od Naywiernieyszych poddanych Chara=
kterowi Majestatis należy: zanosi do Tronu Nayłaskawszego y Nay
sprawiedliwszego Pana nayglębszą adoracyą: a w społeczności cieszą=
cych ſię Współobywatelow Swoich z naywiększego uszczęśliwienia, win=
szuje Kochaney Oyczyźnie - winszuje Stanom Koronnym, iż Bóg ad
publica Civium vota dotąd obdarza Nas pożądanym zdrowiem Tego
Monarchy, którego nieśmiertelność w panowaniu chcielibyśmy zró=
wnać z wiekuistą chwałą. — Który gdy skutecznym Staraniem
y przezornością Naylepszych Królow zasłania Poddanych od otaczają=
cego Nas w tym czasie ognia, oraz całość Swobod y ubespieczenie
Narodu utrzymuje w pokoju dla pomnożenia wewnętrznego w Kró=
lestwie dobra; domyślać przeto ſię mają poddani, z wystawieniem
dobroci Pańskiey dziękczynienie łącząc, przychylać ſię do tych sprawie
dliwych Intencyy Pana Swojego - domyśla ſię y Nasz Trybunał Namie=
stnicza ozdobiony Pana Swojego Władzą, że na Wzór y Satysfakcyą
sprawiedliwie Nami Rządzącego przestrzegać powinien nienaruszo=
ney straty Sprawiedliwosci. — Jakoż chce ſię tym przed Majestatem Nay=
jaśnieyszego Pana zalecić Nasz Trybunał! chce Sobie tę szczególniey =
przed JEgo Królewską Mością nieposzlakowaną zarobić Zasługę y zjed=
nać Kredyt; ażeby nakłaniając ſię do życzenia JEgo Królewskiey Mosci,
y prawa y w sądzeniu Justitia et pax zarównie na jedneyże z Nami
do Sądow y z Sądow czynionemi kroki znaydowały się drodze. — Pobłogo=
sławi Nayjaśnieyszy Sędzia chęciom y oświadczeniom Naszym! Ma=
my ufność, iż pobłogosławi y szczerem bo Wiarą poprzysiężoną stwie=
rdzonemu życzeniu; kiedy jednostaynie pragniemy ażeby Życie Wa=
szey Królewskiey Mosci miłe Poddanym - ukochane Synom - uszczęśli=
wiające Królestwo tak dalekie w latach przedłużenie miało jak po=
wszechne Vota y szczęścia Naszego potrzeby ograniczenia niemają. —
Niejest to dostateczne y istotne chęci Naszych Objawienie! niejest
zgodne Dobrotliwemu JEgo Królewskiey Mosci Sercu Obowiązanych
poddanych wypłacenie ſię! jednak tego szczerze życzemy: — przyymie tedy
Łaskawie Miłosciwy Pan od Trybunału przystępującego ad Thronum
Grat:

Gratiae, co możności nayżyczliwszych rekognicyy wyznać daje. — Czyniemy sobie nadzieię w Teyże wspaniałey Klemencyi Wielkiego Augusta, że y Nasz Trybunał do uszczęśliwienia Łaskami Swojemi przypuści; y mile przyymie głębokie podziękowanie, że Nam Wysokich przymiotow w utrzymaniu Prawa y Sprawiedliwości niewzruszonego y niespracowanego w sądzeniu raczył podać Prezydenta JmcX.a Biskupa Płockiego; który jako in medio Fratrum in honore, tak upraszamy aby Łaskę Pańską y pamięć JEgo Królewskiey Mości do dalszey promocyi pozyskał. — Rownie JW Komorowski Marszałek Trybunału Tego, znacznemi przodkow swoich zaszczycony zasługami, y w teraznieyszey funkcyi znakomicie — chwalebnie — y przykładnie nieoszczędzający fatygi — zdrowia — y substancyi ad publicam salutem, jedna Sobie za Prośbą Naszą Dobroczynność Waszey Królewskiey Mości Pana Miłościwego. — Oraz wszyscy nierozdzielnie pracujący w Tym Trybunale pamięci Pańskiey et Distributivae Gratiae polecającsię: wyraźnie Kollegow Naszych, JmcPana Sierakowskiego Podstolego Pilznieńskiego Kommissarza Województwa Krakowskiego od lat 30. w Woysku y na publicznych funkcyach wysłużonego; JmcPana Szydłowskiego Chorążego Zakroczymskiego Kommissarza z Województwa Mazowieckiego od lat kilkunastu tak Dworskie Nayjaśnieyszego Pana jako y publiczne usługi czyniącego; JmcPana Kluszewskiego Cześnika Ciechanowskiego Kommissarza z Województwa Mazowieckiego Kommendę Namiestnikowską Znaku Hussarskiego od niemałego czasu y między innemi publicznemi Funkcyą w Tymże Trybunale powtórnie sprawującego; JmcPana Niszczyckiego Kasztelana Raciązkiego Służbą Regimentu Gwardyi Koronney zaszczyconego Kommissarza z Województwa Płockgo kilkunastą Funkcyy Zasłużonego; y Samychże z Tegoż Trybunału JchMćPanow Delegowanych; Łaskom Pańskim polecamy y oddajemy.

= Która Instrukcyę do wypełnienia JchMć Delegowanym, ażeby JX. Prezydent y Marszałek podpisali upraszamy. — Dan w Radomiu die jako wyżey. — Hieronim Szeptycki Biskup Płocki Prezydent Trybunału Radomskiego. — Józef Komorowski Starosta Ochocki Mars. Tr. Sk. Koroₑ:

140.) Respons na Instrukcyą Urodzonym Postom od Trybunatu Skarbowego Koronnego z Radomia do JE: Królewskiey Mości Delegowanym z Kancellaryi JE. Koro: dnia 25. Maja r. 1761. w Warszawie dany. -

Miły jest JEgo Królewskiey Mosci Panu Naszemu Miłosciwemu publiczny Odgłos, że na Szali Swojey utrzymuiącą wszystkie Królestwa Sprawiedliwość w Głównym Trybunale Radomskim Zacnych Sędziow Zasiadających Godnemi wsparta Sentymentami utrzymuje; punktualna Woysku płacą roskrzewia wewnętrzny pokoy; ukrzywdzonym staje się Tarczą; a przez to wprowadza w Kray szczęśliwość, która tak usilnym Nayjaśnieyszy Pan przez bieg Panowania Swego pielęgnuje staraniem. ~ Do czego że przydaje siła pomocy doskonałość Wielebnego Prezydenta - Urodzonego Marszałka do prac publicznych Ochota - Sędziow Zasiadających Wspaniałego umysłu przezorność, JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłosciwy wszystkich w Pańskich Swoich lokuje Respektach. ~ Dan w Warszawie dnia etc jako wyżey. ~ . -

141.) List JEgo Królewskiey Mości do Biskupow aby Kortezanom in Urbe Prowizye otrzymuiącym Exekucya scisle broniona była. dany w Warszawie d. 26. Maja Roku 1761. -

August Trzeci etc. - Wielebny w Bogu uprzeymie Nam miły! Kiedy = nietylko przez Panow Rad Naszych przy Boku Naszym będących, ale też przez Stany Rzeczypospolitey na Seym świeżo zeszły Extraordynaryyny Zgromadzone, tudzież na ostatnim Senatus - Consilium przez Ministrow Status z mieysc Swoich Radzących przestrżeżeni jesteśmy, jako Duchowieństwo Królestwa Naszego w Prerogatywach y Przywilejach Swoich Przodkow Naszych staraniem y Narodu Tego ku Stolicy Apostolskiey wiernoscią hoynie nabytych, będąc a Curia Romana uciśnione, a mianowicie z przyczyny Łamania przez Oręż wiecznej trwałości Konkordatow in fortna Pacti - Jurati - Perpetui niegdyś przez Leona X. tudzież Klemensa VII. Papieżow z Zygmuntę pierwszym Poprzednikiem Naszym Królem Polskim y Rzeczapospolitą zawartych, (: których Oryginalne Bulle nietylko w Archiwum Krakowslię

wskim wiernie są zachowane ale też przy ich nabyciu in=
Volumen Constitutionum Regni na Zjeździe publicznym w r. 1525. ingroſ=
sowane:/, Oryczże zachowanie naprzeciw wszelkim Uzurpatorom
y Kortezanom prawami zabiegłemi ostrzeżone z zaleceniem na to
pilności ścisłey Jurysdykcyom Naszym, tudzież z ubliżenia seorsi=
vis Privilegijs Biskupom y Kapitułom także Opatom y różnym=
mieyscom służącym jakoto Electionis Archidiaconorum Juris Patro=
natus Laicorum w Dobrach Duchownych y wielu innych; Przeto
zabiegając szkodliwym któreby z takowych sporow wyniknąć mogły
konsekwencyom, umyśliliśmy y naznaczyli, ex Resultato Senatus Con=
silij świeżo od Nas złożonego, na Ablegata do Stolicy Apostolskiey
Urodzonego Ponińskiego Starostę Ostrzeszowskiego Szambellana Nasze=
go, którzyby tamże nienowey jakowey w tey mierze dla Nas y Tychże
Duchownych Państw Naszych powolności domagał się, ale szczególnie za=
wartych z Tąż Stolicą od Przodkow Naszych Umow y Przymierza w nie=
naruszoney zupełności wykonywania, tudzież pozwolonych Stanowi Temu
Prerogatyw zachowania ściśle dopominał się. — Dla czego Uprzeymość
Waszą obowiązujemy usilnie, ażebyś wzmiankowane Przywileje w Swo=
iey Exekucyi y zachowaniu utrzymując, wszystkim oneż gwałcącym
poprzysiężoną Nam y Oyczyźnie wiernością sprzeciwiał się; y jeżeliby Pro=
wizyami in Urbe /: mimo tak solennych Sanctae Sedis deklaracyy:/
otrzymanemi, tu się w Królestwie pro obtinenda Oryczże Executione
Ciż Kortezani popisywać się ważyli, ażeby to Im ściśle było zabroniono;
postępując Sobie z takowemi jako z Przestępcami Praw y Prerogatyw
raz od Stolicy Świętey Apostolskiey nadanych: których y My Władzą
Naszą, według Ustaw Królestwa Naszego od wszczynaiących się tako=
wych niegodziwości wstrzymać, Urzędom Naszym przedpisać nieubli=
żemy. — Dobrego przytym Uprzeymości Waszey od Boga życzemy zdrowia
Dan w Warszawie d. ut supra. = Augustus Rex. — L.S.

142.) Reskrypt JEgo Królewskiey Mości którym praecommi=
ttitur Urodzonym Kasprowi Rogalińskiemu Staroście
Obornickiemu y Władysławowi Gurowskiemu Podkomo-
rzeu

 rzeniu Nadwornemu dochodzenia krzywd przez Woysko Exotyczne Polskim Obywatelom czynionych d. 4. Czerwca r. 1761. z Kancellaryi W. K. dany w Warszawie. ~

August Trzeci etc. – Dogadzając Obywatelom Państw Naszych, y zabiegając wszelkim krzywdom y szkodom przez Woyska Zagraniczne w Ich Marszach y Transmarszach w Krajach Naszych częstokroć praktykującym się, a chcąc aby się przez Ich własne Swoje potrzeby do starania wszelkiemu nieporządkowi a przezto uciemiężeniu Ludu dostatecznie zabiegło, wszystkieśmy na to obrócili myśli, abyśmy tak w przykrych okolicznościach przez ustawienie dobrego w Królestwie Naszym porządku, każdemu ulgę uczynić mogli. – Co żeby nayprędszy y naypożądańszy skutek swóy miało, umyśliliśmy Generalnych Kommissarzów do sprawowania Uciążonym Obywatelom pomocy postanowić: do których Rządzenia Obrządków znając dokładną zdolność y w sprawowaniu Swych powinności umiejętną sposobność Urodzonych Kaspra Rogalińskiego Starostę Naszego Obornickiego y Stanisława Gurowskiego Podkomorzego Naszego za Tychże Kommissarzow naznaczamy: którzyto tak przy generalney znayduiące się Kommendzie jako y dla okoliczności potrzeby czasu w Kraju bawiący się, wszelkie Woysk Exotycznych potrzeby za umówioną ceną sprawować, o krzywdy które wynikać z tych marszow będą sprawiedliwey nadgrody dla wszystkich dopominać się, Skargi Imieniem Uciążonych odbierać, y o ich się jak nayprędszą starać będą satysfakcyą, jednostayny porządek w równym dla wszystkich bez krzywdy podziale utrzymywać, y tak swoich Obowiązkow dopominać się mają y dopełniać, jako powinność Ich Wierności ku Nam a ku powszechnemu pożytkowi gorliwość każe. ~ Na Rekompensę Ich zasług za prace y fatygi w podających się okolicznościach Łaski Naszey ubliżyć niezechcemy. ~ Skarbowi zaś Koronnemu, żeby na Expensa prowidował, zalecić nieomieszkamy. ~ Na co dla lepszey Wiary Ręką Naszą podpisawszy się pieczęć Koronną przycisnąć

roskazaliśmy. ~ Dan etc jako wyżey Augustus Rex. L. S. =

143.) Confraternitas seu Contubernium Artis Jaculatorum in Civitate Wielichow dicta Capituli Posnaniensi in Palatinatu Posnaniensi sita datur et constituitur die 4. Mensis Junij Anno Domini 1761º ~.. -

Augustus Tertius etc. ~ Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest Universis ac singulis. ~ Quia et in eo non postremam esse gloriam Regnantium decusque Imperijs Suis exinde non minus accedere arbitramur, ut non solum florentes et populosas in Ditionibus Sibi Subjectis habeant Urbes Civitatesque, verum etiam talibus Illas exerceri et instrui artibus, quae tempore pacis Regnis ornamenta, belli autem tempore Armorum praesidia afferre possint. ~ Inter alias vero Artes quae Urbes ornare et munire consueverunt valentque, cum talis sit Jaculatorum Ars, cujus quippe peritia vim insultusque hostiles ab Urbium propugnaculis repellere retundereque Civium vero fortunas propagare et ab externa vi suevit fieri adminiculo, ubi in Civitatibus et Urbibus Jaculatorum Confraterna vigent Contubernia; unde, cum Nobis ad praesens humilline Nomine Civium et Incolarum Civitatis Wielichowo Nominatae Artis Jaculatoriae Contubernium, unde viros in omnes bellorum casus hac Arte exercitatos - instructos - beneque praeparatos habere possint, concedere et instruere dignaremur: Proinde Nos ejusmodi Supplicationi benigne annuentes, rem necessitati - aequitati consentaneam esse arbitrantes, istiusque Artis Jaculatoriae Contubernia in Civitatibus Regni Nostri quam maxime vigere cupientes, hoc idem Contubernium Jaculatorum sive Confraternitatem Artis Jaculatoriae superius dictae Civitati Wielichowo exnunc damus - concedimus - et in perpetuum instituimus praesentibus Literis Nostris. ~ Ita, ut in praedicta Civitate Wielichowo praefatum Artis Jaculatoriae Contubernium praesentibus Literis Nostris institutum omnibus Juribus - Praerogativis - Facultatibus - Libertatibus - ac Immunitatibus illis utpote quibus talia Contubernia Jaculatorum in alijs Civitatibus =

Majo

 — Majoris Poloniæ gaudent - utuntur - et fruuntur, eadem methodo - more - modo - consvetudine - omnibusque Praerogativis - facultatibus gaudeat - utatur - et fruatur, Jusque plenarium ad praemissa praesentibus Literis Nostris Sibi datum perpetuo teneat - habeat - ac in eodem se exerceat, cum omni ac plenaria potestate articulos - Statuta - et consvetudines talibus Contubernijs Jaculatorum usitatas et servientes ad bonum Ordinem spectantes Juri communi non repugnantes formandi - conscribendi - et constituendi - juxta illas Sese gerendi omnimodam ad praemissa Illis damus et concedimus facultatem. — Quod Omnibus quorum interest notum esse volentes, mandamus ut hoc Privilegium, super Contubernium Jaculatorum sive Confraternitatem Jaculatoriam toties dictae Civitati Wielichowo a Nobis Gratiose Illis impertitum, observent; ac circa illud omnes Libertates - Praerogativas - ac Immunitates more aliarum Civitatum talia Contubernia habentium, idem Contubernium Wielichoviense Jaculatorum inviolabiliter conservent et manuteneant - conservarique et manuteneri curent pro Gratia Nostra. In quorum fidem, praesentes Manu Nostra Subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datt ut supra. Augustus Rex. L. S. ~.

144.) Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Urbis Cracoviensis de exequendis Decretis adversus praejudicia Judæorum Varsaviae die 4. Mensis Junij 1761. Aº expeditum. —

Augustus Tertius etc. — Nobilibus et Spectabilibus Proconsuli - Consulibus - totique Magistratui Urbis Nostrae Cracoviensis fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis dilecti! Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes: Quod quamvis Judæis Casimiriæ ad Cracoviam Incolatum habentibus, non solum Pactis Originalibus verum etiam Decretis Serenissimorum Praedecessorum Nostrorum certus modus cum ordinatione mercandi circumscriptus sit; et ne eundem modum in Suis mercaturis excedant tum ne Opificibus Contuberniorum Urbis Nostræ Cracoviensis =

pre

praejudicia quevis inferant, inhibitum; Fidelitatibus autem
Vestris Decreto Nostro Commissoriali in Anno 1750. prolato, et per Decretum Judiciorum Nostrorum approbato, Executio in et contra praedictos Judaeos, /: qui etiam nunc praeallegatis Pactis - Decretis - et Ordinationibus in Eis contentis contravenire non cessant: / commissa sit; nihilominus Fidelitates Vestrae in ea Executione renitentes esse, per querelam a Mercatoribus et Opificibus Urbis Nostrae Cracoviensis ad praesens Majestati Nostrae humillime delatam, incusantur. — Quapropter Supplicatum Nobis, quatenus Urbi Nostrae Cracoviensi Ipsiusque Mercatoribus et Opificibus, adversus ea praejudicia Judaeorum Casimiriae ad Cracoviam habitantium etiam quoque in Urbem Nostram Cracoviensem cum prohibitis mercibus excurrentium, subvenire Gratiose dignaremur. — Quocirca Nos Supplicationi ejusmodi uti justae et rationi consonae benigne annuentes, Fidelitates Vestras requirimus atque monemus; quatenus Officio Suo Ipsis per praeallegata Decreta Commissoriale et Judiciorum Nostrorum satisfaciant; et eapropter Decreta quevis, quandocunque illis in modo mercandi contraventum esse aut praejudicia Opificibus in Eorum praepeditione inferri animadverterint, statim et indilate postquam ad Fidelitates Vras super eo querela a Mercatoribus et Opificibus Urbis Nostrae Cracoviensis delata venerit, Executioni debitae per Sequestrationem Mercium aut Opificiorum Judaicorum, si et quatenus contra Ordinationes Decretis anterioribus praescriptas usurpandorum et attentandorum, earumque Mercium et Opificiorum confiscationem, implorato etiam quatenus ad casum renitentiae opus fuerit bracthio Capitaneali loci, demandare non negligant: immo diligentiam Suam in praedicta Executione exhibeant: ne ulteriores querelas per Mercatores et Opifices Urbis Nostrae Cracoviensis ad Nos deferendi Majestatemque Nostram hujusmodi querelis molestandi occasionem praebeant. — Facturae sunt praemissa Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra Officiique Sui debito: — et sub poenis contra

Magie

 — = Magistratum Mandatis Nostris non parentem arbitrio Judiciorum Nostrorum irrogandis. — In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. ~ Datum Varsaviae die etc ut supra. — Augustus Rex. L. S. ~.

145.) List Jaśnie Wielmożnych Jchmc Panow Ministrow za Kupcem Lubelskim Leymanem do Trybunału Koronnego Lubelsk. w Warszawie d. 6. Junij 1761. dany. ~

Wątpić nietrzeba, że Sprawiedliwość Swięta tak pięknie kwitnąca w Sądach Godnych Sędziow Wmcpanow doda wszystkim Ukrzywdzonym pomocy. — Ale kiedy Kupiec Lubelski Leyman w Swojey ucieka się krzywdzie poniesioney od Młodych y mniey konsekwencye zważających Osob, tak że Mieszkańcy Lubelscy niemając bespieczenstwa siedzenia w domach Swoich chcą się roschodzić salwując fortunę y życie: musiemy uniżoną do Wmcpanow wnieść prośbę, abyście acceleratione tey Sprawy byli ochłodą w desperacyi zostającym tamteyszym Mieszkańcom. — W czym będzie torować im drogę wspaniały Ich Sentyment y oraz Securitas y tak wielo prawami opisana powaga Trybunałow. — Samych Siebie nieodmienney Łasce y przyjaźni oddawszy, zostawamy z zupełnym Uniżoności Naszey oświadczeniem y weneracyą. — Dan jako wyżey etc. ~„ —.

146.) Innovatio Juris Magdeburgico - Culmensis cum Collatione Jurium - Libertatum - Nundinariorum Annualium ac bini fori qualibet Septimana celebrari debiti pro Parte Oppidi Sokołow Magnifici Domini Ogiński Supremi M. D. L. Mareschalci haereditarij in Palatinatu Podlachiae Terra vero Drohiciensi siti. — Confertur Varsaviae die VIII. Junij 1761. Anno.

Augustus Tertius etc. — Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest Universis et Singulis. — Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes: Qualiter Oppidum Sokołow in Palatinatu Podlachiae Terra vero Drohicensi situm Magnifici Ignatij de Kozielsko Ogiński Supremi

Mag

Magni Ducatus Lithvaniae Mareschalci hæreditarium,=
Jus Teutonicum Magdeburgense quod Culmense dicitur a Divis
Praedecessoribus Nostris benigniter Eidem Oppido Sokołow datum
et concessum propter varias praeteritas hostium incursiones,
non modo acri feraque manu verum flamma - ferro - igneque gra-
ssante amiserit; in usu tamen vigore Ejusdem Juris Theutonici
Magdeburgensis - facultatibusque - ac Libertatibus existentes Ma-
gistratum Suum obeundo minimeque eodem Jure Suo abutendo,
Jidem Oppidani Sokołovienses hucusque extiterint. ~ Ea propter
humiliter supplicatum Nobis est, quatenus non modo Eadē Jura
antiqua - Privilegia - consuetudines - Libertates - et Facultates
supra dicto Oppido Sokołow innovare et confirmare, verum hoc=
ce Privilegio Nostro Idem Oppidum Sokołow locare et erigere dig=
naremur. — Cujus Supplicationi Ejusdem Magnifici Oginski Sup=
remi Magni Ducatus Lithvaniae Mareschalci Ejusdem Oppidi
Sokołow Domini ac Haeredis petitioni benigne annuentes, hocque
stante felici Regimine Nostro; non modo bona omnia Faculta=
tibus - Libertatibusque dotare ac ampliare, Inhabitatoresque præ=
dicti Oppidi Sokołow locatos et locandos Gratia Nostra praemi=
ari volentes, ut Idem Oppidum Sokołow Libertatibus et Juribus =
amissis nunc novo Locationis Innovationisque Privilegio Nostro
donatum et illustratum eo securius Jisdem Juribus Suis - Privile=
gijs - Libertatibusque /: salvis Dacijs - Decimis - Tributis - Censibus
et alijs Obligationibus ex antiquo ad hucusque consuetis per Eosdē
Oppidanos Sokołovienses pro parte Ejusdem Magnifici Hæredis præ=
stari et adimpleri debitis:/ aptius et celerius gaudere possit; ve=
rum ut Justitia unicuique laeso et Injuriato ac omnibus homini=
bus intra metas et limites Ejusdem Oppidi Sokołow laesis et inju-
riatis administranda majora incrementa sumere et reassumere
valeat; super eadem innovatione et erectione locationeque dicti
Oppidi Sokołow nec non approbatione usûs hucusque vigore Juris
Theutonici Magdeburgensis Culmensis per injuriam tempor͞u amissi-

contu

=continuati, facile consensimus consentimusque praesenti=
bus Literis Nostris. ~ Et inprimis dicto Oppido Sokołow Illius
Incolis Jus Theutonicum Magdeburgense quod Culmense dicitur
innovamus - damus - tribuimus - et impertimur, removendo ab
Eodem Officio Sokołow omnia Jura Polonica - Terrestria - modos
- et consuetudines universas quae Jus Teutonicum Magdeburgense
Culmense perturbare consueverunt, eximendo insuper dictum Op=
pidum Sokołow omnesque Illius Incolas perpetuo et in aevum
ab omni Jurisdictione et potestate Omnium et Singulorum Pala=
tinorum - Castellanorum - Capitaneorum - Judicum - et Subjudicum
ac quorumvis Regni Nostri Officialium, ita ut coram Ipsis vel Eo=
rum aliquo pro causis tam magnis quam parvis - pro quibusvis
excessibus vel rebus citati minime parere et respondere ac ob
non comparitionem Condemnationes vel quascunque alias poenas
incurrere teneantur, sed coram Advocato Suo Jurato pro tem=
pore existente ac Scabinis Jure Theutonico Magdeburgensi Cul=
mensi respondebunt. - Advocatus vero de omnibus ad se con=
cernentibus coram Eodem Magnifico Supremo Magni Ducatus
Lithvaniae Mareschalco - qua ejusdem Oppidi Domino Suo hae=
reditario et Ejus Successoribus pro tempore existentibus Haere=
dibus Succedaneisque Dominis nonnisi eodem Jure Teutonico Magde=
burgensi Culmensi respondere tenebitur et debebit. - In causis autem
omnibus tam Civilibus quam Criminalibus seu Capitalibus utpote fur=
ti - homicidij - membrorum mutilationis - incendij - et quorumvis ma=
leficiorum - excessuum - ac criminum, Eodem Advocato pro tempore
existenti cum sex Scabinis ex Communitate eligendis Juratis Ejus=
dem Oppidi, eodem Jure Theutonico Magdeburgensi Culmensi secundum
dispositionem Juris et formam Illius, plenam damus et concedimus
facultatem, et potestatem causas easdem audiendi - judicandi - cogno=
scendi - decernendi - corrigendi - condemnandi - et plectendi: quodsi vero
aliqua causa inter Incolas Ejusdem Oppidi Sokołow mota et agitata et
decisa ultra omnem opinionem ab Eodem Judicio Advocatiali Scabinali
Sokołoviensi provocata seu appellata fuerit, extunc non alibi nisi
coram

coram Eodem Magnifico Supremo Magni Ducatus Lithvaniæ Mareschalco – qua directo Ejusdem Oppidi Haerede vitaeque et necis Domino citra omnem ulteriorem appellationem et prosecutionem decidi debebit et tenebitur. – Ac insuper hoc praesentibus Literis Nostris adjiciendum esse duximus, ut septem Scabini ex communitate Ejusdem Oppidi Sokolow ad vitæ Suæ tempora eligantur: qui electi Juramenta Rotha in Jure Magdeburgensi Culmensi praescripta super munera Sua Scabinalia praestare et adimplere tenebuntur: tum denique seorsive sex Viri Seniores vulgo Gminni nuncupandi ex Eadem Communitate Oppidi Sokolow bono communi publico ejusdem Oppidi Sokolow invigilaturi, similiter Jurati constituantur: quibus sic tam septem Scabinis quam sex Senioribus ex Communitate electis et constitutis, Advocatum taliter constituendum esse volumus; ut bini Scabini ex septem Scabinis Candidati die Secunda Martij quolibet Anno juxta Romanum Calendarium per Eosdem septem Scabinos de Collegio Scabinali ac per praedictos sex Viros Seniores per Secreta in Scripto ad Cistam porrigenda vota eligantur, taliterque electi ijdem bini ex septem Scabinis Candidati in crastino post electionem Magnifico Juridi directo Domino et Haeredi sive Ejus Speciali Commissario vel Plenipotenti in Scripto porrigentur et praesentabuntur; ex Jisdemque binis taliter praesentatis Candidatis, unus in Advocatum Annualem Ejusdem Oppidi Sokolow per Magnificum Haeredem sive Ejus Commissarium vel Plenipotentem Specialem confirmabitur; post quam Sui Confirmationem Idem Advocatus Juramentum Rotha in Jure Magdeburgensi Culmensi descripta adimplere et praestare tenebitur: quem taliter Electum et confirmatum Advocatum simul et Pro-Consulem Ejusdem Oppidi nominari volumus. – Nihilominus Notarium habilem et idoneum Juris et Legis gnarum, ad gerenda Acta suscipiendasque Transactiones – et ad formanda scribendaque Decreta in Eodem Oppido Sokolow aptum per Eosdem Septem Scabinos eligendum, similiter juratum esse habendum et conservandum statuimus. – Ut autem Idem Magnificus Oginski Supremus Magni Ducatus Lithvaniæ Mareschalcus – qua ejusdem Oppidi Sokolow Haeres ex eodem

=Oppido Suo Haereditario majora incrementa - commoda - et emolumenta habere valeat, fora annualia et septimanalia in eodem Oppido Sokołow hucusque celebrari solita, approbanda - confirmanda - instituendaque esse duximus, approbamusque - innovamus et instituimus hisce Literis Nostris: scilicet nundinas seu fora Annualia Jarmarki dicta octo quolibet Anno agitanda: utpote, primum forum Annuale pro Feria Quinta Magna Coenae Domini, secundum pro Festo Ascensionis in coelum Christi Domini, tertium vero forum Annuale pro festo S. Margaretae Virginis et Martyris, quartum denique forum Annuale pro Festo S. Michaelis Archangeli, quintum rursus pro Festo Protectionis Beatissimae Virginis Mariae alias na S. pokrowe Ruska juxta Calendarium Ruthenum, sextum autem forum pro Festo Sancti Rochi, septimum deinde forum pro prima Mensis January, octavum postremo pro Festo Annuntiationis Beatissimae Virginis Mariae: Septimanalia vero fora Targi dicta, binis qualibet Septimana vicibus, utpote diebus Dominicis ac Ferijs quintis in Eodem Oppido Sokołow celebranda et peragenda, decernimus. Ad quae quidem utraque Fora tam Annualia quam Septimanalia Ejusdem Oppidi Sokołow liberum et licitum erit omnibus hominibus cujuscunque status - sexus et conditionis - loci et Nationis, tum Mercatoribus omnibus, cum quolibet genere mercium pro nundinis Ipsis Annualibus et semper per unam Septimanam celebrari debitis atque Foris Septimanalibus agitandis et celebrandis confluere et condescendere, atque rite - tute - et secure emere - vendere - res pro rebus - merces pro mercibus permutare, omnia et singula negotia licita et honesta peragere et perficere. ~ Venientes quoque ad hasce Nundinas Annuales et Fora Septimanalia et ex illis redeuntes ea utentur securitate, qua omnes in patrocinium et protectionem Nostram suscepti uti consueverunt; nisi forte aliqui tales reperti et suspecti fuerint, quibus bonorum hominum consortium denegatur, et quos Leges publicae Patriae ferre et pati non permittunt. ~. Quae omnia superius expressa firma - rata - grata - et inviolabilia fore et esse volumus, ac per Nos Serenissimosque Successores =

Nost

Nostros manutenenda cavemus et spondemus. ~ In quorum = majorem fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. — Datt. etc. Augustus Rex. L. S.

147.) Traductio Literarum Responsorialium Serenissimi Turcarum Imperatoris ad Literas a Sacra Regia Majesté per Magnificum Podoski Culinae Magni Ducatus Lithvaniae Praefectum ad Portam Ottomanicam Delegatum Nuntium expeditas d. 8. Junij 1761. Anno scriptarum. —

Traduction de la Lettre du Gr. Seigr à Sa Majesté le Roi de Pologne.

Adorable et Respectable - Majesté - le Souverain nommé ici Seigneur Absolu de la force du Lion reconnu pour le plus puissant de l'univers - l'ornement du monde - qui regne dans l'orient et l'occident par terre et par mer - comblé des Benedictions du Seigneur par l'intercession d'Aly et de Mustafa - Descendant de la generation du Prophete Machomet et protegé par leur infinies prieres dont l'efficacité paroit dans les miracles evidents qui arrivent tous les jours dans les Provinces et dans les Royaumes, qu'ils ont conquis où ils ont des lieux Saints et des Autels pour recevoir le culte qui leur est dû; comme en la Mecque - à Jerusalem - à Babilon - et Constantinople; Alexandrie Tripolie - Syrie - de Barbarie - Tunis - Alger - et tous les autres Provinces dans ces contrées comme aussi celles de la Mesopotamie - Orsirum - Adana - Caromanie - Van alepe - Archipel - la Morée - Cypre - Candie - Cance - Rode - et autres de la meme Region des Principaux lieux d'Asie et de l'Europe - du coté de la Mer noir - en Tartarie, Circasie - Georgie - Trebisond - Achisma - la Valachie - Moldavie Grand Prince Souverain qui commende par terre et par Mer - L'Empereur Mustaffa Kan - fils du fameux Heros Ahmed - Kan, qui etoit Fils du puissant Prince Mechemed - Kan. ~

= C'est de Notre part respectable que sera expedié cette Lettre pour l'autre Glorieux Tres - Grand Prince de la Creance de JEsus choisi entre les Potentats dominants de la Nation du Messie Arbitre des differends publiées entre les Peuples Chretiens -

revet

 — =revetu de Magnificence et de Majesté - Seigneur plein d'honneur et de gloire - Auguste troisieme Roi de Pologne Regnant dont la fain soit heureuse et accompagnée de la felicité qui dirige à la voie du salut. ~ C'est dans le tems de la Coronation de l'Empereur de la premiere Monarchie, lorsque la Porte Ottomane à celebré son tres glorieux avenement au Trone, quand est arrivé le tres-Honoré et tres-Noble Envoyé Extraordinaire le Comte Podowski de la part du Roi de Pologne revetu de l'ordre de l'Aigle blanc un de ceux qui professent la Religion du Messie /: dont la fin soit heureuse :/ ~ Il a eu audience avec honnet estime et la veneration qui lui sont dues;- et a remis la Respectable et Sacrée Lettre signée, avec la Traduction qui etoit jointe au Principal Conseiller et premier Ministre qui ordonne les Constitutions des peuples - Directeur des affaires publiques qui par sa haute prudence conduit les affaires et les negociations de l'Univers - qui a de nous le droit conseiller directement - qui est le soutien et le fondement du bon Ordre de l'Etat et de la prosperité publique - qui etablie solidement la felicité et la gloire - qui s'est acquis differentes graces du Roi des Rois - Mon Grand Wesir Raib Pachia - au quel Dieu accorde la force et toute la gloire dans la dignité ~ „ Nous avons observe ici avec plaisir par la Sacrée Lettre anterieure que Nous avoit apporté de votre part Notre tres Honoré Envoyé Mechemed Aga /: que sa gloire ne cesse jamais :/ la Felicitation sur Notre avenement à la Couronne et le temoignage de l'Amitié et de la joie sur ce bonheur. ~ Par ces deux Lettres on demande à affermir Amitie Reciproque - la concorde - la bonne intelligence et le maintien de la paix qui regne depuis si long tems entre les deux Etats et qui doit etre Sacrée et inviolable conformement aux Traités et Conditions obsevées de Notre Part avec honeur - fidelité - et sincerité selon la justice et l'equite. Nous sommes bien aise de renouveller et de garder les anciennes

liais

liaisons qui doivent etre continuées pour toujours et etre des temoignages de Notre vrai amitié, à laquelle Vous avez plus de droit qu' aucun autre Potentat aussi que plus des Privileges. de Libertés et de consideration à Notre tres- Hereuse Porthe que Personne. – Le Sudit Envoyé, qui en a reculé assurances dans la derniere Audience Publique avec la presente Sacrée Lettre dont il a eté chargé avec tout honneur, Vous rendra compte de tous Nos Sentiments; tant que Nos voisins continueront la paix selon le contenu des Pactes et des Traités publics, ils en peuvent etre convaincus de Notre Part; Nous en remplirons pareillement toutes les Conditions avec droiture et honeur, voulant meme les aider et assister dans les occasions importantes: de quoi on ne doit avoir aucune doute. –" – . – " – . –.

148.) Munus Interpretis Linguarum Orientalium una cum pensione 600. Thalerorum Imperialium ex Thesauro Regni quotannis percipienda Nobili Serafino de Constante datur Vars. d. 9. Junij Anno 1761.

Augustus Tertius etc. – Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest Universis et Singulis. – Quod cum Nobilis olim Marianus Hucini Noster ac Reipublicae Linguarum Orientalium Interpres non ita pridem vitam cum morte commutaverit, alioque in locum Sui designando Interprete Nobis et Reipublicae necessitatem reliquerit; huic igitur satisfaciendo, commendatam habentes Nobilis Serafini de Constante personam Ejusque morum probitatem, Linguarum Orientalium exactam scientiam, erga Nos et Rempublicam intaminatam fidelitatem et benemerendi studium, faciendum esse duximus, ut Eundem Munere Interpretis dictarum Linguarum Orientalium insignire ac super Eo speciale Privilegium dare et concedere dignaremur: prout defacto praesentibus Literis Nostris insignimus – damus et concedimus; Eundemque Nobilem Serafinum de Constante in verum legitimum et indubitatum Nostrum et Reipublicae Linguarum Orientalium Interpretem designamus ac constituimus. – Ne autem studium id

bene

 — =benemerendi de Nobis ac Reipublicae tum in rebus agen=
dis ex debito Muneris praestanda obsequiorum exactitudo Suo
careat proemio, pensionem Annuam talem qualem defunctus o=
lim Marianus Wucini habuerat assignatam utpote 600. Tha=
leros Imperiales per octo Florenos Polonicales numerandos ex
Thesauro Regni Nostri quotannis exsolvendam ex Benevolen=
tia Nostra Regia in virtute Resultatorum anteriorum videlicet
Anni 1739. 1744. 1748. tum praesentis Ultimarij in Annos
praesenti 1761. Varsaviae concludentium, quoad in munere hoc
Interpretis extiterit, assignamus. — Quod omnibus quorum in=
terest, signanter autem Ministris Regni et Magni Ducatus Li=
thvaniae, tum Magnificis Supremis Thesaurario et Exercitu=
um Ducibus notum esse volentes, mandamus ut Eundem No=
bilem Serafinum de Constante pro vero - legitimo - ac indubi=
tato Linguarum Orientalium Interprete a Nobis designato ha=
beant et agnoscant, pensioneque quotannis ex Thesauro Regni
exsolvenda potiri et percipi curent, pro Gratia Nostra. — In
quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Re=
gni communiri jussimus. ~ Datt Varsaviae ut sup. August. R. L. S.

149.) Rescriptum Conservationis Honoratorum Czubin=
skich Conjugum circa Arendam Praedij Berszcz
ad Oppidum Kazimierz spectantis usque ad deci=
sionem Causae in Judicibus Post-Curialibus Regni
pendentis d. 12. Junij Anno 1761. Varsaviae expeditum.

Augustus Tertius etc. — Spectabilibus ac Famatis Proconsuli Con=
sulibus totique Magistratui et Communitati Oppidi Nostri Ka=
zimierz ad Cracoviam siti fideliter Nobis dilectis Gratiam No=
stram Regiam. — Spectabiles Famati fideliter Nobis dilecti. ~
Intelleximus ex Relatione certorum Consiliariorum Nostrorum,
qualiter Honorati Mathias Czubinski Civis et Incola Casimi=
riensis ac Regina Conjuges Praedium Berszcz ad Oppidum Ves=
trum spectans vigore Contractus Arendatorij per Sexennium
tenee

tenuerint; ac cum Iidem Honorati Czubinscy, stante sex=
ennali possessione Sua, idem praedium proprio sumptu notabili=
ter restauraverint et ad meliorem Statum reduxerint - agrosque
excoluerint; Vos, supradictos Honoratos Czubinskie, Conjuges,
expirante Eorum Contractu Arendatario, in et pro Festo Sancti
Joannis Baptistae proxime Anno currenti imminente ab
Arenda praememorati praedij amovere cupientes plus offeren
tiam ad hancce Arendam promulgastis, Conclusoque Vestro
die 7. Martij Anno currenti 1761. facto Spectabilem Joannem
Okonski Consulem Casimiriensem et Franciscam Conjuges Sum
mam 800. florenorum Polonicalium pro triennali Arenda
promittentes propiores ad saepe dictam Arendam declarastis,
circa quam Arendam praefati Honorati Czubinscy Se manute
neri volentes Eandemmet Summam 800. Florenorum Poloni-
calium per Spectabiles Okonskie promissam obtulerunt, de=
factoque offerunt; Fidelitates vero vestrae, nullo habito res=
pectu Restaurationis praedij per Honoratos Czubinskie Conju=
ges factae nec attentis praetensionibus per Eosdem ad Vos ha=
bitis, ejusmodi oblatam Summam acceptare non vultis, omni-
noque saepe fatos Honoratos Czubienskie etiam non attenta
Litis pendentia Nostra Regia Vobis Eo Nomine per Honoratos
Czubinskie instituta ab Arenda amovere intenditis := Ea pro=
pter Supplicatum est Nobis nomine et pro parte praerecensi=
torum Honoratorum Czubinskich Conjugum, quatenus Vobis
tentatam dictorum Honoratorum Czubinskich amotionem ab
Arenda usque ad finalem decisionem Causae in Judicijs No=
stris Post-Curialibus Regni pendentis, salva nihilominus So=
lutione Auctae Summae, inhibere, Eosdemque Honoratos
Czubinskie circa Arendam praemissam pro oblata plus Sum-
ma 800. florenorum Polonicalium conservare dignaremur. -
= Nos ejusmodi Supplicationi tanquam justae et rationi con=
sonae benigne annuentes, Saepedictos Honoratos Czubinskie

Conju

 — = Conjuges circa praementionatam Arendam usque ad decisionem causae in Judicijs Nostris Postcurialibus pendentis manutenendos esse duximus: prout quidem hisce Literis Nostris manutenemus et conservamus: inhibentes Vobis ne Eosdem Honoratos Czubińskie Conjuges a toties repetita Arenda prædij Bersez amovere, aut Contractus quosvis ratione Arendæ hujusmodi prædij cum Spectabilibus Okońskie Conjugibus sive cum quopiam alio usque ad finalem decisionem causae in Judicijs Postcurialibus inire audeant - et præsumant; imo Summa 800. florenorum Polonicalium per Honoratos Czubińskie pro ejusmodi triennali Arenda sese contentent, demandamus, ac serio. idque sub pœnis in Convulsores Litis-pendentiæ nostrae sancitis praecipimus. — In quorum fidem praesentes Manu nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. — Datum Varsaviæ die ut supra etc. Augustus Rex. — Locus Sigilli. — . -

150.) Salvus Conductus a vi et potentia Nobilis et Spectabilis Magistratus Lublinensis Honorato Michaeli Sztok Scabino et Apothecario Lublinensi Varsaviæ die XVII. Mensis Junij Anno MDCCXLXXI. datus. -

Augustus Tertius etc. — Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest Universis et singulis, — praecipue Nobili et Spectabili Magistratui Civitatis Nostræ Lublinensis. — Expositum Nobis esse nomine et pro parte Honorati Michaelis Sztok Scabini Apothecarij actualis Lublinensis et Mariannæ de Galery Conjugum nec non minorennis Christianæ Filiæ, Ipsos ex Instantia Nobilium et Spectabilium Christophori et Agnetis Galery Conjugum Consulum Lublinensium in Officio Consulari Lublinensi necdum Jure victos, tamen obsigillatione Apothecæ facta, primò post appellationem ad Judicia Nostra Assessorialia a Sententia rejectæ exceptionis Fori in causa praesenti, ex quo in prima Instantia ex Actoratu recurrentium occasione Constitutionis plusquam sufficientis dotis dependeat, interpositam, postque factum a Comparitione recessum obtentae Condemnationis ultra Juris communis formam, taliterque nulliter - vi - violenter - ac per potentiam gravatos et damnificatos esse

esse, exindeque liberi exercitij Professionis Suae in subministra-
tione tam plebi quam varij Status et conditionis hominibus medi-
camentorum in Ipsorum aegritudinibus utilium denegationem ex
causa obsigillationis Apothecae animadvertendo, haecque ratione ces-
sationem honesti victus et proventus percipiendo; Supplicatum No-
bis est nomine Ejusdem Honorati Michaelis Sztok Scabini et
Apothecarij Lublinensis, ut Eundem in protectionem Nostram Re-
giam assumere, Literasque Salvi Conductus Nostri una cum Man-
dato Resigillandae Apothecae impertiri dignaremur. – Cui Suppli-
cationi tanquam justae Nos benigne annuentes praedictum Hono-
ratum Michaelem Sztok Scabinum Lublinensem cum persona bo-
nis ac tota familia in protectionem Nostram Regiam assumimus,
Eidemque Literas Salvi Conductus Nostri a vi et potentia Nobilis
Magistratus Lublinensis quam Partis adversae aliarumque qua-
rumvis personarum cujuscunque Status et conditionis fuerint da-
ndas et concedendas esse duximus: prout praesentibus damus et
concedimus: idque ad decisionem causae in Judicijs Nostris depen-
dentis: ita tamen ut et Ipse modeste Se gerat - beneficioque hoc
Nostro non abutatur, et hanc Protectionem Nostram Iis a quibus
vim Sibi inferri metuit ad notitiam deducat. – Quibus quidem
Literis Salvi Conductus Nostri munitus, tuto - secure in Eadem
Civitate Lublinensi versari - commorari - res apothecarias pro
usu communi mercari - negotia quaevis licita et honesta perage-
re - actus Juridicos exercere ac perficere - ac Responsiones Judicia-
les inferre - a gravaminibus libere ad Judicia Nostra Appellatio-
nem prosequi - usuque libero Apothecae cujus resigillationem fieri
demandamus frui, poterit: rebus quibusvis ac Familia Ejus sub
hac protectione Nostra salvis manentibus. – Quod omnibus quo-
rum interest, praesertim vero Magistratui Lublinensi notum esse
volentes mandamus, ut hasce Salvi Conductus Nostri Literas in
Acta Sua inscribi et voce Ministerialis Regni Generalis publicari
faciant, Easque et Ipsi observent et ab alijs observari curent, sub

poene

 — =poenis contra violatores Salvi Conductus Nostri sancitis. — In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Dat. ut supra — Augustus Rex. Locus Sigilli. ~.

151.) Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Civitatis Sacrae Regiae Majestatis Sandomiriensis pro parte Famati Joannis Malinowski Civis ac Incolae Sandomiriensis serviens Varsaviae die XVIII. Mensis Junij Anno 1761. datum. ~ „ — Augustus Tertius etc. —

Nobilibus et Spectabilibus Preconsuli — Consulibus Civitatis Nostrae Sandomiriensis fideliter Nobis dilectis gratiam Nostram Regiam. Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis dilecti! Intercesserat Rescriptum Nostrum Regium de data Varsaviae die XIII. Mensis Augusti Anno proxime elapso MDCCLX. pro Parte Famati Joannis Malinowski Civis et Incolae Sandomiriensis: quo mediante, Fidelitatibus Vestris ne in alienanda possessione binarum fornicum una cum areis ijsdem fornicibus adjacentibus aut earum reparatione dictum Famatum Malinowski impediant, serio mandavimus. — Cui quidem Rescripto Nostro quoniam Fidelitates Vestrae ob non admissam disvenditionem et reperationem dictarum fornicum debitam satisfactionem non praestitistis, iteratò Nomine Ejusdem Famati Malinowski Nobis supplicatum est, ut Eidem non obstante Fidelitatum Vestrarum contradictione licitum sit easdem fornices cum Celarijs et Areis adjacentibus cui voluerit juxta taxam Artificum salva plus offerentia disvendere aut pro commodo Sui reperare et aedificare. — Nos itaque Supplicationi Ejusmodi uti justae benigne annuendo, Fidelitatibus Vestris iterum praecipimus et praesentibus mandamus, quatenus dictum Famatum Malinowski tam in facienda reparatione mentionatarum Fornicum quam aedificatione in Areis aut ineundo Contractu Resignatorio cui voluerit non impediant; Ipsumque ac Ejus Successores quovis praetextu a proprietate haereditaria saepe fatorum bonorum eorumque usufructu ullo modo amovere audeant; serio inhibemus. Ut autem praesens Rescriptum Nostrum celeriorem sortiatur effectum, Executionem Ejus Magnifico Capitaneo Sandomiriensi sive

Ejus

Ejus Officio Castrensi Capitaneali Sandomiriensi, aut uni ex= Officialibus Castrensibus Sandomiriensibus fideliter Nobis dilectis committimus. — In quorum fidem praesentes Sigillo Regni communiri jussimus. — Datum ut supra. — Augustus Rex. — Locus Sigilli. —

152.) Na Memoryał JW^o. JMćpana de Woyeykow Posła Dworu Rossyyskiego JW. JP. Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu dnia 21. Junij 1761. Roku w Warszawie podany JMćpan Podskarbi Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego taką z siebie czyni Explikacyą. ~ " — . ~ " —

= primo. — Między tylo zaszłemi Rzeczypospolitey Polskiey z Państwem Rossyyskim Konwencyami, które są od wszystkich Stanow Teyże Rzeczypospolitey approbowane, nieznaydiyą się żadne dla Państwa Rossyyskiego warunki, aby płynące Dźwiną Statki z jakimkolwiek choćby prowiantowym dla Woyska Rossyyskiego ładunkiem wolne bydź miały od płacenia publicznych do Skarbu Rzeczypospolitey Celnych podatkow. ~ Secundo. Urząd Podskarbstwa Wielkiego W. X. Lit^o. przez Konstytucyą ma determinatum, jaką Summę z Ceł publicznych corocznie importować powinien: z którey Summy na Zapłatę Woysku Rzeczypospolitey in maxima parte destynowaney na Seymie przed Stanami Rzeczypospolitey kalkulować się jest obligowany. Gdyby tedy JMćpan Podskarbi Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego wynikający decess w importowanych Celnych za libertowanie od płacenia Cła płynących Dźwiną Statkow Rossyyskich kładł w Rachunkach Rzeczypospolitey, możeby tego decessu Rzeczpospolita przy kalkulacyi nieprzyjęła: a tak z własney Szkatuły JMćpan Podskarbi W. W. X. Lit. na kilkaset Rublow szkodowaćby musiał. ~ Więc ma ufność JMćpan Podskarbi Wielki W^o. Xstwa Lit^o. we Wspaniałości y Sprawiedliwości Nayjaśnieyszey Imperatorowey JeyMci Rossyyskiey — tak obszernych Państw Monarchini — tak wielkich Intrat Pani, że niezechce aby w tych kilkuset Rublach za Celne od Statkow Rossyyskich importancye należące JMćpanu Podskarbiemu działa się szkoda osobista. ~ " — ~

153.) Potwierdzenie ustanowienia y złożenia Loteryi na ochędostwo bruków Miasta Warszawy dnia XXII. Miesiąca Czerwca Roku Pańskiego MDCCLXI. ~ " —

Aug

= August Trzeci etc. — Wszem wobec y każdemu z osobna ko=mu o tym wiedzieć należy oznaymuiemy niniejszym Listem Przywi=lejem Naszym. ~ Iż przełożono przed Nami List Wielmożnego Fran=ciszka Bielińskiego Marszałka Wielkiego Koronnego zawieraiący w sobie ułożenie y postanowienie Loteryi w Mieście Warszawie na ochędóstwo Tegoż Miasta z przedmieściami pozwolone osobnym Przy=wilejem Naszym: a za Rekommendacyą y Instancyą Tegoż Wielmoż=nego Marszałka W. K. pozwoloney y przedsięwziętey Teyże Loteryi, su=pplikował Onże W. Marszałek W. K. abyśmy takowy List Jego ułożenia y postanowienia Loteryi podług deklaracyi Naszey wzwyż wspomnio=ney a niżey tu w Liście Tegoż Wielmożnego Marszałka położonym Przywileju Naszym, powagą Naszą zmocnić y potwierdzić raczyli Którego to Listu słowo w słowo brzmienie następujące takowe: =

„Franciszek Bieliński Marszałek Wielki Koronny Rochatyński etc.
„Starosta. — Wszystkim wobec y każdemu z osobna komu o tym wie=
„dzieć należy przy zaleceniu podług każdego Godności y kondycyi życz=
„liwych chęci y powolnych usług moich, a mianowicie Szlachet=
„nemu y Sławetnym Magistratom Miast Starey y nowey Warsza=
„wy do wiadomości podaję. — Iż Ja starając się pilnie zadość uczynić
„włożoney na Urząd Móy Obligacyi Konstytucyą Anni 1685. titulo
„Naprawa drog y Kanałow Miasta Warszawy y cyrkumferencyi,
„z chęci oraz w pomnożeniu dobra Miasta do przysługi publicz=
„ney, wszelkiego mimo przeszkody różne przyłożyłem usiłowania do
„erygowania znacznym Skarbu Koronnego z dyspozycyi Senatus-
„Consiliorum kosztem na wielu Ulicach reparacyi Starych Bruków,
„do wymurowania różnych Kanałow y mostow, y do ufundowania
„przystępow od Wisły wielce Miastu Warszawie potrzebnych. — Co
„wszystko iż się żadnym sposobem bez ochędostwa utrzymać niemoże,
„a gdy znowu na toż ochędostwo postanowione przez Kommissyą
„Konstytucyą wspomnioną Roku 1685. naznaczona od wszelkiey Pos=
„sessyi w Warszawie y na przedmieściach Warszawy zostających, ile
„też possessye od Ulicy rozciągają się, Łokciowe ani przez połowę dost

„ dostarczać niemoże; niechcąc zaś aby przez podniesienie =
„ tegoż na Ochędostwo postanowionego Łokciowego Possessye y Obywa
„ tele Miasta Warszawy z Przedmieściami więcey obciążeni byli:
„ tedy oprócz tego Łokciowego, maiąc także baczność ażeby fun=
„ dusz na Ochędóstwo był pewny y na potomne czasy trwały; upro=
„ siłem u JEgo Królewskiey Mości Pana Mego Miłościwego Królewskie
„ staranie y Oycowski Wzgląd we wszelkich potrzebach publicznych
„ maiącego postanowienie wiecznemi czasy Loteryi y aby Ta zupeł=
„ nie przezemnie rozrządzona - ustanowiona - ludzie do attendencyi
„ y Exekucyi Jey wybrani y nadani byli; jako opiewa wydany na to
„ przywiley JEgo Królewskiey Mości, którego opisanie słowo w Słowo
„ następuje takowe:" ~ = wszystkim wobec y każdemu z osobna,
= komu o tym wiedzieć należy oznaymuiemy Tym Listem Przywileiem
= Naszym: iż My z Naywyższey nad Miastami Protekcyi chcąc mieć
= jako naybardziey pomnożone dobro Tych Miast; w szczególności =
= chcąc, aby Miasto Rezydencyi Naszey y Obradom publicznym zwy=
= czayne Warszawa w jako naylepszym oporządzeniu zostawała przez
= pewny fundusz na Ochędostwo, bez czego Bruki znakomitym kosz=
= tem Skarbu Koronnego erygowane y coraz daley rozszerzaiące się
= utrzymować się niemogą, y aby przez to utrzymowanie Ochędostwa z
= zaszczytem Narodu przyjeżdżaiący y Obywatele dostateczną wygodę
= mieli - łatwy był z każdych stron dowoz wszelkich potrzeb do Mia=
= sta, oraz aby y przez to pomnażał się nieco Obywatelów zarobek y
= liczba: tedy My za poradą y Interpozycyą Wielmożnego Franciszka
= Bielińskiego Marszałka W. K. pierwszego do Kommissyi Miasta
= Warszawy podług Konstytucyi 1685. Roku titulo naprawa drog y
= kanałow Miasta Warszawy y cyrkumferencyi Kommissarza usilne
= chwalebne od dawnego czasu czego są znaczne wszystkim dowody
= około tychże kanałow - brukow ochędostwa podeymuiącego Staranie,
= przez erygowanie na tak wielu Ulicach nowych brukow y znaczney
= reparacyi innych, przez poprawę jednych - wymurowanie z fundamen=
= tow drugich kanałow y mostow, przez erygowanie różnych przystępow

któ=

 — =których żadnych niebyło od Wisły, z której defluitacyi jest zna=
=cznym supplementem Miasta: czego Mu powinna bydź w potomności=
=znaczna y wieczna pamiątka. — Umyśliliśmy na wspomniony fundusz
=ochędóstwa, gdy Składka Łokciowego przez wspomnioną Kommissyą
=na ochędóstwo naznaczona dostarczać obszerności Miasta y przez
=połowę niemoże, a przez podwyższenie teyże Składki niechcąc ażeby=
=li obciążeni Possessyonaci y Obywatele Warszawy, pozwolić wiecznemi
=czasy według obyczaju innych porządnych Miast Loteryą, przez
=którąby oraz zatrzymowały się w Kraju pieniądze za granice na róż=
=ne Loterye wychodzące. — Jakoż aktualnie niniejszym Listem Przy=
=wilejem Naszym dozwalamy y wiecznemi czasy postanawiamy, ani
=wszelkiey inney Loteryi nigdzie w całym Królestwie Polskim y Wiel=
=kim Xięstwie Litewskim niedozwalamy y Przywileju na Nię sub
=repositione Ejusdem niewydamy. — Któreyto Loteryi Ułożenie — usta=
=nowienie — y Ludzi do jey attendencyi y exekucyi należących wybra=
=nie Temuż Wielmożnemu Marszałkowi W. Kor. niniejszym Przywi=
=lejem Naszym zupełnie dozwalamy: y toż ułożenie y ustanowienie
=Wo Marszałka Wielkgo Koronnego gdy Nam będzie podane potwierdzić
=Przywilejem Naszym deklaruiemy Dan w Warszawie etc. ut supra
=Augustus Rex. Locus Sigilli = ~ „podług tedy Tego od JEgo Kró=
„lewskiey Mości Pana Mego Miłościwego Łaskawie nadanego Przy=
„wileju takowe teyże Loteryi jako następuje z Władzy Mi daney
„czynię postanowienie. — Nayprzod, bilety na tę Loterya przedawa=
„ne bydź powinny każdy tylko po Tynfie jednym y w miastach Pryn=
„cypalnieyszych Korony Polskiey y Wielkiego Xięstwa Litewskiego
„znaydować się powinny na przedaż u Pocztmistrza albo u którego
„Kupca któryby mógł bydź pewny do Ewikcyi. — Powtore, ciągnio=
„na powinna będzie bydź taż Loterya w każdy miesiąc raz, a to za=
„raz dnia pierwszego Miesiąca; a gdyby Święto w ten dzień przy=
„padło, tedy nazajutrz po Tymże Święcie, y ciągniona bydź powinna
„w Sali na Ratuszu Miasta Starey Warszawy przy prezencyi Dy=
„rektora jey Szlachetnego Prezydenta, lub gdyby Ten zachorował albo
„czym innym zatrudniony był, przy prezencyi Szlachetnego Woyta,
jedn=

„jednego z Radcow y jednego z Ławnikow do tego przez Magistrat
„destynowanych Tegoż Miasta Starey Warszawy, tudzież przy Pisa=
„rzach Loteryi y Woźnego, z przydaniem dla bespieczeństwa Warty
„Marszałkowskiey; a oraz w niebytności tey z przydaniem warty
„mieyskiey; ciągniona zaś będzie w przytomności wszystkich do tey
„Loteryi czyli przez Siebie czyli przez Kommissarzow swoich Interes=
„sowanych: a od Sali Ratuszney niepowinna bydź żadna preten=
„dowana nadgroda, poniewaz pożytek z tey Loteryi jest na ochędo=
„stwo Miasta z przedmieściami. ~ Potrzecie, wychodzić powinne
„będą na tęż Loteryą Bilety drukowane: a wyrażenie liczby nume
„rami y literami pisane, podpisane zaś powinne bydź od Dyrektora
„y stępel powinien bydź na każdym bilecie, który podług potrzeby
„może bywać na każdą Loteryą lub po kilku Loteryach odmieniany.
„Poczwarte, niepowinna będzie mieć ta Loterya żadnych w innych
„Loteryach zażywanych Classes: lecz dla większey łatwości y wszy=
„stkich zrozumienia będzie całe na podobieństwo tey Loteryi która
„jest od dawnych czasow nieustannie ciągniona w Paryżu: powinny
„będą bydź tylko dwa koła, mnieysze y większe, z których w mniey=
„szym będą Losy pieniężne na kartach wypisane, w drugim więk=
„szym bilety to jest numera które od Ludzi na Loteryą dających
„zakupione. wyciągać powinny będą tak Losy jako y Bilety z
„Kół pomienionych w których bokach powinny bydź Szyby szklanne
„dobranych dwoje dzieci, y gdy los pieniężny jedno dziecie wyciąg=
„nie z mnieyszego Koła drugie dziecie wyciągnie Bilet z więk=
„szego koła: y tak Los wyjęty jako bilet który ten Los wygrywa
„powinien będzie nayprzod oddany bydź Szlachetnemu Prezydento=
„wi Miasta Starey Warszawy lub na Jego mieyscu będącemu Szla=
„chetnemu Woytowi, a potym powinien bydź ogłoszony przez Woź=
„nego y zapisany przez Pisarzow do Loteryi należących. ~ dokąd tedy
„będzie stawało Losow do ciągnienia w małym Kole, dotąd powin=
„ny bydź y ciągnione bilety z wielkiego Koła, a gdy losow pienięż=
„nych niestanie w małym kole przegrane w wielkim kole = „ =

pozost

— „pozostaną bilety. – *Popiąte.* Los naywyższy wygrany powinien
„ będzie wynosić decem pro cento od Summy na Loterya złożoney:
„ to jest, gdyby złożoney było Summy 50,000. Tynfow, los naywyż=
„ szy powinien będzie wynosić quinque pro Cento: inne powinne
„ będą bydź redukowane z tym pomiarkowaniem, ażeby piędzie=
„ siąty lub szesćdziesiąty bilet wygrywał. – *Poszóste.* czwartego
„ dnia po zakończeniu Loteryi zaczynać się powinno, y to jako nay-
„ prędzey expedyować, wypłacanie Losow wygranych wszystkim
„ którzyby wygrane bilety prezentowali y oddawali. – *Posiodme,*
„ na dwa dni przed ciągnieniem Loteryi powinny będą bydź rozes=
„ łane na poczty y tu w Warszawie publikowane karty drukowane
„ z wyrażeniem wiele złożoney Summy na Loteryą? y na jak wiele
„ Losow ta Summa dysponowana? a zaś czwartego dnia po skoń=
„ czeniu Loteryi powinny bydź drukowane y publikowane Karty
„ wygranych Losow y też Karty do inszych Miast rozesłane y na
„ pocztach przy Regestrze Listow do czytania wszystkim expono=
„ wane, albo u Tych Kupcow którzy mieli Kommiss przedawania
„ biletow. – *Poósme,* lubo w Loteryi nieustannie trzy razy na Mie=
„ siąc w Paryżu ciągnioney, w którey ledwie dwóchsetny los wygrywa,
„ odciągają od Summy na Loterya złożoney piętnaście pro Cento, y
„ znowu od wygrywających jeszcze wyciągają większy procent, jako to
„ wszystkim wiadomo tęż Loterya traktującym; w tuteyszey jednak
„ Loteryi dogadzając ile możności razem y potrzebie publiczney
„ y grającym w tęż Loterya, niebędzie należało brać więcey pro=
„ centu jako od złożoney na Loterya Summy osm pro Cento na
„ ochędóstwo Miasta Warszawy, a od wygrywających losy decem pro
„ cento na expensa Loteryi które muszą bywać znaczne. – Jeżeli=
„ by zaś kto bilet zgubił, a tenże bilet był wygrany, tedy coby ten=
„ że bilet wygrywał, oddawszy decem pro cento na expensa loteryi
„ obracać się to powinno na potrzebę ochędóstwa Miasta Warsza=
„ wy: a coby zaś importowanych było biletow przez te dwa dni które
będą

" będą po publikowaniu ułożenia Tabelli Loteryi do czasu=
" ciągnienia teyże Loteryi, /: gdyż bilety y po wyyściu tey Tabelli mogą
" bydź zakupowane y kładzione w koło większe biletom destynowa-
" ne aż do tego czasu póki się Loterya ciągnąć niezacznie:/, tedy,
" ten awantaż należeć będzie powinien na Expensa Loteryi:
" kiedy zaś ta Loterya zaczynać się będzie? nastąpi zawsze uwia=
" domienie w Gazetach tak Polskich jako y Francuskich. ~
" <u>Podziewiąte</u>. - na Kommissyi Brukowa zwaney to jest porządek
" Miasta Warszawy utrzymującey, kiedy będzie Taż Kommissya
" reassumowana, produkować powinien Dyrektor Loteryi y Szla=
" chetny Prezydent Miasta Starey Warszawy, wiele w którym
" miesiącu wybranych było pieniędzy na Loteryą? y wiele od tych
" pieniędzy oddanego Procentu na ochędóstwo Miasta Warszawy?
" co jeżeliby była potrzeba, tedy y Juramentem potwierdzić powinien
" Dyrektor Loteryi. - Dyrektora Tey Loteryi postanowioney za Rekom=
" mendacyą y przez wzgląd sprawiedliwy zasłużoney wdzięczności Jmć
" Xiędza Moratowicza Patrycyusza Lwowskiego jako pierwszego do
" tey Loteryi Motora y sposobow ciągnienia jey Inwentora nazna=
" czam dożywotniego, Szlachetnego Ignacego Barlscha także Patry=
" cyusza Lwowskiego a teraz Mieszkańca Warszawskiego dostate=
" czne do tego rozgarnienie mającego a pomienionego Jmci X. Morato=
" wicza Szwagra, którego oraz Kantorem jest za Zięciem Swoim
" Szlachetny Jan Bułachowicz Kommissarz Jego Królewskiey Mości
" a Obywatel y Kupiec Warszawski obligujący się przez daną Kaucyą
" wszelki decess przez Dyrektora czyli in toto czyli in parte uczynio=
" ny instantanee rekompensować, y ubespieczenie tey Obligacyi Swo=
" jey na wszystkiey Swojey fortunie y dobrach ruchomych y nieru=
" chomych zapisujący. ~ Wspomniony oraz Szlachetny Dyrektor po=
" winien będzie przed Marszałkiem lub Sądem Marszałkowskim
" przysięgę na rzetelność y wierność w administracyi Loteryi wypełnić;
" a oprócz tego wyrażonego ostrzeżenia, zachowuję Sobie wszczególno=
" ści każdego czasu wszelkie jakowegoby z zaszłych jakich okoliczności

bydź

 — było potrzeba y tyle razy iżeby było potrzeba tak względem
„pewności składki pieniędzy jako względem pewnego y punktualne=
„go wypłacania wygranych Losow y nienchybney w niczym rzetel=
„ności ubespieczenie, y o tym ubespieczeniu publicum upewniam. –
„Waruję także w szczególności w przypadku śmierci postanowionego
„teraźnieyszego Dyrektora, ażeby pomieniony Jmć Xiądz Morato=
„wicz miał z obowiązku wdzięczności y z procentow tey Loteryi
„nadgrodę przynaymniey Tynfow sto za każdym ciągnieniem Loteryi
„wynoszącą dokąd żyć będzie czyli odemnie czyli od Sukcessorow
„Urzędu Mego postanowioną. – Waruję wzajem pomienionemu
„Szlachetnemu Dyrektorowi, iż jeżeliby niedostarczała Mu per=
„cepta z Loteryi na expensa teyże, tedy Mu wolno będzie po=
„wyyściu Roku od zaczęcia pierwszey Loteryi tenże Urząd zło=
„żyć. – Po złożeniu zatym tegoż Urzędu, albo po śmierci teraźniey=
„szego Dyrektora, postanawiam potomnemi czasy, aby Dyrektor na
„potym Loteryi był obierany jeden z Szlachetnego Magistratu Posse=
„ssyonat Miasta Starey Warszawy, y Ten co trzy lata inny, dla zapo=
„magania się Radcow którzy są oraz Obywatelami y Kupcami Mia=
„sta Warszawy; któryto obrany Dyrektor powinien bydź potwierdzo=
„ny od Marszałka Wielkiego Koronnego na ten czas będącego, y po
„potwierdzeniu powinien wykonać jako y teraźnieyszy Dyrektor przy=
„sięgę na rzetelność y wierność w administrowaniu Loteryi. – Jeże=
„liby się zaś Marszałkowi W. Kor. obrany z Magistratu z słusz=
„nych przyczyn niezdawał Dyrektor, tedy Szlachetny Magistrat in=
„nego obrać y podać do potwierdzenia powinien będzie. – Koła do
„ciągnienia biletow y losow y stęple na bilety powinny bydź sporzą=
„dzone z procentu Loteryi na ochędostwo należącego: co się powinno
„zostawać potomnemi czasy ad usum teyże Loteryi na Ratuszu
„Miasta Starey Warszawy. – Dyrektor zaś Loteryi powinien zawsze
„wszystko cokolwiek do niey należy zastępować y prokurować: jako=
„to drukowanie – rozesłanie do przedaży biletow – expensę na pocztę
„– drukarnią y papier, expensę na Pisarzow – woźnego – Dzieci coraz
„inne gdyby potrzeba tego była do ciągnienia losow y biletow, którym

On=

„ On wszystkim z wiadomością Szlachetnego Magistratu Starey=
„ Warszawy wybranym tudzież Warcie płacić powinien; y aby to wszystko
„ cokolwiek tu wyżey opisanego w teyże Loteryi punktualnie zachowa=
„ ne było, pod karą w Sądach Marszałkowskich podług winy naznaczo=
„ na wypełniane było. – Jeżeliby zaś jakowe Dyrektorowi jawnie było
„ dowiedzione przez Niego albo za Jego Subordynacyą sfałszowanie,
„ zrzuceniu Tenże Dyrektor oraz cum satisfactione szkody w Sądzie Ma
„ rszałkowskim podpadać powinien, y na Jego mieysce inny po zruceniu
„ z Raycow Starey Warszawy lub na Jego mieyscu będącemu od Składki
„ każdego tysiąca Tynfow na Loteryą wniesionego cztery Szostaki, Ra=
„ dcy dwa szostaki, Ławnikowi półtynfa a to z wyżey wyrażonego na
„ expensa Loteryi naznaczonego procentu. – Zachowuję zatym Sobie
„ y Marszałkom Wielkim Koronnym successive następującym, wszelką
„ moc y władzę na zawsze coby się zdawało w teyże Loteryi poprawić
„ lub odmienić, jakoto jeżeliby potrzeba przynagłała albo biletow szo=
„ stakiem którym podwyższyć, albo dla szczupłego bardzo dochodu Lote=
„ ryą tę zamiast co Miesiąc co ćwierć Roku naznaczyć, jako y w in=
„ nych wszelkich okolicznościach, wolna Im będzie odmiana lub popra=
„ wa dla jak naylepszego ubespieczenia publicznego y trwałości teyże
„ Loteryi jako na fundusz ochędostwa Miasta Warszawy ustanowio=
„ ney; wariując tylko w szczególności dożywocie teraźnieyszego Dyre=
„ ktora, y aby napotym nieinni bywali Dyrektorowie z odmianą co
„ trzy lata tylko z Radcow Miasta Starey Warszawy. – Wolno także
„ będzie Marszałkowi Wielkiemu Koronnemu naterczas będącemu,
„ gdyby Składki na Loteryą znaczny procent wynosiły tak izby procz
„ dostatecznego ochędóstwa zostawały się pieniądze, tedy te na inne
„ publiczne potrzeby jakoto studnie na ulicach – naprawy przystępów
„ drog – Starych brukow – y starych kanałow – y inne z okoliczności=
„ czasu lub z jakiego przypadku które nastąpić mogą potrzeby –
„ albo czasem na sfolgowanie w koniecznej jakiego ciężkiego Roku
„ potrzebie Lokciowego, dysponować y obracać za potwierdzeniem jednak
„ zawsze Dekretami Kommissyi zwaney Brukowey to jest boni ordinis

Warszaw

 „Warszawy. – Także jeżeliby jakowa sprawa z teyże Loteryi
„wyniknęła, forum teyże w Sądach Marszałkowskich naznaczam. –
„Któreto ułożenie y postanowienie dla zupełnego waloru y wiary
„podpisem Ręki własney y pieczęcią swoją stwierdzone do potwier:
„dzenia JEgo Królewskiey Mości Miłościwie w wyżey wspomnionym
„Przywileju przyobiecanego podać, y w Aktach tak Marszałkow:
„skich jako Miasta Starey Warszawy oblatować deklaruję. – Orygi:
„nał zaś potwierdzenia JEgo Królewskiey Mości penes Acta Miasta
„Starey Warszawy, a ninieyszego Mego ułożenia y postanowienia
„w Rękach Dyrektora Loteryi po uczynioney wprzód w Aktach Mar:
„szałkowskich y Miasta Starey Warszawy oblacie, zostawać będzie
„powinien. – Dan w Warszawie dnia 16. Miesiąca Czerwca Roku
„Pańskiego 1761. – Ułożenie y ustanowienie Loteryi na ochędóstwo
„Miasta Warszawy y cyrkumferencyi za przywilejem JEgo Królewskiey
„Mości pozwoloney. – Franciszek Bieliński Marszałek Wielki Koro:
„nny mp. Locus Sigilli. Adam Kempski Sekretarz Laski W. Kor:"
– My tedy przychylając się do pomienioney Instancyi y prośby Mar:
szałka Wo Koro, prócz inney w usługach publicznych pieczołowitości
o ochędóstwo - porządek - y ozdobę Miasta Warszawy z przyległościami
w nieustannym staraniu zostającego, w wyżey wyrażonym Liście uczy:
nione ułożenie y postanowienie za dozwoleniem Naszym Loteryi na
ochędóstwo Miasta Warszawy y Jey przyległości, we wszystkich pun:
ktach - klauzulach - obowiązkach potomnemi czasy stwierdzamy
y zmacniamy; całość Jey y bespieczeństwo, tudzież aby żadney zni:
kąd przeszkody taż Loterya niemiała, podług opiewania już pier:
wszego przywileju Naszego wyżey tu słowo w słowo w Liście Wiel:
możnego Marszałka Wielkiego Koronnego wyrażonego, warujemy;
co y Nayjaśnieysi Sukcessorowie Nasi strzymają. – Jto potwierdzenie
Ręką Naszą dla wiecznego waloru podpisawszy, pieczęcią Koronną
stwierdzić roskazaliśmy. – Dan w Warszawie dnia XXIIo Miesiąca
Czerwca R. P. 1761. panow. Ngo 28. r. Augustus Rex. Locus Sigilli. –

154.) Rescriptum Superadditionis Commissariorum in Causa inter Nobilem Pszonkowski et Spectabilem Magistratum - Scabinos - totamque Communitatem Civitatis Sandomiriensis, datum Varsaviæ die 22. Mensis Junij Anno Domini 1761. Regni vero Nostri XXVIII. Anno.

Augustus Tertius etc. - Significamus etc. ~ Intercessisse Decretum Nostrum Posteriale de Actu Illius Varsaviæ Sabatho pridie Dominicæ Passionis Quadragesimalis die scilicet trigesima Mensis Martij Anno Domini 1748. inter Nobilem Joannem Chrysostomum Pszonkowski utriusque Officij Civitatis Sandomiriensis protunc Notarium ab una, atque Spectabilem Magistratum - Honoratos Scabinos - totamque Communitatem Civitatis Nostræ Sandomiriensis mutuos Actores et Citatos parte ab altera, ex serijs partium controversijs latum. ~ Quo mediante Venerabilibus et Generosis Commissarijs Nostris in Eodem Decreto Nostro specificatis ac proprio Judicij Nostri motu deputatis, quatenus Salarium Eidem Nobili Pszonkowski pro Annis retroactis a Magistratu totaque Civitate Nostra Sandomiriensi pro Munere Notariatus proveniens exsolvi sub poena duplici demandarent, injunximus. ~ Qui quidem Venerabiles et Generosi Commissarij Nostri, post factam sufficienter per dictum Nobilem Pszonkowski de objectis fabricationibus emundationem, restitutumque Eidem Notariatus Officium, Salarium quod Eidem debebatur in aliud tempus liquidandum suspenderunt, Actumque Commissionis Suæ Sandomiriæ Feria secunda post Dominicam Oculi Quadragesimalem proxima Anno Domini 1749. expeditæ ad feriam secundam post Dominicam Exaudi proximam in Eodem Anno incidentem sive in aliud captatum et opportunum tempus limitarunt, Eandem Commissionem ex Vi Limitationis Suæ amplius non reassumpserunt, nec ad debitam Executionem deduxerunt: per quam in praemissis retardationem, Idem Nobilis Pszonkowski competenti Salario debitaque Sibi mercede in huncusque non satisfactus existens ad summam egestatem paupertatemque devenit. ~ Quo temporis lapsu,

cum

 — quoniam nonnulli Commissarij sunt mortui, alii vero negotijs Suis privatis et publicis distenti et occupati; ideoque Eorum difficilis foret conductio: idcirco supplicatum Nobis est nomine et pro parte Ejusdem Nobilis Pszonkowski, ut in locum Commissariorum demortuorum alios Commissarios superaddere - deputare - et assignare dignaremur. ~ Cui Supplicationi uti justæ benigne annuentes, volentesque ut unicuique Sua non retardetur Justitia, Venerabiles Joannem Radwański Canonicum et Officialem - Joannem Cantium Lezeza itidem Canonicum Sandomirienses; tum Generosos Mathiam Skompka Notarium Castrensem Sandomiriensem - Jacobum Hadziewicz Camerarium Terrestrem Radomiensem - Joannem Pezowski Subdelegatum Crens. Neocorcinen., praesentibus Literis Nostris superaddimus et deputamus; committendo Jisdem Commissarijs Nostris praesentibus superadditis et deputatis; quatenus una cum alijs Decreto Nostro supra de Actu specificato supervenientibus Commissarijs Nostris captato et constituto inter Se certo die et tempore, praevijs Innotescentiarum Literis duabus Septimanis ante terminum ponendis, insistendo memorato Decreto Nostro ac praesenti Rescripto ad locum loci condescendant, et absentia unius vel plurium modo tres adsint tum contumacia alterius partis non obstante, reassumendo Actum anterioris Commissionis juxta obloquentiam mentionati Decreti Nostri, hocce negotium tum quævis attentata stante Litis pendentia Eidem Nobili Pszonkowski illata, praevijs si opus fuerit Inquisitionibus - non attentis quibusvis in contrarium oppositionibus - exceptionibus ac diffugijs, finaliter inter partes decidant et pro Justitia disjudicent injungimus et mandamus. - In quorum fidem etc. ~ Datt ut supra. - Joannes Małachowski Supremus Regni Cancellarius mp. Locus Sigilli Majoris Regni.

155.) List napominalny do Gromady Wsi Trzuskołasy do Starostwa Krzepickiego należącey oraz Gleyt zle wyszty kassujący w Warszawie dnia 22. Czerwca Roku Pańskiego 1761. expedyowany. ~" —.

Aug

August Trzeci etc. — Oznaymuiemy ninieyszym Listem Naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy: a osobliwie pracowitym Woytom — Przysięznym — y całey Gromadzie Wsi Trzuskołasy do Starostwa Naszego Krzepickiego należącey Poddanym Naszym. — Na Waszą zuchwałość — bunty — nieposłuszeństwo — y Inwazyą Dworu skarżył się przed Nami Urodzony Adam Miączyński Starosta Nasz Krzepicki: iż lubo żadnych od Niego y Jego Namiestnikow ciężarow ani nowych Impozycyy niemacie, nad te powinności które z prawa Lustracyi Inwentarżow sprawiedliwych y dawnych zwyczajow pełnić obowiązani jesteście; owszem za Swey possessyi różne Wam ulgi y dobroczynność uczynił, Wasze niektórych niegodziwe występki kary kryminalne za sobą pociągające w nadzieję poprawy Waszey jedne lekko karać drugie do czasu znosić Swoim Namiestnikom zlecił; Wy jednak, jakobyście wielce skrzywdzeni byli pobuntowaliście się, pomienionego Urodzonego Starostę Naszego Krzepickiego złośliwie udaliście, y na opaczną Waszą Kancellaryi Naszey Koronney Informacyą Gleyt jakoby z potrzeby od gwałtow y mocy Tegoż Urodzonego Starosty y Jego Namiestnikow oraz do prawa otrzymaliście; y lubo Wam Tymże Gleytem Naszym, abyście się skromnie zachowali, okazyi żadnych do buntow albo Spiskow nieczynili, Tego Gleytu y Protekcyi Naszey Królewskiey na złe nieużywali, wszystkie powinny y daniny pełnili y oddawali, jest przykazano; Wy jednak pod Tymże Gleytem Naszym na złe Go używając do większey zuchwałości porwaliście się, gdy nayprzod gwałt we Dworze Urodzonego Starosty zrobiliście — drzwi poodbijaliście — Włodarza poszturchaliście, a potym około dziesiąciu z między Was pryncypałow pieniędzy Im na Złotych kilkaset nadawszy na jakieś kłótniarskie porady y niesłuszne Urodzonego Starosty do prawa pociągnienie ze Wsi Trzuskołasy y innych wysłaliście, a tak Pańszczyznę Dworską y inne od Was punktualnie należące powinności zuchwale porzuciliście: przeto My zabiegając temu Waszemu zuchwalstwu y zbuntowaniu się, pomieniony Gleyt Nasz przez Was źle użyty y na opaczną Informacyą otrzymany znosiemy y kassujemy, oraz surowo

napo

 — napominamy Was, azebyście buntow Waszych przeciwko Urodzonemu Staroście Naszemu Krzepickiemu y JEgo Namiestnikow wszczętych poprzestali; na prawo niepotrzebne y lekkomyślne składkami pieniężnemi Siebie y innych niewyniszczali y nieubożyli; wszelkie zaś powinności zdawna dotąd przez Was praktykowane Dworowi Starościnskiemu punktualnie odbywali; posłuszeństwo pełnili, y skromnie się zachowali: a to pod surową Exekucyą Dworską, ktorey Was w przypadku tych buntow niepoprzestania poddajemy. — Dan jako wyżey etc.

156.) List JWo. JmPana Woiewody Kijowskiego do JWo. JmcPana Kanclerza W. K. względem szkod y wiolencyy przez Nowoserbow Rossyyskich Krajowi Polskiemu poczynionych z Baraża die 22. Miesiąca Junij 1761. r. pisany. —

Jaśnie Wielmożny Mości Dobrodzieju! w Pomnażających się ustawicznie do sprawiedliwych Kwerymoniy Moich przeciwko Sąsiedztwu Rossyyskiemu okazyach, nieustaię y Ja udawać się do Łaski JWo. WmcPana Dobrodzieja, ażebyś dolegliwościom w partykularności moim w generalności zaś całego Kraju succurrere pro Munere suo raczył, y przez zaniesioną do Ministerium Rossyyskiego Rekwizycyą zjednać jakowy tak długim oczekiwaniom koniec. — Pamiętne JWo. WmcPanu Dobrodziejowi dawnieysze Skargi Moje na poczynione od Nowoserbij wielorakie szkody y bardzo znaczne krzywdy: dla decydowania ktorych lubo osobliwa deklarowana Mi była Kommissya, jednak dotąd widzieć Jey niemogę; nawet y Kommissya zwyczayna pograniczna non exercetur dla Samych tylko Kommissarzow Rossyyskich kontrowersyi, przenoszących Jurysdykcyą z dawnego mieysca Archangrodu do Tarnowki, gdzie w bliskości żadney Polskiey niema osady a zatym y Kommissarze Polscy potrzebney kommunikacyi y wygody mieć niemogą. — Dla tey pryncypalnie przyczyny, zacząłem był w Roku przeszłym na gruncie swoim własnym naprzeciwko Tarnowki osadzać Sadybę: tey Mi kontynnować violento modo niedopuszczono, y wszystkim z tey okazyi doniesieniom przeczono: a te zawsze wyprobowane będą, tylko że niemasz gdzie szukać y znaleść sprawiedliwości. — Teraz recenter doniosza Mi, że JmcPan Generał Horwat przysłał do Kommendanta Mego Targowickgo

ckiego przy granicy będącego z ostrzeżeniem aby nawet – żadnych Słobod ponad granica osiadających niekontynnować, grożąc zniesieniem równym jak w Roku przeszłym Sadyby. – Zważże Jwwmćpan Dobrodziey Krzywdę Moja: y czyliż własność Nasza ma podpadać Zagranicznych Osób dependencyi? – Supplikuję mederi bespieczeństwu granic Naszych: y ażebyśmy kiedykolwiek sprawiedliwości y satysfakcyi doczekać się mogli: o które staranie z Mieysca Mojego osobliwiey upraszając zostaję z winnym Respektem Jwwmwmćpana Dobrodzieja Serdecznie życzliwy Brat y Sługa Nayniższy F. Potocki Wojewoda Kijowski mp.

157.) Confirmatio certi Contractus inter Magnificum Joannem Augustum de Hilzen Palatinum Minscensem, tum Spectabiles Danielem Payn Mercatorem Civem Gedanensem et Annam de Sprengel Conjuges, tum Plenipotentem Nobilis Nathanielis Schultz, nec non Tutores Pupillorum olim Nobilis et Spectabilis Sigismundi Schultz Consulis Gedanensis initi; Resignationem Curiæ Ædiumque cum hortis Gedani in Neugardtach sitorum Eidem Magnifico Palatino Minscensi servientium in se continentis, Varsaviae die 26. Junij Anno 1761. data. –

Augustus Tertius etc. – Significamus etc. – Quia comparens coram Nobis Magnificus Joannes Augustus de Hilsen Palatinus Minscensis, Marienhausensis et Parchoviensis Capitaneus Noster – Aquilæ Albæ Eques – produxit Literas Contractus inter Se ab una, atque Spectabiles Danielem Payn Mercatorem Civem Gedanensem et Annam de Sprengel Conjuges, tum Plenipotentem Nobilis Nathanaelis Schultz nec non Tutores pupillorum olim Nobilis et Spectabilis Sigismundi Joannis Schultz Consulis Gedanensis parte ab Altera initi et conclusi, continentes in se Resignationem Curiæ-ædium cum hortis Gedani in Neugardtach sitarum, germanico idiomate in papyro sub signo solito Civitatis Gedanensis conscripti et confecti manibusque tam earundem partium quam etiam Notarij publici subscriptum ac Sigillis communitum

 — =nitum: supplicarique Nobis humiliter fecit Idem Magnificus Hilsen Palatinus Minscensis ut easdem Literas Authoritate Nostra Regia approbare - ratificare - et confirmare dignaremur. ~ Quarum tenor est sequens: = Zu wissen dasz ein aufrichtiger und unwiederrufflicher Cessions-Contract zwischen hernach benannten Personnen ist beraumet und geschlossen worden auf Maasz und Weise wie folget. — Es cediren nehmlich Herr Daniel Payn Burger und Kaufman un dessen Fraw Eheliebste Anna Constantia gebohrne Sprengel von sich Ihren Erben und Erbnehmere die Ihnen zugehende 3/6 parten, item Herr Nathanael Fridrich Kantz = wohlverordneter Pastor zu St Johan als Constituirter Machthaber des abwesenden Johan Nathanael Schultz nomine Seines principalen 1/6 part., ingleichen der Herr Carl Gottfried Beyer und Herr Nathanael Polth bestättigte Vormündere zu des Seel. Herrn Johan Sigismundi Schultz gewesenen Raths Verwandten dieser rechten Stadt nachgellassenen zwey unmündigen Kindern Anna Constantia und Sigismund Ernest genandt 2/6 parten: also zusammen den ganzen im Neugardtach /: ascendendo fol. 79.:/ gelie=genen Garten, nebst allen dazu gehörigen Wohnungen und Gebäuden so langweit und breit als alles in seinen Gräntzen umberieten Erd - Mauer - und nagelfest an Ihro Excellence den Hochgebohrnen Herrn Graf von Hilsen Woyewod von Minsk - Starost von Bräslaw - Marienhausen und Parchaw - Ritter des Weissen Adler etc etc. auf 20. nach einander folgende Jahren, so ihren Anfang nehmen Martij 1757. und wo Gott will sich endigen Martij 1777. um und für eine unter Ihnen benannte Summa von f. 22,500.; und die als da befindliche Mobilien laut davon gemachten Inwentarijs von fl. 1,500. und also beydes zusamen von fl. 24,000. sage vier und zwanzig tausend Gulden preis-courant alsobald baar zuerlegen und auszuzahlen; welche die Herren Cedentes auch albereits empfangen zu haben bekennen, und Ihro Excellence hiemit und kraft dieses in den besten und beständigsten Form-Rechtens quittiren. — Es haben auch die hierin

benandt

benandte Herren Vormündere diese Ihnen vor Ihre Unmündige=
so vortheilhafte Bedingungen zunehmen sich verbunden geschehen dasz
Sie es nach Ihrem Gewissen nicht verantworten können ein so grosses
weitlaufftiges Gebäude und Garten auf Kosten Ihrer Unmündiger pro
quota noch ferner zu unterhalten, zumahlen da es eben an jetzo
eine sehr starcke reparation benöthiget ist, oder Gefahr laufft vor=
nehmlich auf den rechten Flügel einzufallen; weswegen den die
Herren Vormündere so wohl als auch die übrigen Herren Cedentes
an Ihro Excellence den Hochgebohrnen Herrn Graf von Hilsen etc
etc. völlige Macht und Gewalt ertheilen das grosse Garten-Haus
& nebst Garten und alle davon dependirende und zugehörende Gebäud-
Wohnungen nach eigenem Gefallen zu bauen- zu repariren- nach
dessen Gutfinden einzurichten- die älte Gebäude abzubrechen und
neue davon in die Stelle zu bauen, mit einem Worte in allen Stü=
cken so wie mit dessen proprie eigenem Gute zu verfahren- zu=
schalten und zu walten. ~ Da auch einige Uhrsachen da zwischen
gekommen würden warum Ihro Excellentz dieses Garten-Haus
nebst Garten und davon dependirende übrige Gebäude nicht auf
Erbrecht an sich genommen, und solche im Erbbuch auf dessen
Nahmen schreiben lassen; so verbünden sich die hierin benan=
dte Herren Cedentes ins gesamt und ein jeder vor Sich ins beson=
dere, dasz so bald Ihro Excellentz ein solches Erbrecht nebst
der Umbeschrifft im Erbbuche auf dessen Nahmen von Ihnen for=
dern wird, Sie solches sogleich ohne die geringste Exceptiones
und Ausflüchte wie dieselbe auch Nahmen haben oder durch
Menschen list erdacht werden können wollen geschehen lassen,
wobey den dieser Cessions-Contract völlig cassirt wird und aufhöret.
Wenn aber diese sitzige Hypothecarisches Recht bis zur Verflös=
sung der 20. Jahren fortdauern solte, und das ablemn einer unter
Ihnen, oder auch einer Ihrer Successoren dieses Cedirte Garten-
Haus, Garten und die alsdenn darauf befindlichen Gebäude =

wieder

—=wieder an sich bringen wollte, so wird ein solcher verpflichtet und gehalten seyn an Ihro Excellentz oder an dessen respectiven Höhen Successores vorlaufigeine gerichtliche Aufsage 6. Monath vor dem verflossenen Termin so auf Martini festgesetzet ergehen zulassen: wenn aber an diese erhebliche Bedingung vorfehlen solte, so bleibt dieses hypothecarische Recht in Seiner vollen Kraft und zwar von 20. Jahr bis 20. Jahr. — Würde aber diese Condition erfüllet und man wolte nach Verflössung der 20. Jahren die verhipothesirte Summe wiedergeben, so sind Ihre Excellentz der Hochgebohrne Herr Graf von Hilsen etc. mit denen hierin benandten Cedentes ausdrücklig und wohlbedachtig übereingekommen, dasz diejenige Personen welche dieses hypothecarische Recht aufheben und an sich bringen wolte, schuldig und gehalten seyn solte nicht allein die verhypothesirte Summa von fl. 24,000. auszuzahlen sondern über dem sol derselbe nach an Ihro Excellentz den Hochgebohrnen Herrn Graf von Hilsen oder dessen Hohen Successores wollet verguten und wiedergeben, alle die Unkosten so hochgedachte Ihre Excellentze oder dessen Hohe Nachkömlinge an diesem Garten-Hause Garten und übrige dazu gehörende Gebäude vor Unkosten-reparation-verbesserung oder Auszierungen werden verwandt haben; und dafern einige alte Gebaude abgebrochen und neue dagegen aufgerichtet worden, so muss von denen selbenden wolle Werth was dieselbe gekostet bezahlet werden: Über diesem allen müssen alsdenn auch noch vergütet werden alle anderwertige Unkosten-Zahlungen und Forderungen die aus dem Besitz dieses Garten-Hauses Gartens und davon dependirenden Gebäude Ihren Ursprung nehmen alle diese Summen sowohl die hypothecarische als auch die aus der Berechnung oder Forderung von Ihrer Excellentz oder dessen Hohen Nachkömlinge herstammen müssen, in einer unzertrennten Summa in guter Muntze ausgezahlet werden. — Da auch die Einkünfte oder zu berechnende Zinsen vor Garten Haus Garten und davon dependirenden Gebauden nicht zureichen wurden

von

von dem dereinst kostenden Capital 6. p. ct. ziehen können, —
so soll der neue Übernehmer gehabten seyn von dem gantzen Capital
3. pro cent. pro Anno zu bezahlen, die 3. übrigen p. Ct. wollen Ihro
Excellentze vor Zins von denen beym Garten-Haus gehende Woh-
nungen wie auch vor die Commoditet so dieselbe vom grossen Hau
se und Garten gehabt, validiren lassen. ~ Wann nun aber auf
Herr Daniel Payn seine 3/6 parten in dem erwehnten Garten Haus
Garten und davon dependirenden Gebäuden fl. 7,000. auf Interesse haf-
ten, so verspricht der Herr Payn längstens in 8. Wochen diese fl.
7,000 nebst denen verfallenen Interessen an Seinen Creditore wieder
zurück zu zahlen. ~ An bey declariret derselbe auf Sein Gewissen
und ehrlichen Nahmen wie auch alle übrige Heren Cedentes dasz
auszer diese f. 7000. und die darauf verfallene Intress /: welche Herr
Daniel Payn in oben angesetzte Zeit ohnefehlbar zurückgeben
musz :/ kein Pfenig an schulden mehr haftet, und es geloben die-
selbe auch samt und sondern auf Trew und Redlichkeit auf die-
ses cedirte Garten-Haus Garten oder Wohnungen nühmah-
len das allermindeste Geld aufzunehmen, besondern dasz Sie hier
zu durch gegenwärtigens Cessions-Contract und Transaction so
mit Ihro Excellentz aufgerichtet worden völlig auszer Stande gese-
tzet sind. ~ Zu mehrerer Siecherheit des Hochgebohrnen Herrn
Graf von Hilsen und Ihren Hohen Successoren verbunden sich der
Herr Daniel Payn und dessen Frau Eheliebste wie auch der hie-
rinn benandte Herr Machthaber nebst die Herren vormündere
so wohl vor sich als auch vor Ihre Erben, dasz dieselbe auf Ihre
eigene Kosten alle diejenige befridigen werden so auf diesen Garten
Haus Garten und davon dependirten den Gebäude zu irgend eine
Zeit einige Forderungen machen würden. ~ Weswegen Sich dieselbe
dann verbünden Ihro Excellentze getrewe Gewehrs-Granner zu seyn,
dieselbe zu evinciren, noth- und schadlos zu halten; und geloben
wohlbedachtig diesen aufgerichteten Cessions-Contract in allen Pun-
cten und Clausulen ein völliges Genugen zu leisten und aufrecht
zuh.

=zuhalten, die bis nunmehr verfallene Grund zinse wer=
den die Herren Cedentes bezahlet; die künftige aber verspechen
der Hohgebohrne Herr Graff jährlich bey Abforderung willig zu
bezahlen. ~ Zu Urkund und Beglaubigung des in enthaltenen
sind hier von zwo gleich lautende Exemplaria verfertiget mit
der Herr Contrahenten Ihrer Nahmen eigenhändige Unterschri=
ft und angebohrnen gewohnlichen Petschaften bekräftiget, und
jedem Theil ein Exemplar zugestellet worden. ~ So geschehen son=
dern argelist und Geferde. ~ Danzig d. 9. Novembris Aº 1757.
Locus Sigilli M. Nathanael Friedrich Kantz Past. Joannitanus
als constituirter Mach-haber unter fremde sich aufhalten=
den Johan. Nath. Schultzens mpp. Locus Sigilli. ~ Anna Con=
stantia Payn gebohrne Sprengelin. - Daniel Payn. Locus Sigilli.
Carl Gottfrid Bayer als bestättiger Vormund von Seeligen Joh.
Sigismund Schultz Raths-verordnte des Rechten Stadt hinter=
bliebenen beyde unmündige Kinder, Locus Sigilli. - Nathanael
Pott als gerichtlich bestätiger Vormund ~. — Zu wißen sey
denen daran gelegenen, dasz Herr Peter Pott Kauf- und Han=
dels-Mann als hier den vorherstehenden Cesions Contracto
Mir Notario Regio publico Jurato in Originali produceret und
Mich debite requiriret hat, dasz Ich denselben ad Acta mea
nehmen, denen respectiven Contrahenten nemlich Herrn Dani.
Payn und Seiner Frau Ehegattin Anne Constantie gebohrnen
Sprengel, dem Titt. Herrn M. Nathanael Fridrich Kantz Pasto=
ri Johannitano, Herr Carl Gottfrid Beyer und Herrn Natha=
nael Pott, vorlegen Ihre darunter befindliche Nahmens-Unter
schriften und Pettschaffte von Ihnen recognosciren laßen, und
über derselben Recognition eine Authent.ce Attestat.e Ihnen
ausfertigen möchte. ~ Zufolge solcher Requisition, habe ich No=
tarius Regius den obigen Cesions-Contract protocolliret, denen
vorbenannten respective Contrahenten am heutigen Tage in Origi=
naly

nati vorgelegt; und um die Recognition Ihrer Unterschriften = und Pettschaffe dieselben ersuchet: da dann die ober wohlgedachte Contrahenten solten vor Ihre eigenhändige Nahmens-Unterschriften und dabey Gedruckte gewöhnliche Pettschafte recognosciret und erkant haben. — Actum in Danzig den 9ten Novembr Anno 1757. — Locus Sigilli Notarij publici. — Quod attestor = Jacobus Vierhuff Sacrae Regiae Majestatis Polon. Authenticus Notarius publicus Juratus mp. —„ —. Nos itaque suprafatus Augustus Tertius Rex Poloniae hujusmodi Supplicationi praefati Magnifici Joannis Hilsen Palatini Minscensis, = Cujus, tam ex Antenatis Ejus Eminentibus in Republica Nostra a multis annis pluvimis Dignitatibus Viris et Prosapia Sua praeclaris, quam etiam ex Persona Ipsius tam erga Nos quam etiam Antecessores Nostros et Rempublicam promptum in merendo et continuum semper experimur studium; cumque Nobis dilucide deductum sit, quod antiquius e Prussia Stirpem Suam trahat, f: quandoquidem Lobeus de Hilsen Anno Domini 1382. Electus in Magistratum Ordinis Theutonici in Livonia Germanum quoque Suum Fratrem Georgium e Prussia in Livoniam transtulit, a quo Georgio praefatus Magnificus Joannes Augustus Hilsen Palatinus Minscensis, - Marienhausensis - Parchoviensis etc. Capitaneus Noster - Aquilae Albae Eques directe descendit, :| adeoque Ipsi Palatino Minscensi, ex capite antiquae Suae e Prussia Stirpis, Jura quae veris Indigenis Prussiae = competunt, Sibi quoque competere declaramus; = benigne annuentes praeinsertas Literas Contractus in omnibus punctis - clausulis - articulis - nexibus - et ligamentis approbandas - ratificandas et confirmandas esse duximus: prout per praesentes approbamus - ratificamus - et confirmamus, perpetuumque robur easdem semper obtinere debere declaramus ac decernimus: et pro majori fide easdem Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri mandavimus. — Datum Varsaviae ut supra etc. ~

A u g u s t u s R e x. ~ Locus Sigilli. —„

158.) Nadanie prawa Haydukom alias Pacholkom Logoszowym na mieysce utraconego, dla dobrego porządku między Niemi zachowania, w Warszawie dnia 26. Miesiąca Czerwca Roku Pańskiego 1761. expeditum. –

August Trzeci etc. – Oznaymuiemy Tym Listem Przywilejem Naszym wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy. – Powierzonemu Rządom Naszym od Boga Ludowi pokazując Łaskawość, zawsześmy zwykli naktaniać w słusznych y sprawiedliwych każdego do Nas czynionych prośbach. – Tak gdy Pacholcy Logoszowi wprzód przez Rewolucye w Tym Królestwie y grassujące morowe powietrze Przywileje Swoje utraciwszy; od Nayjaśnieyszego Króla JMci nieśmiertelney pamięci Augusta Wtórego Oyca y Predecessora Naszego, dla dobrego porządku między sobą, za Suppliką przez Panow Rad Łaskawie nadane y otrzymane prawo, znowu napowrot jakowymsiś przypadkiem zgubili; więc Supplikowali Nam przez Panow Rad przy Boku Naszym Rezydujących Ciż Pacholcy Logoszowi oboyga Narodow Koronni y Wielkiego Xstwa Litewskiego, abyśmy Im znowu, dla przywrócenia się do dawnych przedtym obserwowanych zwyczajow, Mocą y Powagą Naszą Królewską Przywiley-List Nasz dobrotliwie nadać y konferować raczyli. – My Król do pomienioney Suppliki jako słuszney Łaskawie się skłoniwszy, ile gdy zląd Rząd dobry y pomnożenie chwały Boskiey przez pobożne uczynki upatruiemy, takowy Przywiley Onym nadać umyśliliśmy. – Jakoż stosując się do dawnego zwyczaju między Niemi praktykowanego y Przywilejami utraconemi postanowionego, dajemy y pozwalamy, aby pod czas Seymow – Walnych Rad – Trybunałow – Kommissyy – y wszelkich Zjazdow publicznych tak w Koronnych Stołecznych Miastach jako y Wielkiego Xięstwa Litewskiego odprawujących się, Rząd należyty według dawnych Ustaw y porządku, względem utrzymania między sobą Skromnosci – poszanowania jeden od drugiego y przykładney społeczności, scisley y skuteczniey był zachowany, a przestępni y sprzeciwiający się tak Prawom Naszym jakoteż daw:

nyc.

nym zwyczajom - y hałasy albo występki między sobą czyniący. Sądem Jchże Samych w Sprawach tylko potocznych y mnieyszey wagi niekryminalnych według trybu przedtym praktykowanego sądzeni y karani byli; żeby na każdym publicznym Zjeździe Konsolacye zwyczaynie Jm należące, które y teraźnieyszym Przywilejem Naszym przyznajemy y przywracamy, jakoto od Zydow-Kupcow do Warszawy-Grodna z Towarami przybytych, gdzie się kiedy Seym Walny odprawiać będzie, po Tynfie jednym od każdego takiego Zyda raz tylko a niewięcey przez cały czas Zjazdu alias Seymu a nie inszego Aktu publicznego brać dopuszczamy y pozwalamy: składki, wkupne od nowo na służbę Pacholcza przystałych Haydukow, winy z Sądu Jch nakazane, y inne wszystkie obwencye do spólney Karbony w gospodzie do tego Sobie obraney aby zbierane y składane były: a ten dochod na chwałę Bożą aby był obracany y na potrzeby do Ołtarza Jch u WW. Bernardynow Warszawskich będącego, tudzież na chorych, na pogrzeby Zmarłych Kollegow Swoich y na tych którzy bez Służby są przez Niedziel dwie po tynfow dwa na tydzień: zaczym ma się oznaymić do Gospody jeżeli jest w Regestr wpisany albo nie? ~ Dla dobrego zaś między Niemi czynienia porządku mają sobie obrać z między Siebie na Kongressie to jest na Schadzce czy Sessyi pewnego trzezwego y zdawna Zasłużonego Marszałka y Pisarża; któryto Jch Marszałek będzie miał moc występnie y swywolnie żyjących - usług Pańskich niepilnujących - nieczysto chodzących - barwy nieochraniających y nieszanujących, publicznie przy drugich na Sessyi według uznania y decyzyi Kollegow skarać; Pisarż zaś aby Regestra Składek przychodow y Roschodow porządnie trzymał, y z nich rachunki w czasie od Marszałka naznaczonym zdawał; Starsi na Urzędzie zostający aby się w gospodzie rachowali przed wszystkiemi: pieniędzy też złożonych na prywatne pożytki albo jakowe zbytki brać z Skarbony żadnemu niegodzi się: Hayduk kiedy niejest poddany

wolno

 —=wolno Mu się od Pana przystoynie w czasie przyzwoitym odp=
rawić a do Jnnego przystać: y to wszystko cokolwiek do dobrego
porządku y chwalebnego należy zwyczaju według starodawnych przy=
kładow między sobą postanowią, to aby od wszystkich zachowano
było mieć chcemy, y mocą ninieyszego Listu Przywileju Naszego
approbujemy - stwierdzamy - y roskazujemy. – Co do wiadomości wszy=
stkich osobliwie Wielmożnych Marszałkow oboyga Narodow Jurys=
dykcyi y wszelkich Urzędow Mieyskich podając mieć chcemy, aby
pomienionych Haydukow przy tym prawie nienaruszenie zachowa=
li, y aby od nikogo w niczym nienaruszone było starali się dla La=
ski Naszey. – Na co dla lepszey Wiary y Wagi Ręką się Naszą pod=
pisawszy Pieczęć Koronną przycisnąć roskazaliśmy. – Dan jako
wyżey. – A u g u s t u s R e x. – Locus Sigilli. ~.

159.) Literae Sacrae Regiae Majestatis ad Summum Ro=
manum Pontificem, intuitu Canonisationis Beati
Vicentij Kadłubek, Varsavia d. 26. Junij 1761. directae.

Beatissime Pater! Cum non parum intersit Christianis moribus
persuadendis ac Religioni Romano-Catholicae ampliandae, selec=
tos viros inter Gentes, qui suo tempore in Ecclesia claruerunt ac
miraculis conspicui sunt, posteritati exemplo proponere, et qui
unà praesidio essent Nationi coram Deo fiduciam Ejus populi
commendare; talibus ideo persuasus consentaneum duxi exo=
rare suppliciter Sanctitatem Vestram, ut causam Canonisationis
Beati Vicentij Kadłubek Ordinis Cisterciensium Poloni, s: cujus
=praeclara merita - vitae integritas - ac rara humilitas in re=
=nunciato Episcopatu Cracoviensi propter austeram in antiqua
=disciplina vitam Monasticam tum et miracula quibus divi=
=na providentia Eum vas Sue Electionis fuisse inter Fideles Reg=
=ni hujus abunde comprobavit,:/ quae cum late pateant Sancti=
=tati Vestrae in tam longevo recessu manere non patiatur, Sup=
plicationesque super eo Praedecessorum Meorum Regum Poloniae
et pre

et praecipue clarae memoriae Joannis Tertij ad Praedecessores Sanctitatis Vestrae factas ac iteratas, flagrantissimumque totius Regni in hoc studium, nunc benigne amplecti et ad desideratum effectum deducere Sanctitas Vestra dignetur. ~ Quod paterno Ejus pectori commendans, Me, praeterea Regnum Meum Benedictionibus Sanctitatis Vestrae committo. ~ Quod reliquum est, felix ac diuturnum Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vestrae ex animo apprecor et maneo Sanctitatis Vestrae Obedientissimus Filius Augustus Rex Poloniae. ~

160.) Reskrypt do W.o Jana Stomińskiego Metrykanta pieczęci Mnieyszey Koronney aby mógł adire z Aktami Metryki Koronney do W.o Xięcia Antoniego Lubomirskiego Miecznika Koronnego dnia jedenastego Julij 1761. Roku w Warszawie expedyowany. –

August Trzeci etc. ~ Urodzonemu Janowi Stomińskiemu Metrykantowi pieczęci Mnieyszey Koronney wiernie Nam Miłemu Łaskę Naszą Królewską. ~ Urodzony wiernie Nam miły! Przełożono Nam jest przez Panow Rad Naszych przy boku Naszym będących, iż Urodzony Xiąże Antoni Lubomirski Miecznik Koronny dla słabości zdrowia Swego żadną miarą adire na zeznanie Tranzakcyy Acta publica Grodu Warszawskiego niemoże; y oraz Imieniem Tegoż Urodzonego Xiążęcia Miecznika Koronnego supplikowano, abyśmy pozwolili z Aktami Metryki Koronney, dla przyjęcia Tychże Tranzakcyy do Jego condescendere Rezydencyi. ~ Przeto My przychylając się do takowey Suppliki, Wierności Twojey pozwalamy y po Nim mieć chcemy, aby Wierność Twoja za pokazaniem Sobie Tego Listu Naszego z Aktami Metryki Koronney do pałacu w Ujazdowie stojącego w którym Chory decumbit szedłeś, y tam te Tranzakcye które On coram Iisdem Actis zeznać pragnie podług należytości prawa przyjąłeś. – Uczyni to Wierność Twoja dla Łaski Naszey Królewskiey y z powinności Urzędu Swego. Na co dla lepszey Wiary Ręką Naszą podpisawszy się pieczęć Koronną przycisnąć

 =roskazalismy. Dan ut supra etc. Augustus Rex. L. S.

161.) Literae in Forma Brevis a Sctmo Sumo Rom. Pontifice ad Sacram Majestatem directae. ~. –

Clemens P. P. XIII. ~ Carissime in Christo Fili Noster! Salutem et Apostolicam benedictionem. – Etsi multis de causis gavisi fuimus accepto Nuntio Comitiorum quae Augustae Vindelicorum habenda sunt ad pangenda foedera pacis; tum vero praecipue ob sollicitudinem in qua jam diu sumus rerum Tuarum, quas vel maxime Nobis cordi esse ex eo facilius Majestas Tua cognoverit quod experitur in dies quam sollicitus et anxius sit amor parentum in Liberos, nam paterna Caritas qua Te Carissime Fili in Christo complectimur ipsius naturae vinculis nihil quidquam decedit; quamobrem nihil est quod optemus aut cupiamus ardentius, nihil quod magis a Domino deprecati fuerimus, quam ut in patriam – Ditionem Tuam salvus ac sospes aliquando redires, et populorum Tuorum praesentia Tua desiderium expleres, lacrymas = humanitate abstergeres; atque utinam daretur Nobis una cum Socijs Foederatisque adniti posse, ut quae Regia Domus pertulit damna, large compensarentur: nullum enim neque industriae neque laboris Nostri Officium pateremur Tibi deesse. ~ Hoc ipsum tamen Sacrificijs Nostris ac precibus a DEo impetrare conabimur atque ideo ferventius, quia de Tua singulari in Deum pietate certissimi sumus; Teque proinde nunquam permissurum Suffragio Tuo, ut ex Bonis Deo consecratis cum Ecclesiae jactura locupletari quempiam Jis in Comitijs decernatur. ~ Communem igitur cum alijs Catholici Nominis Regibus, ad quos pariter in hunc finem studiosissimas Literas dedimus, ut naves operam ad ejusmodi Ecclesiarum Germaniae pericula avertenda, enixe petimus ac per viscera JEsu Christi obsecramus. ~ Cujus quidem pietatis uberem fructum Majestatem Tuam percepturam Noster praesagit animus: = Justos enim ac pios diligit Js in Cujus Manu sunt omnia Jura Regnorum: et in Proverbijs legimus: Turris fortissima Nomen Dni,

ad Ipsum currit Justus et exaltabitur. — Nosque interea ut = in superioribus Literis testati sumus ac denuo Tuae confirmamus: non tam de Tua in Romanam Ecclesiam observantia bene mereri quam de Regali Tua Sobole honestanda sedulo cogitabimus: da= musque certissimum pignus Apostolicam Benedictionem, quam Majestati Tuae ac Liberis Tuis omnibus amantissime imperti= mur. — Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XIII. Maij Anno Dñi MDCCLXI. Ponti= ficatus Nostri Anno Tertio. Thomas Emaldius Secretarius. ~

162.) Responsum Sacrae Regiae Majestatis D. N. C. ad Literas Sanctissimi Summi Romani Pontificis Clementis XIII. Varsaviae die IV. Mensis Julij A. Dñi 1761. datum. —

Sanctissime ac Beatissime in Christo Pater Domine Domine Clemen= tissime! ~ Post oscula beatorum pedum Sanctitatis Vestrae Mei= Regnique humillimam commendationem. — Dum ex Gratioso Vestrae Beatitudinis Brevi Mihi a Reverendissimo Archiepiscopo Ephesino Suo Sanctaeque Sedis ad Latus Meum Regium Dignissimo Nun= tio Vice-Comite peramanter praesentato, solicitas Ejusdem curas Pastorales ratione Sublimis Sui in universali DEi Ecclesia Sibi commissi Gubernij sat ample intellexerim; eorum intuitu que Pa= ternum Sanctitatis Vestrae animum intimendo contra vacantes in Ve= stphalia sedes Episcopales inimicorum tentamine angustiebantur, summopere compatiens intellexi. — Hac quidem publica Ipsemet suf= fusus afflictione in tam confuso rerum aspectu, DEum ter Optimum Supremum Mediatorem Sanctaeque Suae Ecclesiae Fundatorem zelan= ti cordis affectu enixe supplico, ut ulterior ejusdem velit esse Con= servator. — Pronus itaque justisque Sanctitatis Vestrae votis Mea con= jungens desideria, firmiter spero in Divina Misericordia fore ut Meas Fidelibus Foederatis unitas bonas Intentiones DEus benedi= cere, et removendo ex Sua Gratia vorax hoc cruentissimi belli fla= gellum, suppressis publicis turbulentijs, vivificantem hic in terra Supremae Suae Gloriae Splendorem restituere, Ecclesijs pristinum deco= rem, omnibusque optatam tranquillitatem — consolationem — et

felici=

 felicitatem elargiri dignetur. ~ Quam ex corde pijs Meis ab Omnipotenti DEo implorans precibus Sanctitati Vestræ ex animo voveo: et omni respectu teneraque filiali Reverentia una cum Regia Mea progenie Meisque Subjectis populis ad Suam benedictionem reverenter inclinatus permaneo. ~ Dabantur in Regio Meo Palatio Varsaviensi etc ut supra. Sanctitatis Vestræ Obedientissimus Filius Augustus Rex Poloniæ. mp. ~. –

163.) Rescriptum ad Generosum Ilaski Tribunum Palatinatus Cracoviensis Capitaneum Bochnensem pro Nobilibus Paczynowskie Conjugibus Incolis Bochnen. ut Literis Moratorijs potiantur, die VIII. Mensis Julij Anno MDCCLXI. Varsaviae expeditum. ~

Augustus Tertius etc. – Generoso Joanni Ilaski Tribuno Palatinatus Cracoviensis Capitaneo Nostro Bochnensi fideliter Nobis dilecto gratiam Nostram Regiam. – Generose fideliter Nobis dilecte! ~ Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes, nomine et pro parte Nobilium Thomæ Paczynkowski Incolæ Bochnensis et Barbaræ Conjugum: quomodo Illi; postquam ibidem in Bochnia certam Domum desolatam et ruinosam emerint eamque a fundamentis in muris et novis aedificijs notabili sumptu ad summam novem millium florenorum Polonicalium ascendente restaurantes, debita aliqua non tamen dimidium valoris Domus ejusdem noviter restauratæ excedentia contraxerint; cum vero singuli Creditores pro solutione Suorū debitorum Ipsos pecunia in reædificationem praemissam exhaustos via Juris convenerint, Decretaque solutionis ac demum Rumationis de dictis bonis obtinuerint, eaque Decreta exequendo rumatis Suis Haeredibus dictam Domum possederint; qua stante Creditorum possessione locati per Eos ipsi duntaxat Inquilini, memorata bona neglecta eorum reparatione ac debita conservatione ruinent ac desolent; intereaque Iidem Haeredes aliquos Creditores praesertim Equestris Ordinis jam pacificaverint, ac reliquos si

Eisdē

Eisdem Haeredibus justum temporis interstitium detur bonaque Suae possessioni restituantur, modum certum pacificandi habeant; ad haec, quod nullo dolo contra Suos Creditores procedere, imo Eos pacificare aut cum Illis transigere velint, etiam Juratoriam super eo cautionem praestare parati sint: quocirca dederamus Illis Literas Nostras Moratorias ad annum et sex Septimanas valituras; utque sub Tuitione harum Literarum Nostrarum interea bonis Suis potiri et fortunam Suam in illis tentare, perindeque facilius Creditores Suos pacificare possint, Fidelitatem Vestram specialiter requirendam esse duximus, et requirimus per praesentes Eique mandamus ut Eosdem Nobiles Paczynkowskie Conjuges Gratia Nostra et Protectione Regia libere uti suaque bona sine cujusvis Creditoris impedimento et Expeditione usque ad expirium Literarum Nostrarum Moratoriarum possidere ac Ipsis utifrui sinat; quinimo Eosdem ad illa possidenda etiam praevia cautione Juratoria, si id necessarium Fidelitas Vestra adverterit, admitti curet. Factura est praemissa Fidelitas Tua pro Gratia Nostra et Officij Sui debito. – In cujus rei fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. – Datum Varsaviae ut supra. – Augustus Rex. Locus Sigilli.

164.) Additio Generosorum Commissariorum, ad Executionem Decreti inter Venerabilem Joannem Bodzianowski et Oppidanos Radoszycenses prolati, in locum Demortuorum. d. 8. Julij Anno 1761. Varsav. expedita.

Augustus Tertius etc. – Generosis Leoni Libiszowski Regenti Castrensi Opocnensi, Andreae Dobiecki Pincernae Chencinensi, Nicolao Dunin Brzeziński Burgrabio Castrensi Opocnensi, Stanislao Wolski Vicepalatino Chencinensi fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. – Generosi fideliter Nobis dilecti! Intercesserat Decretum Judiciorum Nostrorum Assessorialium inter Venerabilem Joannem Bodzianowski Ecclesiae Parochialis Radoszycensis Rectorem ab una ac Spectabiles et Famatos Proconsulem – Consules

 — totamque Communitatem Oppidi Nostri Radoszyce Sabbatho pridie Dominicae Septuagesimae die scilicet nona Mensis Februarij Anno Domini 1754. ex controversijs prolatum: quo Decreto Nostro ad finalem Ejus executionem ac in nonnullis Cathegorijs pro disjudicatione certos Commissarios Nostros deputaveramus. — Et cum interea nonnulli Eorundem Generosorum Commissariorum fatis decesserint, supplicatum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes nomine et ex parte dictorum Oppidanorum Radoszycensium, ut in locum demortuorum Fidelitates Vestras pro Commissarijs deputare et assignare dignaremur. Quocirca Supplicationi Eidem annuentes, Fidelitates Vestras deputamus et assignamus: utque Fidelitates Vestrae praevijs Innotescentiarum Suarum Literis duabus Septimanis ante terminum captato et opportuno tempore extradendis ad Oppidum Nostrum Radoszyce condescendant; ibidem una cum Generosis Commissarijs Nostris supra specificato Decreto Nostro assignatis supervinventibus ac seorsivo Rescripto Nostro superadditis, modo tres ex Fidelitatibus Vestris adsint, fundata Jurisdictione Sua Commissoriali, non attenta alterius partis contumacia, supra de Actu expressum Decretum Nostrum in omnibus Ejus contentis ad finalem Executionem deducant, nonnullasque Cathegorias in eodem Decreto appositas disjudicent, Ipsis committimus et demandamus. Facturae sunt praemissa Fidelitates Vestrae pro gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. — In quorum fidem praesentibus sigillum Regni est appressum. Datum Varsaviae die 8. Mensis Julij Anno Domini etc. ut supra. — Augustus Rex. Locus Sigilli. —

165.) Literae Praenobilis Magistratus Gedanensis informantes Illmum Supremum Regni Cancellarium contra Zulagam oppugnantes atque Scriptum Typis editum Eidem Soli Civitati servire demonstrantes, Gedani die 8. Mensis Julij Anno Domini 1761. datae. —

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! —

Alio tempore apud Illustrissimam Excellentiam Vestram de-
illis questi, qui Zulagam antiquissimam Civium in publicas necessi-
tates collationem Regijs reditibus vindicare nuper conati sunt;
nec non Nobis Regiae pecuniae peculatum objecerunt, quasi quod
Sacrae Regiae Majestati deberetur, Nobis arrogassemus; simul
Illustrissimam Excellentiam Vestram oravimus, ne Civitatis
Nostramque causam apud Sacram Regiam Majestatem sua Au-
thoritate destitueret, dum Ipsi eam tueri laboramus. Quia vero
malevoli Illi Zulagam oppugnare non cessant, Judicia - Decreta-
mo vim minitantes, Civitatis Ordines per conscientiam et Jurisju-
randi quo tenentur Religionem non aliter fieri posse crediderunt,
quam ut Scripto Typis edito publice demonstrent, totam Zulagam
toti Civitati servire, idque ex Privilegijs Regum - Testimonijs - et
trium soeculorum usu constare: Iis qui diversum sentiunt confu-
tatis. — Cujus Scripti exemplum, cum pro Nostra qua Illustri-
ssimam Excellentiam Vestram merito colimus observantia mit-
timus, iteramus priores preces, ut apud Sacram Regiam Maje-
statem Civitati adesse benignissime dignetur, ne quid in Zulagā,
quod vetustissimo Civitatis in illam Juri repugnet, decernatur;
sed ut ejus usus Civitati sine ulla imminutione relinquatur in-
teger. — Hanc ab Illustrissima Excellentia Vestra praestitam opem
et praesidium Ordines gratissimo animo omni tempore prosequen-
tur; et Nos interea Deo supplicamus, ut Illustrissimam Excellen-
tiam Vestram per Annos quam plurimos incolumem esse et flo-
rere jubeat. — Dabantur Gedani ut supra. — Illrmae Exltiae Vrae
ad Officia paratissimi Proconsules et Consules Civitatis Gedanensis.

Scriptum Typis impressum praecedentibus Literis
annexum de tenore tali. — " — .

Zu wissen: — Demnach Ihr Excellentz der Hochwürdige Her Gab-
riel Johann Graff Junosza Podoski Referendarius Regni vor eini-
gen Tagen allhier angekommen, sammtlichen Ordnungen eine
Commissorialische Ladung geleget, und nach Inhalt derselben

ein

= ein Commissoriatisches-Gericht in dieser Stadt zu fundiren und zu halten gesonnen ist: sämmtliche Ordnungen aber eine so offenbar zum Umsturz der wichtigsten Rechte und Freyheiten dieser Stadt abzielende Sache nicht mit gleichgültigen Augen ansehen können, und desfalls bereits zur Bewahrung gemeldeter Rechte und Freyheiten Hocherwähtem Herrn Referendario eine schriftliche Manifestation gegen besagte Ladung im Namen der Ordnungen in Gegenwart Notarij und Zeugen gelegt worden, wie denn auch noch ferner alle kräftige Mittel zur Hinderung eines so wiederrechtlichen Gerichts angewendet werden sollen. – Als hat denn zufolge E. Racht aus Schlusz sämmtlicher Ordnungen allen und jeden dieser Stadt Bürgern und Einwohnern hiermit auf ernstlichste gebieten und sie nachdrücklichst verwarnen wollen, auf keinerleyweise weder nach einer im Nahmen des Herrn Kron-Referendarij an Sie ergangenen Ladung, noch auch freywillig vor einem vom Herrn Kron-Referendario in dieser Stadt zu haltenden Gerichte weder als part noch als Zeugen noch sonst auf andere Art zu erscheinen noch daselbst etwas anzubringen noch zugestatten, dasz vom Herrn Kron-Referendario in einem von Jhren Hausern-Gericht gehalten werde, noch auch dazu auf einigerley Weise beförderlich zu seyn: vielmehr werden sämmtliche Bürger vermöge des Eides womit sie dieser Stadt verbunden sind wie auch sämmtliche Einwohner falls Jhnen etwas wegen eines allhier vom Herrn Kron-Referendario zu haltenden Gerichts wissend werden möchte dem Presidirenden Burgermeisterlichen Amte solches unverzüglich bekannt zu machen, und allen und jeden in diesem Edict enthaltenen Puncten aufs genaueste nachzukommen + verbunden seyn bey Verlust des Bürgerrechts und andern vorbehaltenen nachdrücklichen Strafen: wornach sich ein jeder zu richten und vor Schaden und Strafe zu hüten wissen wird. ~ gegeben auf unserm Rathhause den 17. tag. Monats Augusti Anno 1761. ~

Burg

Declaratio Reverendo Podoski Referendario Regni ad recipiendam rationem Portorij Gedanensis et Zulage Commissario Regio, de impossibilitate ejusdem Commissionis per Civitatem suscipiendi, per Secretarium Civitatis Gedanensis die 17. Augusti 1761. Anno porrecta. ~.

Coram Perillustri Reverendissimo et Excellentissimo Domino Gabriele Joanne Comite Junosza Podoski Referendario Regni, nomine et ex Speciali Commisso Nobilium et Spectabilium Ordinum Civitatis Gedanensis, dictae Civitatis Secretarius debita cum observantia manifestando infert; qua ratione ex Literis Innotescentialibus Commissorialibus a dicto Perillustri Reverendissimo et Excellentissimo Domino Referendario Regni Varsaviae in Residentia Sua die 20. Julij Anni praesentis 1761. datis, et Nobili Domino Praesidi hujus Civitatis die 7. Augusti eodem Anno insinuatis, Iidem Ordines Civitatis non sine gravi dolore intellexerint, quod post institutam Anno praeterito exactionem proventuum, qui ex Portorio hujus Civitatis pro parte Regia obveniunt, Revisionem, nunc vigore Rescripti Regij die 15. Julij h. a. in forma Mandati expediti et Nobili Domino Praesidi hujus Civitatis die 8. Augusti exhibiti nec non in fundamento alterius cujusdã Rescripti - Instructionis Specialis cujus tamen contenta Nobiles et Spectabiles Ordines adhucdum ignorant, non solũ dicta Rationum portorij introspectio iterum repeti sed quod praecipuum est etiam alia omnia et singula quae in memoratis Literis Instructionis continentur sub disquisitionem et decisionem Judicij Commissorialis vocari debeant? ~

Ad hoc allatum Rescriptum Regium dicti Ordines Civitatis necessitatem Sibi impositam viderunt Sacrae Regiae Majestati Domino Nostro Clementissimo Libello - Informatorio Supplici humillime exponere: quod ea quae in dicto Rescripto Ordinibus inj

 =bus injunguntur in turbationem Jurisdictionis Civitatis et maximum Jurium et Privilegiorum tam hujus Civitatis quam totius provinciae praejudicium tendant; nec dubitant saepe nominati Ordines Sacram Regiam Majestatem Jurium et Privilegiorum ibidem allegatorum Clementissimam rationem habituram, et Civitatem a praegravabili hac Commissione benignissime absolutuiam esse. – Haec ad notitiam Perillustris Reverendissimi et Excellentissimi Domini Regni Referendarij deducentes, simul per praesentem Civitatis hujus Secretarium debite ac rite declarant, Civitatem hanc ex gravissimis in praedicta Informatione fusius allegatis et deductis rationibus in Commissionem a Perillustri Reverendissimo et Excellentissimo Domino Referendario Regni in hac Civitate fundandam nullomodo consentire, neque Jura et Privilegia Civitatis Eorumque interpretationem Judicio Commissoriali subijcere aut ullam executionem admittere posse; sed Juribus Civitatis firmiter inhaerendo, paritergue de totius negotij Commissorialis invaliditate manifestando, omnia Sibi competentia beneficia et remedia quam solennissime reservare velle: prout hisce eadem Sibi omni meliori modo reservant. – Jidem Ordines de coetero Perillustri Reverendissimo Domino Regni Referendario, omnem honorem – respectum – et observantiam contestari atque exhibere sunt parati. &c. –

166.) Rescriptum in forma Plenipotentiae ad Generosum Antonium de Leubnitz Sacrae Regiae Majestatis Camerarium et Vicecommissarium – Exactoremque Redituum Portorij Maritimi Gedanensis et Elbingensis Varsaviae d. 15. Julij A. D. 1761. expeditum. –

Augustus Tertius etc. – Generoso Antonio de Leubnitz Camerario Nostro – et vicecommisario – Exactori redituum Portorij maritimi Gedanensis et Elbingensis – Assessori Camerae Nostrae – fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam. – Generose fideliter Nobis dilecte! – Quandoquidem ad Fidelitatem Tuam ex munere

Offi=

Officij ejusque vinculo Majestati Nostrae adstricto pertinebat exigere reditus Portorij respective maritimi Gedanensis Thesaurum Nostrum spectantes, Majestatique Nostræ referre, si in ijsdem reditibus Nostris aliqua injuria cum diminutione eorum per quempiam fiat attenteturque? id quod fieri attentarique certe aliunde cognovimus et intelleximus; quamobrem Fidelitatem Tuam ultra id Officium quo Nobis obligatum Te esse cognoscis, etiam specialibus in Plenipotentiarium Nostrum, quoad negotium integrum, tam redituum Nostrorum Portorij Gedanensis quam punctorum quorundam Instructione Nostra Speciali Manu Nostra subscripta et Sigillo Regni munita contentorum, coram V. Joanne Gabriele Junosza Podoski Referendario Regni - Praeposito Cathedrali Cracoviensi - Vice Praeside Cameræ Thesauri Nostri - Equite Ordinis Aquilae Albæ - qua specialiter per Majestatem Nostram designato Commissario Nostro, in Civitate Nostra Gedanensi, tractandum et exacte promovendum constituimus: et pro sic constituto Speciali quoad omnia et singula juris et facti incumbentia Plenipotentiario Nostro, Fidelitatem Tuam ab omnibus Illis quorum interest haberi existimarique volumus et mandamus. ~ Itaque requirimus Fidelitatem Tuam, quatenus in Termino Literis Innotescentiæ Commissorialis Nobilibus et Spectabilibus Burgrabio Nostro - Praesidi - Praeconsulibus - Consulibus - totique Magistratui et reliquis Ordinibus Civitatis Nostræ Gedanensis intimandis praefixo, coram praelibato Venerabili Commissario Nostro Speciali compareas, et negotium integrum Thesauri Nostri quoad reditus sive e Portorio maritimo Gedanensi sive aliunde a Civitate Nostra Gedanensi Nobis Majestatique Nostræ provenire debitos, ea qua par est exactitudine aliàs a Te Nobis debita promoveas - promoverique studeas, alia quoque omnia et singula puncta memorata Instructione Nostra comprehensa cum omnibus eorum dependentijs et emergentijs, nihil eorum intactum relinquendo, - Eidem promotioni Tuæ sollicitudinique Fidelitatis Tuæ a Nobis commissa

esse

=esse praesentibus intelligas. ~ In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. – Dabantur Varsaviæ ut supra – Augustus Rex. – Locus Sigilli.

167.) Rescriptum in forma Mandati ad Nobiles et Spectabiles Burgrabium – Praesidem – Praeconsules – Consules – totumque Magistratum – tum reliquos Ordines Civitatis Sacrae Regiae Majestatis Gedanensis Varsaviæ d. XV. Mensis Julij Anno Dñi 1761. expeditum. –

Augustus Tertius etc. – Nobilibus et Spectabilibus Burgrabjo – Praesidi – Praeconsulibus – Consulibus – totique Magistratui – tum reliquis Ordinibus Civitatis Nostræ Gedanensis fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. ~ Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis dilecti! ~ Ex his, quæ per praesentes Fidelitatibus Vestris intimamus facile poteritis cognoscere, Majestatem Nostram nondum ad rigorosa cum Subditis Nostris verum ad mitiora media ex Clementia Nostra condescendere. – Ipsæ enim Fidelitates Vestræ optime scire debetis, quomodo Anno proxime elapso 1760. Commissarium Nostrum Literis Rescripti Nostri pro exigendis rationibus redituum Portorij maritimi Gedanensis ad mensam Nostram vigore Juris Nostri et Legũ Regni secundum modum Tractatu Portorij Anno 1585. praescriptum pertinentium in Civitatem Nostram Gedanensem designaveramus: tum vero postquam Fidelitates Vestræ et Illi, quos negotium hocce ex onere administrationis Portorij redituumque Ipsius afficiebat afficitque, hanc Commissarij Nostri introspectionem discussionemque subterfugistis; Directores dicti portorij Nobiles et Spectabiles Gabrielem Schuman – Joannem Fridericum Schumann – et Eduardum Fridericum Conradi, uno et altero Rescriptis Nostris et quidem primario sub poenis arbitrarijs altero sub mulcta centum millium Aureorum Hungaricalium in casum renitentiæ Eorum comminatorijs, ad Aulam Nostram huc Varsaviam vocaveramus; non tamen etiam Isti Directores

Portor=

Portorij ad ejusmodi Mandata Nostra comparuerunt: certe=
progressus ejusmodi severam animadversionem indignationem=
que Nostram Fidelitatibus Vestris adhuc praesentibus testatam
fore valuerimus. — Quocirca Fidelitatibus Vestris ad indubi=
tatam deducimus notitiam, quod iteratò Venerabilem Joan=
nem Gabrielem Comitem Junosza Podoski Referendarium Regni
- Praepositum Cathedralem Cracoviensem - Vice praesidem Came=
rae Thesauri Nostri - Abbatem - praepositum Commendatariū
Miechoviensem - Equitem Ordinis Aquilæ Albæ in Commissa=
rium Nostrum, ad effectum exactionis rationum reditûs nostri
e Portorio maritimo Gedanensi ad mensam Nostram pertinen=
tis, seorsivo Rescripto Commissionis Nostræ Manu Nostra sub=
scripto et Sigillo Regni munito de data Ejus Varsaviæ die
XV. Mensis Julij Anno currenti 1761. designavimus; Ipsique
introspectionem tam quoad praemissa quam quoad alia omnia
puncta distinctis Literis Nostris - Instructionis Manu Nostra
subscriptis et Eidem traditis comprehensa commisimus et Au=
thoritate Nostra in commissis dedimus. — Itaque Fidelitatibus
Vestris et Ordinibus Civitatis Nostræ Gedanensis, Iisque omni=
bus quos negotium praesens et punctorum dicta Instructione No=
stra specificatorum officit, mandamus et districte praecipi=
mus: quatenus coram Eodem Commissario Nostro Speciali in
Termino per Eum Ipsis intimato peremptorie compareatis, Respon=
siones - Justificationesque Vestras in punctis dicta Instructione No=
stra contentis faciatis, rationes redituum Portorij maritimi Geda=
nensis ad Mensam Nostram pertinentis quocunque eos Fidelita=
tes vestræ percipitis reddatis, dictique Commissarij Nostri Resolu=
tionem definitionemque in omnibus et singulis illis punctis prae=
stolemini. — Etiam atque etiam volumus et Eadem Auctorita=
te Nostra Fidelitatibus Vestris serio praecipimus atque Eas
monemus: quatenus memoratum Venerab. Podoski Referendariū

Regni

 — =Regni sic ut praefertur Commissarium Nostrum eo honore qui de coetero Commissarijs Nostris Juramento convenit recipiatis, debitamque Ipsius Recognitionem quoad moram eo loci hoc in negotio fecerit continuetis, Residentiam Eidem in aedibus Nostris Regijs in Civitate Nostra Gedanensi consistentem et pro Equitatu Ipsius Stabula Nostra ad easdem aedes Nostras pertinentia commonstrari et dimitti designarique faciatis, et omnino curetis; nec non expensas omnes, quantae pro condigno requirentur, tam pro vialibus eo loci Gedanum proficiscenti praelibato Commissario Nostro et inde redeunti quam sub integrum tempus Residentiae Ipsius, subministretis subministrarique ex Cassa seu Aerario publico curetis. ~ Facturae sitis praemissa Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra, aliàs sub poenis in Convulsores Mandatorum Nostrorum a Jure constitutis—. In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri jussimus. — Dabantur Varsaviae ut supra.. Augustus Rex. Locus Sigilli. —

168.) Rescriptum Commissionis Sacrae Regiae Majestatis Venerabili Gabrieli Junosza Podoski Referendario Regni intuitu recipiendarum rationum Portorij maritimi Gedanensis a Directoribus ejusdem debitarum Varsaviae die 15. Julij 1761. a. expeditum..

Augustus Tertius etc. — Venerabili Joanni Gabrieli Comiti Junosza Podoski - Referendario Regni - Praeposito Cathedrali Cracoviensi - Vicepraesidi Camerae Thesauri Nostri - Abbati - Praeposito Commendatario Miechoviensi - Equiti Ordinis Aquilae Albae fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam. ~ Venerabilis fideliter Nobis dilecte! Cum reditus portorij maritimi Gedanensis, secundum Ordinationes antiquas et Tractatum Portorij Anni 1585. accedente ad id ipsum Constitutione Regni Nostri Anno 1590. lata, coeteris proventibus Mensae Nostrae coalescat;

inde

inde manifesti juris est, ipsoque dicti Portorij Tractatu constitutum; eorum omnium, si quae in diminutionem reditus Nostri ex Portorio per Eos ad quos ejus administratio spectat irrepserint, ad Nostram vel Commissarij Nostri Cui id ipsum praecommiserimus cognitionem pertinere, Nobisque vel Commissario Nostro rationes Portorij reddi exhiberique debere. — Hoc ut praefertur Munus Anno immediate exacto Fidelitati Tuae Rescripto Nostro commiseramus. ~ Posteaquam vero Nobilis Magistratus Gedanensis et Illi quos negotium reddendarum rationum Portorij afficit, hanc Commissarij Nostri nempe Fidelitatis Tuae discussionem introspectionemque negotij istius subterfugissent; tandem Directores Portorij scilicet Nobiles et Spectabiles Gabrielem Schumann -Joannem Fridericum Schumann - et Edvardum Fridericum Conradi, expeditis ad Eos binis Rescriptis Nostris Manu Nostra subscriptis Sigillo Regni munitis, ad Regiam Nostram huc Varsaviam pro eodem effectu reddendae rationis Portorij, primario quidem sub poenis arbitrarijs in eventum renitentiae Eorum, alterno tandem sub mulcta centum millium aureorum Hungaricalium, vocare censuimus, et re ipsa vocavimus. ~ Verum cum sic vocati dicti Directores Portorij hactenus non comparuissent, quanto vero plus in hisce morae insumitur tanto majora Nostri reditus ex Portorio augentur detrimenta; quocirca in animum Nostrum induximus rursus Fidelitati Tuae, Cujus prudentiam in rebus gerendis et dexteritatem perspectam habemus, negotium hoc totum committere; prout quidem tam quoad rationes et reditus Portorij maritimi Gedanensis abrogationemque quorumvis abusuum, si qui in detrimentum Proventus Mensae Nostrae a quopiam introducti fuerint, quam quoad alia puncta seorsivis Literis Instructionis Nostrae Specialis Manu Nostra subscriptis et Fidelitati Tuae sub data Earum infra contenta nempe 15. Mensis et Anni currentis extraditis Sigilloque Regni munitis comprehensa, quae haec

pro

 =pro expressis habere volumus, Authoritate Nostra Re=
gia committimus; requirentes Fidelitatem Tuam Eidemque Au=
thoritate Nostra Regia committentes, et pro Commisso quam
plenissime et efficacissime omni meliori modo jure et forma
habere volentes; quatenus praevijs Innotescentiæ Tuæ Commi=
ssorialis Literis Nobili Magistratui et Ordinibus Civitatis Ge=
danensis de adventu Suo intimandis, ad Civitatem Nostram
Gedanensem condescendas; ibidem in loco qui Fidelitati Suae
commodior videbitur sive in Prætorio Civitatis Nostræ Gedanen=
sis, requisitis ad comparendum coram Se Nobili Magistratu et
Ordinibus Civitatis Gedanensis et Illis omnibus quos aut guber=
natio redituum Portorij Maritimi Gedanensis aut reliqua puncta
seorsivis Literis Instructionis Nostræ praedictæ contenta singul=
latim aut communiter attingunt, Eundem Nobilem Magistra=
tum Gedanensem distincte aut promiscue cum Ordinibus reliquis
Civitatis Gedanensis, aliás secundum exigentiam - naturam -
et circumstantias punctorum memorata Instructione Nostra
comprehensorum; tam omnes conjunctim quam singulos divi=
sim ad responsionem directam et Justificationem plenariam
quoad dicta puncta omnia et singula suo Ordine et consecu=
tive usque ad ultimum discutienda, /: in quo tamen optionem
=plenam alia præ alijs puncta si ita judicaveris assumendi et
=cognoscendi arbitrio Fidelitatis Tuæ relinquimus:/, compellas;
Responsiones et Justificationes connotes - discutias; ubi probati=
onibus super punctis quibuscunque aut Responsionibus et ad
ea Justificationibus per Testes Juratos opus foret, et ad eas Illi
qui Responsiones et Justificationes Suas facturi sunt sese trahe=
rent, eas probationes tum Reprobationes Generosi Plenipoten=
tiarij Nostri adhibeas: puncta omnia et singula saepe dicta
Instructione Nostra seorsiva comprehensa cognoscas - definias -
vel si in aliquo Sensum Tuum ad Nos Judiciaque Nostra referre
necess[...]

necessarium fore duxeris, referas: calculum sive rationes ab his quos in onere earum reddendarum fuisse et esse compereris, etiam sub Juramento Eorum exigas: uno verbo, nihil quidquam ex Illis punctis, quae Fidelitas Tua Literis seorsivè Instructionis Nostrae praecommissa habes, intactum - incognitumve - aut irresolutum - indifinitumve relinquas: appellatione nonnisi a sola definitiva Fidelitatis Tuae Sententia ad Nos Judiciaque Nostra salva manente: eadem vero Appellatione a Sententijs quibusvis interlocutorijs omnino praecisa et remota. - In omnibus autem quacunque occasione punctorum memorata Instructione Nostra seorsiva comprehensorum, etiam accessoriae si emergenter aut dependenter subortae fuerint, plenissimam potestatem de plano procedendi - cognoscendi - et definiendi, non secus ac in ipso quoad quodpiam punctum negotio principali, Fidelitati Tuae tribuimus, tributamque praesentibus de plenitudine potestatis Nostrae Regiae habere volumus. - Factura est praemissa omnia Fidelitas Tua pro Gratia Nostra Officijque Ipsi Commissi debito. - In cujus rei fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Dabantur Varsaviae ut supra. Augustus Rex. Locus Sigilli. -

169.) Rescriptum in forma Instructionis Regiae Vener. Gabrieli Junosza Podoski Referendario Regni ad Portorium maritimum Gedanense designato Commissario datum Varsaviae d. 15. Julij 1761. Anno.

Augustus Tertius etc. - Venerabili Gabrieli Joanni Comiti Junosza Podoski Referendario Regni - Praeposito Cathedrali Cracoviensi - Vice Presidi Camerae Thesauri Nostri - Abbati - Praeposito Commendario Miechoviensi - Equiti Ordinis Aquilae Albae fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam. - Venerabilis fideliter Nobis dilecte! - Quemadmodum Rescripto Nostro in personam Fidelitatis Tuae de data Ipsius hic Varsaviae die 15. Mensis Julij

Anno

— Anno currenti 1761. directo Manu Nostra subscripto et Sigillo Regni communito Ipsi ex Cancellaria Regni extradito, Eandem Fidelitatem Tuam in verum - indubitatum - plenariaque potestate Ipsi per Majestatem Nostram attributa Commissarium Nostrum in Civitatem Nostram Gedanensem designavimus; et in hoc preallegato Rescripto Nostro ad puncta omnia et singula presentibus Literis Instructionis Nostre inferius suo ordine inserta et contenta rationem fecimus; eaque puncta hic specifice comprehensa ibidem in dicto Rescripto Commissionis Nostre non secus ac pro insertis habere voluimus; ita pariter Authoritatem potestatemque eam quam prememorato Rescripto Nostro Fidelitati Tue commisimus, denuo hisce Literis Nostre Instructionis presentibus pro toties quoties repetita et clausulis quam firmissimis superabundantibusque innovata imo quoque aucta censeri haberique ab omnibus edicimus et jubemus. — Quorum quidem punctorum que de expressa voluntate Nostra et proprio motu Nostro hic inseri mandamus, tenor sequitur ejusmodi. — Primo. Cur tres Directores Portorij /: Phalerni :/ videlicet Nobiles et Spectabiles Gabriel Schumann - Joannes Fridericus Schumann - et Edvardus Fridericus Conradi morem non gesserint duobus Rescriptis Nostris Anni preteriti? id quod est violatio Supreme Authoritatis Nostre - reciproce Sponsionis de Anno 1454. - Privilegij de Portorio de Ao 1585. - et novissime Ordinationis Nostre de Anno 1752. — Secundo. Cur Magistratus ausus sit interdicere Annone et mercium invectionem in Portum sine Nostra concessione, et tollere eandem interdictionem Nobis inscijs? — Tertio. Quo Jure Magistratus ausus sit sub titulo Zulage novum Portorium omnium Mercium que mari advehuntur sine Nostra concessione instituere, imo Sibimet ipsi vindicare? id quod est violatio Privilegij de Anno 1457. — Quarto. — Cur pro mercibus

advectis vectigal Terrestre non solvatur? ~ Quinto.
Cur Magistratus recuset transitum per Portum Nostrum mercibus Mercatorum Subditorum Regni Nostri, qui per hanc repulsam eas per alios Baltici Maris portus transvehere coguntur? ~ Sexto. Quantum nummorum ab ineunte Regni Poloniæ Regimine Nostro in conservationem et reparationem portûs impensum, et ex quo Aerario suppeditatum sit? ~ Septimo. Cur Linum seu pensum veniale Mercatoris Flug Fisco Portorij addictum sit? ~ Octavo. Cur idem non acciderit Mercatoribus Anglicanis Cony et d'Elist? ~ Nono. Cur et quo Jure Incolæ Regni et Ejus Provinciarum frumentum Gedani vendentes cogantur, quoties sexaginta modios (: Last:) venduntur, tres modios gratis superaddere? ~ Decimo. An iidem Incolæ ligna - Cineres - aliasque Merces Gedani venditantes bene et ut decet ibidem excipiantur, nec duriori Gedanensium ratione merces suas aliorsum potius transvehere impellantur? ~ Undecimo. An secundum ultimam Ordinationem Nostram Anni 1752. Praeconsules - Consules adsint et praesideant Examinibus rerum Oeconomicarum Prædia Civitatis propria spectantium? ~ Duodecimo. An et quando Acta sive libri fundorum dicti vulgariter Erbbücher rede tradita sint in Manus Eorum quibus cura illorum memorata Ordinatione Nostra 1752. injuncta est? ~ Decimo tertio. An praedia Civitatis bene administrentur, et an Civitati ex ijs aliquid emolumenti nascatur? ~ Decimoquarto An Collegium Commercij institutum sit? ~ Decimoquinto. An modij - pondus - ulna, et ut brevibus dicatur an Mensuræ et pondera secundum normam aliquam justam et integram stabilita sint? ~ . Decimosexto. An Praefecti Urbis et Propugnaculi Münde dicti Nobis sint praesentati, Nobisque Juramentum Fidelitatis dixerint secundum formulam expressam in Constitutionibus

de An:

 — =de Anno 1570.? ~ Decimoseptimo. An omnes Magistratui addicti jam dudum vel nuperrime electi Juramentum fidelitatis Nobis praestiterint aeque ac Burgrabij Nostri secundum Privilegium de Anno 1457. et Statuta Annorum 1526. et 1570.?~. Decimooctavo. Qua Authoritate Magistratus usus sit principijs quibus par super parem non habet jurisdictionem, et Civis coram Magistratu, Magistratus coram Rege in Jus vocandi sunt?~ Undevigesimo. Qua Auctoritate Civitas jusserit nummos cudere? quo Typo? qua Inscriptione? et quo valore interneri?~ Vigesimo. Quantum argenti in Officinam ejus conflatoriam vulgo Silberschmeltze immissum sit?~ Vicesimo primo. An Civitas quotannis in Recognitionem Dominij Nobis solvat duo millia Aureorum, in specie? ex quibus nummis eos solvat? ~ Vigesimo secundo. Idem examinandum est de quatuor millibus florenorum C. M. solvendorum secundum Privilegium de Anno 1526.?~ Vicesimo Tertio. Quaenam ab ineunte Regno Nostro fuerit redituum Civitatis percepta et expensa? de his et quibusvis Civitatis reditibus -perceptis- et expensis non solum generatim sed etiam in quocunque Aerario, quod Fidelitas Tua examinandum judicaveris, calculum exigas, ad eundem calculum et rationes Secretam sic dictam Ordinum Civitatis deputationem compellas:/~ Vigesimoquarto Quo Jure vel Privilegio Magistratus sit in possessione Prędij Scharpau Oeconomiæ Nostræ addicti?~ Vigesimoquinto. An Magistratus sarta tecta habeat Aedificia Nostra? et quis emolumenta exinde provenientia percipiat?~ Vigesimosexto. An Privilegijs - Rescriptis - Decretis - Statutis - et Sanctionibus Nostris Nostrorumque Praedecessorum satisfactum sit vel non? Fidelitas Tua examines, quis ea exequi recusaverit? atque Reos pro poenis ad Nos remittes.~ Vigesimoseptimo. Cur Abraham Franck in carcerem conjectus

jectus sit? qui si innocens reperitur in libertatem dimittendus sit. ~ Vigesimooctavo. Cur Magistratus et reliqui Ordines Nobis hucusque nondum obtulerint Plebiscitum vulgo Willkühre, ut a Nobis approbaretur - reprobaretur - immutaretur - vel melioraretur? ~. - Itaque requirimus Fidelitatem Tuam - Specialem ut praefertur Commissarium Nostrum, eique mandamus et de plenitudine potestatis Nostrae committimus, ut quae puncta superius huic Speciali Instructioni Nostrae sunt inserta, ea in toto et in qualibet eorum parte cum omnibus eorum emergentijs et quibusvis dependentijs connexionibusque ad eadem puncta sive principaliter sive accessoriè aliàs quomodocunque correlatis omnino et decisive definias - resolvas, finaliterque non secus ac potestate Nostra quam Fidelitati Tuae plenarie - specialiter et omnimode tribuimus cognoscas. ~ Quae ut omnia prudentiae et dexteritati Fidelitatis Tuae committimus, ita Eandem Fidelitatem Tuam nihil intactum aut incognitum irresolutumque relicturam speramus et etiam volumus. - In cujus rei fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Dabantur Varsaviae ut supra. Augustus Rex. L. S.

170.) Literae Civitatum Majorum Prussiae Thorunensis - Elbingensis - et Gedanensis, intuitu Civitatis Graudentinensis ad Judicia Assessorialia per Magnificum Mostowski Palatinum Pomeraniae illegitime Citatae, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium. Thorunij die 15. Mensis Julij 1761. a. conscriptae. -

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! Ex adjacenti Statu Causae, prout a Civitate Graudentinensi Nobis transmissus est, et juncta Copia Mandati Regij ab Illustrissimo et Excellentissimo Dno Paulo Mostowski Palatino Pomeraniae Civitati Graudentinensi haud ita pridem positi, Illustrissima Excellentia Vestra fusius respicere gratiosissime dignabitur, Civitatem hanc innocenter admodum in Jus vocatam esse: cum salvo Jure Illustris et Magnifici Domini Succamerarij Culmensis,

cujus

— =cujus Mandato Generosus Obrembscius, sine protestatio=
nem quandam inscribendi, nomen Suum ad Acta professus erat.
Requisitio illa ex parte Illustrissimi Excellentissimi Domini Pa=
latini Pomeraniæ juxta formulam conceptam ut et protestatio
Generosi Rembielinski, ceu facultatem illam tollentes et Judi=
cio prajudiciose ad Acta quæ cuivis patere debent haud susci=
pi multo autem minus circa subscriptionem Requisitionis Gene=
rosi Ostrowicki circumstantias temporis et loci absque viola=
tione fidei publicæ et quadam falsi specie omitti poterant; adeo
ut Judicium Civile Graudentinense nihil iniqui vel contra Jus
Illustrissimi et Excellentissimi Domini Palatini Pomeraniæ ege=
rit, sed omnes potius muneris Sui partes prout officium publi=
cum ad servandam fidem et integritatem documentorum publi=
corum obstrictum decet rite et integre adimpleverit. — Quæ cum
ita sint, validissimæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Protectioni,
Civitatem Graudentinensem, Juris quodam vinculo Nobis junctam,
ipso quoque negotio Nos quodammodo concernente, observantis=
sime commendare sustinemus; etiam atque etiam rogantes, quò
Illustrissima Excellentia Vestra, suscepta in Tutelam Civitate
Graudentinensi, Illustrissimo et Excellentissimo Domino Palatino
Pomeraniæ Autor esse velit, ut a Lite coepta desistat; quodsi
autem nolit, causam judicialiter prosecuturus, Civitatem in
Termino ab incompetenti hac actione liberam pronunciare grati=
osissime dignetur. — In quo, sicut nihil petimus nisi quod tene=
rrimo illo quo pollet Illustrissima Excellentia Vestra justitiæ
amore et Sublimi quo Civitates Regias amplectitur Patrocinio
conveniens sit, ita certissime confidimus Illustrissimam Excellen=
tiam Vestram precibus Nostris faventissime locum daturam esse. —
Singularem hanc benevolentiam omni observatione studiorumque
genere nunquam non prosecuturi, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ
prosperrima quævis et valetudinem optimam devota apprecamur.
ment

mente, juxta Jurium et Immunitatum Nostrarum diligentē = commendationem profundo venerationis cultu manentes. Dabantur ut supra etc. - Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad studia et Officia quævis paratissimi Preconsules et Consules Civitatum Majorum Prussiæ Thorunensis - Elbingensis - et Gedanensis. —„—

Status Causae. ~

Postquam nonnulli Nobiles a Protestatione Kovaleviæ alij a Protestatione Starogardiæ contra Conventus particulares horum locorum interpositis die 31. Martij a. c. ceu in Termino Conventûs Generalis Terrarum Prussiæ coram Actis Civilibus Graudentinensibus recessissent, et Magnificus Jasinski Judicides Dirsaviensis Nomen Suum ad Acta professus esset; eodem die post meridiem Generosi Joannes et Adalbertus Obremscij eadem ad Acta venientes, Ille pro inscribenda quadam nomine Illustris et Magnifici Domini Czapski Succamerarij Culmensis Manifestatione Nomen Suum in Acta retulit, Hic Protestationem de nullitate Comitiolorum Starogardiæ interpositam Actis roborandam exhibuit; de quô certior factus Illustrissimus et Excellentissimus Dominus Paulus Mostowski Palatinus Pomeraniæ Graudenti tunc temporis præsens, inspecto ipso Actorum volumine ad hospitium Ejusdem honoris gratia transmisso, Requisitionem sese ad Acta traditurum esse significavit, eoque fine Generosum Ostrowicki Nomen Suum in instanti Actis inserere jussit; formula tamen Requisitionis prout concepta erat neque lecta neque ad inspiciendum tradita. ~ Eodem tempore Magnificus Jasinski Subscriptioni Nominis Sui ante aliquot horas in Actis factæ sequentia apposuit verba „ super Oblata Juramenti „Illustris Magnifici Palatini Pomeraniæ" ~ Sequenti demum die Generosus Ostrowicki Notario Civitatis Requisitionis formulā exhibuit: qua inspecta, eandem Actis inserere noluit; sed Generosum Ostrowicki, ut Judicem Civitatis eo nomine adiret, monuit; Prothocollo per Bedellum Judici transmisso. ~ Huic, Generosi Ostrowicki et Jackowski obviam venientes Authores fuerunt, ut Secum

ad hoc

 — ad hospitium Notarij reverteretur; ubi diu multumque Prothocollo evoluto Generosus Ostrowicki Subscriptioni Nominis pridie factæ sequentia subjunxit verba „ super Requisitionem Ma:
„ nifestationis ex spatio per Generosum Orembski subscripto die
„ hodierna in Actu contenta, ratione cujus negotij et contra quē
„ sit eadem Manifestatio." — Quo facto Judicem adeundo fortiter institerunt, ut Requisitio conceptis verbis ad Acta susciperetur. — Judex nihil per Se statuens, Judicium in instanti convocandum curavit. — Secuta igitur Requisitione et Manifestatione eodem tempore a Generoso Rembielinski exhibita, cum Judicium intelligeret, utramque ejus esse tenoris, ut suscepta necessitatem sibi imponeret contra fidem publicam prohibendi, ne spatio illi vacuo per Generosum Orembscium usui Illustris Magnifici Dñi Czapski Succamerarij Culmensis reservato quidquam ex parte Illius inscribatur, imo Jus hoc nemini multominus idem expresse Sibi reservanti denegandum pro nullo et extincto declarandi in suscipienda juxta formam præscriptam Requisitione et Manifestatione morem gerere non potuit: usu autem recepto Requisitionem sese extradituram esse declaravit: et circa Subscriptionem illius, quæ integra ut exprimeretur Generosi Ostrowicki et Jackowski desideraverant, omnem falsi suspicionem curatius evitando pro rei veritate addere voluit, „ultima ejusdē
„verba die prima Aprilis memoratis circumstantijs apposita fuisse," in quolibet Officio Suo perfecte satisfaceret. — Nihilominus Generosi Ostrowicki et Jackowski integritatem hanc pro offensa accipientes adeo indignati sunt, ut discedentes comminarentur Judici Judicioque Mandata posituros. — Judicio a Judice jam dimisso, Illustrissimus et Excellentissimus Dominus Palatinus Pomeraniæ, vocato ad Se Notario, extraditioni Requisitionis et Manifestationis juxta verba concepta iterum atque iterum institit; sed propter absentiam Judicis Acta asservantis et expositas =
ratio

rationes desiderio huic nec satisfieri nec Transsumptum = Recessûs a Protestationibus hoc die transcribi poterat. ~ Quam moram Illustrissimus et Excellentissimus Dominus Palatinus aegre ferens, posito non solum Judici et Judicio sed etiam toti Magistratui Graudentinensi Mandato Regio, Graudentó profectus est. — Circa vesperam ejusdem diei Generosi Obrembscij Judicem accedentes, Generosus Joannes Obrembscius inhaerendo Inscriptioni pridie factæ, Manifestationem nomine Nobilitatis Prussiæ de nullitate Conventus Generalis ad Acta exhibuit; quam autem ob interveniens Mandatum suscipere Judicio amplius non licuit. ~" — · ‾" — · ‾" —

Literæ Citationis Regiæ ad Judicia Sacræ Regiæ Majestatis Assessorialia ex parte Illustris Magnifici Domini Pauli Comitis in Ostromęck Mostowski Palatini Pomeraniæ Skarszeviensis Capitanei, et Magnifici Lucæ Thur Venatoris N, atque Generosi Feliciani Ostrowicki, Actorum; contra Nobiles et Spectabiles Praesidem - Proconsulem - Consules Civitatis Graudentinensis ratione infra scriptorum extraditæ. die prima Mensis Aprilis Anno Domini MDCCLXI. ~

Augustus Tertius etc. — Vobis Spectabilibus et Famatis Praesidi - Proconsulibus — Consulibus - Judici - Scabinis - atque Notario Civitatis Nostræ Regiæ Graudentinensis, de Personis - causa infrascripta - bonisque Vestris generaliter omnibus mandamus: = ut in Judicijs Nostris Assessorialibus Regni Varsaviæ seu ibi ubi tunc cum Curia Nostra feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis Mandati Nostri recte in quatuor computando Septimanis seu tum dum et quando causa praesens ex Regestro publico et Sibi competenti legitime ad judicandum acclamata et vocata inciderit, personaliter peremptorieque compareatis; ad Instantiam Generosi Instigatoris Regni Nostri Ejusque Delatorum Illris Magnifici Pauli Comitis in Ostromęck Mostowski Palatini Pomeraniæ - Skarszeviensis Capitanei et Magnifici Lucæ Thur Venatoris N. atque Generosi Feliciani Ostrowicki Actorum; qui inhærendo

Manu=

— = Manifestationi Sue citant Vos ideo: = Quia Vos, in Termino per Literas Nostras Universales die videlicet Trigesima prima Mensis Martij Anni currentis Conventui Generali Terrarum Prussiae ad Civitatem Graudentinensem designato, suscepta ad Acta Vestra subscriptione Nominis et Manus propriae Generosi Feliciani Ostrowicki, super Requisitionem utrum aliqua Manifestatio contra Actum inchoati Conventûs Generalis Terrarum Prussiae Actis Vestris illata sit? nec ne?, tum ratione Subscriptionis spatij nudi per Generosum Joannem Obrembski, sine ulla porrecta Copia et informatione de negotio, Copiam ejusdem Requisitionis paratam Judex et Notarius circa subscriptionem Generosi Ostrowicki sibi publice communicatam perlegistis, et in quopiam iti in re justa non difficultastis, ac in spatiû per Generosum Ostrowicki subscriptum inserendum obtulistis; cum vero die sequenti videlicet prima Mensis Aprilis Gnrsus Ostrowicki pro continuanda eadem Requisitione et actis super subscriptum spatium inscribenda ad Acta Vestra advenisset, Vos Eidem Acta denegastis, Copiam paratam Requisitionis inscribere recusastis, tum Manifestationem certam de diligentia Sui per Magnificos et Generosos Officiales et Nobilitatem congregatam ex Palatinatibus Terrarum Prussiae ijsdem Actis inferri affectatam non suscepistis; denique Extractus Recessuum a Manifestationibus per Nobilitatem tam Palatinatus Culmensis quam Pomeraniae ad Acta Vestra susceptorum ex Actis ijsdem rescribere et Requirentibus authentice extradere recusastis; ad extremum in majorem elusionem Vos in locis absconditis abscondistis, ad Acta Vestra accedentibus accessum denegastis, imo Vos invisibiles fecistis; = per quod, non tantum supra scriptos Actus ad Acta suscipi et ex Actis extradi intermisistis, verum Juramentum Illustris Magnifici Palatini Pomeraniae super Cujus Oblatam Mgfcus Antonius =

Jasinski

Jasiński Judicides Terrestris Dirschaviensis spatium = subscripsit, ad Acta eadem Civilia Graudentinensia nullomodo ingrossari potuit. – Quapropter citant vos ad videndum et audiendum = ratione denegationis Actorum, ac non extraditionis Extractuum, elusionisque Nobilitatis congregatæ, poenis puniri; vos tanquam inhabiles susceptionis Transactionum removeri, et pro incapacibus per Sententiam Judicij Nostri declarari, coeteraque pro causae exigentia de Lege et Justitia decerni et sententiari. – Citamini, sitis parituri, terminum attentaturi, et ad præmissa judicialiter responsuri. – Datum in Cancellaria Regni Varsaviæ d. etc. ut supr.

171.) Literæ Civitatis Regiæ Thorunensis ad Illustrissimum Dominum Supremum Regni Cancellarium directae. –

Illustrissime et Excellentissime Domine Dñe Gratiosissime! –.
Nova publica Varsaviensia inscriptae Relationes Varsavienses, vulgo Wiadomości Uprzywilejowane Warszawskie, quæ apud P.P. Societatis Jesu Varsavienses typis expressa prodeunt, in Supplemento ad numerum vigesimum septimum Anni currentis, Articulum quendam continent; ubi sub titulo Thorunij præmissa quædam, de successu Commissionis investigationeque damnorum a Milite Rutheno Incolis Poloniæ Majoris illatorum occupatæ, notitia perhibetur, ac si Tyrones Saxonici ad ternos grossos triplices ab initio hic loci reducti fuerint, nunc autem plane currentiam non habeant? – unde Nobiles præsertim negotiorum suorum causa hic commorantes magnam sentiant jacturam; ideoque Magistratui valde succenseant, quod receptum monetæ hujus cursum permittere nolit. – Sinistra hæc omnique fundamento destituta ratio cum solius invidiæ et odij Nobis conciliandi gratia conficta esse videtur; hinc famæ et nominis integritati prospicientes, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ debito insinuamus venerationis cultu, monetam istam infra valorem Suum extrinsecum nunquam a Nobis reductam, aut currentiam illius universaliter prohibitam fuisse: quamvis negari non possit Mercatores commercia cum Exteris exercentes in accipienda ista

— = nonnihil difficiles fuisse, ideo quod alijs monetæ speciebus multo inferior est, et in ipsa Civitate Vratislaviensi vili monetæ ibidem currenti comparata sexaginta per centum vilior existimatur. — Proinde libertati Commerciorum, quæ non a Nostro pendent arbitrio, dispositione contraria officere, tanto iniquius existimabamus, quanto certius est futurum fuisse, ut non solum pretia rerum praeter necessitatem augerentur, sed frequentiori etiam invectioni pessimæ Monetæ omnia inundantis daretur locus: siquidem non de genuina Saxonica moneta, sed de spuria illa et adulterina ad speciem duntaxat illius efformata agebatur. — Eventus nunc probat, Nos rationes Nostras recte subduxisse: cum prout adjacens monetæ reductio Posnaniâ Jussu Illustrissimi Comitis Buturlin publicata docet, Tyrfones illi Saxonici nimium quantum infra valorem suum reducti sint. — Quæ cum ita sint, Illustrissimam Excellentiam Vestram profundo quo par est pietatis et observantiæ cultu enixe rogamus; quò pro competente Sibi Authoritate severe interdicere dignetur, ne ejusmodi falsi et incerti rumores per Relationes publicas temere divulgentur, immo falsissime divulgati jussu Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ revocentur. — Id quod Illustrissimam Excellentiam Vestram pro singulari Sua humanitate et æquanimitate gratiosissime facturam esse certissime confidentes, premissa prosperitatis omnigenæ et valetudinis firmissimæ ardenti apprecatione Juriumque Nostrorum commendatione, profundo venerationis cultu manemus. — Dabantur Thorunij d. 15. Julij 1761. A:
Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad Studia et Officia quævis paratissimi. Præconsules et Consules Civitatis Thorunensis mpp. —

Obwiesczenie przez JWJmćpana Grafa Buturlina Monety Rossyyskiey jakowy Kurs mieć powinna w Poznaniu d. 15. Julij Anno 1761. uczynione. ~„ —. ~„ —.

Mosciwi Panowie! Raczcie Waszmość wiedzieć, iż z Dyspozycyi

Jego

Jwo Jmcipana Hrabi Buturlina Kawalera y Feldmarszałka=
Woyska Rossyyskiego Xiąże Jegomość Putatyn Brygadyer y Kommen=
dant Miasta Poznania do wiadomości wszystkich podaje. =
iż zapatrzywszy się na kurs Polskiey monety wewnętrznego sza=
cunku niemającey wcale z dobrą monetą Rossyyską niekorres=
pondującey; więc chcąc koequacyą tey monety uczynić, kurs Ros=
syyskiey monety takowy wszystkim ogłasza się y publikuje. –
Tynfa każdy Rossyyski cztery Szostaki Polskie, szostak szesna=
scie groszy. – Gudyn to jest dwóchzłotowka albo pięć szostakow,
po sześć szostakow groszy ośm. – Złotowka po trzy szostaki y gro=
szy cztery. – Rubel każdy rachuje się siedm Tynfow Ruskiey mo=
nety Tynfami, Szostakami dwadzieścia y jeden teyże monety,
dwuzłotówkami pięcioszostakowemi po cztery y po jednym Szo=
staku. ~. Cena zaś Zboża jest podwyższona po dwa Ruble y
dwadzieścia Kopijek za cwiertnię Rossyyską mąki: za Krupy
Jęczmienne – Tatarczane – Owsiane – Jaglane po trzy Ruble: za
Jęczmień po dwa Ruble. ~ U Kogo tedy z JWW Jmcpanow Zie=
mianow znaydować się będzie gotowe Zboże, uprasza się Jch tera=
znieyszym obwieszczeniem, ażeby raczyli się albo do Xięcia Jmci
Putatyna Brygadyera Kommendanta Miasta Poznania albo
też do Wo Jmcipana Kaspra Łodzi z Zworowa Rogalińskiego
Starosty Obornickiego Kommissarza Generalnego referować: Ci
Jchmość mają dyspozycyą od Wo Jmcpana Feltmarszałka y Summy
na to złożone, iż połowę zaraz tey kwoty którą każdy przeda=
jący na siebie weźmie wypłacać dobrą Rossyyską monetą bę=
dą; druga zaś połowa, jak te Prowianty wystawione będą y do
Magazynu odwiezione, zapłacona od Jchmciow Officyerow w ma=
gazynach zostających na to od Jwo Jmcpana Feldmarszałka po=
stanowionych Jm będzie. – Jeżeliby zaś kto mający Zboże, na Pro=
wiant potrzebującey Armij przystawiać go przeczył, tedy Armija
będzie przymuszona Kommendy na to wysyłać; y sami sobie

potrze

 — = potrzeb swoich szukając exkuzowani bydź powinni. — Jezeliby jakiekolwiek z tey okoliczności pochodziły uszczerbki y przykrości komu, żeby tedy to obwieszczenie tym publicznieysze było, dla tego wszystkim się do wiadomości ogłasza poraz-podrugi-potrzeci.

172.) Literæ Illustrissimi et Excellentissimi Domini Joannis Małachowski Supremi Regni Cancellarij ad = Magistratum Civitatis Thorunensis scriptæ Varsaviae die Vigesima Secunda Julij Anno Dñi 1761o ~

Praenobiles et Spectabiles Domini! Ex Literis Dominationum Vestrarum de die 15. Julij ad Me scriptis, cum Mihi constet tam de dispositione Magnifici de Buturlin Supremi Mareschalci Exercitus Rossici, intuitu Tynfianæ Polonicæ monetæ currentisque Rossicæ Pecuniæ Posnaniæ facta ac voce Preconis publicata, tum quoque de quadam sinistra Novellarum Varsaviensium Typis expressarum Relatione; illico erroneam eandem corrigendam censui, quodam projecto ad hasce solitas Novellas Varsavienses porrigendo per Eosdem Patres Societatis Jesu typis imprimendo; ut pateat non Magistratum Thorunensem cursum Tynfiorum Polonicorum conari diminuere, ast potius Magnificum Comitem de Buturlin cursum pecuniæ Rossicæ ad valorem Tynfiorum dictorum pluris aestimare, et per Publicationem hanc Posnaniæ factam in majus pretium jam actu reduxisse. Maneo itaque constanti animo. - Datt ut supra. - Prenobilium et Spectabilium Dominationum Vestrarum Joannes Małachowski Supremus Regni Cancellarius.

173.) Literæ Monitoriales ad Generosum Przebendowski Vexilliferum Pomeraniæ Tenutarium Villæ Regalis Putkowice in Palatinatu Marieburgensi pro Colonis ejusdem Villæ d. 22. Julij 1761. Var. expditæ

Augustus Tertius etc. - Generoso Josepho Przebendowski Vexillifero Pomeraniæ Tenutario Villæ Nostræ Regalis Putkowice in Palatinatu Marieburgensi sitæ, fideliter Nobis dilecto Gratiam

Nost.

Nostram Regiam. - Generose fideliter Nobis dilecte! ~
Relatum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes nomine et pro parte Honestorum Colonorum dictae villæ Putkowice. - Qualiter Illi, impetratis a Nobis Literis Protectionalibus et Salvi Conductus ad jure agendum tum a vi et potentia, Actionem Fidelitati Tuæ ad Judicia Nostra Assessorialia Regni ratione Suarum praetensionum et acsi in exactione censuum ultra obloquentiam Contractus Emphiteutici per Officiales Curienses Fidelitatis Tuæ graventur instituerint. - Qua stante Litis pendentia Judiciorum Nostrorum, iterum super Executione militari ad domos Eorum pro eademmet exactione percipienda nuper ad eos immissa, ex qua damna pati ac e Suis Laribus dispergi debuerint, querulentur. - Supplicatum Nobis est, ut Fidelitatem Vestram super præmissis admonere, et ne ad ulteriora procedat requirere dignaremur. - Cui Supplicationi uti justæ Nos benigne annuentes, Fidelitatem Vestram ne amplius quidquam violenti contra dictos Colonos Putkovienses, utpote Literis Protectionis Nostræ Regiæ et salvi Conductus munitos, Stanteque Litis pendentia, per Se sive Suos Officiales attentet, sub rigore Legum Regni admonendam et requirendam esse duximus; prout admonemus et requirimus per praesentes: Eosdemque Colonos Putkovienses una cum Eorum Uxoribus ac familia domestica (: quorum nomina et cognomina hic pro expressis habere volumus :) circa Literas Nostras Protectionales et Salvi Conductus usque ad finalem causæ prædictæ in Judicijs Nostris ex Inscriptione Ejus ad Regestrum Judiciale facta dependentis, cum omni securitate bonorum et Personarum Illorum conservamus et manutenemus. Factura est premissa Fidelitas Vestra pro Gratia Nostra, ac sub poenis contra Convulsores Literarum Nostrarum ac Litis pendentiæ Judiciorum Nostrorum in Legibus Regni rigorose descriptis.
In quorum

 — = In quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Dat. ut sup. Augustus Rex L. Sigil.

174.) Literæ Nobilis ac Spectabilis Magistratus Civitatis Gedanensis ad Illustrissimum et Excellentissimum Dominum Supremum Regni Cancellarium scriptæ Gedani die 24. Mensis Julij Anno Domini 1761. ~

Illustrissime et Excellentissime Domine! Nondum Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Scriptum Nostrum pro Zulaga miseramus precibus additis, ut apud Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum Sua Authoritate Nobis adesset, ne quod Juribus Nostris adversum de eadem Zulaga decerneretur; cum rumor incederet Illustrissimam Excellentiam Vestram partem exercitus suppeditaturam; ut quod Jure in Zulagam non liceret, metu et vi perageretur. — Nos tum ejusmodi rumorem tanquam inanem despiciebamus, quod Illustrissimæ Excellentiae Vestræ Aequitas et in Civitatem hanc benevolentia ex documentis pluribus ita perspecta esset, ut nobis non persuaderemus posse fieri, ut Nos et quidem sine omni Nostra culpa in publicorum hostium numero haberet qui armis compescendi essent. — Neque ignorabamus sanctius ab Illustrissima Excellentia Vestra Regni Leges coli, quam ut contra eas in Nos et bona Nostra partem Exercitus mitteret: cum Leges illæ Exercitum ad reprimendos externorum et internorum hostium impetus et ad luendos Regni fines adhiberi jubeant: Incolis Regni vero et Lithvaniæ damna inferre, et ad occupanda Eorum bona Militare Auxilium subministrare vetent, militibus a Duce criminaliter puniendis si absque Ejus Imperio occupandis bonis Se adhibere ausi fuerint. — Quoniam vero rumor ille in dies magis et magis se diffundit ac ad Nos certioribus jam nuntijs defertur, esse constitutum; Civitatem ad male de bonis sentientium arbitrium, bonis Ejus occupandis militum manu subigere, neque Illustrissimam Excellentiam Vestram difficilem Se præbuisse; lectis utriusque Authoramenti in Expeditione

milit

militibus, et qui Ipsis præsit nominato; subit metus Civitatis Ordines, ne fiat quod factum iri nuper non crediderunt. — Idque dum anxij expectant, demissis Suis precibus Illustrissimam Excellentiam Vestram adeunt, ut pro Suo in Leges amore, Militem quem in Civitatem Civitatisque bona destinavit, ijs locis quibus in præsens degit, se continere imperet, ne in Expeditionem adversus Cives moveat; cujus exitus qualiscunque fuerit, semper tristis, ac Iis qui superiores habiti parum honorificus est: male etiam Civitati gratia referetur, si ab ijs Militibus in quorum Stipendium singulis annis septuaginta octo florenorum bonæ monetae a Civibus et Colonis conferenda expenduntur vim pateretur, et in media pace belli incommoda sentiret. ~ Confidunt ergo Ordines, Illustrissimam Excellentiam Vestram pro Sua insigni in Civitatem benevolentia ac animi æquitate demissis Ipsorum precibus locum daturam, ac Eos omni sollicitudine ac timore benignissime exempturam esse. — Nos vicissim cum Ordinibus reliquis, novum hoc idque illustre in universam Civitatem Ejusque bona meritum, gratiosissimo animo omni tempore prosequamur; Denique orare non cessabimus, ut Illustrissimam Excellentiam Vestram quam diutissime et Superstitem esse et omni felicitatis genere florere jubeat. — Dabantur ut supra etc. Ad Officia paratissimi Præconsules et Consules Civitatis Gedanensis. ~" —" ~" —. ~.

175.) Literæ Responsoriæ ad praecedentes Literas ab Illustrissimo et Excellentissimo Domino Supremo Regni Cancellario ad Magistratum Civitatis Gedanensis directae, Varsaviâ die 2. Mensis Augusti Anno Domini 1761. ~

Praenobiles et Spectabiles Domini! Binas Literas Praenobilium Dominationum Vestrarum, una cum Scripto Typis expresso annexo prioribus summa perlegi attentione. ~ Vidi ex ijs non sine animi commotione eandem continuo versari litem et controversiam ratione Jurium Regiæ Majestatis et Privilegiorum Civitatis Vestræ

ex Jule

 — ex Zulaga exortis; quæ tantis jam rumoribus præbuerunt locum, ut exinde majores adhuc timendi sint animorum motus. — Mei Officij non est contestationem hanc examinare aut causae explicare rationem: quantum quidem judicio Meo assequi possum, modum conciliandi animos, difficultatesque cura ac prudentia Ordinum Civitatis superandi, salutare et honorificum esse censeo et arbitror. — Perspectum enim atque exploratum habemus, Regiæ Suæ Majestatis a natura ingenitum Justitiæ ac tranquillitatis amorem; de cujus effectu minime dubitandum est, si ex parte Vestra tota mente omnique conatu egeritis id quod æquitatis devotionisque ratio Optimo Regi debita exposcit ac postulat. — Interim Ego mea interponere Officia non prætermittam: ut in tractando componendoque hoc negotio juxta Legum normam ac Juris et aequitatis Regulas omnis adhibeatur facilitas. — Prespiciens præterea ante jam Mihi cognitam mentis Vestræ rectitudinem ac pacis studium, non dubitandum duco, quin hæc causa prudentibus Consilijs Vestris directa feliciter sit cessura; quodque nullum datum sitis locum, auxilium militare non tantum contra hostes Patriæ sed etiam ad manutenendam Justitiam et internam tranquillitatem destinatum subministrandi. — His expressis, vos Prænobiles et Spectatissimos Dominos Amicos honorandos Tutelæ Divinæ commendo, et cum amicissima propensione permaneo Prænobilium ac Spectabilium Dominationum Vestrarū Faventissimus Joannes Małachowski Supremus Regni Cancel[ius]

176.) Promemoria od Jaśnie Wielmożnego Jmćpana de Wojeykow Dworu Rossyyskiego Ministra Jw. Jmpn. Kanclerzowi W. K. podane w Warszawie d. 16. Julij 1761. Roku.

Już to nie pojedynkrotnie niżey podpisany Dworu Rossyyskiego Pełnomocny Minister przekładał Dworowi JEgo Królewskiey Mości y Jaśnie Wielmożnym Jmciom Panom Ministrom Koronnym y Wielkiego Xięstwa Litewskiego mocne Skargi na Jchmciow Xięży Dominikanow Missyonarzow y Xiędza Plebana Mohylowskiego; którzy nieznośne

gonitwy - krzywdy - y oppressye Ludziom Greko-Ruskim w Dye- 355.
cezyi Białoruskiey różnemi czasy poczynili; upraszaiąc przy tym
o należytą z onych Satysfakcyą, y o prowidowanie wszelkiego dla
Religiy Greko-Ruskiey w Państwie Rzeczypospolitey bespieczeń-
stwa: jednak te wszystkie tak mocne y żywe Remonstracye
bynaymnieyszey poprawy dotychczas niesprawiły, y owszem coraz
gorsze persekucye - przyniewolania do Uniy czynić nieprzestaią. -
Niedość że po innych na Białeyrusi Miastach - Wsiach Ciż XX.
Dominikanie niewypowiedziane gwałty - uciemiężenia Ludziom Gre-
ko-Ruskim poczynili, na których już y w teraźnieyszym Roku kil-
ka razy niżey podpisany uskarżał się, ale dopiero y w Samym Mo-
hylowie wraz z Xiędzem Plebanem Mohylowskim schwyciwszy jed-
ną Pannę w Religiy Greko-Ruskiey zostaiącą niemiłosiernie mę-
czyli - pierwey rózgami potym cierniem bili - a nakoniec y rospa-
lonym Żelazem straszyli - y do przyjęcia Uniy przyniewalali, któ-
ra jednak choć całe zmęczona zadość Ich woli uczynić niechcia-
ła, y z Rąk Ich wyrwawszy się z drugiemi Osobami równe przesla-
dowanie cierpiącemi Rekurs do JmcXiędza Biskupa Mohylowskgo
uczyniła: y lubo JmcXiądz Mohylowski starał się ile możności
Onych od takowych persekucyy zasczycić, jednak z Tey JmcXiędza
Biskupa Gorliwości wspomnieni XX. Dominikanie y Xiądz Pleban
Mohylowski gorzey się wrągaią - szydzą - y pośmiewisko wyrządzaią.
=Z tych tedy okoliczności insi JchmćPanowie Possessorowie y Oby-
watele Polscy biorąc przykład, że JchmćXięża Missyonarże y Xiądz
Pleban Mohylowski za tak wielkie zuchwałości y dzieiącesię z
Religiy Greko-Rossyyskiey Ludźmi Żelżywości, żadney od Zwierzchności Swo-
jey niemaią nagany, równie y z swojey Strony coraz do zupełne-
go wykorzenia Religiy Greko-Ruskiey z Państwa Rzeczypospolitey
usiłuią, odbieraniem Cerkwi Greko-Ruskiey na Uniią, - y przymu-
szaniem Parafian - także biciem y wyzuciem fortuny, do przyjęcia
Uniy: jakoto w przeszłym 1760. Roku Jeymość Pani z Sapiehow
Jłło

— =Wojewodzina Mscisławska odebrawszy gwałtownie Cerkiew Greko-Ruską Preczyską – Dąbrowieńską na Uniją, kazała Unija: cką w Miasteczku Ładow erygować, y wszystkich Parafian po Wsiach mieszkających do Oney przyniewolić. ~ Roku zaś teraz: nieyszego 1761. JmćPan Jwanowski Starosta Miński Possessor Mia steczka Kostiukowicz sytuowanego w Województwie Mscisławskim, także w Tym Miasteczku Kostiukowiczach, odebrawszy na Uniją zbroyną siłą Cerkiew Wielką Greko-Ruską Podwyższenia S. Krzyża, Parafianow wszystkich których było ze trzysta Domow do Unij przy: niewolił, pieniędzy Cerkiewnych w gotowiznie na 1050. Rubli za: brał, z Ruchomości Xiędza Protopopę Teyże Cerkwi na 700. rubli pograbił, Żonę y dzieci Jego z Domu wypędził, a Sam Xiądz Proto: popa z okazyi pogróżek zaboystwem na Życie Jego do JmćiXiędza Biskupa Mohylewskiego uciekł. ~ Z tey tedy racyi y inni Greko-Ruscy Duchowni y Swieccy w wielkim zamieszaniu-bojaźni y niebespieczeństwie zostając, y niektórzy zawczasu zostawiwszy Domy Swoje y ruchomości unikając równego nieszczęścia porozbie: gali się y po innych Miastach lub Wsiach ukrywać się przymuszeni.

=A że takowe procedery, nietylko to co Rzeczpospolita Wiecz: nym obwarowała Traktatem y tylo expost prawámi wywracają, a tym samym do zupełnego z czasem wykorzenienia Greko-Ruskiey z Państwa Rzeczypospolitey zmierzają, o czym już y Nayjaśniey: sza Monarchini niżey podpisanego z wielkim nieukontentowaniem jest informowana; więc z wyraźnego Jey Roskazu, niżey podpisa: ny Dworu Rossyyskiego Pełnomocny Minister w nieprzytomności tu JchmćPanow Ministrow Wielkiego Xięstwa Litewskiego, ma: honor ponowić jako nayusilnieysze Remonstracye y prozby Jw: JmćiPanu Kanclerzowi W. Kor., ażeby ten Religij Interess znowu był na drogi Traktatu wykierowany, y te Cerkwie bez zwłoki czasu y dalszego zatrudnienia nazad były Greko-Ruskim przywrócone; na Tych zaś którzy tak niegodziwie Greko-Ruskich Ludzi do Unij

przy:

przymuszają, należyta kara a ukrzywdzonym Satysfakcya= nastąpić mogła. ~ Nakoniec, jeżeli w Interessie Religij Greko-Ruskiey spodziewać się można jakowego na potym polepszenia, y coby miał w tym punkcie Nayjaśnieyszey Monarchini Swojey donieść? niżey podpisany. z Wyraźnego Ordynansu gorąco uprasza Jaśnie Wielmożnego Jmćpana Kanclerza W. Koron: o nieodwłoczną na piśmie Remonstracyą. Dan jako wyż. J. de Woyeykow. -

177.) List Jw: Jmćxiędza Michała Zieńkowicza Biskupa Wileńskiego do Jw: Jmćpana Kanclerza W. Koronnego. die 26. Julij Anno Domini 1761. z Wilna adressowany. —

Monseigneur! Mam honor z wszelkim Respektem odbierać List Jw: wmćpana z przyłączoną Kopiją Memoryału Jmćpana Ministra Pełnomocnego Dworu Rossyyskiego; na punkta którego Memoryału, ile zemnie requiritur, tę daję Rezolucyą. - Zwykli u Nas non Uniti więcey się skarżyć niżeli dowodzić Realitatem Skarg Swoich, w których naybardziey udaniem rzeczy pracują: jako y teraz oskarżają XX. Dominikanow Missyonarżow; a zapewne nic im niedowodzą, chyba że są gorliwi Kapłani, y Naukami Swemi bez gwałtu nawracają; co niemoże poczytać się za występek zwłaszcza w Tym Państwie w którym dominans Religio Catholica niesprzyganne ma Swoje wolności. - Ci Xięża Missyonarże jako Zakonnicy zasczycają się Swojemi Exempcyami, na które następować niemogę. - A Swieckie Osoby co czynią w Dobrach Swoich jako wolni Panowie, w tym do Moiey Jurysdykcyi nienależą. - Jak tedy rzeczonym XX. Missyonarżom, którym zadają jakoweś Excessa, jakoteż Jw. Jeymość Panią Sapieżynę Wojewodzinę Mscisławską, y Jmć Pana Starostę Mińskiego, że Cerkwie non Unitom odbierają, y o inne wszelkie które czynią przykrosci, niech zapozwą do Sądu należącego prawem opisanego. - Co zaś mają do Jmćxiędza Plebana Mohylowskiego? względem tego już reposui, żeby także zapozwali do Konsystorza Mego: gdyż na samę tylko delacyą sądzić

Go

 – Go niepodobna: za pozwem zaś będzie naznaczona Inkwizycya: y potym nastąpi Iudicatum z niezawodną Satysfakcyą Stronie skarżącey się, gdy się co na oskarżonym dowiedzie. Zostaję zatym z zupełną y nieustanną weneracyą JWWMP. Dob. Nayniż. Słu. Mich. Zienkowicz Bis. Wil. –

178.) List JOXcia JMci Michała Czartoryyskiego Kanclerza WWKgo Xstwa Litewskiego do JW. JMcPana Kanclerza Wielkiego Koronnego z Wołczyna d. 4. Augusti 1761. A. ordynowany. –

Monseigneur! Na podany od JMcPana Woyeykowa Posła Rossyyskiego JWWMcPanu Dobrodzieiowi sub data 16. Julij memoryał? to Zdanie Moje które anterius wyrażałem, y teraz wyrażam: że Dysunici w Państwach Rzeczypospolitey mieszkający y Duchowieństwo Ich wielki popełniają błąd y grzech przeciwko JEgo Królewskiey Mości y Rzeczypospolitey oraz y Zwierzchności Tego Państwa w którym mieszkają, że w Skargach y krzywdach Swoich nieczynią Rekursu directe do Własnego Pana, ale się udaią do Dworu Rossyyskiego; a z tamtąd dopiero Postom Tego Dworu bywa insinuatum, aby o to podawali Memoryały w rzeczach często z prawdą niezgadzaiących się, często nadto exagerowanych, jako Im Quaerulantes odmaluią. – Jednakże pisałem już dawno do JMcXiędza Prowincyała Dominikańskiego z Remonstracyami, aby X. Obłoczyńskiego Missyonarza y Socyuszow JEgo wstrzymał od czynienia jakich Inkonweniencyy: pisałem także y do JX. Proboscza Mohylowskiego. – A gdy y JWWMcPan Dobrodziey odezwałeś się także z okoliczności tych Skarg do JMcXiędza Biskupa Wileńskiego; rozumiem że będziesz mieć w tey mierze od Niego Rezolucyą. – JMcPan Podskarbi Litewski wydaje już Uniwersały Swoje Zagraniczną Monetę redukujące: co JMcPan Podskarbi Wielki Koronny naśladować przyrzekł. – Inter certissima chciey to JWWMcPan policzać że in infinito Nexu et Cultu jestem JWWMPana Dobr. całe Życzliwy y Nayniższy Sługa. Michał Xiąże Czartoryyski Kanclerz Wielkiego Xięstwa Litewskiego mp. –

179.) Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis ad Generosos Morżkowski Tenutarium Barsciciensem et Gordon Judicem Czerniechoviensem, quatenus fundum in quo extabat

hort

hortus Venerabilis Capituli Cathedralis Cracoviensis ad mentem Donationis Magnifici olim de Dambro Palatini Sandomiriensis Eidem Venerabili Capitulo Cathedrali Cracoviensi restitui faciant, Varsaviæ die vigesima prima Augusti Anno 1761. Expeditum. —

Augustus Tertius etc. — Generosis Morzkowski Tenutario Barciciensi et Petro Gordon Judici Czerniechoviensi fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Generosi fideliter Nobis dilecti! — Expositum Nobis est per certos Consiliarios Lateri Nostro assidentes: qualiter Venerabile Capitulum Cathedrale Cracoviense hortum quendam ab antiquo ad Lapideam Suam spectantem, juxta Portam qua ex Civitate Cracoviensi Casimiriam itur et juxta fluvium Radava dictum situm, muroque Civili contiguum, nullis censibus et exactionibus Ordinarijs et Extraordinarijs obnoxium, adhuc sub data Cracoviæ Feria secunda in crastino Dominicæ Reminiscere Anno Domini 1547. a Magnifico olim de Dambro Palatino Sandomiriensi et Capitaneo Cracoviensi habens donationem ac Rescripto Serenissimi olim Sigismundi Augusti Regis Poloniæ Praedecessoris Nostri de data Ejus Vilnæ die 13. Mensis Octobris Anno Domini 1552. assecuratam, in cujus pacifica Possessione usque ad Annum 1706. extitit, nunc primum Regnante Serenissimo Augusto II. Parente Nostro desideratissimo eadem Lapidea et murus suprafatum hortum circumcingens diruti extiterunt. — Et dum non ita pridem Idem Venerabile Capitulum Cathedrale Cracoviense muros præfatos reædificare coeperat, hinc nomine magnæ procurationis Arcis Nostræ Cracoviensis . . . . . Nos hujusmodi Supplicationi tanquam justæ benigne annuentes, Fidelitatibus Vestris, de quorū prudentia ac in rebus gerendis Experientia optime persuasi sumus, id negotium committendum esse duximus; committimusque presentibus: quatenus Fidelitates Vestræ captato tempore, ad fundum ubi antiquitus mentionati Capituli extabat hortus condescendant, vocatisque ad præsentiam Sui partibus, neutri partium favendo sed solum

DEus

 – DEum et Justitiam Ejus Sanctam præ oculis habendo, fundum, qui? et quantus? ad mentem supra narratæ Donationis per Magnificum olim de Dąmbro Palatinum Sandomiriensem et Capitaneum Cracoviensem extare deberet /: absque tamen damno sumptus Possessoris Aedificij sive Domunculæ :/ prætacto V. Capitulo Cathedrali Cracoviensi restitui curent, et in Realem Possessionem tradi demandent pro gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. – In quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. – Datum Varsaviæ etc. ut supra. – Augustus Rex. Locus Sigilli. –

180.) Promemoria przez Jaśnie Wielmożnego JmćPana Kanclerza Wielkiego Koronnego Jaśnie Wielmożnemu JmćPanu de Woyeykow Pełnomocnemu Ministrowi Rossyyskiemu podane dnia 23. Augusti Roku 1761. w Warszawie. –

Ponieważ Zagraniczna Moneta Imie Tynfow mająca y Wyobrażenie Twarzy JEgo Królewskiey Mosci Pana Mego Miłosciwego y Herbow Korony Polskiey y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, a w istocie swojey walor bardzo mały trzymająca, wszystkie niszczyła prowenta Obywatelow, y do ostatniey ruiny wszelkie z postronnemi prowadziła Commercia; więc Jchmć Panowie Podskarbiowie Koronny y Wielkiego Xięstwa Litewskiego musieli przystąpić do Redukcyi tey fałszywey Monety, choć z oczywistą szkodą y znaczną: aby na potym zabieżeć ostatniey y niepowetowaney ruinie Kraju. – A zatym JmćPan Kanclerz W. Koronny uprasza JW. JmćPana de Woyeykow Posła Extraordynaryynego Dworu Rossyyskiego, aby chciał remonstrować Dworowi Swemu, że dla utrzymania dobrey między Obywatelami harmonij Państw tak Polskich y Wielkiego Xięstwa Litewskiego jako y z drugiey Strony Pruskich we Władzy Rossyyskiey Monarchini będących, podobna Monecie która biją w Królewcu dana bydź mogła cena: przez co y handel obydwóch Państw będzie mocnieyszy y żadney podlegać niemoże Alteracyi. – Dan jako wyżey etc. – Jan Małachowski Kanclerz Wielki Koronny. mp.

181.)

181.) Literæ Magistratus Civitatis Gedanensis ad Illustrissimum et Excellentissimum Dominum Supremum Regni Cancellarium Scriptæ Gedani d. 12. Augusti 1761. Anno. –

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! ~

Declaratus iterum Regius Commissarius Dominus Referendarius Regni Podoski, octava Augusti huc venit; Cujus Literæ Innotescentiales pridie quam adesset Nobis exhibitæ sunt, Judicia – et alia nuntiantes Nobis acerba et Juribus Nostris funesta. – Ipse declaratus Dominus Commissarius, eodem quo advenerat die Regium Rescriptum reddi Nobis curavit. – Ad quod, Sacræ Regiæ Majestati Dño Nostro Clementissimo ex Sententia omnium Ordinum ea submississime exposuimus, quæ Jura et Officij Nostri ratio jubent; obsecravimusque, ut declaratum Dominum Commissarium revocare Clementissime dignaretur; antequam decerneret, quæ præstare Jura et ipsa Civitatis salus vetant. – Hoc Literæ ad Sacram Regiam Majestatem potissimum continent: quarum Summam ut Sacræ Regiæ Majestati Illustrissima Excellentia Vestra referre, precibus Nostris Sua Authoritate benignissime subvenire, ac Paternum Sacræ Regiæ Majestatis animum Toti Civitati Nobisque conciliare velit, demisse et reverenter oramus. – Etenim si quando alias, nunc certe præsidio Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ maxime opus est, quando frequentes de indignatione Regia ad Nos referuntur Nuntij, et famâ Literisque accepimus missum iri ad Nos, etiamsi id contra Leges, exercitus Regni partem; ut vi subigamur, si minis cedere nolumus. – Nos ut Ordines reliqui DEo confisi Jura Nostra a Majoribus per manus tradita tuebimur: Principis Clementiam implorare non cessabimus, et Amicos ut Suis precibus Se interponant rogabimus: interea justam Nostram quamvis afflictam causam Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Patrocinio iterum iterumque demisse commendamus, oramusque, ne ex Cancellaria Rescripta Juribus contraria prodeant quale fuit ultimum. – Coeterum DEum precamur, ut quidquid

Illust:

 — Illustrissima Excellentia Vestra Nobis prestiterit, tum coetera omnia bene et ex animi sententia succedere jubeat. — Daban Gedani etc. — Illustrissimæ Excellentiæ vestræ ad Officia paratissimi. Proconsules et Consules Civitatis Gedanensis. ~. —. ~. —

182.) Responsum Illustrissimi Supremi Regni Cancellarij ad Literas præcedentes Magistratui Gedanensi Varsaviæ die 24. Augusti Anno 1761. datum. —

Nobiles ac Spectabiles Domini! Recepi Literas Dominationum Vestrarum Die 12. Augusti, quibus calamitosum Civitatis accusant Statum, una cum Literis ad Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum. — In presentatione quarum, duxi congruum imponere moram, ne variæ expressiones aliæque circumstantiæ magis irritent Cor Principis. — Quoniam vero Dominationes Vestræ in Literis ad Me directis implorant Officia Mea, ut possim aversum a Civitate Animum Regium conciliare; Ego erga Civitatem Gedanensem propenso semper animo cupio informari a Dominationibus Vestris, quibus medijs uti possim hoc in negotio? — Serenissimus Rex frustratum in Proventibus Se sentit, et recedere ab illis non vult! Qualiter autem gestum sit ab his, qui curam habuerunt rei hujus? ignoro. — Quo citius Dominationes Vestræ Me capaciorem in tractando reddent, eo promptius Civitati huic inserviendi habiliorem. — Interim solita propensione maneo. — Datt. Varsaviæ ut supra etc. Nobilium Dominationum Vestrarum favientissimus. — Joannes Małachowski Supremus Regni Cancellarius.

183.) List JEgo Królewskiey Mosci do Wo Fleminga Podskarbiego Wielkiego Wo Xstwa Litewskiego in negotio Redukcyi Monety pisany w Warszawie dnia 24. Sierpnia Roku Pańskiego MDCCLXI: ~. —

August Trzeci etc. — Wielmożny uprzeymie Nam miły! Przyznajemy że Uprzeymość Wasza chwalebnie sekundując publiczne Kraju Żądze, uczyniłeś fałszywey monety Tynfow-Szostakow-

y inney

y inney Redukcya: zabiegając, gdyby to było dalszym zosta=
wiono czasom ostatniey Obywatelow Ruinie. – Że jednak W. Xstwo
Litewskie scistym koequacyi prawa z Koroną złączone jest węzłem,
życzylibyśmy aby et in Regulamine tey Redukcyi Uprzeymość Wa=
sza Swoje w tey mierze regulował Uniwersały, aby difformitas
tey Redukcyi między Obywatelami Koronnemi y Wielkiego Xięs=
twa Litewskiego niewzniecała trudności, któraby handlującym
była przeszkodą. – O co też roskazaliśmy Wielmożnemu Kancle=
rzowi Wielkiemu Koronnemu uczynić y Posłowi Rossyyskiemu
Remonstracye, aby y w Królewcu cena Monety mogła dla utrzy
mania Commerciorum konformować się do Naszey. – Uczynisz to
Uprzeymość Wasza dla Naszey Satysfakcyi widzenia porządku
równego w Kraju, a przez to pomnożysz Sobie publiczną Osoby
Swojey Estymacyą: Któremu od Pana Boga wszego życzemy do=
bra. – Datt. ut supra. – Augustus Rex. Locus Sigilli. –

184.) List Jego Królewskiey Mości do Wielmożnych Jchmćpanow
Hetmanow Wielkiego y Polnego, Kanclerża Wielkiego –
Marszałka Podskarbiego Wielkich Litewskich z Warsza=
wy die 25. Augusti Anno 1761. expedyowany. ~" –

August Trzeci etc. – Wielmożny uprzeymie Nam miły! Wierżyć te=
mu niepowinniśmy, żeby w Równości Urodzony przeciwko drugiemu
złośliwym swoim podeptawszy prawa chciał dogadzać żądzom, bio=
rąc z Nas przykład, że dając Kurs zwyczayney Sprawiedliwości Zwie=
rzchność Królewską w samych Łaskawych ku Poddanym Naszym =
mieszczemy Sentymentach. – Że zaś Urodzony Morykoni Starosta
Pomorski zaniósł do Nas Skargę, że bespieczeństwa życia y fortuny
nieznayduje y w domu Spokoyności; pisaliśmy już w tey okoliczności
do Wielmożnych Hetmanow Wielkiego Xięstwa Litewskiego y do Uro=
dzonego Marszałka Trybunału Głownego Wielkiego Xięstwa Litews.,
aby przyzwoitą według praw Urodzonego Morykoniego zastaniali ma=
nutencyą. – Będzie to Nam miło, że y Uprzeymość Wasza chęcią
Swoją zadawniałe do wszego dobra wstrzymasz zawziętosci, jakieby
mogły ztąd wypaść na Osobę Urodzonego Morykoniego: a przez to

wszelle

 — =wszelką, Jemu y całemu Krajowi pokażesz do spokoyności wewnętrzney drogę. — Dobrego zatym od Pana Boga życzemy Zdro=wia. — Dan jako wyżey. — Augustus Rex. Locus Sigilli. —

185.) Literæ Illmi ac Exclmi Dni Supremi Regni Can=cellarij ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Gedanensem Varsaviæ d. 26. Augusti 1761. a. scriptæ.

Prænobiles ac Spectabiles Domini! Ex Literis ultimarie scri=ptis cognoverunt Dominationes Vestræ propensum erga Civitatē Gedanensem Animum Meum: ex quo quæro media, ut ærumnis, quas sibi Dominationes Vestræ inferunt, imponatur finis. – Quo=niam vero Generosus Dominus de Aloij Residens Serenissimi Ducis Curlandiæ ad aliqua Dantisci negotia Sua peragenda pro=ficiscitur; petij, quatenus possit esse Interpres mentis Meæ. — Impossibile enim ut omnia Literis tractentur: plus negociationis dat una hora per Sermones mutuos et Responsa, quantum centū Literæ. – Informavi Generosum Dominum de Aloij de statu rerum. Omnia possibilia arripiam: quæ sunt impossibilia, et Dominatio=nes vestræ pensatis rationibus reijcient. — Quoad Me, non aliud quæro nisi tranquillitatem Civitatis et Meam insimul, fausta=que omnia. — Turbida compescui: sed piscaturam in illis non quæ=sivi. – Iterato igitur rogo Dominationes vestras, ut favorabilem aurem dent Generoso Domino de Aloij Residenti Serenissimi Du=cis Curlandiæ; quatenus Me informet et reddat habilem ad de=monstrandum quod semper propensa mente maneo. Dat ut supr. Prænobilium et Spectabilium Dominationum Vestrarum faventi=ssimus. – Joannes Małachowski Supremus Regni Cancellarius.

186.) Literæ Civitatis Regiæ Gedanensis ad Serenissi=mum Augustum Tertium Regem Poloniarum scri=ptæ in negotio Portorij Civitatis Gedanensis die vigesima Septima Augusti Anno 1761. ~. –

Serenissime ac Potentissime Rex Domine Domine Clementissime! In Sacræ Regiæ Majestatis vestræ Rescripto in forma Mandati ex Cancellaria

ex Cancellaria Regni Majore die XV. Julij Anni præsentis
ad Nos et reliquos Civitatis Ordines dato, quodque Venerabilis Ga=
briel Joannes Comes Junosza Podoski Referendarius Regni Praepo=
situs Cathedralis Cracoviensis - Vice præses Cameræ Thesauri
Regij - Abbas - Præpositus Commendatarius Miechoviensis - E=
ques Ordinis Aquilæ Albæ eadem qua advenerat die nempe
octava Augusti Nobis reddi curavit, incusamur Nos et Eos
qui administrationi Portorij præpositi, Ejusdem Venerabilis Co=
mitis Podoski superiore Anno tanquam Commissarij Regij ad
hanc Civitatem pro exigendis rationibus redituum Portorij Ab=
legati Introspectionem discussionemque redituum subterfugisse;
Directores Portorij Nobiles et Spectabiles Gabrielem Schuman - Jo=
annem Fridericum Schuman - et Edvardum Fridericum Conradi
duobus Rescriptis priore sub poenis arbitrarijs posteriore sub
multa centum millium Aureorum Hungaricalium ad Aulam
vocatos non comparuisse. - Quocirca Sacra Regia Majestas Ve=
stra Nobis ad indubitatam deducit notitiam, Se dictum Vene=
rabilem Comitem Podoski in Commissarium Suum ad effectum Exac=
tionis rationum reditus Sui e Portorio maritimo Gedanensi desi=
gnasse, Ipsique Introspectionem tam quoad præmissa quam quoad
alia puncta omnia distinctis Literis Suæ Instructionis compre=
hensa commisisse et in commissis dedisse. - Præterea Sacra Re=
gia Majestas Vestra mandat et distincte præcipit, quatenus co=
ram Eodem Suo Commissario Speciali pro Termino per Eum
intimato peremptorie compareamus, Responsiones - Justificatio=
nesque Nostras in punctis dicta Instructione contentis faciamus,
rationes redituum Portorij ad Mensam Regiam pertinentium quo=
cunque nomine eos percipiamus reddamus, dictique Commissarij
Resolutionem definitionemque in omnibus et singulis punctis præ=
stolemur. - Vult denique Sacra Regia Majestas Vestra et serio
præcipit, quatenus Memoratum Venerabilem Comitem Podoski Com=
missarium Regium eo honore qui Commissarijs Regijs convenit recipi=
amus

— = mus, debitamque Ipsius Recognitionem quoad moram hoc loco hoc in negotio fecerit continuemus, Residentiam Eidem in Aedibus Regijs in Civitate consistentibus et pro equitatu Ipsius Stabula Regia ad easdem Aedes Regias pertinentia commonstrari et dimitti designarique faciamus; nec non Expensas omnes quantæ pro condigno requirentur tam pro vialibus Gedanum proficiscenti et inde redeunti quam sub integrum tempus Residentiæ Suæ subministremus, subministrarique ex Cassa seu Aerario publico curemus. — „ ~. Hoc Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Rescripto seu Mandato cum coeteris Ordinibus communicato, venerabundi Sacræ Regiæ Majestati Vestræ exponimus: Venerabilem Comitem Podoski Superiore Anno Portorij causa ad Nos missum Comissarium et introspexisse et discussisse Regios ex Portorio Reditus, ut confidenter ad Ipsius Venerabilis Comitis Testimonium provocemus; qui et probavit rationes, et fidem industriamque Trium Illorum Consulum qui Portorio tum præerant laudavit; qui Praefecti Portorij evocati quidem in Aulam: sed quoniam vocati ut responderent non de Portorio sed de Civica Collatione Zulaga quæ nihil ad Eos pertinebat, et Tractatus Portorij tum Eos jubent in Aula adesse quando ad dicendam in Judicio causam vocantur, Praefecti vero Portorij ad Judicium non citabantur neque Venerabilis Comes Podoski in Eos deprehenderat cujus nomine arguerentur, absentiam Eorum ex his potissimum causis submisissime excusavimus et multam deprecati sumus; quibus Sacra Regia Majestas Vestra Clementissime acquiescere videbatur, cum nihil porro ad Nos sive de Praefectorũ Portorij in Aula præsentia sive de multa deferretur. ~„ —

Nunc vero placuit Sacræ Regiæ Majestati Vestræ dictum Venerabilem Comitem Podoski iterum ad Nos mittere, ut introspiceret Reditus Regios ex Portorio, quod ab Ipso superiore Anno factum jam est; ut tantum supersit, quod ultimo Anno receptum. — Quod vero ad alia capita quæ Venerabili Comiti Podoski commissa sunt, ea ignoramus: si tamen fuerint, qualia ex Literis Innotescentialibus Vblis

Comit

Comitis Podoski pridie quam advenit Ipse Nobis exhibitis cognovimus, ingenue fatemur, quod Juribus salvis ad ea obstringi nequeamus, idque demonstrare suo tempore minime omittemus. – Neque opus est, ut Sacra Regia Majestas Vestra in Rescripto Suo jubeat certo die coram Commissario Regio comparere, quò ad Objecta respondeamus causamque Nostram defendamus; cum nullius culpæ Nobis conscij sumus, ob quam in Jus vocandi simus; et si qui Nos citare vellent, non coram Referendario ubi Forum Nobis non est, sed in Judicio Regio Assessoriali Nos Reos agere debent: Judicia autem Commissorialia plane ignoramus; et ut in Civitate hac exerceantur, Nobis permittere non licet. – Quodsi ab ejusmodi Judicio rationes redituum Regiorum ex Portorio excutiendæ, id plane novum est, et contra Portorij Tractatus; qui praecipiunt rationes reddere coram Commissario extra Judicium, et si necesse coram Rege in Judicio Regio respondere. – Debitus Venerabili Podoski honor non minuetur, quando Ipsi in Regijs Conclavibus hospitari negabitur, quibus quotquot fuerunt Regij Ministri ultro abstinuerunt; neque Serenissimi Reges Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Prædecessores voluerunt unquam, ut Sibi Ministri usu eorundem Conclavium æquarentur. – Quod attinet ad impensas in iter ad nos reditumque Varsaviam ac totum tempus quod in hac Civitate transacturus ex Nostro Aerario subministrandas, notæ Aerarij illius angustiæ crescentesque in dies publici sumptus insolitam hanc munificentiam non ferunt. – Civitas etiam non consuevit Regios Commissarios publica pecunia alere ac itinerum sumptus refundere, neque Serenissimi Reges ut utrumque fieret olim mandarunt. –„ — Quod ad Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Rescriptũ seu Mandatum submisissime exposuimus, Omnium Ordinum Sententia est; quam et Civitatis Juribus convenire, neque ab obsequio quod Sacræ Regiæ Majestati debent deflectere, Sibi plane persuadent. – Maxime inde Eos affligit, quod Sacra Regia Majestas Vestra gravem in Civitatem indignationem conceperit; cujus non

obscu

 — = obscura indicia sunt, et qua nihil tristius funestiusque accedere potest. — In his curis sustentantur conscientia et non vana spe reconciliatum Sibi iri Mitissimum Principem, ubi irritis malevolorum Artibus veritas luci Suæ reddita fuerit. — Jam DEum testantur Se nihil admisisse, quod Paternum Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ animum ab hac Civitate avertere debeat, quodque ad inquirenda in Sua facta Commissionem exigat; quà ut liberentur, antequam Venerabilis Comes Podoski statuat quod Juribus Civitatis adversum et quod per eadem Jura ab Ordinibus præstari minime licet, ad Pedes quasi prostrati Sacræ Regiæ Majestati Vestræ supplicant. — Interea DEum orare non cessabimus, ut pristinam Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ in Ordines totamque Civitatem flectat Indulgentiam, et ea omnia Sacræ Regiæ Majestati Vestræ largiatur quæcunque Optimo Principi Pij Cives ardentissimis votis precari solent. ~ Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ humillimi et fideles Subditi Proconsules et Consules Civit. Gedan.

187.) Translat z Listu JmćPana Suworowa Gubernatora Królewickiego do JP. Wojcykowa Ministra Pełnomocnego Rossyyskiego die 21. Augusti Aº 1761. względem Statkow potrzebowanych przez Moskali do zwożenia Prowiantow z Torunia do Gdańska.

List WmćPana die 9. ejusdem miałem honor odrzymać wraz z inkludowana w tim kopija Listu do JmćPana Grafa Bryla Ministra Saskiego od Magistratu Toruńskiego, względem Statkow potrzebowanych dla zwiezienia Zboża. — Na który WmćPanu tako odpowiadam: = Jż Bractwa Szyprow Toruńskich obowiązali się wystarczyć trzydziesci Statkow, któremi transportować mieli Prowiant die prima Septembris pod tą kondycyą, że z Torunia płynąc do Gdańska mieli ładować one własnym swoim Zbożem y towarami, a we Gdańsku wyładowawszy też same Statki przystawiać do Sztuthowa y do Elbląga, gdzie naładowawszy znowu Skarbowym Prowiantem y furażem prowadzić do Torunia. — A że Ciż

Szy-

Szyprowie przez całe lato niewięcey jak tylko połowę Statkow=
mieli, y tym samym Kontraktu Swego niedotrzymali; to lubo dla tego
przez umyślnie Delegowanego do Prowiantowey Kancellaryi y prosili a=
żeby z tych trzydziestu skontraktowanych piętnaście ze wszystkim u=
wolnić, jednak w tym Onym rekuzowano: ponieważ przez niewystar
czenie należytey liczby Statkow czas upłynął, a prowiantu y furażu
znaczna kwota pozostała. — Z tym wszystkim jednakże, Ja roskaza=
łem dziesięć Statkow dla własnego Jch Transportu ze wszystkim uwol
nić y do żadnego Skarbowego przewozu Onych niebrać; a pozostałe
dwadzieścia Statkow zebrawszy, nieprzestannie pod Transport Skar=
bowy do tego czasu zażywać póki oznaczona Prowiantu kwota z=
wieziona niebędzie; niepozwalając już z własnym frachtem płynąć
do Gdańska ale tylko do Elbląga y ztamtąd znowu do Torunia. —
Więc zdaje Mi się że niemieli żadney racyi do uskarżenia się: al=
bowiem przez niewystarczenie trzydziestu Statkow, według Jch Kon=
traktu, Sami Oni winni. — Co zaś należy do zapłaty pieniężney,
to Ja już powtórnie Prowiantowey Kancellaryi roskazałem, ażeby Szy=
prowie Toruńscy należycie byli ukontentowani. — F. de Wojeykow.

188.) Literæ Civitatis Sacræ Regiæ Majestatis Gedanensis
ad Jllustrimum Dnum Supremum Regni Cancellarium,
quatenus eliberare possit Civitatem Eandem a designata
Commissione Regia, scriptæ Gedani d. 28. Augusti 1761. Anno.

P. T.

Literis die 12. hujus Mensis ad Jllustrissimam Excellentiam Vestrã
datis demisse et reverenter oravimus, ut eadem causæ Nostræ ju=
stæ quamvis afflictæ succurrere, et summam Literarum ad Sac=
ram Regiam Majestatem Dnum Nrum Clementissimum Rescri=
ptum Regium a Perillustri et Reverendissimo Domino Regni Re=
ferendario Nobis exhibitum concernentium Sacræ Regiæ Maje=
stati exponere, Ejusdemque Animum mitissimum ad liberan=
dam a Commissione designata Civitatem commovere benignissi=
me velit. — Jnterim dum fore, ut precibus Nostris ab Jllma Ex=
cellentia Vestra suffultis Clementissime annuat Sacra Regia
Majestas, speramus; tuebamur quantum in Nobis erat, commu=
=nicato

 — nicato cum Ordinibus consilio, Jura Civitatis manifestando - Edictum promulgando - et alijs medijs quae rei necessitas suggerebat, ut tueri Eandem Nos obligabat Officij Nostri Religio; quae aequo animo ferre non patiebatur, ut Jura Majorum tot tantisq meritis parata et per soecula servata nunc tandem dubio Judicij Commissorialis quod nesciunt Leges Eventui subjiciantur, et uno quasi ictu omnia per Sententiam Domini Referendarij quem rebus Suis minus favere dudum abhinc sine omni culpa Sua experta est Civitas destrui possint. ~ Quum tamen ea nunc sit rerum facies, ut quaecunque Ordines nullius culpae sibi conscij, ad servanda Civitatis Jura servandamque salutem sanciunt, adversariorum invidia ex detrectationibus in crimen verti soleant; hinc ne perversae narrationi locus sit, Scripto quodam typis exarato omnem rei rationem explicandam esse Ordines duxerunt: quod Scriptum Illustrissimae Excellentiae Vestrae submisissime offerentes iteratis simul precibus Nostris Eandem addimus, ut non solum sinistris ratione hujus negotij delationibus Ipsam fidem non habere, verum etiam Authoritatem Eminentis Suae Dignitatis in qua semper Legibus et Civitatum imprimis Juribus certum Praesidium fuit ijsdem opponere, praesertim autem si Sacrae Regiae Majestati Domino Nostro Clmtmo eo nomine Civitas delata fuerit pro Ejus innocentia intercedere, et ut Clementissimi Principis gratia qua carere non possumus integra Nobis reddatur curare, pro Insigni Sua in hanc Civitatem benevolentia dignetur. — Cui Nos et Civitatem hanc summa observantia commendantes, DEum, ut quocunque felicitatis genere Illustrissimam Excellentiam Vestram beari jubeat, ardentissime precari nunquam cessabimus. - Illustrissimae Excellentiae Vestrae ad Officia paratissimi. Proconsules = et Consules Civitatis Gedanensis. ~ „ —„ ~„ —.

189.) Literae Civitatum Sacrae Regiae Majestatis Thorunensis - Elbingensis - et Gedanensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium scriptae Thorunij die 4. 7bris

Anno

=Anno Domini 1761. ratione ut intercedere velit = pro Civitate Gedanensi ad Sacram Regiam Majestatem in negotio Zulagæ, respectu avertendæ Commissionis Regiæ cum præjudicio Jurium Terrarum Prussiæ designatæ.

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! ~ Placuit Sacræ Regiæ Majestati Domino Nostro Clementissimo, negotium Collationem Civicam Gedanensem Zulaga dictam concernens Commissioni Rescripto Peculiari nominatæ disjudicandum tradere. Insolitus hic procedendi modus, cum non solum Libertatibus Nostris quæ totæ ab integritate Jurium fundamentalium pendent, neque adeo absque periculo ruinæ Controversiæ Judiciali subjici possunt, valde sit contrarius, sed etiam Legibus seu Constitutioni Terrarum Prussiæ Divi Sigismundi Primi Regis vetantis, ne in causis Terras Prussiæ concernentibus, exceptis causis Limitum et hæreditatis dividendæ, Commissarij deputentur; imo Privilegio Incorporationis divi Casimiri Regis præcipientis, ut omnes causæ notabiles dictas Terras concernentes, quorum sine dubio Jus illud Cardinale sciscendi Contributiones Civium Easque in usum publicum vertendi Nobis antiquitus competens pertinet, cum communi Consiliariorum Spiritualium et Secularium-Nobilium - et Civitatum Majorum Consilio terminentur - tractentur - definiantur, repugnet. ~ Proinde ad avertenda hæc præjudicia, Sacræ Regiæ Majestati Domino Nostro Clementissimo humillime supplicavimus; quo sublata Commissione, juxta præscriptum Jurium - Pactorum - Conventorum Religione firmatorum procedatur. - Literas hasce Supplicatorias Earumque exemplum præsentibus includimus; omni qua decet observantia etiam atque etiam rogantes: dignetur Illustrissima Excellentia Vestra Easdem Regi Serenissimo haud gravatim tradere, Partesque Nostras fortiter tueri, et Interpositione Sua Nobis gratiosissime succurrere. Hoc Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ sicut pro Sublimi Munere Suo Legum et Juris observantia nihil sanctius et antiquius est; ita Eandem Nobis minime defuturam, sed singularis benevolentiæ

 =Suae documenta significaturam esse, certissime Nobis polli=
cemur. – Gratiam hanc Officiorum studiorumque alacritate, ut quodam
modo demereamur, nunquam intermissuri, Summum Numen pre=
camur, ut Illustrissimam Excellentiam Vestram seros in annos
salvam et incolumem servet: et profundo venerationis cultu ma=
nemus. ~ Dabantur etc. – Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad Stu=
dia et Officia quevis paratissimi. Præconsules et Consules Civita=
tum Majorum Prussiæ Thorunensis – Elbingensis – et Gedanensis. –

190.) Literæ Civitatis Sacræ Regiæ Majestatis Gedanensis
ad Illustrissimum Dominum Supremum Regni Cancel=
larium scriptæ in negotio Zulagæ d. 5. 7bris 1761. A°. –

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! ~
Significarunt Nobis Literæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ die 24.
Augusti benigne ad Nos datæ, Illustrissimam Excellentiam Vestram
Literas Submisissimas ad Sacram Regiam Majestatem nomine
Ordinum scriptas et Patrocinio Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ
observantissime commendatas adhuc non obtulisse. ~ Non licet
Nobis justissimum reprimere dolorem, quo nuntius iste Nos
affecerit: scilicet Rescripto ex Cancellaria Regni Majore contra
Civitatis Privilegia expedito! ~ Ordines hujus Civitatis, amore
Patriæ – Officij vinculo – Jurisjurandi Religione ad defendenda
Civitatis Jura adiguntur: defendunt eadem causae justæ confisi
Literis Informatorijs Suis: circumspiciunt Interpretem Jurium
Suorum, Cujus ope ad Thronum Sacræ Regiæ Majestatis penetret
vera rei facies – confugiunt ad Illustrissimi Cancellarij Murus,
quod Sacra Majoribus semper ancora habebatur – adeunt Illu=
strissimam Excellentiam Vestram precibus, ut rebus Suis afflictis
subveniat! ~ At irrito Consilio Suo repulsum ferunt Ordines: non
ab Indulgentissimo Principe! Quem ad conspectum fidelissimorum
Subjectorum, qui prostrati quasi ad pedes pro Juribus supplicant,
ad iram provocari posse, pietas in Regem Ordines credere prohibet;
sed ab Illustrissima Excellentia Vestra, quæ Eorum preces Sacrae=

Regiæ

Regiae Majestati exponere dubitat. – Jubet praeterea Illustri=ssima Excellentia vestra proponi Sibi remedia conciliandi animi S.ae Regiae Majestatis, quae Se frustratam in proventibus Suis sentiat! Frustratam esse Civitatem reditus Regi debitos, aut quidquam ex ijs subtraxisse? haec superiorum Saeculorum Annalibus ignota et his quasi diebus orta vox publicorum Civitatis hostium et Calum=niatorum fuit. – Illustrissimam autem Excellentiam Vestram om=nia alia sentire, Ordines firma plane fiducia Sibi persuadent: quum non tantum Jura Civitatum vigilantissimum eorum Custodem fugere non possint, et scriptum Typis expressum quo omnes ex Zulaga reditus ad solum Civitatis Aerarium, testante inter alia Decreto Assessoriali Anni 1752., indubitata ratione evicerunt, Ordines Illu=strissimae Excellentiae Vestrae offerre sustinuimus, verum etiam statim sub initio controversiae Illustrissima Excellentia Vestra saepe Secretario Nostro Varsaviae commoranti probare Se animum Ordinum Jura imprimis Zulagae tuendi, exindignari Se Eos qui De=creta Regia praesertim etiam Joannis III. Regis convellere non erube=scerent, benigne declaraverit; detestans etiam Eorum artes, qui adu=lationibus Suis in Principem Injurij fierent, et Privilegia Subjectorū quaestui haberent; simul ut ne obulus quidem ad Eorum Instantiam pro redimenda Zulaga solvatur, consulens. – Nihilo tamen satius, quantum ad Eos attinet qui ad negotia haec tractanda missi sunt, statu Causae Literis die 28. Augusti ad Illustrissimam Excellentiam Vestram datis juncto, demisse totius rei speciem exposuimus. – Re=media autem componendae controversiae, quae a Nobis exigit Illustris=sima Excellentia vestra, nulla alia proponere Nobis licet, quam Ju=ra Civitatis Eorumque conservationem: quam, si sub Tutelam Su=am iterum recipiens, Sacrae Regiae Majestati rationes in libello info=rmatorio contentas exponere, ijsdem Sua Authoritate succurrere, et Mitissimi Principis animum ut salvis ijsdem gaudere Nobis li=ceat, flectere benignissime Illustrissima Excellentia Vestra digna=bitur. – Hoc insigne benevolentiae Ejusdem argumentum perenni

laud

 — = laude penetrare Nobiscum posteritas aemulabitur. — Coeterum, omne exoptatissime salutis genus Illustrissimae Excellentiae Vestrae precati, Ejusdem Gratiae Nos et Civitatem submisse commendamus. Dabantur Gedani etc. ut supra. — Illustrissimae Excellentiae Vestrae ad Officia paratissimi Proconsules et Consules Civitatis Gedanensis. ~. —

191.) Literae Responsoriae Civitatis Sacrae Regiae Majestatis Gedanensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium datae Gedani die 4. Septembris Anno Domini 1761., in Causa inter Spectabilem Bejert Mercatorem hujus Civitatis et Nobiles et Spectabiles Bertman et Imber Cives et Incolas Burdegalenses, quae per Appellationem Ordinariam ad Judicia S.ae R.ae M.tis Assessorialia devoluta est, Summam et res in Sequestro Civili Suo asservare usque ad finalem hujus causae decisionem se submittit et assecurat.

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! ~ Placuit Ill.mae Excellentiae Vestrae Literis die 10. Augusti datis a Nobis requirere, ut merces de quibus in causa, inter Spectabilem Bejert Mercatorem hujus Civitatis et Nobiles ac Spectabiles Bertman et Imber Cives et Incolas Burdegalenses, quae per Appellationem Ordinariam ad Judicia Sacrae Regiae Majestatis Assessorialia ante aliquot Annos devoluta est ibidemque adhuc indecisa haeret, agitur, ne discrimini corruptionis subsint, venum exponerentur, et Summa pro iisdem congregata hic in Sequestro ad finalem negotij decisionem locaretur. ~ Hanc Illustrissimae Excellentiae Vestrae Nobis gratiosissime factam Requisitionem, cum Partibus Litigantibus Spectabili Bojert et Spectabili Nathanaeli Diekhof juniorum ibidemque praedictorum Mercatorum Burdegalensium communicavimus, et cum ambae Partes in venditionem mercium et Sequestrationem Summae exinde provenientis officiose consenserint; dabimus operam, ut dictae merces quantocyus hastae publicae subjiciantur, et pretium Mercium harum venditarum officiose asservetur. ~ Quibus debito cultu expressis, Illu-

Aril

strissimæ Excellentiæ Vestræ Gratiæ Nos et hanc Civitatem observantissime commendamus. ~ Dabantur Gedani etc. ut supra. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad Officia paratissimi Præconsules et Consules Civitatis Gedanensis — " — " — "

192.) Literæ Civitatis Sacræ Regiæ Majestatis Thorunensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium scriptæ, quibus recommendat Nobilem Samuelem Geret Secretarium Suum ad Aulam Regiam missum in negotio Civitatis ejusdem, datæ Thorunij 9. 7bris 1761. A°.

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! ~ Quandoquidem ad Regiam Aulam in arduis Civitatis negotijs Samuelem Geret Secretarium Nostrum mittere necesse habuimus; proinde Illustrissimam Excellentiam Vestram debito venerationis cultu rogamus, ut non solum Eidem gratiosissimum accessum concedere, sed etiam ijs omnibus quæ nomine Nostro proferet plenariam fidem adhibere, Eundemque Sublimi Sua Authoritate gratiosissime suffulcire dignetur. ~ Nos vero hanc Illustrissimæ Excellentiæ Vræ Senatoriam benevolentiam Studijs et Officijs Nostris deditissimis quovis tempore demereri adnitemur. ~ Qui de reliquo Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ a summo numine, post observantissimam Jurium Privilegiorumque Nostrorum commendationem, faustissimos quosque rerum et consiliorum successus ardentissime apprecamur: ~ Datt ut supra. ~ Illmæ Excellentiæ Vestræ ad Studia et Officia quevis paratissimi Præconsules et Consules Civitatis Thorunensis

193.) Literæ Civitatis Regiæ Thorunensis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium scriptæ intuitu elusionis in Contractu Scaphariorum cum Illustri Dno Chomotof Rei-Frumentariæ in Exercitu Rutheno Præfecto inito, Thorunij d. 10. Septembris Año Dñi 1761.

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! Quoniam Illustrissimam Excellentiam Vestram Varsaviâ absentem esse credebamus, ad Illmos et Exmos Dños Mareschalcos Regni

in nego

=in negotio moram non ferente recursum facere coacti
=fuimus. ~ Cum autem a Generoso Domino Aloij iter
per hanc Civitatem faciente certiores facti sumus, Eandem actu
Varsaviæ commorari, pro eo quo Illustrissimam Excellentiam Ve:
stram prosequimur venerationis cultu, Eidem exponere susti:
nemus: qua ratione contra tenorem Contractus a Societate Sca:
phariorum hujus loci cum Illustri Domino Chomotof Rei-Fru:
mentariæ in Exercitu Rutheno Præfecto initi, /: vigore cujus tri:
ginta illa navigia quæ per integram aestatem vehendæ annonæ
inserviebant, die prima Septembris absque omni mora proprie:
tarijs reddi debuerant, ut ijs per reliquum temporis spatium
ad navigandum opportunum pro Commodo Civitatis sine ulla eo
nomine ulterius facienda Requisitione uterentur, :/, elapsò nunc
Termino detineantur; Præfectis Annonæ nonnisi decem liberare
volentibus, reliquis autem viginti ut Transportatio annonæ æque
ut antea impensis Proprietariorum pro conventa mercede curetur
Instantibus tanto quidem cum rigore, ut non expectato Responso
in domicilia nonnullorum Mercatorum Rem Nauticam exer:
centium Cosacos quosdam pro Executione locaverint. ~ Nunc au:
tem supervenit Officialis quidam Superior vulgo Major, qui non
solum prætensioni huic Nomine Illustrissimi Domini Suworoff,
Gubernatoris Prussiæ tenaciter insistit, sed etiam granaria pro
condendis novem millibus et quingentis lastis frumenti, sub com:
minatione Executionis militaris urget. - Neutræ autem præten:
sioni absque totali Commerciorum ruina et insigni damno satis:
fieri potest: etenim per integram aestatem Commerciorum usus
propter defectum navigiorum valde turbatus fuit, et summa me:
rcium inopia Civitas laborat. ~ Hinc, si diutius navigijs illis
carendum esset, spatio navigationi opportuno per quam exiguo,
ne defectus quidem suppleri, multo minus pro usu hyemis merces
requisitæ advehi possent; consequenter cum summo æque Civium ac
Nobilitatis Vicinæ præjudicio omnis generis negotiationem cessare

opporteret: ut taceamus præstationem hanc, propter requisitam remigium et operariorum multitudinem temporibus hisce conquisitu difficillimam, et ingentes impensas, impossibilem esse. ~ Unius quippe navigij ad absolvendum iter requisita instructio; quorsum pertinet merces et alimentatio Remigium nec non apparatus necessarius, comprehenso lucro cessante ob jacturam Nautipro Mercium Gedanum transportatione, non computato tamen Nauto pro Mercibus retro vectis perceptibili quindecem centenorū florenorum? adeoque viginti navigiorum triginta millia florenorum sumptum requirit. ~ Prefecti autem Annonæ nonnisi viginti quinque florenos pro Lasta, adeoque pro viginti Lastis /: navem enim tanto pondere onerari assumitur:/ quingentos florenos in vim mercedis solvunt. ~ Superant itaque impensæ mercedem acceptam, quoad singula navigia, millibus florenis; adeoque pro viginti navigijs florenis 20,000. : id quod 10. dies sumptum /: tot enim ad minimum itinera ante ingressum hyemis absolventur:/ efficit Summam 200,000. florenorum: quæ ingens pecunia, quo Jure a Nobis gratis eroganda exigi possit? plane ignoramus. — Quod attinet granaria: in assignandis ijs, posthabita etiam necessitate publica, eo usque faciles fuimus, ut præter viginti granaria et quindecem loca ad condendam annonam idonea horrea quoque sumptu Nostro extrui fecimus: ~ ut autem plura nunc assignemus praesertim tam immensæ quantitati sufficientia? propria Possessorum prohibet indigentia, hac præsertim tempestate qua frumenta frequenter et magna quantitate advehi solent; secus negotiatio cum frumentis, præcipuum mercantiæ genus omnino tolleretur. — Tristi hac rerum Nostrarum facie, nihil Nobis afflictis superest, nisi ut ad Illustrissimam Excellentiam Vestram firmissimo Ejusdem Præsidio freti confugiamus; etiam atque etiam observantissime rogantes, quo in Protectionem Suam Civitatem hanc assumere, Ejusque saluti prospicere gratiosissime dignetur; ne a Gente peregrina, præter omne meritum, opprimatur, eoque ipso ab interitu suo liberetur. — Quam sublimem gratiam omni studiorum et obsequiorum genere demereri indesinenter allaborabimus: inter vota precesque pro omnimoda salute

et incol

— = et incolumitate Illustrissimæ Excellentiæ vestræ, previa Immunitatum Nostrarum commendatione, profundo venerationis cultu manentes. — Datt. etc. Illustrissimæ Excellentiæ vestræ ad studia et Officia quævis paratissimi Præconsules et Consules Civitatis Toruniensis.

194.) Memoryał favore Miasta Torunia Jmcipanu Ministrowi Rossyyskiemu przez Jmcipana Kanclerza W. K. w Warszawie dnia 13. Września 1761. Roku podany. ~

Kanclerz Wielki Koronny odebrawszy List od Miasta JEgo Królewskiey Mości Torunia, którego tu przyłącza kopiją, uprasza JW. Jmcipana de Woyeykow Pełnomocnego Dworu Rossyyskiego Ministra, aby tę Dworowi Swemu raczył uczynić Remonstracyą: że napełnienie wszystkich Szpichlerzow y dwudziestu Statkow zbożem, o co Miasto Toruń od Kommendy Woysk Rossyyskich odebrało Rekwizycyą, bez wielkiey expensy y kosztu obeyść się niemoże. — A że takowe expensa byłyby wielką przeszkodą w handlach y okazyą zniszczenia Obywatelow tegoż Miasta, więc gdyby ex rationibus Status bellici żadnym sposobem niemogłaby bydź odmieniona pomieniona Rekwizycya napełnienia Spichlerzow y dwudziestu Statkow zbożem; raczy JW. Jmcipan Pełnomocny Dworu Rossyyskiego Minister zjednać Tę Łaskę Nayjaśnieyszey Imperatorowy Jeymći, ażeby podjęte na to napełnienie zboża koszta ze Skarbu Swego dobrotliwie bonifikować kazała; tak jak już raz Skarb Dworu Rossyyskiego toż Miasto w uczynionych dla Woyska JEgo Expensach zastępował y one nadgradzał. W czym niżey podpisany Kanclerz W. Kor. o skuteczną JW. Jmcipana Pełnomocnego Ministra Rossyyskiego uprasza promocyą. — Datt. ut supra = Jan Małachowski Kanclerz Wielki Koronny. ~„ —.

195.) Instrukcya Powiatow Piotrkowskiego y Radomskiego do Nayjaśnieyszego Majestatu J. Kr. Mći P. N. M. Augusta III. JWW. Jchmć Panom Kajetanowi Bystrzanowskiemu Łowczemu Powiatu Piotrkowskiego y Józefowi Maszkowskiemu Podczaszemu Dobrzyńskiemu Posłom Uproszonym w Piotrkowie na Seymiku Deputackim po obranym Jaśnie Wielmożnym Deputacie die 14. Septembris Roku 1761. dana. ~„ —

Prin:

=Primo. – Wszyscy dotychczas w głębokiem milczeniu zostawa=
liśmy! ~ Ale gdy w wolnym Narodzie sine hoste bellum geritur, y od
JW.º Jmćpana Władysława Gurowskiego JEgo Królewskiey Mości Pana
Naszego Miłościwego Podkomorzego Nadwornego – Prześwietnych Wo=
iewództw Wielkopolskich do Magazynow dla Woyska Rossyyskiego
/: jako Listownie testatur :/ z Roskazu Nayjaśnieyszego Pana Kommi=
ssarza – w Kole Naszym odbieramy Instrument paletowania furażow
y prowiantow do Województwa y Powiatow Naszych Piotrkowskiego y
Radomskiego; y przez lat kilka tą nieszczęśliwą Experyencyą pozna=
liśmy już furowaniem sian y owsow na różne mieysce odległe cięż=
kiego uciążenia, że y Inwentarze częścią zarazą przejeżdzając częścią
znużeniem dalekich podróż wypadły; y nadto Wolą Naywyższego
Pana urodzaje osobliwie jarzyny słonecznemi upałami zniszczały
tak dalece że y zasiewy przyszłe trudne będą y głod na lud ubogi
niespodziewanie: więc Jchmć Panowie Posłowie, przy złożeniu Wier=
nego Poddaństwa Nayjaśnieyszemu Majestatowi exorabunt pater=
nam medellam, abyśmy w Tych Powiatach od takich ciężarow wol=
nemi bydź mogli: gdyż JO. Trybunał Koronny blisko przypadający
dostateczney Prowizyi miećby niemógł, y Sprawiedliwość musiałaby
exulare. ~„ – Secundo. – J ztąd nieomylne zniszczenie Kraju y u=
padek wynikać musi: Gdy Uniwersałem Swoim JW. Jmć pan Podskar=
bi Wielki Koronny, po publikacyach y zakazaniu wszelkiey dysceptacyi
cyi Monety Zagraniczney, teraz de repenti ultra metam Muneris
Ejus a Judicio Alto Nayjaśnieyszego Pana Decyzyi Seymem złożonym
Stanom Rzeczypospolitey podaney, zniżenie Tynfow po groszy 15. obwie=
scił; vendibilia zaś wszystkie, bez czego nikt się obeyść niemoże, w
nieźmierną poszły cenę. – Zabiegając upadkowi całey Oyczyzny, tak
respektem uciążliwego paktowania Woysk Rossyyskich bez sprawie=
dliwey rekompensy, jako tedy redukowaney bezprawnie Monety, Oyco=
wskim staraniem JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy obviare
clementer raczy. ~„ – Tertio. Ciż Jchmość Panowie Posłowie wier=
ne Poddaństwo Nayjaśnieyszemu Majestatowi oświadczą Jmieniem Wo=
jewództwa Naszego; y z Kancellaryi Koronney Resultatum y Decyzyą
Nay=

 " — = Nayjaśnieyszego Majestatu Nas solabunt. — Która Instrukcya WJmćpanu Marszałkowi Koła Naszego podpisać zlecamy. Walenty Kobierzycki Marszałek Koła Rycers.º WWdztwa Sieradzk.º Piotrkow.º y Radom.º

196.) Promemoria od Jw.º Jmćpana F. de Woyeykow do Jw.º Jmćpana Kanclerza W. Koro. podane d. 24. Septembris 1761. Año.

Niżey podpisany Dworu Rossyyskiego Pełnomocny Minister, na podaną sobie przez Jw.º Jmćpana Kanclerza W. K. Promemoryą d. 13. z przyłączoną Kopiją Listu od Miasta Torunia, ma honor w Respons przyłączyć tu Translat z Listu Jmćpana Suworowa Gubernatora Królewieckiego; do którego niżey podpisany, podług pierwey zaszłey od Dworu tuteyszego Instancyi, względem onegoż Miasta pisać nieomieszkał. ~ Jw: Jmćpan Kanclerz W. Kor. wyczytać raczy, że wyżey wspomniony Jmćpan Suworow zalecił powtórnie Prowiantowey Kancellaryi, ażeby należyta pieniężna Szyprom Toruńskim uczyniona była nadgroda. ~ w Warszawie die etc. ut supra F. de Woyeykow.

197.) Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis ad Venerabilem Kilianum Trzciński Canonicum Culmensem et Livoniæ Cathedralem Præpositum Grodziecensem, ut Bona et Summas Ecclesiæ Grodziecensi Jure caduco collatas vindicet, Varsaviæ d. 24. 7bris Anno 1761. expeditum.

Augustus Tertius etc. — Venerabili Kiliano Trzciński Canonico Culmensi et Livoniæ Cathedrali Præposito Grodziecensi fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam. etc. — Dedimus et contulimus Speciali Privilegio Nostro Ecclesiæ Grodziecensi Possessioni Fidelitatis Tuæ ad præsens subjectæ bona omnia mobilia et immobilia — Summasque quasvis pecuniarias tam paratas quam aliqua ratione et signanter in Bonis Terrestribus ubicunque locorum inscriptas modoque obligatorio hærentes, præcipue autem in villa Sadkow et Dąmbrowka ac alijs bonis Terrestribus existentes, post fata Venerabilis olim Valentini Michaelis Fortuński Præpositi Grodziecensis derelicta et derelictas, perque Successores Ejus uti conditionis plebejæ ex Bonis Terrestribus vindicari nequibiles, ac ideo ad Fiscum et dispositionem Nostram Regiam devolutas. ~ q

Quae quidem Summae et bona ut eo citius et facilius pro Re-
memorata Ecclesiae Grodziecensis vindicentur, id negotium Generoso
olim Maximiliano Turowski Thesaurario Nurensi commiseramus
prout idem Privilegium Nostrum de data hic Varsaviae die 23tia
Mensis Junij Anno 1748. emanatum fusius in se sonat et oblo-
quitur. — Sed quoniam praedictus Generosus Turowski, ob subsecuta
Sua fata, praefatas Summas et Bona pro praelibata Ecclesia Grodzie-
censi non vindicavit; ideo Fidelitati Suae de cujus industria ac
in rebus gerendis dexteritate optime persuasi sumus, commit-
timus: quatenus Fidelitas Sua ad tenorem supra indigitati Pri-
vilegij Nostri, omnia et singula Bona ac Summas ubicunque
locorum reperibiles et quomodocunque in Bonis Terrestribus hae-
rentes post fata Venerabilis olim Fortuński derelictas Ecclesiae
Grodziecensi per Nos donatas, tum quoque Summas quasvis
per Privilegium olim in Christo Patris Michaelis Bartholomei
Tarło Episcopi Posnaniensis saepe dicto Venerabili olim Fortuński
sub data itidem hic Varsaviae die 13. Mensis Julij Anno 1714.
datas et donatas itidem super Bonis Terrestribus haerentes, Jure
adeat - vindicet - vindicata et vindicatas disvendat, levatasque
Summas in Reparationem et Subsidium Ecclesiae Grodziecensi or-
namentaque ac Apparatus, seu verius prout Fidelitati Suae me-
lius videbitur con-vertat et applicet. — Quod omnibus quorum
interest, praesertim vero Officijs tam Terrestribus quam Castren-
sibus - Magistratibus Civilibus - coeterisque Majoribus Subsellijs
sub quorum Jurisdictione Bona et Summae praeallegatae extant,
notum esse volentes mandamus: ut requisiti a praedicto Vbili
Trzciński bona Eidem omnia ac Summas praementionatas ubi-
cunque reperibiles adjudicent, et in realem actualemque Posse-
ssionem tradant; et ut praefata Ecclesia sine quavis mora et
difficultate ijsdem Bonis et Summis potiatur ac utifruatur, cu-
rent; pro Gratia Nostra Regia. — In quorum fidem praesentes Manu
Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datt. etc.
Augus[t]

 „ = Augustus Rex. – Locus Sigilli. –

198.) Literae Monitoriales Sacrae Regiae Majestatis ad Magnificum Michaelem Czapski Palatinum Marieburgensem Capitaneum Christburgensem pro Honestis Grohn et Dobrzyk Scultetis Posoliensibus dantur Varsaviae die prima Mensis Octobris 1761. Anno expeditae. –

Augustus Tertius etc. – Magnifico Michaeli Czapski Palatino Marieburgensi Capitaneo Nostro Christoburgensi sincere et fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam. – Magnifice sincere et fideliter Nobis dilecte! Relatum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri nostro assidentes nomine et pro parte honestorum Georgij Reinholdi Grohn et Joannis Dobrzyk Sculteterum Privilegiatorum in Villa Regali Posolia ad Capitaneatum Nostrum Christburgensem spectante; Qualiter Illi Literis Salvi Conductus Nostri a vi et potentia tum ad Jure agendum a Nobis impetratis muniti, Sinceritatem et Fidelitatem Vestram uti Capitaneum Nostrum Christburgensem de Mandato, tum Nobilem Josephum Gordecki Oeconomum dicti Capitaneatus, atque Honestum Jacobum Sadowski Villanum Posoliensem ad dictam Scultetiam Intrusum, pro ademptione Sibi illius alijsque gravaminibus ad Judicia Nostra citaverint; eaque Causa in Regestro ad judicandum dependeat. – Quod tamen Fidelitas et Sinceritas Vestra ijsdem Literis Nostris Salvi Conductus et Litispendentia Judiciorum Nostrorum minime attentis, favore dicti Honesti Sadowski, Mandatis Suis comminatorijs Eosdem Scultetos, ex eo quod frumenta de fundis et agris Suis Scultetialibus nuper collegerint, ad eorum frumentorum dicto Sadowski Intruso Sculteto restitutionem sub poena duorum Millium florenorum Pruthenicalium stimulet; taliterque ultima provisione et sustentatione vitae Ipsos privare intendat. – Super eo coram Nobis querulentur: supplicatumque Nobis est, ut Sinceritatem et Fidelitatem Vestram super premissis monere, et ne ad ulteriora attentata contra memoratos Scultetos Privilegiatos procedat requirere, ac Ipsi quaevis violenta inhibere, dignaremur. –

Cui Sup

Cui Supplicationi uti justæ Nos benigne annuentes, Sinceritatem = et Fidelitatem Vestram, ne amplius quidquam in vilipendium dictarum Literarum Salvi Conductus Nostri ac Litispendentiæ Judiciorum Nostrorum contra Eosdem Scultetos Posolienses uti Privilegijs et Protectione Nostra gaudentes attentet, Suaque Mandata /: quæ pro inattendibilibus declaramus :/ per Suos Subalternos exequi permittat, imo ejusmodi attentata et executiones serio prohibeat, monendam et requirendam esse duximus; prout monemus et requirimus: Eosque Scultetos Posolienses cum omnimoda personarum et bonorum securitate circa præmissas Literas Salvi Conductus Nostri usque ad decisionem principalis causæ conservamus et manutenemus per præsentes. – Factura est præmissa Sinceritas et Fidelitas Tua pro Gratia Nostra – Officij Sui debito – et sub poenis contra Convulsores Literarum Nostrarum ac Litispendentiæ in Legibus Regni sancitis. – In cujus rei fidem præsentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. – Datt. etc. ut supra. Augustus Rex. L. S.

199.) Promemoria od JWo Jmci Pana Kanclerza W. Kor. JmciPanu de Wojeykow Pełnomocnemu Dworu Rossyyskiego Ministrowi w Warszawie die 2. Octobris Anno 1761. podane. –

Kanclerz Wielki Koronny, na podane od JWo Jmci Pana de Wojeykow Pełnomocnego Dworu Rossyyskiego Ministra ostatnie Promemoria do Officyalistow Skarbowych Wielkiego Xięstwa Litewskiego regulujące się; jaką od JWo Jmci Pana Fleminga Podskarbiego Wielkiego W. Xstwa Litt. przy Responsie na Swóy List do Niegoż w tey okoliczności pisany odebrał Rezolucyą? takowey w przyłączoney Kopij kommunikuje. – Datt etc. ut supra. – Jan Małachowski Kanclerz Wielki Koronny. –

200.) Literæ Civitatis Gedanensis ad Sacram Regiam Majestatem in negotio Zulagæ scriptæ Gedani d. 3. 8bris 1761. –

Celebrata per Orbem Justitia Sacræ et Serenissimæ Regiæ Majestatis Vestræ Domini Nostri Clementissimi, tanta animos Nostros sorte Civitatis Gedanensis perturbatos erigit fiducia, ut causæ bona conscientia ducti, humillimis precibus Nostris Sacram et Serenissimam Majestatem Vestram Dominum Nostrum Clementissimum devotissimo =

Sub:

=Subjectionis cultu iterata vice adire minime vereamur. – Sperabamus quidem, et pietas in Regem Indulgentissimum sperare jubebat fore, ut post humillimam Informationem Nostram in negotio Collationem Civicam Gedanensem Zulaga dictam concernente, Jurium Nostrorum fundamentalium habeatur ratio? – Nihilominus accepimus, Sacram et Serenissimam Regiam Majestatem Vestram Dominum Nostrum Clementissimum, Peculiari Rescripto Suo Commissionem designasse! Cui cognitio causæ mandata est. – Idem proinde cum subsistat incommodum, Jurium nempe fundamentalium ex ancipiti Litis eventu metuenda ruina; hinc Sacræ et Serenissimæ Regiæ Majestati Vestræ Domino Nostro Clementissimo exponere supplices sustinemus: non solum naturam Jurium illorum, quibus Nostra innititur Libertas, Judicialem disceptationem minime permittere, sed etiam in Constitutione Terrarum Prussiæ divi Sigismundi primi Regis expresse cautum esse, quod in causis Terras Prussiæ concernentibus, Commissarij sive Judices Delegati, exceptis causis Limitum et hæreditatis dividendæ deputari non debeant. – In Privilegio autem Incorporationis, divum Casimirum Regem solenniter declarasse, sese omnes causas notabiles Terras prædictas concernentes, /: ad quas sine dubio Jus illud cardinale pro necessitate = =Civitatis onera in Cives et Incolas imponendi et in usum publi= =cum vertendi Nobis antiquitus competens referendum est:/, cum communi Consiliariorum Spiritualium et Secularium-Nobilium - et Civitatum Majorum consilio terminaturum - tractaturum - et definiturum esse. – Accedit Pactorum Conventorum Religio: quæ omnimodam spondet Immunitatum Nostrarum Securitatem. – Tanto itaque freti auxilio Sacram et Serenissimam Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum humillime imploramus, quò sarta tecta Jura Nostra avita conservare, eumque in finem Clementissime disponere dignetur; ut sublata Commissione, aut adhibitio in consilium Terrarum Prussiæ Consiliarijs seu negotiorum Domesticorum optime gnaris, aut ad exemplum Divi Vladislai IV. coram Conventu Generali, causa illa Gedanensis tractetur defi=

natur que

niaturque. — Id consecuti, prout consecuturos Nos esse Augusti III. Patris Patriæ Clementissimi Indulgentia dubitare non sinit, summo certe studio eo allaborabimus, ut intemeratam Fidem Nostram submissisimo cultu – subjectione – votisque indesinentibus pro diutissimo Principis Optimi Regimine nullo non tempore probemus, devotissimo Obedientiæ cultu manentes etc. etc. — "

201.) Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis, quo concessus de Fluvio Rudawka ad Bona Polskie Bronowice Aquæductus tollitur, Varsaviæ die 3. octobris A° 1761. expeditum. —

Augustus Tertius etc. — Significamus præsentibus Literis Nostris quorū interest Universis ac singulis. — Intercessisse Privilegium sive Rescriptum Serenissimi Sigismundi sub data Cracoviæ Sabbatho ante Festū S. Priscæ Virginis proximo Anno Domini 1540. concedens et permittens Venerabili olim Nicolao Waltek Archipræsbitero et Rectori Ecclesiæ Parochialis S. Mariæ in circulo Cracoviensi sitæ; ut Ipse Aquæductum ex Fluvio Rudawka ad Bona dictæ Præposituræ Polskie-Bronowice nuncupata recipere valeat: certis tamen conditionibus, videlicet ut non plus ex eodem fluvio recipiatur nisi tantum aquæ quantum Canale Cracoviense excrebratum porrigere solet: — et quod ejusmodi concessio et admissio ducendæ aquæ non sit perpetua, sed nonnisi temporanea, videlicet ad beneplacitum Regis. Cum vero ex Relatione Consiliariorum Nostrorum certo Nobis constiterit, ex nimio et excessivo ejusmodi Aquæductu Molendinis Nostris non modica damna illata esse, Rectoresque Ecclesiæ memoratæ Gratia et concessione abutantur; quocirca præmissis supra indigitatas Concessionis Literas tollimus et rescindimus, et ductum aquæ de fluvio Rudawka ad bona Polskie Bronowice abrogamus; et ne amplius idem ductus aquæ continuetur, Officialibus Thesauri Nostri et Magnæ Procurationis Cracoviensis Inspectionem, et prævia avisatione Venerabilis Archipresbyteri Cracoviensis Executionem committimus præsentibus Literis Nostris. Quas Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datt etc. ut supra. — Augustus Rex. — Locus Sigilli. —

202.) Reskrypt JEgo Królewskiey Mości do Urodzonych Kaspra Rogalińskiego Starosty Obornickiego y Władysława Gurowskiego in ordine znoszenia się z Kommissarzami z Województwa - Ziem - y Powiatow bydź mającemi, w Warszawie d. 4. 8bris Anno 1761. expedyowany.

August Trzeci etc. - Urodzonym Kasprowi Rogalińskiemu Staroście Naszemu Obornickiemu, Władysławowi Gurowskiemu Podkomorzemu Naszemu Nadwornemu wiernie Nam miłym Łaskę Naszą Królewską. - Urodzeni wiernie Nam mili! ~ Kiedy na Skargi Woysk przechodzących marszami, zdało się Nam za rzecz przyzwoitą, aby Wierności Wasze przy Generalney znayduiąc się Komendzie wszystkim żalącym się byli pomocą; naybardziey aby znajomości niemaiące z Woyskowemi Obywatel łatwiey swojey mógł dochodzić krzywdy; jako o tym Reskrypt Nasz z Kancellaryi Koronney na Osoby Wierności Waszych w Warszawie dnia 4. Miesiąca Czerwca w Roku ninieyszym expedyowany dostateczniey uwiadamia: teraz zaś informuiemy się z Panow Rad Naszych, że Łacne Województwa - Ziemie - y Powiaty chcą Sobie każdy z osobna czyli obierać czyli wyznaczać z między siebie Kommissarzów: Więc żądamy po Wiernościach Waszych abyście się z Temi Kommissarzami czyli obranemi czyli z pomiędzy siebie wyznaczonemi znosili, y żadnego kroku bez Ich Rady y Społeczności we wszystkim nieczynili; y owszem do dobrego porządku y ucalenia własności z każdego Województwa Obywatelow dokładali się: a to dla Łaski Naszey. - Dan w Warszawie etc. ut supra. Augustus Rex. Locus Sigilli. -

203.) Reskrypt JEgo Królewskiey Mości do W. Jmp. Hetmana Woysk Koronnych in ordine Redukcyi, ażeby chciał nowemi y surowemi obwieścić Ordynansami Żołnierzom to, że pieniądze w takiey cenie expensować mają w jakiey biorą, a to bez wszelkich kłótni; w Warszawie dnia 17. Października Roku 1761. Panowania Naszego XXIX. Roku Expedyowany z Kancellaryi Wielkiey Koronney.

August Trzeci etc. - Wielmożny uprzeymie Nam miły! Wiadomo

Uprzey

Uprzeymości Waszey, że bicie złych Tynfow pod Stęplem Polskim y Litewskim za granicą, a bojaźń przymnożenia tey monety coraz większey liczby przymusiła WW. Podskarbich oboyga Narodow do prędkiey y nagłey Redukcyi; która zdaniem y Uprzeymości Waszey gdyby była zaniedbana, Krayby była zniszczyła a prędzey jeszcze Woysko, które tą monetą odbieraiąc żołd swóy połowę niewynoszący musiałoby było uchylić disciplinam militarem Konstytucyą Roku 1717. zaszłą każdego ucalaiącą własność; kiedy zaś tenże Zołnierz te złe Tynfy po groszy tylko piętnaście y drugie według wewnętrzney tylko ceny - istoty w Uniwersałach Wo Podskarbiego Koronnego wyrażoney brać będzie w żołdzie swoim; wyciąga słuszność aby takowe pieniądze tąż ceną przedawaiącym wydawał jaką bierze. — Dla tego żądamy po Uprzeymości Waszey, abyś to chciał nowemi y surowemi do Woyska obwieścić Ordynansami: pociąga Nas do tego żądania Naszego, niektóre już odłosy skarg Obywatelow Państw Naszych. — Że zaś cięższy przytym nieurodzay Ziemny przyczyną nieszczęśliwości; życzemy abyś Uprzeymość Wasza zalecił Woyskowym na Exakcyach będącym, żeby w czasie odbierania pieniędzy folgi większey zażywali niżeli wspomniona Konstytucya 1717. roku pozwala, maiąc wzgląd na zgromadzone zewsząd razem na Kray dolegliwości. — Uczynisz to Uprzeymość Wasza dla zwykłego ku dobru publicznemu przywiązania: Któremu dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. - Dan etc. jako wyżey. —

204.) Promemoria od Jaśnie Wielmożnego Jmćpana de Woyeykow Pełnomocnego Ministra Rossyyskiego do Jaśnie Wielmożnego Jmćpana Małachowskiego Kanclerza Wielkiego Koronnego, ażeby tak Moneta w Królewcu bita jakoteż Tynfy y Szostaki Gdańskie w Roku 1759. y 1760. miały swóy Kurs bez naymnieyszego decessu taki jaki przed ustanowioną był Redukcyą. - Dan w Warszawie Dnia 18. Miesiąca Października Roku 1761. —

Niżey podpisany Dworu Rossyyskiego Pełnomocny Minister, napodany

 — = sobie Memoryał przez JW. Jmćpana Kanclerza W. Koronnego die 23. Augusti względem Redukcyi fałszywey Monety; (: którym JW. = Jmćpan Kanclerz Wielki Koronny rekwirował o Remonstracyą Dwo= = rowi niżey podpisanego, ażeby dla utrzymania dobrey harmonij mię= = dzy Obywatelami Państw tak Polskich jako y Pruskich we Władzy = Rossyyskiey Monarchini będących, podobna Monecie którą biją w = Królewcu dana bydź mogła cena :) ; ma honor z Roskazu Dworu Swojego Jaśnie Wielmożnemu Jmćpanu Kanclerzowi W. Kor. w Respons donieść: = Jż Dwór niżey podpisanego z wielkim nieukontentowa= niem z Manifestu JW. Jmćpana Podskarbiego W. Kor. był informowanym o tey Redukcyi; która nietylko fałszywą Pruską w Państwie Rzeczy= pospolitey rozsianą Tynfową Monetę redukowano, y z krzywdą dobrym Tynfom y szostakom (: bitym w Królewcu z Portretem na jedney stronie Nayjaśnieyszey Monarchini Rossyyskiey y które niepodleyszego są walorw od tych samych Tynfow które w pierwszym swoim walorze są zostawione: bez naymnieyszey Redukcyi :) cena umnieyszona, ale też y Rublom po 7. Zł. pol. y 18. groszy Cenę przypisywano; JW. Jmćpanu Kanclerzowi W. K. niemoże bydź niewiadomo, że lubo przed Redukcyą jescze uczynioną Ruble w Polscze po 8. y 9. Tynfow płacono y wydawano, jednak ludzie zysku szukający y natenczas one wykupując za granice do Brandeburgi wywozili y tam jescze więcey profitowali: coż potym niemają czynić kiedy znowu Ruble Kurs swoy tylko po 6. Tynfow będą mieli? : mało ich y tak w Państwie Rzeczypospolitey widać: po wydanych milionowych Sum= mach w Rublach, y choćby jescze tak wiele expensowano, to jed= nakowo tak Państwo Rzeczypospolitey z dobrych pieniędzy zawsze będzie ogołocone jakoteż y Kassie Woyskowey Rossyyskiey niemały uszczerbek przyniesie; ile teraz Woysko Rossyyskie w tych tu Kra= jach znaydujące się, musi dobrą monetą y gotowemi pieniędzmi za Prowiant y furaż płacić. — Więc dla zabieżenia temu wszy= stkiemu y daremney Stracie Kassy Nayjaśnieyszey Monarchini Swo= jey, niżey podpisany Pełnomocny Minister z Ordynansu Dworu =

Swego

Swojego ma honor usilnie upraszać Jaśnie Wielmożnego Jmć Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego; ażeby Nayjaśnieyszemu Królowi Jmći chciał o tym remonstrować y w to potrafić, gdyby raczył Nayjaśnieyszy Król Jmć, względem ścisle zachowaney z Nayjaśnieyszą Monarchinią Rossyyską przyjaźni, y że Woyska Jey szczególnie dla uszczęśliwienia dziedzicznych Jego Królewskiey Mći Państw operacye Swoje kontynnują, Uniwersałem Swoim publikować: ażeby tak Tynfy y Szostaki w Królewcu bite z wyobrażeniem Twarzy Nayjaśnieyszey Jmperatorowey Rossyyskiey (: a do tego y Gdańskie od Roku 1759. y 1760. któremi także za Prowiant y furaż z Kassy Woyskowey Rossyyskiey płaci się :) jakoteż y Ruble do Kassy Jego Królewskiey Mości bez umnieyszenia ceny, tak jak przed uczynioną Redukcyą kurs Swóy w Polszcze mieli, przyymowano y wydawano. — Dan w Warszawie etc. jako wyżey. — F. de Woyeykow. — —

205.) Respons od Jego Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego na Jnstrukcyą Urodzonym Kajetanowi Bystrzanowskiemu Łowczemu Piotrkowskiemu y Józefowi Maszkowskiemu Podczaszemu Dobrzyńskiemu od Województwa Sieradzkiego Powiatow Piotrkowskiego y Radomskiego do Jgo Kr. Mći Delegowanym Posłom z Kancellaryi W. K. d. 8. października r. 1761. w Wars. dany.

August Trzeci etc. — Że Państwa Rzeczypospolitey doznają tey nieszczęśliwości która zwyczayna jest przy zapalonym u Sąsiada ogniu, nietylko ubolewa nad tym Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy, że te tak bliskie Wojenne upały dogrzewają Oyczyźnie, ale zaraz y przykłada Oycowskiego starania Swego, aby te wszystkie odwrócić przykrości. — Dowodem tego nietylko tak wiele czynionych do Dworu Petersburgskiego Rekwizycyy tak Listownych jako y przez wysłanie Urodzonego Rogalińskiego Starosty Obornickiego: świadkiem wyjednanie Kommissyi w Toruniu która ukrzywdzonym blisko trzech milionow zapłaciwszy zalimitowana do czasu dalszego przyrzekła satysfakcyą: świeże znowu do Woyska Rossyyskiego dla utrzymania

wszel.

 — =wszelkiey skromności Ordynanse pokazują, że poddanych swoich = dolegliwości Serce ranią Pańskie. ~ . — Bicie Zagraniczney Monety pod stęplem Polskim y Litewskim przymusiło WW. Podskarbich oboyga Narodow do prędkiey y nagłey Redukcyi; czyniąc wstręt dalszemu w Kray weyściu liczniejszey kwoty; jako y dla utrzymania całości fortun; aby Zołnierz złemi Tynfami obciążony niezrzucił disciplinam militarem, y zamiast obrony Kraju Swojey niebył cięźki Oyczyźnie. — =W tych wszystkich umartwieniach znayduje JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy tę dla Siebie Konsolacyą, że Zacne Województwa - Ziemie - y Powiaty, dla żalu Swego, ulgi w Łaskawym JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego szukają sercu. — Dla tego, y teraźnieysze Zacnego Województwa Sieradzkiego - Powiatow Piotrkowskiego y Radomskiego Poselstwo miłe jest Nayjaśnieyszemu Panu: y wszystkich Obywatelow w Swojey trzymając Protekcyi o dobrotliwey Łasce upewniać raczy. — Locus Sigilli Majoris Regni. ~.

206.) List JW. JMcPana Hetmana W. K. pisany do JEgo Królewskiey Mości d. 21. Mca Października r. 1761. z Choroszczy.

Zachodzący Mnie Roskaz Waszey Królewskiey Mości Pana Mego Miłościwego poprzedziłem już Ordynansami Memi JchmcPanom Regimentarzom tudzież Kommendantom Garnizonow y Regimentow zaraz immediate po ogłoszoney Uniwersałami JmcPana Podskarbiego Wielkiego Koronnego Redukcyi monety wydanemi, ażeby Woysko zupełnie do niey się stosowało tak w odebraniu jako y w wydatku żołdu Swego. — Nieomieszkam powtórzyć jescze to Zalecenie, z obostrzeniem Surowego in contravenientes rygoru; jak prędko JchmcPanowie Podskarbiowie utriusque gentis różniąca się dotąd wspomnioną redukcyą uregulują dostatecznie, y powtórnemi jako obiecują cum coæquatione oney ustanowią zupełnie Uniwersałami: do których potrzebnego wielce pośpieszenia, supplikuję ażeby Pańskim Waszey Królewskiey Mci Zaleceniem zagrzani byli, ażeby do tego ostatniego kurrencyi Monet ustanowienia y porównania Ordynanse Moje = Woysku konformowane bydź mogły. ~ " — Co się tycze folgi od Woyskowych na Exakcyach będących, ze względu na wielorakie Krajuw czas

w czasie teraźnieyszym nieszczęśliwości, ażeby uchylili z rygoru=
Exekucyi Konstytucyą 1717. Roku pozwoloney; nietylko że Exakcya
Raty teraźnieyszey od dnia 15. Miesiąca Września prawem deter=
minowana już jest zaczęta y kończyć się teraz wprędce zwykła, ani
Ordynanse Moje zalecające tęż folgę rozestanych po całym Kraju
Exaktorow doyśćby już w czasie mogły, ale też Nayjaśnieyszy Mi=
łościwy Panie! zda Mi się rzecz bardzo trudna y prawie niepodobna
namienioną w Exakcyach folgę pogodzić z potrzebą punktualności
płacy dla Woyska, bez którey żaden Żołnierz a zwłaszcza Regimenta
subsistere niemogą. — Prócz tego już z wielu Repartycyy Regimento=
wych osobliwie z Województw Wielkopolskich od Exaktorow dochodzą
Mnie Rapporta y kwerymonije, że mimo Uniwersał JmciPana Pod=
skarbiego W. Koronnego publikowany, Possessorowie Dóbr ziemi pienię=
dzmi y podług dawney kurrencyi narzucać Exaktorow usiłują: y
niewątpliwie po większey części ostrnie Woysko w Exakcyi raty tera=
źnieyszey. — Dla czego potrzebne bydź rozumiem naypierwey finalne
przez JchmcPanow Podskarbich Oboyga Narodow Redukcyi wspom=
nioney ułożenie y ogłoszenie; y ażeby praejudicatis Trybunału Koron=
nego utwierdzone było; a tak podatek na Woysko podług teyże Re=
dukcyi lubo w początkach przykry, stanie się wprędce Krajowi znoś=
nieyszym, gdy dochody z Dóbr tąż kurrencyą każdy Possessor odbie=
rać już zacznie. — Powinności przytym Mojey sądzę donieść y
przełożyć Waszey Królewskiey Mości Panu Memu Miłościwemu, spra=
wiedliwsze in presenti Skargi y krzywdy Woyska mianowicie Regi=
mentow? które z ustanowionego dyspozycyą Rzeczypospolitey Gospo=
darstwa mając w Kassach Moderunkowych z Rat przeszłych częścia=
mi zebranych pieniędzy na sprawienie Munduru - broni - y innych
potrzeb, teraz po nastąpioney Redukcyi wielki poniosą decess; ani
sposobu mieć będą mundurem y innemi namienionemi potrzebami
prowidować Żołnierza, nad ten szczególny ażeby ze Skarbu Koronnego
proporcyonalnie tenże decess Regimentom był bonifikowany za Łas=
kawą Waszey Królewskiey Mości Pana Mego Miłościwego przy=

— -pierwszym Senatus-Consilium dyspozycyą: inaczey znaczna ruina Regimentow, przy dość szczuptym Woyska kompucie nastąpić: by musiała. —" — Co wszystko do Wielkiey Uwagi Waszey Królew: skiey Mości Pana Mego Miłościwego oddaję. — Dobroć zaś Serca Pańskiego Waszey Królewskiey Mości, że tym dolegliwościom pu: blicznym Łaskawie compati y Oycowską przezornością folgę upa: trywać raczysz, Same Nieba niechay nadgradzają jak naypożą: dańszemi pomyślnościami, a nadewszystko konserwacyą Szacow: nego Zdrowia Pańskiego do niezamierzonego Wieku. — Co do Mnie, póki go Pan Bóg pozwoli, z nienaruszoną Wiernością - Przywią: zaniem - y jak naygłębszym Respektem bydź nieprzestanę. - etc.

207.) Literæ Monitoriales una cum Inhibitione a Sacra Regia Majestate ad Magnificum Michaëlem Czapski Palatinum Marieburgensem Capitaneum Christburgen: sem, pro Honestis Colonis Villæ Regalis Posoliæ, datæ Varsaviæ die 28. Mensis Octobris Anno Domini 1761. Regni vero Nostri XXIX. Anno. —.

Augustus Tertius etc. — Magnifico Michaeli Czapski Palatino = Marieburgensi Capitaneo Nostro Christburgensi Sincere et fideliter Nobis Dilecto, Gratiam Nostram Regiam. — Magnifice sincere et fideliter Nobis dilecte! Relatum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes nomine et pro parte Honestorum Jacobi Polger - Petri et Davidis Szubertow - Gabrielis et Michaelis Sztalow - Andreæ et Benedicti Gruchnow - Joannis et Jacobi Dąmbro: wskich - Joannis Grossman - Absalonis Preiss - Joannis Bliwernik - Joannis Neyman - Christiani et Joannis Cymermanow - Simonis = Henrik - Andreæ Broska - Achaci Jacobson - Georgÿ Sztemberg - Jacobi Guthar - Joannis Auschwitz - et Joannis Pierka - Colonorum Villæ Nostræ Regalis Posolia ad Capitaneatum Nostrum Christbur: gensem spectantis: Qualiter Illi Literis Salvi Conductus Nostri a Vi et Potentia tum ad Jure agendum a Nobis impetratis muniti, Sinceritatem et Fidelitatem Vestram uti Capitaneum Nostrum Chri: stburgensem de Mandatis Ejus, tum Nobilem Josephum Kordecki

Decono

Oeconomum dicti Capitaneatus eadem mandata exequentem=
ratione Sui ultra Privilegia et Contractus Ephitenticos Advecturas re-
motiores - labores indebitos vi et violenter adactionis, Summarum
notabilium et mulctarum per Executiones militares exactionis, ali-
orumque gravaminum, ad Judicia Nostra citaverint. - De praesenti
vero super eo querulentur, quod Sinceritas et Fidelitas Vestra, Ji-
sdem Literis Salvi Conductus Nostri et Litispendentia Judiciorum No-
strorum minime observatis, Executionem Militarem in personis=
novem decem ad dictam Villam Nostram Regalem Posolia ante ali-
quot Septimanas immiserit; Eosque Colonos qui Se fuga salvare non
poterant, unumquemque plagis ultra trecentis castigare, damnaque
non modica et desolationes in Eorum laboribus et Rebus inferre=
mandaverit; adeo ut Jidem Coloni plurimi castigati et periculose
infirmi una cum Suis Consortibus et Liberis Lares Suos ac substa=
ntiam deserere, et ad Extraneas Villas causa Securitatis recedere
debuerint; nec tamen ibidem securi existant. Reliqui vero qui Se
fuga salvarunt, ad Sua bona et domicilia redire metuant, et ob gra=
viores contra Se diffidationes latitare cogantur. - Supplicatumque No-
bis est, ut Sinceritatem et Fidelitatem Vestram super praemissis monere
dignaremur. - Cui Supplicationi et Querelae benigne annuentes, Sin=
ceritatem et Fidelitatem Vestram requirimus, quatenus ab ejusmodi at-
tentatis desistat; quinimo Eosdem Colonos Protectione Nostra Regia
ac Salvo Conductu munitos, Sua domicilia in omni Securitate et pace
ad decisionem causae in Judicijs Nostris possidere sinat; Executionique
Suae Militari ex eadem Villa excedere jubeat; requirendam et monen=
dam esse duximus: prout monemus et requirimus, et ulteriora atten-
tata ac violentias sub poenis in Legibus Regni descriptis serio in-
hibemus, Eosque Colonos Posolienses cum Consortibus et Liberis
Illorum circa Protectionem Nostram Regiam - Literas Salvi Condu-
ctus - et Securitatem Litispendentiae Judiciorum Nostrorum ad finem
causae manutenemus praesentibus Literis Nostris. - Factura est prae-
missa Fidelitas et Sinceritas Vestra pro Gratia Nostra et sub poenis
contra Convulsores Literarum Nostrarum in Legibus Regni sancitis. -

— " — = In cujus rei fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datt. etc. Augustus Rex. Locus Sigilli.

208.) Promemoria od Jw: Imćpana F. de Wojeyków Petromocnego Ministra Dworu Rossyyskiego do Jwo: JP. Kanclerza W. Kor. ordynowane w Warszawie d. 28. 8br. 1761.

Dwór niżey podpisanego został dowodnie informowany, iż dnia ósmego Kwietnia Roku teraźnieyszego Pan Wojewoda Kijowski odprawując solenną Ceremoniją przy założeniu Nowey Fortecy w Mieście Humaniu, y chcąc Ją osadzić różney Nacyi Ludźmi, kazał publikować niektóre punkta, któremi wszelka wolność przez cztery lata targować y przedawać rozmaite towary bez żadney płacy Cła y czynszu jest przyobiecana, y One przez Swego Humańskiego Kommendanta Kwiatkiewicza do Atamana Koszowoho Woysk Zaporowskich przesłać. ~ Między zaś temi, y niżey następujący punkt był wniesiony: = "In reliquo, każdey Nacyi jak Rossyyskim – Tureckim " – Tatarskim – Wołoskim – y innych Państw Zagranicznym Kupcom " – Mieszczanom, tak y pospolicie każdego Stanu Rzemieślniczym " Ludziom, jeżeli ktokolwiek z Nich zechce dla Swojey korzyści " w wyżey wspomnionym Miasteczku Humaniu zostać się, albo też osa: " dzić się – pomieszkanie Swoje y targi miewać – szynki trzymać y " one budować, to wszystko pozwala się; y po uczynioney anticipative " przez Nich Prośbie, osobliwsza od Jw: Imćpana Potockiego jako Posse: " ssora tak też y od tameczego Humańskiego Kommendanta dana Im " będzie Protekcya, y utrzymani będą przy wszelkiey wolności: o czym " przez to każdemu do wiadomości się podaje, y przez to upraszasię." ~.

Ztąd Jw: Imćpan Kanclerz W. Kor. sam łatwo zważyć raczy, jeżeli to niejest przeciwko Piątemu Artykułowi Wiecznego Traktatu między Rossyą y Rzecząpospolitą Polską zawartego? w którym się tak wyraża: = " Rossyyskich Poddanych ani skrycie ani jawnie do Polski niepodmawiać y nikogo do Nich niepodsyłać y woyny niewszczynać." ~ " —

A zatym niżey podpisany z Roskazu Dworu Swego ma honor usilnie upraszać Jw: Imćpana Kanclerza W. Kor:, ażeby raczył Imćpanu Wojewodzie Kijowskiemu przełożyć, aby się wstrzymał od takowych = nieprzyjemnych y Wiecznemu Traktatowi przeciwnych kroków; y dla

zachowania wszelkiey na pograniczu spokoyności, aby tak prze= rzeczonemu Kwiatkiewiczowi jak y Innym Administratorom Swoim jako naymocniey zalecił, ażeby Oni przyieżdzaiącym tam na Jarmarki pod= danym Rossyyskim jakiegokolwiek Stanu y kondycyi Ludziom, choćby kto z Nich y Sam żądał się tam osadzić y mieć Swoje mieszkanie, żadnym sposobem niepozwalali; ale po expiracyi terminu w Pasz= portach Im danych oznaczonego nazad do Rossyi wysyłali. – Dan jako wyżey. – F. de Wojeykow. Petromo. Min. D. R.

209.) Literæ a Civitate Sacræ Regiæ Majestatis Thorunensi, ad Illrimum et Exctmum Dnum Joannem Małachowski = Supremum Regni Cancellarium, quatenus Illrmus Dnus Campi Mareschalcus Exercitus Rutheni Mgfcum Dnum de Bühl Officialem Ruthenum Superiorem vulgo Briga= dier vel quemcunque Vices Ipsius Gerentem et Præfectos An= nonæ hic commorantes ab Executione et vexatione Civium abstinere Seque intra limites modestiæ continere protinus jubeat. – Datt. Thorunij die 6. Novembris Anno 1761. –

Illustrissime ac Excellentissime Domine Domine Gratiosissime! Ex ante= rioribus gravaminibus Nostris Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ sine du= bio innotuit, quam inique et violenter Præfecti Annonæ Exercitus Ru= theni cum Scapharijs hujus loci agant? ~ Quos, contra fidem da= tam, nulla indigentiæ Civitatis quæ propter impeditam navigatio= nem insigni mercium laborat defectu habita ratione, ad defluitan= dam annonam proprijs navigijs quæ suis sumptibus instituerete= nentur sub rigore executionis Militaris indesinenter cogunt; solu= tione in vim mercedis promissa ne dimidium quidem expensarum efficiente, ut ternis duntaxat vicibus plus quam viginti millia flo= renorum deducta mercede erogata sint; quæ ex parte ab Aerario publico, privatis tanto oneri ferendo imparibus subministrari debu= erunt. – Nunc autem cum et navigia desunt, et facultates tantis expensis amplius non sufficiunt, eousque inhumanitatis procedunt dicti Annonæ Præfecti, ut Executionem more plus quam hostili exa= sperando, locatis in Cubicula nonnullorum Mercatorum Virorum =

 — =Honestorum et liberaliter Educatorum Illos exagitandi et torquendi causa Militibus aegrotis, in valetudinem et vitam innocentium grassentur: adeo ut sortibus et squalore vix non conficiantur. — In extrema hac constituti necessitate, cum pro Officij ratione misere afflictis succurrere vellemus, unicum quod in Tutela Sacrae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi superest remedium amplexi, Regi Serenissimo Calamitatem Nostram exponentes humillime supplicavimus: quô Paterna Civitatem hanc fovere Misericordia, Eandemq; a Vi et Potentia Gentis Peregrinae liberaturus, Clementissime disponere dignetur; ut Illustrissimus et Excellentissimus Dominus Mareschalcus Exercitus Rutheni Magnificum Dominum de Bryhl Officialem Ruthenum Superiorem vulgo Brigadier vel quemcunque Vices Ipsius gerentem et Praefectos Annonae hic commorantes ab Executione et vexationibus Civium abstinere Seque intra limites modestè continere protinus jubeat. — Humillimas hasce preces Illustrissima Excellentia Vestra, ut Gratiosissima Interpositione Sua suffulcire, remediaque providere velit, quatenus Scapharij ratione praetensionis pro devecta jam Annona Solutionem obtineant et ab ulterioribus impetitionibus liberi maneant, est quod reverenter et instantissime rogamus: in singulari Ejusdem humanitate et benevolentia omnem exoptati successus collocantes fiduciam. ~ Qui de reliquo Illustrissimae Excellentiae Vestrae faustissimos rerum et Consiliorum successus devoto pectore precamur, praevia Jurium et Status Nostri afflicti iterata diligenti Commendatione, profundo venerationis cultu manentes. — Datt. ut supra. — Illustrmae Exctiae Vestrae ad Studia et Officia quaevis paratissimi Praeconsules et Consules Civitatis Thorunensis. —

210.) Literae Recommendatoriae a Serenissimo Ferdinando IV. Siciliarum et Hierusalem Rege ad Serenissimum Augustum Tertium Regem Poloniae scriptae, quatenus Delegato Ministro et Actuali Ejus Plenipotentiario plena in omni re adhibeatur fides. — dat. Neapoli d. 1. Xbris A. D. 1761.

Ferdinandus IV. DEi gratia Siciliarum et Hierusalem Rex etc. Hispa=

niarum

niarum Infans - Parmæ Placentiæ Castri etc Dux Magnus Hetruriæ Princeps Hæreditarius etc. etc. - Serenissimo ac Potentissimo Principi et Domino Augusto III. Regi Poloniæ Magno Duci Lithvaniæ, Russiæ - Prussiæ - Masoviæ - Samogitiæ - et Livoniæ, Duci Saxoniæ, Marchioni Misniæ, et Comiti Hanoviæ, Sacri Romani Imperij Archimareschallo, et Principi Electori, Fratri, Avo, et Consanguineo Nostro Carissimo. - Serenissime ac Potentissime Princeps! Nihil Nobis fuit optatius, quam ut nihil unquam desideretur ad Amicitiam, quæ Sanguinis vinculo constricta Nos cum Majestate Vestra jungit, confirmandam et /: si quæ fieri posset accessio :/ augendam; nihilque eodem tempore jucundius, quam Studium et Officium erga Rempublicam Polonorum Sancte fovere, et novis expressionibus argumentisque patefacere. - Eapropter, nedum Paterno Augustissimi Regis Catholici exemplo incitati, sed et Sponte Nostra Franciscum Sutavilla Calabritti et S. Germani Ducem selegimus et Nostris adsistentibus Consiliarijs eum nominavimus Nostrum Ministrum Plenipotentiarium, qui Amicitiæ et Studij Nostri apud Majestatem Vestram tanto locorum intervallo a Nobis disjunctam Remque publicam Polonorum partes expleret Nostrique animi devinctissimi sensa declaret. - Confidimus autem Majestati Vestræ et Reipublicæ gratiosum et acceptum fore, quamdiu Iste Nostro nomine apud Majestatem Vestram erit. - Ea enim sunt Viri tum animi tum generis ornamenta, ea prudentia - fides - et dexteritas in negotijs gerendis, ut non dubitemus quin rite partes muneris Sui explendo factis verbisque quam sincera sit Nostra Voluntas erga Majestatem Vestram totamque Rempublicam probet; sicque Nostris Optatis satisfaciat, Majestatisque Vestræ et Reipublicæ Gratiam et Benevolentiam Sibi promereatur. - Speramus autem Illi a Majestate Vestra fidem adhibendam esse integram in rebus omnibus, quæ Nostris ab Eo verbis erunt communicandæ. - DEum interim Optimum Maximum precamur ex animo, ut Majestatem Vestram sospitet - semper fortunet - ac tueatur. - Datt. ut supra. - Majestatis Vestræ Bonus Frater - Nepos - et Consanguineus Ferdinandus IV. - Dominicus Cattaneo Minister

 — Regius. — Bernardus Jarnusius Consiliarius Status Regens et Secretarius Status. ~ — ~ — ~ — ~

Annus Domini 1762.

211.) Promemoria od JW. JmcPana F. de Wojeykow Pełnomocnego Ministra Rossyyskiego JW. JmP. Małachowskiemu Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu podane względem Żydow Leyby y Jankiela, ażeby Oni z Wexlem fałszywym na Kadencyą Sądow Pogranicznych Województwa Kijowskiego stanęli. —

Jescze w Roku 1758. Żydzi Dubieńscy Leyba y Jankiel będąc Sami winni Kupcowi Rossyyskiemu Kłobukowi /: podług danego Jemu od Nich Wexlu:/ czterysta pięćdziesiąt Rubli, y zmyśliwszy z Swojey strony fałszywy na Onegoż Kupca Wexel na 2631. Rubli, gdy Przykasczyk lubo powierzony Tegoż Kupca Rossyyskiego Kłobukowa w tymże z Towarami do Dubna na Jarmark przyjechał, uprosili tamecznego Gubernatora, ażeby podług pokazanego przez Nich fałszywego Wexlu zaaresztował u Tegoż Prykasczyka Towary. — Co JmcPan Gubernator Miasta Dubna uczynił: y potym od znayduiących się tam na ten czas inszych Kupcow Rossyyskich /: którzy się ręczyli że jeżeli to prawda to będzie zapłacono:/ wymógł taki Skrypt, którym Kupiec Kłobukow był obowiązanym stawić się w Miesiącu Septembrze Tegoż Roku w Miasteczku Żytomierzu dla rozsądzenia się z Żydami Leybą y Jankielem. — A że Kupiec Rossyyski Kłobukow, dowiedziawszy się o tym naprzeciw Onemu zmyślonym Wexlu, wolał mieć Rosprawę z Temi Żydami na Sądach Pogranicznych, y dlatego Dworu niżey podpisanego supplikował; więc z Roskazu ztamtąd Zaszłego lubo tak Aktorowie jako też y niżey podpisany JW. JmcPanu Kanclerzowi W. Kor. y Samemu Xiążęciu JMci Sanguszkowi niepojednokrotnie remonstrowali dopominając się Tych Żydow z tym fałszywym Wexlem na pierwszą Kadencyą Sądow Pogranicznych gdzie się znaydował y Ow Kupiec Rossyyski, jednak podług tey Rekwizycyi Żydzi Leyba y Jankiel nietylko ani raz na Sądy pograniczne Województwa Kijowskiego niestanęli, /: o czym świadczą dane od JchMość Panow Komissarzow Polskich Kupcowi Kłobukowi Testimonia:/

ale jesz

ale jeszcze pogróżki czynią tak Onego Kłobukowa jako=
y innych Kupcow Rossyyskich lub od Nich powierżonych schwytać
y towary Onych które się do Polski posyłają aresztować. ~" —
= Z drugiey strony, JmcPan Michał Wykowski Skarbnik Żyto=
mirski y Żyd z Nim Icko Aszarowicz Mieszczanin Miastecz=
ka Makarowa kupili w Roku 1760. od Tegoż Kupca Rossyyskgo
Kłobukowa niemałą kwotę Towarow; za które niemogąc ra=
zem wszystkiego zapłacić, dali na Siebie Onemuż Kłobukowi
Wexel na 2,500. Rubli; którym się obowiązali, na Termin uło=
żony bez żadney zwłoki zapłacić: y lubo ów Kupiec Rossyyski
kilka razy po skonczonym Terminie posyłał do wspomnionych JP.
Wykowskiego y Żyda Aszarowicza umyślnego Swego Prykazczy=
ka dla pozyskania tey Summy za Towary Mu należącey, jed=
nak próżno ztamtąd nazad był powrócony. — Dla czego On Kło=
bukow y do Sądow Pogranicznych Woiewodztwa Kijowskiego tak
JmcPana Wykowskiego jako y Żyda Aszarowicza zapozywał: ale
Oni ten Pozew wzgardziwszy tam stanąć niechcieli: y tylko czy=
niąc zwłoki y niepotrzebne wymowki Tegoż Kupca Rossyyskiego
do tylu prawie drugich expensow przyprowadzili. — Przeto On przy=
muszony był powtórnie Dworu niżey podpisanego Supplikować. —
= A zatym niżey podpisany Pełnomocny Minister z Roskazu
Dworu Swojego, ma honor o tym wszystkim JW. JmcPanu Kancle=
rzowi W. Koron. remonstrować y oraz gorąco upraszać: primo,
o Reskrypt od Nayjaśnieyszego Króla Jmci, lub o List od JO. JmPana
Kanclerza W. Kor. do JelmcPanow Kommissarzow Polskich Sądow
Pogranicznych Woiewodztwa Kijowskiego; którymby zalecono, tak
JmcPana Wykowskiego jako y Żydow oznaczonych do Sądow Pogra=
nicznych zapozwawszy y te obie Sprawy Kupca Rossyyskiego Kło=
bukowa według Sprawiedliwości bez mitręgi czasu osądziwszy za=
kończyć, z przykładną za zmyślenie fałszywego Wexlu karą: y
tymby samym wolne Targi tak Kupcowi Rossyyskiemu Kłobukowi
jakoteż y innym Kupcom Rossyyskim ubespieczyć. — Secundo, o List
od JW. JmcPana Kanclerza W. Kor. do Xięcia Jmci Sanguszka Mar=
szał

— " — =szałka Nadwornego Litewskiego; (: do którego niżey podpisany die 14. Januaryi pisał, a na to żadnego Responsu nieotrzymał :) ażeby roskazał Żydom Swoim Leybie y Jankilu z fałszywym Wexlem na Kadencyą Sądow Pogranicznych Woiewodztwa Kijowskiego w Miesiącu Lipcu przypadającą koniecznie stawić się. — Tertio, Gdyby te Listy JmośćPan Kanclerz W. Kor: raczył niżey podpisanemu oddać na Ręce, dla przesłania onych przez znayduiącego się tu Umyślnego od kupca Rossyyskiego Kłobukowa, y doniesienia o tym Dworowi Swojemu. — Dan w Warszawie etc jako wyżey — die 24. Februaryi Anno 1762. — F. de Wojeykow. ∼.

212.) Literæ annuntiantes de Obitu Serenissimæ Principis Antoniæ Amaliæ Principis Natæ Viduae Bursvicensis et Luneburgensis a Duce Bursvicensi Carolo, ad Serenissimum Regem Poloniæ Augustum Tertium datæ Brunsvicij die Octava Martij Anno Domini MDCCLXII. ∼.

Serenissime ac Potentissime Rex Domine Consanguinee plurimum Colende! ∼ Quod moestissimo animo has ad Regiam Majestatem Vestram demus Literas, in causa est Obitus Serenissimæ Principis Antoniæ Amaliæ Principis Natæ ac Viduæ Brunsvicensis et Luneburgensis Matris Nostræ Colendissimæ; quæ morbo Febrili per aliquot hebdomadas afflicta, diem ex Decreto Summi Numinis pie ac placide obijt Supremum die Sexta hujus Mensis hora vespertina Octava Anno aetatis Suæ perhonorifice actæ Sexagesimo Sexto. — Haec Illius, quam maximo quo fieri potest honoris atque pietatis cultu prosecuti sumus, ex misera ad veram vitam migratio, dum acerbo nos quidem luctu afficit; haud leve capimus consolationis argumentum ex Regia Majestatis Vestræ animi benignitate, quam toties experti sumus in Nos Nostrosque propensionem. ∼ Confidimus scilicet non sine aliquo doloris et commiserationis Sensu Regiam Majestatem Vestram Tristem hunc Nuntium

exceptururum esse. — DEum optimum Maximum pie veneramur, = ut a Regia Majestate Vestra luctuosa ac infausta omnia Clementissime avertat, Illamque quam diutissime servet ac incolumem praestet. — Reliquum est ut Regiæ Majestatis Vestræ Insigni Benevolentiæ ac propensioni Nos Nostraque omnia, qua fieri potest animi observantia, quam officiosissime commendemus. ~ Datt. ut supra. — Regiæ Majestatis Vestræ ad quævis Officia paratissimus Consanguineus Carolus Dux Brunsvicensis etc. ~" — ~" —

213.) Reskrypt do Urodzonego Felicyana Ryka Szambelana JEgo Królewskiey Mości, aby niewyrabiał Puszcz Towarnych Strużańskich stante Lite w Sądach Assessorskich Koronnych o Dobra Strużany Lenne w Xięstwie Inflantskim leżące, z Kancellaryi Wielkiey Koronney w Warszawie dnia 8. Miesiąca Kwietnia Roku Pańskiego MDCCLXII. Panowania Naszego XXIX. Roku. ~" —

August Trzeci etc. — Urodzonemu Felicyanowi Rykowi Szambelanowi Naszemu wiernie Nam miłemu. — Urodzony wiernie Nam miły! Przełożono Nam jest przez Panow Rad Naszych: = Lubo Urodzeni Jan Podstoli Parnawski Oyciec y Dyonizy Syn Rykowie, o dobra Strużany Lenne w Xięstwie Inflantskim leżące, na fundamencie praw y przywilejow Sobie służących, Wierność Twoją do Sądow Naszych Assessorskich Koronnych zapozwali; y taż Sprawa dotąd nierozsądzona wisi; Wierność Twoja jednak mniey ważąc to, tudzież niesłuchając zakazow y inhibicyi Naszych, drzewo y pusczę towarne Strużańskie wyrabiać y do Miasta Rygi spławiać każesz? Dla czego, Supplikowano Nam jest Imieniem pomienionych Urodzonych Jana y Dyonizego Rykow, abyśmy Wierność Twoją o takowe pustoszenie Lasow y Puscz Strużańskich napomnieli, y dalszego wyrabiania pusz Towarnych zakazali. — Do ktorey Suppliki Sprawiedliwey My Łaskawie przychylając się, umyśliliśmy Wierność Twoją, o takowe pustoszenie y wyrabianie Towarnych Puscz napomnieć. — Jakoż ninieyszym Listem Naszym napominamy: y aby Wierność Twoja dotąd często rzeczonych Puscz Towarnych

Strużań

— = Strużańskich niewyrabiat, y już wyrobionych towarow y drzewa do Rygi lub gdzieindziey niesplawiat, y owszem onych z mieysca nieruszat; ato pod Zakładem dwóch tysięcy Czerwonych Złotych, y innemi karami na gwałcących Listy y Reskrypta Nasze ustanowionemi y sciągającemi się, zakazujemy y przykazujemy. — Na to dla lepszey wiary Ręką Naszą podpisawszy Pieczęciami Koronną y Wielkiego Xięstwa Litº stwierdzić roskazaliśmy. — Dan w Warszawie etc. ~
= Augustus Rex. — Loci Sigillorum. ~ — —

214.) Literæ ad Sacram Regiam Majestatem Poloniarum a Srmo Carolo Hispaniarum Rege scriptæ die decima quinta Mensis Aprilis Anno Domini 1762. —

Carolus Tertius DEi gratia Hispaniarum utriusque Siciliæ - Hierusalem - Indiarum etc Rex, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ - Mediolani etc., Comes Abspurgi - Flandriæ - Tirolis - etc. — Serenissimo et Potentissimo Principi ac Domino Augusto Tertio Regi Poloniæ, Magno Duci Lithvaniæ - Russiæ - Prussiæ - Masoviæ - Samogitiæ - et Livoniæ, Duci Saxoniæ, Marchioni Misniæ, Comiti Hannoviæ, Sacri Romani Imperij Archimareschalco, et Principi Electori, Socio - Fratri - et Consanguineo Nostro Carissimo. — Quod Mihi Rex Britanniæ nuper = indixerit, quodque cum Portugalliæ Rege gerere bellum cogar, nullus dubito quin Majestas Vestra abunde habeat perspectum. ~ Temporis autem ratio efflagitat, ut Duces Strenuos ac bello probatos Exercitibus Meis adhibeam: ob idque e re Nostra visum est, Comiti de Aranda Ducis Generalis Exercituum Nostrorum Vicesgerenti Oratorique Nostro ad Majestatem Vestram extra ordinem misso in mandatis dare, in hæc Regna ut redeat. — Speramus enim, præclaras animi belliquæ dotes quæ in Eo eminent, hac præsertim tempestate Nobis maxime proficuas. — Velim autem, ut quo tempore apud Majestatem Vestram adstitit, ea qua par est prudentia Se gesserit; illud quippe Ei præcipue injunxeramus, ut Majestati Vestræ, Sinceri quo erga Illam afficimur amoris amicitiæque, haud obscura præberet testimonia. — Cum vero nihil æque cordi Nobis sit quam ut eadem

Sanct-

Sancte colamus; dabimus operam, ut, qua per præsens bellum fieri=
possit celeritate, in Comitis de Aranda locum, Alium ad Majestatem Ve=
stram destinemus; qui itidem fidus Interpres esse curet Amici animi
quo in Majestatem Vestram ferimur; quoque precamur DEum Optimum
Maximum, ut Majestatem Vestram quam diutissime servet incolumem.
Dabantur in Residentia Regia Nostra de Aranjouz die ut supra. —
Majestatis Vestræ Bonus Frater-Gener- et Consanguineus Carolus.

215.) Rescriptum ad Generosum Capitaneum Opocnensem, ut Spectabilem Kietkowicz Viceadvocatum Opocnensem reimponat ad Possessionem certæ Domus. — Varsaviæ die 26. Mensis Aprilis Anno Domini 1762. expeditum. ~.

Augustus Tertius etc. — Generoso Nicolao Małachowski Capitaneo nostro Opocnensi fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam. — Generose fideliter Nobis dilecte! ~ Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes nomine et pro parte Spectabilis ac Famati Lucæ Kietkowicz Viceadvocati Civitatis Nostræ Opocnensis: qualiter Ille, postquam domum Suam propriam et hæreditariam in Suburbio Opocnensi sitam et jacentem, accedente ad id Consensu Spectabilis Magistratus Opocnensis, Infidelibus Judæis Szmul Hilowicz et Margaretæ Conjugibus coram Actis Advocatialibus dictæ Civitatis Feria Tertia post Festum Sancti Martini Pontificis proxima Anno immediate elapso 1761. resignaverit; Intromissionemque Officiosam per Scabinos Eisdem Judæis, nemine contradicente, in dictam Domum datam admiserit; memoratus Spectabilis Magistratus, cum associatis Sibi nonnullis ex Communitate personis eorumque famulis vario armorum genere instructis, præfatam Domum tumultuarie invasit, et tam prædictos Infideles Judæos quam Spectabilem Kietkowicz ex hac domo vi et violenter expulit resque Illorum in plateam ejecit, ac domum in possessionem Suam accepit illamque hucusque detinet. — Ratione quorum omnium, citaverant præasserti Spectabilis Kietkowicz et Infideles Hilowicze præfatum Spectabilem Magistratum cum Suis facti Complicibus, pro suimendis poenis et deoccupatione Domus, ad Judicium Commissoriale Capitaneale Opocnense Fidelitatis Tuæ: in quo post controversias partium eductasque Inquisitiones intercessit Decretum sub die octava Mensis Febru

 — = Februarij Anno nunc currenti 1762. : quo mediante, quoniam memoratus Spectabilis Magistratus Summam per Infideles Hilowicze pro pretio domus datam offerebat; Seque propiorem esse adinvenit; jam vero pro illatis violentijs poenas juxta demerita in quemlibet decrevit: a quo Decreto nonnulli Cives ad Judicia Nostra Postcurialia Regni = appellarunt, idque in punctis poenarum super illis statutarum. ~ .. Qua stante Appellatione, cum dictus Spectabilis Magistratus mentionatam Domum redimere Summamque antea pro pretio oblatam exsolvere renuit, imo eandem Domum acsi quodam Jure Fisci possidere prætendit; eapropter Spectabilis Kietkowicz sopiendo quosvis anfractus Juris, retroventitionem controversæ domus, /: ob denegata Acta Civilia :/ coram Actis Castrensibus Opocnensibus Feria quarta post Dominicam Lætare Quadragesimalem proxima Anno eodem currenti 1762. in personam Sui ab Infidelibus Hilowicze quæsivit et obtinuit: Spectabilis tamen Magistratus Eundem ad possessionem præassertæ domus admittere non vult. ~ Quapropter Isidem Spectabilis Kietkowicz confugiendo ad Protectionem Nostram Regiam supplicari Nobis fecit, quatenus Illi hac in parte de oportuno Juris remedio prospicere dignaremur. ~ Nos ejusmodi Supplicationi tanquam justæ et rationi consonæ benigne annuentes, id negotium Fidelitati Tuæ, de Cujus industria ac in rebus gerendis dexteritate optime persuasi sumus, committendum esse duximus: prout quidem hisce Literis Nostris committimus, mandantes Fidelitati Tuæ, quatenus præcisis omnibus dilationibus - non obstantibusque Mandatis Nostris ad reponendum præsens Rescriptum Nostrum edendis - sive quibusvis diffugijs et oppositionibus per alte dictum Magistratum aut alias Personas tentandis, adhibito etiam forti brachio si necessitas postulaverit, sæpe mentionatum Spectabilem Kietkowicz ad possessionem controversæ domus reimponat - reinducat. ~ Factura est Fidelitas Tua præmissa omnia pro Gratia Nostra et Officij Sui debito. — In quorum fidem præsentibus Sigillum Regni est appressum. Datt. Varsaviæ ut supra. = Ad Mandatum Sacræ Regiæ Majestatis proprium, Joannes Małachowski S. R. Cncllrius.

216.) Potwierdzenie Prawa Uczciwemu Stanisławowi Kop=
ciowi ze Wsi Kopciowskie nazwaney JEgo Królewskiey Mości
służącey. Dan w Warszawie dnia Szóstego Maja Roku Pań=
skiego 1762. Panowania Naszego XXIX. Roku. ~ —

August Trzeci z Bożey etc. — Oznaymuiemy ninieyszym Listem Przywile=
jem Naszym wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć
należy: = Jż produkowane były przed Nami trzy Listy papierowe po Polsku
pisane. — Pierwszy List, zawieraiący w sobie Kupno gruntu z Łąką nazwi=
skiem Rzepiska aliàs Oborzyska wielkie y małe z Łąką między polami
ciągnącego się po końcową Scieżkę przez Uczciwego Józefa Kopcia Podtez=
nego od Uczciwego Józefa Szczeka y Synow Jego za Złotych Polskich 40., pod=
pisami Rąk przez obiedwie Strony przy Swiadkach wiary godnych Znaka=
mi Krzyża S. stwierdzony. — Drugi List, zawieraiący w sobie Prawo Te=
muż Uczciwemu Józefowi Kopciowi na porębę w Lasach Naszych do Klu=
cza Rańżowskiego należących y na Boru za Rogacem przy granicy Smo=
lawskiey leżącą, Ręką własną Urodzonego Józefa Mosczyńskiego G. R.
Obersztelleytnanta Kommissarza Naszego pod datą w Woli Rańżewskiy
dnia 6. Miesiąca Maja Roku Pańskiego 1742. nadane - podpisane y
Pieczęcią Jego rodowitą stwierdzone. — Trzeci List, zawieraiący w so=
bie Dekret przez Urodzonego Felixa Stanisławskiego Kommissarza Eko=
nomij Naszey Sandomirskiey z kontrowersyi Stron ferowany y podpisem
Ręki JEgo stwierdzony; którymto Dekretem Swoim Porębę y Łąkę w Uro=
czyskach jako Obchodach Lipnickich będących od Józefa Szczeka y Synow
Jego przez Józefa Kopcia kupioną, Temuż Józefowi Kopciowi przysądził. -
Któreto wzwyż wyrażone trzy Listy zdrowe - nienaruszone - y żadney
wątpliwości niepodlegaiące. ~ Supplikowano Nam jest przez Panow Rad
Naszych przy Boku Naszym będących, Jmieniem Uczciwego Stanisława
Kopcia Syna ze Wsi Naszey Kopciowskie nazwaney Uczciwego Kopcia
Syna jako Sukcessora, abyśmy Onemu te trzy Listy Powagą Naszą
Królewską approbować - konfirmować - potwierdzić y Tegoż Stanisława
Kopcia przy tychże gruntach zachować raczyli. ~ Którychto Listow
a nayprzód pierwszego Listu słowo w Słowo jest taki sens: =
„ Roku 1738. dnia 20. Kwietnia stał się Targ y Kupno między =

„dwiema Stronami: z jedney Strony Józefa Kocha y Synami
„Swojemi Stanisławem y Jakóbem: z drugiey Strony Józefa Kopcia Pod:
„tężnego: że Sobie Józef Kopeć kupuje u Józefa Szczeka y u Synow
„Jego grunt z Łąką nazwiskiem Rzepiska alias Oborzyska wielkie y
„małe z Łąką między temiż Polami ciągnącesię po końcowa ścieżkę.
„Tenże Józef Kopec dał Józefowi Sczekowi za ten Grunt Złotych Pols:
„kich 40. – którego się wymawia y wyrzeka wiecznemi czasy z dzia:
„tkami Swojemi y z Braciami Swojemi na wieczne czasy. – Zaczym
„niech go Pan Bóg błogosławi póki JEgo Wola Swięta; że się do tego
„gruntu niema nikt interessować z żadnych Krewnych niemając nic
„a nic. – Co się stało przy Ludziach Wiary godnych niżey podpisanych
„Ja Józef Szczek piszę się Znakiem Krzyża S. y z Synami Swojemi y
„tegoż gruntu do Gromadzkich jak JmćPan Zendorowicz Kommissarz
„JEgo Królewskiey Mości osądził do Gromady dawać Złotych Polskich
„sześć o tym y cała Gromada wie bardzo dobrze, a z Łąki Złotych
„Polskich 2. : któraby Strona skassowała ten Nasz Zapis, zakłada:
„my grzywien Kościelnych 15. Dworskich 15. prawnych 5. – Józef
„Szczek + Stanisław Szczek + Jakob Sczek + Marcin Gurski przy:
„sięzny + Sczesny Nowak + Bartek Nowak + Franek Nowak +
„Adam Nowak + Marcin Szczek + Sobek Szczek +. ~„ –

=Drugiego Listu słowo do słowa jest taki Sens: = „In virtute =
„Uniwersału JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego, któ:
„rym wszyscy błąkający się po cudzych Państwach y Włościach odsądza:
„ją się od wszelkiey quovis titulo Possessyi w Dobrach JEgo Królewskiey
„Mosci; daję ninieysze Prawo Józefowi Kopciowi na porębę leżącą w
„Lasach JEgo Królewskiey Mości do Klucza Raniżewskiego należących
„na Boru za Rogacem leżącą przy granicy Cmolaskiey, z którey wed:
„ług Inwentarża opisanego do Skarbu JEgo Królewskiey Mości czynsz
„rocznie wypłaca et in posterum wypłacać powinien, aby spokoynie
„zażywał bez przeszkody od każdego a osobliwie od Walentego Ma:
„ciąga y Braci Jego; którzy jakoto Ten Maciąg siedzący w Dobrach
„Szlacheckich a Bracia Jego w Dzikowcu pod Plebaniją, na przy:

wozie

„wozie aby żadney Mu nieczynili prepedycyi y trudności; ani =
JX. Pleban Dzikowiecki żadney do tey mieć niepowinien poręby uzur=
„pacyi, ponieważ w Lasach JEgo Królewskiey Mości jest wyrobiona. —
„Które to Prawo dla większego waloru Authoritate Mea Commissoria=
„li stwierdzam: przy przyciśnieniu Pieczęci Moiey własną podpisu=
„jęsię Ręką. - Dan w Woli Raniżewskiey dnia 6. Maja Roku Pań=
„skiego 1742. Józef Moszczyński G: R. JEgo Królewskiey Mości Obersztel=
„leytnant y Kommissarz. - Locus Sigilli. - Przy teyże Porębie, należy
„Łączka do pomienionego Józefa Kopcia, ciągnąca się do Rzeki: z któ=
„rey także Czynsz wypłacać będzie. - Idem ut supra J. Moszczyński."
= Trzeciego Listu także słowo do słowa jest takowy tenor: =
„Kiedy Gromada Wsi Lipnicy w Ekonomiy JEgo Królewskiey Mości San=
„domirskiey do Klucza Ranizowskiego należącey produkuje Prawo
„nadane od Wielmożnych Konopki y Dołęży Kommissarzów JEgo Kró=
„lewskiey Mości w Roku 1699. Sołtysom w tey Wsi znayduiącymsię
„do Łanu na Uroczyska nazwane Oborzysko - Grabowa góra w Rze=
„piskach po końcową scieżkę; które to Uroczyska taż gromada
„per commutationem z Sołtysami idąc zgodnym sposobem do siebie
„na pastwisko odebrała, a Sołtysom ad mentem Prawa insze Uro=
„czysko nazwane Jeziorka nadała; w którychto Uroczyskach jako
„w Obchodach Lipnickich będących wyrobił sobie za dozwoleniem
„Zwierzchności JEgo Królewskiey Mości Łowickiey Józef z Czech z
„Lipnicy Porębę y Łąkę, która w kilka lat jako swoję własną prze=
„dał Józefowi Kopciowi Podłężnemu :/: jako Karta tegoż Kupna od
„Tegoż Józefa z Czecha Kopciowi dana świadczy :/: to samo jako=
„by Stanisławi Czechowe pozostałe dzieci po Nieboszczyku Józefie
„Czechu Oycu swoim potwierdzili prawie pod Juramentem przed
„Wiceadministracyą jako Ich własność była niezawiedziona żad=
„nym długiem, dobrowolnie przedana Józefowi Kopciowi: do któ=
„rey to Poręby vel maxime Łąki interessuiąsię niektórzy z groma=
„dy Wilczywolskiey, allegując że ta Łąka w Ich Obchodach y
„Pastwiskach wyrobiona, niedopuszczając do niey Sukcessora
toiest

„ — „to jest Stanisława Kopcia Podlężnego Syna Józefa Podlężnego,
„tylko sobie tę Łąkę na pastwisko przywłaszczyć chcą. — Zaczym wysłu:
„chawszy obydwóch Stron kontrowersyy; zapatrzywszy się oraz na
„dokumenta tak jawnie Gromadzie Lipnickiey co do Pastwiska, Sta:
„nisławowi Kopciowi zaś co do Poręby y Łąki kupnym prawem na:
„bytey służące; przysądzam tęż Łąkę jako y Porębę wiecznemi
„czasy Stanisławowi Kopciowi Podlężnemu, uznając Go być aktu:
„alnym tego gruntu Possessorem: w którym aby od Gromady Wilczo:
„wolskiey żadney niemiał przeszkody, mocą ninieyszego Dekretu
„nakazuję. — Datum w Nisku die 14. Junij Anno 1761. F. Stani:
„sławski Kommissarz Ekonomij JEgo Królewskiey Mości." ~.

= My tedy August Trzeci Król Polski do pomienioney Suppliki Łaskawie nakłoniwszy, wyżey wyrażone trzy Listy we wszyst:kich ich punktach - artykułach - y obowiązkach approbować - kon:firmować - y potwierdzić umyśliliśmy. ~ Jakoż Powagą Naszą Kró:lewską approbujemy - konfirmujemy - y potwierdzamy: y Tegoż Ucz:ciwego Stanisława Kopcia przy Prawie y gruntach Jego zachowuje:my niniejszym Listem Naszym; postanawiając, aby te Listy przez Nas potwierdzone wszelką moc y walor nazawsze miały, y od wszy:stkich teraz y napotym nienaruszenie zachowane y obserwowane by:ły, mieć chcemy y roskazujemy. ~ Na co dla lepszey wiary y wagi Ręką Naszą podpisujemy się y Pieczęć Koronną przycisnąć roska:zaliśmy. — Dan w Warszawie ut supra. — Augustus Rex. L. S.

217.) Salvus Conductus a vi et potentia Nobilis et Specta:bilis Magistratus Posnaniensis Nobili et Spectabili Serdys Consuli Ejusdem Civitatis, datus Varsaviæ die 6. Maij Aº 1762. Regni vero Nostri XXIX. Anno. —

Augustus Tertius etc. — Nobilibus et Spectabilibus Præconsuli - Con:sulibus - totique Magistratui Civitatis Nostræ Posnaniensis fide:liter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Nobiles et Spe:ctabiles fideliter Nobis dilecti! ~ Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes pro parte Nobilis et Spectabilis Valentini Serdys Consulis Civitatis Nræ Posnaniensis:
qualiter

Qualiter Ille in binis Actionibus facti, et causa principali Juris = occasione propioritatis ad emptionem Lapideæ domus Seferowiczowska nuncupatæ in Civitate Nostra Posnaniensi sitæ inter Ipsum atque Honoratos Josephum Felicem Wroniecki viginti Virum Posnaniensem et Mariannam Zdzienkiewiczowna Conjuges quæstionatæ ad Judicia Nostra per gradum Appellationis devoluta et indecisa pendente, subortis; atque inter Easdem Partes ex mutuis Earum Actoratibus et Reatibus ratione quarundam injuriarum fusius in processu contentarum, tum ex parte Instigatoris dicti Officij Consularis ventilatis; Decreto sive Decretis quibusdam poenalibus gravatus extiterit: ab eodemque sive ijsdem Decretis Appellationem Suam in Judicijs Nostris Curiæ Regni simul cum dicta Causa principali Juris prosequatur: interim præallegatorum Decretorum Sibi gravaminosorum executionem aliaque attentata pertimescat. — Idcirco Nobis supplicatum est, quatenus Illi in præmissis Clementissime subvenire dignaremur. —

= Nos igitur attenta dispositione Juris, quod Lite præsertim vero in Judicijs Nostris dependente nihil sit attentandum, imprimis dictum Nobilem et Spectabilem Sendys in Protectionem Nostram Regiam assumimus, Ipsique Salvum Conductum Nostrum a vi et potentia Fidelitatum Vestrarum et quarumvis personarum usque ad decisionem in Judicijs Nostris præallegatarum Causarum impertimur: simul ac Fidelitates Vestras requirimus et Ipsis serio mandamus, ne dictum Nobilem Sendys executione quavis præallegatorum Decretorum, pendente Appellationis sive Appellationum lite, sive ex Instantia Honoratorum Wronieckich Conjugum sive Instigatoris Sui Officij Consularis molestare - inquietare audeant; quinimo Eundem Nobilem Sendys, tanquam Consulem Collegam Fidelitatum Vestrarum in functionibus Ipsius Consularibus admittant, humaniterque habeant, et præsentibus Literis Nostris obediant. — Facturæ id sunt Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra et sub poenis in Convulsores Mandatorum Nostrorum Jure præscriptis. — In cujus rei fidem præsentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri mandavimus. — Datt. Varsaviæ etc. ut supra

= A u g u s t u s R e x. — Locus Sigilli. —

218.) Rescriptum Commissionis Sacræ Regiæ Majestatis ad dislimitationem Bonorum Terrestrium Klukowszczyzna seu

Kornil

 Kornika Minor a Bonis Sacræ Regiæ Majestatis Villæ Kor=
nika Major ad Capitaneatum Losicensem spectantium.
Datum Varsaviæ die Sexta Maij Anno Domini MDCC=
LXII. Regni vero Nostri XXIX. Anno. ~" —.
Augustus Tertius DEi etc. – Magnificis ac Generosis N. N. sincere ac fi=
deliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. – Magnifici ac Generosi
sincere et fideliter Nobis dilecti! ~ Intelleximus ex Relatione certorum
Consiliariorum Lateri Nostro assidentium Nobis facta: = Exortas esse
quasdam differentias Limitum inter bona Terrestria Villæ Klukowszczy=
zna in ante Kornika minor vocitatæ Religiosorum Patrum Ordinis Sancti
Pauli primi Eremitæ Conventus Lesnianensis hæreditaria ab una, atque
Bona Nostra Villæ Kornika Major ad Capitaneatum Nostrum Losicen=
sem spectantis Tenutæ Generosorum Antonij Miączyński et Dorotheæ de
Ducibus Woroniecka Conjugum Castellanorum Podlachiæ parte ex altera,
nec non Bona Terrestria Villæ Ostrowiec Generosorum Ducum Woronie=
ckich Colonellorum Exercitus Regni Conjugum hæreditaria parte ex tertia:
occasione quarum differentiarum, tum ex mutuis Earundem Partium
Actoratibus Sibi invicem in quæstione Limitum ad Tribunal Regni Gene=
rale Lublinense intentatis; mediante Decreto Ejusdem Tribunalis Regni
sub Actu Feria Sexta post Festum Sancti Lucæ Evangelistæ proxima
Anno immediate elapso 1761. ex Controversijs prolato, Condescensio Grani=
cialis in fundum prædictorum Bonorum in ordine dislimitationis eorum
injuncta Officiaque Condescensorialia cum Generosis Succamerarijs sive
Eorum Camerarijs Granicialibus designata; ejusdemque Condescensionis
Terminus in et pro Feria Secunda post Festum Sanctissimæ et Individuæ
Trinitatis Anno currenti 1762. mutuo Partium sumptu conducendæ,
prævia per supra dictos Patres Conventus Lesnianensis Ordinis Sancti
Pauli primi Eremitæ, Bonorum Terrestrium Villæ Klukowszczyzna seu
Kornika Minor Hæredes, virtute Legum Regni a Nobis impetranda
Commissione præfixus extiterit. — Eas idcirco differentias Nos finaliter
determinare – sopire – et complanare cupientes; Sinceritatibus et Fideli=
tatibus Vestris, De quorum fide – industria – in rebus gerendis dexteri=
tate optime persuasi sumus, id negotium dandum et committendum
esse

esse duximus: uti quidem damus et committimus praesentibus=
Literis Nostris, requirentes Easdem Sinceritates et Fidelitates Vestras
ut communicato inter Se consilio - vocatisque ad Sui praesentiam per Lite
ras Innotescentiarum Suarum partibus quarum interest principalibus-
tum adcitatis ut Juris est quibusvis Collateralibus, in fundum praefata:
rum differentiarum pro eodem Termino videlicet in et pro Feria Secunda
post Festum Sanctissimae et Individuae Trinitatis Anno currenti 1762.
incidenti condescendant et conveniant; ibidemque fundata Jurisdictione
Sua Commissoriali ac per Ministerialem Regni Generalem Judicij Sui Appa:
ritorem publicata, Controversias - allegationes - defensas - ac probationes
partium tam super Petitorijs quam super Possessorijs admittant; intelle:
ctisque Earundem Partium Controversijs Juribusque et documentis revisis
et trutinatis, tum ductibus Partium expeditis, receptoque ex Senibus fide
dignis de Communitatibus eorundem bonorum seligendis Testimonijs Jura:
mento Eorum comprobando ex re oculis subjecta, tum attentis Limiti:
bus naturalibus - signis antiquis - et positione loci diligenter cognita,
neutri partium favendo sed solum DEum et Sanctam Justitiam prae
oculis habendo, Bona praefata haereditaria villae Klukowszczyzna in ante
Kornika Minor vocitatae a Bonis Nostris Kornika major ad Capita:
neatum Nostrum Losicensem spectantis, etiam adhibito quatenus
opus fuerit Geometra Jurato, dislimitent; scopulos antiquos, in quan:
tum legitimi apparuerint, renovent et restaurent, atque ubi defue:
rint novos ponant et erigant; in ultimo vero Scopulo juramentum,
a Parte Cui ductum Suum tanquam verisimilem documentisque et
Possessioni conformiorem adjudicaverint, ad obloquentiam Legum Regni
exigant; omnesque Partium et fundi hinc inde praetensiones cognos:
cant et deducant. - Provideant tamen ne hac dislimitatione Bona
Nostra Capitaneatus Losicensis citra Jura et Privilegia eorundem
diminuantur. - Absentiam vero ex Sinceritatibus et Fidelitatibus Ve:
stris, dummodo tot cum Succamerario et Ejus Camerario Graniciali ad:
sint qui et quot de Lege adesse debent, obstare non debere declaramus.
=Facturae sunt praemissa Sinceritates et Fidelitates Vestrae pro Gratia
Nostra Officijque Sibi commissi debito. - In quorum fidem, praesentes =

Manu

 — = Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. = Datum Varsaviæ die Sexta Mensis Maij Anno Domini etc. ut supra. = A u g u s t u s R e x. — Locus Sigilli. ~. —

219.) Commissio Sacræ Regiæ Majestatis ad dislimitanda Bona Siemuszowa Terrestria Generosi Pauli de Przecki Mierzejowo Przeczkowski Pincernæ Terræ Visniensis Judicis Castrensis Premisliensis Hæreditaria ab una, atque Bona Regalia nempe Villæ Tyrawa Solna ad Capitaneatum Crosnensem spectantia Parte ab altera. — Data Varsaviæ die 8. Maij Anno Domini 1762. Regni vero Nostri XXIX. Anno. ~. —

Augustus Tertius etc. — Magnificis ac Generosis Alexandro Romer Zavichostensi — Nicolao Trzebinski Biecensi — Mathiæ Sołtyk Sandomiriensi — Rocho Jabłonowski Vislicensi — Antonio Bukowski Sanocensi — Antonio Morski Premisliensi — Josepho Potocki Leopoliensi — Antonio Rozwadowski Haliciensi — Ludovico Victorino Weresczynski Lublinensi Castellanis, Lentowski Cracoviensi — Podoski Dobrzynensi — Komorowski Chełmensi — Succamerarijs, Guidoni Siedliski Subjudici — Paulo Niedzwiecki Notario — Bilinski Camerario Terrestribus, Francisco Humnicki Pocillatori — Dwernicki Venatori — Antonio Konopalski Thesaurario — Petro Orzechowski Tribuno Premisliensi — Josepho Malicki Vexillifero Sanocensi, Adamo Cieszanowski Siradiensi — Stephano Rylski Livensi — Michaeli Humnicki Sochaczoviensi Pincernis, Antonio Borowski Wyszogrodensi — Łucki Bractaviensi — Joanni Borawski Haliciensi — Gromnicki Sochaczoviensi — Pininski Dobrzynensi Camerarijs Granicialibus, Commissarijs Nostris sincere et fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Magnifici ac Generosi sincere et fideliter Nobis dilecti! ~ Intelleximus ex Relatione certorum Consiliariorum Nostrorum paulo anterius Nobis facta: = Exortas esse differentias occasione Limitum inter Bona Siemuszowa Terrestria Generosi Pauli Przeczkowski Pincernæ Terræ Visniensis et Judicis Castrensis Premisliensis hæreditaria ab una, et Bona Regalia Solna Tyrava dicta Capitaneatus Nostri Crosnensis parte ab altera: quas Nos sopiri — disjudicari — componi — et complanari volentes, designavimus nuper certos Commis-

sar

ssarios Nostros, Instrumento Nostro assignatæ Commissionis die 15. =
Mensis Novembris Anno Domini 1754. Regni vero Nostri XXII. Anno=
ex Cancellaria Regni Majori emanato hic Varsaviæ dato, specificatos. -
Cum itaque dicti Magnifici et Generosi Commissarij anteriori Instrumento
Commissionis Nostræ assignati, quidam mortui; nonnulli ad alias Dignita=
tes et Officia translati, alij varijs legalitatibus impediti, ad exequendum
dislimitationis Actum condescendere non valent; supplicatumque Nobis
est, quatenus in locum Eorum alios Commissarios superaddere et designa
re dignaremur; proinde Nos Supplicationi ejusmodi, nomine Hæredis bono
rum dislimitationem et pacificationem affectantis, uti justæ benigne an=
nuendo, ad assignatos modo quo supra Commissarios in locum tam mor=
tuorum quam condescendere non valentium Sinceritates et Fidelitates Ve=
stras pro Commissarijs Nostris ad dislimitationem supra scriptorum bono=
rum præsentibus Literis Nostris assignamus- superaddimus: committ=
timusque Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris, quatenus prævijs Inno=
tescentialibus Literis Vestris duabus Septimanis tempestive ante Termi=
num ad mentem Legis /: etiam si opus fuerit Collateralibus :/ ederdis
condescendant; ibidemque absentia nonnullorum non obstante, modo
quinque adsint, una cum Commissarijs Nostris anterius ad expostula=
tionem Hæredis bonorum Siemuszowa assignatis et deputatis qui conde=
scendere poterint, Jurisdictione Sua Commissoriali in loco Acialium
Limitum fundata, Literatorias dispositiones- probationes- et documenta
si quæ producta fuerint diligenter revideant et cognoscant; signa metallia
et naturales- fundorum positiones accurate prævijs partis utriusque duc=
tibus inspiciant - considerent - et probe examinent; testimonia homi=
num fide dignorum præcipue Senum juramento Corporali depositiones
Suas comprobandorum excipiant; qui magis idoneus probabiliorum du=
ctus apparuerit et evictus fuerit, juxta Legum publicarum præscriptu,
eum sequantur; neutrique Partium favendo sed solum DEum et Jus=
titiam Sanctam præ oculis habendo, in quo conscientias Sinceritatum
et Fidelitatum Vestrarum oneramus, bona eadem Siemuszowa Terres=
tria a Bonis Tyrawa Solna Regalibus et alijs Collateralibus disster=
minent - dislimitent - et distinguant; Scopulos antiquos renovent, et
ubi

 — ubi non fuerint novos erigant, aliaque Signa metallia debite faciant; Bona ab utrinque et differentias, nec non damna ac violentias in fundis controversis factas, prætensionesque pacificent - sopiant et finaliter decidant; - et quidquid ratione præfatarum differentiarum rite - legitime - et competenter actum gestumque per Sinceritates et Fidelitates Vestras fuerit, in Scriptum redigant et Actis debitis inscribi et ingrossari curent; aliaque in talibus fieri solita observent pro Gratia Nostra Regia et Officiorum Suorum debito. - In quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. ~ Datt. ut supra. ~ Augustus Rex. Locus Sigilli. -

220.) Nominacya na Episkopiją Przemyską Ritus Greco Uniti, po śmierci Wielebnego w Bogu Onufrego Szumlańskiego, Wielebnego Atanazego Szeptyckiego Archimandryty Kaniowskiego dana od Jego Królewskiey Mości w Warszawie dnia VIII. Miesiąca Maja Roku Pańskiego MDCCLXII. Panowania Naszego XXIX. Roku. ~

August Trzeci etc. - Oznaymujemy ninieyszym Listem Naszym wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy. - Iż My znając osobliwe Cnoty y w Kościele Bożym Znakomite Zasługi Wielebnego w Bogu Atanazego Szeptyckiego Archymandryty Kaniowskiego, umyśliliśmy Mu wakującą po śmierci Wielebnego w Bogu Onufrego Szumlańskiego Biskupa Przemyskiego y Samborskiego y do dyspozycyi Naszey przypadłą Episkopiją Przemyską Ritus Greco-Uniti dać y konferować. - Jakoż niniejszym Listem Przywilejem Naszym, ze wszystkiemi Cerkwiami Katedralnemi - Monasteriami - Dobrami - Wsiami - Gruntami - Poddanemi - pożytkami - et in genere wszystkiemi przynależytościami według Fundacyy Starodawnych dajemy y konferujemy, z posłuszeństwe y przełożeniem nad Duchownemi Archymandrytami y wszystkiemi Bractwy Teyże Religiy Greckiey z Kościołem Swiętym Katolickim zjednoczoney aż do ostatniego życia Swego kresu. - Możen tedy y wolen będzie pomieniony Wielebny w Bogu Atanazy Szeptycki Archymandryta Kaniowski, według Praw dawnych wszelkie Sprawy Duchowne sądzić - Rządw Duchowieństwie utrzymywac tak aby Władza Urzędu Biskupiego = in

in salvo zostawała. — Obiecujemy też po Nas y Nayjaśnieyszych=
Następcach Naszych, iż pomienionego Wielebnego w Bogu Atanazego
Szeptyckiego Archymandrytę Kaniowskiego za prawdziwego Biskupa Prze=
myskiego mieli - znali, praw - wolnosci - Jurysdykcyi Jemuż należących
zażywać dopuszczali. ~ Na co Się dla lepszey Wiary Ręką własną pod=
pisawszy, Pieczęć Koronną przycisnąć roskazaliśmy. - Dan etc jako
wyżey. — Augustus Rex. Locus Sigilli. —

221.) Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis ad Commissarios, ne
Decreta Sua ad Executionem deducant stante et penden
te Lite in Judicijs Sacræ Regiæ Majestatis Assessoriali=
bus, datum Varsaviæ die 14. Mensis Maij Anno Do=
mini 1762. Regni vero Nostri XXIX. Anno. ~ .

Venerabili Andreæ Potocki Canonico Cathedrali Cracoviensi, tum Gene=
rosis Christophoro Rudnicki Camerario Graniciali Palatinatus Vice=
procuratori et Judici Magnæ Procurationis Arcis Nostræ Cracoviensis,
Petro Gordon Theloneorum Nostri et Reipublicæ Cracoviensis Superin=
tendenti, Commissarijs Nostris sincere et fideliter Nobis dilectis Gra
tiam Nostram Regiam. ~ Venerabilis et Generosi fideliter Nobis
dilecti! ~ Agitatam fuisse in Judicio Commissoriali Fidelitatum Ve=
strarum causam et actionem inter Successores et Executores Mam=
czynscyanos ab una, atque Nobilem Michaelem Sokołowski contra
dictos Successores oppositas provenientem. - In qua quidem causa inter=
cesserat Decretum sub die 26. Mensis Martij Anno currenti 1762.
Fidelitatum Vestrarum. — Quo mediante, præfati Successores et Execu=
tores sentientes Se esse gravatos ab Eodem ad Judicia Nostra Appel=
lationem interposuerant: quæ cum Illis denegata et non admissa fu=
erat, ideo Literas Prosecutoriales ad Judicia Nostra extradiderant;
taliterque ex prædictis prosecutionibus Lis in prælibatis Judicijs Nos=
tris pendet. ~ Hac nihilominus non obstante Litis - pendentia Nostra,
præexpressus Nobilis Sokołowski citaverat Successores et Executores Mam=
czynscyanos denuo ad Judicium Fidelitatum Vestrarum, respectu acsi con=
traventionis supra indigitato Decreto Vestro. — Fidelitates quoque Ve=
stræ non expectata decisione Nostra, nec attentis quibusvis exceptioni=
bus ac Litispendentia Nostra per Successores in Judicio Vestro oppositis,
ad disjud=

 — = ad disjudicationem assertæ acsi Contraventionis accesserunt; per Decretum Suum die Sexta Mensis et Anni currentium prolatum, sæpe fatos Successores et Executores Personas Consulares, ad Carceres prætorianos per quindenam sub libera sequestratione bonorum Illorum mobilium et immobilium explendos, tum ad Marcas aliquot centum florenorum efficientes condemnarunt. — A quo iterum Decreto Successores et Executores Manczynsciani ad Judicia Nostra appellarunt. — Quæ Appellatio cum Illis denegata ac neque annotata fuerat; ideo Literas Prosecutoriales ad Judicia Nostra extradiderunt; taliterque lis tam ex anterioribus quam ex modernis prosecutionibus in Judicijs Nostris pendet. — Sed quoniam prædicti Successores et Executores metuant, ne memorata Decreta Fidelitatum Vestrarum etiam obstante Lite Nostra ad executionem deducantur; ideo supplicatum est Nobis nomine et pro parte Eorundem Successorum et Executorum Manczynscianorum, ut mentionatam executionem Decretorum Fidelitatum Vestrarum ad finalem decisionem Nostram suspendamus et inhibeamus; — Nobilique Sokołowski ne urgeat hancce Executionem serio interdicamus. ~ Nos hujusmodi Supplicationi tanquam justæ et rationi consonæ benigne annuentes, sæpe fatam executionem Decretorum Fidelitatum Vestrarum suspendendam et inhibendam esse duximus: uti quidem præsentibus Literis Nostris ad finalem decisionem Nostram suspendimus et inhibemus: ac ne dictus Nobilis Sokołowski talem executionem urgeat, Ipsi sub poenis interdicimus: et ut ab ejusmodi executione, tam Fidelitates Vestræ, quam Nobilis et Spectabilis Magistratus, ac quodvis Judicium et Officium Cracoviense, abstineant, haberi volumus. — In quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. ~ Datt. Varsaviæ etc. ut supra. Augustus Rex. L. S.

Expedycya Seymowa. —

222.) Deliberatoria na Seym Ordynaryyny Warszawski Roku 1762. agitujący się w Warszawie dnia 29. Miesiąca Marca expedyowane. ~ . — . ~ .

August Trzeci etc. — Przezorne Sentymenta Uprzeymości Waszey ku uszczęśliwieniu Oyczyzny w podających się okazyach, były zawsze pomocą

potrzebom publicznym. — A zatym, kiedy Roku teraźnieyszego = Seym Walny według Prawa przypadający tu w Warszawie naznaczyć: umyśliliśmy, chcemy poprzedzić Uniwersały Żądaniem naszym, abyś Nam Uprzeymość Wasza otworzył zdanie Swoje co będziesz widział naypotrzebnieyszego do publicznego szczęścia? y jakie sposoby mogą się wynaleść, któremi, wykorzeniwszy to wszystko cokolwiek do niedoyścia Seymow dotąd było przeszkodą, moglibyśmy mieć Ukontentowanie Nasze z zupełnego dobra na cały Kray spływającego? ~. W czym oczekujemy z utęsknieniem zbawiennych Uprzeymości Waszey dla Oyczyzny Rad y reflexyy. — Dobrego zatym od Pana Boga Uprzeymości Waszey życzemy zdrowia. — Dan w Warszawie d. etc jako wyż. Augustus R. L. S.

223.) Uniwersał na Seymiki Przed-Seymowe Poselskie. ~.

August Trzeci etc. — Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, mianowicie Urodzonym Senatorom — Dygnitarzom — Urzędnikom Ziemskim — Grodzkim — y całemu Rycerstwu uprzeymie y wiernie Nam miłym, przy Ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiey do wiadomości podajemy. — Urodzeni uprzeymie y wiernie Nam mili! ~ Niema granic w obszerności swojey myśl Nasza około dobra pospolitego pracująca; y skutkiem pokazuje, że niesfatygowana tylo Seymow upadkiem — niezrażona niesfornością Sentymentow, ciągnie Nas do szukania srzodkow dalszych uszczęśliwienia Oyczyzny. — Spodziewaliśmy się przy tych troskach, które Nam w Państwach Dziedzicznych zadaje nieprzyjacielska Ręka, że będziemy mieli konsolacyą widzieć Państwa Rzeczypospolitey opływające w szczęściu — w pokoju od Nas tak starannie wypielęgnowane. ~ Ale kiedy Kray bez Rady zostający ginąć musi, a przezto coraz większy nierząd samę prawie nagłą ogłasza ruinę; umyśliliśmy byli Seym Extraordynaryyny złożyć, któryby przynaymniey wyciągając wszystkich z ostatniego upadku przez zagęszczoną monetę fałszywą y samym tylko lichwiarzom pożyteczną mógł Kray cały z ostatniey ubóstwa generalnego wyrwać toni. — Ale y tu Konfidencya jednego do drugiego upadła! Na przeszkodzie jedność umysłow zawsze zostająca niepozwoliła Nam cieszyć się tym skutkiem, którego Nam obiecywać Sobie przynależało. ~ z Rozeyściem tylo Seymow, roschodzić się

zwykł

— =zwykła y ochota w publicznych potrzebach szukająca ratunku;
ale nie w Nas, kiedy toż samo Królewskie co y Oycowskie Serce obumar=
łą bez Rady Oyczyznę ożywiać przynagla. ~ A zatym Seym Walny Or=
dynaryyny według Prawa tu w Warszawie na dzień N. Miesiąca Paź=
dziernika w Roku teraźnieyszym 1762. do zaczęcia przypadający skła=
damy. — Seymik zaś Przedseymowy Uprzeymościom y Wiernościom Wa=
szym na mieyscu zwyczaynym na dzień N. Miesiąca N. także w roku
nirnieyszym, a Generałowi dzień N. Miesiąca tegoż w Roku Tymże na=
znaczamy. — Niedajemy za cel Obrad teraźnieyszych nowych propozycyy,
któreby zatrudniały myśli Obywatelow Państw Rzeczypospolitey. — Pożą=
dane od wszystkich, od Nas podane zdawna niech się mieszczą propozycye,
któreby Kray uszczęśliwić mogły a trudności w akceptacyi nieznalazły,
przez co do szczęśliwego końca Seymu tamowałaby się droga. — Partyku=
larnie jednak zalecać Nam należy mocney deliberacyi materyą res=
pektem monety, z okazyi świeżey na całą Polskę spadłey klęski. ~ A
przy tym, Oycowskie Nasze Serce przyymować będzie z chęcią Kochają=
cych Synow żądze, z któremi Zacne Województwa - Ziemie - y Powiaty
Nam się otworzą. — Niechay już ten czas pożądany zacznie ożywiać
Oyczyznę, którym zawzięta jednego do drugiego niechęć, ufności do pro=
mocyi dobra pospolitego niedawała dotąd mieysca. — Niechay przyydzie
y dla Nas szczęśliwa godzina, która ogłaszać przy jedności zupełney
szczęśliwość Kraju będzie. — Niechay te materye, któreby pociągały za
sobą zbytniego Seymu przeciąg, dalszym czasom oddane będą: a to co
może sięż znaleść zbawiennego bez zawodu Rad publicznych niech bę=
dzie celem Seymu teraźnieyszego. — A zatym niewątpiemy, że Uprzey=
mości y Wierności Wasze wszelkiego przyłożycie starania, aby Kraje
Rzeczypospolitey przy wspaniałości inszym Państwom podobney do wię=
kszego przyszły lustru, aby ugruntowane bespieczeństwo handlow y
Mieszkańcow sprowadzało większe coraz bogactwa w Państwa Rzeczy=
pospolitey. — Dobrey tedy jesteśmy nadziei, że każdy odrzucać nieze=
chce tych srzodkow zbawiennych, by w zjednoczoney wszystkich myśli
przyszłe publiczne Rady do szczęśliwego doprowadzić końca. — Który
to Uniwersał, aby do wiadomości każdego doyść mógł, po Grodach
Paraf

Parafiach - y mieyscach zwyczaynych publikować zlecamy. Dan = w Warszawie dnia XV. Miesiąca Maja Roku Pańskiego MDCCLXII. Panowania Naszego XXIX. Roku. - Augustus Rex. Locus Sigilli. -

224.) Instrukcya JEgo Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego na Seymik Przedseymowy Poselski N. dnia N. Miesiąca N. Roku Pańskiego MDCCLXII. przed Seymem Ordynaryynym w Warszawie naznaczonym przypadający, Urodzonemu N. Posłowi JEgo Królewskiey Mości na tenże Seymik z Kancellaryi Wielkiey Koronney dnia XV. Miesiąca Maja w Roku Tymże dana. ~" —.

Cokolwiek dotąd JEgo Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy widział potrzebnego Oyczyźnie, to wszystko przeszłemi Uniwersałami objaśnił; stosując się zawsze do tego, gdzie Zacnych Województw - Ziem - y Powiatow zmierzały żądze. ~ Kiedy y teraz słodki zamyśla pielęgnować pokoy, niema żadnego celu do nowych podania propozycyy: ale jeżeli Zacne Województwa - Ziemie - y Powiaty znaydą coby było z uszczęśliwieniem Oyczyzny, Łaskawego przyłoży ucha y Serce przywiąże chętnie. = Partykularnie jednak zalecać raczy, aby starannie w głęboką wzięć konsyderacyą monetę Kray cały ożywiającą lub Ubóstwem napełniającą: ~ Przymnożenie przytym handlow: ubespieczenie Ludzi czyli przez Industryą czyli przez Manufaktury w Krajach Rzeczypospolitey mieścić się życzących: y cokolwiek do dawnego Lustru Państwa przywiedzenia znaydzie się zgodnego, to wszystko pilnemu oddaje względowi, aby affekt słodkiego pokoju skutkiem samym uszczęśliwiał w generalności wszystkich. ~" —. ~" —. ~ —

225.) Credentiales Posłowi JEgo Królewskiey Mości na Seymik Przedseymowy Poselski. ~" —. ~

August Trzeci etc. - Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, mianowicie Urodzonym Senatorom - Dygnitarżom - Urzędnikom Ziemskim - Grodzkim - y całemu Rycerstwu uprzeymie y wiernie Nam miłym, przy ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiey, do wiadomości podajemy. - Uprzeymie y wiernie Nam mili! Lubo dla niesforności Sentymentow wszystkie Obrady publiczne giną, a przy nich y Oyczyzna; jednak myśląc nigdy niesfatygowanie około dobra pospo-

litego

 —=litego, umyśliliśmy ten Seym Walny Ordynaryyny złożyć, y dalezwykłe kontynuować prace. ~ W czym aby Intencye Nasze były dobrze= każdemu objaśnione, włożyliśmy Charakter Posła Naszego na Osobę Urodzonego N. N.; aby Nim zaszczycony Uprzeymościom y Wiernościom Waszym wyrażone w Uniwersałach publiczne potrzeby wyexplikował, y do przyszłego Seymu szczęśliwego końca wszystko prowadził. – A teraz Uprzeymościom y Wiernościom Waszym dobrego od Pana Boga życzemy Zdrowia. – Dan w Warszawie dnia XV. Miesiąca Maja Roku Pańskgo 1762. Panowania Naszego XXIX. Roku. Augustus Rex. Locus Sigilli.

226.) List JEgo Królewskiey Mości do Posła na Seymik Przedseymowy Poselski dan w Warszawie dnia XV. Miesiąca Maja Roku Pańsk: 1762. Panowania Naszego XXIX. Roku.–

August Trzeci z Bożey Łaski etc. – Urodzony wiernie Nam miły! Jako wiadoma jest Wierności Twojey do Usług publicznych applikacya, tak daje Nam pochop na Osobę JEgo włożenia charakteru Posła Naszego, abyś na teraźnieyszym Seymiku Seym Walny Ordynaryyny poprzedzającym dał dowód przezorności Twojey w prowadzeniu wszystkich do jedności do nayszczęśliwszego końca. – Zkąd kiedy Oyczyzna niezawodne brać będzie fortunne skutki, pomnoży Mu to publiczną Sławę, y w Nas zostawi pamięć swiadczenia Łask w podających się okazyach. ~ Dobrego przytym Wierności= Twojey od Pana Boga życzemy zdrowia. – Dan w Warszawie dnia jako wyżey. – A u g u s t u s R e x. ~ Locus Sigilli. ~.

227.) List do Senatorow Duchownych y Swieckich dan w Warszawie dnia 15. Miesiąca Maja Roku Pańskiego MDCCLXII. Panowania Naszego XXIX. Roku. ~„ —.

August Trzeci etc. – Wielebny w Bogu uprzeymie Nam miły! Teyś byliśmy nadziei, że te wszystkie z ruiny Krajow Naszych dziedzicznych gorzkości słodzić się Nam będą szczęśliwością Oyczyzny: w ktorey pielęgnując pokóy, trzeba Nam się było spodziewać, że we wszystkich potrzebach zażyje Polska momentow od burzy wojennych uwolnionych dla pozyskania w publicznych Radach zupełnego Siebie ratunku. – Okrom innych rozeszłych Seymow, kiedy y zbycie się złey y fałszywey monety nieznalazło jedności utrzymania Seymowych Obrad, tak że prawie prace Nasze około dobra pospolitego zdają się bydź nadaremne? =

ale by

Ale Oycowska miłość ciągnie Nas do dalszey fatygi; która złą=
czona z wielkiemi Uprzeymości Waszey Sentymentami, odrzuciwszy wszelki
wstręt, torować Nam będzie drogę do fortunnych dla Oyczyzny chwil. – Nie=
wątpiemy, że Uprzeymość Wasza tak kierować wszystkich będziesz umysły
abyśmy na Seymie, który teraz składamy, pomyślne do sukcessow widzieć
mogli skutki. – Dobrego zatym od Pana Boga Uprzeymości Waszey ży=
czemy zdrowia. – Dan w Warszawie dnia etc ut supra. Augustus Rex.

228.) List do Kasztelanow mnieyszych y do Stanu Rycerskiego
Dan w Warszawie dnia XV. Miesiąca Maja Roku Pań=
skiego 1762. Panowania Naszego XXIX. Roku. – –

August Trzeci etc. – Urodzony wiernie Nam miły! – Tam się zawsze
myśli Nasze nieustanną bawiły pracą, gdzie je miłość prowadziła Oy=
czyzny. – Ale zawsze z umartwieniem skutek niepocieszny tylko zer=
wania Seymow, niedał Nam konsolacyi widzieć w tey sforności wszy=
stkich, któraby w Radach publicznych dobro pospolite do zupełnego przy=
prowadziła końca. – Jesteśmy tey jednak ufności; że objaśnieniem po=
trzeb Rzeczypospolitey – interessow publicznych, y kredytem Swoim za=
grzejesz Wierność Twoja do wspólnego Oyczyzny ratunku. – Któremu
dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. – Dan w Warszawie etc
jako wyżey = Augustus Rex. – Locus Sigilli. –

229.) Literæ Universales ad Palatinatus Prussiæ datæ Varsa=
viæ die XV. Mensis Maij Anno Domini MDCCLXII.
Regni vero Nostri XXIX. Anno. – –

Augustus Tertius etc. – Universis ac singulis quorum interest, præser=
tim vero Reverendis in Christo Patribus – Magnificis Senatoribus – Ge=
nerosis Dignitarijs – Officialibus – Universæque Nobilitati – tum Nobi=
libus Spectabilibus ac Famatis Majoribus et Minoribus Civitatibus
Terrarum Prussiæ sincere et fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram
Regiam. – Reverendi in Christo Patres – Magnifici – et Generosi – tum
Nobiles et Spectabiles ac Famati Sincere et fideliter Nobis dilecti! –
Infausto tot Comitiorum exitu, scisso in partes Civium Sensu, defa=
tigatam esse deliberationibus publicis Mentem Nostram Regiam,
nunquam credere fas est; ex quo Amor Patriæ sollicitudine in pro=
movendo bono publico lassari non potest, et occupatum semper
animum

— animum Nostrum eo dirigit, ubi necessitas quærendi media salutis exposcit. — Sperare Nobis facile licuit, Patriam, inter tantum Vicinorum belli ardorem, ab æstu liberam paceque Cura Nostra beatam, lenimentum doloris /: quem cruenta hostilis Manus in ditionibus hæreditarijs causat :/ ex publica Poloniæ felicitate Nobis allaturam. — Sed cum hæc spes fefellit, totumque Reipublicæ corpus omni destitutum consilio sine gravi alteratione subsistere nequit, ultimumque minatur casum; congruum judicavimus Comitia Extraordinaria indicere, intuitu adulteratæ monetæ summas calamitates ex inundatione generali inferentis, ad invenienda media quibus publicum salvari potest. — Ast tristis rerum eventus docuit, non bene compositos inter se Civium animos retardare publicam felicitatem, et cordibus divisis discrepantium Sensus causare; suspicione aliqua unius ad alterum accedente. — Exhausto iterum tempore Comitiorum lapsu, alacritas in promovendo bono publico ordinario cursu cadit, et studium laboris infructuosi semper deficere solet: sed aliter operatur in Nobis extraordinarius erga Patriam Amor, deciditque Paternum animum vertere ad ea, quæ consilijs redivivis porro erunt necessaria. — Quapropter Comitia Regni de præscripto Legis Anno præsenti 1762. incidentia hic Varsaviæ die 4. Mensis Octobris inchoanda indicimus: Conventui autem Generali Terrarum Prussiæ ex altera vice Graudenti celebrando, /: quem Comitiola Particularia pro more et usu consueto in locis solitis præcedent :/ diem 6. Mensis Septembris Anni itidem nunc currentis assignamus. — Nolumus novis consultationum Objectis mentes Civium occupare: stent pro norma expressæ in Anterioribus Universalibus Propositiones: dummodo hoc constituatur, quod Felicitati publicæ consentaneum videbitur, ut difficultas circa unanimem Consensum non opponat obstacula exoptati eventus: specialiter tamen recommendamus Statibus Rem monetariam Regnorum omnium animam, ut re bene trutinata subsecuta exinde reparent damna. — Ultra Propositiones Nostras, quas Ordinibus Regni proponendum evenit, admittemus cordialiter quidquid Nobis ex parte Palatinatuum — Terrarum — et Districtuum communicandum erit; ut vota

popul

populi in omnibus desiderijs coronentur. – Expedit tandem aliquando, remota omni animositate Particularium obicem omni bono ponente, felices Patriæ reddere dies: adveniant tandem hæc momenta, quæ omnia adversa propulsando, unanimi voto redivivam in Suis Consilijs Rempublicam ad Consultationem tam diu expetitam Nobis præsentent: propositionesque, quæ distrahere mentes Civium possent, cedant futuris consultationibus: et nonnisi hoc sit pro Objecto Comitiorum, ad quod facile studia omnium inclinabunt. – Non dubitamus igitur Sinceritates et Fidelitates Vestras omnem daturas operam, ut Reipublicæ ditiones florentius alijs Regnis etiam non absimiles crescant; ut fundata securitate Commerciorum et Incolarum ditescant Provinciæ. – Licet nunc Nobis indubitatam spem ponere in magnanimo uniuscujusque Sensu; qui facile addat calcar ad unionem animorum, quæ sola ad felicitatem publicam strabit viam. – Nunc vero Universale præsens, ut ad omnium adveniat notitiam, in Castris-Parochijs-alijsque consuetis locis publicandum committimus. – Datt etc. Augustus Rex. Locus Sigilli. –

230.) Instructio S.æ R.æ Mjstis D. N. Clmi, pro Conventu Generali Terrarum Prussiæ die VI. Mensis Septembris Año Dñi 1762. ante Comitia Generalia Regni Varsaviæ incidentia Graudenti ex altera vice inchoando, Grso N. Nuntio S.æ R.æ Mjstis pro Eodem Conventu ex Cancellaria Regni die decima quinta Mensis Maij Anno eodem data. ~" —.

Salvandæ Patriæ conatus, æque ac cumulandæ Regno Provincijsque Eidem annexis optatæ prosperitatis studium, neutiquam intermiserat S.a R.a Mjstas D. N. Cl.: imo Inclytis Palatinatibus-Terris-et Districtibus, Literis Suis Universalibus multoties mente sollicita eapropter expeditis, Paternum amorem Suamque Regiam demonstraverat benevolentiam. – Revolvitur denique Patriæ et paci prospiciendæ Legibus Regni præscriptum salubre tempus. – De formandis hinc inde novis ac ab anterioribus Instructionis S.æ R.æ Mjstis propositionibus alienis Intentionibus Regijs, uniuscujusque suppositiva absit opinio: etenim si Palatinatuum-Terrarum et Districtuum Concives quidquam efficax pro stabilienda publica Patriæ Salute adinvenire arbitrarentur, S.a R. Mjstas D. N. C. facilem Iisdem

tandem

 — = haud dignabitur præbere aurem, ac sensus solide propositos Paterno Suo respicere corde minime gravabitur: signanter quoque apprime commendatam vult esse Rei monetariæ considerationem; universalem Regno opulentiam aut detestabilem Eidem exinanitionem præseferentis: commerciorum incrementa, mercantium personæ, æque Industriosi, Arte Mechanica - varijsque Scientijs pollentes homines, in ditionibus Regni Poloniæ fixam locationem habere cupientes, bene provisam sentiant securitatem intueanturque Immunitatem Legum: insuper quidquid totius Provinciæ Prussiæ Incolæ, pro restabiliendo decore et ornamento Regni provideant consentaneum; id omne quam meliori modo curent redigi in effectum dulcis Patriæ quietis, ut faciant quemque specialiter Sua sorte beatum. ~" — Locus Sigilli. —

231.) Credentiales Gnso Sæ Ræ Mjstis Nuntio pro Conventu Generali Terrarum Prussiæ. ~" —. ~.

Augustus Tertius etc. — Universis et singulis quorum interest, præsertim vero Reverendis in Christo Patribus - Magnificis Senatoribus - Generosis Dignitarijs - Officialibus - Universæque Nobilitati - tum Nobilibus Spectabilibus ac Famatis Majoribus et Minoribus Civitatibus Terrarum Prussiæ sincere et fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. — Reverendi in Christo Patres - Magnifici et Generosi - tum Nobiles et Spectabiles ac Famati sincere et fideliter Nobis dilecti! Licet sint continua in aperto Documenta, qua cura et sollicitudine Nostra Regia invigilamus momentis negotiorum Regni hujus; ut eo tamen melius Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris intensum Nostrum conservandæ in optimo Statu Reipublicæ studium innotescat; ad remonstrandas hac in parte propensas Intentiones Nostras et promovenda puncta Instructionis Nostræ, sub nomine delegati a Nobis Nuntij Nostri Generosum N. N., cognitis Ejus qualitatibus - in publicum Zelo - ac egregijs animi et ingenij attributis, expedivimus: Cui pro Munere Suo agenti, dum plenam tribui fidem exposcimus, Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris prosperrimam hujus Generalis Conventus conclusionem, a DEo Authore omnis boni consilij et concordiæ animitus exoptamus. — Dabantur Varsaviæ die XV. Mensis Maij Anno Domini

Domini MDCCLXII. Regni vero Nostri XXIX. Anno. ~
= A u g u s t u s   R e x. – Locus Sigilli. –

232.) Literæ ad Majores Civitates Terrar. Prussiæ a S. R. Mjste.
Augustus Tertius etc. – Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis dilecti! ~ Recepto a Majoribus Vestris usu et nunquam alterato, vidit Patria Fidelitates Vestras incumbere semper bono publico. ~ Idcirco cum Comitia Regni Generalia hic Varsaviæ celebranda juxta sonantiam Legis hoc Anno indicimus; Conventum quoque Generalem Terrarum Prussiæ Gravdenti ex alterna vice; persuasi sumus: Fidelitates Vestras concurrere velle, ut Patria destituta consilio a tot annis, novo Fidelitatum Vestrarum incitamento reassumat felicius consultationes publicas. – Non aliter credere Nobis fas est, cum continua exempla Edocent, Fidelitates Vestras continuo bono publico applicatos esse cernimus. – Quibus circa omnia felicia, bonam de coetero precamur valetudinem. – Dabantur Varsaviæ die XV. Mensis Maij Anno Domini 1762. Regni vero Nostri XXIX. Anno. – A u g u s t u s   R e x. – Locus Sigilli. –

233.) Literæ S.æ R.æ Mtis ad Minores Civitates Terrarum Prussiæ. –
Augustus Tertius etc. – Spectabiles ac Famati fideliter Nobis dilecti! Sub Auspicijs felicis Regiminis Nostri, ad optatam Reipublicæ prosperitatem æque Provinciarum Regni utilitatem bene intentionati Conatus Nostri, ut etiam Fidelitates Vestras minime lateant; haud gravamur præsentibus significare assignatum Generalibus Regni Comitijs Varsaviæ inchoandis Terminum; Terris quoque Prussiæ ante Comitialem Generalem Conventum pro die Sexta Mensis Septembris eapropter indiximus: ubi Fidelitates Vestras intervenire, ad effectumque promovendorum Instructionis Nostræ Punctorum per Suos Deputatos serio concurrere volentes, Easdem bene valere cupimus. – Dabantur Varsaviæ die XV. Mensis Maij Anno Domini MDCCLXII. Regni vero Nostri vicesimo Nono Anno. ~" —. ~".

Ad Majorem DEi Gloriam – Beatissimæ Virginis Mariæ Sanctorumque Omnium. ~

Nr.	Regestr Expedycyy w Zurnale Kancel. W. Kor. 1760. Roku.	Stron.
1.	Dilucidatio Gravaminis a Grso Ordine Equestri intuitu Consiliar.	1.
2.	Rescriptum S.ae R.ae Mtis concessionis usus Sigilli Cubicularis. -	32.
3.	List Jw: Podoskiego Kuchmist. Litews. do Jw: Kanclerza ze Stambu.	33.
4.	List JP. Rogalinskiego Star. Obor. do Jw: Kanclerza z Petersburga. -	34.
5.	Rescriptum ad Generosum Zamoyski Capit. Lublin. ~ " —	35.
6.	Literæ Sanctissimi Clementis XIII. ad Jll. Supremũ Rñi Cancel.	37.
7.	Responsum ad Easdem. ~ " —. ~ " —. ~	38.
8.	Literæ Emntmi Cardin. Tonigian ad Sup. Rñi Cancellarium. —	38.
9.	Promemoria od Jmpana de Wojeykow Petnomocnego Dworu Rossyy	—
—	skiego Ministra do Jll. Podkanclerzego Koronnego. ~.	39.
10.	Credentiales a Srmo Galliarum Rege Dño Marquis de Paulmy..	40.
11.	Literæ Magistratus Torunensis ad S. Regiam Majestatem. -	41.
12.	— dº — dº — dº — ad Supr. Regni Cancellarium	42.
13.	Rescriptum in negotio dislimitationis. ~ " —. ~	44.
14.	— dº — Commissionis inter Oppid. Augustow. ~ " —	47.
15.	— dº — declaratorium præcedentis Rescripti favore Schröder.	51.
16.	Literæ Nobilitatis Districtus Durbin. Ducatuum Curlandiæ et	—
—	Semigalliæ ad Jllustrissi. Supremum Regni Cancellarium	53.
17.	Responsum ad easdem Literas. ~ " — " ~ " —	55.
18.	Declaratio S. R. Mtis ratione Consiliariatus Ducalis Curl. et Sem	56.
19.	Literæ Protectionales a S. R. M. nobili Wernick. ~ " —	59.
20.	— dº — ad Magistrat. Gedanen. a Supr. Regni Cancellario. -	60.
21.	— dº — a Magistratu Gedanen. ad S. Rñi Can. ~ " —	61.
22.	— dº — Salvi Conductus Civi Cracov. Jos. Putanowicz. — " —	63.
23.	Jnstrukcya Postom od Trybunatu Radomskgo do JE. Kr. Mci. —	65.
24.	Respons na Tęż Jnstrukcyą. ~ " —. ~ " —	66.
25.	Literæ Magistratus Gedanensis intuitu Nobilis Wernick Con=	—
—	~ " sulis ad Supremum Regni Cancellarium. ~ " —	67.
26.	— dº — ejusdem Magistratus ad Sac. Reg. Mjstem. — " ~	69.
27.	Rescriptum S. R. Mtis favore Civitatis Lublinensis. ~ " -	71.
28.	— dº — dº — dº ad Nblem Magistratum Leopoliensem.	72.
29.	Literæ deliberatoriæ ad Ordinem Senatorium na Seym. ~	73.

(132)

№	Roku 1761.° y 2.°	Stron
201.	Rescriptum quo Aquæductus de fluvio Rudawka tollitur. ~ " –	385.
202.	Reskrypt do Ur. Rogalinskiego. ~ " –. ~ " –. ~	386.
203.	– D.° – do Hetmana Woysk Koronnych. ~ " –. ~ " –	386.
204.	Promemoria od P. de Wojeykow do Kanclerza W. Koron.° – " –	387.
205.	Respons na Jnstrukcyą Postow Powiatow Piotrkowsk.° y Radomskiego	389.
206.	List Hetmana W. K. pisany do JEgo Kr. Mci. –. ~.	390.
207.	Literæ Monitoriales ad Magnificum Michaelem Czapski. –	392.
208.	Promemoria od P. de Wojeykow do Kanclerza W. Koronnego. –	394.
209.	Litera a Civitate Torunensi ad Supremum Regni Cancellarium	395.
210.	– D.° – Recomendatoriæ a Srmo Ferdinando IV. ~ " –. ~	396.
211.	Anno 1762. Promemoria P. de Wojeykow Kanclerzowi W. Koron. –	398.
212.	Literæ annutiantes de Obitu Principis Antonie Brunsvicensis. –	400
213.	Reskrypt do Ur. Felicyana Ryka Szambelana. ~ " –. ~	401.
214.	Literæ ad S. R. M. Polon. a Smo Rege Carolo Hispaniarum etc.	402.
215.	Rescriptum ad Grosum Capitaneum Opocnensem. ~ " –. ~	403.
216.	Potwierdzenie Prawa Uczc. Stanisławowi Kopciowi ~ " – " –	405.
217.	Salvus Conductus nobili Sendys Consuli. ~ " – " ~ " –	408
218.	Rescriptum Comissionis ad dislimitationem bonorum Terrestriũ.	409.
219.	Commissio S. R. M. ad dislimitanda Bona. ~ " –. ~.	412.
220.	Nominacya na Episkopiją Przemyską R. G. U. W. Szeptyckiego. –	414.
221.	Rescriptum ad Commissarios ne Decreta sua ad execut. –.	415.
222.	Deliberatoriæ na Seym Ordynaryjny Warszawski r. 1762. –. ~	416.
223	Uniwersał na Seymiki Przedseymowe Poselskie. ~ " –	417.
224.	Jnstrukcya JE.° Król. Mci Postowi na Seymik dana. –. ~.	419
225	Credentiales Postowi Temuż. ~ " –. ~ " –. ~	419.
226.	List J.° Król. Mci do Posta na Seymik naznaczonego. ~ " –	420
227.	– D.° D.° – do Senatorow Duchownych y Swieckich. –	420.
228.	– D.° – D.° – do Kasztelanow Mnieyszych y do Stanu Rycers.	421.
229.	Literæ Universales ad Palatinatus Prussiæ. ~ " –. ~	421.
230.	Jnstructio Nuntio S. R. M. pro Conventu. ~ " ~	423.
231.	Credentiales Nuntio S. R. M. pro Conventu Generali Terrar. Pruss.	424.
232.	Literæ S. R. M. ad Majores Civitates Terrarum Prussiæ. –	425.
233	– D.° – D.° – ad Minores Civitates Terrarum Prussiæ –	425.

Finis = Laus DEO. ~

